Al doilea roman al trilogiei Noul Crobuzon

CHINA MIÉVILLE

The Scar

Cicatricea

„China Miéville continuă marea sa operă de reinventare a romanului fantastic."

M. John Harrison

Cicatricea

CHINA MIÉVILLE

CICATRICEA

Traducere de Mihai Samoilă

TRITONIC
fiction ro

CUPRINS

Partea Întîi. Canale 13
Partea a Doua. Salt 89
Partea a Treia. Fabrica de busole 225
Partea a Patra. Sînge 302
Partea a Cincea. Furtuni 383
Partea a Șasea. Călătorul Zorilor 455
Partea a Șaptea. Postul de observație 557

Mamei mele, Claudia

Și totuși amintirea nu va apune odată cu soarele, acea ocheadă verde și înghețată peste întinderea albastră a mării unde inimile frînte își alină suferința. Un cer orb albea intelectul osului uman, jupuind emoțiile de pe linia de fractură pentru a dezvălui jalea de dedesubt. Iar oglinda m-a înfățișat ca pe un fapt gol și vulnerabil.

Dambudzo Marechera, *Soarele Negru*

La mai mult de un kilometru și jumătate de norul cel mai de jos, stînca spărgea apa și începea marea.

I se dăduseră multe nume. Fiecare estuar și golf și afluent fuseseră clasificate, de parcă ar fi făcut parte intrinsecă din ea. Dar ea era una, indivizibilă, și ar fi fost absurd să i se traseze granițe. Umplea spațiul dintre pietre și nisip, se răsucea în jurul coastelor și umplea șanțurile dintre continente.

La marginile lumii, apa sărată e atît de rece încît arde. Plăci uriașe de mare înghețată mimează uscatul, se sparg și se prăbușesc și se remodelează, străbătute în toate direcțiile de tuneluri, casele homorilor gheții, filozofi cu carapace de gheață vie. În golfurile puțin adînci din sud există păduri de viermi tubulari și alge și corali prădători. Peștii-soare se mișcă cu o grație idioată. Trilobiții cuibăresc în oase și în fier ruginit.

Marea e aglomerată.

Există creaturi de suprafață, care plutesc libere, care trăiesc și mor fără să fi văzut vreodată țărîna de sub ele. Ecosisteme complexe înfloresc în cîmpiile și lacurile neritice[*]*, alunecînd pe grohotișul organic pînă la marginea patului de stîncă și prăbușindu-se într-o zonă ferită de lumină.*

Există prăpăstii. Prezențe cu aspect între moluscă și zeitate sălășluiesc sub doisprezece kilometri de apă. Bezna rece face ca evoluția să fie brutală. Creaturi

---

[*] neritic — domeniu marin cu adîncime a apei mai mică de 200 m (*N.T.*)

necizelate emit secreții și fosforescență și se deplasează fluturînd membre nelămurite. Logica formei lor derivă din coșmaruri.

Există puțuri de apă fără fund. Există locuri în care fundul de granit și mîl al mării se prăbușește în tuneluri verticale ce străbat kilometri întregi, deschizîndu-se în alte planuri, sub o presiune atît de mare încît apa curge groasă și leneșă, se scurge prin porii realității, apoi este suptă înapoi în jeturi primejdioase, lăsînd în urmă fisuri prin care pot ieși forțe din ală lume.

În răcoroasele adîncimi medii, guri hidrotermice sparg stînca și scuipă apă super-încălzită. Creaturi complicate se bălăcesc în acest ambient cald întrega lor scurtă viață, niciodată îndepărtîndu-se mai mult de cîțiva metri de apa caldă, bogată în minerale, spre frigul care le-ar ucide.

Peisajul de sub suprafață cuprinde munți și canioane și păduri, dune mișcătoare, caverne de gheață și cimitire. Apa este saturată cu materie. Insule plutesc imposibil în adîncuri, prinse de curenți fermecați. Unele sînt de mărimea unor sicrie, plăci mici de cremene și granit care refuză să se scufunde. Altele, de aproape un kilometru lungime, făcute din roci alandala, stau suspendate la kilometri întregi sub apă, deplasîndu-se pe curenți oculți leneși. Pe aceste ținuturi nescufundate complet există comunități: regate ascunse.

Pe fundul oceanului se petrec fapte eroice și se poartă războaie crunte, fără ca locuitorii uscatului să știe ceva. Există zei și catastrofe.

Nave-intrus trec printre cer și mare. Umbrele lor pătează fundul apei acolo unde este destul de superficial încît să fie luminat. Corăbiile negustorești, bărcile de pescuit și balenierele trec peste carcasele putrezite ale altora. Cadavre de marinari fertilizează apa. Pești necrofagi se hrănesc cu ochi și buze. Există vîrfuri de coral în care au rămas agățate catarge și ancore. Vasele pierdute sînt jelite sau uitate, iar fundul viu al mării le răpește și le ascunde sub scoici, transformîndu-le în

peșteri pentru calcani și pești-șobolan și banditi homori; și pentru alte creaturi, mai sălbatice.

În cele mai adînci locuri, unde normele fizice se prăbușesc sub presiunea zdrobitoare a apei, cadavre încă mai cad încet în beznă, la zile întregi după ce navele lor s-au răsturnat.

Putrezesc în timpul lungii lor căderi. Pe nisipul negru de pe fundul lumii nu ajung decît oase acoperite cu alge.

La marginea pragului de stîncă unde apa rece și ușoară face loc întunericului, pîndește un homor. Vede prada, scoate un hîrîit adînc din gît, în vreme ce scoate gluga de pe caracatița lui de vînătoare și-i dă drumul.

Caracatița țîșnește, aruncîndu-se spre bancul de macrou care fierbe și își schimbă permanent forma ca un nor aflat la șapte metri mai sus. Tentaculele ei lungi de un braț se deschid și biciuiesc. Caracatița se întoarce la stăpînul ei, trăgînd după ea un pește muribund, iar bancul se reface în urma ei.

Homorul taie capul și coada macroului și strecoară restul într-o plasă de la centură. Dă capul însîngerat al peștelui caracatiței să îl rontăie.

Partea de sus a trupului homorului, partea moale, neacoperită de carapace, este sensibilă la micile schimbări ale curenților și temperaturii. Pielea lui simte mici înțepături în contact cu vîrtejurile complexe de apă. Cu un spasm, norul de macrou îngheață și dispare peste reciful scorojit.

Homorul ridică brațul și își cheamă mai aproape caracatița, pe care o mîngîie cu blîndețe. Își pipăie harponul.

Stă pe o platformă de granit, printre alge și ferigi, mîngîindu-se pe pîntecele lung. La dreapta lui se înalță o stîncă poroasă. Spre stînga, panta se prăbușește în apa disfotică. Simte răceala emanată din adînc. Privește albastrul cu degradeuri aspre. Mult deasupra, pe*

* disfotică — lipsită de lumină (*N.T.*)

suprafață, lumina face valuri circulare. Sub el, razele se sting iute. Se află doar puțin deasupra hotarului beznei eterne.

Se deplasează cu grijă pe marginea platoului. Vine des la vînătoare aici, unde prada este mai puțin atentă, la distanță de vadurile mai luminate și mai calde. Uneori, din beznă se ridică vreun vînat mare, curios, neobișnuit cu tactica lui vicleană și sulițele lui cu ghimpi. Homorul se foiește nervos în curent și cercetează marea largă. Uneori, din zona crepusculară se ridică nu pradă ci prădători.

Volburi reci trec peste el. Pietricelele i se desprind de la picioare și cad încet pe pantă, dispărînd. Homorul se ține bine de bolovanii alunecoși.

De undeva de sub el se aude un bocănit în stîncă. Un fior neadus de vreun curent i se strecoară pe piele. Pietrele se aliniază și un val taumaturgic este scuipat prin noile crevase.

Ceva vătămător ajunge în apele reci, la marginea beznei.

Caracatița de vînătoare a homorului începe să intre în panică, iar cînd el îi dă drumul din nou, se azvîrle de îndată pe pantă în sus, spre lumină. El iscodește smîrcul, căutînd sursa zgomotului.

Se pornește o vibrație atotputernică. În timp ce încearcă să zărească ceva prin apa murdară de praf și plancton, ceva se mișcă. Mult mai jos, un dop de stîncă mai mare decît un om se zguduie. Homorul își mușcă buzele în vreme ce steiul de piatră scapă și începe să se prăbușească.

Bubuitul reverberează mult timp după ce stînca devine invizibilă.

Panta este marcată acum de o groapă adîncă ce pătează marea cu negru. O vreme nu se întîmplă nimic, iar homorul își pipăie neliniștit sulița, o strînge în pumn, o cîntărește tremurînd.

Apoi, ușor, ceva lipsit de culoare și rece se strecoară afară din groapă.

Înfățișarea îi este înșelătoare, fluturînd cu o iuțeală organică grotescă ce pare să-i ascundă intențiile, ca un șuvoi de sînge dintr-o rană. Homorul stă nemișcat. Teama lui este intensă.

O altă formă se ivește. Din nou nu o poate deslușì: îi scapă; e ca o amintire sau ca o părere; nu o poate defini. Este iute, fizică și îngrozitoare.

Apoi apar alta și alta, pînă ce un șuvoi constant se scurge din beznă. Prezențele, aproape invizibile, se unesc și se desfac cu mișcări opace.

Homorul e nemișcat. Aude șoapte ciudate peste valuri.

Ochii i se lărgesc cînd zărește dinți masivi curbați înapoi, trupuri cu piele încrețită. Creaturi sinuoase filfîie în apa înghețată.

Homorul bate în retragere, alunecînd peste pietrișul pantei, încercînd să se liniștească, dar prea tîrziu — a făcut deja zgomot.

Cu o singură mișcare, o tresărire lenește de prădător, creaturile întunecate care stau adunate dedesubt se mișcă. Homorul vede bezna dintr-un mănunchi de ochi și știe, cu o frică ce îi face greață, că este privit.

Atunci, cu o grație monstruoasă, se înalță și se reped spre el.

Partea Întîi
Canale

Capitolul Unu

Rîul își pierde vigoarea abia la vreo cincisprezece kilometri de oraș, scurgîndu-se într-un estuar cu apă sălcie ce alimentează Golful de Fier.

Vasele care călătoresc spre răsărit de Noul Crobuzon pătrund într-un peisaj cu forme joase. Spre sud se văd colibe și pontoane mici putrezite de unde țăranii pescuiesc pentru a-și suplimenta dieta monotonă. Copiii lor fac din mînă agitați călătorilor. Din loc în loc se vede cîte o stîncărie sau un pîlc de abanos, locuri ce nu pot fi cultivate, dar cea mai mare parte a pămîntului este arabil.

De pe punte, marinarii pot privi peste tufăriș și peste copaci spre un șir de cîmpuri. Aici se află capătul Spirei Grînelor, bucla lungă a fermelor care alimentează orașul. După anotimp, se pot vedea oameni în lanuri sau plivind parcelele negre sau dînd foc paielor. Barjele se tîrîie ciudat printre cîmpuri sau prin canalele ascunse de maluri de pămînt și vegetație, împrăștiate la nesfîrșit între metropolă și ferme. Barjele aduc chimicale și combustibil, piatră și ciment și mărfuri de lux. Se întorc în oraș printre hectarele cultivate presărate cu sate, cu case mari și cu mori, încărcate cu saci de grîne și carne.

Transportul nu încetează nici o clipă. Noul Crobuzon nu se mai satură.

Malul nordic al Marelui Catran este mai sălbatic. Este o întindere lungă cu tufe și mlaștini. Se împrăștie pe mai mult de o sută douăzeci de kilometri, pînă ce

poalele munților scunzi care se furișează dinspre vest o închide complet. Înconjurată de rîu, de munți și de mare, cîmpia stîncoasă este goală. Dacă mai există și alte vietăți în afară de păsări, atunci acelea se feresc de priviri.

Bellis Coldwine s-a urcat pe o navă ce se îndrepta spre răsărit în ultimul anotimp al anului, cel al ploilor neîntrerupte. Cîmpurile pe care le-a văzut erau o mlaștină rece. Copacii pe jumătate goi de frunze erau leoarcă. Siluetele lor păreau mînjite pe fundalul norilor.

Mai tîrziu, cînd se gîndea la momentele acelea mizerabile, Bellis era impresionată de detaliile pe care le ținea minte. Își putea aminti formația unui stol de gîște care au trecut peste barcă, măcăind; mirosul de sevă și pămînt; umbra cenușie a cerului. Își amintea cum cerceta desișul fără să vadă țipenie de om. Doar dîre de fum în aerul saturat de apă și case joase care se adăposteau de vremea urîtă.

De mișcarea supusă a verdeții sub vînt.

Stătuse pe punte înfășurată în șal, căutînd din priviri și trăgînd cu urechea după copii care se joacă, după pescari sau după cineva care să-și facă de lucru prin vreo grădină de zarzavat. Dar nu auzise decît păsări sălbatice. Singurele siluete umane pe care le zărise fuseseră sperietorile de ciori, nepăsătoare, cu aspect rudimentar.

Nu fusese o călătorie lungă, dar amintirea ei o umplea ca o infecție. Se simțise legată temporal de orașul de dinapoia ei, astfel că minutele se întinseseră pe măsură ce se îndepărtase, tot mai lente, lungind mica ei călătorie.

Apoi firul timpului pocnise și se trezise catapultată aici, acum, singură și departe de casă.

Mult mai tîrziu, pe cînd se afla la kilometri întregi de locurile cunoscute, Bellis se trezise, uimită că nu la orașul în sine, casa ei pentru mai mult de patruzeci de ani, visase ea. Ci la bucata aceea mică de rîu, la coridorul

acela bătut de ploi și vînt care o înconjurase preț de mai puțin de o jumătate de zi.

Într-o baltă liniștită la cîteva sute de metri de țărmul stîncos al Golfului de Fier, erau ancorate trei corăbii decrepite. Ancorele lor erau înfipte adînc în mîl. Lanțurile de care se țineau erau acoperite de scoici depuse în ani de zile.

Nu erau potrivite pentru o călătorie pe mare, mînjite cu catran, cu structuri mari de lemn construite precar la pupa și prora. Catargele nu erau decît niște cioturi. Coșurile de fum erau reci și pătate cu guano vechi.

Corăbiile erau apropiate una de alta. Erau înconjurate cu balize legate între ele cu lanțuri ghimpate, deasupra și dedesubtul apei. Cele trei corăbii vechi erau încarcerate în bucățica lor de mare, nemișcate de vreun curent.

Atrăgeau privirea. Erau urmăriți.

Pe o altă corabie la ceva depărtare, Bellis se ridică în dreptul hubloului ei și le privi, așa cum mai făcuse de cîteva ori în ultimele ore. Înfășură brațele strîns sub piept și se aplecă spre geam. Cușeta ei părea nemișcată. Mișcarea mării de sub ea era lentă și destul de ușoară ca să fie imperceptibilă.

Cerul era de culoarea cremenei și plin de apă. Linia țărmului și dealurile stîncoase ce mărgineau Golful de Fier păreau uzate și foarte reci, presărate cu alge și ferigi de mare palide.

Acele namile de lemn de pe apă erau cele mai întunecate lucruri vizibile.

Bellis se așeză încet pe pat și luă în mînă scrisoarea. Era scrisă ca un jurnal, cu paragrafele separate cu date calendaristice. În timp ce citea ceea ce scrisese ultima dată, deschise o cutie de tablă în care se aflau țigări răsucite și chibrituri. Își aprinse una și trase adînc fumul în piept, scoase un stilou din buzunar și adăugă cîteva cuvinte cu o mînă hotărîtă înainte să sufle fumul.

Cranii, 26 Rinden 1779. La bordul *Terpsichoriei*

A trecut aproape o săptămînă de cînd am părăsit cheiul din Tarmuth și mă bucur că am plecat. Este un oraș urît, violent.

Mi-am petrecut nopțile înăuntru, după cum am fost sfătuită, dar pe timpul zilei am făcut ce am vrut. Am văzut cum e locul acela. Este îngust ca o panglică, o fîșie de clădiri industriale ce se întinde pe vreun kilometru și jumătate la nord și la sud de estuar, tăiată în două de apă. În fiecare zi, celor cîtorva mii de locuitori li se alătură o mulțime uriașă care vine dinspre oraș în zori, ajungînd la lucru din Noul Crobuzon cu barca sau cu căruța. În fiecare noapte, barurile și bordelurile sînt pline de marinari venetici în permisie.

Mi s-a spus că navele cu reputație călătoresc cei cîțiva kilometri în plus pînă în Noul Crobuzon, ca să descarce în docurile din Kelltree. Docurile din Tarmuth nu au lucrat la mai mult de jumătate din capacitate de două sute de ani încoace. Doar vasele cu aburi jerpelite și piratii ce mai descarcă acolo — cargoul lor va ajunge și el în oraș, dar nu au nici timpul nici banii necesari parcurgerii distanței și plății taxelor impuse de oficialități.

Întotdeauna există nave. Golful de Fier e plin de corăbii — întorcîndu-se din călătorii lungi sau adăpostindu-se de marea capricioasă. Corăbii negustorești din Gnur Kett și Khadoh și Shankell, în drumul lor spre sau dinspre Noul Crobuzon, acostate destul de aproape de Tarmuth pentru ca echipajul să se poată relaxa. Uneori, departe în mijlocul golfului, am zărit balauri de mare scoși din hamurile corăbiilor-care, jucîndu-se și vînînd.

Economia Tarmuth-ului se bazează pe mai mult decît prostituție și piraterie. Orașul e plin de zone industriale și depozite. Trăiește așa cum a făcut-o de secole, din construcția navelor. Linia țărmului este presărată cu docuri, cu șine de lansare ca o pădure ciudată de bîrne verticale. În unele docuri se văd

siluetele fantomatice ale corăbiilor pe jumătate terminate. Lucrul este neîncetat, zgomotos și murdar.

Străzile sînt străbătute în toate direcțiile de mici căi ferate private pe care se transportă lemn sau combustibil sau altele dintr-o parte a orașului în alta. Fiecare companie și-a construit propria linie pentru a se conecta la diferite puncte de interes și fiecare este păzită cu strășnicie. Orașul este o încîlceală de linii ferate, toate repetînd aceleași trasee.

Nu știu dacă cunoști aceste lucruri. Nu știu dacă ai vizitat acest oraș.

Lumea de aici are o relație ambivalentă cu Noul Crobuzon. Tarmuth nu ar rezista nici o zi fără patronajul capitalei. Ei știu asta și nu le convine. Independența lor este o închipuire.

A trebuit să stau acolo aproape trei săptămîni. Căpitanul *Terpsichoriei* a fost șocat cînd i-am spus că am să mă urc la bord direct din Tarmuth, în loc să călătoresc cu el din Noul Crobuzon, dar am insistat, pentru că nu se putea altfel. Poziția mea pe navă depindea de cunoașterea limbii homorilor din Salkrikaltor, iar eu am mințit cînd am spus că o știu. Am avut mai puțin de o lună la dispoziție pînă la ridicarea ancorei, timp în care a trebuit să transform minciuna în adevăr.

Mi-am făcut aranjamente. Mi-am petrecut timpul în Tarmuth în compania lui Marikkatch, un homor înțelept care a acceptat să-mi fie profesor. În fiecare zi am mers în canalele sărate din cartierul homorilor. Am stat pe balconul scund care îi înconjoară camera și el își așeza burta cu carapace pe o piesă de mobilier scufundată și se scărpina pe pieptul de om, ținîndu-mi discursuri de pe apă.

A fost greu. El nu știa să citească. Nu era un profesor cu experiență. Stătea în oraș numai pentru că fusese schilodit de un prădător care îi smulsese toate picioarele de pe partea stîngă, în afară de unul, așa că nu mai putea vîna nici măcar peștele cel mai leneș din Golful de Fier. Ar fi o poveste mai frumoasă dacă aș spune că

mi-era drag, că era un bătrîn simpatic și politicos, dar nu era decît un rahat și mă plictisea. Cu toate astea, nu m-am putut plînge. Nu am avut de ales, a trebuit să mă adun, să fac niște vrăji de concentrare, să mă cufund în transa lingvistică (și vai! ce greu a fost! am stat cufundată atît de mult încît mintea mi s-a balonat!) și să sorb fiecare cuvînt pe care mi-l oferea.

Am făcut totul pe fugă, nesistematic — o amestecătură întreagă — dar în momentul în care *Terpsichoria* a acostat în port cunoșteam bine limba aceea chițcăită.

L-am lăsat pe amărîtul acela în apa lui stătută, mi-am încheiat socotelile în oraș și m-am mutat în cabina mea — cabina din care îți scriu.

Am ridicat pînzele din portul din Tarmuth în dimineața de Prafuri, îndreptîndu-ne încet spre țărmurile sudice pustii ale Golfului de Fier, la treizeci de kilometri de oraș. Am zărit nave, în formații bine gîndite, plasate în puncte strategice de-a lungul țărmului, în locuri stîncoase sau mascate de păduri de pini. Nimeni nu vorbea despre ele. Știu că sînt nave ale guvernului din Noul Crobuzon. Mercenari și de-alde ăștia.

Acum e ziua de Cranii.

În ziua de Lanțuri am reușit să-l conving pe căpitan să mă lase să cobor pe uscat și mi-am petrecut dimineața pe țărm. Golful de Fier este plicticos, dar orice e mai bun decît corabia aceea blestemată. Încep să mă îndoiesc că situația este mai bună decît în Tarmuth. Îmi vine să înnebunesc din pricina valurilor neîncetate, idioate.

Doi marinari taciturni m-au adus la mal cu o barcă cu vîsle, privind fără milă cum pășesc peste margine și străbat ultimii metri prin apa înghețată. Cizmele îmi sînt și acum țepene și pătate cu sare.

M-am așezat pe pietriș și am aruncat pietre în apă. Am citit un roman lung și slab pe care l-am găsit la bord. Am privit corabia. Este ancorată mai aproape de închisori, astfel încît căpitanul să se poată întîlni mai ușor cu paznicii. Am privit și navele-închisori. Nu se vedea

nici o mișcare pe punți, nici în spatele hublourilor. Niciodată nu se mișca nimic.

Mă jur, nu știu dacă pot să o fac pînă la capăt. Mi-e dor de tine și de Noul Crobuzon.

Îmi amintesc de călătoria mea.

Este greu de crezut că de la oraș la marea asta uitată de dumnezeu nu sînt decît cincisprezece kilometri.

La ușa cabinei strîmte se auzi o bătaie. Bellis țuguie buzele și scutură hîrtia pentru a usca cerneala. Fără să se grăbească, o împături și o puse la loc în cufărul în care își ținea toate lucrurile. Își ridică genunchii puțin mai sus și se jucă cu stiloul, urmărind din priviri ușa care se deschidea.

În prag se ivi o călugăriță, cu mîinile prinse de canaturile ușii.

— Domnișoară Coldwine, spuse ea cu glas nesigur. Pot să intru?

— E și cabina ta, Soră, spuse liniștită Bellis.

Se juca cu stiloul între degete. Era un truc pe care îl învățase la universitate.

Sora Meriope înaintă puțin și se așeză pe singurul scaun din cabină. Își netezi cutele robei ruginii și își pipăi broboada.

— Au trecut cîteva zile de cînd sîntem colege de cabină, domnișoară Coldwine, începu sora Meriope, și nu simt... că te cunosc mai bine. Și aș dori ca această situație să nu mai continue. De vreme ce urmează să călătorim și să locuim împreună multe săptămîni... o apropiere mai mare între noi ar face ca zilele să treacă mai ușor...

Vocea i se poticni și porni să-și frîngă mîinile.

Bellis o privi fără să miște. Fără să vrea, simți o urmă de milă disprețuitoare. Se putea vedea cu ochii sorei Meriope: ascuțită la față, aspră, slabă. Palidă. Cu buzele și părul vopsite în vinețiul rece al vînătăilor. Înaltă și neiertătoare.

Nu simți că mă cunoști mai bine, soră, gîndi ea, *pentru că nu ți-am adresat nici douăzeci de cuvinte de o săptămînă încoace și pentru că nu mă uit la tine decît dacă îmi vorbești, iar atunci mă uit la tine pînă te fac să taci.* Oftă. Meriope era handicapată de profesia ei. Bellis și-o putea imagina scriind în jurnal „Domnișoara Coldwine este tăcută, dar știu că o să ajung să o iubesc ca pe o soră". *Nu mă amestec cu tine,* gîndi Bellis. *N-am să devin confidenta ta. N-am să te izbăvesc de cine știe ce tragedie de mahala care te-a adus aici.*

Bellis o cercetă din priviri pe sora Meriope fără să scoată nici un cuvînt.

Cînd se prezentase pentru prima dată, Meriope pretinsese că se îndreaptă spre colonii pentru a ridica o biserică, pentru a aduna prozeliți întru slava lui Darioch și GurăMultă. O spusese trăgîndu-și nasul și privind pe furiș, stupid de neconvingător. Bellis nu știa de ce fusese trimisă Meriope în Nova Esperium, dar la mijloc trebuia să fie ceva putred, poate că avusese vreun ghinion, poate fusese alungată, poate că încălcase vreun jurămînt idiot de-al călugărițelor.

Aruncă o privire spre pîntecele lui Meriope, căutînd vreo umflătură sub sutana largă. Asta ar fi fost cea mai plauzibilă explicație. Fiicele lui Darioch trebuiau să se îndepărteze de plăcerile senzuale.

N-o să joc rolul de confesor de rezervă, gîndi Bellis. *Am pe cap propriul meu exil.*

— Soră, spuse ea. Mi-e teamă că m-ai prins într-un moment în care am de lucru. Regret să spun că nu am timp de plezanterii. Poate altă dată.

Se enervă din pricina acestei ultime mici concesii care, oricum, nu avea nici un efect. Meriope era înfrîntă.

— Căpitanul dorește să te vadă, spuse călugărița, cu voce înfundată și oropsită. În cabina lui, la ora șase.

Se retrase spre ușă ca un cîine bătut.

Bellis oftă și înjură încet. Își aprinse o altă țigară și o fumă pînă la capăt. Se strînse tare de pielea dintre sprîncene înainte de a scoate din nou scrisoarea.

„Am să înnebunesc", scrise ea cu iuțeală, „dacă blestemata asta de călugăriță nu încetează să se gudure pe lîngă mine și nu mă lasă în pace. Să mă ferească sfîntul. Zeii n-au ce căuta pe corabia asta."

Se făcuse întuneric cînd Bellis răspunse chemării căpitanului.

Cabina îi servea și de birou. Era mică și plăcut decorată cu lemn negru și alamă. Pe pereți se vedeau cîteva tablouri și poze despre care Bellis, după o privire scurtă, știa că nu aparțineau căpitanului, ci rămăseseră acolo de cînd fusese cumpărat vasul.

Căpitanul Myzovic îi făcu un semn să se așeze.

— Domnișoară Coldwine, spuse el în timp ce ea își găsea locul. Sper că este satisfăcătoare cazarea. Hrana? Echipajul? Bine bine.

Se uită iute peste hîrtiile de pe birou.

— Aș vrea să ridic vreo două probleme, domnișoară Coldwine, spuse el și se lăsă pe spate în scaun.

Ea aștepta cu privirea ațintită asupra lui. Căpitanul era un bărbat chipeș, cu chip aspru, la vreo cincizeci de ani. Uniforma lui era curată și călcată, ceea ce nu se vedea la toți căpitanii de corăbii. Bellis nu știa dacă ar fi fost mai avatajos pentru ea să îi înfrunte calm privirea sau să se uite în altă parte cu modestie prefăcută.

— Domnișoară Coldwine, nu am vorbit foarte mult despre îndatoririle dumitale, spuse el calm. Am să te tratez, firește, ca pe o doamnă. Trebuie să știi că nu am obiceiul să angajez persoane de sexul dumitale, iar dacă autoritățile din Esperium nu ar fi fost impresionate de dosarul și referințele dumitale, pot să te asigur...

Lăsă fraza în suspensie.

— Nu doresc să te fac să te simți stînjenită. Locuiești în cabinele pasagerilor. Mănînci în cantina pasagerilor. Cu toate acestea, după cum știi, nu ești un pasager care își plătește călătoria. Ești o angajată. Ai fost angajată de agenții coloniei Nova Esperium și pe durata acestei călătorii eu sînt reprezentantul lor. Deși asta nu are nici

o importanță pentru sora Meriope, pentru doctorul Tearfly sau ceilalți, pentru tine... eu sînt patronul. Firește, nu faci parte din echipaj, continuă el. N-o să-ți dau ordine cum le dau lor. Dacă preferi, eu doar am să-ți *solicit* serviciile. Dar trebuie să insist ca aceste solicitări să fie duse la îndeplinire.

Se studiară unul pe celălalt.

— Acum, spuse el pe un ton ceva mai relaxat, nu prevăd să apară vreo pretenție nelalocul ei. Majoritatea echipajului provine din Noul Crobuzon sau din Spira Grînelor, dintre aceia care nu vorbesc perfect limba ragamoll. Abia în Salkrikaltor o să am nevoie de dumneata pentru prima oară și ne mai trebuie vreo săptămînă să ajungem pînă acolo, așa că ai destul timp să te relaxezi și să-i cunoști pe ceilalți pasageri. Ridicăm ancora mîine dimineață devreme. Nu mă îndoiesc că vom fi plecați deja atunci cînd te vei trezi.

— Mîine? spuse Bellis

Era primul cuvînt pe care îl scotea de cînd intrase.

Căpitanul o privi tăios.

— Da. E vreo problemă?

— La început, căpitane, rosti ea fără nici o inflexiune în glas, mi-ați spus că o să plecăm în ziua de Prafuri.

— Așa este, domnișoară Coldwine, dar m-am răzgîndit. Am terminat actele mult mai repede decît m-am așteptat, iar tovarășii mei ofițeri sînt gata să transfere prizonierii în seara aceasta. Ridicăm ancora mîine.

— Am sperat să mă întorc în oraș, să trimit o scrisoare, spuse Bellis, fără să ridice vocea. O scrisoare importantă pentru un prieten din Noul Crobuzon.

— Nici nu intră în discuție, spuse căpitanul. Nu se poate. Nu mai pierd alte zile pe aici.

Bellis rămase liniștită. Nu era intimidată de acest bărbat, dar nu avea nici o putere asupra lui, absolut nici una. Încerca să descopere o metodă prin care să-i atragă simpatia, să-l facă să fie de partea ei.

— Domnișoară Coldwine, spuse el brusc, spre surpriza ei cu o voce ceva mai blîndă. Mi-e teamă că

lucrurile s-au pus deja în mișcare. Dacă dorești, pot da scrisoarea dumitale locotenentului-paznic Catarrs, dar nu pot garanta cu mîna pe inimă că este o persoană de încredere. Vei avea ocazia să trimiți scrisoarea cînd ajungem în Salkrikaltor. Chiar dacă nu este nici o corabie spre Noul Crobuzon ancorată acolo, există un depozit la care toți căpitanii au chei, pentru a avea acces la informații, spațiu de depozitare și poștă. Lasă scrisoarea acolo. Va fi luată de prima corabie care se întoarce acasă. Nu va întîrzia prea mult. Din asta ai putea să înveți ceva, domnișoară Coldwine, adăugă el. Pe mare nu-ți poți permite să pierzi timpul. Amintește-ți: să nu aștepți.

Bellis mai rămase o clipă, dar pentru că nu mai era nimic de făcut, strînse din buze și plecă.

Rămase multă vreme sub cerul rece al Golfului de Fier. Stelele nu se vedeau; luna și fiicele ei, cei doi mici sateliți, se vedeau în ceață. Bellis se plimbă, încordată din pricina răcorii, și urcă puținele trepte spre partea din față a corăbiei, îndreptîndu-se spre bompres.

Bellis se prinse de balustrada de fier și se ridică pe vîrfuri. Abia reușea să zărească ceva peste marea lipsită de lumină.

Înapoia ei, zgomotele echipajului erau estompate. Ceva mai departe, vedea două puncte roșii de lumină: o torță pe puntea unei nave-închisoare și reflexia ei în apa neagră.

Din postul de pe catarg sau de undeva de pe velatură, dintr-un loc nelămurit aflat la vreo treizeci de metri deasupra ei, Bellis auzea o melodie cîntată din gură. Nu era un refren imbecil așa cum auzise în Tarmuth. Era o melodie lentă și complicată.

O să trebuiască să mai aștepți pentru scrisoarea ta, mormăi Bellis pentru sine, aplecată deasupra apei. *O să trebuiască să mai aștepți pînă o să ai vești de la mine. O să trebuiască să ai răbdare pînă ce ajung în ținutul homorilor.*

Privi în noapte pînă ce dispăru și ultima linie de demarcație dintre țărm, mare și cer. Apoi, răsfățată de întuneric, se îndreptă agale spre pupa, spre ușile înguste și coridoarele înclinate ducînd spre cabina ei, o fărîmă de spațiu ca un defect în construcția navei.

(Mai tîrziu, la ora cea mai răcoroasă, corabia prinse o mișcare ciudată și ea se foi în cușetă și își trase pătura pînă la gît, dîndu-și seama printre vise că urca la bord încărcătura vie.)

Sînt obosit aici în întuneric și sînt plin de puroi.

Pielea mi-e plină și e întinsă să pocnească, n-o pot atinge fără să mă doară. Sînt infectat. Mă doare să mă ating și mă ating peste tot ca să fiu sigur că mă doare și că nu am amorțit încă.

Dar sînt mulțumit măcar că prin vine îmi curge încă sînge. Mă caut de coji și sînt plin peste tot și mă doare. Asta mă mai liniștește chiar dacă mă doare rău.

Au venit după noi pe întuneric cînd e liniște și nu se aude nici un pescăruș. Deschid ușile și aprind lumini să ne vadă. Mai că-mi e rușine să văd cum ne-am lăsat de izbeliște pînă ne-a cotropit jegul.

Nu pot să văd dincolo de luminile lor.

Acolo unde stăm înghesuiți unul în altul ne bat să ne despartă și eu îmi înfășor brațele peste spasmul care îmi cuprinde pîntecele în timp ce încep să ne mîne.

Trecem prin coridoare mînjite cu gudron și săli ale motoarelor și tremur tot că știu ce se petrece. Și sînt mai breaz, mai iute decît cei vîrstnici care se apleacă de spate și tușesc și scuipă și se tem să se miște.

După asta o luăm în sus și sînt înghițit de frigul care se prăvale din întuneric și măi să fie sîntem afară.

Afară. Am tîmpit. Am tîmpit de fericire. A trecut multă vreme.

Ne luăm în brațe, strînși laolaltă ca niște troglodiți sau ca niște trînși chiori. Bătrînii se înspăimîntă că nu

mai sînt pereți sau margini, se tem de mișcarea răcorii, de apă și de aer.

Aș putea să țip zei ajutați-mă. Aș putea.

E beznă, dar eu tot pot să văd dealurile și apa și pot să văd norii. Văd închisori în toate părțile care se leagănă ca niște bărci de pescari. Sfinte GurăMultă văd nori.

Să fiu al naibii că îngîn de parcă aș legăna un copil. Îngînatul ăsta e pentru mine.

Acum ne mînă ca pe vite cu lanțuri zornăitoare, uzi bășinoși mirați, pe punte împiedicați de greutatea trupului și de fiare, spre un pod de frînghii care se leagănă. Și ne grăbesc peste el, unul cîte unul, și fiecare se oprește o clipă la jumătatea podului care se apleacă spre apă, cu gîndurile clare ca o explozie chimică.

Se gîndesc să sară.

În apa golfului.

Dar pereții de plasă ai podului sînt înalți și sîrma ghimpată ne ține pe loc și trupurile noastre amărîte sînt îndurerate și slabe și fiecare pe rînd cedează și continuă și trece apa spre cealaltă navă.

Și eu mă opresc la rîndul meu, ca și ceilalți. Asemeni lor, mi-e frică și mie.

Apoi simt o nouă punte sub picioare, oțel frecat și curățat, vibrînd din pricina motoarelor și alte coridoare și clinchet de chei și la sfîrșit o altă cameră fără lumină unde ne prăbușim epuizați de schimbare și ne ridicăm încet să vedem cine sînt noii noștri vecini. În jurul meu încep certurile șuierate și necazurile și bătăile și vrăjelile și siluirile care sînt politica noastră de zi cu zi. Se formează noi alianțe. Noi ierarhii.

Stau deoparte o vreme în umbră.

Încă mă mai gîndesc la clipa aceea în care am ieșit în noapte. E ca un chihlimbar. Sînt o gîză în chihlimbar. Mă prinde în capcană, dar să fiu al naibii dacă nu mă face să arăt bine.

Acum am o altă casă. Am să retrăiesc acel moment cît pot de mult, pînă ce amintirea o să se topească și atunci am să ies și am să mă mut în locul ăsta nou în care stăm.

Undeva niște țevi duduie ca niște ciocane uriașe.

Capitolul Doi

Dincolo de Golful de Fier, marea era agitată. Bellis se trezi din pricina zguduiturilor. Părăsi cabina, trecînd pe lîngă sora Meriope, care vomita din pricina răului de mare și nu numai, după cum avea impresia Bellis.

Ieși în bătaia vîntului; pînzele pocneau și trăgeau ca niște animale de pripon. Enormul coș de fum scuipă un norișor de funingine și corabia bîzîi din pricina motorului cu aburi din burtă.

Bellis se așeză pe un container. *Deci am plecat*, gîndi ea nervoasă. *Ne îndepărtăm. Am început călătoria.*

Echipajul de pe *Terpsichoria* păruse ocupat în timpul cît stătuseră ancorați: întotdeauna era cîte cineva care freca podeaua sau lustruia vreo piesă sau alerga de la un capăt la altul al corăbiei. Acum însă toată această foială se intensificase teribil.

Bellis aruncă o privire chiorîșă peste puntea principală, încă nefiind pregătită să privească marea.

Velatura era plină de marinari. Majoritatea erau oameni, dar ici-colo un hotchi răsucit se tîra pe scările de frînghie pînă la cuibul din vîrful catargului. Pe punți, marinarii cărau containere și trăgeau de vinciuri uriașe, strigau comenzi într-un argou de neînțeles, înfășurau lanțuri pe tambururi groase. Erau printre ei cactuși înalți, prea greoi și prea neîndemînatici ca să se cațere pe frînghii, dar care depuneau efort pe punte, umflîndu-și bicepșii puternici, fibroși, vegetali sub frînghiile pe care le trăgeau și le legau.

Ofițeri în uniforme albastre treceau printre ei.

Vîntul bătea peste navă, făcînd trombele de aerisire periscopice ale navei să fluiere a jale.

Bellis își termină țigara. Se ridică încet și se apropie de margine, cu ochii în podea, pînă ce ajunse la balustradă, apoi ridică privirea spre mare.

Nu se vedea pămîntul deloc.

O, zei, ia te uită, gîndi ea șocată.

Pentru prima oară în viața ei, Bellis vedea o întindere de apă fără mal.

Singură sub un cer colosal, se simți cuprinsă de spaimă. Dorea foarte mult să se fi aflat acum pe aleile orașului ei.

Valuri de spumă treceau iute pe lîngă corabie, dispărînd și reapărînd fără încetare. Apa se vînzolea, desenînd complicate modele de marmură. Trecea pe lîngă navă așa cum trecea pe lîngă o balenă, o canoe sau o frunză căzută, dînd senzația unei situații precare ce se putea schimba pe loc, cu un singur val.

Marea era un copil masiv și idiot. Puternic și prost și capricios.

Bellis cercetă împrejur nervoasă, căutînd din priviri vreo insulă, vreo linie frîntă de coastă. În acel moment, nu era nimic.

Un stol de păsări de mare îi urmăreau, plonjînd după pradă în calea corăbiei, stropind puntea și spuma valurilor cu guano.

Navigară fără oprire timp de două zile.

Bellis era aproape stupefiată de resentimentele pe care i le stîrnea călătoria ei. Măsura cu pasul coridoarele și punțile, se închidea în cabină. Urmări fără expresie cum *Terpsichoria* trecea la distanță de stînci și insulițe iluminate de lumina cenușie a zilei sau de lună.

Marinarii cercetau orizontul, ungînd tunurile cele mari. Cu sute de insulițe prost cartografiate și tîrguri, cu un nesfîrșit număr de corăbii alimentînd foamea ne-

stăvilită de comerț a Noului Crobuzon, Canalul Vasiliscului era patrulat de pirați.

Bellis știa că o navă de mărimea asta, cu o chilă de fier și cu însemnele Noului Crobuzon, nu avea să fie atacată, vigilența echipajului nu era decît ușor enervantă.

Terpsichoria era un vas comercial. Nu fusese construită pentru pasageri. Nu avea bibliotecă, nici cameră de desen, nici cameră de jocuri. Cantina pasagerilor era încropită, cu pereții goi cu excepția cîtorva litografii ieftine.

Bellis mînca acolo singură la masă, răspunzînd monosilabic micilor plezanterii, în vreme ce ceilalți pasageri stăteau sub ferestrele murdare și jucau cărți. Bellis îi privea pe furiș.

În cabină, Bellis inventaria la nesfîrșit lucrurile pe care le luase cu ea.

Părăsise orașul în grabă. Avea foarte puține haine, în stilul auster pe care îl prefera: sever, negru și cenușiu. Avea șapte cărți: două volume de teorie lingvistică; un abecedar al limbii homorilor din Salkrikaltor; o antologie de povestiri în diferite limbi; un caiet gros și gol; și copii ale celor două monografii scrise de ea, *Gramatologia limbii hieratice Kettai* și *Codexul Pustiei Ochiul Viermelui*. Avea cîteva bijuterii de agat, granat și platină; un săculeț cu cosmeticale; cerneală și stilouri.

Petrecu ore întregi adăugînd detalii scrisorii ei. Descrise urîțenia largului mării, stîncile ascuțite care se iteau ca niște capcane. Descrise parodic în multe rînduri ofițerii și pasagerii, distrîndu-se să-i caricaturizeze. Sora Meriope; Bartol Gimgewry, negustorul; doctorul Mollificatt, chirurgul cadaveric; văduva și domnișoara Cardomium, o mamă liniștită și fiica ei, trasformate sub penița lui Bellis într-o pereche de femei pornite la vînătoare de bărbați. Johannes Tearfly deveni profesorul bufon nelipsit din sălile de muzică. Inventă motivații pentru fiecare, speculînd asupra motivelor care i-au alungat la capătul celălalt al lumii.

Stînd în spatele corăbiei a doua zi, aproape de vînzoleala pescărușilor care se băteau pe deșeurile ce se scurgeau din navă, Bellis căută insulițele dar nu mai văzu decît valuri.

Se simți izolată. Apoi, tot cercetînd orizontul, auzi un zgomot.

Ceva mai departe, naturalistul, doctorul Tearfly, stătea și privea păsările. Chipul lui Bellis se înăspri. Se pregătea să plece de îndată ce el avea să-i vorbească.

Cînd el coborî ochii și o văzu privindu-l cu răceală, îi oferi un zîmbet absent și scoase un carnet. Uită de ea imediat. Bellis îl privi cum desenează pescărușii fără să o bage în seamă.

Bărbatul avea aproape șaizeci de ani, ghici ea. Avea părul rar și pieptănat pe spate și purta ochelari mici pătrați și o jiletcă de tweed. Dar, în ciuda uniformei academice, nu părea nici slab, nici absurd de tocilar. Era înalt și se ținea bine.

Cu tușe iuți și precise, trasă ghearele strînse ale păsărilor și violența brută a ochilor de pescăruș. Bellis se mai îndulci.

După o vreme, îi vorbi.

Conversația făcea călătoria mai plăcută; Bellis era de acord cu asta. Johannes Tearfly era fermecător. Bellis bănuia că profesorul s-ar fi comportat la fel de prietenos cu toată lumea aflată la bord.

Luară prînzul împreună și Bellis descoperi că îi era ușor să îl abată de la ceilalți pasageri care îi priveau cu subînțeles. Tearfly nu se pricepea deloc la intrigi. Chiar dacă i-ar fi trecut prin minte că tovărășia necioplitei și distantei Bellis Coldwine stîrnea bîrfe, tot nu i-ar fi păsat.

Tearfly vorbea bucuros despre munca lui. Se entuziasma cînd vorbea despre fauna necercetată din Nova Esperium. Îi spuse lui Bellis despre planurile lui de a publica o monografie la întoarcerea în Noul Crobuzon. Aduna desene și heliotipii și observații.

Bellis îi descrise o insulă întunecată, muntoasă pe care o văzuse spre nord în noaptea precedentă.

— Asta a fost insula Morin de Nord, spuse el. Cancir este probabil spre nord-vest chiar acum. O să acostăm pe insula Păsării Dansatoare după lăsarea întunericului.

Poziția și înaintarea navei erau probleme eterne de conversație printre ceilalți pasageri, iar Tearfly o privi curios pe Bellis, minunat de ignoranța ei. Fetei nu părea să-i pese. Pentru ea era important locul de unde plecase, nu unde se aflau acum sau unde aveau să ajungă.

Insula Păsării Dansatoare apăru chiar la apusul soarelui. Stînca ei vulcanică era roșie ca o cărămidă și piscurile ei mărunte păreau niște omoplați. Qé Banssa se ivi de după pantele golfului. Era un port mic de pescari, sărac și urît. Gîndul de a pune piciorul într-un alt oraș dușmănos acaparat de economia maritimă o deprima pe Bellis.

Marinarii care nu căpătaseră liber se uitau ursuzi la tovarășii lor și la pasagerii care coborau pasarela de lemn. În doc nu mai erau alte nave din Noul Crobuzon: Bellis nu avea cui să dea scrisoarea. Se întrebă de ce se opriseră în acel port lipsit de importanță.

În afară de excursia de cercetare pe care o făcuse cu ani în urmă în Pustia Ochiul Viermelui, acesta era cel mai îndepărtat loc de Noul Crobuzon în care ajunsese Bellis vreodată. Cercetă micul grup de pe chei. Păreau bătrîni și ageri. Vîntul îi aducea frînturi de dialecte. Majoritatea strigătelor erau în Salt, argoul marinarilor, o limbă încropită din mii de termeni regionali din Canalul Vasiliscului, Ragamoll și Perrick, amestecați cu limba Piraților și a insulelor Jheshull.

Bellis îl zări pe căpitanul Myzovic urcînd străzile abrupte spre ambasada cu creneluri a Noului Crobuzon.

— De ce stai la bord? o întrebă Johannes.

— Pentru că nu simt nevoia nici să mănînc chestii grețoase, nici să cumpăr nimicuri, spuse ea. Insulele astea mă deprimă.

Johannes zîmbi încet, ca și cum atitudinea ei l-ar fi încîntat. Ridică din umeri și se uită spre cer.

— O să plouă, spuse el, ca și cum ea i-ar fi pus aceeași întrebare, și am de lucru la bord.

— De ce ne-am oprit aici pînă la urmă? spuse Bellis.

— Bănuiesc că e o treabă guvernamentală, spuse Johannes atent. Acesta este ultimul bastion serios. Dincolo de punctul acesta, sfera de influență a Noului Crobuzon devine mult mai... atenuată. Sînt, probabil, o mulțime de lucruri de rezolvat aici. Din fericire, adăugă el după o perioadă, nu e treaba noastră.

Priviră oceanul care se întuneca.

— Ai văzut vreun prizonier? întrebă brusc Johannes.

Bellis ridică privirile surprinsă.

— Nu. Tu ai văzut?

Bellis se simți de parcă s-ar fi apărat. Încărcătura vie a navei o făcea să se simtă stînjenită.

Bellis trebuise să părăsească Noul Crobuzon în grabă și speriată. Își făcuse planurile cu o ușoară panică. Trebuia să plece cît mai departe, și asta repede. Cobsea și Myrshock păreau prea aproape; se gîndise intens la Shankell și Yoraketche, la Neovadan și Tesh. Dar toate acele ținuturi erau fie prea depărtate, fie prea primejdioase, fie prea străine, prea greu de atins, ori prea înspăimîntătoare. Nici unul dintre aceste ținuturi nu ar fi putut deveni noua ei casă. În plus, Bellis descoperise uimită că îi venea prea greu să se despartă de viața ei de dinainte, că se agăța de Noul Crobuzon, de ceea ce o definea ca persoană.

Atunci avusese ideea să plece în Nova Esperium. Ținut dornic de noi cetățeni. În care nu se puneau întrebări. La capătul celălalt al lumii, o pată de civilizație într-un teritoriu neexplorat. O casă ca acasă, o colonie a Noului Crobuzon. Viața era mai aspră acolo, desigur, mai grea și mai puțin dulce — Nova Esperium era o

colonie prea tînără pentru a avea multe facilități — dar cultura de acolo era modelată după cea a orașului ei.

Descoperise că, pentru această destinație, Noul Crobuzon avea chiar să-i plătească traversarea, deși ea încerca să fugă de capitală. În plus, îi rămînea deschis un canal de comunicație: contactele regulate sau ocazionale cu navele de acasă. Așa putea să afle cînd ar fi fost în siguranță să se întoarcă.

Dar vasele care făceau lunga și primejdioasa călătorie din Golful de Fier peste Oceanul Agitat duceau cu ele forță de muncă pentru Nova Esperium. Asta însemna încărcături de prizonieri: peoni, muncitori îndatorați și Refăcuți.

Lui Bellis i se făcea rău de la stomac cînd se gîndea la cei închiși dedesubt, fără lumină, așa că nu se gîndea la ei. Dacă ar fi avut de ales, nu ar fi vrut să aibă nimic de-a face cu această călătorie și cu traficul acela de carne vie.

Bellis ridică privirea spre Johannes, încercînd să pună stavilă gîndurilor.

— Trebuie să recunosc, spuse el ezitant. Sînt surprins că nu am auzit nici un sunet venind de la ei. Am crezut că o să fie lăsați pe afară mai des.

Bellis nu spuse nimic. Aștepta ca Johannes să schimbe subiectul, ca să continue să încerce să uite ceea ce se afla sub ei.

Din crîșmele din portul Qé Banssa se auzeau zgomote vesele.

Sub catran și oțel, în camerele umede de dedesubt. Mîncare aruncată și bătaie pentru ea. Rahat, nervi și sînge închegat. Țipete și pumni. Și lanțuri reci și șoapte peste tot.

— Păcat, băiete.

Vocea era aspră din pricina nesomnului, dar tonul de simpatie era evident.

— Pentru asta, probabil că o să iei bătaie.

Dinaintea gratiilor închisorii, cameristul privea cu jale cioburile și mîncarea vărsată. Împărțea cu polonicul hrana prizonierilor și îi alunecase o farfurie din mînă.

— Lutul ăsta pare să fie tare ca fierul, pînă îl scapi jos.

Omul din spatele gratiilor era murdar și obosit ca toți ceilalți prizonieri. Pe piept, sub cămașa ruptă, i se vedea o tumoră uriașă din care ieșeau două tentacule lungi și cu miros greu. Atîrnau fără viață, ca niște apendici grei. Ca majoritatea celor transportați, omul era un Refăcut, modelat prin știință și taumaturgie drept pedeapsă pentru vreo crimă.

— Îmi amintesc cînd Crawfoot s-a dus la război, spuse bărbatul. Ai auzit vreodată povestea?

Cameristul culegea carnea grăsoasă și morcovii de pe podea și îi arunca într-o găleată. Ridică privirea spre prizonier.

Bărbatul se retrase și se sprijini de perete.

— Se face că odată, la începutul lumii, Darioch se uită în jur din casa lui din copac și văzu o armată apropiindu-se de pădure. Și să fiu al naibii dacă nu era Neamul Batskin care venea să-și ia înapoi măturile. Știi cum le-a luat Crawfoot măturile, nu?

Cameristul avea cam cincisprezece ani, destul de în vîrstă pentru postul acela. Hainele pe care le purta nu erau cu mult mai curate decît ale prizonierilor. Îl privi țintă pe omul de după gratii și rînji *da*, știa povestea aceea, iar schimbarea bruscă a atitudinii lui era atît de marcată și de extraordinară de parcă ar fi căpătat pentru scurt timp un nou trup. Păru pentru o clipă puternic și obraznic, iar cînd zîmbetul îi dispăru și se apucă din nou de curățat mîncarea și cioburile de pe jos, păstră ceva din fanfaronada de mai înainte.

— Bine atunci, continuă prizonierul. Deci Darioch îl cheamă pe Crawfoot la el și îi arată Batskinii de pe drum și îi spune „Asta e din cauza ta, Crawfoot. Tu le-ai luat lucrurile. Și se face că Salter e la marginea lumii,

așa că tu o să trebuiască să te lupți". Și Crawfoot a înjurat și s-a jelit și a făcut ca toți dracii...

Bărbatul deschidea și închidea degetele ca și cum ar fi fost o gură care vorbea.

Dădu să continue, dar cameristul îl opri.

— Știu povestea, spuse el, amintindu-și brusc. Am mai auzit-o.

Se lăsă tăcerea.

— A, bine, spuse bărbatul, surprins de propria dezamăgire. A, bine, atunci să-ți spun ceva, băiete, eu n-am mai auzit-o de ceva timp, de aia cred că o să continui s-o spun.

Băiatul se uită la el întrebător, ca și cum ar fi încercat să hotărască dacă bărbatul își bate joc de el.

— Nu mă deranjează, spuse el. Fă ce vrei. Nu-mi pasă.

Prizonierul spuse povestea, liniștit, întrerupt de tuse și de oftaturi. Cameristul își vedea de treabă în întunericul de dincoace de gratii, curăță mizeria, apoi se apucă din nou să împartă de mîncare cu polonicul. Se mai afla încă acolo la sfîrșitul poveștii, cînd armura de porțelan a lui Crawfoot se sparse, rănindu-l mai rău decît dacă nu ar fi purtat nimic.

Băiatul se uită la bărbatul obosit, care terminase povestea, și rînji din nou.

— Și nu-mi spui și morala? făcu el.

Bărbatul zîmbi slab.

— Cred că deja o știi.

Băiatul dădu din cap și ridică privirea în tavan pentru o clipă, concentrîndu-se.

— E-aproape mai bine, chiar dacă nu perfect, să n-ai nimic pe tine, decît una cu defect, recită el. Întotdeauna am preferat poveștile cu morală, adăugă el și se lăsă pe vine lîngă gratii.

— La naiba, și eu sînt de aceeași părere, spuse bărbatul.

Făcu o pauză și întinse mîna printre gratii.

— Sînt Tanner Sack.

Cameristul ezită o clipă: nu nervos, doar cîntărind posibilitățile și avantajele. Strînse mîna lui Tanner.

— Mersi de poveste. Eu sînt Șekel.

O ținură tot așa.

Capitolul Trei

Bellis se trezi cînd ridicară din nou pînzele, deși golful era încă scufundat în beznă. *Terpsichoria* se scutura și tremura ca un animal înfrigurat, iar Bellis se rostogoli pînă la hublou și privi cele cîteva luminițe din Qé Banssa îndepărtîndu-se.

În dimineața aceea nu avu voie să urce pe punte.

— Scuze, doamnă, spuse un marinar tînăr și disperat de stînjenit că trebuia să-i blocheze drumul. Ordinele căpitanului: pasagerii nu au voie pe punte pînă la ora zece.

— De ce?

El se rușină de parcă ar fi primit o palmă.

— Prizonierii, spuse el, își exercită dreptul constituțional.

Bellis mări ușor ochii.

— Căpitanul îi lasă să ia o gură de aer, după care noi trebuie să curățăm puntea — sînt teribil de murdari. De ce nu mergeți la micul dejun, doamnă? O să fie gata într-o clipă.

După ce se îndepărtă de tînăr pînă ce nu-l mai văzu, Bellis se opri și judecă. Nu-i plăcea coincidența asta, atît de curînd după discuția pe care o avusese cu Johannes.

Bellis dorea să vadă oamenii pe care îi transportau în cală. Nu putea spune dacă o mîna curiozitatea sau un sentiment mai nobil.

În loc să se îndrepte spre pupă, unde se afla cantina, o luă prin coridoare laterale, prost luminate, trecînd pe lîngă uși blindate. Sunete înfundate treceau prin pereți:

voci umane parcă lătrate. Ajunsă la capătul coridorului, deschise ultima ușă și intră într-o magazie cu rafturi. Bellis aruncă o privire în urmă să se asigure că nu o vede nimeni. Își termină țigara și intră.

Dînd la o parte niște sticle goale, prăfuite, Bellis descoperi o fereastră veche blocată în spatele rafturilor. Suflă praful de pe raft și șterse, fără prea mult succes, geamul.

Tresări cînd cineva trecu prin dreptul ferestrei, afară, la nici un metru distanță. Se aplecă și se chiorî prin geamul mizerabil să vadă pe punte. Enormul catarg principal se afla dinaintea ei și, ca în ceață, zări și celelalte două catarge mai departe. Dedesubt era puntea principală.

Marinarii se foiau, se cățărau, curățau și întindeau odgoane după un ritual numai de ei știut.

Mai erau și mulți alții, îngrămădiți în grupuri, abia mișcîndu-se. Bellis strînse buzele. Erau majoritatea umani și mai ales bărbați, dar nu putea generaliza. Văzu un om cu gîtul sinuos, lung de un metru, o femeie cu un buchet de brațe cuprinse de spasme, o siluetă cu partea de sus a trupului așezată pe șenile și alta cu sîrme ieșindu-i din oase. Singurul lucru pe care îl aveau în comun era îmbrăcămintea cenușie.

Bellis nu mai văzuse atîția Refăcuți adunați laolaltă, atîția care fuseseră modificați în fabricile de pedeapsă. Unii erau construiți cu scop industrial, în vreme ce alții păreau modificați fără alt scop decît acela de a arăta grotesc, cu guri strîmbe, cu ochi aiurea și tot așa.

Erau și cîțiva prizonieri cactus și alții aparținînd altor rase: un hotchi cu țepii rupți; un grup mic de khepri, cu capetele lor de insectă lucind în lumina spălăcită a soarelui. Firește nu era nici un vodyanoi. Într-o astfel de călătorie, apa proaspătă era prea prețioasă ca să fie folosită pentru a-i ține în viață.

Auzi strigătele paznicilor. Oameni și cactuși se mișcau printre Refăcuți, mînuind bice. În grupuri de doi

sau trei sau zece, prizonierii începură să-și tîrîie picioarele în cerc în jurul punții.

Unii nu se mișcau și erau pedepsiți.

Bellis se îndepărtă de fereastră.

Aceștia erau tovarășii ei nevăzuți de călătorie.

Nu păreau prea învigorați de aerul curat, reflectă ea cu răceală. Nu prea păreau să se bucure de mișcare.

Tanner Sack se mișca doar atît cît să nu fie bătut. Mișca ochii într-un anume ritm. În jos timp de trei pași, ca să nu atragă atenția, apoi în sus preț de un pas, ca să vadă cerul și apa.

Nava se zgîlțîia ușor din pricina motorului cu abur de dedesubt, iar pînzele erau întinse. Stîncile falezei Insulei Păsării Dansatoare trecură iute pe lîngă ei. Tanner se apropie încet de babord.

Era înconjurat de alți indivizi, legați de același lanț. Prizonierele stăteau într-un grup mai mic, la ceva distanță. Cu toate aveau aceleași fețe murdare și priviri reci ca și el. Nu se apropie de ele.

Tanner auzi brusc un fluierat, ascuțit, din două note, diferit de țipătul pescărușilor. Ridică privirea și îl văzu pe Șekel, cățărat pe un pinten de metal pe care îl lustruia. Băiatul îi surprinse privirea și îi făcu din ochi cu un zîmbet larg. Tanner îi răspunse cu același zîmbet, dar Șekel deja întorsese privirea.

Un ofițer și un marinar cu epoleți distinctivi conversau la prora, aplecați peste un motor cu carcasă de alamă. Tanner se chinui să observe ce fac, dar un băț îl lovi peste spate, nu tare dar amenințînd cu represalii mai mari. Un paznic cactus urla la el să miște, așa că porni din nou la pas. Țesutul străin grefat pe pieptul lui Tanner tresări. Tentaculele îl mîncau și se descuamau ca și cum ar fi fost arse de soare. Scuipă pe ele și le frecă cu salivă, de parcă ar fi fost un unguent.

La ora zece fix, Bellis dădu pe gît ultima înghițitură de ceai și ieși afară. Puntea fusese măturată și spălată. Nu era nici un semn că prizonierii ar fi fost vreodată acolo.

— E ciudat să te gîndești, spuse Bellis ceva mai tîrziu, în timp ce privea apa alături de Johannes, că în Nova Esperium s-ar putea să avem în subordine oameni care au călătorit cu noi chiar pe această navă, fără să o știm.

— Asta n-o să ți se întîmple niciodată ție, spuse el. De cînd au nevoie lingviștii de asistenți reabilitați?

— Nici naturaliștii nu au nevoie.

— Ba nu e deloc adevărat, spuse el blînd. Sînt de cărat lăzi în desiș, de pus capcane, de cărat animale adormite sau ucise, de supus animale primejdioase... Să știi că nu se rezumă totul la desenat. Odată o să-ți arăt cicatricile mele.

— Vorbești serios?

— Da, spuse el gînditor. Am o tăietură lungă de un cot de la o sardula... o mușcătură de la un pui de chalkydri...

— O sardula? Serios? Pot să văd?

Johannes clătină din cap.

— M-a prins... aproape de un loc mai delicat, spuse el.

Bărbatul nu o privi, dar nu părea să o facă pe pudicul.

Johannes împărțea cabina cu Gimgewry, negustorul falit, un om handicapat de înțelegerea faptului că este nepriceput, care o privea pe Bellis cu o poftă resemnată. Johannes nu se arătase niciodată lasciv. Parcă avea alte lucruri pe cap de fiecare dată cînd avea șansa să observe nurii lui Bellis.

Nu era interesată de o astfel de relație — l-ar fi trimis la plimbare dacă i-ar fi făcut curte. Dar era obișnuită ca bărbații să flirteze cu ea — de obicei pentru scurt timp, pînă ce își dădeau seama că răceala ei nu era o mască pe care o puteau convinge să o dea deoparte.

Tovărășia lui Tearfly era cinstită și lipsită de conotații sexuale și asta i se părea un lucru dezarmant. Se întreba dacă Johannes nu era ceea ce tatăl ei numea „un tip pe invers", dar nu observase nici un semn că el ar fi fost atras de vreun bărbat de pe vas mai mult decît de ea. Apoi se plictisi să se mai mire.

De fiecare dată cînd apărea o insinuare în relația lor, parcă simțea în el o umbră de teamă. *Poate*, gîndi ea, *nu este interesat în asemenea lucruri. Sau poate că este un laș.*

Șekel și Tanner făceau schimb de povești.

Șekel deja știa multe din Cronicile lui Crawfoot, dar Tanner le știa pe toate. Tanner știa chiar și variațiunile celor pe care le auzise Șekel și i le povestise pe toate. În schimb, Șekel îi povesti despre ofițeri și despre pasageri. Era plin de dispreț pentru Gimgewry, din pricina zgomotului frenetic de masturbare pe care în auzise prin ușa de la privată. Îl considera pe Tearfly un unchiaș cu capul în nori și teribil de plictisitor, iar Căpitanul Myzovic îl enerva, dar exagera și mințea cînd spunea că se plimbă beat pe punte.

Domnișoara Cardomium îi lăsa gura apă. O plăcea pe Bellis Coldwine — „Rece e puțin spus", se exprimase el, „cînd vorbim de Domnișoara Negru-și-Albastru."

Tanner ascultase descrierile și insinuările, rîzînd și făcînd pe indignatul cînd era cazul. Șekel îi povesti zvonurile și legendele pe care și le spuneau marinarii unul altuia — despre piasa și despre femeile corsar, despre Marichonieni și despre piratii rîioși, despre creaturile de sub apă.

În spatele lui Tanner se întindea întunericul lung al calei.

Tot timpul era bătaie pe mîncare și combustibil. Nu numai pentru resturile de carne și pîine: mulți prizonieri erau Refăcuți cu componente metalice și motoare cu aburi. Dacă li se stingeau boilerele, deveneau imobilizați, astfel că orice obiect inflamabil era adunat. În

capătul îndepărtat al încăperii stătea un bătrîn, trepiedul lui era blocat de zile întregi. Cazanul i se stinsese și era rece ca moartea. Mînca numai dacă se obosea careva să-l hrănească, dar nimeni nu se aștepta să supraviețuiască.

Șekel era fascinat de brutalitatea acestui ținut în miniatură. Îl urmărea pe bătrîn cu ochi aprinși. Văzuse vînătăile prizonierilor. Zărise siluetele împerecheate acuplîndu-se voit sau forțat.

Fusese șeful unei bande din Poarta Corbului, pe vremea cînd mai locuia în oraș, și se îngrijora de soarta celorlalți acum cînd el nu mai era acolo. La prima lui hoție, pe cînd avea doar șase ani, se căpătase cu un șekel, iar porecla îi rămăsese asta. Se angajase pe corabie cînd activitatea găștii, ce includea și cîte un mic jaf, atrăsese prea multă atenție din partea miliției.

— Încă o lună și aș fi fost acolo, alături de tine, Tanner, spuse el. Nu e mare lucru.

Întreținute de taumaturgii și de cîrmaci, mașinăria meteoromantă de la bombresul *Terpsichoriei* despica aerul în fața navei. Pînzele corăbiei se umflau să umple golul; presiunea creștea în spate. Înaintau cu viteză mare.

Mașinăria îi amintea lui Bellis de turnurile norilor din Noul Crobuzon. Se gîndi la uriașele mașinării care se aruncau peste acoperișurile Malului Cătrănit, oculte și stricate. I se făcu tare dor de străzile și canalele, de mărimea în sine a orașului.

Și de mașinării. Mașinării. În Noul Crobuzon era înconjurată de ele. Acum avea în preajmă doar micul meteoromant și robotul din sala de mese. Motorul cu aburi din cală transforma întreaga *Terpsichoria* într-un mecanism, dar era invizibil. Bellis rătăcea prin navă ca o rotiță rătăcită. Îi era dor de haosul utilitar pe care fusese forțată să-l părăsească.

Navigau printr-o zonă aglomerată a mării. Treceau pe lîngă alte nave: în cele două zile de la plecarea din

Qé Banssa, Bellis văzuse trei. Primele două fuseseră niște mici siluete alungite la orizont; a treia fusese o caravelă îndesată care se apropiase mult mai mult. Era din Odraline, după cum anunțau zmeele prinse de pînzele ei. Se clătina sălbatic pe marea agitată.

Bellis reuși să vadă marinarii de pe puntea ei. În privi cățărîndu-se pe velatura complicată și atîrnîndu-se de pînzele triunghiulare.

Terpsichoria trecu pe lîngă insule aparent părăsite: Cadann, Rin Lor, Eidolon. Fiecare avea legenda ei, iar Johannes le cunoștea pe toate.

Bellis petrecea ore întregi privind marea. Apa în estul atît de îndepărtat era mult mai limpede decît cea din preajma Golfului de Fier: putea zări prin ea bancurile de pești ca niște pete șterse. Marinarii în afara serviciului stăteau cu picioarele atîrnate peste bord, ținînd în mîini undițe improvizate, fildeși și colți de narval cu cuțite și lesie atîrnate la capăt.

Cîteodată se zărea la distanță spinarea vreunui prădător precum orca. Odată, pe cînd soarele apunea, *Terpsichoria* trecu prin apropierea unui desiș, la vreo doi-trei kilometri de pădurea ce creștea pe fundul oceanului. La depărtare de mal se afla un stei de piatră neted și inima lui Bellis tresări cînd un bolovan se scufundă și un gît masiv de lebădă se desfășură din apă. Capul îndesat se clătină și Bellis privi pleziozaurul înotînd leneș și dispărînd.

Deveni brusc fascinată de carnivorele submarine. Jahannes o luă în cabină și răsfoi cărțile. Citi cîteva titluri pe cotorul cărților: *Anatomia Sardula*; *Animale de pradă din vadurile Golfului de Fier; Teoriile Megafaunei.* Cînd găsi monografia pe care o căuta, îi arătă descrierile senzaționale ale unui pește străvechi, cu capul îndesat, lung de zece metri; ale rechinilor-spiriduș cu colți ascuțiți și frunți bombate; și ale altora.

În seara celei de-a doua zile de la plecarea din Qé Banssa, *Terpsichoria* zări țărmul ținutului Salkrikaltor:

o fîșie de pămînt cenușiu, cu contururi frînte. Trecuse de ora nouă seara, dar cerul, pentru prima dată, era absolut limpede și luna, împreună cu fiicele ei, străluceau puternic.

Fără să vrea, Bellis fu cuprinsă de evlavie dinaintea peisajului muntos, cu trecători tăiate de vînt. Mult în interior, la limita cîmpului vizual, văzu umbra pădurii cățărate pe coaste. Pe țărm, copacii erau uscați, niște carcase de coajă bătută cu sare.

Johannes blestemă emoționat.

— Asta-i Bartoll! spuse el. La o sută cincizeci de kilometri spre nord e Puntea Cyrhussină, lungă de treizeci și cinci de kilometri. Am sperat s-o vedem, dar bănuiesc că ar însemna să intrăm în belele.

Corabia se îndepărta de insulă. Era răcoare și Bellis se strînse nerăbdătoare în haina subțire.

— Eu mă duc înăuntru, spuse ea, dar Johannes nici nu o băgă în seamă.

Se uita în urmă, spre țărmul ce dispărea la orizont al insulei Bartoll.

— Ce se petrece? murmură el.

Bellis se răsuci brusc pe călcîie. Vocea lui avea ceva neliniștitor.

— Unde mergem? spuse Johannes gesticulînd. Uite... ne îndepărtăm de Bartoll.

Insula nu mai era decît o încrețitură la marginea mării.

— Salkrikaltor este într-acolo, spre est. Puteam să ajungem deasupra homorilor în doar două ore, dar ne îndreptăm spre sud... Ne îndepărtăm de comunitate...

— Poate că nu le place să trecem cu navele pe deasupra capului, spuse Bellis, dar Johannes clătină din cap.

— Asta e ruta standard, spuse el. Dacă navighezi spre răsărit de Bartoll dai de orașul Salkrikaltor. Așa se ajunge acolo. Ne îndreptăm în altă parte.

Desenă o hartă în aer.

— Asta e Bartoll și asta e Gnomon Tor, iar între ele, în mijlocul mării... Salkrikaltor. Aici, unde ne îndreptăm acum... nu e nimic. O dîră de insulițe cu creste ascuțite. Ne abatem foarte mult de drumul spre Salkrikaltor. Mă întreb de ce.

Pînă a doua zi dimineață, mai mulți pasageri remarcaseră ruta neobișnuită. În cîteva ore, știrea se răspîndi pe coridoarele înguste. Căpitanul Myzovic le vorbi în cantină. Erau aproape patruzeci de pasageri și toți erau prezenți. Chiar și palida și patetica Soră Meriope și alții cu aspect similar.

— Nu aveți de ce să vă îngrijorați, îi asigură căpitanul.

Se vedea că este furios de faptul că fusese chemat. Bellis întoarse privirea spre fereastră. *De ce mă aflu aici?* gîndi ea. *Nu-mi pasă. Nu mă interesează unde mergem și cum o să ajungem acolo.* Dar nu reuși să se convingă și rămase pe loc.

— Dar de ce am deviat de la ruta normală, căpitane? întrebă cineva.

Căpitanul oftă furios.

— Bine, spuse el. Ascultați. Ocolesc Înotătoarele, insulele de la marginea de sud a ținutului Salkrikaltor. Nu sînt obligat să vă explic această acțiune. Cu toate astea...

Făcu o pauză să impresioneze pasagerii, să le dea sentimentul că sînt cu adevărat privilegiați.

— În aceste circumstanțe... Trebuie să vă rog să luați în seamă faptul că informația are un anume grad de restricție.

O să circumnavigăm Înotătoarele înainte de a ajunge în orașul Salkrikaltor pentru a ocoli niște activități ale Noului Crobuzon. Anumite activități industriale maritime. Care nu sînt cu acces public. Aș fi putut să vă închid în cabine. Dar ați fi văzut poate cîte ceva prin hublouri și aș prefera să nu dau naștere la zvonuri. Așa că sînteți liberi să ieșiți afară, dar numai pe dunetă.

Dar. Dar apelez la sentimentele voastre patriotice și de buni cetățeni să fiți discreți asupra lucrurilor pe care le veți vedea la noapte. M-am exprimat destul de limpede?

Spre dezgustul lui Bellis, se lăsă o tăcere reverențioasă. *Îi prostește cu declamații pompoase*, gîndi ea și se întoarse cu dispreț.

Valurile erau sparte din loc în loc de colți de stîncă, dar nimic spectaculos. Majoritatea pasagerilor se adunaseră în partea din spate a corăbiei și urmăreau cu atenție apa.

Bellis stătea cu privirile ațintite la orizont, iritată de faptul că nu era singură.

— Crezi că o să ne dăm seama că vedem ceea ce așteptăm să vedem? întrebă o femeie pe care Bellis nu o cunoștea și pe care nu o băgă în seamă.

Se lăsă întunericul și se făcu mult mai răcoare, iar unii dintre pasageri se retraseră în cală. Înotătoarele stîncoase ba se vedeau, ba dispăreau sub linia orizontului. Bellis sorbea vin fiert ca să se mai încălzească. Se plictisi și începu să-i privească pe marinari în loc să se uite la mare.

Apoi, pe la două dimineața, cînd doar jumătate din pasageri rămăseseră pe punte, ceva apăru spre est.

— Zei din cer, șopti Johannes.

Multă vreme rămase o siluetă obscură, impenetrabilă. Apoi, pe măsură ce se apropiară, Bellis își dădu seama că este un uriaș turn negru ce se înalța din mare. O lumină uleioasă lucea pe vîrful lui, ca o secreție murdară.

Ajunseră foarte aproape. La aproximativ doi kilometri. Bellis icni.

Era o platformă suspendată deasupra mării. Imensă, cu toată greutatea sprijinită pe trei picioare masive de metal, atîrna deasupra mării, lungă de vreo o sută cincizeci de metri. Bellis o putea auzi de aici cum duduie.

Valurile se spărgeau de piloni. Profilul platformei era la fel de complicat și de aglomerat ca al unui oraș. Deasupra celor trei picioare se vedea un mănunchi de spirale, parcă aruncate la întîmplare, și macarale mișcîndu-se ca niște mîini cu gheare; și peste toate, un uriaș minaret de grinzi care arunca flăcări. Unde taumaturgice distorsionau spațiul deasupra flăcării. În umbra de sub platformă, un tub de metal plonja în mare. La toate etajele licăreau lumini.

— Sfinte GurăMultă, ce-i asta? șopti Bellis.

Era o priveliște copleșitoare și extraordinară. Pasagerii priveau prostiți, cu gurile căscate.

Munții celei mai sudice Înotătoare erau doar o umbră în depărtare. La poalele platformei se zăreau siluete de prădătoare: nave de metal care patrulau. De pe puntea uneia dintre ele, o serie de lumini porniră să clipească într-un ritm complex, iar de pe puntea *Terpsichoriei* alte lumini puternice răspunseră.

De pe puntea structurii fabuloase se auzi un claxon.

Deja depășeau zona și se îndepărtau. Bellis privi platforma care scuipa flăcări micșorîndu-se.

Johannes rămase paralizat de uimire.

— Habar n-aveam, spuse el încet.

Lui Bellis îi trebui un moment să înțeleagă că el de fapt îi răspundea la întrebare. Rămaseră cu ochii ațintiți asupra siluetei uriașe de pe mare pînă la capăt.

Cînd dispăru la orizont, se îndreptară în tăcere spre coridor. Atunci, cînd mai aveau puțin să ajungă la ușa ce ducea spre cabine, cineva din spate strigă:

— Încă una!

Era adevărat. La distanță de kilometri, o a doua platformă colosală.

Mai mare decît prima. Se ridica pe patru picioare de beton măcinate de vreme. Asta era mai puțin aglomerată. Pe fiecare colț se ridica un turn scund și lat, iar la margine avea o macara rotitoare. Structura mîrîia de parcă ar fi fost vie.

Din nou se porni schimbul de semnale luminoase între paznicii platformei și *Terpsichoria.*

Se pornise vîntul și cerul era rece ca fierul. În apele puțin adînci ale acelei mări mohorîte, edificiul mugea în timp ce *Terpsichoria* se strecura în întuneric.

Bellis și Johannes mai așteptară o oră, cu mîinile înghețate, cu aburi de frig la gură, dar nu mai apăru nimic altceva. Nu mai văzură decît apa și ici-colo Înotătoarele, zimțate și lipsite complet de lumină.

Lanțuri, 5 Aurora 1779. La bordul *Terpsichoriei.*

De îndată ce am intrat în biroul căpitanului în dimineața asta, am văzut limpede că îl înfuriase ceva. Scrîșnea din dinți și avea o expresie criminală.

— Domnișoară Coldwine, spuse el, în cîteva ore vom ajunge în orașul Salkrikaltor. Ceilalți pasageri și echipajul vor avea o permisie de cîteva ore, dar mi-e teamă că dumneata nu vei avea parte de acest lux.

Tonul lui era neutru și amenințător. Pe birou nu se mai aflau multe. Asta m-a tulburat, fără să-mi pot explica de ce. De obicei este înconjurat de o mulțime de lucruri inutile, ca o barieră între noi.

— Am să mă întîlnesc cu reprezentanții Federației Comerciale Salkrikaltor, iar dumneata vei fi translatorul. Ai mai lucrat cu delegațiile comerciale — cunoști formulările. Ai să traduci în limba homorilor din Salkrikaltor pentru reprezentanți, iar translatorul lor va traduce spusele lor în limba ragamoll pentru mine. Să asculți atentă ce spune, că și el o să te verifice. Asta va asigura o conversație cinstită de ambele părți. Dar nu vei avea dreptul să intervii. M-ai înțeles? N-ai să ții minte nimic din ce se vorbește între noi. Ești doar o cale de comunicare și nimic mai mult. Nu ai să auzi nimic.

M-am uitat în ochii nenorocitului.

— Se vor discuta probleme de cel mai înalt nivel de securitate. La bordul unei corăbii, domnișoară Coldwine, sînt foarte puține secrete. Crede-mă. Dacă pomenești cuiva ce se va discuta — ofițerilor mei, amărîtei alea

de călugăriță sau prietenului dumitale apropiat, doctorul Tearfly — am să aflu imediat.

Sînt sigură că nu mai trebuie să-ți spun cît de șocată am fost.

Pînă acum am evitat orice confruntare cu căpitanul, dar mînia îl făcea capricios. Nu am de gînd să par slabă în fața lui. Mai degrabă să mă simt prost luni de zile decît să bat strategic în retragere de fiecare dată cînd se dă la mine.

În plus, eram furioasă.

Am turnat gheață în glas.

— Căpitane, am discutat aceste probleme cînd mi-ai oferit postul ăsta. Dosarul și referințele mele sînt limpezi. Nu se cade să mă pui la îndoială. Nu sînt o puștoaică să mă intimidezi, domnule. Am să-mi fac treaba după cum ne-am înțeles, iar dumneata nu ai să-mi judeci profesionalismul.

Habar n-aveam ce îl înfuriase și nici nu-mi pasă. N-are decît să crape, nenorocitul.

Acum stau aici cu „amărîta de călugăriță" — deși chiar pare puțin mai întremată și chiar bîiguia ceva despre o slujbă pe care ar vrea s-o facă de Sorit — și termin scrisoarea. Ne apropiem de Salkrikaltor, unde o să am șansa să o închid și să o las ca să fie ridicată de orice navă a Noului Crobuzon care va trece. Va ajunge la tine, după atîta drum, doar cu cîteva săptămîni întîrziere. Ceea ce nu este foarte rău. Sper să te găsească în bună stare.

Sper că îți este la fel de dor de mine cît îmi este mie de tine. Nu știu ce m-aș face fără acest mijloc de a ține legătura cu tine. Va trece mai bine de un an pînă ce vei avea alte vești de la mine, pînă ce o altă navă cu aburi sau cu pînze va intra în portul din Nova Esperium, și închipuiește-ți cum o să arăt atunci! Cu părul lung și mînjit cu noroi, fără îndoială, cu hainele ferfeniță, marcate cu peceți ca ale unui șaman sălbatic! Dacă o să mai țin minte cum se scrie, am să-ți scriu atunci și am să-ți povestesc cum am petrecut și am să te întreb ce mai e

prin orașul meu. Și poate că între timp tu o să-mi scrii și o să-mi spui că totul e în regulă și că pot să mă întorc acasă.

Pasagerii discutau agitați despre ce văzuseră cu o seară în urmă. Bellis îi disprețuia. *Terpsichoria* trecu prin Strîmtoarea Lumînării și intră în apele mai calme din Salkrikaltor. Mai întîi se ivi insula luxuriantă Gnomon Tor, apoi, spre orele cinci după-amiază, orașul Salkrikaltor apăru la orizont.

Soarele era foarte jos și lumina era densă. Țărmul insulei Gnomon Tor se înălța verde și masiv, la cîțiva kilometri spre nord. Pădurea orizontală de umbre lungi ale turnurilor și acperișurilor din Salkrikaltor spărgea valurile.

Clădirile erau făcute din beton, fier, piatră și sticlă și din valuri de corali de apă rece. Coloanele erau înfășurate de scări în spirală, legate între ele prin punți subțiri. Spirale conice complicate, de zeci de metri înălțime, turnuri pătrate de cetate. O grămadă de stiluri diferite.

Silueta profilată pe cer a orașului semăna cu desenul unui recif făcut de un copil. Turnuri organice se umflau ca niște tulpini de anemone. Unele clădiri semănau cu coralii — înalte și foarte ramificate — iar altele, joase și cu multe ferestre, semănau cu niște bureți gigantici. Panglici de arhitectură roșie se strecurau precum coralii de foc.

Turnurile orașului scufundat se ridicau la treizeci de metri deasupra valurilor. Uși masive se deschideau la nivelul apei. Dungi verzi de alge marcau înălțimea fluxului.

Erau și clădiri mai noi. Vile ovoidale săpate în stîncă și încinse cu cercuri de fier, suspendate deasupra apei pe coloane ce se înălțau de pe acoperișurile scufundate. Platforme plutitoare delimitau terase cu case pătrate din cărămidă — asemănătoare celor din Noul Crobuzon — arătînd absurd pe mare.

Pe podurile și pasarelele de la nivelul apei și de la înălțime erau mii de homori și un număr destul de mare de oameni. Cîrduri de barje cu fund plat și bărci se strecurau duduind printre turnuri.

Navele oceanice erau trase la marginea orașului, legate de stîlpi ce se iteau din apă. Bărci de pescuit, jonci și clipere, iar ici-colo cîte o navă cu aburi. *Terpsichoria* se apropie.

— Uite acolo, îi spuse cineva lui Bellis, arătînd în jos — apa era perfect limpede. Chiar și în lumina slabă, Bellis putea observa străzile largi ale suburbiilor din Salkrikaltor din adînc, mărginite de lumini reci. Clădirile se opreau la cel puțin cincisprezece metri de suprafață pentru a lăsa să treacă pe deasupra navele.

Pe pasarelele ce uneau spirele submarine, Bellis văzu alți cetățeni, cei mai mulți fiind homori. Se deplasau cu iuțeală, mult mai ușor decît compatrioții lor de deasupra.

Era un loc extraordinar. Cînd acostară, Bellis privi cu invidie cum erau coborîte bărcile de pe coastele *Terpsichoriei.* Majoritatea echipajului și toți pasagerii se aliniară nerăbdători dinaintea scărilor. Se hlizeau și se sfădeau agitați, aruncînd priviri spre oraș.

Soarele apusese. Turnurile din Salkrikaltor erau doar niște siluete; ferestrele lor luminate se reflectau în apa neagră. Se auzeau sunete slabe: muzică, strigăte, mașinării, valuri.

— Să fiți înapoi pe punte pînă la ora două dimineață, strigă un sublocotenent. Rămîneți în cartierele pentru oameni și în locurile de deasupra apei. Aveți destul de făcut acolo, fără să vă forțați plămînii.

— Domnișoară Coldwine?

Bellis se întoarse spre locotenent comandorul Cumbershum.

— Vă rog să veniți cu mine. Submersibilul e pregătit.

Capitolul Patru

Înghesuită în submarinul miniatură, într-o încîlceală de tuburi de cupru și cadrane, Bellis întinse gîtul să vadă peste Cumbershum și căpitanul Myzovic și peste cîrmaciul din mijlocul navei.

Marea lingea partea de jos a hubloului din față; brusc, vasul se prăbuși, valurile acoperiră sticla bombată și cerul dispăru. Plescăitul apei și vaietele slabe ale pescărușilor se stinseră pe dată. Singurul zgomot rămase bîzîitul elicei care începuse să se rotească.

Bellis era încordată.

Submersibilul se clătină și se deplasă grațios spre stîncile și nisipul care încă nu se vedeau. O lumină incandescentă puternică se aprinse sub nasul vasului, dezvăluind un con de apă iluminată dinaintea lor.

Cînd ajunseră aproape de fundul apei, se înclinară ușor în sus. Lumina serii se filtra difuz, întreruptă de umbrele masive ale navelor de deasupra.

Bellis aruncă o privire peste umărul căpitanului spre apa întunecată. Fața ei era lipsită de expresie, dar mîinile i se frîngeau de emoție. Peștii se mișcau în valuri precis delimitate, dînd tîrcoale instrusului de metal. Bellis își auzea propria respirație nefiresc de tare.

Submersibilul își alese o cale sigură printre lanțurile ce atîrnau ca niște liane din coroana de vase de deasupra lor. Pilotul mișcă manetele cu o grație de expert, vasul ocoli pe deasupra o buză de stîncă erodată și iată dinaintea lor orașul Salkrikaltor.

Bellis își ținu răsuflarea.

Peste tot erau suspendate lumini. Globuri de lumină rece ca niște luni înghețate, fără tonurile de sepia ale lămpilor cu gaz din Noul Crobuzon. Orașul lumina în apa întunecată ca o plasă de pescar cu noduri fosforescente.

La marginile orașului se aflau clădiri scunde săpate în piatră poroasă și coral. Se mai aflau și alte submarine

care alunecau între turnuri și pe deasupra acoperișurilor. Promenadele scufundate de sub ei duceau spre piațete depărtate și catedrale aflate în mijlocul orașului, la vreo doi kilometri distanță, abia zărindu-se prin apa mării. Acolo, în inima Salkrikaltorului, se vedeau edificii mai înalte care ieșeau pînă la suprafața apei, spărgînd valurile. Structura orașului nu era mai puțin complicată sub apă. Orașul era întortocheat și interconectat.

Peste tot se vedeau homori. Ridicau privirile spre submarinul care trecea pe deasupra lor fără să-l bage cu adevărat în seamă. Stăteau prin fața magazinelor împodobite cu pînze colorate ce ondulau; se sfădeau în parcurile cu alge; se plimbau pe străzi dosnice încurcate. Conduceau căruțe trase de extraordinare animale de povară: melci de mare înalți de trei metri. Copiii lor se jucau, necăjind peștii din cuști.

Bellis văzu case adunate laolaltă, pe jumătate reparate. Departe de străzile principale, curenții răscoleau gunoiul de prin curțile de coral.

Toate mișcările păreau să se prelungească în apă. Homorii înotau peste acoperișuri, fîlfîind din cozi cu o mișcare lipsită de eleganță. Săreau de pe platforme înalte și se scufundau lent, cu picioarele pregătite pentru aterizare.

Din interiorul submersibilului, orașul părea tăcut.

Plutiră încet spre arhitectura monumentală din centrul Salkrikaltorului, speriind pești și răscolind gunoiul. Era o metropolă adevărată, reflectă Bellis. Era aglomerată și plină de viață. Ca și Noul Crobuzon, dar mai intim și pe jumătate ascuns de apă.

— Astea sînt casele oficialităților, îi arătă Cumbershum. Aceea e o bancă. O fabrică acolo. De aceea homorii fac atîtea afaceri cu Noul Crobuzon: îi putem ajuta cu tehnologia noastră cu aburi. Foarte greu de adaptat la mediul submarin. Iar acolo e consiliul central al Federației Comerciale din Salkrikaltor.

Clădirea era complicată. Rotunjită și cu multe umflături ca un imposibil creier de coral, acoperit cu

circumvoluțiuni.Turnurile țîșneau din apă. Majoritatea corpurilor de clădire — toate marcate cu șerpi încovrigați și strofe hieroglifice — aveau ferestrele și ușile deschise în stilul tradițional din Salkrikaltor, astfel ca peștii să poată intra și ieși nestingheriți. Dar una din secțiuni era închisă, cu hublouri mici și uși groase de metal. Din aerisiri ieșea un șuvoi constant de bule de aer.

— Acolo se întîlnesc cu cei de la suprafață, spuse locotenentul. Într-acolo ne îndreptăm.

— Există o minoritate umană în orașul de deasupra, spuse încet Bellis. Sînt o mulțime de încăperi deasupra apei, iar homorii pot sta în aer ore întregi fără probleme. De ce ne fac să venim pînă aici?

— Din același motiv pentru care noi îl primim pe ambasadorul din Salkrikaltor în camerele de recepție ale Parlamentului, domnișoară Coldwine, spuse căpitanul, chiar dacă este pus într-o situație grea și neplăcută. Acesta e orașul lor; noi sîntem vizitatorii. Noi.

Se întoarse spre ea și făcu un gest larg cu mîna, cuprinzîndu-l și pe locotenetul comandor Cumbershum, apoi se întoarse din nou cu spatele.

Porcule, gîndi Bellis furioasă, cu chipul înghețat.

Pilotul încetini pînă aproape se opri și manevră printr-o deschizătură largă și întunecată, pătrunzînd în clădire. Trecură peste homori care îi dirijară cu mișcări ale brațelor, spre capătul înfundat al coridorului de beton. O ușă uriașă se închise greoi în spatele lor.

Din țevi groase înșirate de-a lungul pereților izbucni o explozie de bule de aer. Marea era împinsă afară prin valve și ecluze. Nivelul apei scăzu încet. Submersibilul se așeză treptat pe podeaua de beton și se lăsă pe o parte. Apa scăzu sub nivelul hubloului și lăsă în urmă o ploaie de picături, iar Bellis reuși să privească din nou aerul. Golită de apa de mare, încăperea părea dărăpănată.

Cînd pilotul desfăcu în sfîrșit șuruburile, capacul se deschise lăsînd să pătrundă înăuntru un binevenit curent de aer rece. Podeaua de beton era presărată cu

bălți de saramură. Camera mirosea a alge și pește. Bellis ieși din submarin în vreme ce ofițerii își potriveau uniformele.

În spatele lor se opri o homoră. Ducea în mînă o suliță — prea complicată și prea fragilă pentru a avea alt scop decît cel ceremonial, judecă Bellis — și purta o platoșă dintr-un material verde strălucitor, care nu părea a fi făcută din metal. Le făcu un semn din cap în chip de bun venit.

— Mulțumește-i pentru primire, îi spuse căpitanul lui Bellis. Spune-i să-l informeze pe șeful consiliului că am sosit.

Bellis trase aer în piept și încercă să se relaxeze. Se concentră și își aminti vocabularul, gramatica, sintaxa, pronunțarea și spiritul limbii homorilor din Salkrikaltor: tot ce învățase în săptămînile acelea intense de la Marikkatch. Spuse în gînd o rugăciune iute și cinică.

Apoi își formă vibrația, chirăitul de homor ce se putea auzi și în aer și în apă, și porni să vorbească.

Spre ușurarea ei, homora dădu din cap și răspunse.

— *Veți fi anunțați,* spuse ea, corectînd cu grijă fraza lui Bellis. *Pilotul să aștepte aici. Voi veniți cu mine.*

Hublouri mari, închise, priveau spre o grădină de plante marine. Pereții erau acoperiți cu tapiserii înfățișînd momente importante din istoria Salkrikaltorului. Podeaua era făcută din plăci de piatră — destul de uscate — încălzite de un foc ascuns. Camera avea ornamente întunecate — coral negru, perle negre.

Trei homori masculi îi întîmpinară. Unul, mult mai tînăr decît tovarășii lui, stătea ceva mai în spate, ca și Bellis.

Erau palizi. Comparativ cu homorii din Tarmuth, aceștia petreceau mult mai mult timp sub apă, unde soarele nu-i putea atinge. Singurul lucru care deosebea trunchiurile homorilor de cele ale oamenilor erau micile branhii de pe gît, dar paloarea submarină le dădea un aer străin.

Sub talie, partea de jos a homorilor, împlătoșată, semăna cu partea din spate a racilor uriași de stîncă: carapace uriașă făcută din plăci suprapuse. Abdomenele lor umane ieșeau de acolo unde ar fi trebuit să se afle ochii și antenele. Chiar și în aer, mediu străin pentru ei, multitudinea de picioare se mișcau cu o grație complicată. Zgomotul pe care îl făceau atunci cînd mergeau era o percuție fină de chitină.

Își împodobeau trupul crustaceu cu un soi de tatuaj, desene săpate în carapace și vopsite cu anumite extrase. Cei doi homori mai în vîrstă aveau un număr impresionant de simboluri pe părțile laterale.

Unul păși în față și vorbi foarte repede în salkrikaltoră. Preț de o clipă se lăsă tăcerea.

— Bine ați venit, spuse homorul tînăr din spatele lui, translatorul, vorbind ragamoll cu un accent greu. Sîntem bucuroși că ați venit să vorbiți cu noi.

Discuția porni lent. Șeful Consiliului Rege Skarakatchi și Consilierul Rege Drood'adji își exprimară politicos și ritual încîntarea și primiră un răspuns pe măsură din partea lui Myzovic și Cumbershum. Cu toții erau de acord că era excelent că se întîlniseră și că orașele lor au rămas în relații atît de bune, că relațiile comerciale erau o cale atît de sănătoasă de a întreține bunăvoința, și tot așa.

Conversația alunecă iute pe altă pantă. Cu o ușurință impresionantă, Bellis se descoperi deodată traducînd termeni tehnici. Se discuta acum cîte mere și prune trebuia *Terpsichoria* să lase în Salkrikaltor și cîte sticle cu unguent și lichior avea să primească în schimb.

Nu trecu mult pînă ce începură să discute probleme de stat, informații care cu siguranță veneau de la eșaloanele înalte ale parlamentului Noului Crobuzon: detalii despre momentul și oportunitatea înlocuirii ambasadorilor, despre posibile tratate comerciale cu alte puteri, despre ce impact ar avea aceste aranjamente asupra relațiilor cu Salkrikaltor.

Bellis descoperi că îi venea ușor să închidă urechile la ceea ce spunea, să lase informațiile să treacă prin ea fără să le memoreze. Nu din patriotism sau din fidelitate față de guvernul Noului Crobuzon — sentimente pe care nu le nutrea — ci din plictiseală. Discuțiile secrete erau de neînțeles, frînturile de informații pe care le rostea Bellis fiind de-a dreptul plictisitoare. Se gîndea la tonele de apă de deasupra lor, mirată că nu se simțea cuprinsă de panică.

Se comportă ca un automat mult timp, uitînd ceea ce rostea de îndată ce scotea cuvintele pe gură.

Pînă ce auzi brusc vocea căpitanului schimbîndu-se și începu să asculte de-adevăratelea.

— Mai am o singură întrebare, Excelența Voastră, spuse căpitanul Myzovic sorbind din pahar.

Bellis tuși și lătră în salkrikaltoră.

— În Qé Banssa, mi s-a ordonat să verific un zvon ciudat transmis de un reprezentant al Noului Crobuzon. Era atît de absurd încît am fost sigur că e o neînțelegere. Cu toate acestea, am ocolit Înotătoarele — motiv pentru care am întîrziat la această întîlnire. Pe durata abaterii noastre de la drum am descoperit, spre... surpriza și îngrijorarea mea, că acele zvonuri erau adevărate. Ridic acest subiect de discuție pentru că afectează bunele noastre relații cu Salkrikaltor.

Vocea căpitanului deveni mai aspră.

— Are legătură cu afacerile noastre din apele Salkrikaltorului. La capătul sudic al Înotătoarelor, după cum știe consiliul, există... investiții de importanță vitală pentru care plătim drepturi generoase. Vorbesc, firește, despre platformele noastre, despre foraj.

Bellis nu mai auzise cuvîntul *foraj* folosit în felul acesta și îl rosti ușor în limba ragamoll. Homorii păreau să înțeleagă. Continuă să traducă la foc automat, dar ascultă fascinată fiecare cuvînt pe care-l rostea căpitanul.

— Am trecut pe lîngă ele după miezul nopții. Întîi pe lîngă una, apoi pe lîngă cealaltă. Totul era cum ar

fi trebuit să fie, și *Manikin* și *Trashstar* păreau în regulă. Dar, domnilor consilieri...

Se aplecă în față, puse jos paharul și le aruncă o privire de animal de pradă.

— Am o întrebare foarte importantă. *Unde este cealaltă?*

Oficialii homori se holbară la căpitan. Cu mișcări lente, sincronizate comic, priviră unul spre altul, apoi din nou spre căpitanul Myzovic.

— Recunoaștem... că sîntem încurcați, căpitane.

Translatorul vorbi calm în numele șefilor lui, cu voce neschimbată, dar pentru o clipă Bellis îi surprinse privirea. Ceva se petrecu între ei, un soi de mirare împărtășită, un soi de camaraderie.

La ce asistăm, frățioare? gîndi Bellis. Era încordată și murea după o țigară.

— Nu avem cunoștință despre ce vorbești, continuă grupul din partea cealaltă a mesei. Nu avem grija platformelor atît timp cît concesionarea este achitată. Ce s-a întîmplat, căpitane?

— S-a întîmplat, spuse căpitanul Myzovic cu glas sugrumat, că *Sorghum*, platforma noastră de foraj de adîncime, platforma noastră mobilă, a dispărut.

O așteptă pe Bellis să-l ajungă din urmă cu traducerea, apoi mai așteptă puțin, prelungind tăcerea.

— Împreună, trebuie să mai spun, cu echipajele a cinci vapoare, cu tot cu ofițeri, personal, savanți și geo-empat.

Primul zvon că *Sorghum* nu se mai află la locul de ancorare a ajuns la Insula Păsării Dansatoare acum trei săptămîni. Echipajele celorlalte platforme întrebau de ce nu fuseseră informate de ordinele de deplasare pentru *Sorghum*. Nici un asemenea ordin nu a fost dat.

Căpitanul lăsă paharul din mînă și îi privi fix pe cei doi homori.

— *Sorghum* trebuia să rămînă pe loc pentru cel puțin încă șase luni. Trebuia să fie acolo unde am lăsat-o. Șef

al Consiliului, Consiliere — *ce s-a întîmplat cu platforma noastră?*

Cînd vorbi Skarakatchi, translatorul îi mimă tonurile blînde.

— Nu știm nimic.

Căpitanul Myzovic își frînse mîinile.

— Asta s-a întîmplat la numai o sută și cincizeci de kilometri distanță, în apele Salkrikaltorului, într-o regiune în care marina și vînătorii voștri patrulează regulat, și vreți să-mi spuneți că nu știți nimic?

Tonul lui era controlat, dar amenințător.

— Domnilor consilieri, acest lucru este extraordinar. Nu aveți nici o idee despre ce s-a întîmplat? Dacă s-a scufundat într-o furtună neașteptată sau dacă a fost atacată și distrusă? Puteți să-mi spuneți că nu ați auzit *nimic*? Că ni se poate întîmpla așa ceva chiar lîngă voi și să nu aveți habar?

Tăcerea fu lungă. Cei doi homori se aplecară și își șoptiră unul altuia.

— Am auzit multe zvonuri... spuse Regele Skarakatchi prin intermediul translatorului.

Drood'adji îi privi pe amîndoi tăios.

— Dar nu am auzit nimic. Putem oferi sprijinul și regretele noastre prietenilor din Noul Crobuzon — dar nici o informație.

— Trebuie să vă spun, rosti căpitanul Myzovic după o consultare în șoaptă cu Cumbershum, că sînt profund nemulțumit. Noul Crobuzon nu poate plăti drepturi de concesionare pentru o platformă care nu se mai află acolo. Plata noastră va fi de acum redusă cu o treime. Și am să trimit vorbă înapoi în oraș despre incapacitatea voastră de a oferi asistență. Asta va arunca o umbră de îndoială asupra abilității Salkrikaltorului de a acționa în calitate de custode al intereselor noastre. Guvernul pe care îl reprezint va dori să poarte discuții mai aprofundate. S-ar putea să trebuiască făcute noi aranjamente. Vă mulțumim pentru ospitalitatea voastră, spuse el și goli paharul. Vom rămîne o noapte

în portul Salkrikaltor. Vom pleca mîine dimineață devreme.

— Un moment, te rog, căpitane.

Șeful consiliului ridică mîna. Șopti ceva iute spre Drood'adji, care dădu din cap și se retrase grațios din încăpere.

— Mai e o problemă de discutat.

Cînd Drood'adji se întoarse, Bellis făcu ochii mari. În urma lui pășea un om.

Era o prezență atît de deplasată încît o surprinse. Se holbă la el prostește.

Bărbatul era ceva mai tînăr decît ea, cu un chip deschis, vesel. Ducea un pachet voluminos și purta haine curate, dar ponosite. Îi zîmbi dezarmant lui Bellis. Ea se încruntă ușor și privi în altă parte.

— Căpitane Myzovic? rosti omul în limba ragamoll cu accent de Noul Crobuzon. Locotenent comandor Cumbershum?

Le strînse mîna fiecăruia dintre ei.

— Mi-e teamă că nu cunosc numele dumitale, domnișoară, spuse el cu mîna întinsă.

— Domnișoara Coldwine este traducătoarea noastră, domnule, spuse căpitanul înainte ca Bellis să apuce să răspundă. Dumneata ai treabă cu mine. Cine ești?

Bărbatul scoase din haină un sul cu aspect oficial.

— Asta ar trebui să explice totul, căpitane, spuse el.

Căpitanul cercetă înscrisul cu grijă. După o jumătate de minut ridică privirea scurt, fluturînd sulul neîncrezător.

— Ce e porcăria asta? șuieră el, făcînd-o pe Bellis să tresară.

Căpitanul îndesă sulul în mîna lui Cumbershum.

— Cred că asta limpezește lucrurile destul de mult, căpitane, spuse bărbatul. Mai am și alte copii, în cazul în care furia vă copleșește. Mi-e teamă că va trebui să preiau comanda navei dumitale.

Căpitanul rîse puternic.

— Nu mai spune?

Tonul lui era primejdios de încordat.

— Chiar așa, domnule...

Se aplecă și citi hîrtia din mîinile locotenetului.

— Domnule Fennec? Chiar așa?

Aruncînd o privire spre Cumbershum, Bellis își dădu seama că acesta îl privea pe noul venit cu uimire și spaimă. Locotenentul îl întrerupse pe căpitan.

— Domnule, spuse el pe un ton de urgență. Pot să sugerez să mulțumim gazdelor naostre și să le lăsăm să se întoarcă la treburile lor?

Îi privi pe homori cu înțeles. Translatorul asculta cu atenție.

Căpitanul ezită și făcu scurt din cap.

— Te rog să informezi gazdele noastre că ospitalitatea lor este excelentă, îi ordonă brusc lui Bellis. Mulțumește-le pentru timpul lor. Ne descurcăm singuri înapoi.

Bellis vorbi și homorii se aplecară grațios. Cei doi consilieri înaintară și strînseră mîinile din nou; căpitanul abia își mai putea stăpîni furia. Homorii plecară pe unde intrase domnul Fennec.

— Domnișoară Coldwine?

Căpitanul arătă spre ușa care ducea înapoi la submarin.

Așteaptă-ne afară, te rog. Asta e o problemă guvernamentală.

Bellis zăbovi pe coridor, înjurînd în barbă. Auzea răgetele belicoase ale căpitanului de dincolo de ușă. Cu toate că se chinui să audă ce spunea, nu reuși să înțeleagă nimic.

— La dracu', mormăi ea și se întoarse la încăperea de beton fără nici o decorațiune în care stătea submersibilul ca o creatură grotescă. Homora de pază aștepta absentă, scoțînd sunete ușoare.

Pilotul submersibilului se scobea între dinți. Răsuflarea îi mirosea a pește.

Bellis se sprijini de perete și aștepta.

După mai mult de douăzeci de minute, căpitanul năvăli pe ușă, urmat de Cumbershum care încerca disperat să-l oprească.

— Să nu îndrăznești să-mi vorbești în clipa asta, Cumbershum, bine? strigă căpitanul.

Bellis se holbă, uimită.

— Ține-l doar pe rahatul de Fennec departe de mine, altfel nu garantez că scapă teafăr, cu toată scrisoarea lui oficială.

În spatele locotenentului, Fennec se uita de după ușă. Cumbershum îi mînă iute pe Bellis și pe Fennec în spatele submersibilului. Părea cuprins de panică. Se așeză în fața lui Bellis, lîngă căpitan, parcă ferindu-se de el.

Cînd marea începu să se scurgă din nou prin pereții de beton ai încăperii și sunetul motoarelor ascunse făcu vasul să vibreze, bărbatul cu haină de piele jerpelită se întoarse spre Bellis și zîmbi.

— Silas Fennec, șopti el și întinse mîna.

Bellis făcu o pauză, apoi o strînse.

— Bellis, murmură ea. Coldwine.

Nimeni nu vorbi pe drumul de întoarcere. Cînd ajunse înapoi pe puntea *Terpsichoriei*, căpitanul se repezi în cabina lui.

— Domnule Cumbershum, mugi el. Adu-l pe domnul Fennec la mine.

Silas Fennec o văzu pe Bellis cercetîndu-l din priviri. Își aruncă bărbia înainte spre căpitanul întors cu spatele și dădu ochii peste cap, apoi îi făcu semn de rămas bun și îl urmă îndeaproape pe Myzovic.

Johannes nu mai era pe acolo, probabil plecase în oraș. Bellis privi înciudată peste apă spre luminile care marcau turnurile. Nu era nici o barcă pe marginea *Terpsichoriei* și nici vreun marinar să vîslească pînă la mal. Bellis fierbea de frustrare. Chiar și plîngăcioasa Soră Meriope găsise puterea să părăsească vasul.

Bellis se apropie de Cumbershum, care își urmărea oamenii reparînd o pînză ruptă.

— Domnișoară Coldwine, spuse el, privind-o cu răceală.

— Locotenente, spuse ea. Vreau să știu cum aș putea pune un plic în depozitul Noul Crobuzon, cel de care mi-a povestit căpitanul Myzovic. Am ceva urgent de trimis...

Vocea i se stinse. El clătina din cap.

— Imposibil, domnișoară Coldwine. Nu pot lăsa pe nimeni să te însoțească, nu am cheia și nici nu pot să o cer căpitanului acum... Vrei să-ți mai dau și alte motive?

Bellis simți o urmă de tristețe și rămase complet nemișcată.

— Locotenente, spuse ea încet, controlîndu-și emoția din voce. Locotenente, căpitanul însuși mi-a promis că o să pot depune scrisoarea. Este extrem de important.

— Domnișoară Coldwine, o întrerupse el, dacă ar fi după mine, te-aș însoți chiar eu, dar nu pot și mi-e teamă că aici se oprește discuția. Pe lîngă asta...

Ridică privirea pe furiș, apoi șopti din nou.

— Pe lîngă asta... te rog să nu spui nimic dar... n-o să mai ai nevoie de depozit. Nu pot spune mai multe. Ai să înțelegi în cîteva ore. Căpitanul a convocat o adunare mîine dimineață devreme. O să explice el. Crede-mă, domnișoară Coldwine. Nu ai nevoie să depui scrisoarea aici. Crede-mă pe cuvînt.

Ce vrea să spună? gîndi Bellis, speriată și agitată. *Ce naiba vrea să spună?*

Ca majoritatea prizonierilor, Tanner Sack nu se îndepărta niciodată prea mult de locul pe care îl acaparase. Fiind aproape de locul unde cădea lumina de sus, chiar dacă asta se întîmpla foarte rar, și aproape de locul de unde se distribuia hrana, acel spațiu era rîvnit de mulți. De două ori încercase cineva să i-l fure, așezîndu-se pe podeaua lui pe cînd era plecat să se

ușureze. De ambele ori reușise să-l convingă pe intrus să plece fără luptă.

Rămînea așezat ore întregi, cu spatele la perete, într-un capăt al cuștii. Șekel nu-l căutase niciodată.

— Băi, Sack!

Tanner moțăia și îi trebui multă vreme să-și alunge ceața de pe creier. Șekel îi zîmbea mînzește de dincolo de gratii.

— Trezește-te, Tanner. Vreau să-ți povestesc despre Salkrikaltor.

— Taci din gură, băiete, mormăi unul de lîngă Tanner. Încercăm să dormim.

— Du-te dracului, rahat de Refăcut, plesni Șekel. Vrei să mai capeți de mîncare data viitoare?

Tanner dădu din mînă a împăcare.

— Gata, băiete, gata, spuse el, încercînd să se trezească de tot. Spune-mi ce-ai de spus, dar în șoaptă.

Șekel rînji. Era beat și agitat.

— Ai văzut vreodată Salkrikaltorul, Tanner?

— Nu, băiete. Nu am plecat niciodată din Noul Crobuzon, spuse Tanner blînd, cu vocea coborîtă, cu speranța că Șekel avea să-l imite.

Băiatul dădu ochii peste cap și se relaxă.

— Iei o bărcuță și vîslești pe lîngă niște clădiri mari care ies direct din apă. Prin unele locuri sînt mai dese decît copacii. Și mult deasupra sînt poduri masive și uneori... uneori vezi pe cîte unul — om sau homor — sărind pur și simplu de pe ele și plonjînd, dacă e om, sau strîngîndu-și picioarele sub el dacă e homor, și apoi plecînd înot sau dispărînd sub apă. Am fost doar într-un bar din Cartierul de Uscat. Acolo erau...

Mîinile lui desenară curbe strînse, încercînd să ilustreze ceea ce spunea.

— Cobori din barcă și intri pe o ușă mare, într-o încăpere largă, plină de dansatoare — toate femei de-ale noastre, zîmbi el pueril. Și, lîngă bar, podeaua dispare... și e o rampă care coboară kilometri întregi în mare,

luminată toată. Homori intră și ies pe acolo, urcă și coboară, intră și ies din apă.

Șekel continua să zîmbească și să clatine din cap.

— Unul dintre băieții noștri s-a îmbătat așa de tare că a căzut înăuntru, rîse el. A trebuit să-l tragem afară că se îneca. Nu știu, Tanner... N-am mai văzut așa ceva. Se foiesc în jurul nostru tot timpul, chiar pe sub noi. Chiar acum. E ca un vis. Să vezi cum stă orașul pe mare — și e mai mult dedesubt decît deasupra. Ca și cum s-ar reflecta în apă... dar ei pot intra în reflexia asta. Vreau să văd, Tanner, spuse el grăbit. Pe vasul ăsta sînt costume și căști și de toate... Aș coborî fără să mă gîndesc, înțelegi. Să văd și eu cum văd ei...

Tanner încerca să se gîndească la ceva de spus, dar era încă obosit. Clătină din cap și încercă să-și amintească vreo Cronică de-a lui Crawfoot care să povestească despre viața marină. Înainte să spună ceva, însă, Șekel se ridică în picioare.

— Trebuie să plec, Tanner, spuse el. Căpitanul a pus anunțuri peste tot. Adunarea dimineață, instrucțiuni importante, chestii din astea. Ar fi bine să trag un pui de somn.

Pînă ce Tanner își aminti povestea lui Crawfoot și Scoica Asasină, Șekel dispăruse.

Capitolul Cinci

Cînd Bellis se trezi a doua zi, *Terpsichoria* se afla în mijlocul oceanului.

Pe măsură ce călătoreau spre est se făcea tot mai cald, iar pasagerii care se adunau pentru a asculta anunțul căpitanului nu mai purtau hainele cele mai groase. Echipajul stătea în umbra catargului mare, iar ofițerii pe scara ce dădea pe punte.

Noul venit, Silas Fennec, stătea singur. O văzu pe Bellis și îi zîmbi.

— Ai făcut cunoștință cu el? întrebă Johannes Tearfly din spatele ei.

Își freca bărbia și îl privea pe Fennec cu interes.

— Ai fost cu căpitanul dedesubt, nu? Atunci a apărut domnul Fennec?

Bellis ridică din umeri și privi aiurea.

— Nu am vorbit unul cu celălalt, spuse ea.

— Ai vreo idee de ce am luat-o pe altă rută? făcu Johannes.

Bellis se încruntă ca să arate că nu înțelege. El o privi exasperat.

— Soarele, spuse el încet. E la stînga noastră. Ne îndreptăm spre sud. Mergem în direcția greșită.

Cînd apăru căpitanul deasupra lor pe trepte, murmurul de pe punte se stinse. Ridică o goarnă de alamă la buze.

— Vă mulțumesc că v-ați adunat atît de repede, spuse el cu o voce care stîrnea mici ecouri în vînt. Am vești tulburătoare.

Lăsă jos megafonul pentru o clipă și păru să cîntărească ceea ce avea de spus. Cînd își reluă discursul, tonul lui părea bătăios.

— Vreau să mă înțelegeți că ceea ce o să vă spun nu e subiect de discuție sau de ceartă. Nici o părere nu contează. Trebuie să reacționez la o situație neprevăzută și nu cer părerea nimănui. Nu ne mai îndreptăm spre Nova Esperium. Ne întoarcem în Golful de Fier.

Pasagerii izbucniră șocați și înfuriați, iar echipajul porni să vocifereze. *Nu poate să facă asta!* gîndi Bellis. Simți un val de panică — dar nu fu surprinsă. Își dădu seama că se așteptase la asta de cînd vorbise cu Cumbershum. Își dădu seama, în același timp, că simțea un soi de bucurie la gîndul întoarcerii. Își reprimă acest sentiment cît putu de tare. *Pe mine n-o să mă aștepte*

un comitet de primire, gîndi ea sălbatic. *Trebuie să mă îndepărtez. Ce mă fac?*

— Destul! strigă căpitanul. După cum am spus, nu am luat această hotărîre cu ușurință.

Ridică vocea pentru a acoperi strigătele de protest.

— Într-o săptămînă vom fi înapoi în Golful de Fier, unde se va găsi o alternativă pentru pasagerii care au plătit. S-ar putea să fiți nevoiți să călătoriți cu altă navă. Îmi dau seama că asta o să vă întîrzie cu o lună și pentru asta nu vă pot oferi decît scuzele mele.

Încruntat și livid, căpitanul nu părea deloc cuprins de remușcări.

— Nova Esperium va trebui să supraviețuiască fără voi vreo cîteva săptămîni. Pasagerii sînt obligați să rămînă pe dunetă pînă la ora trei. Echipajul rămîne aici pentru noi ordine.

Lăsă în jos megafonul și coborî spre punte.

Pentru moment era singurul care se mișca. Apoi nemișcarea încetă și un val de pasageri se aruncă înainte, în ciuda ordinelor lui, cerîndu-i să se răzgîndească. Căpitanul lătră furios cînd ajunseră la el.

Bellis se uita țintă la Silas Fennec, încercînd să înțeleagă ceva.

Acesta observa agitația cu o expresie înghețată. Remarcă atenția lui Bellis, o privi în ochi pentru o clipă, apoi se îndepărtă fără grabă.

Johannes Tearfly părea absolut paralizat. Stătea cu gura deschisă cu o expresie aproape comică de neîncredere.

— Ce face? spuse el. Ce tot vorbește? Nu mai pot aștepta încă o săptămînă în ploaia din Golful de Fier! La dracu'! Și de ce ne îndreptăm spre sud? Iarăși ocolim Înotătoarele... Ce se întîmplă?

— Caută ceva, spuse Bellis, doar atît de tare cît să audă numai el.

Îl luă de un cot și îl scoase încet din mulțime.

— Și nu mi-aș răci gura cu căpitanul. N-o să recunoască niciodată, dar cred că nu are de ales.

Căpitanul se plimba dintr-o parte în alta a punții, tot întinzînd un telescop și scrutînd orizontul. Ofițerii strigau instrucțiuni spre oamenii din cuibul de pe catarg. Bellis privea uimirea și foiala pasagerilor care se adunau să discute.

— Omul ăsta e un nemernic, trase ea cu urechea. Auzi, să țipe în halul ăsta la pasagerii care au plătit.

— Eram lîngă cabina căpitanului și am auzit pe cineva acuzîndu-l că pierde vremea — că nu ascultă ordinele, raportă domnișoara Cardomium uimită. Cum se poate așa ceva?

E vorba de Fennec, gîndi Bellis. E furios că nu ne întoarcem pe ruta directă. Myzovic oare ce vrea?... Să caute pe drum urma platformei Sorghum.

Marea de dincolo de Înotătoare era mai întunecată, mai puternică și rece — neîntreruptă de stînci. Cerul era palid. Erau dincolo de Canalul Vasiliscului. Aici era marginea Oceanului Agitat. Bellis privi cu dezgust valurile verzi. O lua cu amețeală. Își imagină cu ochii închiși saramura căscîndu-se spre est preț de cinci, șase, șapte mii de kilometri. Vîntul o lovea insistent.

Bellis se trezi gîndindu-se din nou la rîu, la întinderea mică de apă lenești care lega Noul Crobuzon de mare ca un cordon ombilical.

Cînd Fennec reapăru, traversînd grăbit duneta, Bellis îl interceptă.

— Domnule Fennec, spuse ea.

Chipul lui se destinse cînd o văzu.

— Bellis Coldwine, făcu el. Sper că nu ești prea încurcată de acest ocol.

Ea îi făcu semn să o urmeze, să se îndepărteze de cei cîțiva pasageri și de echipaj. Se opri la umbra marelui coș de fum al navei.

— Ba mi-e teamă că mă încurcă, domnule Fennec, spuse el. Planurile mele sînt foarte exacte. Problema mea e foarte serioasă. Nu știu cînd voi găsi o altă navă care să dorească serviciile mele.

Silas Fennec înclină capul cu o vagă simpatie. Se vedea limpede că era distrat.

Bellis continuă să vorbească.

— Mă întrebam dacă nu vreți să mă lămuriți asupra schimbării forțate de planuri care l-a înfuriat atît de tare pe căpitan, spuse ea cu ezitare. Vreți să-mi spuneți ce se petrece?

Fennec ridică sprîncenele.

— Nu pot, domnișoară Coldwine, spuse el cu blîndețe.

— Domnule Fennec, șopti ea tăios, ați văzut reacția pasagerilor; știți cît de nepopulară e modificarea asta de planuri. Nu credeți că eu — și toți ceilalți, dar mai ales eu — merităm o explicație? Vă gîndiți la ce s-ar întîmpla dacă voi spune celorlalți care sînt bănuielile mele — că toată încurcătura asta se datorează noului venit...

Bellis vorbea repede, încercînd să-l provoace sau să-l rușineze în așa măsură încît să-i spună adevărul, dar vocea îi îngheță cînd îi văzu reacția. Chipul lui se schimbă brusc și violent.

Expresia lui amiabilă și ușor vicleană deveni dură. Ridică un deget ca s-o facă să tacă. Privi iute împrejur, apoi îi vorbi repede. Tonul lui era sincer și foarte urgent.

— Domnișoară Coldwine, spuse el. Îți înțeleg mînia, dar trebuie să mă asculți.

Ea se sumeți, înfruntîndu-i privirea.

— Trebuie să-ți retragi această amenințare. N-o să fac apel la deontologia profesională sau la onoarea dumitale, șopti el. Probabil că ești la fel de cinică în asemenea probleme ca și mine. Dar am să fac apel la dumneata. Habar n-am ce îți imaginezi sau ce ai ghicit, dar lasă-mă să-ți spun că este vital — pricepi? — să ne întoarcem iute în Noul Crobuzon, fără să întîrziem pe drum, fără nazuri.

Făcu o pauză lungă.

— Miza este uriașă, domnișoară Coldwine. Nu trebuie să răspîndești panica. Te implor să ții informațiile astea pentru dumneata. Mă bazez pe discreția dumitale.

Nu o amenința. Chipul și vocea lui erau aspre, dar nu agresive. După cum pretindea, o implora, nu încerca să o intimideze ca să i se supună. Îi vorbea ca unui partener, ca unui confident.

Și impresionată, șocată de fervoarea lui, își dădu seama că, într-adevăr, avea să păstreze secretul.

El îi citi această hotărîre pe față și îi mulțumi cu o mișcare iute din cap înainte de a se îndepărta.

Ajunsă în cabină, Bellis încercă să găsească o soluție la situația ei. Nu ar fi fost prudent să stea mult în Tarmuth. Trebuia să urce pe o navă cît mai curînd. Își dorea cu ardoare să ajungă în Nova Esperium, dar avea o presimțire sumbră că nu mai era în stare să hotărască singură.

Nu se simți șocată. Își dădu seama, încet și rațional, că trebuia să meargă acolo unde putea. Nu putea întîrzia.

Singură, departe de negura de mînie și confuzie care cuprinsese restul navei, Bellis simți cum orice speranță a ei se evaporă. Se simțea uscată ca o hîrtie veche, așteptînd parcă să fie suflată de pe punte de prima răbufnire de vînt.

Cunoașterea parțială a secretelor căpitanului nu-i aducea nici un confort. Niciodată nu se simțise mai lipsită de adăpost.

Rupse sigiliul de pe scrisoarea ei și începu să adauge la ultima pagină.

Cranii, 6 Aurora, 1779. Seara, scrise ea. *Ei bine, dragul meu, cine s-ar fi gîndit la asta? Acum am ocazia să mai adaug cîteva rînduri.*

Asta o liniștea. Deși se prostea cu stilul ăsta afectat, scrisul o mai consola și nu se opri pînă ce nu se întoarse sora Meriope să se culce. Continuă să scrie la lumina lămpiței cu ulei, povestind despre conspirații și secrete,

în vreme de Oceanul Agitat bătea monoton în platoșa *Terpsichoriei.*

Strigăte nelămurite o treziră pe Bellis la ora șapte a dimineții următoare. Încă înnodîndu-și șireturile, se poticni alături de alți cîțiva pasageri somnoroși spre lumină. Miji ochii.

Marinarii se aplecau peste bord, gesticulînd și strigînd. Bellis le urmări privirea la orizont și își dădu seama că se uitau în *sus.*

Un om atîrna nemișcat pe cer, la vreo cincizeci de metri deasupra mării.

Bellis rămase cu gura căscată.

Bărbatul dădea din picioare ca un sugar și privea corabia. Părea să fie suspendat în aer. Era prins într-un ham ce atîrna sub un balon.

Se cotrobăi la centură, căutînd un fel de balast, pe care îl aruncă în mare. Se smuci și se ridică vreo zece metri. Se auzea sunetul slab al unei elice care îl propulsa pe o curbă lipsită de eleganță. Porni să dea ocol *Terpsichoriei.*

— *Treceți înapoi la posturile voastre!*

Echipajul tresări și se îndepărtă cu rîvnă la auzul vocii căpitanului. Acesta ieși pe puntea principală și cercetă prin lunetă silueta cale le dădea tîrcoale. Bărbatul se afla acum deasupra catargului cel mare, cu o atitudine vagă de pasăre de pradă.

Căpitanul se răsti la aviator prin megafon.

— Tu de colo...

Vocea îi ajungea departe. Chiar și marea părea mai liniștită.

— Aici e căpitanul Myzovic de pe *Terpsichoria,* corabie cu aburi din Marina Comercială a Noului Crobuzon. Îți ordon să cobori și să te prezinți. Dacă nu te supui, voi considera atitudinea asta ca fiind ostilă. Ai la dispoziție un minut, după care vom începe să ne apărăm.

— Sfinte GurăMultă, șopti Johannes. Ai mai văzut așa ceva? Sîntem prea departe să fi venit dinspre țărm.

Probabil că e un cercetaș de pe vreo navă aflată dincolo de linia orizontului.

Bărbatul continuă să le dea tîrcoale și, preț de cîteva secunde, se auzi numai bîzîitul elicei balonului.

Bellis rupse tăcerea.

— Piraților? șopti ea.

— Posibil, spuse Johannes și ridică din umeri. Dar tîlharii de aici nu ar putea ataca o navă de mărimea asta, mai ales că e echipată cu tunuri. S-ar da la nave negustorești mai mici, de lemn. Iar dacă sînt mercenari...

Își țuguie buzele.

— Ei bine, dacă au fost angajați de Figh Vadiso sau de alții, atunci s-ar putea să aibă puterea de foc necesară să ne înfrunte, dar ar trebui să fie nebuni să riște un război cu Noul Crobuzon. Războaiele Piraților s-au sfîrșit, pentru dumnezeu!

— Bine! strigă căpitanul. Ăsta e ultimul avertisment.

Patru trăgători luară poziție lîngă balustradă. Ațintiră muschetele spre vizitatorul aerian.

Pe loc, zgomotul elicei lui se modifică. Bărbatul se zgîlții și începu să se îndepărteze dezordonat de corabie.

— Trageți, dracului! strigă căpitanul și muschetele pocniră, dar bărbatul mărise viteza și ieșise din raza lor. Bătu în retragere multă vreme, cufundîndu-se încet spre orizont. Nu se vedea nimic în direcția în care se îndrepta aeronautul.

— Corabia lui se află probabil la mai mult de treizeci de kilometri, spuse Johannes. O să-i trebuiască cel puțin o oră să ajungă.

Căpitanul țipa spre echipaj, organizîndu-i pe unități și înarmîndu-i, repartizîndu-le posturi de tragere de-a lungul bordajului. Marinarii își pipăiau armele cu nervozitate, cu ochii ațintiți spre marea leneșă.

Cumbershum se grăbi spre pasagerii adunați și le ordonă să se întoarcă la cabine sau în sala de mese. Tonul lui era tăios.

— *Terpsichoria* poate rezista în fața oricărui pirat, iar cercetașul acela și-a dat seama de asta, spuse el. Dar pînă ce ajungem din nou în spatele Înotătoarelor, căpitanul insistă să rămîneți departe de echipaj. *Acum*, vă rog.

Bellis rămase multă vreme cu scrisoarea în buzunar. Fuma și sorbea ceai în cantina pe jumătate goală. La început, atmosfera fusese încărcată, dar după o oră teama se dizolvă cumva. Începu să citească.

Apoi se auziră strigăte înfundate și vibrație de pași care aleargă. Bellis dădu peste cap paharul și fugi împreună cu ceilalți pasageri spre hublou.

Un pîlc de forme întunecate se repezea spre ei peste mare.

Șalupe cercetaș.

— Sînt nebuni! șuieră doctorul Mollificatt. Cîți sînt, cinci? Nu ne pot înfrînge!

Un bubuit asurzitor se auzi de pe puntea Terpsichoriei, iar dinaintea primei șalupei apa se deschise într-un crater uriaș de aburi și apă.

— Ăsta a fost un foc de avertizare, spuse cineva. Dar nu fac cale întoarsă.

Naveta trecu prin jetul violent, aruncîndu-se sinucigaș spre corabia de fier. Deasupra se auziră alt duduit de fugă și alte ordine strigate.

— O să fie de-a dreptul hidos, se strîmbă doctorul Mollificatt.

În aceeași clipă, *Terpsichoria* se răsuci violent cu un scrîșnet de metal frecat.

În cală, Tanner Sack căzu violent peste vecinul lui. Mulțimea strigă în cor de frică. Refăcuții se ciocneau unul de altul, rănile și carnea infectată se sfîșia. Se auzeau țipete de durere.

Priponiți în beznă, prizonierii avură senzația că nava este smulsă din mare.

— *Ce se întîmplă?* zbierau ei prin grilaje. *Ce se întîmplă? Ajutor!*

Se împleticeau și se cățărau unul pe altul, cu picioarele și cu ghearele, strivindu-se unul pe altul de gratii. Se auziră alte țipete și panica se înteți.

Tanner Sack striga alături de ceilalți.

Nimeni nu veni la ei.

Nava se aplecă de parcă ar fi primit un pumn în coaste. Bellis se izbi de hublou. Pasagerii se împrăștiară, cu strigăte și țipete, ridicîndu-se în picioare cu groază în ochi, aruncînd cît colo scaunele.

— Ce sfîntul a fost asta? strigă Johannes.

Cineva din apropiere se ruga.

Bellis se împletici împreună cu ceilalți pe punte. Șalupele blindate continuau să se îndrepte spre *Terpsichoria* dinspre babord, dar apărînd de nicăieri, în partea cealaltă a corăbiei, unde nu se uita nimeni, în contact direct cu nava, se ridică un submarin negru masiv.

Avea mai mult de treizeci de metri lungime, străbătut de tubulatură și acoperit cu zimți de metal ca niște aripioare. Apa încă se mai scurgea de pe bordaj prin șanțurile carcasei și în jurul hublourilor.

Bellis căscă gura spre obiectul înfricoșător. Marinarii și ofițerii strigau cuprinși de confuzie, fugind de la o balustradă la alta, încercînd să se regrupeze.

Două trape porniră să se deschidă în partea de sus a submarinului.

— *Voi!*

De pe punte, Cumbershum arătă cu degetul spre pasageri.

— *Înăuntru, acum!*

Bellis se retrase pe coridor.

Sfinte GurăMultă ajută-mă la naiba drace rahat, gîndi ea într-un șuvoi confuz. Privi agitată împrejur și auzi fuga fără rost, năucă, a pasagerilor.

Apoi, brusc, își aminti de magazia din care putea vedea puntea.

Afară, dincolo de peretele subțire, putea auzi strigătele și focurile de armă. Cu un gest necontrolat, mătură obiectele inutile de pe raft cu o mînă și se apropie de fereastra murdară.

Explozii de fum decolorau aerul. Marinarii alergau pe lîngă geam cuprinși de panică. Dincolo de ei și dedesubt, pe punte, grupuri mici se încleștau în lupte haotice și urîte.

Invadatorii erau în majoritate oameni și cactuși, cîteva femei cu înfățișare aspră și vreo doi, trei Refăcuți. Purtau straie ostentative și neobișnuite: haine lungi colorate și pantaloni, cizme înalte și centuri late. Ceea ce îi distingea de piratii din pantomime și din cărțile ieftine era vechimea hainelor, chipul încruntat, privirea hotărîtă și eficiența organizată a atacurilor lor.

Bellis văzu totul în detaliu. Percepu evenimentul ca o serie de tablouri, ca niște heliotipii trecînd repede una după alta în întuneric. Sunetul părea disociat de imagine, ca un bîzîit în ceafă.

Îl văzu pe căpitan și pe Cumbershum urlînd ordine de pe puntea din față, trăgînd cu pistoalele și încărcînd din nou grăbiți. Marinarii îmbrăcați în albastru luptau cu o disperare lipsită de pricepere. Un cîrmaci cactus aruncă sabia ruptă și trînti la pămînt un corsar cu o lovitură masivă de pumn; urlă de durere cînd tovarășul piratului lovi adînc cu sabia în brațul cactusului din care țîșni un șuvoi de sevă. Un grup speriat atacă piratii cu muschete și baionete, ezită și fu prins între doi Refăcuți cu flinte mari cu goarnă. Tinerii marinari se prăbușiră urlînd, într-o ploaie de carne sfîșiată și schije.

Bîzîind ca niște bondari printre catarge, Bellis văzu niște siluete suspendate, vreo trei sau patru, legați de baloane, asemenea cercetașului de mai devreme, plutind la joasă înălțime și trăgînd cu flintele în mulțime.

Sîngele închegat murdărea puntea.

Se auziră tot mai multe țipete. Bellis tremura. Își mușca buzele. Scena avea ceva ireal. Violența era

grotescă și hidoasă, dar zări în ochii marinarilor uimire, îndoială că se întîmplau toate cu adevărat.

Piraților luptau cu săbii curbate grele și cu pistoale cu țeavă scurtă. În straiele lor multicolore păreau o gloată, dar erau iuți și disciplinați, luptînd ca o armată.

— La dracu'! strigă căpitanul Myzovic, apoi ridică privirea și trase. Unul dintre piloții baloanelor tresări și capul îi sări spre spate cu un arc de sînge. Mîinile i se încleștară spasmodic pe curea, lăsînd balastul să cadă ca un găinat greu. Cadavrul porni să se înalțe iute, în spirală, spre nori.

Căpitanul gesticula frenetic.

— Regrupați-vă, pentru dumnezeu, strigă el. Doborîți-l pe nenorocitul ăla de pe dunetă!

Bellis se răsuci într-acolo, dar nu reuși să vadă individul indicat de căpitan. Însă îl auzi, aproape de ea, împărțind ordine scurte. Invadatorii răspundeau, se desprindeau din încăierare ca să formeze unități compacte, țintind ofițerii, încercînd să spargă linia marinarilor care bloca accesul spre punte.

— Predați-vă! strigă vocea de lîngă fereastra ei. Predați-vă și o să scăpați cu viață!

— Omorîți-l pe nemernic! strigă căpitanul spre echipaj.

Cinci sau șase marinari alergară pe lîngă fereastra lui Bellis, cu săbiile și pistoalele în mîini. Pentru o clipă se lăsă tăcerea, apoi se auzi un duduit și un scrîșnet slab.

— Sfinte...

Strigătul era isteric, dar se frînse brusc într-o expirație forțată. Se auzi un val de țipete.

Doi dintre oameni se prăbușiră sub nasul lui Bellis, făcînd-o să icnească de spaimă. Căzură pe punte, scăldați în valuri de sînge și muriră iute. Hainele și trupurile le erau sfîșiate într-un incredibil număr de locuri, ca și cum ar fi fost atacați de sute de dușmani deodată. Nu era nici o palmă de loc pe care să nu aibă o rană adîncă. Capetele le erau doar un terci de carne și os.

Bellis era paralizată. Tremura, cu mîinile la gură. Rănile acelea aveau ceva profund nenatural. Parcă tremurau între două stări, șanțuri adînci care deveneau brusc insubstanțiale și părelnice. Dar sîngele care se scurgea din ele era foarte real, iar oamenii erau morți de-a binelea.

Căpitanul se holba șocat. Bellis auzi o mie de șoapte împletite. Alte două țipete înfundate și bufnitura umedă a trupurilor căzute.

Ultimul marinar trecu pe lîngă Bellis, înapoi de unde venise, urlînd îngrozit. O flintă zbură și îl pocni în moalele capului. Marinarul căzu în genunchi.

— *Porc mîrșav!* strigă căpitanul Myzovic, pe un ton indignat și foarte speriat. *Nemernic păgîn!*

Fără să-i dea nici o atenție, un bărbat înveșmîntat în cenușiu păși încet în dreptul lui Bellis. Nu era înalt. Mișcările lui erau studiate, făcînd ca trupu-i musculos să pară mult mai agil. Purta o armură de piele tăbăcită, haine cenușii cu buzunare, centuri și curele. Era stropit tot cu sînge. Bellis nu reuși să-i vadă figura.

Se apropie de bărbatul căzut, avînd în mînă o sabie dreaptă, complet înroșită și picurînd cheaguri.

— Predă-te, spuse el calm celui căzut, care ridică privirea îngrozit și își trase nasul, căutîndu-se ca un idiot de cuțit.

Bărbatul cenușiu sări brusc, cu mîinile și picioarele îndoite. Se răsuci de parcă ar fi dansat și se opri brusc, lovindu-l pe marinar cu talpa în față și aruncîndu-l pe spate. Marinarul se prăbuși însîngerat, inconștient sau mort. Cînd ajunse din nou cu picioarele pe punte, bărbatul cenușiu înțepeni brusc. Ca și cum nici nu s-ar fi mișcat.

— *Predați-vă,* strigă el foarte tare și cei de pe *Terpsichoria* se poticniră.

Pierdeau bătălia.

Cadavrele erau împrăștiate ca niște gunoaie, iar muribunzii strigau după ajutor. Cei mai mulți dintre cei morți purtau hainele albastre ale Marinei Comerciale

a Noului Crobuzon. În fiecare clipă, tot mai mulți pirați urcau din submarin și din șalupele blindate. Înconjurară echipajul *Terpsichoriei* și îl mînară pe puntea principală.

— Predați-vă, strigă din nou bărbatul cu un accent neobișnuit. Aruncați armele și totul se oprește aici. Dacă mai ridicați mîna asupra noastră, o să vă decimăm pînă ce vă vin mințile la cap.

— Trăznete și fulgere... strigă căpitanul Myzovic, dar șeful piraților îl întrerupse.

— Cîți oameni mai trebuie să-ți moară, căpitane? rosti el teatral. Ordonă-le să arunce armele acum, ca să nu se simtă ca niște trădători. Altfel e ca și cum le-ai ordona să moară.

Scoase din buzunar o bucată de fetru și începu să-și șteargă sabia.

— Hotărăște-te, căpitane.

Puntea era cuprinsă de liniște. Se mai auzeau doar sunetele slabe de elice ale baloanelor.

Myzovic și Cumbershum se aplecară unul spre celălalt într-o scurtă consultare, apoi căpitanul privi spre oamenii lui uimiți și înspăimîntați și ridică mîinile.

— Aruncați armele, strigă el.

Oamenilor le trebui ceva timp să reacționeze. Muschetele și pistoalele căzură cu zgomot sec pe punte.

— Dumneata ai căpătat avantajul, domnule, strigă el.

— Rămîi unde ești, căpitane, strigă bărbatul în cenușiu. Am să vin eu la dumneata.

Vorbi iute în dialectul Salt cu piratii care stăteau cu el în fața ferestrei. Bellis auzi un cuvînt care semăna cu „pasageri" și adrenalina o ameți.

Bellis se făcu mică în vreme ce pe hol se auzeau țipetele pasagerilor conduși afară de pirați.

Îl auzi pe Johannes Tearfly, lacrimile jalnice ale Meriopei, îngîmfarea speriată a doctorului Mollificatt. Auzi un foc de armă, urmat de un țipăt îngrozit.

De afară, Bellis auzea pasagerii înspăimîntați plîngîndu-se în vreme erau mînați pe puntea principală.

Piraţii erau meticuloşi. Bellis era tăcută, dar auzea izbindu-se uşile cabinelor cercetate. Încercă disperată să blocheze uşa, dar bărbatul de pe coridor o deschise uşor cu umărul; şi trezindu-se dinaintea omului încruntat şi mînjit cu sînge, dinaintea sabiei lui, îi pieri orice chef de a-i rezista. Scăpă sticla cu care se înarmase şi îl lăsă să o azvîrle afară.

Echipajul era aliniat, aproape o sută de oameni, murdari şi plini de răni, la un capăt al punţii. Morţii le fuseseră aruncaţi peste bord. Pasagerii erau mînaţi laolaltă, ceva mai departe. Unii dintre ei, ca Johannes, aveau sînge la nas şi vînătăi.

În mijlocul pasagerilor, neieşind în evidenţă în veşmintele lui maronii şi părînd la fel de supus şi de mizerabil ca şi ceilalţi, stătea Silas Fennec. Ţinea capul în jos. Îşi feri privirea de căutătura lui Bellis.

În mijlocul punţii stătea încărcătura împuţită a *Terpsichorei*: turma de Refăcuţi adusă din cală. Erau cu totul ameţiţi, orbiţi de lumină, holbîndu-se la piraţi.

Invadatori cu straie de paradă se legănau pe plasele bordajului sau aruncau stricăciuni peste bord. Încercuiseră puntea şi aţinteau puştile şi arcurile spre captivi.

Trecu mult timp pînă ce reuşiră să-i aducă pe toţi Refăcuţii. Cînd verificară cala, găsiră cîteva cadavre. Le aruncară în mare, unde membrele de metal şi grefele voluminoase le traseră foarte repede spre fund.

Submersibilul uriaş încă se bălăcea leneş pe apă, lipit de *Terpsichoria*. Cele două nave se legănau la unison.

Bărbatul în cenuşiu, şeful piraţilor, se întoarse încet spre captivii lui. Era pentru prima dată cînd Bellis îi vedea chipul.

Avea spre patruzeci de ani, ghici ea, cu părul sur tăiat scurt. Trăsături aspre. Ochii lui pătrunzători erau melancolici, gura încordată şi tristă.

Bellis se apropie de Johannes, lîngă ofiţerii tăcuţi. Bărbatul cu platoşă de piele se apropie de căpitan. Cînd

trecu pe lîngă pasageri, se uită direct spre Johannes preț de doi sau trei pași, apoi întoarse privirea încet.

— Deci, spuse căpitanul Myzovic destul de tare pentru ca majoritatea să-l audă. *Terpsichoria* este a dumitale. Să înțeleg că urmărești o recompensă? Trebuie să-ți spun, domnule, că indiferent ce putere reprezinți, aceasta a făcut o mare greșeală. Noul Crobuzon nu va trata această situație cu ușurință.

Șeful piraților rămase liniștit.

— Nu, căpitane, spuse el.

Acum că nu mai trebuia să țipe ca să acopere zgomotul bătăliei, vocea îi era blîndă, aproape feminină. Ca și chipul, îi părea afectată de un soi de tragedie.

— Nu recompensă. Puterii pe care o reprezint nu-i pasă de Noul Crobuzon, căpitane, spuse el privindu-l în ochi pe Myzovic și clătinînd din cap încet și solemn. Deloc.

Întinse o mînă la spate, fără să privească, și unul din oamenii lui îi înmînă un pistol mare cu cremene. Îl apropie de ochi cu un gest expert, îl cercetă iute și îi verifică mecanismul.

— Oamenii dumitale sînt curajoși, dar nu sînt soldați, spuse el, cîntărind în mînă pistolul. Dorești să te uiți în altă parte, căpitane?

Trecură cîteva secunde înainte ca stomacul lui Bellis să se strîngă și picioarele să i se înmoaie, pricepînd ce voia să spună piratul.

Căpitanul și ceilalți își dădură seama în același moment. Se auziră icnete în timp ce ochii lui Myzovic se holbară de furie și groază. Cele două emoții se luptau între ele. Gura i se strîmbă, se deschise și se închise la loc.

— N-am să mă uit în altă parte, domnule, strigă el într-un sfîrșit și lui Bellis i se opri respirația din pricina tonului isteric care străbătea din glasul lui. N-am să mă uit în altă parte, la dracu' cu dumneata, laș nenorocit, rahatule...

Bărbatul în gri dădu din cap.

— Cum dorești, spuse el.

Ridică pistolul și-l împușcă pe căpitanul Myzovic printr-un ochi.

Se auzi un scrîșnet și o explozie de sînge și os îl aruncă pe căpitan spre spate, desfigurat și cu o expresie tîmpă.

Un cor de țipete și de strigăte indignate se stîrni atunci cînd trupul căzu la podea. Alături de Bellis, Johannes se clătină, scoțînd sunete guturale. Bellis se simți îngrețoșată și înghiți în sec, cu răsuflarea întretăiată, privind cadavrul care se zbătea într-o baltă de sînge. Se aplecă, cu teama că o să vomite.

Undeva în spatele ei, sora Meriope incanta Plîngerea lui Darioch.

Ucigașul restitui pistolul și primi un altul, încărcat și armat. Se întoarse spre ofițeri.

— Sfinte GurăMultă, croncăni Cumbershum cu glas tremurat.

Se uită la trupul lui Myzovic, apoi la pirat.

— Sfinte dragă, se smiorcăi el și închise ochii.

Bărbatul în gri îl împușcă în tîmplă.

— *O, zei!* strigă cineva isteric. Ofițerii țipau, aruncînd priviri sălbatice, încercînd să dea înapoi. Tunetul celor două împușcături părea să bîntuie puntea.

Lumea țipa. Unii dintre ofițeri căzuseră rugători în genunchi. Bellis respira întretăiat.

Bărbatul în gri urcă iute treptele spre puntea din față și privi de sus.

— *Execuțiile,* strigă el cu palmele făcute pîlnie la gură, *s-au încheiat.*

Așteptă ca zgomotul de spaimă să se potolească.

— Execuțiile s-au încheiat, repetă el. Doar acestea au fost necesare. Mă auziți? S-a terminat.

Își desfăcu brațele și zgomotul se înteți din nou, de această dată din pricina uimirii și a neîncrederii.

— Ascultați-mă, strigă el. Am de făcut un anunț. Voi, cei în albastru, marinari ai Marinei Comerciale a Noului Crobuzon. Cariera voastră pe mare s-a încheiat. Voi,

locotenenți și sublocotenenți, trebuie să vă schimbați poziția. Acolo unde mergem nu este loc pentru cei care țin la slujba dată de Noul Crobuzon.

Cu o fereală dată de panică și disperare, Bellis aruncă o privire spre Fennec. El își privea intens mîinile pe care și le frîngea.

— Voi..., continuă bărbatul, arătînd spre cei aduși din cală. Nu mai sînteți nici Refăcuți, nici sclavi. Iar voi..., privi el spre pasageri, planurile voastre de viață trebuie să se schimbe.

Se prinse bine de balustradă și trecu cu privirea peste prizonierii lui stupefiați. Pîrîiașe lenețe de sînge se apropiau de ei dinspre cadavrele căpitanului și ale primului său ofițer.

— Trebuie să veniți cu mine, spuse omul tare să-l audă toată lumea. Într-un nou oraș.

Interludiul I: Altundeva

Siluete neclare alunecă peste stînci, strecurîndu-se pe fundul apei. Se deplasează în noapte prin marea opacă, prin cîmpuri cultivate cu alge și iarbă de mare spre luminile satelor de homori împrăștiate prin apa puțin adîncă.

Focile din grajduri îi zăresc și adulmecă izul curenților împinși dinaintea lor; intră în panică și se izbesc de pereții și de acoperișurile cuștilor lor. Intrușii se uită ca niște spiriduși curioși prin ferestrele scobite ale colibelor și îi înspăimîntă pe locuitori, care se aruncă afară pe picioarele lor segmentate mînuind furci și sulițe, împungînd apa înspăimîntați.

Fermierii homori sînt iute copleșiți. Sînt țintuiți, prinși și interogați. Amețiți de vrăji, convinși prin violență, homorii mormăie răspunsuri la întrebările șuierate.

Din frînturi de informație culese la întîmplare, vînătorii află lucrurile pe care le doresc.

Află despre submersibilele cu carapace din Salkrikaltor care patrulează prin satele din Canalul Vasiliscului. Ele păzesc mii de kilometri pătrați de apă, păzesc granițele nebuloase ale comunității homorilor.

Vînătorii se sfădesc și cugetă și discută între ei.

Știm de unde a venit el.

Dar poate că nu se mai întoarce.

Nu știu ce să facă. Să se îndrepte spre casa lui, sau spre est — departe?

Poteca se bifurcă și nu se poate face decît un singur lucru. Vînătorii se despart în două grupuri. Unul se îndreaptă spre sud-vest, spre apele puțin adînci, spre Golful de Fier și Tarmuth și spre saramura diluată a estuarului Marelui Catran, să urmărească și să asculte, să aștepte ordinele, să spioneze și să se ascundă.

Cu o fluturare de apă, își văzu de drum.

Celălalt grup, cu o sarcină mai puțin clară, se îndreaptă spre adînc.

Se scufundă spre abisul zdrobitor.

Interludiul II: Bellis Coldwine

Hei. Hei, unde mergem?

Încuiați în cabinele noastre și interogați cu răceală, de parcă ucigașii ăștia, piratii ăștia, ar fi niște cenzori sau birocrați sau... — Numele? întreabă ei și — Ocupația? Vor să știe de la mine — Motivul pentru care mă îndrept spre Nova Esperium? și cred că am să le rîd în față.

Unde naiba mergem?

Scriu rapoarte lungi, mă categorisesc pe formularele lor tipizate, apoi se întorc spre sora Meriope și îi fac același lucru și ei. Reacțiile lor sînt aceleași și față de lingvist și față de măicuță, dau din cap ușor și cer lămuriri.

De ce ne lasă să ne păstrăm lucrurile? De ce nu-mi smulg bijuteriile nu mă violează nu mă trec prin sabie? Fără arme, ne spun ei, fără bani și cărți, dar orice altceva putem păstra și ne scotocesc prin cufere (fără tragere de inimă) și scot pumnale și recipise și monografii și-mi murdăresc hainele dar îmi lasă restul lucrurilor în pace. Lasă scrisorile, cizmele, pozele și toate boarfele.

Mă cert cu ei pentru cărțile mele. Nu-i pot lăsa să le ia, le spun, lăsați-mă să le păstrez sînt ale mele, pe unele le-am scris chiar eu, iar ei mă lasă să păstrez caietul gol însă tipăriturile, poveștile textele romanul cel mare mi le iau. Fără nici un efort. Nu le pasă cînd le arăt că B. Coldwine sînt eu. Îmi iau Coldwine-urile.

Și nu știu de ce. Nu găsesc rațiunea acțiunilor lor.

Sora Meriope stă și se roagă, mormăindu-și surele[1] sacre, iar eu sînt surprinsă și mulțumită că nu plînge.

Sîntem ținuți în cabine și din cînd în cînd vin la noi cu ceai și de-ale gurii, nici bădărani nici domni, lipsiți de interes ca niște paznici de grădină zoologică. Vreau să ies afară, le spun. Ciocănesc tare la ușă și spun că trebuie să merg la privată și scot capul pe ușă și gardianul de pe coridorul meu zbiară să intru înapoi și-mi aduce o găleată la care sora Meriope se holbează mortificată. Nu-mi pasă, am mințit, doresc doar să-l găsesc pe Johannes sau pe Fennec, vreau să văd ce se întîmplă altundeva.

Peste tot, zgomot de pași și conversații înfundate într-o limbă pe care aproape că o înțeleg. — Nord-nord-est aud și altă parte a punții și — Vreodată? nu-mi dau seama și — Unde a dispărut Măria Sa Gardianul? și mai aud și altele pe care nu le pricep.

Prin hubloul de lîngă mine nu văd nimic decît valurile, întuneric deasupra și dedesubt. Fumez fără întrerupere.

Și cînd mi se termină țigările mă întind pe spate și îmi dau seama că nu aștept să mor, nu cred că mă așteaptă moartea, eu aștept altceva.

Să ajung. Să înțeleg. Să fiu la destinație.

Îmi dau seama cu oarecare surpriză în vreme ce privesc pictura în ulei a apusului că închid ochii și sînt frîntă de oboseală și la naiba chiar? chiar așa? am să, am să dorm am să

dorm

neliniștit dar îndelung, pleoape îngreunate de somn tresar din pricina Meriopei cu litaniile ei, uneori se deschid dar tot

adormită

---

[1] Sura —termen arab pentru capitolele Coranului (*N.T.*)

pînă ce speriată mă ridic în capul oaselor și mă uit afară la marea puternic luminată.

Vine dimineața. Am pierdut toată noaptea, ascunsă în vise.

Mă îmbrac cu grijă. Îmi lustruiesc cizmele. Îmi vopsesc fața ca întotdeauna și-mi leg părul la spate.

Este șase și jumătate cînd un cactus bate la ușa noastră și ne aduce terci. În timp ce mîncăm ne spune ce se va întîmpla. — Aproape am ajuns, zice el. — Cînd tragem la mal, urmați-i pe ceilalți pasageri, ascultați cînd vi se strigă numele și mergeți unde vi se spune și o să... dar nu mai înțeleg, nu știu ce spune, o să ce? O să înțelegem atunci? O să vedem ce se întîmplă?

Unde mergem?

Îmi fac bagajele și mă pregătesc să debarc undeva, undeva. Mă gîndesc la Fennec. Ce face și unde este, atît de liniștit stătea cînd a fost omorît căpitanul (sînge țîșnind)? Nu vrea să se știe că are o misiune oficială, că are puterea de a prelua comanda navei, de a trasa altă rută de navigație.

(Îl am la mînă.)

Afară. În vînt și lumină. Vîntul se freacă insistent de mine.

Ochii mei sînt parcă ai unei creaturi trăite în peșteră. M-am învățat cu lumina ternă din cabină și răsăritul ăsta mă tîmpește. Ochii îmi sînt înlăcrimați și clipesc clipesc și norii mării fug de mine pe sus. Aud peste tot aplauzele moi ale valurilor. Simt gustul sării în aer.

În jurul meu sînt ceilalți, Mollificatt și Cardomium prima și a doua. Murrigan și Ettenry și Cohl Gimgewry Yoreling Tearfly Johannes al meu care îmi aruncă o ocheadă și un zîmbet scurt înainte să fie luat de mulțime și Fennec pe undeva tot cu capul în jos și noi toți care arătăm ca făcuți din hîrtie de ambalaj în lumina asta. Sîntem făcuți din materie mai grosieră decît lumina. Ne ignoră cu aroganța unui copil drăcos.

Vreau să strig la Johannes dar el este luat de curentul mulțimii și cu ochii mei limpezi din nou mă uit și tot mă uit.

Mă lupt cu cufărul, mă împiedic, mă poticnesc pe punte. Mă simt bătută de lumină și aer și mă uit din nou în sus și văd păsări arcuind în aer. Mă lupt înainte și le țin sub observație și ele trec peste noi, spre tribord, și se îndreaptă dezordonat spre orizont și văd catarge în calea lor. Am evitat asta. Nu am privit peste corabie, nu am văzut unde sîntem. Destinația m-a bîntuit în colțul ochiului dar acum, urmărind pescărușii, mi-a sărit dinainte.

Este peste tot. Cum să nu văd?

Cineva strigă nume în timp ce trece mai departe, ne împarte în grupuri și ne dă indicații, ordine complicate dar eu nu ascult pentru că mă uit afară

Sfinte GurăMultă

Mi se strigă numele și sînt aici din nou lîngă Johannes dar nu mă uit la el pentru că

Privesc
catarg lîngă catarg și pînze și turnuri și
tot așa
Sîntem aici
lîngă această pădure
draci și sfinți
un truc un truc de perspectivă
un oraș care se mișcă și face valuri și se clatină la nesfîrșit dintr-o parte în alta

— domnișoară Coldwine spune cineva cu răceală dar eu nu pot, nu acum, acum mă uit și pun jos cufărul și mă uit

și cineva scutură mîna lui Johannes și el îi privește amuzat în timp ce ei îi vorbesc. — Doctor Tearfly, sînteți binevenit, este o adevărată onoare, dar eu nu ascult pentru că sîntem aici am sosit uită-te la asta ia uită-te

O aș aș aș putea să rîd sau să vomit pentru că stomacul mi se strînge uite sîntem aici sîntem aici

Sîntem aici.

PARTEA A DOUA

Salt

Capitolul Șase

Sub apă erau lămpi. Verzi, cenușii, albe reci, dar și globuri roșiatice cu model homor, care trasau contururile orașului.

Lumina se agăța de particulele în suspensie. Venea nu numai din miile de surse de iluminare, ci și de pe coridoarele de raze venind dinspre soarele ce abia răsărea, străbătînd prin valuri spre adînc. Peștii și crustaceele le dădeau ocol și le traversau cu mișcări nepăsătoare.

Văzut de jos, orașul era un arhipelag de umbre.

Era neregulat și întins și teribil de complicat. Tulbura apa. Cîrduri de crustacee țîșneau în toate direcțiile. Lanțuri de ancoră atîrnau ca niște fire de păr, rupte și uitate. Din orificiile sale se scurgeau deșeuri; materii fecale, gunoaie și uleiuri care se ridicau spre suprafață, formînd pete mici. O scurgere constantă de gunoi murdărea apa și se dizolva.

Sub oraș, lumina se pierdea iute pe o distanță de cîteva sute de metri, apoi urmau kilometri întregi de apă întunecată.

Pe sub Armada, viața colcăia.

Peștii hălăduiau prin arhitectura sa. Siluete reptiliene se mișcau cu scop precis între ascunzători. Cuști făcute din plasă de sîrmă atîrnau de lanțuri la adăpostul adîncimilor, pline cu pești mari, cod și ton. Colibele homorilor păreau niște tumori de coral.

Dincolo de marginile orașului și sub el, la marginea zonei luminate, viermi de mare uriași, pe jumătate sălbatici, se înșurubau în nisip și se hrăneau. Submersibilele pluteau nemișcate — umbre rigide. Un delfin își făcea vigilent rondul. Pe postamentul calcifiat al orașului erau grefate o ecologie și o politică în continuă mișcare.

Marea dimprejur rezona de zgomote care deveneau palpabile: clinchete ritmice și vibrații metalice, sunetul curenților de apă care se frecau între ei. Lătrături care se disipau cînd ajungeau în aer.

Printre cei care se agățau și atîrnau sub oraș se aflau grupuri de oameni. Se mișcau cu încetinitorul, neîndemînatici, printre ierburi elegante și bureți.

Apa era rece și locuitorii de deasupra purtau costume de piele cauciucate și căști masive de aramă și sticlă groasă, legați de suprafață prin tuburi cu aer. Stăteau agățați de scări și frînghii, aplecați precar peste spațiul nemărginit.

Închiși bine în căștile lor, erau izolați fonic și fiecare se mișca greoi printre semenii lui, fiind în realitate singur. Se cățărau ca niște păduchi pe o țeavă care intra în apa semi-obscură ca un coș de fum răsturnat. Algele și scoicile formau pete dese cu nuanțe extraordinare. Iarba de mare o acoperea ca o iederă și atîrna ca o mînă ce mîngîia planctonul.

Un scufundător avea pieptul gol, din care ieșeau două tentacule lungi, clătinîndu-se în curenții de apă, avînd însă și slabe mișcări proprii.

Era Tanner Sack.

Dînd din coadă, delfinul plonjă dincolo de marginile orașului, în sus și spre lumină. Țîșni prin apa de mică presiune și străbătu aerul, suspendat în explozia de stropi, aruncînd o privire spre oraș cu un ochi viclean.

Ajuns din nou sub suprafață, se răsuci printre striurile de apă. La oarecare distanță se zăreau vag forme

uriașe, tulburate de apă și sclipind taumaturgic. Fiind patrulate de rechini, rămîneau ferite de curioși. De la distanța aceea nu puteau fi văzute clar.

În dreptul lor nu se vedea nici un scufundător.

Bellis se trezi din pricina vocilor.

Trecuseră săptămîni de cînd sosise în Armada.

În fiecare dimineață era la fel. Se trezea și se ridica, așteptînd, privind în jur prin cămăruța ei, mirată, cu o neîncredere care nu înceta. Sentimentul acesta se întețea mai repede chiar și decît dorul de Noul Crobuzon.

Cum am ajuns aici? se întreba ea constant.

Trase perdelele, se prinse de pervaz și se uită peste oraș.

Cînd sosiseră, în prima zi, fuseseră adunați laolaltă cu bagajele lor pe puntea *Terpsichoriei*, înconjurați de paznici și de oameni cu liste și formulare. Chipurile piraților erau încruntate, asprite de vremea de afară. Cuprinsă de frică, Bellis privea cu atenție, dar fără să înțeleagă ceva. Cei din jurul lor erau deosebiți, un amestec de etnii și culturi. Culoarea pielii le era diferită. Unii erau tatuați cu modele abstracte; unii purtau robe de mătase. Singurul lucru comun era comportamentul lor repezit.

Cînd înțepeniră într-un soi de postură atentă, Bellis înțelese că sosiseră superiorii lor. Doi bărbați și o femeie stăteau lîngă scara vanei. Ucigașul — conducătorul piraților cu armură cenușie — se îndreptă spre ei. Hainele și sabia îi erau acum curate.

Bărbatul mai tînăr și femeia veniră în întîmpinarea spadasinului. Bellis îi privi mirată.

Bărbatul purta un cosum cenușiu închis; femeia — o rochie simplă, albastră. Erau înalți și cu aspectul unei imense autorități. Bărbatul purta o mustață subțire și era ușor arogant. Trăsăturile femeii erau dure și neregulate, dar gura îi era senzuală, iar căutătura ei crudă te subjuga.

Ceea ce o făcuse pe Bellis să privească cu atîta fascinație și dezgust, ceea ce îi atrăsese atenția, erau cicatricile.

Ocolind figura femeii, din colțul ochiului stîng spre colțul gurii. Fină și neîntreruptă. O alta, mai groasă, mai scurtă și mai frîntă trecea din partea dreaptă a nasului peste obraz și cuprindea în curbură ochiul. Altele îi conturau fața. Îi desfigurau pielea oacheșă cu o precizie estetică.

Trecînd privirea de la femeie spre bărbat, Bellis simți cum i se strînge stomacul. *Ce naiba e asta?* gîndi ea neliniștită.

El era împodobit cu semne identice, dar în oglindă. O cicatrice lungă și curbată cobora pe partea dreaptă a feței, una mai scurtă îi înflorea sub ochiul stîng. Ca și cum ar fi fost reflexia distorsionată a femeii.

În timp ce Bellis cerceta cu uimire perechea însemnată, femeia vorbi.

— Ați avut ocazia să vă dați seama, spuse ea într-o limbă ragamoll curată, destul de tare ca să poată fi auzită de toată lumea, că Armada nu este ca alte orașe.

Să fie asta o urare de bun venit? gîndi Bellis. Atît li se oferea supraviețuitorilor traumatizați și uimiți ai *Terpsichoriei*?

Femeia continuă.

Le povesti despre oraș.

Cîteodată tăcea și, fără pauză, bărbatul continua. Ca și cum ar fi fost gemeni, terminîndu-și unul altuia frazele.

Îi venea greu să urmărească ceea ce spuneau. Bellis era nedumerită de sentimentele pe care le vedea trecînd între cei doi de fiecare dată cînd se priveau. Mai ales un soi de foame. Bellis se simțea suspendată în timp: ca și cum ar fi visat.

Mai tîrziu, avea să-și dea seama că absorbise mult din ceea ce se spusese, că reținuse și procesase

informația la un anumit nivel subconștient. Avea să se folosească de aceste informații în timpul cît avea să trăiască, fără voia ei, în Armada.

În acel moment nu era conștientă decît de intensitatea sentimentelor dintre cei doi și de entuziasmul stîrnit de ultima frază a femeii.

Îi trebuiră cîteva secunde să priceapă ceea vorbeau, ca și cum craniul ei ar fi fost un mediu dens prin care sunetele ar fi înaintat greu.

Mulțimea fu cuprinsă de o emoție bruscă și porni să aclame cu jumătate de gură, ca și cum nu și-ar fi crezut urechilor; un val uriaș de bucurie trecu peste sutele de Refăcuți epuizați, murdari, tremurînzi. Zgomotul deveni din ce în ce mai puternic pînă ce se trasformă într-un delir de triumf.

— Oameni, cactuși, hotchi, homori... Refăcuți, spuse femeia. În Armada sînteți cu toții marinari și cetățeni. În Armada nu sînteți deosebiți de toți ceilalți. Aici sînteți liberi. Și egali.

Asta erau, în sfîrșit o urare adevărată de bun venit. Și Refăcuții o acceptară cu urale și lacrimi.

Bellis se trezi mînată cu toți tovarășii ei de conjunctură în orașul în care patronii îi așteptau cu contracte și priviri aspre. Cînd ieșiră din sală, Bellis privi în urmă spre grupul de lideri și văzu cu mirare că o anume persoană li se alăturase.

Johannes Tearfly privea în jos, complet interzis, spre mîna pe care o întinse bărbatul însemnat — fără să se impună, ca și cum nu ar fi știut ce să facă cu ea. Bărbatul mai în vîrstă care stătuse alături de ucigaș și de cuplul cu cicatrici păși înainte, mîngîindu-și barba de un alb strălucitor și îl salută pe Johannes pe nume.

Atît reuși să vadă Bellis înainte să fie luată de mulțime. De pe navă, în Armada, în noul ei oraș.

O flotilă de locuințe. Un oraș construit pe carcasele unor nave vechi.

Peste tot, rufele întinse la uscat erau bătute de vînt. Erau împrăștiate peste aleile Armadei, între zidurile de cărămidă, catarge și coșuri de fum. Bellis privea prin fereastră peste peisajul de catarge și chile reconfigurate, o priveliște urbană cu turnulețe și retorte. Orașul era construit peste sute de nave legate între ele, răspîndindu-se pe doi kilometri de mare.

Nenumărate arhitecturi navale: corăbii lungi, galere scorpion, brigantine și fregate, vase cu abur masive de zeci de metri lungime, chiar și canoe nu mai mari decît un om. Erau și vase străine: ur-bărci, barje săpate în trup osificat de balenă. Încurcate în odgoane și mișcînd punțile de lemn aruncate între ele, sute de nave îndreptate în toate direcțiile călăreau valurile.

Orașul era zgomotos. Lătrat de cîine, strigăte de zarzavagii, duduit de motoare, ciocane și strunguri, pocnet de piatră spartă. Claxoane din ateliere. Rîsete și strigăte, toate în dialecte Salt, limba troglodită a marinarilor, limba Armadei. Și sub aceste zgomote ale orașului, sunetul gutural al bărcilor. Lemn frecat și pocnete de odgoane, ciocnit de chile.

Armada se mișca fără încetare, podurile i se clătinau, turnurile i se aplecau. Orașul se foia pe apă.

Corăbiile fuseseră modificate dinspre înăuntru spre înafară. Ceea ce fuseseră odată cale și magazii, acum deveniseră case; atelierele erau adăpostite în sălile tunurilor. Dar orașul nu se limitase la forma corăbiilor. Acestea fuseseră reclădite. Se construise deasupra lor, fuseseră acoperite cu clădiri; stiluri și materiale adunate la grămadă din sute de aventuri, cu diverse estetici, dăduseră naștere unei arhitecturi compozite.

Pagode vechi de secole se cățărau pe punțile corăbiilor antice cu vîsle și monoliți de beton se ridicau precum niște coșuri de fum pe vasele furate de pe mările din sud. Străzile dintre clădiri erau înguste. Treceau peste vasele convertite pe poduri, printre piațete și vile. Parcuri se întinseseră peste clippere, peste depozitele de armament ascunse adînc în burta corăbiilor. Casele

de pe punțile superioare erau crăpate din pricina mișcării neîntrerupte a vaselor.

Bellis vedea marchizele Pieții Fînului: sute de bărcuțe de plăcere și barje de canal, nu mai lungi de șapte metri, umplînd spațiul dintre niște corăbii mari. Bărcuțele se pocneau una de alta fără încetare, legate între ele cu lanțuri și frînghii. Negustorii își deschideau prăvăliile, le împodobeau cu panglici, atîrnau firme și etalau mărfuri. Clienții fără somn coborau în piață de pe navele dimprejur pe podețe abrupte de frînghie, sărind cu pricepere de pe un vas pe altul.

Alături de piață era o corabie mică acoperită cu iederă și alte plante agățătoare înflorite. Pe ea erau construite case joase, frumos împodobite cu sculpturi. Catargele nu fuseseră tăiate, ci acoperite cu verdeață care le făceau să pară niște copaci bătrîni. Era acolo și un submersibil care nu se mai scufundase de zeci de ani. O dungă de case înguste, ca o înotătoare dorsală, pornea de la periscop. Cele două vase erau unite prin poduri de lemn care treceau peste piață.

Un vas cu aburi devenise un bloc de locuințe, chila îi era străpunsă de ferestre, iar puntea îi era protejată cu o plasă pentru a feri copiii. O barcă pătrățoasă adăpostea o fermă de ciuperci. O corabie-car, cu oiștea decorată, era acoperită cu terase de cărămidă care îi netezeau curbele. Din coșurile ei se ridicau rotocoale de fum.

Clădiri încinse cu chingi de os, nuanțe de la cenușiu și ruginiu la cele vii ale blazoanelor: un oraș al formelor ezoterice. Era un hibrid necizelat și lipsit de farmec, putrezind încet și acoperit cu graffiti. Arhitectura se umfla și se dezumfla după mișcarea valurilor, vag amenințător.

Pe corăbiile negustorești erau clădite bodegi și vile, biserici și sanatorii și case părăsite, toate umezite, conturate cu dungi de sare — cufundate în sunet de valuri și miros de putreziciune.

Navele erau legate între ele cu o țesătură de lanțuri și grinzi articulate. Fiecare vas era un ponton într-o

rețea de poduri de frînghie. Bărcile se înghesuiau una în alta, formînd ziduri în jurul altor nave plutind libere. Portul Basilio, unde marina Armadei și vizitatorii puteau trage, își puteau repara vasele sau descărca mărfuri, unde se puteau adăposti de furtuni.

Cele mai mari nave dădeau ocol orașului, la distanță de corăbiile uriașe și vasele cu abur care consolidau marginile Armadei. În larg se găseau vase de pescuit, vasele de război ale orașului, corăbiile-car trase de animale și altele. Aceasta era flota pirat a Armadei, care străbătea lumea, întorcîndu-se în port cu încărcături jefuite pe mare de la dușmani.

Iar dincolo de toate, dincolo de cerul orașului plin de păsări și alte siluete, dincolo de toate vasele, era marea.

Marea largă. Valuri ca niște insecte neobosite.

Uimitoare și goală.

Bellis era protejată de cei care o făcuseră prizonieră, iar lucrul ăsta i se explicase foarte clar. Era rezident al districtului Țiparului, district condus de bărbatul și femeia cu cicatrici. Ei promiseseră de lucru și adăpost pentru toți cei aduși, și s-au ținut repede de cuvînt. Nou-veniții, îngroziți și zăpăciți, fuseseră luați în primire de agenți cu liste de nume care îi strigaseră, le verificaseră îndemînarea și le explicaseră într-un dialect Salt stricat ce fel de slujbă li se oferea.

Lui Bellis îi trebuiră cîteva minute să înțeleagă, și încă altele să creadă, că i se oferise de lucru într-o bibliotecă.

Semnase hîrtiile. Ofițerii și marinarii de pe *Terpsichoria* fuseseră duși cu forța la „analiză" și „reeducare", iar Bellis nu avusese chef să pară dificilă. Își mîzgălise numele, cuprinsă de resentimente. *Asta numiți voi un contract?* îi venise ei să strige. *Nu-ți dă nici o opțiune, și toată lumea știe asta.* Dar semnase.

Organizarea, pseudo-legalitatea asta o zăpăcea.

Erau pirați. Era un oraș al piraților, condus prin mercantilism crud, strecurat printre porii lumii, răpindu-și cetățenii de pe nave, un oraș plutitor în care se vindeau și se cumpărau bunuri furate, unde domnea legea forței. Dovezile erau peste tot: severitatea cetățenilor, armele purtate la vedere, mărfurile, butucii de biciuire care se vedeau pe navele din districtul Țiparului. Armada, gîndi ea, trebuie condusă după disciplina maritimă, cu biciul.

Dar orașul plutitor nu era condus de o brutocrație, așa cum se așteptase Bellis. Aici se aplica o altă logică. Existau contracte tipărite, birouri care administrau nou-veniții. Și un soi de oficialități: o castă executivă, administrativă, ca în Noul Crobuzon.

Alături de legea pumnului, sau sprijinind-o, sau învăluind-o, exista legea birocratică. Armada nu era o navă, ci un oraș. Intrase într-un ținut la fel de complex și de organizat ca al ei.

Funcționarii o duseseră la *Chromolith*, o corabie lungă cu vîsle, și o cazaseră în două cămăruțe rotunde unite printr-o scară în spirală, amenajate în coșul principal de fum al navei. Undeva, mult mai jos, în măruntaiele navei, se afla un motor care scuipase funingine prin tubul ocupat acum de casa ei și care se răcise cu mult înainte să se fi născut ea.

Camerele erau ale ei, îi spuseseră, dar trebuia să plătească pentru ele, săptămînal, la Biroul de Colonizare din districtul Țiparului. Îi dăduseră un avans, un pumn de bancnote și ceva mărunțiș — „zece ocheți la un pavilion, zece pavilioane la un finial". Banii erau prost tăiați și tipăriți. Culoarea cernelei diferea de la o bancnotă la alta.

Apoi îi spuseseră, într-un dialect rudimentar ragamoll, că nu va mai părăsi niciodată Armada, apoi o lăsaseră singură.

Ea așteptase și altceva, dar asta fusese tot. Era singură în orașul care îi devenise închisoare.

Pînă la urmă, foamea o mînase să cumpere niște mîncare grasă de la un vînzător de pe stradă care îi turuia ceva în limba Salt prea iute ca să priceapă vreo iotă. Se plimbase pe străzi, uimită că nu era acostată. Se simțea atît de străină, copleșită de șocul cultural ca de o migrenă, înconjurată de oameni în robe odată luxoase, acum ponosite, de copii vagabonzi, de cactuși și khepri, hotchi, llorgis, gessini masivi și vu-murți și de alte rase. Homorii trăiau sub oraș și ieșeau ziua la suprafață, mișcîndu-se încet pe picioarele lor de crab.

Străzile erau pasaje înguste între casele înghesuite pe punțile vaselor. Bellis se obișnui cu clătinarea orașului, cu orizontul legănat. Era înconjurată de mieunat de pisică și conversații în Salt.

Îi venea ușor să învețe: vocabularul era evident furat din alte limbi, iar sintaxa era ușoară. Trebuia să folosească limba — trebuia să cumpere de mîncare, să ceară indicații sau lămuriri, să converseze cu alți armadorieni — însă accentul o demasca, era o imigrantă, nu o localnică.

De cele mai multe ori, cei cu care vorbea erau răbdători, chiar animați de o bună dispoziție crudă, iertîndu-i bîlbîielile. Poate că o așteptau să se obișnuiască cu noua ei casă.

Dar ea nu se obișnui.

În dimineața aceea, cînd Bellis ieși din coșul de fum al navei *Cromolith*, îi veni din nou în minte întrebarea *Cum am ajuns eu aici?*

Era pe stradă, în orașul corăbiilor, în lumina soarelui, închisă în capcana răpitorilor ei. În jurul ei se aflau oameni cu chip aspru și alte rase, chiar și cîțiva roboți, făcînd negoț, lucrînd, trăncănind în Salt. Bellis se plimba ca o prizonieră prin Armada.

Se îndrepta spre districtul Orologiului. Acesta se învecina cu districtul Țiparului și era mai cunoscut sub numele de Orașul Cărților sau cartierul khepri.

Turnurile *Cromolith* se aflau la ceva mai mult de trei sute de metri de Biblioteca Marilor Colecții. Drumul pînă acolo o duse peste cel puțin șase vase.

Cerul era plin de aeronave. Gondole se legănau sub dirijabile, ducînd pasageri peste arhitectura înclinată, coborînd printre casele înghesuite și lăsînd să atîrne scări de frînghie, trecînd pe lîngă aeronave mult mai mari care cărau mărfuri și mașinării. Acestea din urmă aveau un aspect haotic. Unele erau încropite din baloane cu gaz din care ieșeau ici-colo cabine și motoare, ca niște adăugiri întîmplătoare. Catargele serveau drept cheiuri de acostare de care atîrnau aerostate de forme diferite, ca niște fructe mutante.

De pe *Cromolith*, Bellis traversă un pod abrupt spre schoonerul *Jarvee*, plin de chioșcuri cu tututn și dulciuri. Trecu pe corăbioara *Lynx Sejant*, cu puntea plină de negustori de mătăsuri vînzînd resturi din mărfurile piratate. La dreapta, peste un stîlp llorgis stricat care se clătina ca pluta unei undițe, apoi peste Podul Taffeta.

Se afla acum pe *Severe*, un clipper masiv, la marginea Orașului Cărților, pe teritoriul khepri. Ocolind căruțele trase de boi și cai, Bellis trecu pe lîngă o echipă de trei surori-gardian khepri.

Erau la fel cu acelea din Mahalaua Neamului sau din Cartierul Pîrîului, ghetourile khepri din Noul Crobuzon. Bellis fusese uimită prima oară cînd le văzuse aici. Kheprii din Armada, ca și acelea din Noul Crobuzon, trebuiau să fie urmașele refugiatelor de pe Corăbiile Milei, divinizînd ce mai rămăsese, ce-și mai aminteau din panteonul Bered Kai Nev. Aveau armele tradiționale. Trupurile zvelte de femeie le erau călite de vreme, capetele ca niște cărăbuși uriași luceau în soarele rece.

Cu atît de multe locuitoare khepri mute, străzile din Orașul Cărților erau mai liniștite decît cele din districtul Țiparului. În schimb, aerul era ușor aromat din

pricina chimicalelor prin care comunicau keprii și care erau echivalentul unui vacarm.

Din loc în loc pe alei și prin parcuri se vedeau sculpturi khepri, ca acelea din Piața Statuilor din Noul Crobuzon. Figuri mitologice, forme abstracte, creaturi marine executate din materialul opalescent pe care kheprii îl metabolizau prin capul lor insectă. Culorile erau șterse, pentru că bobițele de culoare erau aici mai rare și de mai proastă calitate.

Pe un bulevard de pe *Pleavă Măcinată*, o corabie metamecanică khepri — o Corabie a Milei care fugise din calea Răvășirii — Bellis rări pasul, fascinată de mecanismele și arhitectura vasului. Nori de insecte și pleavă îi treceau pe dinainte, luați de vînt de pe culturile unei ferme aflate pe puntea din față, iar mugetele animalelor se auzeau prin voletele punților inferioare.

Apoi continuă peste *Atelierul Aronnax*, o fabrică plutitoare burduhănoasă, pe lîngă ateliere metalurgice și rafinării, prin Piața Krome, unde o mare platformă suspendată se arunca peste apă de pe puntea *Cleștatului*, vasul cel mai din față în care se găsea Biblioteca Marilor Colecții.

— Relaxează-te... nimănui nu-i pasă că ai întîrziat, înțelegi? spuse Carrianne, o angajată umană, cînd Bellis trecu în grabă pe lîngă ea. Ești nouă, ai fost adusă cu forța, profită de asta.

Bellis o auzi rîzînd, dar nu-i răspunse.

Coridoarele și sălile de masă erau burdușite cu rafturi de cărți și presărate cu lămpi cu ulei. Învățați de toate rasele își țuguiau buzele, dacă le aveau, și o priveau gînditori pe Bellis. Sălile de lectură erau mari și liniștite. Ferestrele erau acoperite cu praf și insecte uscate și păreau să învechească lumina care cădea peste mesele comune și peste volumele scrise într-o mulțime de limbi. O tuse înfundată se auzi ca o scuză atunci cînd Bellis intră în departamentul de achiziții. Cărțile erau

stivuite pe dulapuri, în cărucioare și în teancuri răspîndite pe podea.

Rămase acolo ore întregi, sortînd metodic. Stivuind cărți scrise în limbi pe care nu le înțelegea, înregistrînd detaliile celorlalte pe cartele. Ordonîndu-le alfabetic — alfabetul salt era o variantă a celui ragamoll — după autor, titlu, limbă, temă și subiect.

Cu puțin timp înainte să ia pauza de masă, Bellis auzi zgomot de pași. Probabil că e Șekel, gîndi ea. Era singura persoană de pe *Terpsichoria* pe care o văzuse și cu care vorbise. Zîmbi la acest gînd: ea, cot la cot cu cameristul. O căutase fudul, cu aproape o săptămînă înainte, cu agitația unui adolescent, entuziasmat de capturarea lor și de noua situație în care se găseau. (Cineva îi povestise despre „o doamnă înfricoșătoare îmbrăcată în negru și cu buze albastre" care lucra la bibliotecă, îi explicase el. Rînjise cînd spusese asta, iar ea se uitase în altă parte ca să nu zîmbească.)

Băiatul își cîștiga pîinea din diverse treburi nelămurite și împărțea locuința cu un Refăcut de pe *Terpsichoria*. Bellis îi oferise lui Șekel un pavilion de aramă ca s-o ajute la sortat cărțile, iar el acceptase. De atunci venise de cîteva ori, îi povestise despre Armada și despre rămășițele împrăștiate ale navei lor.

Aflase o mulțime de lucruri de la el.

Dar nu Șekel se apropia de ea pe coridorul îngust, ci un nervos, zîmbind întrebător domn Johannes Tearfly.

Își aminti ceva mai tîrziu, cu oarecare rușine, cum se ridicase la vederea lui (ce manifestare de bucurie copilărească, pentru toți sfinții) și cum i se aruncase de gît.

El o primi în brațe, zîmbind călduros și timid. După multe îmbrățișări, se despărțiră și se priviră.

Asta era prima oară cînd reușise să iasă, îi spusese el, iar ea îi ceruse să-i spună ce făcea. Fusese trimis la bibliotecă și se folosise de prilejul ăsta să o caute, dar ea îl rugase din nou să-i spună ce naiba *făcea*. Cînd el

îi spusese că nu poate, că trebuie să plece, ea aproape că bătuse cu piciorul în podea de enervare, dar el îi spusese *stai, stai*, că mai avea ceva timp și că ar trebui să-l *asculte* o clipă.

— Dacă ești liberă mîine seară, spuse el, aș vrea să te scot la cină. E un loc la tribordul districtului Țiparului, pe *Limba Roșie*, care se cheamă Timpul Ne-mplinit. Îl știi?

— Am să-l găsesc.

— Aș putea să vin să te iau, începu el, dar ea îl întrerupse.

— Am să-l găsesc.

El îi zîmbi, cu o expresie de plăcere pe care ea o ținu minte. *Dacă ești liberă, auzi!* gîndi ea sardonic. *Uite ce-i trece prin minte... O fi posibil?* Se simți brusc nesigură, aproape înfricoșată. *Ceilalți ies și ei în fiecare seară? Sînt eu singura exilată? Oare pasagerii Terpsichoriei se distrează în fiecare seară în noua lor casă?*

Cînd părăsi biblioteca în seara aceea, Bellis avu impresia că înghesuiala de case și străzile înguste o apăsau. Dar cînd ridică ochii și privi spre orizont, Oceanul Agitat se prăbuși peste ea ca o stîncă de granit, tăindu-i răsuflarea. Nu-i venea să creadă că întinderea aceea masivă de aer și apă de dincolo de Armada nu o îneca, nu o făcea să dispară într-o clipă. Își numără monedele și se apropie de un taxi aerian care își făcea plinul de la un depozit de gaz de pe *Atelierul Aronnax*.

Se legănă în nacelă în timp ce dirijabilul bîzîia adormitor la treizeci de metri deasupra celor mai înalte punți. Bellis vedea marginile orașului clătinîndu-se la întîmplare, mișcînd foarte lent sub curenții de apă. Acolo, pădurea depărtată a cartierului bîntuit. Arena. Fortăreața Brucolac.

Și în mijlocul districtul Țiparului, ceva extraordinar cu care Bellis nu se obișnuise încă — sursa puterii districtului. Ceva conturîndu-se enorm peste întinderea de corăbii: cea mai mare navă din oraș, cea mai mare

navă pe care o văzuse Bellis vreodată.

Aproape trei sute de metri de oțel negru. Cinci coșuri de fum colosale și șase catarge lipsite de pînze, de mai mult de cincizeci de metri înălțime; iar ancorat mult deasupra lor, un dirijabil uriaș, stricat. Cîte un zbat de fiecare parte a navei, ca niște sculpturi de dimensiuni industriale. Punțile păreau aproape goale, neacoperite de babilonia de clădiri ce copleșiseră celelalte vase. Fortăreața Amanților, ca un titan eșuat: *Marele Răsăritean* cel auster, tolănit în mijlocul barocului Armadei.

— M-am răzgîndit, spuse Bellis brusc. Nu mă duce la *Cromolith.*

Îl dirijă pe pilot spre pupa-pupa-tribord — direcțiile relative ale orașului față de colosala navă *Marele Răsăritean.* Omul trase blînd de cîrmă, iar ea privi peste mulțimea de jos. Aeronautul se strecură printre catargele care se înălțau în jurul lor pe cerul Armadei. Bellis văzu păsările care dădeau ocol turnurilor: pescărușii, porumbei și papagali. Se adunau pe acoperișuri și pe punți, printre trecători.

Soarele apusese și orașul sclipea. Bellis simți un val de melancolie cînd trecu pe lîngă becurile înșirate pe sîrmă între catarge la o lungime de braț distanță. Toate luminile se îndreptau spre bulevardul St. Carcheri de pe vasul cu aburi *Inima lui Glomar*, o promenadă opulentă și în același timp dărăpănată, cu stîlpi de luminat colorați și fațade cu stucatură. Cînd gondola începu să coboare, Bellis rămase cu privirile ațintite spre silueta cea mai întunecată și mai dărăpănată de dincolo de parc.

Peste apa lucind din pricina impurităților, la o sută de metri distanță se ridica un turn de grinzi împletite, ajungînd pînă la dirijabile, din care ieșeau flăcări. Corpul de beton așezat pe patru picioare ieșea din marea murdărită. Macarale întunecate se mișcau fără un scop aparent.

Era un lucru monstruos, uimitor, urît și prevestitor de rele. Belis se așeză mai bine în aerostatul care

pierdea înălțime, fără să-și desprindă privirea de la *Sorghum*, platforma furată a Noului Crobuzon.

Capitolul Șapte

Plouă necruțător toată ziua următoare, cu stropi mari ca niște aschii de cremene.

Zarzavagiii tăceau; foarte puține prăvălii mai erau deschise. Punțile Armadei erau alunecoase. Se întîmplau accidente: beți și neîndemînatici alunecau și cădeau în marea rece.

Maimuțele orașului stăteau ascunse și se sfădeau. Erau animale dăunătoare, hoarde sălbatice care alergau prin orașul plutitor, ducînd lupte pentru resturi de mîncare sau teritoriu, făcînd acrobații pe sub poduri și escaladînd catargele. Nu erau singurele animale care trăiau în oraș, dar erau prădătoarele cu cel mai mare succes. Stăteau chircite în frigul umed și se puricau una pe alta fără chef.

În lumina slabă a Bibliotecii Marilor Colecții, indicatoarele care cereau liniște deveniseră absurde din pricina vacarmului ploii.

Goarnele sîngelui din districtul Scrumbiei sunau a jale, cum făceau de obicei atunci cînd ploua tare și crustații spuneau că cerul sîngera. Apa cădea sălbatic pe puntea corăbiei *Uroc*, nava amiral a districtului Acalmiei. Textura întunecată și putredă a cartierului bîntuit lucea. Cei din preajma districtului Tot-al-Tău arătau spre profilul decrepit al cartierului și atrăgeau atenția, ca întotdeauna, că undeva acolo hălăduia știma înfricoșătoare.

În primele ore după asfințit, în Casa Sfatului acum tăcută de pe *Therianthropus*, din inima districtului Scrumbiei, se termina o ședință furioasă. Crustații aflați de pază afară îi auzeau pe delegați plecînd. Își pipăiau

armele și își mîngîiau crusta armurii lor organice.

Printre ei era un om: de aproape doi metri și grozav de musculos, îmbrăcat în piele tuciurie, cu o sabie dreaptă la șold. Vorbea și se mișca cu grație.

Discută cu crustații despre arme, apoi îi puse să-i arate lovituri și eschive din *mortu crutt*, arta lor marțială. Îi lăsă să-i atingă filigranul de fire care i se înfășurau peste brațul drept și cobora pe o latură a armurii spre bateria de la centură.

Bărbatul compara lovitura Unghiei Încăpățînate din lupta apăsată cu lovitura *sadr* din *mortu crutt*. Împreună cu partenerul lui, își mișcau brațele în atacuri demonstrative lente. Ușile se deschiseră în capul scărilor deasupra lor și paznicii deveniră brusc atenți. Bărbatul în cenușiu se îndreptă încet de șale și păși într-o parte.

Un bărbat furios cobora spre ei. Era înalt, cu aspect tineresc și cu trup de dansator, cu pielea pistruiată palid cenușie. Părul parcă nici nu era al lui: era negru și foarte cîrlionțat, atîrnînd în bucle dezordonate ca o lînă nețesălată, întinzîndu-se și revenind ca un arc la fiecare pas.

Cînd trecu pe lîngă crustați, făcu o plecăciune scurtă, maiestuoasă, iar ei îi răspunseră cu un gest mai ceremonios. Rămase nemișcat în fața bărbatului în cenușiu. Cei doi se studiară din priviri cu o expresie impenetrabilă.

— Viul Doul, șopti pînă la urmă noul venit.

— Mortul Brucolac, primi răspuns.

Uther Doul cercetă fața largă, chipeșă, a Brucolacului.

— Se pare că angajații tăi continuă cu schemele lor idioate, murmură Brucolacul, apoi tăcu. Încă nu pot să cred, Uther, spuse el pînă la urmă, că ești de acord cu nebunia asta.

Uther Doul nu făcu nici o mișcare, nici măcar nu-și luă ochii de la celălalt.

Brucolacul se îndreptă de spate și rînji în chip de dispreț sau de confidență sau de cine știe ce.

— Să știi că asta nu se poate, spuse el. Orașul nu va permite. Nu e făcut pentru asta.

Brucolacul deschise gura și limba lui bifurcată țîșni afară, gustînd aerul și izul de sudoare al lui Uther Doul.

Erau lucruri pe care Tanner Sack nu le pricepea.

Nu înțelegea cum de putea suporta răceala apei de mare. Din pricina tentaculelor lui masive de Refăcut, trebuia să coboare cu pieptul gol; primul contact cu apa îl șocase. Aproape că renunțase, dar după aceea se unsese cu grăsime și se obișnuise mult mai repede decît i se părea normal. Încă mai simțea răceala, dar devenise un soi de noțiune abstractă care nu-l afecta.

Nu înțelegea de ce apa sărată îi vindeca tentaculele.

De cînd îi fuseseră implantate dintr-un capriciu al unui magistrat din Noul Crobuzon — o pedeapsă care se voia legată de crima lui, conform unei logici alegorice care îi scăpase întotdeauna — atîrnaseră ca niște membre moarte. Încercase să le taie, dar straturile de nervi implantate îl ele reacționaseră și aproape că leșinase de durere. Singurul lucru care dovedea că sînt vii era durerea, așa că se înfășurase cu ele de parcă ar fi fost niște pitoni și încercase să nu le mai bage în seamă.

Scufundate în apa sărată, începuseră să se miște.

Mulțimea de răni infectate prinseră a da înapoi și acum erau reci la atingere. După trei scufundări, spre marea lui surpriză, tentaculele începuseră să se miște independent în apă.

Se vindeca.

După cîteva săptămîni de scufundări, alte senzații noi le străbătură, iar ventuzele lor se pliară ușor și se prinseră de suprafețele din jur. Tanner învață să le miște pe rînd.

În primele zile de confuzie de la sosirea lor acolo, Tanner rătăcise prin districte și îi ascultase uimit pe

negustorii și maiștrii care îi ofereau de lucru într-o limbă pe care o învățâ foarte repede.

Cînd se lămuriră că era un inginer, ofițerul de legătură de la Autoritatea Portuară din districtul Țiparului îl sorbise din priviri și îl întrebase într-o limbă Salt pentru copii însoțită de gesturi de pantomimă dacă nu voia să fie scufundător. Era mai ușor de învățat un inginer cum să se scufunde decît un scufundător cum să facă treaba pe care Tanner o știa atît de bine.

Îi fusese greu să învețe să respire aerul pompat de deasupra fără să intre în panică în casca strîmtă și încinsă, cum să se miște fără să exagereze ca să nu cadă. Dar învățase să se complacă în gesturile lente și în tulburarea apei văzută prin geamul de sticlă.

Făcea acum ceea ce făcuse dintotdeauna — repara, cîrpea, reconstruia, se ocupa de motoarele cele mari — doar că acum o făcea mult sub stivuitoare și macarale, în apa apăsătoare, urmărit de pești și țipari, bătut de curenți stîrniți la kilometri distanță.

— Ți-am zis eu că tipa aia Cold-nu-mai-știu-cum lucrează la bibliotecă.

— Mi-ai zis, băiete, spuse Tanner.

Mîncau sub o copertină din docuri în vreme ce potopul continua în jurul lor.

Șekel sosise la docuri cu un grup mic de tineri zdrențuiți între doisprezece și șaisprezece ani. Toți ceilalți, din cîte își dădea seama Tanner, erau născuți în oraș; iar faptul că acceptaseră printre ei pe unul adus aici cu forța, pe unul care încă se mai chinuia să se exprime în Salt, dovedea cît de adaptabil era Șekel.

Gașca îl lăsase singur pe Șekel să mănînce cu Tanner.

— Îmi place biblioteca aia, spuse el. Îmi place să merg acolo, nu doar din pricina doamnei de gheață.

— Ai putea să te apuci de citit, băiete, spuse Tanner. Am terminat Cronicile lui Crawfoot; ai putea să cauți

alte povești. Ai putea să le citești și pentru mine. Cît de bine știi să citești?

— Mă descurc, spuse Șekel fără convingere.

— Foarte bine. Du-te și vorbește cu domnișorica Coldwine să-ți recomande ceva de citit.

Mîncară în tăcere o vreme, privind un grup de homori din Armada ieșind la suprafață dinspre satul lor prăpădit de dedesubt.

— Cum e acolo jos? întrebă Șekel într-un tîrziu.

— Rece, spuse Tanner. Și întunecat. Întunecat, dar... tot mai zărești cîte ceva. Masiv. Ești înconjurat de masivitate. Există forme pe care abia poți să le zărești, umbre uriașe. Submersibile și alte alea — și uneori ți se pare că îi vezi pe alții. Nu se văd prea bine și sînt păziți, așa că nu te poți apropia. Am văzut homori printre epavele de jos. Viermi de mare din aceia care se înhamă la corăbiile-car. Oameni amfibie, tritoni din districtul Culcușului. Abia dacă poți să-i vezi la cît de repede se mișcă. Bastard John, delfinul. El e șeful securității din adînc al Amanților, un nemernic cum nu-ți poți imagina. Și mai sînt și cîțiva... Refăcuți, spuse el cu voce stinsă.

— E ciudat, nu? spuse Șekel, privindu-l de aproape pe Tanner. Nu mă pot obișnui cu...

Nu termină fraza.

Nici unul nu se putea obișnui cu locul acela în care Refăcuții aveau drepturi egale, în care puteau face și treabă de maistru sau de manager, nu numai muncile de jos.

Șekel îl văzu pe Tanner frecîndu-și tentaculele.

— Ce-și mai fac? întrebă el.

Tanner zîmbi pe furiș și un tentacul se contractă puțin și începu să se tîrîie ca un șarpe muribund spre pîinea lui Șekel. Băiatul bătu din palme cu apreciere.

La capătul pontonului de unde ieșeau la suprafață homorii stătea un cactus, cu pieptul gol marcat de cicatrici vegetale fibroase. Pe spate avea un foarc masiv.

— Îl cunoști? spuse Tanner. Îl cheamă Hedrigall.

— Nu prea pare un nume de cactus, spuse Șekel și Tanner dădu din cap.

— Nu e un cactus din Noul Crobuzon, explică el, nici măcar din Shankell. E un prins, ca noi. A venit în oraș acum mai bine de douăzeci de ani. E din Dreer Samher. La distanță de vreo trei mii de kilometri de Noul Crobuzon.

— Știi ceva, Șekel, el știe ceva povești. N-ai nevoie de cărți ca să le afli. A fost pirat înainte să fie prins și să ajungă în oraș; a văzut cam toate lucrurile care trăiesc în mare. Îți poate face freza cu foarcul, așa-i de bun la tras. A văzut keragori și oameni țînțar și ne-la-loci și ce mai vrei tu. Și pe toți zeii, se pricepe să-ți povestească despre toate astea. În Dreer Samher au barzi de meserie. Hed era unul dintre ei. Poate să te hipnotizeze cu vocea dacă vrea, să te țină în transă în timp ce-ți spune povești.

Cactusul stătea nemișcat, lăsînd ploaia să-l bată pe piele.

— Acum e aeronaut, spuse Tanner. Pilotează de ani de zile navele de pe *Marele Răsăritean* — baloane cercetaș sau militare. E unul dintre cei mai importanți oameni ai Amanților și e un tip de treabă. Petrece cea mai mare parte a timpului sus, la bordul *Aroganței.*

Tanner și Șekel priviră în spate și sus. *Aroganța* era ancorată la mai mult de trei sute de metri deasupra punții *Marelui Răsăritean.* Era un aerostat mare, ponosit, cu aripioare de direcție îndoite și cu un motor care nu mai pornise de ani de zile. Prins cu sute de metri de frînghie întărită cu catran, agățat de corabia mare de dedesubt, servea drept cuib de observație pentru oraș.

— Lui Hedrigall îi place acolo sus, spuse Tanner. Mi-a spus că vrea să aibă liniște.

— Tanner, spuse Șekel încet, ce știi despre Amanți? Adică, lucrezi pentru ei: i-ai auzit vorbind, îi cunoști. Ce crezi despre ei? De ce faci ce-ți spun?

Tanner știa că Șekel nu putea să-l înțeleagă pe deplin. Dar întrebarea era atît de importantă încît se

întoarse și privi cu mare atenție spre băiatul cu care împărțea locuința (la marginea portului, în cala unui vas ruginit). Băiatul care îi fusese temnicer și spectator și prieten devenise acum un membru al familiei.

— Trebuia să fiu făcut sclav în colonii, Șekel, spuse el liniștit. Amanții de pe *Marele Răsăritean* m-au primit și mi-au dat o slujbă plătită și mi-au spus că nu dau o ceapă degerată pe faptul că sînt Refăcut. Amanții mi-au dat o viață, Șekel, și un oraș și o casă. Îți spun că *orice* ar vrea să fac pentru ei, nu am *nimic* împotrivă. Noul Crobuzon poate să mă pupe-n fund, băiete. Sînt un armadorian acum, un locuitor al districtul Țiparului. Învăț limba salt. Sînt loial.

Șekel îl privi atent. Tanner era un om care vorbea încet și lent; Șekel nu-l mai văzuse cuprins de atîta pasiune pînă acum.

Era foarte impresionat.

Continua să plouă. Prin toată Armada, pasagerii de pe *Terpsichoria* care fuseseră lăsați liberi încercau să trăiască.

Erau peste tot, pe iole vulgare și pe bărci de plăcere, certîndu-se, cumpărînd și vînzînd și furînd, învățînd limba salt, cercetînd hărți ale orașului, calculînd distanța dintre Noul Crobuzon și Nova Esperium. Își jeleau vechea viață, privind heliotipiile prietenilor și iubiților de acasă.

Într-o închisoare de reeducare dintre districtul Țiparului și cel al Scrumbiei se afla un grup mare de marinari de pe *Terpsichoria*. Unii strigau la paznicii-consilieri care încercau să-i liniștească, calculînd dacă unul sau altul ar putea să-și înfrîngă obiceiurile, să piardă voluntar legătura de suflet cu Noul Crobuzon, să treacă de parte Armadei.

Iar dacă nu se puteau adapta, să hotărască ce să facă cu ei.

Bellis sosi la Timpul Ne-mplinit cu părul ud și machiajul întins din pricina ploii. Rămase udă leoarcă în prag în timp ce un chelner o întîmpină, iar ea îl privi mirată de comportamentul lui. *Ca și cum ar fi un chelner adevărat,* gîndi ea, *într-un restaurant adevărat, într-un oraș adevărat.*

Limba Roșie era o corabie mare și foarte veche. Era atît de copleșită de clădiri, atît de remodelată și de modificată încît era imposibil de spus ce fel de corabie fusese odată. Făcuse parte din Armada de secole întregi. Puntea înălțată din fața corăbiei era acoperită cu ruine: temple vechi de piatră albă, cu materialele împrăștiate și prefăcute în praf. Ruinele erau acoperite cu iederă și urzici care nu reușeau să țină copiii la distanță.

Pe străzile de pe *Limba Roșie* se zăreau forme ciudate, grămezi de resturi culese din mare lăsate pe la colțuri și parcă uitate acolo.

Restaurantul, pe jumătate plin, era intim și cald, cu pereții acoperiți cu lemn întunecat. Ferestrele priveau peste un desiș de bărci spre docurile Ariciul-de-Mare, cel de-al doilea port al Armadei.

Bellis observă emoționată că de tavanul restaurantului atîrnau mici lampioane de hîrtie. Ultimul loc în care văzuse așa ceva fusese *Ceasu și Cocoșu*, în Cîmpul Poftei din Noul Crobuzon.

Trebui să scuture din cap ca să îndepărteze melancolia. Aflat la o masă din colț, Johannes se ridică în picioare și îi făcu semn cu mîna.

O vreme rămaseră tăcuți. Johannes părea timid și Bellis se simți rușinată că lăsase atît de mult timp să treacă fără să se intereseze de el și că se retrăsese ca o egoistă.

Bellis văzu cu uimire că vinul roșu de pe masă era din podgoria Galaggi, un House Predicus din 1768. Se uită la Johannes cu ochii mari. Cu gura strînsă, îi dădu de înțeles că nu era de acord cu nebunia aceea.

— M-am gîndit că trebuie să sărbătorim faptul că ne-am reîntîlnit, spuse el

Vinul era excelent.

— De ce m-au lăsat... ne-au lăsat... să ne vedem de treabă? Sau să lîncezim? întrebă Bellis, amestecînd în farfuria cu pește și salată amăruie crescută în oraș. M-am gîndit... Eu zic că nu e bine să răpești cîteva sute de oameni de la treburile lor și să le dai drumul liberi în...

— Nici n-au făcut asta, spuse Johannes. Cîți alți pasageri de pe *Terpsichoria* ai văzut? Cîți membri ai echipajului? Îți mai amintești interviurile, întrebările care ne-au fost puse atunci cînd am sosit? Erau un test, spuse el încet. Estimau care dintre noi era sigur și care nu. Cei care au părut să facă probleme... sau care aveau legături prea strînse cu Noul Crobuzon...

Vocea i se stinse.

— Cu ei ce s-a întîmplat? întrebă Bellis. Ce s-a întîmplat și cu căpitanul?...

— Nu nu nu, spuse Johannes iute. Cred că... te prelucrează. Încearcă să te convingă. Doar știi cum funcționează captivitatea. Sînt o mulțime de marinari în Noul Crobuzon care, în noaptea în care au fost „recrutați", nu aveau nimic marinăresc în ei decît cheful de băutură. Asta nu i-a împiedicat pe majoritatea dintre ei să lucreze ca marinari din ziua în care au fost luați cu arcanul.

— Pentru o vreme, spuse Bellis.

— Da. Nu spun că situația este identică. Există o mare diferență: din momentul în care ai intrat în Armada... nu mai pleci.

— Mi s-a spus asta de o mie de ori, șopti Bellis. Dar flota Armadei? Dar homorii de dedesubt? Ei nu pot scăpa? Oricum, dacă este adevărat, dacă nimeni nu are vreo șansă să plece, numai cei născuți în oraș sînt pregătiți să trăiască aici.

— Firește, spuse Johannes. Piratii orașului navighează luni de zile, poate chiar ani pînă să se întoarcă

în Armada. Acostează în alte porturi în timpul călătoriilor lor și sînt sigur că unii membri ai echipajului dispar. Probabil că există niște foști armadorieni împrăștiați prin zonă.

Dar echipajul este bine ales: în parte datorită loialității lor, în parte din pricină că fuga lor nu ar avea prea mare importanță. Majoritatea sînt născuți în oraș: rareori capătă permis de trecere vreun prins. Cei ca noi nu au nici o șansă să ajungă pe vreo corabie din asta. Armada e singurul loc pe care noi, prinșii, o să-l vedem vreodată. Dar, la naiba, gîndește-te cine sînt cei prinși, Bellis. Cîțiva marinari, desigur, cîțiva pirați „rivali", cîțiva negustori. Dar navele cu care se întîlnește flota armadoriană — crezi tu că toată lumea reușește să ajungă aici? Cele mai multe vase prinse sînt... ca și *Terpsichoria*. Corăbii cu sclavi. Sau nave ale coloniilor pline cu Refăcuți. Sau închisori. Sau nave cu prizonieri de război. Cei mai mulți Refăcuți de pe *Terpsichoria* și-au dat seama demult că nu se mai întorc acasă. Douăzeci de ani, hai să fim serioși — o pedeapsă din asta e echivalentă cu închisoarea pe viață, și ei știu asta. Ei, uite-i acum, cu slujbe și bani și *respect*... Chiar ți se pare atît de ciudat că acceptă? Din cîte știu, doar șapte Refăcuți de pe Terpsichoria au fost respinși, iar doi dintre ei deja își pierduseră mințile.

Și de unde dracu' știi tu asta? se întrebă Bellis.

— Iar în ceea ce ne privește pe noi..., continuă Johannes, cu toții știam că o să fim plecați departe de casă — departe de Noul Crobuzon — pentru cel puțin cinci ani, dacă nu mai mult. Uite ce grup jalnic sîntem. Pun pariu că foarte puțini dintre pasageri aveau legături strînse cu orașul. Cei care ajung aici sînt, desigur, neliniștiți, surprinși, zăpăciți și speriați. Dar nu distruși. Nu e și asta „viața cea nouă" care li s-a promis în calitate de coloniști ai Novei Esperium? Nu asta am căutat cei mai mulți dintre noi?

Cei mai mulți, poate, gîndi Bellis. *Dar nu toți. Și dacă așteaptă să fim mulțumiți de locul ăsta înainte să ne lase pe stradă liberi, atunci fac o greșeală.*

— Mă îndoiesc, spuse liniștit Johannes, că sînt atît de naivi încît să ne lase să rătăcim nesupravegheați. Aș fi surprins dacă nu ne-ar urmări cu atenție. Bănuiesc că sîntem urmăriți. Dar ce putem face? Ăsta e un oraș, nu o bărcuță pe care îți poți face de cap. Doar echipajul reprezintă o adevărată problemă. Mulți au familii care îi așteaptă. Aceia refuză să accepte noua lor casă.

Doar echipajul? gîndi Bellis cu un gust amar în gură.

— Și lor ce li se întîmplă? Ca și căpitanul? întrebă ea cu voce pierită. Ca și Cumbershum?

Johannes tresări.

— Mi s-a spus... că doar copitanii și primii ofițeri de pe navele pe care le întîlnesc... Ei sînt cei care au cel mai mult de pierdut, ei sînt cei mai legați de portul lor...

Chipul lui avea ceva apologetic și defensiv. Bellis își dădu seama, buimăcită, că era singură.

Venise acolo în seara aceea crezînd că poate vorbi cu Johannes despre Noul Crobuzon, că poate să-i împărtășească nefericirea, că poate să-și deschidă partea cea mai neagră a sufletului și să vorbească despre oamenii și străzile de care îi era așa de dor.

Poate chiar să atingă subiectul care îi acaparase gîndurile de săptămîni de zile: evadarea.

Dar Johannes se aclimatiza. Vorbea cu un ton neutru controlat, ca și cum ar fi recitat un scenariu. Johannes încerca să ajungă la un compromis cu conducătorii orașului. Găsise ceva în Armada care îl făcuse să îl considere drept casa lui.

Ce i-au făcut ca să reușească asta? gîndi ea. *Cu ce se ocupă el?*

— Despre cine ai mai auzit? spuse ea după o tăcere rece.

— De Mollificatt. Îmi pare rău să o spun, dar a fost dintre aceia care au pierit cînd am ajuns aici, spuse el cu o expresie veritabil tristă.

Populația amestecată și în continuă schimbare a Armadei era un mediu perfect pentru nenumărate boli. Cei născuți în oraș erau rezistenți, dar fiecare tranșă de prizonieri era cuprinsă de febră și molimă în primele zile, iar unii dintre ei, în mod inevitabil, mureau.

— Am auzit că noul nostru venit, domnul Fennec, lucrează pe undeva prin districtul Țiparului sau prin districtul Tot-al-Tău. Sora Meriope..., spuse el brusc cu ochii măriți, clătinînd din cap. Sora Meriope... Este reținută pentru propria ei siguranță. În permanență amenințată să-și facă rău. Bellis, șopti el, *e însărcinată.*

Bellis dădu ochii peste cap.

Nu pot să aud asta, gîndi Bellis, vorbind doar atît cît să întrețină conversația. Se simțea singură. *Secrete de budoar și clișee. Ce mai urmează?* își spuse ea cu dispreț în timp ce Johannes lua la rînd lista pasagerilor și a ofițerilor de pe *Terpsichoria. Un marinar era de fapt o femeie deghizată ca să poată pleca pe mare? Legături amoroase și scandaluri printre membrii echipajului?*

Johannes avea ceva patetic în seara aceea, ceva ce nu mai observase pînă acum.

— De unde știi toate astea, Johannes? întrebă cu grijă Bellis în sfîrșit. Pe unde ai fost? Cu ce te ocupi de fapt?

Johannes își drese glasul și rămase cu privirea țintă la pahar mult timp.

— Bellis..., spuse el.

În jur, zgomotele din restaurant păreau puternice.

— Bellis... pot să contez pe discreția ta? oftă Johannes, apoi ridică privirea spre ea. Lucrez pentru Amanți. Adică nu în districtul Țiparului, ci *direct* pentru ei. Au o echipă de cercetători care lucrează la un ...

Clătină din cap și începu să zîmbească satisfăcut.

— Un proiect extraordinar. O ocazie extraordinară. Și m-au invitat să mă alătur lor — din pricina cercetărilor mele de dinainte. Savanții din echipă au citit

cîteva dintre lucrările mele și au ajuns la concluzia că... vor să lucrez cu ei.

Bellis își dădu seama că Johannes era de-a dreptul entuziasmat. Era ca un copil, exact ca un copil.

— Sînt acolo taumaturgi, oceanologi, biologi marini. Bărbatul — cel care a capturat *Terpsichoria*, Uther Doul — face parte din echipă. De fapt, e chiar esențial. E un filozof. Sînt mai multe proiecte care se desfășoară în paralel. Proiecte de criptogeografie și teoria probabilităților, ca și... cel la care lucrez eu. Șeful proiectului meu este un tip fascinant. Era lîngă Amanți cînd am sosit aici: un bătrîn înalt, cu barbă.

— Mi-l amintesc, spuse Bellis. Te-a chemat la el să-ți ureze bun venit.

Johannes fu cuprins de un sentiment amestecat de reținere și excitare.

— Așa-i, spuse el. E Tintinnabulum. Un vînător, un străin, angajat al orașului. Locuiește pe *Castor* cu alți șapte oameni, la intersecția dintre Țiparului, Scrumbiei și Orașul Cărților. Un vas mic cu turn... Face o treabă atît de fascinantă, se ambală el.

Văzîndu-i plăcerea intensă cu care vorbea, Bellis înțelese cum reușise Armada să-l cucerească.

— Echipamentul e vechi și nesigur — mașinile analitice sînt antice — dar asta face munca și mai intensă. Am luni de zile de recuperat — învăț limba salt. Cercetarea asta... necesită să citesc o mulțime de lucrări.

Îi zîmbi lui Bellis cu mîndrie.

— Pentru proiectul meu sînt cîteva texte cheie. Unul dintre ele îmi aparține. Îți vine să crezi? Nu e extraordinar? Sînt culese de prin toată lumea. Din Noul Crobuzon, din Khadoh. Apoi sînt cărți misterioase pe care nu le putem găsi. Sînt scrise în ragamoll și salt și lunatică... Una dintre cele mai importante se spune că e scrisă în limba kettai. Am făcut o listă pornind de la referințele pe care le-am găsit în cărțile pe care le avem deja. Naiba știe cum de-au căpătat o asemenea biblio-

tecă fantastică, Bellis. Jumătate din cărțile astea nu le-aș fi găsit acasă...

— Le-au furat, Johannes, spuse ea, făcîndu-l să tacă. Așa le-au căpătat. Fiecare volum din Biblioteca Marilor Colecții e furat. De pe nave, din orașele de coastă pe care le-au jefuit. De la cei ca mine, Johannes. Cărțile pe care eu le-am scris și care mi-au fost furate. Așa au căpătat ei cărțile.

Stomacul i se strîngea.

— Spune-mi, făcu ea, apoi se opri, sorbi din vin, respiră profund și continuă. Spune-mi, Johannes, nu ți se pare remarcabil? Că din tot oceanul — din toată imensitatea asta de ocean — din toată pustietatea aia, s-au găsit să se lege tocmai de corabia care îl transporta pe eroul lor intelectual...

Din nou zări în privirea lui amestecul de vină și exaltare.

— Da, rosti el cu grijă. Asta e, Bellis. Despre asta voiam să vorbesc cu tine.

Își dădu seama brusc ce voia să-i spună, iar această siguranță o îngrețoșa și o respingea, dar încă îl mai plăcea, chiar îl plăcea, voia să se înșele, să nu se ridice și să plece; aștepta să fie corectată, știind că nu avea să fie așa.

— Nu a fost o coincidență, Bellis, îl auzi ea spunînd. Nu a fost. Au avut un agent în Salkrikaltor. Au primit lista cu pasagerii. Știau că o să venim. Știau că sînt și eu la bord.

Lampioanele de hîrtie se legănară cînd ușa se deschise și se închise. La masa de alături se rîdea copios. Mirosul de carne friptă îi învăluia.

— De aceea au capturat corabia. Au venit după mine, spuse Johannes încet, iar Bellis închise ochii, învinsă.

— Vai, Johannes, spuse ea cu voce tremurată.

— Bellis, făcu el alarmat, întinzînd o mînă spre ea, dar Bellis i-o îndepărtă cu un gest scurt. *Ce, crezi că o să m-apuc de plîns?* gîndi ea furioasă.

— Johannes, să-ți spun eu unde e diferența între o pedeapsă de cinci sau de zece ani și o condamnare pe viață.

Bellis nici nu putea să se uite la el.

— Poate că pentru tine, pentru Meriope, pentru cele două Cardomium sau pentru cine știe cine altcineva, Nova Esperium însemna o nouă viață. Nu și pentru mine. Pentru mine era o evadare, una necesară și *temporară*. M-am născut în cartierul Chnum, Johannes. Am fost educată în cartierul Mafaton. Am fost cerută în căsătorie în Mlaștina Bursucului. Mi-am făcut de cap în Cîmpul Poftei. Noul Crobuzon e casa mea; o să fie întotdeauna.

Johannes o privea cu o stînjeneală crescîndă.

— Nu sînt interesată de colonii. Nici de nenorocita aia de Nova Esperium, nici de alta. Nu vreau să trăiesc cu un grup de neadaptați, de ratați, de măicuțe alungate, de birocrați incompetenți și de lași. Johannes, nu mă interesează marea. Rece, murdară, grețoasă, repetitivă, împuțită... Nu mă interesează orașul ăsta. Nu vreau să trăiesc într-o mînăstire, Johannes. Asta e o diversiune! Ceva cu care sperii copiii! „Orașul Plutitor al Piraților"! Nu am chef! N-am de gînd să trăiesc în parazitul ăsta plutitor ca un păduche de apă. Nici măcar nu e un oraș, Johannes; e un sătuc parohial de mai puțin de un kilometru și jumătate lățime. N-am chef. Întotdeauna m-am gîndit la întoarcerea în Noul Crobuzon. Nici nu mi-aș fi dorit să plec din el. E murdar și crud și dificil și primejdios — mai ales pentru mine, mai ales acum — dar e casa mea. Nicăieri în lume nu mai există atîta cultură, industrie, populație, taumaturgie, limbi, artă, cărți, politică și istorie... Noul Crobuzon, spuse ea încet, este cel mai grozav oraș din Bas-Lag.

Iar cuvintele acelea, venind de la ea, de la una care nu-și făcea iluzii despre brutalitatea, mizeria și represia din Noul Crobuzon, se transformară într-o declamație mai puternică decît a oricărui parlamentar.

— Și tu îmi spui, făcu ea în sfîrșit, că am fost exilată din orașul meu — pe *viață* — din pricina *ta*?

Johannes o privi fulgerat.

— Bellis, șopti el, nu știu ce să spun. Doar că îmi pare rău... Nu a fost alegerea mea. Amanții au știut că sînt pe lista pasagerilor și... Nu a fost ăsta singurul motiv. Aveau nevoie de mai multe arme, așa că oricum ar fi capturat-o, dar...

Vocea i se frînse.

— Dar poate că nu. Motivul principal am fost eu. Dar Bellis, te rog! spuse el, aplecîndu-se iute spre ea. Nu a fost alegerea mea. N-am făcut-o eu. Habar n-am avut.

— Dar te-ai împăcat cu ideea, Johannes, spuse Bellis, ridicîndu-se în sfîrșit de la masă. Te-ai împăcat. Ai noroc că ai găsit ceva care te face fericit aici, Johannes. Înțeleg că nu a fost alegerea ta, dar sper să înțelegi că nu pot sta cu mîinile în sîn de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic, nu pot face conversație cu tine, care ești motivul pentru care am rămas fără casă. Și nu le mai spune *Amanți*, de parcă ar fi un titlu, de parcă perverșii ăia doi ar fi vreo constelație celestă . Uită-te la tine, plin de adorație pentru ei. Sînt ca și noi; poartă un nume. Ai fi putut spune nu, Johannes. Ai fi putut refuza.

Cînd se întoarse să plece, el îi rosti numele. Nu-l mai auzise folosind acest ton, mîndru și dur. Se simți șocată.

Johannes ridică privirile spre ea, cu mîinile încleștate de masă.

— Bellis, repetă el cu aceeași voce. Îmi pare rău — cu adevărat — că te simți răpită. N-am știut. Dar care sînt obiecțiile tale? Că trăiești într-un oraș parazit? Mă îndoiesc. S-ar putea ca Noul Crobuzon să fie mai subtil în viața de zi cu zi decît Armada, dar încearcă să spui celor din ruinele Suroch-ului că Noul Crobuzon nu e un pirat. Cultură? Știință? Artă? Bellis, tu chiar nu pricepi unde te afli? Orașul ăsta e suma a sute de culturi. Toate ținuturile cu ieșire la mare au pierdut nave, fie în războaie, fie capturate, fie dezertate. Și toate sînt aici.

Cu ele s-a construit Armada. Acest oraș este suma istoriei vaselor pierdute. Există aici vagabonzi și paria și urmași ai lor, proveniți din culturi despre care Noul Crobuzon nici nu a auzit. Îți dai seama de asta? Știi ce înseamnă asta? Renegații lumii se întîlnesc aici și se suprapun ca niște solzi, dînd naștere la ceva nou. Armada a vînat în Oceanul Agitat dintotdeauna, culegînd evadații și fugarii de peste tot. Bellis, pricepi vreun pic? Istorie? Există în toate ținuturile de coastă legende și zvonuri depre locul ăsta, de secole întregi, știai asta? Cunoști vreo poveste marinărească? Cea mai veche corabie de aici are mai mult de o mie de ani. Navele se mai schimbă, dar orașul are istorie încă de pe vremea Războaielor Carnivorilor, cel puțin, iar unii spun că există încă de pe vremea Imperiului Fantomatic... Un sat? Nimeni nu știe exact cîtă populație are Armada, dar sînt cel puțin cîteva sute de mii de locuitori. Ia în calcul toate punțile; probabil lungimea totală a străzilor de aici este aceeași cu cea din Noul Crobuzon. Nu, vezi tu, nu te cred, Bellis. Nu cred că ai vreun motiv să nu-ți dorești să trăiești aici, vreun motiv obiectiv să preferi Noul Crobuzon. Cred că pur și simplu ți-e dor de casă. Nu mă înțelege greșit. Nu trebuie să-mi dai explicații. E de înțeles să preferi Noul Crobuzon. Dar tu nu spui decît „*Mie* nu-mi place aici; *eu* vreau să mă duc acasă".

Pentru prima dată, Johannes o privi cu un soi de dezgust.

— Dacă ai pune în balanță dorința ta de a te întoarce cu dorința, de exemplu, a cîtorva sute de Refăcuți de pe *Terpsichoria* care au acum ocazia să trăiască altfel decît animalele, atunci mi-e teamă că nevoile tale nu sînt chiar atît de presante.

Bellis îl privea țintă.

— Dacă, din întîmplare, cineva va spune autorităților, făcu ea cu răceală, că sînt un caz potrivit pentru incarcerare și reeducare, îți jur că mă sinucid.

Amenințarea era ridicolă și neadevărată, era sigură că el știa asta, dar era singurul fel de a-l ruga fără să se înjosească. Bellis știa că lui Johannes îi stătea în putere să-i facă mari necazuri.

Era un colaboraționist.

Bellis se întoarse și îl părăsi, ieșind în burnița care încă învăluia Armada. Avusese atâtea să-i spună, atîtea să-l întrebe. Dorise să vorbească cu el despre platforma Sorghum, acea masivă enigmă în flăcări aflată acum într-un golf de nave. Voia să știe de ce o furaseră Amanții, la ce folosea, ce aveau de gînd cu ea. Unde era echipajul ei? dorise ea să întrebe. unde era geo-empatul pe care nu-l văzuse nimeni? Și era sigură că Johannes știa aceste lucruri. Dar acum nu mai putea vorbi cu el.

Nu-și putea lua gîndul de la cuvintele lui. Spera din tot sufletul ca și cuvintele ei să-l fi afectat tot atît de mult.

Capitolul Opt

Cînd Bellis privi pe fereastră a doua zi dimineață, văzu peste acoperișuri și coșuri de fum că orașul se deplasa.

Cîndva în timpul nopții, sute de remorchere, care altfel roiau în jurul Armadei ca niște albine în jurul stupului, se înhămaseră la oraș. Se prinseseră cu lanțuri grele, în mare număr, de marginea orașului. Erau acum împrăștiate în jurul orașului cu lanțurile întinse.

Bellis se obișnuise cu nestatornicia orașului. Într-o zi, soarele răsărea din stînga coșului de fun în care locuia, în altă zi răsărea din dreapta, din pricină că Armada se răsucea în timpul nopții. Poziția soarelui te dezorienta. Fără nici o urmă de uscat vizibil, nu puteai determina poziția decît după stele, dar lui Bellis îi venea greu să le cerceteze: nu era dintre aceia care puteau

recunoaște ușor Tricornul sau Pruncul sau alte constelații. Cerul nopții nu însemna nimic pentru ea.

Astăzi, soarele răsări aproape direct în fața ferestrei ei. Navele care se opinteau în lanțuri și trăgeau după ele greutatea Armadei se aflau în direcția privii ei și calculă după un timp că se îndreptau spre sud.

Era copleșită de acel efort prodigios. Orașul era imens față de cîrdul de nave care-l trăgeau. Mișcarea Armadei era greu de estimat, dar cercetînd apa care trecea printre nave și valurile care loveau marginile orașului, Bellis bănui că se deplasau cu viteza melcului.

Unde mergem? se întrebă ea fără rost.

Bellis se simțea curios de rușinată. Sosise pe Armada de săptămîni întregi și nu se întrebase despre mișcarea orașului, despre ruta lui și despre itinerar, despre felul în care flota plecată să prade găsea drumul înapoi spre portul care își schimba locul. Își aminti cu un tremur brusc de atacul lui Johannes asupra ei din noaptea precedentă.

O parte din ceea ce îi spusese el era adevărat.

Tot așa de adevărat era și o parte din ceea ce spusese ea, firește, și încă mai era supărată pe el. Nu voia să trăiască în Armada, iar gîndul că avea să-și ducă zilele în îngrămădeala aceea de covate putrede o făcea să se înfurie așa de tare încît o cuprindea panica. Și totuși.

Totuși era adevărat că se izolase în nefericirea ei. Nu-și cunoștea situația, nu cunoștea istoria și politica Armadei și își dădu seama că ăsta era un lucru primejdios. Nu înțelegea economia orașului; nu știa de unde vin corăbiile ce trăgeau în portul Basilio și Ariciul-de-Mare. Nu știa pe unde fusese orașul și unde se îndrepta.

Stătea în cămașa de noapte și privea soarele inundînd provele orașului ce se deplasa lent. Se simțea ciudat de goală.

Amanții, gîndi ea cu dezgust. *Hai să începem de aici. La dracu', Amanții. Cine sfîntu' sînt ăștia?*

Șekel își bea cafeaua împreună cu ea pe puntea superioară a bibliotecii.

Era un băiat exaltat. Îi povestea că face ceva cu unul, altceva cu altul și că a avut un conflict cu un al treilea, și că al patrulea trăiește în districtul Acalmiei, iar ea se făcu mică auzind atîtea lucruri mărunte despre oraș. Se simți din nou rușinată din pricina ignoranței ei și îi ascultă cu mare atenție turuiala.

Șekel îi povesti despre Hedrigall, aeronautul cactus. Îi povesti despre trecutul lui scandalos de negustor-pirat în slujba ținutului Dreer Samher, apoi îi descrise călătoriile pe care le făcuse Hedrigall pe insula monstruoasă la sud de Gnurr Kett, ca să facă negoț cu oamenii-țînțari.

Din cînd în cînd, Bellis îl întreba despre districte, despre cartierul bîntuit, despre direcția în care se îndrepta orașul, despre platforma Sorghum și Tintinnabulum. Îi servea întrebările ca pe niște cărți de joc.

— Mda, spuse el încet. Îl știu pe Tannabol. Pe el și pe tovarășii lui. Ciudată adunare. Makler, Metzger, Promus, Tinnabol. E unul pe care-l cheamă Argentarius, care-i nebun, pe care nu-l vede nimeni niciodată. Nu mi-i amintesc pe ceilalți. Înăuntrul corăbiei Castor sînt numai trofee. Îți îngheață sîngele în vine. Trofee marine. Pe fiecare perete. Rechini-ciocan împăiați, orci, creaturi cu gheare și tentacule. Cranii. Și harpoane. Și heliotipii ale echipajului alături de cadavre de creaturi pe care sper să nu le văd cu ochii mei niciodată. Sînt vînători. Nu sînt de multă vreme în oraș. Nu sînt niște prizonieri adevărați. Sînt o mulțime de povești despre ceea ce fac și motivul pentru care se află aici. Ca și cum ar aștepta ceva.

Bellis nu înțelegea cum de știa așa de multe Șekel despre Tintinnabulum pînă ce acesta nu rînji și continuă.

— Tintinnabulum are o... asistentă, spuse el. O cheamă Angevina. E o doamnă interesantă.

Rînji din nou și Bellis își întoarse fața, stînjenită de entuziasmul lui.

În Armada existau tipografii și autori, editori și traducători; apăreau tot timpul cărți noi și traduceri în Salt din texte clasice. Dar hîrtia era rară: tipăriturile se făceau cu litere minuscule și cărțile erau scumpe. Districtele orașului se bazau pe Biblioteca Marilor Colecții din Orașul Cărților și plăteau taxă ca să aibă dreptul de a împrumuta cărți.

Cărțile veneau mai ales din actele de piraterie ale districtul Țiparului. De nenumărate secole, acest atotputernic district al Armadei donase toate cărțile sale către districtul Orologiului. Indiferent cine conducea Orașului Cărților, aceste donații asigurau loialitatea lui. Alte districte copiară acest obicei, deși cu mai puțin control. Mai permiteau prizonierilor să păstreze o carte sau alta, sau mai făceau comerț cu vreun volum rar pe care puneau mîna. Asta nu se întîmpla în districtul Țiparului, în care deținerea unei cărți era o crimă serioasă.

Uneori, navele din districtul Țiparului prădau așezările de coastă ale Bas-Lag-ului cu scopul exclusiv de a aduna cărți; piratii treceau dintr-o casă în alta, înșfăcînd orice carte și manuscris pe care le găseau. Toate pentru Orașul Cărților, districtul Orologiului.

Aceste jafuri aveau loc permanent, așa că Bellis și colegii ei erau mereu ocupați.

Kheprii care ajunseseră pe Corăbiile Milei interceptate de Armada puseseră mîna pe Orașul Cărților cu mai mult de un secol în urmă printr-o mică lovitură de palat. Fuseseră destul de înțelepte ca să-și dea seama că, în ciuda tradiționalei lipse de interes a khepriilor pentru cuvîntul scris — ochii lor compuși le îngreuna mult cititul —, districtul se baza pe biblioteca sa. Continuaseră să îl administreze.

Bellis nu putea estima numărul cărților: erau așa de multe magazii micuțe în cala corăbiei bibliotecii, atît de multe coșuri de fum convertite, cabine, anexe, toate burdușite cu cărți. Multe erau foarte vechi, mii dintre

el nemișcate de multă vreme. Armada fura cărți de multe secole.

Cataloagele erau doar parțiale. În ultimele secole se formase o birocrație care avea rolul de a înregistra conținutul bibliotecii, dar sub unele conduceri fusese mai minuțioasă decît sub altele. Se făceau întotdeauna greșeli. Cîteva achiziții erau puse pe rafturi la întîmplare, insuficient verificate. Erori se strecurau în sistem și generau alte erori. Existau nenumărate volume ascunse în bibliotecă, la vedere și totuși invizibile, a căror catalogare ar fi necesitat zeci de ani de muncă. Circulau legende despre conținutul lor puternic, pierdut, ascuns sau interzis.

Cînd traversase pentru prima dată coridoarele întunecate, Bellis trecuse din mers cu degetele peste nesfîrșitele rafturi. Trăsese la întîmplare o carte și, deschizînd-o, se oprise să citească numele scris de mînă cu cerneală palidă de pe prima pagină. Scosese un alt volum și găsi un alt nume, scris caligrafic și cu cerneală doar puțin mai recentă. A treia carte nu era marcată, dar a patra, din nou, se declara ca proprietate a unui alt proprietar mort demult.

Bellis rămăsese pe loc și citise numele iar și iar și se simți brusc încorsetată. Era cuprinsă din toate părțile de cărți furate, îngropate în ele ca în nisip. Gîndul la sutele de mii de nume care o înconjurau, mîzgălite în van pe colțul din dreapta sus al primei pagini — greutatea cernelii irosite, declarațiile nesfîrșite precum *asta e a mea asta e a mea*, fiecare la fel de imperioasă și simplă — îi făcuse răsuflarea să i se oprească. O dezarmase ușurința cu care aceste mici porunci fuseseră încălcate.

Simțise de parcă în jurul ei se foiau fantome morocănoase care nu erau în stare să accepte că volumele nu mai erau ale lor.

În acea zi, sortînd noile achiziții, Bellis găsi una dintre cărțile ei.

Rămase multă vreme așezată pe podea, cu picioarele desfăcute, sprijinită cu spatele de un raft, holbîndu-se la copia *Codexului Pustiei Ochiul Viermelui.* Pipăi cotorul uzat și literele adîncite ușor ale autorului „B. Coldwine". Era copia ei personală: îi recunoștea uzura. O privi cu fereală, de parcă ar fi fost un test pe care-l putea pica.

Căruțul nu conținea cealaltă lucrare a ei, *Gramatologia limbii hieratice Kettai,* dar găsi Enciclopedia homorilor din Salkrikaltor pe care o luase cu ea pe *Terpsichoria.*

Ajung în sfîrșit și lucrurile noastre, gîndi ea.

Asta o afectă ca o lovitură.

Asta a fost a mea, își spuse. *Mi-a fost luată.*

Ce mai avea acolo de pe navă? Fusese copia aceea din *Viitoruri* a doctorului Mollificatt? se întrebă ea. *Ortografia și Hieroglifele* văduvei Cardomium?

Nu se putea liniști. Se ridică și se plimbă, încordată, la întîmplare prin bibliotecă. Ieși la aer și traversă navele bibliotecii, ducîndu-și cartea la piept, peste apă și din nou în întunericul dintre rafturi.

— Bellis?

Ridică privirea, încurcată. Dinaintea ei era Carianne, cu o expresie amestecată de amuzament și îngrijorare. Părea teribil de palidă, dar vorbea pe tonul ei obișnuit, puternic.

Cartea atîrna în mîna lui Bellis. Răsuflarea i se mai potoli și își ascunse neliniștea de pe chip, întrebîndu-se ce-o să spună. Carrianne o luă de braț și o trase deoparte.

— Bellis, repetă ea și, cu tot rînjetul șmecheresc, avea o anume bunătate în voce. Ar cam fi timpul ca noi două să facem un mic efort să ne cunoaștem mai bine. Ai luat masa de prînz?

Carrianne o trase blînd pe coridoarele corăbiei *Dansatorul,* apoi în sus pe pasarela *Cleștatului. Nu-mi stă în fire,* gîndi ea în timp ce o urma, *să mă las tîrîtă*

de cineva. Nu-mi stă în fire deloc. Dar era într-un fel de transă și cedase insistenței lui Carrianne.

La ieșire, Bellis își dădu seama cu o tresărire de surpriză că mai ducea încă în mîini copia din *Codexul Pustiei Ochiul Viermelui.* O strîngea atît de tare încît i se albiseră degetele.

Bătăile inimii i se întețiră cînd își dădu seama că sub protecția Carriannei putea să treacă pe lîngă paznici, putea ține cartea la piept, fără să fie văzută, putea părăsi biblioteca cu tot cu prada ei.

Dar cu cît se apropia mai mult de ușă, cu atît ezita mai mult, cu atît îi înțelegea mai puțin motivele, cu atît îi era mai frică să nu fie prinsă, pînă ce, cu un oftat lung, depuse monografia în sala de lectură de lîngă recepție. Carrianne o privi degajată. De dincolo de ușă, Bellis se uită la volumul ei părăsit și simți o emoție nelămurită.

Nu știa dacă simțea emoția triumfului sau a înfrîngerii.

Psire era cea mai mare navă din districtul Orologiului, un vas cu aburi arhaic, remodelat ca hală industrială și spațiu de cazare ieftin. Blocuri de beton se înălțau pe puntea din spate, murdărite cu găinaț. Între ferestrele la care oameni și khepri stăteau la taifas se întindeau rufe. Bellis coborî pe o scară de frînghie în urma Carriannei, spre mare, prin mirosul de saramură și umezeală, spre o galerie întunecată din *Psire.*

Sub puntea galeriei se găsea un restaurant, plin de clienți zgomotoși care-și luau prîmzul. Chelnerii, khepri și oameni, chiar și vreo doi roboți ruginiți, treceau printre cele două rînduri de bănci, punînd pe mese boluri cu terci și farfurii cu pîine neagră, salată și brînză.

Carrianne făcu comanda, apoi se întoarse spre Bellis cu o privire sincer îngrijorată.

— Care va să zică așa, spuse ea. Ce se-ntîmplă cu tine?

Bellis ridică privirea spre ea și, pentru o clipă îngrozitoare, crezu că o să izbucnească în plîns. Senzația trecu repede și își reluă înfățișarea calmă. Își feri privirea de Carrianne, uitîndu-se spre alți clienți umani, khepri sau cactuși. La vreo două mese distanță erau doi llorgis, cu trupurile lor trifurcate părînd că se uită în toate părțile deodată. În spatele ei era o creatură amfibie din districtul Culcușului, o specie pe care nu o recunoștea.

Simțea mișcarea restaurantului sub valuri.

— Știu ce am văzut, mă înțelegi? spuse Carrianne. Și eu am fost răpită.

Bellis o privi tăios.

— Cînd? făcu ea.

— Acum aproape douăzeci de ani, spuse Carrianne, privind prin fereastră spre portul Basilio și la remorcherele harnice de mai departe care continuau să tragă orașul.

Spuse ceva încet și deliberat într-o limbă pe care Bellis aproape că o recunoscu. Partea analitică a creierului ei de lingvist începu să pună cap la cap informațiile, să catalogheze fricativele, dar Carrianne o opri.

— E o expresie pe care obișnuiam să o spunem la noi acasă celor care se simțeau nefericiți. Ceva stupid și banal, cum ar fi „Putea să fie și mai rău". Tradusă exact, ar spune „Încă mai ai ochi și ochelarii nu ți s-au spart", spuse ea, aplecîndu-se și zîmbind. Dar n-am să mă simt jignită dacă nu te alină cu nimic. Sînt mai departe de casa mea decît ești tu de Noul Crobuzon. Cu vreo trei mii de kilometri mai departe. Eu sînt din Strîmtorile Apei de Foc.

Rîse cînd o văzu pe Bellis ridicînd sprîncenele cu o privire sceptică.

— De pe o insulă numită Geshen, controlată de magocrație.

Gustă din puiul pitic de Armada.

— Magocrația, pe numele ei întreg Shud zar Myrion zar Koni.

Făcu un gest cu mîinile în bătaie de joc pentru misterul pe care îl degaja numele acela.

— Orașul Ratjinn, Stupul Mîhnit — chestii din astea. Știu ce se spune în Noul Crobuzon despre el. Foarte puține lucruri adevărate.

— Cum ai fost prinsă? întrebă Bellis.

— De două ori, spuse Carrianne. Am fost răpită o dată, apoi din nou. Navigam cu atelajul nostru acvatic spre Kohnid, aflat în Gnurr Kett. E o călătorie lungă și grea. Aveam șaptesprezece ani. Cîștigasem la loterie dreptul să fiu sirena corăbiei și concubină. Ziua mi-o petreceam legată de botul corăbiei, împrăștiind petale de orhidee, iar noaptea o petreceam ghicind în cărți bărbaților și culcîndu-mă cu ei. Asta mă plictisea, dar îmi plăceau zilele. Îmi plăcea să atîrn acolo, cîntam, dormeam, priveam marea. Dar ne-a interceptat o navă de război din Dreer Samher. Samherienii erau geloși pe faptul că făceam comerț cu Kohnid. Aveau un monopol — îl mai au oare? adăugă ea brusc

Bellis dădu din cap, *Nu știu.*

— Ei bine, l-au legat pe căpitan în locul meu la bompres și au preluat comanda corăbiei. Cei mai mulți au fost urcați în bărcile de salvare cu ceva provizii și îndreptate spre coastă. Drumul era foarte lung și mă îndoiesc că au reușit să ajungă. Unii dintre noi au fost păstrați la bord. Nu s-au purtat rău cu noi, în afară de faptul că ne-au legat. Mă torturam singură cu gîndul la ce o să-mi facă mie, dar s-a întîmplat să fim interceptați a doua oară. Districtul Acalmiei avea nevoie de nave și își trimisese piratii la vînătoare. Armada era mult mai la sud atunci, așa că navele din Dreer Samher erau niște prăzi perfecte.

— Și... cum ai...? Ți s-a părut greu să stai aici? întrebă Bellis.

Carrianne o privi un timp.

— Unii cactuși nu s-au adaptat, spuse ea. Au refuzat sau au încercat să evadeze sau au atacat paznicii. Bănuiesc că au fost uciși. Eu și tovarășii mei...?

Ridică din umeri.

— Am fost salvați, așa că e o mare diferență. Dar da, a fost greu, și am fost tristă și mi-a fost dor de fratele meu. Dar, vezi tu, am făcut o alegere. Am ales să trăiesc, să supraviețuiesc. După un timp, unii dintre tovarășii mei de călătorie s-au mutat din districtul Acalmiei. Unul trăiește în districtul Scrumbiei, altul în Tot-al-Tău. Dar majoritatea stăm în districtul care ne-a capturat.

Pentru ceva timp nu făcu decît să mănînce, apoi ridică din nou privirea.

— Ai să reușești, înțelegi? Ai să te împaci cu gîndul că asta e casa ta.

Încerca să o liniștească. Era drăguță cu Bellis. Dar pentru Bellis asta suna mai mult a amenințare.

Carrianne îi vorbea despre districte.

— Cunoști districtul Țiparului, spuse Carrianne fără expresie. Amanții. Amanții crustați. Nenorociți nemernici. Cunoști și districtul Orologiului.

Cartierul intelectualilor, gîndi Bellis, *cum e Mlaștina Bursucului în Noul Crobuzon.*

— Districtul Scrumbiei e al crustaților. Districtul Culcușului. Districtul Tot-al-Tău.

Carrianne număra districtele pe degete.

— Jhour. Districtul Tribunalului, al Consiliului Democratic. O redută curajoasă. Și districtul Acalmiei, încheie ea. Unde trăiesc eu.

— De ce ai plecat din Noul Crobuzon, Bellis? făcu ea pe neașteptate. Nu pari să fii stilul de colonistă.

Bellis privi în jos.

— A trebuit să plec, spuse ea. Aveam necazuri.

— Cu legea?

— S-a întîmplat ceva..., oftă ea. Nu am făcut nimic, dar chiar nimic.

Nu-și mai putea stăpîni amărăciunea din glas.

— Cu cîteva luni în urmă, în oraș a fost o molimă. Și... au fost zvonuri că o anumită persoană pe care o

cunosc ar fi fost implicată. Miliția îi strîngea pe toți cei care l-au cunoscut, care au avut de-a face cu el. Era evident că aveau să ajungă și la mine pînă la urmă. Nu am vrut să plec. Nu a fost alegerea mea.

Prînzul, tovărășia, chiar și trăncăneala pe care Bellis o disprețuia de obicei, toate o făcuseră să se liniștească. Cînd se ridicară să plece, o întrebă pe Carrianne dacă se simte bine.

— Am observat în bibliotecă..., spuse ea. Sper să nu te superi, dar cred că arăți destul de palidă.

Carrianne zîmbi șiret.

— E prima dată cînd mă întrebi de sănătate, Bellis. Ai grijă. S-ar putea să încep să cred că te interesează persoana mea cu adevărat. Sînt bine. Doar că am fost taxată noaptea trecută.

Bellis așteptă, căutînd prin informațiile pe care le căpătase, să vadă dacă afirmația Carriannei avea vreun sens. Nu avea.

— Nu înțeleg, se dădu ea bătută.

— Bellis, locuiesc în districtul Acalmiei, spuse Carrianne. Uneori sîntem taxați, mă înțelegi? Tu știi că sîntem conduși de Brucolac, nu? Ai auzit ceva despre el?

— Am auzit de el...

— Brucolacul. Oupirul. Loango. Katalkana.

La fiecare cuvînt ezoteric, Carrianne cerceta privirea lui Bellis și își dădea seama că nu înțelesese.

— Hemofag, Bellis. Ne-mort. Vampir.

Fiind înconjurată vreme de săptămîni de zile de zvonuri și de apropouri ca de un nor de musculițe, Bellis cel puțin aflase cîte ceva despre fiecare district. Toate acele bucățele minuscule de informație se uneau, prinzînd formă, căutîndu-și fiecare locul ei.

Dar se făcuse cumva că ratase lucrul cel mai important și cel mai înfiorător, cel mai incredibil. La sfîrșitul zilei se gîndi la momentul acela în care văzuse cît de

ignorantă era: cînd Carrianne îi explicase motivul palorii ei și Bellis realizase cît de departe de casă se afla.

Era mulțumită că nu se mulțumise doar să se albească la față cînd auzise explicația lui Carrianne. Ceva se înăspri în ea cînd auzise cuvîntul *vampir* — același cuvînt și în limba ragamoll și în salt. Carrianne, în acel moment, îi demonstrase că mai departe de atît nu se putea duce. Nu se putea să fie mai departe de casă ca acum.

În Armada se vorbea o limbă pe care o putea înțelege. Recunoștea corăbiile, chiar și așa, alterate și refăcute. Aveau bani și un guvern. Se putea obișnui cu diferențele de calendar și terminologie. Arhitectura încropită era bizară, dar comprehensibilă. Dar acesta era un oraș în care vampirii nu se ascundeau și nu atacau pe furiș, ci puteau să se plimbe liberi pe timpul nopții și puteau să fie conducători.

Bellis își dădu seama că toate barierele ei culturale erau depășite. I se făcea greață de propria ei ignoranță.

Luînd catalogul lucrărilor de știință, Bellis frunzări printre înregistrări, trecînd peste alfabet pînă găsi numele lui Johannes Tearfly. Erau mai multe copii ale cîtorva lucrări de-ale lui.

Dacă Amanții care îmi conduc destinul te-au vrut atît de mult, Johannes, își spuse ea notîndu-și indicatorii lucrărilor lui, *atunci am să pătrund în mintea lor. Să vedem ce i-a extaziat așa de tare.*

Una dintre cărți era împrumutată, dar se găseau copii ale altor lucrări. Ca angajat al bibliotecii, Bellis avea drept de împrumut.

Era foarte frig cînd se întoarse acasă prin mulțime, pe sub joaca maimuțelor de pe plasele de frînghie prinse de catarge, peste pasarele ce se legănau și peste punți, pe străzile înălțate ale orașului, peste valurile dintre corăbii. Cerul era plin de miorlăit de pisică. În desagă, Bellis ducea *Animale de pradă din vadurile Golfului de Fier; Anatomia sardula; Eseuri asupra fiarelor; Teoriile megafaunei;* și *Viața transplanară, o problemă pentru*

naturaliști — toate scrise de Johannes Tearfly.

Rămase trează pînă tîrziu, ghemuită lîngă sobă, în vreme ce norii înghețați împrăștiau lumina lunii. Citi la lumina lămpii, sărind de la o carte la alta.

La ora unu noaptea, privi afară peste peisajul întunecat al orașului.

Haloul de nave ce împresurau orașul continua să-l tragă înainte.

Se gîndi la toate navele armadoriene de pe mare, la piratii care taxau navele și comunitățile prin care treceau. Hălăduind luni de zile peste mii de kilometri pînă ce, încărcați cu pradă, se întorceau prin metode necunoscute în orașul lor, chiar dacă acesta se deplasase între timp.

Neutroscopiștii orașului priveau cerul și cunoșteau după variațiile lui infinitezimale cînd se apropiau alte nave, în așa fel încît remorcherele să poată trage Armada la loc ferit. Uneori, manevra eșua și navele intrus erau interceptate, fie pentru a face negoț, fie pentru a fi capturate. Printr-o știință secretă, autoritățile știau întotdeauna cînd vasele ce se apropiau erau ale Armadei și le așteptau cu brațele deschise.

Chiar și la ora aceea se mai auzeau zgomote din atelierele unor districte, depășind zgomotul valurilor și țipetele animalelor de noapte. Printre frînghiile și catargele care se interpuneau ca niște zgîrieturi pe o heliotipie, Bellis putea arunca privirea pînă departe, spre golful artificial de vase de la capătul Armadei, unde se afla platforma *Sorghum*. De săptămîni de zile, flăcări și reziduuri taumaturgice se ridicau de pe schela ei. În fiecare seară ștergea de pe cer stelele cu lumina ei ștearsă.

Dar nu și în seara asta. Norii de deasupra platformei erau întunecați. Flacăra se stinsese.

Pentru prima oară de cînd sosise în Armada, Bellis cotrobăi prin lucruri și scoase scrisoarea pe care o neglijase. Stătea lîngă sobă și ezita, cu hîrtia împăturită

dinainte și cu stiloul ridicat. Apoi, iritată de propria ezitare, începu să scrie.

Chiar dacă Armada își croia drum încet spre sud, spre apele mai calde, timp de cîteva zile vremea se răci. Vînturile aduseră înghețul dinspre nord. Copacii și iedera, grădinile care împodobeau punțile deveniră sfărîmicioase și se înnegriră.

Chiar înainte să lovească gerul, Bellis văzu balene la marginea portului orașului, parcă jucîndu-se. După cîteva minute se apropiaseră mult mai tare de Armada, pocniră apa cu cozile și dispărură. Frigul veni curînd după asta.

În oraș nu exista iarnă, nici vară, nici primăvară, nici un anotimp; era numai vreme. Pentru Armada, aceasta depindea nu de timp, ci de poziție. În vreme ce Noul Crobuzon se cuibărea sub furtuni de zăpadă la sfîrșitul anului, armadorienii se putea scălda în soarele Mării Inimii; sau poate că se ascundeau înăuntru în vreme ce echipaje îmbrăcate gros îi trăgeau prin Oceanul Mut, în vreme ce în Noul Crobuzon era bine și cald.

Armada bătea oceanele din Bas-Lag pe trasee dictate de piraterie, comerț, agricultură, securitate și alte rațiuni mai obscure și accepta vremea de care avea parte.

Climatul neregulat al orașului afecta plantele. Flora de pe Armada supraviețuia datorită taumaturgiei, a norocului și stocurilor. După secole de cercetări, produseseră soiuri care creșteau repede și bine într-o gamă largă de temperaturi. Existau recolte permanente tot anul.

Fermele se întindeau peste punți sau sub lumini artificiale. Erau culturi de ciuperci în cale cu aer stătut și grajduri zgomotoase, împuțite, pline de animale care se reproduseseră de prea multe ori între ele. Cîmpuri de alge creșteau pe plute suspendate sub oraș, alături de cuști pline cu crustacee și pești de hrană pentru animale.

Pe zi ce trecea, Tanner se descurca tot mai bine în limba salt și începea să petreacă mai mult timp cu tovarășii lui de muncă. Stăteau prin crîșmele și tripourile dinspre prova portului Basilio. Uneori îl însoțea și Șekel, bucuros să fie în compania adulților, dar de cele mai multe ori se ducea singur la *Castor*.

Tanner știa că se duce să se întîlnească cu Angevina, pe care Tanner nu o întîlnise, care-l servea sau îl păzea pe căpitanul Tintinnabulum. Șekel îi povestise despre ea, în termeni adolescentini, iar Tanner îl ascultase amuzat și indulgent. Cu nostalgia vîrstei lui.

Șekel petrecea tot mai mult timp cu ciudații vînători cercetători ce locuiau pe *Castor*. Odată, Tanner venise să-l caute.

De pe punțile inferioare, Tanner intră pe un coridor curat, slab luminat, flancat de cabine cu nume atîrnate de uși: Modist, citise el, și Faber, și Argentarius. Cabinele tovarășilor lui Tintinnabulum.

Șekel era în cantină cu Angevina.

Tanner fusese șocat.

Angevina avea vreo treizeci de ani după estimarea lui și era o Refăcută.

Șekel nu-i spusese asta.

Picioarele Angevinei se opreau mai jos de coapse. Ieșea ca o sirenă ciudată de corabie din partea din față a unui căruț cu motor cu aburi, un vehicul greu pe șenile, plin cu cărbuni și lemne.

Tanner își dădu seama că nu putea fi localnică. Felul în care fusese Refăcută era prea brutal, prea capricios și ineficient și crud pentru a servi la altceva decît la pedeapsă.

Îi păru bine că femeia îl mai scutea de plictiseală pe băiat. Apoi observă cît de intens îi vorbea lui Șekel, cum se apleca spre el (sub un unghi ciudat, ancorată deasupra vehiculului greu), cum îl privea în ochi. Și Tanner se opri, șocat din nou.

Tanner îl lăsase pe Șekel cu Angevina lui. Nu-l întrebase ce se întîmpla. Șekel, forțat de o nouă conjuctură de sentimente, se purtase ca un hibrid de copil și bărbat, acum lăudîndu-se și exagerînd, acum răvășit și cuprins de emoții puternice. Din puținele informații pe care le căpătase de la el, Tanner aflase că Angevina fusese capturată în urmă cu zece ani. Ca și *Terpsichoria*, corabia ei fusese deturnată din drumul spre Nova Esperium. Și ea era din Noul Crobuzon.

Cînd Șekel veni acasă în cămărușele de la capătul babordului unei vechi fabrici plutitoare, Tanner se arătă gelos, apoi își ceru scuze. Se hotărî să-l controleze pe Șekel cît de bine putea, dar să-i dea libertatea de care avea nevoie.

Tanner încercă să umple un gol făcîndu-și prieteni. Petrecu mai mult timp cu tovarășii lui de muncă. Între lucrătorii de la docuri exista o strînsă camaraderie. Se lăsă antrenat în glumele lor proaste și în jocurile lor.

Ei se deschiseră în fața lui, îi povestiră o mulțime de lucruri.

Faptul că era nou printre ei era o scuză să scoată de la naftalină vechile povești și zvonuri. Unele pomeneau de mări moarte, altele despre valuri uriașe sau despre regele morenelor. Se întorceau spre Tanner și spuneau *Probabil că n-ai auzit de mările moarte, Tanner. Să-ți povestesc...*

Tanner Sack află astfel cele mai ciudate povești despre mările din Bas-Lag și legendele orașului piraților și ale districtul Țiparului. Află despre furtuna monstruoasă căreia i-a supraviețuit Armada; motivul pentru care Amanții aveau chipul brăzdat de cicatrici; cum a spart Uther Doul codul posibilităților și și-a găsit sabia nemaipomenită.

Se alătură sărbătoririlor prilejuite de vreun eveniment — o nuntă, o naștere, un noroc la cărți. Și la evenimente mai sumbre. Cînd un accident la docuri a tăiat jumătate din mîna unei femele cactus cu un ciob de sticlă, Tanner dădu cîți ocheți și pavilioane avea. Altă

dată, districtul fusese cuprins de tristețe la știrea că o navă din districtul Țiparului, *Amenințarea Magdei*, se scufundase în apropiere de Strîmtoarea Apei de Foc. Tanner suferi alături de toți ceilalți fără prefăcătorie.

Dar deși îi plăcea pe tovarășii lui de muncă, iar tavernele și petrecerile erau un mod plăcut de a petrece serile — și un mod de a-și îmbunătăți mult limba salt — era înconjurat de o atmosferă ciudată, secretoasă, pe care nu o putea înțelege.

Existau anumite mistere pe care inginerii subacvatici le aduceau la suprafață. Ce erau acele lucruri pe care le zărea uneori în umbră în spatele rechinilor de pază bine struniți? Care era scopul reparațiilor pe care el și colegii lui le făceau zilnic? Ce sorbea *Sorghum*, platforma furată pe care o îngrijeau atît, de pe fundul mării, la sute de metri adîncime? Tanner îi urmărise conducta groasă cu privirea de multe ori, pînă ce dispărea în beznă.

Care era natura acestui proiect despre care se vorbea numai prin semne și remarci criptice? Care era planul pentru care depuneau atîta efort? Planul despre care nimeni nu vorbea deschis, dar despre care toată lumea știa cîte puțin, iar unii lăsau să se înțeleagă că îl cunosc?

Ceva important se petrecea în spatele activității intense din districtul Țiparului, iar Tanner Sack nu știa ce este. Bănuia că nici tovarășii lui nu știau nimic, dar se simțea totuși exclus dintr-un fel de comunitate: una care se baza pe minciuni, limbaj secret și tîmpenii.

Cîteodată ajungeau la el povești despre ceilalți pasageri, despre echipajul și prizonierii de pe *Terpsichoria*.

Șekel îi povestise de Coldwine de la bibliotecă. Johannes Tearfly fusese văzut vizitînd docurile însoțit de un grup secret, înarmați cu toții cu carnețele și discutînd între ei în șoaptă. Tanner se gîndise că nu mai avea să dureze mult pînă ce ierarhia avea să se reașeze, că în timp ce el muncea de-i săreau capacele, domnul

privea și își consulta graficele și stătea cu mîinile în buzunare.

Hedrigall, cactusul impasibil care pilota *Aroganța*, îi povestise lui Tanner despre un om pe nume Fench, tot de pe *Terpsichoria*, care vizita docurile destul de des (Îl cunoști? îl întrebase Hedrigall, iar Tanner clătinase din cap: îi era prea silă să-i explice că nu cunoștea pe nici unul dintre cei care se aflaseră pe punte). Fench era un om bun, îi spusese Hedrigall, unul cu care puteai vorbi, care părea să cunoască deja pe toată lumea de pe navă, care vorbea de parcă i-ar fi cunoscut bine pe cei de felul Regelui Friedrich sau Brucolacul.

Hedrigall părea distrat atunci cînd vorbea despre asemenea lucruri, ceea ce-i aminti lui Tanner de Tintinnabulum. Hedrigall era unul dintre aceia care păreau să știe ceva despre un anume lucru pe care nu voiau să-l pomenească. Tanner ar fi riscat să rupă acea prietenie aflată în stadiu embrionar dacă l-ar fi întrebat direct.

Tanner obișnuia să se plimbe prin oraș pe timpul nopții.

Rătăcea, înconjurat de zgomotul apei și al navelor, pătruns de mirosul mării. Sub lumina lunii și a fiicelor ei, difuzată prin norii subțiri, Tanner se plimba de-a lungul portului în care se afla platforma *Sorghum*, acum liniștită. Trecea pe lîngă un adăpost homor: un clipper suspendat, pe jumătate scufundat, cu prova și pupa ieșind din apă ca un aisberg. Se plimba pe podul acoperit care ducea spre partea din spate a *Marelui Răsăritean*, trecînd cu capul în jos pe lîngă alți insomniaci și lucrători în schimbul de noapte.

Pe un pod de frînghii spre tribordul districtului Țiparului. Un dirijabil iluminat alunecă pe deasupra și un claxon se auzi pe-aproape o dată cu duduitul unui ciocan pneumatic (*schimbul de noapte*), iar zgomotul semăna atît de mult cu acela din Noul Crobuzon încît simți o emoție puternică și nelămurită.

Tanner se pierdu într-un labirint de corăbii vechi și cărămidă.

I se păru că vede în apa de dedesubt pete de lumină: planctonul bioluminiscent. Mîrîitul orașului părea să primească răspuns de la mare depărtare de la ceva mare și viu.

Se îndreptă spre districtul Tribunalului și portul Ariciul-de-Mare. Sub el erau valurile, de fiecare parte ziduri de cărămidă dărăpănate, îmbibate cu mucegai și pătate cu sare. Pereți înalți și ferestre, multe sparte, și alei printre străzile principale, ocolind guri de aerisire și batardouri. Gunoaie pe terenuri virane. Balustrade și grilaje de care se agățau afișe rupte, bătute de vînt; reclame politice și de divertisment în culori țipătoare provenind din glande de calmar, scoici sau furate.

Pisici care îi treceau fără zgomot pe dinainte.

Orașul se scutură și își corectă traiectoria, iar flota neobosită de vase cu aburi de dincolo de marginile Armadei continuă să tragă, cu lanțurile întinse, remorcîndu-și casa.

Tanner rămase în mijlocul liniștii, privind în sus spre turnurile vechi, spre siluetele acoperișurilor, ale coșurilor de fum, ale fabricilor și copacilor. Peste o mică întindere de apă întreruptă de un pîlc de bărcuțe, luceau lumini în cabinele unor corăbii despre ale căror porturi de origine Tanner Sack nu știa nimic. Și alții priveau noaptea.

(— Te-ai mai regulat pînă acum? întrebă ea și Șekel nu se putu abține să nu-și amintească lucruri pe care voia să le uite. Refăcutele din bezna împuțită a Terpsichoriei *care se lăsaseră pătrunse pentru o porție mai mare de pîine. Acelea pe care marinarii le puneau jos, cu voie sau fără voie (cu toții îl fluierau să li se alăture) și la care se dusese de două ori (o dată prefăcîndu-se că a terminat ca să nu o mai audă țipînd) o dată făcînd-o de-adevăratelea și bucurîndu-se în ea, luptînd și strigînd ca și ea. Și înainte de astea, fetele din fundăturile din Cotul*

Cetii și băieții (ca și el) arătîndu-și părțile rușinoase, tranzacțiile lor între troc și sex și brutalitate și joacă. Șekel deschise gura să răspundă și adevărul se lupta să iasă, iar ea văzu asta și-l opri (din milă) și spuse — Nu, nu pentru bani sau din joacă și nici cînd le-ai luat sau ți s-au oferit cu forța, ci dacă ai regulat vreuna care te dorea și pe care o doreai ca doi oameni adevărați, egali. Și firește că atunci cînd ea a spus asta răspunsul a fost nu și el a spus-o, recunoscător că ea îi oferea pentru prima oară această șansă (un dar nemeritat pe care îl primi umil și entuziast).

O privi cum își scoate bluza și răsuflarea lui deveni întretăiată la vederea cărnii de femeie și a dorinței din ochii ei. Îi simți căldura radiind din boiler (pe care nu-l putea lăsa niciodată să se stingă, care consuma fără oprire combustibil, vechi și defect și irațional de lacom) și îi văzu hamul metalic care îi trecea peste coapse. Hainele lui căzură ușor și rămase tremurînd, slab, sfrijit, cu penisul adolescentin în erecție, emoționat și plin de pasiune încît îi venea greu să înghită.

Era Refăcută, era o (nenorocită de) Refăcută, el știa asta, vedea asta și totuși simțea ceva, o coajă de obișnuință și prejudecată care se desprindea de pe suflet, de pe pielea în care săpase adînc ținutul lui natal.

Vindecă-mă, *gîndi el, neînțelegîndu-și propriul gînd, sperînd să capete lămuriri suplimentare. Durerea decojirii de vechea viață îl frigea, se expunea, plin de nesiguranță, ei și unui aer nou. Răsuflarea i se înteți din nou. Simțămintele îi dădură pe dinafară și se amestecară, începură să se limpezească, să se vindece într-o formă nouă, să se cicatrizeze.*

— Gagica mea Refăcută, spuse el mirat și ea îl iertă pe dată, pentru că știa că nu mai avea să gîndească așa niciodată.

Nu a fost ușor, cu picioarele prinse de metal, doar puțin desfăcute, doar două degete distanță între coapse. Nu se putea desface dinaintea lui și nici nu se putea lăsa pe spate, și nu le-a fost ușor.

Dar au perseverat și au reușit.)

Capitolul Nouă

Șekel veni la Bellis și o rugă să-l învețe să citească.

Știa formele alfabetului ragamoll și avea o vagă idee care era sunetul reprezentat de fiecare literă, dar sensul lor încă îi rămînea ascuns. Nu încercase niciodată să le lege pentru a forma cuvinte.

Șekel părea pierdut, ca și cum gîndurile lui s-ar fi aflat pe coridoarele corăbiilor bibliotecă. Zîmbea mai greu decît de obicei. Nu vorbea despre Tanner Sack, nici despre Angevina, al cărei nume fusese presărat în ultimele conversații. Voia să știe dacă Bellis l-ar învăța să citească.

Ea petrecu mai mult de două ore, după ce termină programul, trecînd prin alfabet cu el. Știa numele literelor, dar sensul lor era abstract. Bellis îl puse să-și scrie numele și el o făcu, mîzgălit și fără îndemînare, oprindu-se la jumătate la a doua literă și sărind direct la a patra, apoi întorcîndu-se să completeze spațiile goale.

Își cunoștea numele scris, dar numai ca pe un desen.

Bellis îi spuse că literele erau de fapt instrucțiuni, ordine, de obicei pentru a produce sunetele cu care începeau numele lor. Își scrise propriul ei nume, lăsînd loc între litere. Apoi îi spuse să asculte ordinele pe care ea i le dăduse.

Bellis așteptă în timp ce el se bîlbîia *bî e lî lî i sî*. Apoi scrise literele mai apropiat, apoi îl puse din nou să execute ordinele. Și iarăși.

În sfîrșit, legă literele între ele într-un cuvînt și-i spuse să rostească mai repede, să facă ceea ce-i spuneau literele (Uită-te la ele, atît de aproape una de alta) dintr-o suflare.

Bî e lî lî i sî.

Mai încercă o dată și la jumătate se opri și zîmbi spre cuvînt. Îi aruncă o privire atît de plină de încîntare încît o surprinse. El îi rosti numele.

După ce îi arătă rudimentele punctuației, îi veni o idee. Se plimbă cu el prin măruntaiele corăbiilor, trecură prin sectoarele de cărți de știință și umanistică în care învățații citeau înghesuiți lîngă lămpi cu ulei sau hublouri, apoi afară, printre clădiri, prin poaia măruntă, peste pod spre *Memoria Corozivă*, un galion la marginea Bibliotecii Marilor Colecții. Aici se găseau cărțile pentru copii.

Erau foarte puțini cititori pe punțile destinate copiilor. Rafturile care îi înconjurau erau pline cu cărți colorate țipător. Bellis trecu cu degetele peste cotoarele lor din mers, iar Șekel le privi cu o curiozitate adîncă. Se opriră chiar în spatele corăbiei, unde peretele foarte înclinat era întesat cu hublouri în spatele rafturilor cu cărți.

— Uite, spuse Bellis, arătînd o etichetă de alamă. Vezi? Rag.A.Moll. Ragamoll. Astea sînt cărți în limba noastră. Cele mai multe vin chiar din Noul Crobuzon.

Culese vreo două și le deschise. Îngheță preț de o clipă, prea repede pentru ca Șekel să observe. De pe prima pagină o pîndeau nume scrise cu mîna, de această dată cu creionul și cu o caligrafie infantilă.

Bellis dădu repede pagina. Prima carte era pentru copii foarte mici, mare și colorată de mînă cu mare grijă, plină de imagini în stilul Ars Facilis care fusese în vogă cu vreo șaizeci de ani în urmă. Era povestea unui ou care s-a luptat cu un om făcut din linguri și a învins, pentru a deveni primarul lumii.

A doua era pentru copii mai mari. Era o istorie a Noului Crobuzon. Bellis tresări cînd văzu schițele Coastelor, a Țepușei și a Stației Pierzaniei. Citi din fugă, amuzîndu-se disprețuitoare de povestea grotesc deformată. Povestea Cercului Monetar și cea a Săptămînii de Praf, precum și acea, de-a dreptul rușinoasă, a Războaielor Piraților, toate sugerau, într-un limbaj copilăresc și fără complicații, că Noul Crobuzon era o fortăreață a libertății care prospera în ciuda încercărilor grele, aproape insurmontabile.

Șekel o privea fascinat.

— Încearc-o pe asta, spuse ea și îi întinse Oul Curajos.

El o luă cu evlavie.

— E pentru copii mici, spuse ea. Nu băga în seamă povestea; e mult prea ușoară pentru tine. N-are nici o valoare. Dar vreau să aflu dacă poți să descifrezi despre ce e vorba, folosind metoda de citire pe care ți-am arătat-o. Urmează ordinele literelor, spune cuvintele. Cu siguranță că vor fi cîteva acolo pe care n-ai să le înțelegi. Cînd ajungi la ele, scrie-le și adu-mi lista.

Șekel ridică iute privirea spre ea.

— Să le scriu? făcu el.

Ea îl citi ca pe o carte. Băiatul încă mai percepea cuvintele ca niște entități exterioare lui: subtilități pe care în sfîrșit începea să le înțeleagă. Dar încă nu-i trecuse prin minte să încifreze în ele prorpiile lui secrete. Nu-și dăduse seama că învățînd să citească, învățase și să scrie.

Bellis găsi în buzunar un creion și o bucată de hîrtie folosită și i le înmînă.

— Copiază cuvintele pe care nu le înțelegi, literele în ordine exactă ca în carte. Adu-mi-le apoi mie, spuse ea.

El îi aruncă o privire și încă un zîmbet din acela fericit.

— Mîine, continuă ea, vreau să vii la mine la ora cinci. Am să-ți pun întrebări despre povestea din carte. Am să te pun să-mi citești fragmente.

Șekel o urmări cu privirea cînd luă cartea, dădu scurt din cap, ca și cum ar fi încheiat o înțelegere de afaceri în Mocirla Cîinelui.

Înfățișarea lui Șekel se schimbă din nou cînd părăsiră galionul. Deveni din nou țanțoș, își reluă mersul legănat și chiar începu să-i povestească lui Bellis despre gașca lui de la docuri. Dar strîngea bine la piept *Oul Curajos*. Bellis o trecuse în fișa ei de împrumuturi, o

dovadă de încredere pe care ea o făcuse fără să se gîndească și care îl emoționase profund.

În noaptea aceea era iarăși frig și Bellis se așeză mai aproape de sobă.

Gătitul și mîncatul începuseră să o irite din pricina necesității lor permanente. Făcu treaba fără tragere de inimă și cît mai repede posibil, apoi se așeză cu cărțile lui Tearfly în brațe și continuă să le răsfoiască, luînd notițe. La ora nouă se opri și scoase scrisoarea.

Se apucă de scris.

Tristeți, 27 Prafuri 1779 (deși asta nu înseamnă nimic aici. Aici e 4 Nădejdi din Trimestrul Turturicii, 6/317),

coșul de fum al vasului *Cromolith*.

N-am să încetez să caut indicii. La început, cînd am citit cărțile lui Johannes, le-am deschis la întîmplare, le-am răsfoit și am pus cap la cap fragmentele pe care le-am deslușit, așteptînd inspirația. Dar mi-am dat seama că nu ajung nicăieri așa.

Lucrările lui Johannes, după cum mi-a spus el, sînt una dintre forțele principale din spatele acestui oraș. Natura schemei din care face parte el, pe care nu vrea să o descrie dar care este destul de importantă pentru Armada ca să riște un act brutal de piraterie împotriva celei mai mari puteri din Bas-Lag, trebuie să fie ascunsă undeva în paginile cărților lui. În definitiv, una dintre aceste cărți a fost motivul pentru care a devenit irezistibil pentru Amanți. Dar nu reușesc să-mi dau seama nici măcar care e lucrarea „esențială" la care a făcut el referire în legătură cu acest proiect secret.

Așa că le citesc pe toate cu atenție, la rînd; încep cu prefața și merg pînă la index. Spicuiesc. Încerc să-mi dau seama ce idei străbat lucrarea.

Firește, nu sînt un savant. N-am mai citit asemenea cărți pînă acum. O mare parte a ceea ce e scris îmi este de neînțeles.

„*Acetabulum* este o adîncitură pe partea externă a os innominatum acolo unde se unesc ilium și ischium."

Citesc asemenea fraze ca pe o poezie: ilium, ischium, os innominatum, creasta ecto-cuneiformă și cea cnemială, trombocite, trombină, cheloid, cicatrice.

Cartea care îmi place cel mai puțin pînă acum este *Anatomia Sardula*. Johannes a fost mușcat odată de un pui de sardula și probabil în perioada aceea a făcut cercetări pentru cartea asta. Îmi imaginez creatura dînd roată celulei, supusă vaporilor soporifici și zgîriind aerul cu ghearele în timp ce simtea cum amețește. Apoi moartă și transformată într-o carte seacă pentru a ostoi pasiunea lui Johannes. O listă rece de oase și vene și tendoane.

Cartea mea favorită a fost o surpriză. Nu e nici *Teoriile MegaFaunei*, nici *Viața Transplanară*, volume ce conțin tot atîta filozofie cît și zoologie și pe care mă așteptam să le simt mai aproape decît altele. Textul lor greoi mi s-a părut interesant, dar vag.

Nu, volumul pe care-l citesc cu cea mai mare plăcere, pe care simt că-l înțeleg, care mă ține cel mai bine în tensiune, este *Animale de pradă din vadurile Golfului de Fier*.

Așa o înlănțuire complicată de povești. Comportament sălbatic și metamorfoze în cascadă. Le văd pe toate cu ochii minții. Crabii dracului și viermii-de-cîrpă. Sfredelul stridiei săpînd o gaură ucigașă în armura prăzii. Sfîșierea lentă a unei scoici de către o stea de mare înfometată. O anemonă devorînd un peștișor cu o implozie de tentacule.

Johannes a conjurat pentru mine un peisaj marin viu, cu cochilii și arici de mare și valuri nemiloase.

Dar nu-mi povestește nimic despre planurile orașului. Trebuie să caut mai profund ca să descopăr ce au de gînd conducătorii Armadei. Am să continui să citesc aceste cărți. Ele sînt singurele indicii pe care le am. Dar n-am să încerc să înțeleg Armada pentru a trăi

fericită în coșul meu de fum ruginit. Am să înțeleg *unde* mergem și *de ce*, ca să pot pleca.

Se auzi o bătaie în ușă. Bellis ridică privirea alarmată. Era aproape unsprezece noaptea.

Se ridică încet și coborî scara îngustă în spirală din mijlocul camerei circulare. Johannes era singura persoană din Armada care știa unde locuiește și nu mai vorbise cu el de la cearta din restaurant.

Bellis se furișă spre ușă, așteptă, și bătaia se auzi din nou. Venise la ea să-și ceară scuze? Să urle din nou la ea? Avea chef măcar să-l vadă, să redeschidă ușa acelei prietenii?

Era încă supărată pe el și oarecum rușinată.

La a treia rundă de bătăi, Bellis păși hotărîtă, gata să asculte ce are de spus și să-l trimită acasă. Cînd deschise ușa, se opri cu gura căscată, uitînd să mai spună ce avea de spus.

În prag, înfrigurat și cu o privire îngrijorată, stătea Silas Fennec.

Rămaseră tăcuți ceva timp, sorbind din vinul adus de Fennec.

— Te-ai aranjat bine, domnișoară Coldwine, spuse el în cele din urmă, privind admirativ în jur, prin încăperea din cilindrul de metal. Mulți dintre noi, cei nou-veniți, stau în locuri mai puțin atrăgătoare.

Ea ridică o sprînceană, dar el dădu iarăși din cap.

— Îți spun că e adevărat. N-ai văzut?

Firește că nu văzuse.

— Unde locuiești? întrebă ea.

— Lîngă districtul Tot-al-Tău, spuse el, pe fundul unui clipper. Fără ferestre, spuse el și ridică din umeri. Astea sînt ale tale?

Arătă spre cărțile de pe pat.

— Nu, spuse ea și le ascunse repede. Nu m-au lăsat să păstrez decît carnetul de însemnări. Mi-au luat chiar și cărțile pe care le-am scris eu.

— Și eu am pățit la fel, spuse el. Nu mai am decît jurnalul. Însemnările din anii de călătorie. Aș fi fost distrus să-l pierd, zîmbi el.

— Ce te-au pus să faci? întrebă Bellis, iar Fennec ridică din nou din umeri.

— Am reușit să mă feresc, spuse el. Fac ce am chef. Tu lucrezi în bibliotecă, nu?

— Cum? spuse ea tăios. Cum ai făcut să-i ții deoparte? Cum faci să supraviețuiești?

El o privi o vreme fără să-i răspundă.

— Am avut vreo trei, patru oferte — ca și tine, cred eu. I-am spus primului că am acceptat a doua ofertă, celui de-al doilea că am acceptat a treia ofertă și tot așa. Nu le pasă. În ceea ce privește felul în care îmi cîștig pîinea, ei bine... E mai ușor decît crezi să te faci indispensabil, domnișoară Coldwine. Trebuie doar să oferi servicii, să dai celorlalți ceva pentru care sînt dispuși să plătească. De cele mai multe ori informații...

Vocea i se stinse.

Bellis era uimită de candoarea lui, de conspirațiile și curentele subterane pe care le insinua.

— Știi..., spuse el brusc, îți sînt recunoscător, domnișoară Coldwine. Sincer.

Bellis așteptă.

— Ai fost acolo, în Salkrikaltor. Ai fost de față la conversația dintre mine și răposatul căpitan Myzovic. Probabil că te-ai întrebat ce scria în hîrtia aceea de l-a făcut pe căpitan atît de nefericit și ați fost forțați să vă întoarceți, dar ai păstrat tăcerea. Sînt sigur că ți-ai dat seama că situația mea ar fi devenit... foarte dificilă atunci cînd am fost deturnați de către Armada, dar nu ai spus nimic. Pentru asta îți sînt recunoscător. Chiar nu ai dezvăluit nimic, nu-i așa? adăugă el cu o neliniște pe care nu o putea ascunde. Cum am mai spus, îți sînt foarte recunoscător.

— Cînd am vorbit pentru ultima oară pe *Terpsichoria*, făcu Bellis, mi-ai spus că era vital să te întorci în

Noul Crobuzon imediat. E bine, ce-o să se întîmple acum?

El clătină din cap deranjat.

— Era o hiperbolă, o... vrăjeală, spuse el și privi în sus, dar ea nu se arătă afectată de limbajul lui. Am obiceiul să exagerez.

Fennec dădu din mînă ca să schimbe subiectul. Se lăsă o tăcere penibilă.

— Deci te poți exprima în Salt, domnule Fennec? întrebă Bellis. Probabil că ai nevoie de limba asta pentru ceea ce faci.

— Am avut la dispoziție mulți ani să-mi perfecționez limba, spuse el în Salt, iute și cu pricepere, cu un zîmbet nedisimulat, apoi continuă în ragamoll. Și... Cum să-ți zic, aici nu mă cheamă așa. Dacă nu te superi, aici sînt cunoscut drept Simon Fench.

— Unde ai învățat limba Salt, domnule Fench? spuse ea. Ai pomenit de niște călătorii...

— La naiba, făcu el amuzat și încurcat în același timp. Rostești numele ăsta de parcă ar fi un blestem. Poți să-mi spui cum dorești, domnișoară Coldwine, cînd sîntem în particular, dar afară, te rog să-mi faci plăcerea să-mi folosești ultimul nume. În Rin Lor. Am învățat Salt în Rin Lor, la periferia Insulelor Piraților.

— Ce făceai acolo?

— Același lucru pe care-l fac peste tot, spuse el. Cumpăr și vînd. Fac negoț.

— Am treizeci și opt de ani, spuse el după ce mai bău puțin și Bellis se mută mai aproape de sobă. Sînt negustor de pe la douăzeci de ani. Sînt un cetățean al Noului Crobuzon, să nu mă înțelegi greșit. Născut și crescut în umbra Coastelor. Dar nu cred că am petrecut mai mult de cinci sute de zile în orașul acela în ultimii douăzeci de ani.

— Cu ce faci negoț?

— Cu orice, ridică el din umeri. Blănuri, vin, motoare, vite, cărți, forță de muncă. Orice. Schimb

băutură pe blănuri în tundra de la nord de Jangsach, blănuri pe secrete în Hinter, secrete și lucrări de artă pentru forță de lucru și mirodenii în Cromlech-ul de Sus...

Vocea îi devenea tot mai slabă, iar Bellis îl privi țintă în ochi.

— Nimeni nu știe unde este Cromlech-ul de Sus, spuse ea, însă Fench clătină din cap.

— Unii dintre noi știu, spuse el încet. Adică acum. Unii dintre noi știu unde se găsește acum. E o călătorie a naibii de grea, ți-o jur. Din Noul Crobuzon nu poți merge spre nord, prin ruinele din Suroch, iar drumul prin sud străbate sute de kilometri prin Vadaunk sau prin pata cacotopică. Așa că trebuie s-o iei prin Trecătoarea Pocăitului pînă în Pustia Ochiul Viermelui, să ocolești Apele Bolborosite, să treci pe la marginea regatului Kar Torrer și peste Strîmtoarea Ghearei Reci...

Vocea i se stinse și Bellis rămase captivată, așteptînd să asculte mai departe.

— Apoi dai de Catargele Frînte, spuse el încet. Și de Cromlech-ul de Sus.

Luă o înghițitură mare de vin.

— Nu le plac străinii. Cei vii. Dar noi eram o adunătură jalnică. Eram pe drum de luni de zile, pierdusem paisprezece oameni. Am călătorit cu dirijabilul, cu barja, cu llama și ptera-pasărea, și mulți kilometri pe jos. Am stat acolo luni de zile. Am adus de acolo o mulțime de... lucruri uimitoare în Noul Crobuzon. Am văzut ciudățenii mai mari decît orașul ăsta, crede-mă.

Bellis nu putea spune nimic. Se chinuia să priceapă ce auzise. Unele dintre locurile pe care le pomenise Fench erau aproape mitologice. Ideea că el le vizitase — că trăise acolo, sfinte GurăMultă — era extraordinară, dar nu credea că o minte.

— Cei mai mulți dintre cei care încearcă să ajungă acolo mor, spuse el pe un ton sec. Dar dacă ajungi la Ghearele Reci, mai ales pe țărmul îndepărtat... ei bine, ai reușit. Ai drum liber spre Minele Catargelor Frînte,

spre pășunile de la nord de Hinter, spre insula Yanni Seckilli din Marea Ghearei Reci — și acolo sînt tare doritori de negoț, ți-o spun. Am petrecut acolo patruzeci de zile; nu fac comerț decît cu sălbaticii din nord, care vin o dată pe an cu luntrile lor pescărești încărcate cu biltong. E singura sursă de hrană.

Fench zîmbi forțat.

— Dar problema lor cea mai mare este faptul că Gengris îi blochează la sud, nu-i lasă pe străini să treacă mai departe. Cei care reușesc să depășească acel obstacol din sud sînt tratați ca niște frați întorși acasă după mult timp. Dacă reușești, capeți acces la tot felul de informații, locuri, bunuri și servicii pe care nu le mai are altcineva. De aceea, eu am un... aranjament cu Parlamentul. De aceea există acea împuternicire care îmi dă dreptul să comand nave în anumite circumstanțe. Pentru că sînt în stare să furnizez orașului informații pe care nu le poate căpăta din altă parte.

Era un spion.

— Cînd Seemly a traversat Oceanul Agitat și a descoperit Bered Kai Nev acum șase sute și cincizeci de ani în urmă, spuse el, ce crezi că ducea în cală? *Călugărița Înfocată* era o corabie mare, Bellis...

Făcu o pauză — ea încă nu-i dăduse voie să i se adreseze cu numele mic. Dar nu primi nici un semn de dezaprobare și continuă.

— Ducea băutură, mătăsuri, săbii și aur. Seemly căuta să facă negoț. Așa s-a descoperit continentul de răsărit. Toți exploratorii de care ai auzit — Seemly, Donleon, Brubenn, probabil Libintos și pînă și GurăMultă — toți erau negustori, spuse el cu o încîntare copilărească.

Cei ca mine au adus cu ei hărți și informații. Noi putem oferi detalii ca nimeni altcineva. Le putem vinde guvernului — asta e misiunea mea. Negustorii au fost aceia care au călătorit spre Suroch, care au adus hărțile pe care le-a folosit Dagman Beyn în Războaiele Piraților.

Văzu expresia lui Bellis și își dădu seama că povestea asta nu-l punea pe el și pe tovarășii lui de breaslă într-o lumină tocmai bună.

— A fost un exemplu prost ales, mormăi el și Bellis nu se putu abține să nu rîdă de încurcătura lui.

— N-am de gînd să trăiesc aici, spuse Bellis.

Era aproape două dimineața și privea pe fereastră stelele care se tîrau cu o lentoare chinuitoare în vreme ce Armada se răsucea treptat.

— Nu-mi place aici. Nu-mi place să fiu răpită. Înțeleg de ce unii dintre pasagerii *Terpsichoriei* nu sînt deranjați de situație...

Spuse asta ca o mică răzbunare față de vina pe care Johannes i-o întipărise în minte; știa că nu era destul, că denigra libertatea foștilor prizonieri de pe *Terpsichoria*. Dar n-am să trăiesc toată viața aici. Am să plec acasă, în Noul Crobuzon.

Rosti cuvintele cu o asprime pe care nu o simțea cu adevărat.

— Eu nu, spuse el. Adică, mi-ar plăcea să mă întorc acasă și să mă odihnesc după o călătorie sau alta — să iau cina în Chnum, chestii din astea — dar n-aș putea *trăi* acolo. Deși înțeleg de ce ți-ar plăcea ție. Am văzut o mulțime de orașe și nimic nu se compară cu Noul Crobuzon. Dar cînd stau mai mult de două săptămîni acolo, încep să mă simt claustrofobic. Copleșit de mizerie și cerșetori și înghesuială... și de ipocrizia Parlamentului. Chiar și atunci cînd sînt în centrul orașului, în Piața BilSantum sau Colina Drapelului sau Chnum — mă simt la fel ca în Mocirla Cîinelui sau în Cartierul Infam. Nu-mi ies din minte. Trebuie să scap. În ceea ce-i privește pe nenorociții care conduc orașul...

Bellis era interesată de lipsa lui de loialitate nedisimulată. În definitiv, era pe lista de plăți a Noului Crobuzon, și cu toată ceața băuturii, Bellis era perfect conștientă că șefii lui fuseseră cei din pricina cărora ea trebuise să fugă.

Dar Fennec nu arăta nici un fel de angajament față de ei. Înjura autoritățile crobuzoniene cu o voioșie boemă.

— Sînt niște șerpi, continuă el. Rudgutter și ai lui, n-aș avea încredere în ei nici cît negru sub unghie. Banii lor îi iau, la naiba. Dacă vor să mă plătească să le dau informații pe care oricum le-aș fi dat, să-i refuz? Dar nu sînt prietenii mei. N-am liniște în orașul lor.

— Deci așa stau lucrurile..., rosti Bellis cu grijă, încercînd să-l provoace. Pentru tine, deci, nu e o nenorocire să te afli aici? Dacă nu ai la inimă Noul Crobuzon...

— Nu.

O întrerupse cu o brutalitate cu totul diferită de aroganța amiabilă pe care o arătase pînă acum.

— N-am spus asta. Sînt un locuitor al Noului Crobuzon, Bellis. Vreau să am o casă în care să mă întorc... chiar dacă plec din nou. Nu sînt un dezrădăcinat; nu sînt un rătăcitor. Sînt un om de afaceri, un negustor, am o bază și o casă în Buimăceala de Răsărit, am prieteni și cunoștințe, iar Noul Crobuzon este locul în care mă întorc de fiecare dată. Aici... sînt un prizonier. Asta nu e stilul de explorare pe care îl am în minte. Sînt terminat dacă rămîn aici.

Auzind acestea, Bellis deschise încă o sticlă de vin și turnă în pahare.

— Ce făceai în Salkrikaltor? întrebă ea. Alte *afaceri*?

Fennec clătină din cap.

— Am fost prins, spuse el. Patrulele din Salkrikaltor se desfășoară uneori la sute de kilometri distanță de oraș, ca să țină sub observație țarcurile. Una dintre navele lor m-a prins la periferia Canalului Vasiliscului. Mă îndreptam spre sud într-un submarin amonit avariat, spart și foarte lent. Homorii din apele puțin adînci de la răsărit de Soli le-au povestit despre copaia dubioasă care se tîrîie pe lîngă satul lor.

Fennec ridică din umeri.

— M-am speriat tare cînd m-au prins, dar cred că mi-au făcut un serviciu. Mă îndoiesc că aș fi ajuns acasă.

Pînă să întîlnesc un homor cu care să mă pot înțelege, intrasem mult în Salkrikaltor.

— De unde veneai? făcu Bellis. Dinspre Insulele Jhesshul?

Fennec dădu din cap și o cercetă, fără vorbă, preț de cîteva clipe.

— Nici gînd, spuse el. Am traversat de pe partea cealaltă a munților. Veneam dinspre Marea Ghearei Reci. De la Gengris.

Bellis ridică iute privirea, gata să rîdă sau să pufnească neîncrezătoare, dar văzu chipul lui Fennec. El dădu încet din cap.

— De la Gengris, repetă el, iar ea întoarse privirea uimită.

La mai mult de o mie cinci sute de kilometri vest de Noul Crobuzon se afla un lac imens, lat de șase sute de kilometri — Lacul Ghearei Reci. Din capătul nordic pornea Estuarul Ghearei Reci, un coridor de apă dulce, lat de peste o sută de kilometri și lung de o mie. La capătul nordic, estuarul se lățea brusc, explodînd spre est pe aproape toată lățimea continentului, apoi îngustîndu-se ca un călcîi și formînd Marea Ghearei Reci.

Acestea erau Ghearele Reci, o adunare de ape prea vastă pentru a fi altceva decît un ocean. O mare masivă de apă dulce, în mijlocul continentului, împrejmuită de munți și stepe și mlaștini unde se aflau cele cîteva civilizații îndepărtate pe care Fennec pretindea că le cunoaște.

La capătul cel mai estic al său, Marea Ghearei Reci era separată de apele sărate ale Oceanului Agitat printr-o fîșie îngustă de pămînt: un cordon de munți nu mai lat de cincizeci de kilometri. Vîrful sudic al mării, ascuțit — vîrful călcîiului — era chiar la nord de Noul Crobuzon, la o distanță de mai mult de o mie de kilometri. Dar cei cîțiva călători care plecau din oraș se abăteau puțin spre vest, ca să ajungă la apele Mării Ghearei Reci la o distanță de vreo trei sute de kilometri de capătul ei sudic. Asta pentru că înfipt în

capătul mării, ca o impuritate, se afla un loc primejdios, extraordinar, ceva între o insulă, un oraș pe jumătate scufundat și un mit. Un ținut amfibiu despre care lumea civilizată nu știa mai nimic, în afara faptului că exista și că că era periculos.

Acel loc se numea Gengris.

Se spunea că ar fi fost sălașul măcinătorilor, demoni acvatici, al unor monștri sau al unei rase degenerate de oameni, după povestea pe care o auzeai. Se spunea că ar fi fost bîntuit.

Măcinătorii sau Gengris (distincția dintre rasă și teritoriu era neclară) controlau sudul Mării Ghearei Reci cu mînă de fier și în spiritul unui izolaționism crud și capricios. Apele lor erau ucigătoare și necartografiate.

Și iată-l pe Fennec pretinzînd — ce? — că trăise acolo.

— Nu e advărat că nu sînt străini acolo, spuse el, iar Bellis se concentră din nou să asculte. Sînt chiar si cîțiva oameni născuți acolo și crescuți de către Gengris... *Crescuți* e cuvîntul, deși nu sînt sigur că ei mai sînt încă *umani*. Le convine că toată lumea crede că... apele lor sînt iadul pe pămînt, că nu ai cum să treci pe acolo. Dar, drace, fac afaceri cu negustorii ca toți ceilalți. Sînt acolo cîțiva vodyanoi, vreo doi oameni... și alții. Am stat acolo mai mult de o jumătate de an. O, e primejdios ca nicăieri în altă parte, nu mă înțelege greșit. Dacă faci afaceri cu Gengris, trebuie să știi că regulile... sînt foarte diferite. Că n-ai să le înveți și nici n-ai să le înțelegi vreodată. Eram acolo de șase săptămîni cînd cel mai bun prieten al meu de acolo, un vodyanoi din Jangsach care locuia acolo de șapte ani și făcea negoț... a fost luat. N-am aflat niciodată ce i s-a întîmplat sau de ce, spuse Fennec sec. Poate că a insultat vreun zeu măcinător, sau poate catgutul pe care-l furniza nu era destul de gros.

— Deci de ce ai făcut-o?

---

* catgut — ață chirurgicală *(N.T.)*

— Pentru că, dacă reușești să reziști, izbucni el, brusc entuziasmat, meritã din plin. Negoțul cu măcinătorii nu are nici o noimă, n-are rost să negociezi, nici să te răzgîndești. Dacă-mi cer o baniță de sare și mărgele de sticlă în părți egale — ce? Nu pun întrebări, nu mă mir; le-o aduc. Fructe amestecate? Le dau. Pește, rumeguș, rășină, ciuperci, nu-mi pasă. Fiindcă, Sfînte GurăMultă, cînd sînt mulțumiți și plătesc... Meritã.

— Dar tu ai plecat.

— Am plecat, oftă Fennec.

Se ridică și cotrobăi prin dulapul de bucătărie. Ea nu-l împiedică să o facă.

— Am stat acolo luni de zile, tot cumpărînd, vînzînd, explorînd teritoriul Gengris și împrejurimile — pe sub apă, mă înțelegi — și notînd totul în jurnal.

Vorbea cu spatele la ea, făcîndu-și de lucru cu ibricul.

— Apoi, am primit de știre... că am călcat pe bec. Că măcinătorii erau supărați pe mine și că viața mea era terminată dacă nu o ștergeam repede de acolo.

— Ce-ai făcut? șopti Bellis.

— Habar n-am, se răsti el. N-am nici o idee. Poate că rulmenții pe care i-am furnizat erau din altfel de metal, sau luna era în constelația greșită sau a murit vreun mag măcinător și au dat vina pe mine. Nu știu. Știu doar că a trebuit să plec. Am lăsat în urmă cîteva lucruri care să-i ducă pe o pistă falsă. Vezi tu... am ajuns să cunosc vîrful sudic al Mării Ghearei Reci destul de bine. Le place să păstreze taina, dar eu mă pot descurca mai bine decît orice străin. Există tuneluri. Fisuri în fîșia de pămînt care separă marea de Oceanul Agitat. Prin vizuinile acelea am ajuns pe coastă.

Făcu o pauză și privi cerul. Era aproape cinci dimineața.

— De îndată ce am ajuns la ocean, am încercat să mă îndrept spre sud, dar m-am împotmolit la intrarea în canal. Acolo m-au găsit homorii.

— Și ai așteptat o corabie a Noului Crobuzon să te ducă acasă, spuse Bellis.

El confirmă cu o mișcare a capului.

— Corabia noastră mergea în direcția greșită, așa că te-ai hotărît să preiei comanda... prin puterile cu care te investea mica ta scrisoare.

Fennec mințea sau ascundea o parte importantă a adevărului. Era evident, dar Bellis nu făcu nici un comentariu. Dacă Fennec avea de gînd să-și completeze povestea, bine, dacă nu, nu voia să-l preseze.

Stînd relaxată în scaunul ei, cu paharul de ceai pe jumătate gol alături, pe podeaua strîmbă, simți un val brusc de oboseală, încît abia mai avea energie să deschidă gura. Văzu primii zori și își dădu seama că era prea tîrziu să mai meargă la culcare.

Fennec o privi. Îi văzu epuizarea. Era ceva mai treaz decît ea. Își turnă o altă cană de ceai în vreme ce ea moțăia și flirta cu visele.

Fennec începu să-i povestească întîmplările lui din Cromlech-ul de Sus.

Îi povesti despre mirosurile orașului, despre praful de cremene, despre putreziciune și ozon, despre mirt și mirodenii de îmbălsămat. Îi povesti despre liniștea absolută și despre dueluri, despre cei din casta înaltă cu buzele cusute. Îi descrise priveliștea de pe Strada Oaselor, casele mari de pe ambele părți pe catafalcuri ornate, Catargele Frînte vizibile la capătul îndepărtat, întinzîndu-se pe kilometri întregi. Continuă să vorbească aproape o oră.

Bellis stătu cu ochii deschiși, tresărind din cînd în cînd, atunci cînd își amintea că e trează. Poveștile lui Fennec o purtară spre răsărit, preț de vreo două mii de kilometri; cînd ajunse să-i povestească despre capelele Gengris de malachit, Bellis deveni conștientă de vacarmul care tot creștea afară; Armada se trezea. Bellis se ridică, își netezi părul și hainele și îi spuse că trebuie să plece.

— Bellis, spuse el de pe scări.

Cînd folosise pentru prima oară numele ei mic se aflaseră în intimitatea nopții. De această dată, la lumina

zilei și cu toată lumea trează împrejur, îi stîrni o altă senzație. Dar nu-i reproșă, îl lăsă să continue.

— Bellis, îți mulțumesc din nou. Că... m-ai protejat. Cînd nu ai spus nimic despre scrisoare.

Ea îl privi încordată și nu spuse nimic.

— O să ne vedem curînd. Sper să fie bine.

Din nou nu spuse nimic, conștientă de distanța pe care o puneau între ei lumina zilei și secretele neîmpărtășite. Cu toate acestea, nu se simțea deranjată de ideea că Fennec avea să o viziteze din nou. Trecuse mult timp de cînd nu mai avusese o conversație ca aceea de noaptea trecută.

Capitolul Zece

Erau foarte puțini nori în dimineața aceea. Cerul era aspru și gol.

Tanner Sack nu mergea spre docuri. Se îndrepta spre prova, printre clădirile mari industriale care îi împrejmuiau locuința. Se îndreptă spre încîlceala de vase de la marginea docurilor, presărate cu taverne și străbătute de alei. Se pricepea să meargă pe punți în balans, șoldurile îi compensau inconștient clătinatul pavajului.

Era înconjurat de cărămidă și bîrnă smolită. Zgomotul fabricilor plutitoare și ale platformei *Sorghum* se stingeau înapoia lui, rătăcite prin aleile răsucite ale orașului. Tentaculele i se clătinau și tresăreau ușor, învelite în bandaje muiate în saramură.

Noaptea trecută, pentru a treia oară la rînd, Șekel nu venise acasă.

Fusese din nou cu Angevina.

Tanner se gîndi la Șekel și femeia aceea, încă rușinat oarecum de propria lui gelozie. Gelozie îndreptată asupra lui Șekel sau asupra Angevinei — era un nod de resentimente prea încîlcit pentru a-l desface. Încerca

să nu se simtă părăsit și știa că nu era cinstit din partea lui. Se hotărîse să-l caute pe băiat cu orice preț, să-i păstreze un loc acasă atunci cînd avea să se întoarcă, să-l lase cît mai liber.

Dar era trist că se întîmplase atît de repede.

Tanner vedea catargele *Marelui Răsăritean* dominînd orizontul de la tribord. Aerostatele navigau ca niște submarine printre catargele orașului. Coborî în Piața Fînului și traversă micile ambarcațiuni acostat de vînzători și înghiontit de clienții treziți devreme.

Apa era foarte aproape, chiar sub picioarele lui. Băltea în spațiile dintre vasele din care era făcut bazarul, murdară de gunoaie aruncate. Mirosul și zgomotul ei erau foarte puternice.

Închise ochii o clipă și se imagină plutind în apa rece și sărată. Coborînd, simțind presiunea crescînd în timp ce apa îl îmbrățișa. Tentaculele încercînd să prindă peștii ce treceau. Observînd misterele subacvatice ale orașului: formele obscure din depărtare, grădinile de fructe și alge și ierburi de mare.

Tanner se simți împins de la spate de hotărîrea lui și grăbi pasul.

Ajuns în districtul Orologiului, aproape că se rătăci pe străzile necunoscute. Consultă atent harta făcută de mînă. Tanner își croi drum peste pasarelele ce se legănau între ambarcațiunile joase și peste caravelele ornate și reconfigurate, spre *Cavalerul Dunelor*, o navă de război bătrînă și grasă. Un turn aparent instabil se clătina pe puntea din spate, ancorat cu frînghii de catarge.

Era un cartier liniștit. Chiar și apa ce curgea printre corăbii părea domolită. Aici era sălașul taumaturgilor și spițerilor, al savanților din Orașul Cărților.

Ajuns în biroul din vîrful turnului, Tanner privi afară prin fereastra decupată imperfect. Vedea pînă la orizont peste peisajul de nave care se legănau ușor,

ridicîndu-se și coborînd în cadrul ferestrei o dată cu mișcarea *Cavalerului Dunelor.*

În limba Salt nu exista un cuvînt pentru Refacere. Modificările și îmbunătățirile serioase nu erau o practică obișnuită. Treburile serioase — cu scopul de a ameliora efectele fabricilor de pedeapsă din Noul Crobuzon sau, rareori, într-un scop practic — cădeau în seama unui mic număr de profesioniști. Biotaumaturgi autodidacți, medici și chirurgi, precum și — după cum o spuneau zvonurile — cîțiva exilați din Noul Crobuzon a căror experiență fusese folosită ani la rînd de către serviciile punitive ale statului.

Pentru această practică serioasă, cuvîntul fusese împrumutat din Ragamoll. Cuvîntul acela în ragamoll se afla pe limba lui Tanner.

Întoarse privirile înapoi spre omul din spatele biroului și așteptă răbdător.

— Am nevoie de ajutorul tău, spuse Tanner șovăitor. Vreau să fiu Refăcut.

Tanner se gîndise la asta de mult timp.

Împăcarea lui cu marea îi păru ca o naștere lungă. În fiecare zi petrecea mai mult timp dedesubt, iar apăsarea apei devenea din ce în ce mai plăcută. Tentaculele i se adaptaseră complet, îi deveniseră aproape la fel de puternice și de prehensile ca și mîinile.

Văzuse cu invidie cum John Bastardul, delfinul ce făcea de pază în schimbul lui, străbătea apa cu mișcări superbe (îndreptîndu-se spre vreun lucrător leneș să-i dea un ghiont); privise homorii de pe navele lor pe jumătate scufundate (suspendate la limita pierderii, atîrnate în timp) sau siluetele neclare ale oamenilor amfibie din districtul Culcușului aruncîndu-se în apă, nelegați nici cu lanțuri, nici cu hamuri.

Cînd ieșea din mare, Tanner își simțea tentaculele atîrnînd grele și stîngace. Dar cînd era scufundat, în hamul lui de piele și alamă, se simțea legat și constrîns.

Voia să înoate liber, paralel cu suprafața sau în sus, spre lumină sau chiar, da, în jos, spre frig și întuneric.

Nu putea face decît un lucru. Se gîndise să ceară un credit de la docuri, pe care l-ar fi obținut cu siguranță, pentru că ar fi devenit un lucrător mult mai eficient. Dar pe măsură ce treceau zilele și hotărîrea lui devenea mai neclintită, renunțase la acest plán și începuse să adune bănuț cu bănuț.

În dimineața aceea, cum Șekel era plecat și cerul limpede îi sufla aer sărat în față, își dădu seama brusc că asta voia cu adevărat să facă. Și, cu o mare bucurie, înțelese că nu de rușine renunțase să mai ceară bani, nu din mîndrie, ci pentru că decizia îi aparținuse în totalitate lui.

Cînd nu era cu Angevina (momente care îi rămîneau în minte ca niște vise), Șekel se afla în bibliotecă, plimbîndu-se printre stivele cu cărți pentru copii.

Se descurcase cu *Oul Curajos*. Prima oară îi trebuiseră ore întregi. O reluase iar și iar, grăbindu-se cît de mult putea, copiind cuvintele pe care nu le putea citi din prima și pronunțînd lent și cu voce tare, literă după literă, pînă ce înțelesul cuvîntului se ițea din sunetele separate.

Fusese greu și peste mînă la început, dar procesul devenise în timp mai ușor. Recitea cartea în permanență, din ce în ce mai iute, fără să ia în seamă povestea, ci flămînd de senzația nemaiîntîlnită a găsirii sensului fiecărei pagini, a fiecărei litere. Aproape că i se făcea rău, avea senzația că vomită, atît era de tensionat. Folosi tehnica și pentru alte cuvinte.

Era înconjurat de cuvinte: firmele de pe străzile comerciale, din vitrine, în bibliotecă și prin tot orașul, pe plăcuțele de alamă din orașul lui, din Noul Crobuzon, o chemare tăcută la care știa că nu mai avea să fie niciodată surd.

Șekel termină *Oul Curajos* și era furios.

Cum de nu mi s-a spus? gîndi el aprins. *Ce nenorocit m-a ținut deoparte de asta?*

Cînd Șekel o căută pe Bellis în micul ei birou din Sala de Lectură, manierele lui o surprinseră.

Era foarte obosită din pricina vizitei lui Fennec din noaptea trecută, dar făcu un mic efort și se concentră asupra lui Șekel, îl întrebă despre lectura lui. Spre surpriza ei, se simți mișcată de fervoarea cu care acesta îi răspunse.

— Ce mai face Angevina? întrebă ea, iar Șekel încercă să vorbească, dar fără succes.

Bellis îl cercetă din priviri.

Se așteptase la exagerări adolescentine și hiperbole, dar Șekel era în mod vizibil cuprins de emoții cu care nu era obișnuit. Bellis simți un val neașteptat de afecțiune pentru el.

— Sînt puțin îngrijorat din pricina lui Tanner, spuse el încet. E tovarășul meu cel mai bun și cred că se simte puțin cam... părăsit. Nu vreau să-l alung, mă înțelegi? E tovarășul meu cel mai bun.

Și începu să-i povestească despre prietenul lui, Tanner Sack, în același timp făcînd-o să înțeleagă, timid, cum stăteau lucrurile între el și Angevina.

Ea zîmbi ascuns — Șekel folosea cu pricepere o tactică a adulților.

Șekel îi povesti despre casa lor de pe fabrica plutitoare. Îi povesti despre siluetele mari pe care le văzuse Tanner sub apă. Începu să recite cuvintele scrise pe cutiile și pe cărțile împrăștiate prin cameră. Le rosti cu voce tare și le scrise pe foi de hîrtie, rupîndu-le în silabe, tratînd fiecare cuvînt cu un dezinteres egal și analitic, participiu sau verb sau pronume sau nume propriu.

Pe cînd se chinuiau să mute o cutie cu pamflete botanice, ușa biroului se deschise și un om în vîrstă intră împreună cu o Refăcută. Șekel tresări și se apropie de noii veniți.

— Ange, începu el, dar femeia (rulînd înainte pe un cadru cu șenile așezat acolo unde ar fi trebuit să fie picioarele) clătină iute din cap și strînse brațele la piept. Bărbatul cărunt așteptă ca discuția fără cuvinte dintre Șekel și Angevina să ia sfîrșit. Bellis îl privi atentă și își dădu seama că era acela care îi urase bun venit lui Johannes. Tintinnabulum.

Era un bărbat musculos și se ținea țanțoș în ciuda anilor. Chipul lui bătrîn, încadrat de barbă și de păr lung pînă la umeri, părea transplantat pe un trup mai tînăr. Aținti privirea asupra lui Bellis.

— Șekel, spuse Bellis încet, te superi dacă te rog să ne lași o clipă?

Dar Tintinnabulum o întrerupse.

— Nu e nevoie, spuse el.

Vocea lui părea foarte distantă: demnă și melancolică. Trecu pe un dialect ragamoll cu accent perfect.

— Ești din Noul Crobuzon, nu-i așa?

Ea nu răspunse, dar bărbatul dădu din cap de parcă i-ar fi confirmat.

— Vorbesc cu toți bibliotecarii — mai ales cei ca tine, care cataloghează noile achiziții.

Ce știi despre mine? gîndi îngrijorată Bellis. *Ce ți-a spus Johannes? Sau încă mă mai protejează, chiar și după cearta noastră?*

— Am aici..., întinse Tintinnabulum o foaie de hîrtie. Am aici o listă cu autori ale căror cărți ne interesează. Aceștia sînt scriitori de mare folos pentru lucrul nostru. Vrem să ne ajuți. Avem unele lucrări ale unora dintre autorii aceștia și sîntem nerăbdători să găsim și altele. Unii au scris anumite volume pe care le căutăm în mod deosebit. Despre alții am auzit doar zvonuri. Vei descoperi că trei dintre ei au lucrări trecute în catalog — despre cărțile acestea știm deja, dar sîntem interesați de altele, oricare ar fi ele. S-ar putea ca unele dintre aceste nume să apară în următorul transport de cărți. Sau ar putea să se găsească în bibliotecă de secole întregi, pierdute pe rafturi. Am căutat cu atenție în

secțiunile lor — biologie, filozofie, taumaturgie, oceanologie — și nu am găsit nimic. Dar poate că am făcut greșeli. Am dori să fii atentă pentru noi, la fiecare carte pe care o primești, la cărțile uitate pe care le găsești pe după rafturi, de fiecare dată cînd înregistrezi o carte nouă. Două dintre ele, care nu sînt din Noul Crobuzon, sînt vechi.

Bellis luă lista și o privi, așteptîndu-se să fie foarte lungă. Dar, bătute la mașină foarte curat, în mijlocul foii de hîrtie, se aflau doar patru nume. Nici unul nu-i spunea nimic.

— Acestea sînt nucleul listei, spuse Tintinnabulum. Mai sînt și altele — o versiune mult mai lungă o să fie trimisă la birouri — dar pe acestea patru te rugăm să le ții minte în mod special, să le cauți... asiduu.

Marcus Halprin. Era un nume crobuzonian. Angevina îi făcu semn pe furiș lui Șekel în vreme ce se îndrepta împreună cu Tintinnabulum spre ușă.

Uhl-Hagd-Shajjer (translitерație), citi Bellis, iar alături, în original, un set de pictograme cursive pe care le recunoscu drept caligrafia lunară din Khadoh.

Dedesubt, al treilea nume, *A.M. Fetchpaw* — din nou un crobuzonian.

— Halprin și Fetchpaw sînt scriitori relativ recenți, spuse Tintinnabulum din ușă. Ceilalți doi sînt mai vechi, credem noi — probabil din secolul trecut. Te lăsăm să-ți faci treaba, domnișoară Coldwine. Dacă ai să găsești ceva ce ne interesează, orice lucrare a acestor scriitori netrecuți în catalog, te rog să vii la nava mea. E în partea din față a districtului Țiparului, *Castorul.* Fii sigură că acela ce ne va ajuta va fi bine răsplătit.

Ce știi despre mine? gîndi neliniștită Bellis în timp ce se închidea ușa.

Oftă și privi din nou foaia. Șekel se uită peste umărul ei și începu, ezitant, să rostească numele de pe hîrtie.

Krüach Aum, citi în sfîrșit Bellis, neluînd în seamă silabele lente ale lui Șekel. *Ce exotic,* își spuse ea sardonic, cercetînd scrierea, o variantă arhaică de

ragamoll. *Johannes a vorbit despre tine. E un nume Kettai.*

Halprin și Fetchpaw aveau amîndoi cărți listate în catalog. Fetchpaw avea volumele unu și doi din *Împotriva lui Benchamburg: O teorie radicală asupra apei.* Halprin avea *Ecologii marine* și *Biofizica apei sărate.*

Uhl-Hagd-Shajjer avea un mare număr de lucrări trecute în catalog, cărțile khadoh avînd o medie de patruzeci de pagini fiecare. Bellis era destul de obișnuită cu alfabetul lunar ca să înțeleagă cum sună titlurile, dar nu avea nici o idee despre sensul lor.

De Krüach Aum nu avea nimic.

Bellis îl urmărea pe Șekel cum învăța să citească, cum răsfoia foile pe care le umpluse cu cuvinte grele, cum făcea notițe alături de ele în timp ce rostea sunetele, cum își copia cuvinte din lucrările din jurul lui, din dosare, din lista de nume pe care i-o lăsase Tintinnabulum. Parcă băiatul ar fi știut cîndva să citească și acum își amintea.

La ora cinci după-amiază, se așeză lîngă ea și trecu prin *Oul Curajos.* Șekel îi răspunse la întrebări despre aventurile oului cu o atenție aproape comică. Ea pronunța cuvintele pe care băiatul nu le știa, silabă cu silabă, dirijîndu-l prin încurcătura de sunete mute sau neregulate. Șekel îi spuse că avea deja o altă carte pentru ea, pe care o citise direct din bibliotecă.

În noaptea aceea, Bellis pomeni pentru prima oară în scrisoarea ei de Silas Fennec. Îi luă în rîs pseudonimul, dar recunoscu faptul că tovărășia lui, stilul lui țanțoș, îi aduseseră alinare după atîtea zile de singurătate. Continuă să studieze lucrarea lui Johannes, *Eseuri asupra fiarelor.* Se întrebă dacă Fennec mai avea de gînd să o viziteze, iar cînd acesta nu apăru, se culcă brusc plictisită. Visă, nu pentru prima oară, călătoria pe rîu spre Golful de Fier.

Tanner visa că este Refăcut.

Se văzu din nou în fabrica de pedeapsă din Noul Crobuzon, unde îi fuseseră implantate tentaculele, minute întregi de durere și umilire. Din nou se umplu aerul cu zgomote industriale și țipete, iar el zăcea legat pe masa de lemn umed și murdar, dar de această dată, aplecat asupra lui, nu mai era biotaumaturgul mascat, ci chirurgul armadorian.

Chiar înainte să se trezească din pricina zorilor, chirurgul îi arătă hărțile trupului său, cu semne roșii acolo unde era necesară intervenția, cu adnotări pe margine ca niște corecturi pe un caiet de elev.

— O să mă doară? întrebă Tanner și fabrica de pedeapsă se topi, o dată cu somnul; însă întrebarea rămase. *O să mă doară?* gîndi el, zăcînd singur în camera lui.

Dar cînd se scufundă din nou în apă, dorința aceea îl copleși iarăși și își dădu seama că îi era mai puțin teamă de durere decît de a rămîne așa toată viața.

Angevina îi spuse lui Șekel — cu severitate — cum să o trateze în timpul serviciului.

— Nu-mi poți vorbi în felul ăsta, băiete, îi spuse ea. Lucrez cu Tintinnabulum de ani de zile. Primesc o leafă din districtul Țiparului ca să am grijă de el, încă din prima clipă în care a fost adus aici. M-a antrenat bine și îi sînt datoare cu credință. Nu te băga peste mine cînd lucrez. Înțelegi?

Îi vorbea în Salt mai tot timpul, forțîndu-l să învețe (era aspră cu el, voia să-l naturalizeze cît mai repede). Cînd se întoarse să plece, Șekel o opri și îi spuse, cu răsuflarea întretăiată, că nu putea veni în cabina ei la noapte, că ar trebui să petreacă noaptea cu Tanner care se simțea puțin deprimat.

— E frumos din partea ta că te gîndești la el, spuse ea.

Băiatul se dezvolta așa de repede! Loialitatea, dorința și dragostea nu-i erau de ajuns Angevinei. Tocmai aceste sclipiri ale bărbăției sub aparența de adolescent îi stîrnea Angevinei pasiunea pentru el, pasiune care

îmbina căldura părintească cu un sentiment mai dur, mai primitiv, care-i tăia răsuflarea.

— Fă-i cadou o noapte, spuse ea. Vino pe la nouă mîine dimineață, iubitule.

Îi acordă acest ultim cuvînt cu grijă. Șekel învăța să primească asemenea daruri cu delicatețe.

Șekel petrecu ore întregi singur în bibliotecă, în decorul de rafturi de lemn, de pergament, de piele putrezind încet și de praf de hîrtie. Rămase în secțiunea ragamoll, înconjurat de cărți pe care le scotea cu grijă și le deschidea în jurul lui, text și imagini ca niște flori pe podea. Citi încet povești despre rățuște și băieței sărmani care ajungeau regi, despre luptele cu trînșii și istoria Noului Crobuzon.

Notă cu grijă fiecare cuvînt tulburător al cărui sens rostit îi scăpa: *curios, sabie, dur, Jhesshul, Krüach.* Le repetă fără încetare.

Ținea cărțile lîngă el cînd rătăcea printre rafturi, reașezîndu-le la sfîrșitul zilei nu după clasificările pe care nu le pricepea, ci după formule mnemonice inventate de el conform cărora această carte își avea locul între cărțile cu cotor mare și roșu și cele cu cotor subțire și albastru, iar aceasta la capătul raftului, lîngă volumul cu poza dirijabilului.

Avu parte de un moment de panică teribilă. Culese o carte ale cărei litere îi erau prietenoase; dar cînd se așeză dinaintea ei și începu să le mormăie, așteptînd să se lege în cuvinte, își dădu seama că îi ieșea un soi de păsărească. Se agită imediat, crezînd că tocmai pierduse ceea ce cîștigase pînă atunci.

Apoi își dădu seama că luase o carte de pe raftul de alături de secțiunea ragamoll; că împărtășea același alfabet pe care acum îl cunoștea, dar combinat într-o altă limbă. Șekel se simți fulgerat de ideea că literele pe care le cucerise puteau servi multora care nu se puteau înțelege între ei. Rînji cuprins de această revelație. Era bucuros să înțeleagă.

Deschise mai multe volume străine, scoțînd sau încercînd să scoată sunetele comandate de litere și rîzînd de ciudățeniile pe care le auzea. Privi atent imaginile și le interpretă ca referințe. Pînă la urmă, ajunse la concluzia că în această limbă, setul acesta de litere însemna *barcă*, iar acesta însemna *lună*.

Șekel se tot îndepărtă, încetul cu încetul, de secțiunea ragamoll, culegînd lucrări la întîmplare și cercetînd cu gura deschisă poveștile impenetrabile, coborînd pe coridoarele cu cărți pentru copii pînă ce ajunse la alte rafturi pe care se aflau cărți cu o scriere pe care nu o mai văzuse pînă atunci. Rîse încîntat de curbele ciudate.

Se îndepărtă și mai mult și descoperi încă un alfabet. Iar mai departe era un altul.

Ore întregi exploră intrigat și uimit rafturile cu alte limbi decît ragamoll. Descoperi în acele cuvinte fără înțeles și în acele alfabete ilizibile nu numai o lume uluitoare, ci și rămășițele fetișismului căruia îi fusese supus pînă nu demult, cînd toate cărțile i se păreau ca acestea, doar niște obiecte mute cu greutate, dimensiune și culoare, dar fără conținut.

Deși nu era chiar același lucru. Vedea acele pagini și știa că pentru cine știe ce puști străin aveau înțeles, tot așa cum *Oul Curajos*, *Istoria Noului Crobuzon* și *Viespea în Perucă* aveau acum înțeles pentru el.

Privi cărțile în limba kettai demotică și hieratică, în limba sunglari, lubbock și khadoh cu un soi de nostalgie fascinată față de propria lui neștiință care se afla la un pas de a dispărea.

Capitolul Unsprezece

Silas o așteptă pe Bellis să iasă din *Cleștat*; soarele se lăsase mult deasupra mării. Ea îl văzu sprijinit de balustradă, urmărind-o din priviri.

El îi zîmbi cînd o văzu.

Mîncară împreună și vorbiră, parcă jucîndu-se unul cu altul. Bellis nu-și dădea seama dacă era bucuroasă că-l vedea pe el sau că se plictisise pur și simplu de singurătate, dar oricum compania lui era binevenită.

El avu o propunere. Era a patra zi de Cărți din trimestrul Turturicii. Era o zi-de-sînge pentru crustați și în districtul Tot-al-Tău se desfășura un mare festival de lupte. Se prezentau cîțiva dintre cei mai buni luptători din districtul Scrumbiei, ca să-și demonstreze îndemînarea. Văzuse Bellis pînă acum o luptă *mortu crutt* sau o luptă apăsată?

Bellis trebui convinsă. În Noul Crobuzon nu vizitase niciodată circul Cadnebar al gladiatorilor, nici imitațiile lui mai umile. Ideea de a privi asemenea lupte îi provoca oarecare dezgust și în mod sigur o plictisea. Silas era insistent. Ea îl studie și își dădu seama că dorința lui de a vedea aceste lupte nu era motivată de sadism sau voyeurism: nu știa ce îl mîna, dar nu era ceva primitiv. Sau poate că da, însă de altă natură.

Mai știa că Silas își dorea foarte mult ca ea să-l însoțească.

Ca să ajungă în districtul Tot-al-Tău, trecură prin districtul Scrumbiei, sălașul crustaților. Cursa lor aeriană trecu leneș peste un turn ascuțit de grinzi din partea din spate a vaporului *Therianthropus*, apoi continuă spre tribord.

Asta era prima vizită a lui Bellis în districtul Tot-al-Tău. *Era și timpul*, își spuse ea jenată. Se hotărîse să înțeleagă orașul, dar risca să-și piardă interesul și să se scufunde din nou într-o depresie nebuloasă.

Terenul de luptă era puțin mai în fața navei-amiral din Tot-al-Tău, un clipper mare cu pînzele decupate în modele decorative, chiar în mijlocul ghemului de străzi ale districtului negustoresc. Arena era un inel de vase mai mici cu bănci așezate pe lungimea punților, îndreptate spre cercul de apă. Gondole opulente

atîrnau de dirijabile la marginile arenei. Acestea erau boxele private ale celor bogați.

Scena era ancorată chiar în mijloc; era o platformă de lemn, avînd pe margini lămpi de gaz din alamă și butoaie ca s-o mențină deasupra apei. Acela era terenul de luptă: un cerc de nave recondiționate și baloane în jurul unei bucăți de plută.

Cu un pumn de mărunțiș și cîteva vorbe, Silas eliberă două locuri de pe rîndul din față. Îi vorbi continuu cu voce joasă despre politica și personalitățile din jurul lor.

— Acela-i vizirul districtului Tot-al-Tău, explica el, venit să recupereze banii pe care i-a pierdut la începutul trimestrului. Femeia de colo cu văl nu-și arată niciodată fața. Se spune că ar face parte din consiliul districtului Tribunalului.

Ochii lui treceau fără încetare peste mulțime.

Vînzătorii ofereau mîncăruri și vin aromat, iar agenții de pariuri strigau raportul de șanse. Festivalul era lipsit de pretenții și profan, ca mai toate cele desfășurate în districtul Tot-al-Tău.

Mulțimea nu era formată numai din oameni.

— Unde sînt crustații? spuse Bellis, iar Silas începu să arate cu degetul, parcă la întîmplare, împrejurul arenei. Bellis se chinuia să observe ce i se arăta: oameni, gîndi ea, dar cu pielea cenușie, îndesați și puternici. Cu chipul marcat de cicatrici.

Goarnele sîngelui sunară și, printr-un truc chimic, luminile scenei căpătară brusc culoarea roșie. Mulțimea zbieră cuprinsă de entuziasm. La două locuri mai încolo, Bellis văzu o femeie a cărei fizionomie o trăda ca făcînd parte dintre crustați. Nu ovaționa, nici nu striga, stătea liniștită în mijlocul agitației vulgare. Bellis văzu și alți crustați reacționînd la fel, așteptînd impasibili luptele zilei lor sfinte.

Pofta de sînge a publicului era măcar cinstită, gîndi ea cu dispreț. Existau destui agenți de pariuri crustați

ca să demonstreze că era o industrie adevărată, orice ar fi pretins înțelepții din districtul Scrumbiei.

Bellis își dădu seama mirată că era încordată să vadă ce avea să se petreacă. Excitată.

Cînd primii trei luptători traversară cu cabina suspendată spațiul dintre amfiteatru și arenă, mulțimea tăcu. Crustații păsiră pe platformă, doar cu o legătură în jurul șoldurilor și se așezară spate în spate, în triunghi, în mijloc.

Erau bine făcuți, musculoși, cu pielea cenușie căpătînd un aspect palid în lumina jeturilor de gaz.

Unul dintre ei era orientat cu fața direct spre ea. Probabil că luminile îl orbeau, dar lui Bellis îi plăcea să creadă că spectacolul îi era oferit numai ei.

Luptătorii îngenunchiară și se spălară, folosind fiecare un vas cu o infuzie de culoarea ceaiului verde din care ieșeau aburi. Bellis văzu frunze și muguri plutind în lichid.

Apoi Bellis tresări. Din boluri, fiecare scoase un cuțit pe care-l ținu nemișcat, lăsînd să se scurgă picături pe jos. Cuțitele erau curbate, cu partea tăioasă răsucită ca un cîrlig. Cuțite de jupuit pielea. Instrumente de scrijelire a cărnii.

— Cu astea o să lupte? se întoarse ea spre Silas să-l întrebe, dar reacția bruscă a mulțimii îi atrase din nou atenția spre scenă. Strigătul ei izbucni o secundă mai tîrziu.

Crustații săpau de zor în propria lor carne.

Luptătorul din fața lui Bellis își trasa relieful mușchilor cu tușe adînci. Își implîntă cuțitul sub pielea umărului, apoi tăie împrejur, cu precizie chirurgicală, trasînd o dungă roșie la intersecția deltoidului cu bicepsul.

Sîngele păru să ezite pentru o secundă, apoi înflori din fisură ca apa fierbinte, curgînd în valuri mari, ca și cum presiunea lui ar fi fost incomensurabil mai mare decît a lui Bellis. Pîrîul de sînge îi traversă macabru

pielea, apoi își ridică brațul cu o mișcare expertă, dirijîndu-l într-o direcție sau alta, canalizîndu-l după un model pe care Bellis nu-l înțelegea. Continuă să urmărească cu privirea, așteptînd momentul în care sîngele avea să ajungă pe scenă, ceea ce nu se întîmplă. I se opri răsuflarea cînd văzu sîngele oprindu-se.

Sîngele curgea în valuri mari din rănile luptătorului, substanța lui adăugîndu-se la cheagurile deja formate și înălțîndu-se, depunîndu-se peste răni, roșul transformîndu-se în albastru, apoi în negru și înghețînd în forme cristaline înalte de cîțiva centimetri.

Sîngele care îi curgea de pe braț se depunea și el, expandîndu-se într-un ritm imposibil și schimbîndu-și culoarea ca un mucegai. Cioburile de coajă înghețată păreau de sare sau gheață.

Luptătorul înmuie din nou cuțitul în lichidul verde și continuă să taie, asemenea tovarășilor lui. Chipul său era o grimasă de durere. Acolo unde tăia, sîngele exploda și se scurgea prin șanțurile anatomiei lui, apoi se întărea ca o armură abstractă.

— Lichidul e o infuzie care încetinește coagularea. Le permite să-și modeleze armura, șopti Silas către Bellis. Fiecare războinic își perfecționează propriul model de tăieturi. Face parte din priceperile lor. Cei iuți se taie cu mișcări rapide și își dirijează sîngele în așa fel încît să lase libere încheieturile și să înlăture excesul. Cei lenți, mai puternici, se îmbracă în crustă pînă ce devin închegați și blindați ca niște roboți.

Bellis nu voia să vorbească.

Pregătirile sinistre, sistematice, ale luptătorilor luau timp. Fiecare se tăia pe față, pe piept, pe pîntece și coapse, depunînd un strat personalizat de sînge uscat: cuirase întărite, apărătoare de gambe, pentru antebrațe, și căști cu margini neregulate și colorit divers; extruziuni asemenea lavei, organice și minerale în același timp.

Actul laborios al tăierii îi întoarse lui Bellis stomacul pe dos. Vederea acelei armuri atît de atent cultivată în durere o uimea.

După această crudă și elegantă pregătire, lupta în sine păru mai plicticoasă și mai neplăcută decît ar fi crezut să fie.

Cei trei crustați își dădeau ocol, fiecare mînuind două săbii cu lamă curbă și lată. Împiedicați de armura lor bizară, păreau niște animale cu penaj fantastic. Dar armura era mai dură decît pielea fiartă în ceară, respingînd loviturile săbiilor grele. După o muncă îndelungată și obositoare, un cheag din armura de pe antebrațul unuia dintre luptători se desprinse și cel mai iute dintre ceilalți se repezi cu o lovitură.

Dar sîngele crustaților mai oferea o protecție. Cînd carnea se despică, sîngele țîșni și cuprinse lama săbiei. Nefiind supus anticoagulantului, se întări aproape imediat în contact cu aerul într-un cheag urît, fără formă, care sudă metalul săbiei. Rănitul mugi și se răsuci, smulgînd sabia din mîna adversarului. Sabia rămase atîrnată absurd în rană.

Al treilea luptător se apropie și-i tăie gîtul.

Se mișcă iute, sub un asemenea unghi încît, deși lama săbiei se udă de sînge, nu rămase prinsă în ghețarul ce înflori în rană.

Bellis uită să mai respire de șoc, însă cel înfrînt nu muri. Căzu în genunchi cuprins evident de durere, dar crusta îi închise rana imediat, salvîndu-l.

— Vezi ce greu este pentru ei să moară în arenă? murmură Silas. Dacă vrei să ucizi un crustat, să folosești o bîtă sau un buzdugan, nu o lamă.

Aruncă o privire scurtă în jur, apoi vorbi intens și secretos, cu vocea acoperită de zgomotul spectatorilor.

— Trebuie să încerci să înveți o mulțime de lucruri, Bellis. Vrei să înfrîngi Armada, nu? Vrei să scapi? Atunci trebuie să știi cu cine ai de-a face. Începi să înveți? La naiba, ai încredere în mine, Bellis; eu cu asta mă ocup. Acum știi cum nu trebuie să încerci să ucizi un crustat, corect?

Ea îl privi cu ochii măriți de uimire, dar logica lui brutală avea sens. Silas nu se punea în slujba nimănui

și aduna tot ce putea. Își imagina făcînd același lucru în Cromlech-ul de Sus și în Gengris sau Yoraketche, adunînd bani, informații, idei, contacte, toată materia primă, tot ce avea potențialul de a fi o armă sau o marfă.

Își dădu seama cu neliniște că Silas era mai serios, mult mai serios decît ea. Se pregătea și plănuia tot timpul.

— Trebuie să știi, spuse el. Și mai sînt multe. Trebuie să faci cunoștință cu niște indivizi.

Alte lupte de crustați continuară, fiecare cu sălbăticia ei uimitoare: diferite armuri, diferite stiluri de luptă, toate executate cu mișcările stilizate și ostentația artei marțiale *mortu crutt*.

Apoi avură loc alte întreceri, între oameni și cactuși și toate rasele neacvatice ale orașului — spactacole de luptă apăsată.

Luptătorii foloseau pumnii ca și cum ar fi lovit cu ei într-o masă — o lovitură pe care o numeau ciocan. Nu loveau cu partea din față a piciorului, ci cu talpa. Alunecau, se trăgeau, se împiedicau și loveau, mișcîndu-se iute și sinuos.

Bellis privi minute întregi nasuri sparte, vînătăi, leșinuri. Toate i se adunară în minte. Încercă să descopere potențialul fiecărui lucru, încercă să rețină tot ce vedea, tot așa cum simțea că face și Silas.

Valuri mici treceau peste marginile arenei și Bellis se întrebă cînd avea să se termine spectacolul.

Bellis auzi o bătaie ritmică în mulțime.

La început era ca un murmur, o bătaie repetată sub nivelul de zgomot al specatorilor, ca o bătaie de inimă. Dar încetul cu încetul deveni mai puternică, mai tare, mai insistentă, iar lumea începu să privească împrejur și să zîmbească, să-și alăture glasul acelui ritm cu un entuziasm crescînd.

— *Da...*, spuse Silas, întinzînd cuvîntul cu delectare. În sfîrșit. Asta voiam să văd.

La început, Bellis auzi ca o bătaie de tobe. Apoi, ca o exclamație — *Oh, Oh, Oh* — repetată în tempo perfect, acompaniată de bătăi din palme și lovituri de picior.

Abia cînd frenezia ajunse la ambarcațiunea ei își dădu seama că era un cuvînt.

— *Doul*, se auzea din toate părțile. *Doul, Doul, Doul.*

Un nume.

— Ce se strigă? îi șopti ea lui Silas.

— Cheamă pe cineva, spuse el, cercetînd împrejur. Vor o demonstrație. Cer o luptă cu Uther Doul.

Îi adresă un zîmbet scurt și rece.

— O să-l recunoști, spuse el. Ai să știi cine e atunci cînd o să-l vezi.

Atunci, scandarea numelui aceluia se transformă în urale și aplauze, un val extatic care crescu pe măsură ce un mic dirijabil dintre acelea ancorate de catarge se desprinse și se apropie lent de scenă. Blazonul era un vas cu aburi pe fundalul unei luni roșii, emblema districtului Țiparului. Gondola de dedesubt era din lemn lustruit.

— E trăsura Amanților, spuse Silas. Își oferă temporar locotenetul pentru un spectacol „spontan". Știam eu că nu poate rezista.

La douăzeci de metri deasupra arenei, o frînghie se desfășură din nava aeriană. Strigătele spectatorilor atinseră paroxismul. Cu mare viteză și pricepere, un bărbat sări din navă și alunecă, ținîndu-se numai în mîini de frînghie, pînă în arena udă de sînge.

Se opri, desculț și cu pieptul gol, purtînd doar o pereche de pantaloni de piele. Cu brațele lăsate în jos, se răsuci încet ca să cuprindă întreaga mulțime (înnebunită acum pentru că venise să lupte). Cînd își întoarse încet chipul spre Bellis, ea se prinse de balustrada de dinainte, cu răsuflarea oprită; îl recunoscuse pe bărbatul cu părul scurt, pe bărbatul în cenușiu, pe ucigașul care capturase *Terpsichoria*.

Împinși parcă de ceva, un grup de oameni se oferi să lupte cu el.

Doul — călăul trist al căpitanului Myzovic — nu mișcă, nu se întinse, nu-și încălzi mușchii. Rămase doar în așteptare.

Patru oponenți apărură stîngaci la marginea arenei, scăldați în entuziasmul audienței; strigătele și urletele îi copleșeau în timp ce se aranjau și-și șopteau unul altuia tactici de luptă.

Chipul lui Doul era complet lipsit de expresie. Cînd adversarii se împrăștiară dinaintea lui, intră într-o poziție de luptă apăsată, cu brațele ușor ridicate, cu genunchii îndoiți, părînd foarte relaxat.

În primele secunde, brutale și ametitoare, Bellis nici nu apucă să respire. Cu mîna la gură, cu buzele strînse. Apoi scoase icnete de uimire o dată cu mulțimea.

Uther Doul nu părea să trăiască în același timp cu ceilalți. Părea un vizitator dintr-o lume mult mai rapidă decît aceea. În ciuda trupului său masiv, se mișca cu asemenea viteză încît gravitația părea să se manifeste mai iute decît pentru ceilalți.

Nu făcea nici o mișcare inutilă. Cînd trecea de la strivitul cu călcîiul la lovitura de ciocan, membrele i se schimbau dintr-o poziție în alta, de la o stare la alta, fără trasee ocolitoare, ca o mașinărie.

Doul dădu o palmă unuia și acela căzu: păși într-o parte și, stînd pe un picior, lovi cu al doilea de două ori în plexul solar al altuia, apoi folosi piciorul ridicat pentru a bloca lovitura celui de-al treilea. Se răsuci și se aruncă, fără înfloriturі, cu o precizie brutală, împrăștiindu-și rivalii.

Îl doborî pe ultimul cu o aruncare. Adună aerul cu un braț, trăgînd totodată și bărbatul din fața lui. Doul păru să se rostogolească prin aer, pregătindu-și trupul în cădere, aterizînd în spatele celuilalt, prinzîndu-l de braț și imobilizîndu-l.

Se lăsă o tăcere lungă, apoi mulțimea izbucni într-un val de aplauze și urale.

Bellis privi și se răci, din nou cu răsuflarea întretăiată.

Cei căzuți se ridicară singuri sau ajutați, iar Uther Doul rămase în picioare, respirînd greu dar ritmic, cu brațele ușor depărtate de trup, cu sudoarea scurgîndu-i-se peste mușchi și peste sîngele care îl murdărea.

— Paznicul Amaților, spuse Silas în plină frenezie a publicului. Uther Doul. Învățat, refugiat, soldat. Expert în teoria probabilităților, în istoria Fantomelor și în lupte. Paznicul Amaților, mîna lor dreaptă, asasinul, gorila și cavalerul. Asta trebuia să vezi, Bellis. Asta ne oprește să plecăm.

Părăsiră arena și se plimbară pe străduțele bătute de vînt, luminate pentru noapte, ale districtului Tot-al-Tău, spre districtele Scrumbiei și al Țiparului și vasul *Cromolith.*

Nici unul nu vorbi.

La sfîrșitul luptei lui Doul, Bellis văzuse ceva care o paralizase și o însăimîntase. Cînd se întorsese, cu mîinile încleștate, cu pieptul încordat și răsuflînd apăsat, îi văzuse chipul.

Era încordat, cu fiecare mușchi vibrînd, într-o expresie sălbatică, de fiară, cum nu mai văzuse la o ființă umană.

Apoi, o clipă mai tîrziu, după ce toată lumea se lămurise cine cîștigase, se întorsese spre public și își compusese din nou expresia aceea de călugăr spășit.

Bellis își putea imagina un soi de cod al războinicilor, un soi de misticism care abstractiza violența luptei și îi permitea luptătorului să dea impresia unui om sfînt. Își mai putea imagina și sălbăticia atavică punînd stăpînire pe războinicul dezlănțuit. Dar combinația observată la Doul o năucea.

Analiză toate astea mai tîrziu, după ce se băgă în pat, ascultînd ploaia ușoară. Doul se pregătise și își revenise ca un călugăr, luptase ca o mașinărie și părea să aibă trăirile unei fiare. Această tensiune o înspăimînta,

mult mai mult decît priceperea în luptă pe care o arătase. Acele lucruri nu puteau fi învățate.

Bellis îl ajută pe Șekel să treacă prin cărțile care deveneau tot mai complicate. Cînd se despărțiră, îl lăsă să exploreze din nou secțiunea pentru copii, iar ea se întoarse în încăperile în care o aștepta Silas.

Băură ceai și vorbiră despre Noul Crobuzon. El părea mai trist, mai tăcut decît de obicei. Ea îl întrebă de ce, dar el nu făcu altceva decît să clatine din cap. Avea ceva pe suflet. Pentru prima oară de cînd îl întîlnea, Bellis simți pentru el milă și îngrijorare. Se vedea că vrea să-i spună sau să-i ceară ceva și îl așteptă să o facă.

Îi povesti ceea ce aflase de la Johannes. Îi arătă cărțile naturalistului și îi explică felul în care încerca să deslușească secretul Armadei ascuns în acele volume, fără măcar să știe care era important și care ar fi fost indiciile.

La ora unsprezece și jumătate, după o tăcere îndelungată, Silas se întoarse spre ea.

— De ce ai plecat din Noul Crobuzon, Bellis? întrebă el.

Ea deschise gura și îi veni să spună toate acele motive oficiale, dar rămase tăcută.

— Tu iubești Noul Crobuzon, continuă el. Sau... nu știu dacă e cel mai bine spus... Ai *nevoie* de Noul Crobuzon. Nu poți renunța la el, așa că nu are sens. De ce ai plecat de acolo?

Bellis oftă, dar întrebarea nu se lăsă înlăturată.

— Cînd ai fost ultima dată în Noul Crobuzon? întrebă ea.

— Acum mai bine de doi ani, calculă el. De ce?

— Ai auzit vreun zvon, pe cînd erai în Gengris... Ai auzit de Coșmarul Miezului de Vară? De Blestemul Viselor? De Boala Somnului? De Sindromul Nocturn?

El dădu vag din mînă, încercînd să-și amintească.

— Am auzit eu ceva de la un negustor, cu cîteva luni în urmă...

— S-a întîmplat acum șase luni, spuse ea. În lunile Tathis și Sinn... Vara. S-a întîmplat ceva. Ceva a fost în neregulă... cu nopțile.

Bellis dădu din cap nehotărîtă. Silas asculta fără scepticism.

— Încă nu știu precis ce s-a întîmplat — e important să ții minte asta. Două lucruri s-au petrecut. Coșmaruri. Asta în primul rînd. Lumea avea coșmaruri. Adică *toată* lumea. Ca și cum... am fi respirat ceva dăunător...

Cuvintele nu-i erau de folos. Își amintea epuizarea și nefericirea, săptămînile de somn înspăimîntat. Visele care o făceau să se trezească țipînd și plîngînd isteric.

— În al doilea rînd... o boală sau ceva de genul ăsta. Lumea era afectată peste tot. Toate rasele. Avea un efect... Ucidea mintea, nu mai rămînea decît trupul. Victimele erau găsite dimineața pe stradă sau în pat, vii, dar lipsite complet de rațiune.

— Și cele două efecte erau legate între ele?

Ea îi aruncă o privire și făcu un semn aprobator, apoi clătină din cap.

— Nu știu. Nimeni nu știe, dar se pare că da. Și, într-o zi, totul a încetat brusc. Lumea vorbea despre instaurarea legii marțiale, despre miliția care avea să iasă pe străzi la vedere... Era o criză. Îți spun că a fost îngrozitor. S-a întîmplat fără nici un motiv. Ne-a distrus visele și a afectat mințile a sute de indivizi — care nu s-au mai vindecat — apoi a dispărut brusc. Fără nici un motiv.

După un timp, Bellis continuă.

— După ce s-a potolit, s-au auzit zvonuri... O mie de variante despre ceea ce s-a-ntîmplat. Demoni, Torsiune, experimente bilogice scăpate de sub control, un soi nou de vampirism...? Nimeni nu știe. Dar anumite nume tot apar în discuții. Apoi, la începutul lui octuarie, o parte din cunoscuții mei au început să dispară. La început, am auzit o poveste despre prietenul unui prieten care nu mai era de găsit. Apoi, ceva mai tîrziu, altul și altul. Încă nu-mi făceam griji. Nimeni nu băga de seamă. Dar n-au mai apărut. Și dispăreau cunoscuți din

ce în ce mai apropiați. Pe prima persoană abia dacă o știam. Cu a doua fusesem la o petrecere cu cîteva luni în urmă. Cu a treia am lucrat la universitate și mai ieșeam din cînd în cînd la băut. Zvonurile despre Coșmarul Miezului de Vară și numele dispăruților au început să fie șoptite tot mai tare și tot le auzeam, pînă ce... un nume s-a auzit cel mai tare. O persoană era acuzată de toate relele; o persoană care făcea legătura dintre toți dispărutii și mine. Îl cheamă der Grimnebulin. E un savant și un... renegat, bănuiesc. S-a oferit recompensă pentru el — știi cum lucrează miliția, cum lasă să scape indicii și bîrfe, în așa fel încît nimeni nu știe mare lucru. Dar s-a înțeles că plecase, iar guvernul era foarte doritor să-l găsească. Și se luau de cunoscuții lui: colegi, cunoștințe, prieteni, iubite.

Îl privi în ochi pe Silas fără nici o expresie.

— Am fost amanți. La naiba, în urmă cu patru, cinci ani. Nici nu ne-am vorbit de vreo doi. Am auzit că s-a luat cu o khepri, ridică ea din umeri. Nu știu ce a făcut, dar băieții Primarului încearcă să-l găsească. Mi-am dat seama că urma curînd să fie rîndul meu. Am fost paranoică, dar aveam toate motivele. Evitam să merg la slujbă, evitam să mă întîlnesc cu lumea și mi-am dat seama că stau și aștept să mă ia miliția pe sus.

Brusc, tonul ei deveni agitat.

— În lunile acelea, milițienii parcă erau animale de pradă, nu altceva. Isaac și cu mine am fost apropiați. Am trăit împreună. Am știut că miliția ar vrea să stea de vorbă cu mine. Poate că au dat drumul unora pe care i-au interogat, dar eu n-am mai auzit de ei. Și nici nu aveam răspuns la întrebările lor. Dumnezeu știe ce mi-ar fi făcut.

Fusese o perioadă urîtă pentru ea. Nu avusese niciodată mulți prieteni apropiați, iar pe cei pe care îi avea îi era teamă să-i contacteze, de teamă să nu-i incrimineze și pe ei sau de teamă să nu fi fost deja cumpărați. Își aminti pregătirile ei febrile, aranjamentele făcute pe ascuns și adăposturile dubioase. Noul Crobuzon

fusese un loc înspăimîntător în vremea aceea. Oprimant și tiranic.

— Așa că mi-am făcut planuri. Mi-am dat seama... mi-am dat seama că trebuie să plec. Nu aveam bani și nici cunoscuți în Myrshock sau Shankell; nu aveam timp să mă organizez. Dar guvernul te plătește dacă vrei să te muți în Nova Esperium.

Silas începu să dea încet din cap. Bellis se prefăcu a rîde sarcastic.

— Așa că o ramură a guvernului mă vîna, în vreme ce alta îmi pregătea dosarul și negocia plecarea mea. Ăsta e avantajul birocrației. Nu aveam timp să joc astfel de jocuri cu ei, așa că m-am urcat pe prima navă disponibilă. Am învățat homora de Salkrikaltor ca să reușesc să obțin un loc.

— Doi ani? Trei?

Ea ridică din umeri.

— Nu știu cît timp o să dureze pînă ce o să fiu din nou în siguranță. În Nova Esperium ajung anual nave dinspre casă. Contractul meu era pe cinci ani, dar am mai încălcat contracte și înainte. Mă gîndeam să stau pînă ce mă uită, pînă ce altă criză sau inamic public o să le capteze atenția. Pînă ce aveam să primesc de știre că mă pot întoarce în siguranță — am oameni care știu unde... unde am plecat.

Era cît pe ce să spună *unde mă aflu.*

— Așa că..., trase ea concluzia.

Se uitară unul la celălalt mult timp.

— De asta am fugit.

Bellis se gîndi la toți aceia pe care îi părăsise, la puținii în care avea încredere și fu brusc copleșită de dorul lor.

Circumstanțele erau stranii. Era o fugară dornică să se întoarcă în locul de unde a fugit. Ei bine, gîndi ea, circumstanțe apar în toate planurile. Zîmbi cu un umor rece. *Am încercat să părăsesc orașul vreme de un an sau doi, iar circumstanțele au intervenit — s-a întîmplat ceva — și în loc de asta m-am trezit prinsă*

în capcană pentru tot restul vieții în chip de bibliotecară într-un oraș mișcător al piraților.

Silas era copleșit. Părea mișcat de cele spuse și, analizîndu-l, Bellis își dădu seama că se gîndește la propria lui poveste. Nici unul dintre ei nu se autocompătimea. Dar ajunseseră aici fără nici o vină și fără voie și nu doreau să mai rămînă.

Trecură alte minute de tăcere. Afară, firește, duduitul subliminal al sutelor de motoare ce îi trăgeau spre sud continua. Continua și zgomotul de înghițitură al valurilor; și celelalte sunete — ale orașului, ale nopții.

Cînd Silas se ridică să plece, Bellis îl conduse spre ușă, în imediata lui apropiere, deși nici nu-l atinse, nici nu-l privi. El se opri în dreptul ieșirii și o privi în ochi melancolic. Trecu o clipă lungă, apoi se aplecară unul spre celălalt, el cu mîinile pe ușă, ea cu mîinile pe lîngă trup, fără nici o obligație.

Se sărutau numai cu buzele și cu limbile. Se controlau ca să nu respire, nici să nu se apese prea tare în celălalt, păstrînd un contact atent și relaxat.

Cînd sărutul lor lung se încheie, Silas riscă o mișcare blîndă a buzelor, regăsindu-le pe ale ei într-o serie de atingeri; iar ea îi permise acest lucru, chiar dacă primul moment trecuse și aceste rămășițe se petreceau în timp real.

Bellis oftă încet și îl privi neclintită, cum o privea și el, pentru un interval de timp în care, în mod normal, s-ar fi privit la despărțire, apoi el deschise ușa și păși în răcoare, rostindu-și urarea de noapte bună fără să audă ecoul ei.

Capitolul Doisprezece

A doua zi era ajunul Anului Nou.

Firește, nu și pentru armadorieni, pentru care era doar o zi marcată printr-o creștere bruscă a temperaturii,

făcînd-o doar o simplă zi de toamnă. Nu puteau ignora faptul că se aflau la solstițiu, cea mai scurtă zi a anului: dar nu-i dădeau prea multă importanță. În afară de cîteva remarci vesele despre scurtarea nopții, ziua trecu fără evenimente deosebite.

Dar Bellis era sigură că, printre captivii veniți din Noul Crobuzon, nu era singura care ținea socoteala zilelor de acasă. Speculă că în noaptea aceea aveau să se adune grupuri mici prin toate districtele. În liniște, ca să nu iasă în evidență sau să pună în alertă paza sau administrația sau cine știe ce autoritate a districtului respectiv, acei cîțiva răspîndiți prin terasele și galerele înghesuite ale Armadei rămîneau fideli calendarului alternativ.

Trebuia să recunoască ipocrizia momentului: ajunul Noului An nu însemnase nimic pentru ea pînă acum.

Pentru armadorieni era Cornuri, începutul unei noi săptămîni de nouă zile, ziua liberă a lui Bellis. Se întîlni cu Silas pe puntea goală a *Marelui Răsăritean*.

El o duse la partea de tribord a districtului Țiparului, în parcul Croom. Fusese surprins că Bellis nu-l vizitase pînă acum, și după ce intrară și pătrunseră adînc pe aleile lui, Bellis înțelesese de ce.

Partea principală a parcului era o fîșie lungă de aproape două sute de metri și lată de vreo treizeci, deasupra unei nave cu aburi vechi al cărui nume fusese șters de vreme. Verdeața se răspîndea peste poduri largi ce balansau spre două schoonere bătrîne așezate spate în spate, aproape paralele cu vasul cel mare. În fața vaporului, parcul se întindea peste o goeletă burtoasă cu tunurile amuțite demult, făcînd parte din arhitectura districtului Tribunalului, astfel că parcul era împărțit între cele două districte vecine.

Bellis și Silas rătăciră pe aleile încurcate, trecînd pe lîngă statuia de granit a lui Croom, eroul pirat din trecutul Armadei. Bellis era copleșită.

Cu multe secole în urmă, arhitecții Parcului Croom s-au apucat să acopere vaporul dezafectat din pricina

stricăciunilor căpătate în război, cu mîl și argilă. Rătăcind pe curenții oceanului, armadorienii nu aveau la dispoziție sof fertil și, tot așa cum procedau și cu cărțile și banii, trebuiseră să-l fure. Pînă și asta, pînă și pămîntul, noroiul lor fusese jefuit de-a lungul anilor, dragat din fermele și pădurile de coastă, smuls de pe loturile țăranilor mirați la culme și adus peste valuri în oraș.

Au lăsat vasul cu aburi să ruginească și i-au umplut carcasa găurită cu solul furat, pornind de la partea din față și din sala motoarelor, înaintînd spre sala cărbunilor (depozite de cărbune încă nefolosit fiind îngropate din nou sub tone de țărînă), acoperind pînă la urmă axul elicei. Au umplut unele cazane și pe altele le-au lăsat goale, acoperindu-le, bule metalice de aer între straturile de marnă și calcar.

Decoratorii de exterioare au urcat spre punțile cu cabine și spre cele de comandă. Unde au întîlnit pereți și tavane ce scăpaseră de stricăciuni pînă atunci, le-au găurit, dezmembrînd micile încăperi și deschizînd drum rădăcinilor, cîrtițelor și viermilor. Apoi au umplut tot spațiul cu pămînt.

Nava stătea scufundată mult în apă, plutind datorită golurilor de aer calculate judicios și datorită ancorării de vasele vecine.

Deasupra apei, sub cerul liber, straturi de turbă și țărînă acopereau puntea principală. Punțile din față și din spate, înălțate deasupra nivelului principal, deveniseră terase abrupte de pămînt. Dealurile lor marcau prin curbe strînse platoul înconjurător.

Necunoscuții decoratori au dus la îndeplinire transformări similare și pe alte trei vase de lemn, mai mici, din apropiere. Acolo munca a fost mult mai ușoară decît pe vasul de fier.

Apoi au plantat și parcul a înmugurit.

De-a lungul vaporului se vedeau pîlcuri de copaci, bătrîni și înghesuiți, minuscule păduri conspirative. Puieți și mulți copaci de talie mijlocie, de o sută sau două

sute de ani vechime. Dar mai existau și specimene masive, antice și uriașe, care fuseseră probabil dezrădăcinate la maturitate din pădurile de coastă și replantate cu mulți ani în urmă ca să îmbătrînească la bord. Iarba era la tot pasul, presărată cu pătrunjel și mentă. Pe goeleta din districtul Tribunalului erau straturi de flori cultivate, dar pe trupul vaporului, pădurile și luminișurile Parcului Croom erau sălbatice.

Bellis nu cunoștea toate plantele. În călătoriile ei lente prin Bas-Lag, Armada vizitase locuri necunoscute savanților din Noul Crobuzon și jefuise ecosisteme exotice. Pe corăbiile mai mici erau răzoare de ciuperci înalte de un stat de om, care se mișcau și șuierau la trecători. Exista un turn acoperit într-o roșeață vie, plante agățătoare cu ghimpi cu duhoare de trandafiri putrezi. Puntea din față a navei de la tribord era închisă publicului, iar Silas îi spuse lui Bellis că dincolo de gardul cu împletitură complicată, flora era primejdioasă: plante cu puteri ciudate și necunoscute, copaci treji cu aspect de sălcii prădătoare.

Dar pe vapor peisajul și frunzișul erau mai familiare. Unul dintre dealurile construite pe punte era tapetat cu mușchi și compost și transformat într-o grădină subterană. Luminate și ținute în viață de lumina lămpilor de gaz și de razele puține de soare care intrau prin hublourile murdare de pământ, plante de diverse soiuri umpleau cabinele. Exista o mică tundră cu pietriș și ierburi roșiatice; un deșert cu plante suculente; flori de pădure și pajiști — toate alăturate, legate printr-un coridor semiobscur de iarbă. În lumina cu tonalități de sepia, în desișul de plante agățătoare, indicatoarele ce dădeau direcția prin încîlceala de încăperi și săli încă se mai puteau citi. Mușchiul și gărgărițele își făceau drum peste tabla lor.

La ceva distanță de intrare — o ușă proptită în deal —, afară, Bellis și Silas se plimbau agale în umbra umedă.

Vizitaseră fiecare dintre cele patru vase ale parcului. Doar cîțiva trecători se mai vedeau prin verdeața ce-i înconjura. În partea cea mai din față a vaselor Bellis se opri, șocată, și arătă peste grădini și peste punțile transformate, peste încă cincizeci de metri de ocean la marginea orașului. Ancorată acolo se afla *Terpsichoria.* Lanțurile și odgoanele cu care era legată erau curate. Poduri noi o legau de restul orașului. Schele de lemn se ridicau pe puntea principală: fundațiile unei construcții.

Așa creștea Armada, înghițindu-și prada și reconfigurînd-o, transformînd-o într-un material de bază, ca o supă de plancton.

Bellis nu avu nici un sentiment pentru *Terpsichoria,* îi disprețuia pe cei care se atașau de corăbiile lor. O deprima însă să vadă ultima ei legătură cu Noul Crobuzon asimilată cu atîta nerușinare și ușurință.

Copacii din jurul lor erau conifere și foioase, într-un amestec fără reguli. Silas și Bellis se plimbau pe lîngă pini și ghearele negre ale stejarilor și frasinilor fără frunze. Catargele vechi se ridicau deasupra frunzișului ca niște copaci venerabili în pădure, cu coajă ruginie, din care atîrna o coroană de odgoane. Bellis și Silas se plimbau în umbra lor și în umbra pădurii, trecînd pe lîngă tufe de iarbă bătută de vînt și întrerupte de ferestruici și uși spre cabine acoperite cu pămînt. În spatele sticlei sparte se foiau viermi și animale de vizuină.

Cînd pătrunseră în inima pădurii, coșurile de fum tapetate cu iederă ale vaporului dispărură înapoia lor atunci, o dată cu celelalte nave din jur. Urmară poteci în spirală cu șerpuiri misterioase, parcă multiplicînd spațiul parcului. Ciupercile gurilor de aerisire erau năpădite de rugi de mure; cabestanele erau înfășurate cu liane și rădăcini care se strecurau prin balustradele scărilor îmbrăcate în mușchi ducînd pe dealuri golașe.

La umbra unei macarale ajunsă un schelet obscur, Bellis și Silas se opriră în mijlocul peisajului iernatic,

se așezară și băură vin. În timp ce Silas cotrobăia în rucsac după tirbușon, Bellis îi observă carnetul de notițe. Îl ridică și îl privi cu ochi mirați, apoi căpătă permisiunea lui Silas să-l deschidă.

Erau liste de cuvinte: încercările cuiva de a învăța o limbă străină.

— Majoritatea e Gengris, spuse el.

Ea dădu încet paginile cu substantive și verbe pînă ajunse la o secțiune ce părea un jurnal, cu însemnări datate scrise cu prescurtări pe care abia le înțelegea, cuvinte reduse la două sau trei litere, demarcate prin semne de punctuație. Văzu prețuri de mărfuri și schițe ale măcinătorilor, făcute cu creionul: ochi și dinți și membre înspăimîntătoare, cozi aplatizate ca ale unor țipari. De pagini erau prinse heliotipii făcute parcă pe furiș, în lumină slabă; tonuri neclare de sepia, decolorate și pătate de apă — pete și impurități ale hîrtiei care exagerau monstruozitatea figurilor.

Erau și hărți Gengris desenate de mînă, acoperite cu săgeți indicatoare și adnotări, precum și alte hărți ale apelor înconjurătoare din Marea Ghearei Reci, topografia dealurilor și văilor scufundate și locația fortărețelor măcinătorilor, toate în culori diferite și cu corecții atente întinse pe mai multe pagini. Erau schițe sugestive de mașinării, de angrenaje defensive.

Silas se aplecă peste ea în timp ce citea, subliniind cu degetul diverse lucruri importante.

— Acolo e o trecătoare, chiar la sud de oraș, spuse el, care duce direct spre stîncile care îl feresc de mare. Turnul ăsta de aici — atătă el o mîzgălitură — este biblioteca de piei, iar astea sînt bazinele cu meduze.

Sub acele pagini erau schițe de tuneluri și de mașinării cu gheare și mecanisme asemănătoare stăvilarelor.

— Astea ce sînt? făcu ea și Silas aruncă o privire peste umărul ei și rîse cînd văzu la ce se uită.

— A, embrionii unor idei grozave, spuse el și-i zîmbi.

Stăteau sprijiniți cu spatele de un trunchi copleșit de verdeață sau poate un habitaclu cu anatomie ștearsă

de un strat de pămînt. Bellis puse deoparte carnetul lui Silas. Fără să se simtă încă în largul ei, se aplecă spre el și îl sărută.

El îi răspunse blînd, dar un imbold agresiv o cuprinse și se apăsă mai tare asupra lui. Se retrase pentru o clipă, încruntată, și îl privi cum se uită la ea plăcut impresionat și nesigur. Încercă să-i deslușească gîndurile, să-i înțeleagă gramatica acțiunilor și reacțiunilor, fără să reușească.

Dar, deși era frustrată din această pricină, simțea adînc că antagonismele lui erau aceleași ca ale ei. Disprețul pe care-l simțeau amîndoi — față de Armada, față de această existență absurdă — își dubla intensitatea. Și era o extraordinară ușurare să poată împărtăși chiar și un sentiment atît de rece.

Bellis îi prinse fața în palme și îl sărută cu putere. El răspunse cu convingere. Cînd brațul lui o cuprinse încet pe după talie, iar degetele lui îi trecură ca un pieptene prin păr, se trase din îmbrățișare și îl prinse de mînă. Îl trase după ea înapoi pe aleile răsucite ale parcului, spre babord, spre casa ei.

În camera lui Bellis, Silas o privi tăcut cum se dezbracă.

Ea își atîrnă cămașa, fusta, jacheta și chilotul de spătarul scaunului și rămase complet goală în lumina apusului, cu părul desfăcut. Silas tremura. Hainele lui erau împrăștiate peste tot. Silas îi zîmbi, iar ea oftă și îi zîmbi înapoi, în sfîrșit, pentru prima oară în luni de zile. O dată cu acest zîmbet, simți o ușoară împunsătură de timiditate, care dispăru din nou o dată cu zîmbetul.

Nu erau copii; nu o făceau pentru prima oară. Nu făcură gesturi inutile, nici nu intrară în panică. Ea se apropie de el și îl încălecă cu gesturi pricepute și dorință. Iar cînd începu să se împingă în el, cînd îi eliberă mîinile, Silas știu cum să o ia.

Pasional; fără efuziuni de dragoste, dar nu fără bucurie; expert; dornic. O făcu să zîmbească din nou și să geamă și să juiseze cu un mare oftat de eliberare și

plăcere. Cînd se lăsă pe spate în patul îngust, după ce îl învățase cum îi place să se reguleze și îi aflase propriile lui predilecții, îl privi (el, cu ochii închiși și transpirat). Se gîndi la propria-i persoană și se descoperi tot singură, tot nelalocul ei. S-ar fi mirat să descopere vreo schimbare.

Și totuși, și totuși. Chiar și așa. Zîmbi din nou. Se simți mai bine.

Timp de trei zile, Tanner zăcu în sala de operații, legat de o masă de lemn, simțind turnul și nava legănîndu-se încet sub el.

Trei zile. Se putea mișca doar cîțiva centimetri, prins în legături, să-și schimbe poziția spre stînga sau spre dreapta.

De cele mai multe ori înota în vise eterice.

Chirurgul era bun cu el și îl ținea sub influența sedativelor cît mai mult timp posibil fără să-i facă rău, așa că Tanner oscila într-un soi de conștiință crepusculară. Vorbea singur în șoaptă, cu sine sau cu chirurgul, care-l hrănea și îl ștergea ca pe un copil. Medicul stătea cu Tanner în minutele sau orele lui libere, îi vorbea, pretinzînd că răspunsurile lui absurde sau înspăimîntătoare aveau sens. Tanner vorbea sau tăcea, plîngea sau chicotea: drogat; înfierbîntat; lent; rece; dormind adînc.

Tanner devenise palid cînd chirurgul îi povestise cum avea să fie. Din nou legat, întins pe masă pentru a i se reconstrui trupul. Amintirile sîngerii ale agoniei din fabrica de pedeapsă îl asaltară din nou.

Dar chirurgul îi explică blînd că unele proceduri erau fundamentale; unele aveau să implice reconfigurarea măruntaielor lui din temelii. Nu avea voie să miște în vreme ce atomii și particulele sîngelui și plămînilor și creierului nu-și găseau drumul de-a lungul noilor căi și nu formau configurațiile alternative. Trebuia să fie nemișcat și răbdător.

Tanner acceptase, după cum se și așteptase.

În prima zi, în timp ce Tanner zăcea într-un somn chimic și taumaturgic adînc, chirurgul îl deschise.

Făcu tăieturi adînci în părțile laterale ale gîtului lui Tanner, apoi ridică pielea și țesuturile periferice, ștergînd cu grijă sîngele care curgea din carnea crudă. După ce dădu la o parte lambourile, chirurgul își îndreptă atenția spre gura lui Tanner. Strecură înăuntru un soi de daltă de fier și începu să o răsucească în carnea moale a gîtului, săpînd tuneluri.

Atent permanent ca Tanner să nu se înece cu sîngele care-i curgea în gură și în gît, chirurgul deschise noi drumuri în trupul lui. Din fundul gurii porneau acum canale spre deschizăturile din gît. Chirurgul înveli locul de deschidere al acestor canale cu mușchi, aruncă apoi asupra lor o vrajă de modelare și mici scîntei elictrice.

Înteți focul care îi alimenta mașina analitică și introduse cartelele de programare. În sfîrșit, aduse alături de Tanner, pe o targă cu rotile, un container în care se afla un pește mare și îl legă de trupul lui Tanner printr-o împletitură criptică și ciudată de valve, tuburi de gutapercă și fire.

Soluții chimice homeomorfice se scurgeau, diluate în apă sărată, peste branhiile peștelui, apoi peste rănile de la gît ale lui Tanner. Erau legați cu cabluri. Chirurgul mormăia vrăji în vreme ce manevra aparatul vechi — în biotaumaturgie era de modă veche, în schimb era metodic și grijuliu — și modelă gîtul lui Tanner. Rănile erau acum spălate cu apă de mare.

Mai toată noaptea se repetă aceeași scenă în sala de operații care se clătina încet sub mișcarea valurilor. Chirurgul dormi puțin, verificînd periodic progresul lui Tanner și starea peștelui muribund care stătea suspendat într-o matrice de fire taumaturgice care îl goleau de viață. Palpa acolo unde trebuia, regla aparatele fine, adăuga substanțe la apa care picura peste răni.

În acele ore, Tanner visă că se sufocă (în vreme ce deschise și închise ochii fără să știe).

Cînd răsări soarele, chirurgul îi decuplă pe Tanner și pe pește de mașinărie (peștele muri pe loc, cu trupul mișcorat și uscat). Închise lambourile de piele de pe gîtul lui Tanner, acoperite de sînge gelatinos. Le netezi cu degete puternice.

Înainte ca Tanner să se trezească — deși era atît de sedat încît nu exista nici un pericol — chirurgul așeză o mască pe gura lui Tanner, îi strînse nările cu degetele și începu să pompeze apă de mare. Preț de cîteva secunde nu se văzu nici o reacție. Apoi Tanner tuși și horcăi violent, împroșcînd cu apă. Chirurgul rămase neclintit, gata să dea drumul nasului lui Tanner.

Apoi, Tanner se liniști. Fără să se trezească, cu epiglota și traheea închisă ca să nu lase apa sărată să-i intre în plămîni. Chirurgul zîmbi cînd apa începu să se scurgă din noile branhii ale lui Tanner.

La început se scurse leneș, aducînd cu ea sînge, mizerii și cheaguri. Apoi apa se curăță și branhiile începură să pulseze regulat, împroșcînd de fiecare dată cantități precise de apă pe podea.

Tanner Sack respira în apă.

Se trezi mai tîrziu, prea amețit să înțeleagă ce se întîmplase, dar molipsit de entuziasmul chirurgului. Gîtul îl durea îngrozitor, așa că adormi la loc.

Acest lucru fusese cel mai greu dintre toate.

Chirurgul răsuci pleoapele lui Tanner și îi adăugă membrane transparente luate de la un caiman din crescătorie. Îl injectă pe Tanner cu vietăți microscopice care prosperau înăuntrul lui fără să-i facă vreun rău și care interacționau cu trupul lui, făcîndu-i transpirația ceva mai uleioasă, ca să-i țină cald și să-l facă să alunece mai bine în apă. Grefă în nările lui Tanner cartilagii care să le închidă la nevoie.

În sfîrșit, chirurgul execută cea mai ușoară și cea mai vizibilă alterare. Întinse o membrană între degetele lui Tanner, o piele cauciucată ce se ancoră de epiderma

lui Tanner. Îndepărtă degetele mari de la picioare și le înlocui cu dege luate de la mîna unui cadavru, astfel că picioarele lui Tanner căpătară aspectul picioarelor de maimuță; apoi le schimbă asemănarea de la maimuță la broască, întinzîndu-le membrana între degete.

Îl îmbăie pe Tanner în apă de mare. Îl ținu la loc curat și răcoros și îi privi tentaculele tresărind în somn.

Și în a patra zi Tanner se trezi complet. Era dezlegat, liber să miște, cu mintea curățată de chimicale.

Se ridică în capul oaselor încet.

Îl durea tot corpul; de fapt îl sfîșia durerea. Îl asalta în valuri simultane cu bătăile inimii. Gîtul, picioarele, ochii, la naiba. Își văzu noile degete de la picioare și întoarse privirea, își aminti pentru o clipă de vechea spaimă din fabrica de pedeapsă, pînă ce o birui și privi din nou (*Mai mult puroi*, gîndi el amuzat).

Își strînse mîinile proaspăt modificate. Clipi încet și văzu ceva translucid trecînd pe dinaintea ochilor. Respiră adînc cu plămînii afectați de apa inspirată accidental și tuși, îndurerat, după cum îl avertizase și chirurgul.

Tanner, în ciuda durerii, a slăbiciunii, a foamei și nervozității, începu să zîmbească.

Chirurgul intră tocmai cînd zîmbetul se împrăștia pe chipul lui Tanner și pacientul se pipăia mulțumit.

— Domnule Sack, spuse el, iar Tanner se întoarse spre el și ridică mîinile de parcă ar fi vrut să-l prindă, încercînd de fapt să-i strîngă mîna. Tentaculele lui Tanner se contractară și ele, încercînd să repete mișcarea în aerul prea rarefiat. Chirurgul zîmbi.

— Felicitări, domnule Sack, spuse el. Procedurile au fost încununate de succes. Sînteți amfibian.

La aceste cuvinte — fără să se poată abține și fără să încerce — atît el cît și Tanner Sack rîseră în hohote, chiar dacă pe Tanner îl durea pieptul și chiar dacă chirurgul nu înțelegea unde era poanta.

Cînd ajunse acasă, după ce se tîrîi prin Orașul Cărților și districtul Țiparului, îl găsi pe Șekel așteptînd în apartamentul care nu mai fusese niciodată atît de curat.

— Ia te uită, băiete, spuse el rușinat. Ai făcut treabă bună, nu?

Șekel încercă să-l ia în brațe drept bun-venit, dar Tanner era prea îndurerat și îl ținu la distanță cu zîmbetul pe buze. Stătură de vorbă toată seara. Tanner se interesă cu grijă de Angevina. Șekel îi spuse lui Tanner că se descurca tot mai bine cu cititul și că mare lucru nu se întîmplase, dar era mai cald afară, nu simțea?

Simțea. Se tîrau spre sud într-un ritm de o lentoare aproape geologică, dar remorcherele îi trăgeau de mai bine de două săptămîni fără întrerupere. Erau probabil la vreo șapte-opt sute de kilometri de locul de unde plecaseră — călătoriseră atît de departe cu o mișcare atît de subtilă încît trecuse neobservată — și iarna se îndepărta pe măsură ce se apropiau de cercul temperat.

Tanner îi arătă lui Șekel modificările aduse trupului său, iar Șekel tresări din pricina ciudățeniei rănilor inflamate, dar rămase fascinat. Tanner îi povesti toate lucrurile pe care i le explicase chirurgul.

— O să te doară, domnule Sack, îi spusese doctorul. Și chiar atunci cînd ai să te vindeci, trebuie să te avertizez: unele tăieturi pe care le-am făcut, unele răni, s-ar putea să se vindece greu. S-ar putea cicatriza. În acest caz, nu vreau să te descurajezi sau să te simți dezamăgit. Cicatricile nu sînt răni, Tanner Sack. Cicatricile sînt vindecare. După rănire, cicatricea te repară.

— O săptămînă, băiete, spuse Tanner, atît îmi trebuie ca să mă întorc la serviciu. Asta dacă îmi fac exercițiile de recuperare.

Dar Tanner avea un avantaj pe care doctorul nu-l luase în calcul: nu învățase niciodată să înoate. Nu avea nevoie să se dezobișnuiască de lopătatul ineficient ca să învețe mișcarea sinuoasă a unei ființe marine.

Se duse la docuri și colegii lui de muncă îl salutară. Erau surprinși, atenți și prietenoși. John Bastardul, delfinul, ieși la suprafață, privindu-l pe Tanner cu ochii lui mici de porcușor și scoase niște sunete imbecile care erau fără îndoială insulte. Dar Tanner nu era ușor de intimidat în dimineața aceea. Îi primi pe tovarășii lui ca un rege, mulțumindu-le pentru grija pe care i-o arătau.

La granița dintre districtul Țiparului și Jhour, exista un spațiu între vase: o fișie de mare care poate că fusese acoperită odată de un vas mai modest acum forma o piscină. Puțini pirați armadorieni puteau înota, iar pe un frig ca acela puțini ar fi încercat. Doar cîțiva oameni înotau în bucata aceea de mare, fie curajoși, fie masochiști.

Sub apă, încet, nervos din pricina noii lui libertăți de mișcare, ore întregi în ziua aceea și în următoarea și următoarea, Tanner deschise brațele și palmele, întinzînd membranele și împingînd apa, deplasîndu-se în salturi neîndemînatice. Ajunse să înoate într-un soi de bras, cu degetele de la picioare încă îndurerate. Vietățile pe care nu le putea vedea sau simți sub piele, pulsau din glandele lor minuscule și îi lubrifiau sudoarea.

Deschise ochii și învăță cum să închidă numai pleoapa internă — o senzație extraordinară. Învăță să vadă în apă, fără constrîngerea căștii de sticlă, alamă și fier. Fără să mai privească printr-un hublou, ci liber, cu tot cu vedere periferică. Cel mai încet și mai înspăimîntător, singur — cine l-ar fi putut învăța? — Tanner se obișnui să respire.

Primul val de apă care-i pătrunse în gură îi închise reflex glota, iar limba i se retrase în fundul gîtului care se strînse, blocînd calea spre stomac, iar apa se scurse de-a lungul noilor căi, deschizîndu-le. Se obișnui foarte repede cu gustul sărat. Simți pîrîiașe de apă trecînd prin el, prin gît, prin branhii și înjură în gînd pentru că nu mai simțea nevoia să respire.

Își umpluse plămînii înainte să coboare, din reflex, dar aerul îl făcea să plutească prea tare. Încet, cu un

fel de panică luxuriantă, expiră pe nas și lăsă aerul să se ridice la suprafață.

Nu simți nimic. Nici o amețeală, nici o durere sau teamă. Oxigenul ajungea în continuare în sîngele lui, inima continua să pompeze.

Deasupra, siluetele tovarășilor lui tremurau pe suprafața apei, izolate în aerul de care aveau nevoie. Tanner dădu ocol, încă neîndemînatic dar învățînd, se uită în sus și în jos — sus, spre lumină și trupuri și silueta masivă a orașului, în jos, spre întunericul albastru fără margini.

Capitolul Treisprezece

Silas și Bellis petrecură două nopți împreună.

În timpul zilei, Bellis așeza cărți pe rafturi, îl ajuta pe Șekel să citească și îi povestea despre Parcul Croom, cîteodată lua prînzul cu Carrianne. Apoi se întorcea la Silas. Vorbeau puțin, dar el nu-i spunea niciodată cum își petrecea timpul. Avea impresia că mintea lui era plină de secrete. Făcură sex de mai multe ori.

După a doua noapte, Silas dispăru. Bellis era bucuroasă. Neglijase cărțile lui Johannes și acum se putea întoarce la știința lor neobișnuită.

Silas dispăru vreme de trei zile.

Bellis exploră.

Se aventură pînă la urmă în locurile cele mai îndepărtate ale orașului. Văzu templele arderii din districtul Culcușului și statuile lui triptice întinse pe mai multe corăbii. În districtul Tot-al-Tău (care nu era chiar atît de aspru și de înspăimîntător pe cît fusese făcută să creadă, ci doar un soi de piață exagerată și scîrboasă) văzu azilul Armadei, un edificiu masiv care se ridica

pe un vas cu aburi, plasat sadic, după părerea lui Bellis, chiar lîngă cartierul bîntuit.

Între districtele Tribunalului și al Culcușului se strecura un ciorchine de ambarcațiuni din districtul Țiparului, separate de corpul principal al districtului lor printr-un capriciu istoric. Acolo descoperi Bellis Lyceumul, atelierele și clasele precipitîndu-se peste bordul unui vapor, clădite ca un orășel de munte.

Armada avea toate instituțiile oricărui oraș de uscat, devotat cunoașterii, politicii și religiei, poate doar într-o formă mai brutală. Și dacă erudiții orașului erau mai duri decît colegii lor de pe uscat și arătau mai mult a pirați decît a savanți, asta nu-i făcea mai puțin prieputi. Existau mai multe secții de pază în fiecare district, de la agenții în uniformă din districtul Culcușului la străjerii din cel al Țiparului care se deosebeau de restul populației doar prin eșarfele lor — un însemn al slujbei și al loialității. Fiecare district avea propria lege. În districtul Tribunalului chiar exista un soi de tribunal, în vreme ce disciplina din districtul Țiparului era menținută cu ajutorul biciului.

Armada era un oraș profan și secular și bisericile sale prost întreținute erau tratate cu aceeași lipsă de respect ca și brutăriile. Existau temple care îl venerau pe Croom; temple pentru lună și pentru fiicele ei, ca să le mulțumească pentru maree; temple pentru zeii mării.

Dacă se rătăcea vreodată, ca să iasă din labirintul de străduțe dosnice, Bellis nu avea decît să se uite în sus la aerostatele ancorate de catarge și să găsească *Aroganța*, care plutea întotdeauna deasupra navei *Marele Răsăritean*. Acesta era punctul ei de reper după care se ghida spre casă.

În mijlocul orașului erau locuri acoperite cu plute de lemn pe care erau construite case. Submarine subțirele ca niște ace se clătinau printre bărcuțe și corăbii-car ocupate de vizuini hotchi. Clădiri dărăpănate se aplecau peste punți sau se lăsau precar peste zeci de

ambarcațiuni în zonele ieftine. Existau cazinouri, închisori și case părăsite.

Ridicînd privirea spre orizont, Bellis putea vedea marea tulburată de valuri stîrnite parcă din senin. Cele mai multe apăreau din pricina vîntului, dar cîteodată zărea un cîrd de delfini sau un pleziozaur sau gîtul unui șarpe de mare, sau spinarea unei creaturi mari și iuți pe care nu o putea identifica. Viața de dincolo de oraș, de jur împrejur.

Bellis privea navele de pescuit ale orașului întorcîndu-se pe înserat. Cîteodată apăreau corăbii ale piraților care erau primite cu bucurie în porturile Basilio sau Ariciul-de-Mare — se întorceau acasă navele ce alimentau economia Armadei.

Armada era plină de sirene, statui ce decorau botul corăbiilor. Le vedeai în locuri dintre cele mai neașteptate, ornate și nebăgate în seamă ca ciocănelele de la ușile caselor din Noul Crobuzon. La capătul vreunei terase, plimbîndu-se printre șiruri de case de cărămidă, Bellis putea da peste statuia corodată a unei femei superbe cu pieptul acoperit de mîzgă și ochii pictați cu privire vagă și încețoșată. Atîrnînd în aer ca o fantomă, sub bompresul navei, aplecîndu-se peste puntea navei alăturate și ițindu-se pe o alee.

Erau peste tot. Castori, dragoni, pești, războinici și femei. Mai ales femei. Bellis ura figurinele acelea cu privire ștearsă și pline de curbe ce se legănau o dată cu valurile, bîntuind orașul ca niște fantome banale.

Ajunsă în camera ei, termină *Eseurile asupra fiarelor* și rămase la fel de neștiutoare față de proiectul secret al Armadei.

Se întrebă pe unde era Silas și ce făcea. Nu era supărată, nici deranjată de absența lui, dar era curioasă și puțin frustrată. În definitiv, el era cel mai mare aliat al ei.

Silas se întoarse în seara celei de-a cincea zi de Lunuarie.

Bellis îl lăsă să intre. Nu-l atinse și nici el nu o făcu.

Era obosit și abătut. Părul îi era năclăit, iar hainele prăfuite. Se așeză pe un scaun și își acoperi ochii cu mîinile, murmurînd ceva nedeslușit, un soi de salut. Bellis îi făcu un ceai. Îl așteptă să vorbească și, după un timp, cum el nu dădea nici un semn că ar fi vrut, se întoarse la cartea ei și la țigară.

Pînă să înceapă el să vorbească, ea mai scrise cîteva pagini de însemnări.

— Bellis. Bellis, se frecă el la ochi și o privi de jos. Trebuie să-ți spun ceva. Trebuie să-ți spun adevărul. Nu ți-am spus tot pînă acum.

Ea dădu din cap și se întoarse cu fața spre el. Silas ținea ochii închiși.

— Hai... s-o luăm metodic, spuse el încet. Orașul se îndreaptă spre sud. *Sorghum*... Știi la ce folosește platforma *Sorghum*? Ca și celelalte platforme pe lîngă care am înțeles că a trecut *Terpsichoria*, *Sorghum* extrage combustibil de sub mare.

Își deschise mîinile larg, subliniind dimensiunile uriașe.

— Sub pămînt există pungi de petrol și lapte de stîncă și mercur, Bellis. Ai văzut utilajele de foraj care se folosesc pe uscat. Ei bine, geo-empații și cei asemenea lor au găsit depozite vaste sub stîncă, pe fundul mării. Sub partea de sud a Salkrikaltorului se găsește petrol. De aceea au stat acolo platformele *Maikin*, *Trashstar* și *Sorghum*, vreme de trei decenii. Picioarele platformelor *Manikin* și *Trashstar* coboară mai bine de o sută de metri și se sprijină pe fundul mării. Dar *Sorghum*... *Sorghum* e diferită.

Silas vorbea cu o satisfacție morbidă.

— Cineva din Armada a știut bine ce face, ți-o jur. *Sorghum* stă pe două chile de fier, două submersibile. *Sorghum* nu este o platformă fixă. E o platformă de mare adîncime. *Sorghum* e o platformă mobilă. Dacă adaugi alte secțiuni la tija de foraj, poate ajunge cine știe cît de departe. La kilometri adîncime. Nu găsești

petrol oriunde. De aceea a staționat atît de mult. Armada stătea pe un depozit de ceva la care *Sorghum* poate ajunge și nu ne-am putut deplasa pînă ce nu au cules materialul.

De unde știi tu toate astea? gîndi Bellis. *Ce adevăr ai să-mi spui?*

— Nu cred că e vorba doar de petrol, continuă Silas. Am urmărit flacăra de deasupra sondei, Bellis. Cred că extrăgeau lapte de stîncă.

Laptele de stîncă. *Lactus saxi.* Vîscos și greu precum magma, dar rece. Și bogat în taumaturgoni, particule încărcate. Valorînd de cîteva ori greutatea în aur, diamante, petrol sau sînge.

— Navele nu folosesc laptele de stîncă pentru motoare, spuse Silas. Nu știu de ce fac stocuri, dar sigur nu pentru întreținerea navelor. Uită-te la ce se întîmplă. Ne îndreptăm spre sud, spre mările mai calde și mai adînci. Pun pariu pe un finial că mergem de-a lungul crestelor subacvatice, unde se găsesc depozite, o rută care să-i permită lui *Sorghum* să foreze. Și cînd o să ajungem acolo unde se plănuiește, prietenul tău Johannes și noii lui patroni au să folosească... cele cîteva *tone* de lapte de stîncă și sfîntu-știe-cît petrol ca să facă... ceva. Moment în care..., făcu el o pauză și o privi în ochi. Moment în care va fi prea tîrziu.

Spune-mi, gîndi Bellis, iar Silas dădu din cap de parcă ar fi auzit-o.

— Cînd ne-am întîlnit pe Terpsichoria, îmi amintesc că eram într-o stare de spirit deosebită. Ți-am spus că trebuie să mă întorc imediat în Noul Crobuzon. Mi-ai amintit de asta chiar tu recent. Și ți-am spus că am mințit. Dar nu mințisem. Ceea ce ți-am spus pe *Terpsichoria* era adevărat: trebuie să mă întorc. La naiba, probabil că ți-ai dat seama și singură.

Bellis nu rosti nici un cuvînt.

— N-am știut cum... N-am știut dacă pot avea încredere în tine, dacă vrei să știi, continuă el. Îmi pare rău că nu am fost cinstit cu tine, dar n-am știut pînă

unde pot merge. Dar, drace, Bellis, acum am încredere în tine. Și am nevoie de ajutorul tău. E adevărat ce ți-am spus, că măcinătorii se iau uneori de cîte un amărît fără nici un motiv aparent. Că îi fac pe unii să dispară dacă au chef. Dar nu-i adevărat ce ți-am spus atunci despre ceea ce mi s-a întîmplat mie. Știu exact de ce vor măcinătorii să mă omoare. Dacă au chef, măcinătorii pot înota în amonte pînă pe vîrful Bezheks, acolo unde se întîlnesc toate rîurile, și pot intra pe rîul Molimei. Se pot lăsa la vale de cealaltă parte a munților, tocmai pînă în Noul Crobuzon. Alții pot trece prin tuneluri din ocean în mare și de acolo ajung în oraș. Măcinătorii sînt eurihalinici*, se descurcă și-n apă dulce, și-n mare. Pot ajunge pînă în Golful de Fier. De acolo pot intra pe Marele Catran pînă în Noul Crobuzon. Nu le trebuie decît un motiv bun. Și știu că au așa ceva.

Bellis nu-l mai văzuse niciodată atît de încordat pe Silas.

— Cît timp am stat acolo, am auzit zvonuri. Un mare plan era în desfășurare. Numele unuia dintre clienții mei, un mag, un fel de preot-tîlhar, tot ieșea la iveală. Am început să stau cu ochii deschiși și urechile ciulite. De aceea vor să mă ucidă. Am descoperit ceva. Măcinătorii nu au secrete; nu au poliție ca noi. Am avut la îndemînă toate dovezile timp de săptămîni, dar mi-a trebuit mult să le recunosc. Piese disparate, schițe, texte, lucruri din astea. Mi-a trebuit mult timp să înțeleg.

— Spune-mi ce ai descoperit, spuse Bellis.

— Planuri, spuse el. Planuri pentru o invazie.

— O să fie de neimaginat, spuse el. Istoria noastră e presărată cu trădări și acte sîngeroase, dar... Drace, Bellis... Nu-i știi pe Gengris.

---

* eurihalinice — viețuitoare acvatice care pot supraviețui atît în apă sărată cît și în apă dulce *(N.T.)*

Bellis nu mai auzise o asemenea disperare în vocea lui.

— N-ai văzut niciodată fermele de membre. Atelierele, nenorocitele ateliere de fiere. N-ai ascultat niciodată *muzica*. Dacă măcinătorii cuceresc Noul Crobuzon, n-au să ne facă sclavi, nici n-au să ne omoare, nici măcar n-au să ne mănînce. N-au să facă lucruri din acestea... ușor de înțeles.

— Dar de ce? spuse Bellis în sfîrșit. Ce vor? Crezi că sînt în stare?

— Habar n-am. Nimeni nu-i cunoaște așa de bine. Bănuiesc că guvernul Noului Crobuzon are mai multe planuri de apărare în cazul unei invazii din *Tesh* decît în cazul uneia de-a măcinătorilor. N-am avut niciodată motive să ne temem de ei. Dar ei au propriile... metode, științele lor, taumaturgia lor. Da, spuse el, cred că au o șansă. Își doresc Noul Crobuzon din același motiv pentru care e rîvnit de orice stat sau hoardă din Ragamoll. Este cel mai bogat oraș, cel mai mare, cel mai puternic. Industria noastră, resursele, miliția — gîndește-te la tot ce avem. Dar — spre deosebire de Shankell sau Der Samher sau Neovadan sau Yoraketche — Gengris... Gengris are o șansă. Pot veni cu o surpriză... Să otrăvească apa, să pătrundă prin canalizare. Orice crăpătură, orice rezervor de apă din oraș ar deveni o tabără a lor. Pot năvăli peste noi cu arme pe care nu le înțelegem, pot purta un război de gherilă nesfîrșit. Am văzut de ce sînt în stare măcinătorii, Bellis, făcu epuizat Silas. Am văzut și m-am speriat.

De afară se auzea chirăitul somnoros al maimuțelor.

— De aceea ai plecat, spuse Bellis în tăcerea care urmă.

— De aceea. Nu mi-a venit să cred ce am descoperit. Dar am ezitat... Am pierdut o groază de timp.

Furia lui se înteți brusc.

— Și cînd mi-am dat seama că nu era nici o greșeală, nici o confuzie, că intenționează cu adevărat să iște

apocalipsul peste orașul meu natal... atunci am plecat. Am furat submarinul și am fugit.

— Ei știu ce ai aflat? întrebă ea.

Silas clătină din cap.

— Nu cred, spuse el. Am luat cîteva chestii cu mine, ca să pară că am furat și am fugit.

Bellis îi vedea încordarea. Își aminti cîteva dintre heliotipiile din caietul lui de însemnări. O senzație de alarmă i se insinuă în sînge, ca o boală. Bellis se chinuia să înțeleagă ce auzea. Era prea mult pentru ea; nu avea nici un sens. Nu putea pricepe. Noul Crobuzon... Cum să fie amenințat tocmai el?

— Știi cît mai e pînă atunci? șopti ea.

— Trebuie să aștepte pînă în anotimpul Chet să-și strîngă recolta de arme, spuse el. Așa că vreo șase luni. Trebuie să aflăm ce planuri are Armada, pentru că trebuie să știm încotro mergem, ce au de gînd cu laptele de stîncă. Pentru că.. trebuie să trimitem un mesaj spre Noul Crobuzon.

— De ce nu mi-ai spus asta mai devreme? șopti Bellis, iar Silas rîse găunos.

— N-am știut în cine să am încredere aici. Încercam să scap de unul singur din locul ăsta, să găsesc o cale de a mă întoarce acasă. Mi-a trebuit mult timp să înțeleg că... nu aveam cum. Am crezut că pot duce mesajul personal în Noul Crobuzon. Dacă nu m-ai fi crezut? Sau dacă erai spioană? Dacă mă dădeai de gol în fața noilor stăpîni...?

— Ei bine, chiar, îl întrerupse Bellis. Nu merită să luăm în considerație și această posibilitate? Poate că o să ne ajute să trimitem mesajul...

Silas o privi cu o neîncredere răutăcioasă.

— Ai înnebunit? spuse el. Crezi că o să ne ajute? Ei nu dau doi bani pe soarta Noului Crobuzon. Cel mai probabil s-ar bucura de distrugerea lui — un concurent mai puțin pe mare. Crezi că ne-ar lăsa să-i venim în ajutor? Crezi că le pasă? Nenorociții vor face tot posibilul să ne rețină, să-i lase pe măcinători să-și facă de cap.

În plus, ai văzut cum îi tratează pe... oficialii și agenții Noului Crobuzon. Au să-mi cerceteze însemnările, hîrtiile și au să ajungă la concluzia că am o misiune oficială. Că lucrez pentru Noul Crobuzon. Sfinte GurăMultă, Bellis, ai văzut ce i-au făcut căpitanului. Ce crezi că o să-mi facă mie?

Se lăsă o lungă tăcere.

— Aveam nevoie... Am nevoie de cineva să lucreze cu mine. Nu avem prieteni în orașul ăsta. Nu avem aliați. Și la mii de kilometri distanță, casa noastră e în primejdie și nu putem avea încredere în nimeni că ne va ajuta. Așa că e numai sarcina noastră să ducem mesajul acasă.

După ce spuse asta, făcu o pauză care deveni tăcere. Tăcerea se tot lungi și deveni îngrozitoare pentru că amîndoi știau că trebuie să o curme. Trebuiau să facă planuri.

Și încercară amîndoi. Bellis deschise gura de mai multe ori, dar cuvintele i se opreau în gît.

Să furăm una din corăbiile lor, dori ea să spună, dar nu reuși; prostia aceea o sugruma. *Să ne strecurăm într-o bărcuță; să trecem de navele de pază și să navigăm pînă acasă.* Încercă să spună asta, încercă să se gîndească la variantă fără dispreț și aproape o mormăi. *Să furăm un balon. Avem nevoie doar de arme și de gaz, de cărbune și apă pentru motor, hrană și băutură pentru o călătorie de trei mii de kilometri și o hartă care să ne arate unde naiba sîntem în mijlocul Oceanului Agitat...*

Nimic, nu putea spune nimic; nu se putea gîndi la nimic.

Se așeză și încercă să vorbească, încercă să se gîndească la metode de a salva Noul Crobuzon, orașul ei pe care îl iubea feroce, fără romantism, și care se afla sub o amenințare îngrozitoare. Iar clipele treceau și anotimpul Chet și vara și recolta măcinătorilor se tot apropiau, iar ea nu putea spune nimic.

Bellis își imaginã siluetele de țipar, cu colți curbați ca niște pumnale, îndreptîndu-se pe sub apa rece spre casa ei.

— O, zei, sfinte GurăMultă... se auzi ea rostind.

Se uită în ochii tulburați ai lui Silas.

— O, zei, ce ne facem?

Capitolul Paisprezece

Lent ca o creatură vastă, greoaie, Armada intră în apele calde.

Cetățenii și străjerii puseră deoparte hainele groase. Cei capturați de pe *Terpsichoria* erau dezorientați. Ideea că se putea scăpa de anotimpuri, că puteau fi ocolite fizic, îi tulbura profund.

Anotimpurile nu erau decît puncte de vedere — probleme de perspectivă. Cînd era iarnă în Noul Crobuzon, era vară în Bered Kai Nev (așa se spune), deși împărtășeau același fenomen de lungire și scurtare a zilelor și nopților, în antifază. Răsăritul era același în toată lumea. Pe continentul răsăritean, zilele de vară erau scurte.

Păsările din microclimatul Armadei se înmulțiseră. La comunitatea de cinteze, rîndunele și porumbei care se țineau scai de oraș oriunde s-ar fi dus se alăturau păsări migratoare ce traversau Oceanul Agitat după căldură. Unele coborau din stolurile lor gigantice pînă în Armada, să se odihnească și să se adape.

Păsările dădeau ocol clădirilor spiralate din districtul Tribunalului unde Consiliul Democratic se adunase într-o ședință de urgență, pentru a dezbate aprig și fără eficiență direcția de mers a Armadei. Căzură cu toții de acord că planul secret al Amanților nu putea fi bun pentru oraș, că trebuiau să facă ceva; cearta lor jalnică

scotea în evidență din ce în ce mai mult faptul că erau neputincioși.

Districtul Țiparului fusese întotdeauna cel mai puternic, acum deținea platforma *Sorghum*, iar Consiliul Democratic nu putea face nimic în această privință.

(Cu toate acestea, districtul Tribunalului luă contact diplomatic cu Brucolacii).

Cel mai greu îi era lui Țanner să nu respire prin branhii, să nu-și miște brațele și picioarele ca o broască sau ca un vodyanoi, dar să se uite în apa întunecată de sub el. Să încerce să o cuprindă cu privirea și să nu fie subjugat.

Cîtă vreme purtase costumul de scafandru, fusese un intrus. Provocase marea și purtase pentru asta o armură. Agățat de odgoane și de lanțuri ca să nu moară, își imaginase spațiul nesfîrșit de sub el ca pe o gură uriașă de mărimea lumii, gata să-l înghită.

Acum înota liber, cobora în întunericul care nu mai avea poftă să-l devoreze. Tanner înota tot mai adînc. La început părea destul de aproape ca să atingă cu mîna picioarele înotătorilor de deasupra lui. Avea o plăcere de voyeur să-i urmărească zbătîndu-se frenetic deasupra. Dar cînd întoarse privirea spre apa neluminată de soare de sub el, stomacul i se micșoră la vederea imensității și înotă iute spre lumină.

În fiecare zi cobora mai mult.

Trecu de nivelul chilelor armadoriene, de cîrme și de țevi. Ierburile de mare care o făceau pe santinelele și marcau punctul cel mai adînc al orașului se întinseră spre el, dar se strecură pe lîngă ele ca un hoț. Privi adîncul.

Tanner trecu printr-o ploaie de peștișori care ciuguleau resturile căzute din oraș, apoi ajunse în apă curată și nu mai văzu nimic armadorian în jurul lui. Se afla sub oraș, mult sub oraș.

Se lăsă să atîrne în apă. Nu era greu.

Presiunea îl învăluia strîns ca într-un scutec.

Navele Arnadei se împrăștiau vreun kilometru și jumătate pe suprafața mării, punînd stavilă luminii. Deasupra lui, John Bastardul se plimba fără rost pe sub docuri ca un șoim. În apa crepusculară din jurul lui, Tanner vedea o suspensie de particule, vietate lîngă vietate. Iar dincolo de plancton, văzu ca prin ceață șerpii de mare ai Armadei și submersibilele, o mînă de siluete întunecate în jurul bazei orașului.

Se luptă să-și depășească senzația de amețeală; o transformă în altceva. Nu mai puțin uimitoare, dar cu mai puțină frică. Luă frica și o transformă în umilință.

Sînt atît de mic, gîndi el, atîrnînd ca un fir de praf, *într-un ocean atît de mare. Dar e în regulă. Sînt în stare.*

Cu Angevina era timid și puțin iritat, dar se străduia de dragul lui Șekel.

Ea veni să ia masa cu ei. Tanner încercă să pălăvrăgească cu ea, însă Angevina era retrasă și aspră. Stătură o vreme și-și mestecară pîinea de plancton fără nici o vorbă. După o jumătate de oră, Angevina îi făcu un semn lui Șekel și el, experimentat, se duse în spatele ei, luă un pumn de cărbuni din container și îl aruncă în arzător.

Angevina privi în ochii lui Tanner fără nici o urmă de jenă.

— Îți știi motorul în mers? spuse el pînă la urmă.

— Nu e dintre cele mai eficiente, răspunse ea încet (în Salt, refuzînd să folosească ragamoll în care îi vorbise el, deși era era limba ei nativă).

Tanner dădu din cap. Își amintea de bătrînul de pe *Terpsichoria.* Îi trebui oarece timp să mai zică ceva. Tanner se rușina în fața acestei Refăcute aspre.

— Ce model e motorul tău? făcu el în Salt pînă la urmă.

Ea îl privi consternată și Tanner își dădu seama uimit că femeia nu avea habar de mecanismele propriului trup Refăcut.

— Este probabil un model vechi de dinainte de schimbare, continuă el încet. Cu un singur set de pistoane și fără cutie de viteze. N-au fost niciodată bune de nimic.

Se opri o vreme. *Continuă*, își spuse el. *S-ar putea să accepte, iar băiatului să-i placă.*

— Dacă vrei, pot să arunc o privire. M-am ocupat de motoare toată viața. Aș putea... Chiar aș putea...

Ezită să folosească un verb care părea oarecum obscen atunci cînd se referea la o persoană.

— Aș putea să te reglez.

Tanner se îndepărtă de masă, poftind la mai multă tocană, ca să evite să audă monologul jenant al lui Șekel: o combinație de mulțumiri către el și argumente convingătoare către Angevina. Peste fundalul de *haide Ange Tanner cel mai bun tovarăș al meu Tanner ești prietenul meu*, Tanner observă neliniștea Angevinei. Nu era obișnuită cu acest gen de oferte, decît dacă implicau datorii viitoare.

N-o fac pentru tine, gîndi Tanner, dorindu-și să-i poată spune în față asta. *O fac pentru băiat.*

Se îndepărtă și mai mult în vreme ce ea și Șekel își șopteau unul altuia. Se întoarse cu spatele la ei, politicos, numai în izmene, și se cufundă într-o baie de apă sărată. Apa îl liniștea. Se scufundă cu aceeași voluptate pe care o simțise pînă nu demult în cada cu apă caldă și speră ca Angevina să-și dea seama de adevărata lui motivație.

Nu era proastă. După un timp, spuse pe un ton demn ceva de genul *mulțumesc, Tanner, ar putea să-mi prindă bine.* Spusese da, iar Tanner descoperi plăcut surprins că era bucuros.

Șekel era încă entuziasmat de gălăgia sunetelor tăcute pe care le stîrnea cititul, dar o dată cu obișnuința veni și capacitatea de control. Nu se mai trezea oprindu-se în mijlocul coridoarelor și căscînd gura la cuvîntul *batardou* sau *punte* care strigau la el din vreun indicator.

În prima săptămînă, graffitiul îi păruse o pacoste. Stătuse mult dinaintea pereților și își tîrîse privirea peste încîlceala de mesaje mîzgălite sau scrijelite sau vopsite. Așa o diversitate de stiluri: aceleași litere puteau fi scrise în zeci de feluri diferite și să spună totuși același lucru. Șekel nu încetase niciodată să se bucure de acest fapt.

Cele mai multe mesaje scrise erau porcoase, politice sau scabroase. *Acalmie, du-te-n fasole*, citi el. Liste de nume. Cineva iubea pe altcineva, repetat la nesfîrșit. Acuzații, sexuale sau de altă natură. *Barsum* sau *Peter* sau *Oliver* este un *cur*, sau un *curvar* sau un *curist* sau cine știe ce altceva. Scrierile aveau fiecare alt glas.

În bibliotecă, jefuirea rafturilor devenise mai puțin furioasă, mai puțin îmbătată de grabă și exaltare, dar încă mai scotea cărți și le stivuia în număr mare, apoi le citea încet și își nota cuvintele pe care nu le înțelegea.

Cîteodată deschidea cărți și descoperea cuvinte care îl biruiseră atunci cînd le văzuse pentru prima oară și pe care le scrisese și le învățase. Asta îl încînta. Se simțea ca o vulpe care le vîna. Așa se întîmplase cu *grijuliu*, cu *cățărător* și *khepri*. Cînd le întîlni pentru a doua oară, i se predară și el le citi fără poticneli.

În rafturile cu volume scrise în limbi străine, Șekel descoperi defularea. Era fascinat de alfabetele și ortografiile criptice, de imaginile ciudate destinate copiilor străini. Cotrobăia printre ele cînd avea nevoie să-și limpezească mintea. Putea fi sigur că din carte nu avea să-i vorbească nimeni.

Pînă în ziua în care culese o carte, o întoarse în mîini și ea îi vorbi.

În crepuscul, ceva se ivi din adîncul oceanului și se apropie de Armada.

Se apropie de ultimul schimb de zi aflat sub apă. Scafandrii urcau încet, cățărîndu-se pe scări și pe suprafețele nituite de sub oraș, șuierînd în căști, fără să privească în jos, fără să observe ce venea spre ei.

Tanner Sack stătea cu Hedrigall pe marginea docurilor Basilio. Își clătinau picioarele ca niște copii peste marginea unei bărci, urmărind cu privirea macaralele care mutau încărcături.

Hedrigall bătea niște apropouri. Îi vorbea lui Tanner cu ocolișuri. Vorbea pe jumătate și înflorit, iar Tanner înțelese că se referea la proiectul secret, la chestia nespusă cunoscută de atît de mulți dintre tovarășii lui de muncă. Fără să aibă nici o idee legată de problema aceea, Tanner nu reușea să deslușească ceea ce spunea Hedrigall. Își dădea seama doar că prietenul lui era nefericit și înfricoșat de ceva.

Ceva mai departe, văzură grupul de scafandri ieșind din apă, urcînd scările spre plutele și bărcile pe care duduiau motoarele și mașinăriile ce pompau aer pentru ei.

Apa din colțul acela de port începu brusc să fiarbă. Tanner îl atinse pe Hedrigall pe mînă ca să-l facă să tacă și se ridică, întinzîndu-și gîtul.

La marginea apei se petrecea ceva. Cîțiva lucrători se repeziră într-acolo și începură să-i tragă afară pe scafandri. Ieșiră mai mulți oameni la suprafață, trăgînd disperați de căști și împleticindu-se pe scări, luptîndu-se să ajungă deasupra. Un val se umflă și se sparse: era spinarea lui John Bastardul care bătu sălbatic din coadă pînă ce rămase înfipt vertical în apă și chirăi ca o maimuțică.

Un bărbat, agățat de o scară, se opinti afară din apă, își smulse casca și țipă după ajutor.

— Un pește cuirasat! strigă el. Mai sînt oameni acolo jos!

Împrejur, lumea ieșea la ferestre alarmată, lăsa deoparte treaba și fugea spre apă, se apleca peste balustradele trailerelor ce se clătinau în mijlocul portului, arătînd spre apă și strigînd la cei de pe docuri.

Tanner îngheță cînd văzu pete roșii întinzîndu-se pe suprafața apei.

— Cuțitul tău! strigă el spre Hedrigall. Dă-mi cuțitul!

Își aruncă de pe el cămașa și alergă fără nici o ezitare.

Sări, tentaculele i se desfășurară, iar Hedrigall îi urlă ceva ce nu auzi bine. Apoi degetele de la picioare atinseră suprafața apei și, cuprins brusc de frig, se trezi în apă, apoi scufundat.

Tanner clipi repede, își acoperi ochii cu pleoapa a treia și scrută adîncul. La oarecare distanță, în semiobscuritate, umbrele submarinelor bîntuiau pe sub oraș.

Văzu ultimii oameni cățărîndu-se disperați spre lumină, înspăimîntător de încet și stîngaci în costumele lor. Văzu locurile în care pete mari de sînge decolorau apa. O bucată de cartilaj plutea într-o ceață de firimituri de carne în locul în care un rechin de pază fusese sfîșiat.

Tanner plonjă cu iuțeală. Ceva mai departe, la baza unei conducte uriașe, la mai bine de douăzeci de metri adîncime, văzu un om agățat, paralizat de frică. Și sub el, în umbră, tremurînd ca o flacără, se zărea o siluetă întunecată.

Tanner se opri înspăimîntat. Creatura era masivă.

Auzi deasupra sunet de trupuri izbind apa. Oameni înarmați coborau pe cabluri, legați în hamuri, ținînd în mîini harpoane și sulițe, dar deplasarea lor era lentă, centimetru cu centimetru, după cum se desfășurau cablurile de pe motoarele de deasupra.

John Bastardul țîșni pe lîngă Tanner, făcîndu-l să tresară, iar din cotloane ascunse ale părții scufundate a orașului, Tanner văzu oamenii amfibii din districtul Culcușului alunecînd spre fiara de dedesubt.

Impulsionat, dădu din picioare și plonjă din nou.

Mintea îi lucra frenetic. Știa că se mai întîmplau atacuri din partea unor mari animale de pradă — rechini roșii, lupi de mare, caracatițe-cîrlig și altele de felul ăsta care se izbeau în cuștile de protecție și atacau lucrătorii — dar el personal nu văzuse nici unul. Nu văzuse niciodată un *dinichthys*, un pește cuirasat.

Cîntări în mînă cuțitul lui Hedrigall.

Cu un brusc dezgust, Tanner își dădu seama că trecea printr-un nor de apă însîngerată pe care o putea simți în gură și în branhii. Stomacul i se revoltă cînd văzu alunecînd în adînc pe lîngă el rămășițele sfîșiate ale unui costum de scufundător conținînd resturi nelămurite.

Apoi ajunse la capătul conductei, la cîteva lungimi de corp de scufundătorul însîngerat și nemișcat, iar creatura din adînc se ridică în întîmpinarea lui.

Auzi bubuitul apei și simți valul de presiune, privi în jos și scoase un strigăt mut.

Un pește uriaș cu bot turtit se repezea spre el. Capul îi era acoperit cu o cuirasă netedă și rotundă ca o bilă, despicată de fălci masive în care Tanner nu văzu dinți, ci două lame tăioase ce mestecau apa, cu bucăți de carne agățate de ele. Trupul îi era lung și conic, fără contururi sau coadă; înotătoarea dorsală era îngustă și se întindea pe toată lungimea corpului, pînă la capăt, dîndu-i aspect de țipar.

Avea mai mult de zece metri lungime. Se năpusti spre el, cu gura deschisă destul de mult ca să-l poată tăia în două fără nici un efort, cu ochii mici, cu privire tîmpă și rău-voitoare.

Tanner urlă ca o dovadă de bravură stupidă, împungînd apa cu cuțitașul lui.

John Bastardul trecu pe dinaintea lui Tanner, se ridică din spatele peștelui și îl izbi tare în ochi. Fiara uriașă se răsuci cu grație și viteză înspăimîntătoare și clănțăni spre delfin. Plăcile de os din gură se pocniră una de alta.

Peștele făcu un viraj violent și porni în urmărirea delfinului. Trasînd linii de apă, lănci alburii țîșniră dinspre oamenii-pești spre monstru. Acesta nici nu le băgă în seamă și se repezi mai departe spre delfin.

Tanner se îndepărtă în grabă, dînd puternic din picioare spre scufundătorul agățat de conductă. În timp ce înota, se uită împrejur și văzu îngrozit că uriașul pește cuirasat se scufundase mult și, în ciuda încercării

delfinului de a-l atrage, se întorcea din adîncuri drept spre Tanner.

Cu o ultimă opinteală, Tanner atinse metalul aspru al conductei și se grăbi să ajungă la scufundător. Tanner privi peștele care se repezea spre el, cu inima bătîndu-i nebunește. Ventuzele tentaculelor lui se prinseră de țeavă. Ținea cuțitul în mîna dreaptă, rugîndu-se ca John Bastardul sau oamenii amfibie sau scufundătorii înarmați să ajungă la el. Întinse mîna stîngă să ajungă la omul agățat.

Ajunse pipăind la ceva cald și moale, ceva care îi lăsă în degete o senzație îngrozitoare, iar Tanner își trase înapoi mîna. Ridică privirea preț de o clipă spre omul de lîngă el.

Dădu peste o cască plină de apă și o față albă cu ochii larg deschiși, ieșiți din orbite, cu gura deschisă și nemișcată. Pielea din mijlocul costumului fusese despicată, iar pîntecele bărbatului era sfîșiat. Măruntaiele i se legănau în apă ca niște anemone.

Tanner gemu și se îndepărtă, simțind peștele cuirasat dedesubt, dînd din picioare înfricoșat, înotînd parcă în gol; un val puternic adus de solzi și mușchi puternici îl mătură, însoțit de un scrîșnet de os. Conducta se scutură atunci cînd trupul legat de ea fu smuls. Prădătorul se îndepărtă în zigzag prin pădurea răsturnată de corăbii armadoriene, cu cadavrul în fălci.

John Bastardul și oamenii-amfibie din districtul Culcușului îl urmară, incapabili să-l ajugă din urmă, în ciuda faptului că monstrul se deplasa parcă fără efort. Șocat, Tanner înotă spre ei fără rost, frînat de amintirea peștelui monstruos și cuprins de răceală. Abia își dădea seama că trebuia să iasă la suprafață, că trebuia să se încălzească și să bea ceai îndulcit, că se simțea rău și înspăimîntat.

Peștele cuirasat se îndrepta acum spre adîncuri cu presiune zdrobitoare în care urmăritorii lui nu ar fi avut nici o șansă de supraviețuire. Tanner îl privi cum se

îndepărtează, cu mișcări lente, încercînd să nu respire sîngele dizolvat în apă. Rămăsese singur.

Se tîrî prin apa ca smoala, dezorientat și pierdut. Încă mai vedea dinaintea ochilor chipul mortului și măruntaiele lui. Cînd își regăsi simțul de orientare, se răsuci și văzu fundul corăbiilor din portul Basilio și bărcile împrăștiate ca firmiturile în Piața Fînului, ridică privirea și văzu în umbra rece a vasului de deasupra lui una dintre siluetele uriașe ce atîrna de marginile scufundate ale orașului, ascunse vederii prin farmece și bine păzită, spre care era interzis să privești. O văzu legată de altele și se apropie și mai mult de suprafață, fără să fie oprit de rechinul de pază care acum era mort, iar silueta deveni mai limpede și brusc se văzu aproape, la numai cîțiva metri de ea, penetră smîrcul și vrăjile de taină și o vedea limpede acum și își dădu seama ce era.

A doua zi, Bellis fu tratată cu descrieri scabroase ale atacului monstrului din partea mai multor colegi.

— Pe toți zeii, mama mă-sii, făcu înfricoșată Carrianne. Poți să-ți imaginezi? Tăiat în bucăți de nenorocitul acela?

Descrierea ei deveni mai grotescă și neplăcută.

Bellis nu-i dădu atenție Carriannei. Se gîndea la ce îi spusese Silas. Analiza problema așa cum făcea de obicei — rece, încercînd să o perceapă rațional. Căută cărți despre Gengris și măcinători, dar găsi puține lucrări care să nu fie povești pentru copii sau speculații absurde. Îi venea greu — aproape imposibil — să priceapă gravitatea primejdiei ce apăsa Noul Crobuzon. Toată viața ei fusese înconjurată de orașul masiv, variat și permanent. Ideea că ar putea fi amenințat îi era aproape de neconceput.

Dar și măcinătorii erau de neconceput.

Bellis descoperi că este cu adevărat alarmată de descrierea lui Silas și de teama lui evidentă. Cu un soi de extravaganță morbidă, Bellis încercă să-și imagineze

Noul Crobuzon după invazie. Ruine și dărîmături. Gîndul porni ca un joc, un fel de încercare, pe care o îmbogăți cu imagini înfiorătoare. Dar imaginile prinseră viață fără să mai poată fi oprite, parcă proiectate de un aparat, și o îngroziră.

Văzu rîurile coagulate cu trupuri și lucirea măcinătorilor trecînd pe dedesubt. Văzu cenușa petalelor ridicîndu-se din Casa Fuchsia arzînd; pietre sparte în Parcul Garguilor; Casa de Sticlă spartă ca un ou și burdușită cu trupuri de cactuși. Își imagină însăși Stația Pierzaniei dărîmată, liniile ei ferate răsucite și sfărîmate, cu fațada răvășită, forțînd fagurele ei intern să se expună luminii.

Bellis își imagină Coastele străvechi, masive, care se arcuiau peste oraș rupte, curbura lor întreruptă de o cascadă de sfărîmături.

Înghețată. Dar nu putea face nimic. Nimănui de aici, nimănui din conducerea orașului nu-i păsa. Ea și Silas erau singuri și pînă ce nu înțelegeau ce se întîmpla în Armada, pînă ce nu aflau ce se petrecea de fapt, Bellis nu se putea gîndi la o cale de evadare.

Bellis auzi ușa deschizîndu-se și ridică privirea din teancul ei de cărți. Șekel stătea în prag, ținînd ceva în mînă. Era gata să-l salute, dar se opri cînd îi văzu expresia de pe chip.

Șekel era foarte serios și șovăielnic, ca și cum nu ar fi fost sigur dacă făcuse sau nu ceva greșit.

— Am ceva să-ți arăt, spuse el încet. Știi că mi-am notat toate cuvintele pe care nu le-am înțeles de prima dată. Și cînd le întîlnesc din nou în cărți, le recunosc. Ei bine...

Șekel privi cartea pe care o ținea în mîini.

— Ei bine, am găsit unul dintre ele ieri. Iar cartea nu e scrisă în ragamoll, iar cuvîntul nu e... un verb sau un substantiv.

Sublinie cuvintele tehnice pe care le învățase de la ea: nu din mîndrie, ci pentru a-și întări demonstrația.

Îi înmînă cartea.

— E un nume.

Bellis îl cercetă. Numele autorului era embosat în copertă și acoperit cu o folie metalică.

Krüach Aum.

Lucrarea pe care o căuta Tintinnabulum, nucleul proiectului Amanților. Șekel o descoperise.

O găsise pe rafturile cu cărți pentru copii. În timp ce îi răsfoia paginile, Bellis înțelese de ce fusese catalogată greșit. Era plină de imagini desenate în stil primitiv: linii groase, simple, cu perspectivă copilărească, astfel că proporțiile erau nesigure și un om putea fi reprezentat de aceeași înălțime cu turnul de lîngă el. Fiecare pagină din dreapta era acoperită cu text, fiecare pagină din stînga cu imagini, astfel că întreaga carte părea o fabulă ilustrată.

Era evident că acela care catalogase cartea o răsfoise foarte pe scurt, fără s-o înțeleagă, și o așezase, fără să stea pe gînduri, lîngă celelalte cărți cu poze — cărți pentru copii. Nici măcar nu fusese trecută în registru. Rămăsese netulburată acolo ani de zile.

Șekel vorbea cu Bellis, dar ea nu-l înțelegea: *nu știu ce să fac,* îi spunea el șovăielnic, *m-am gîndit că tu mă poți ajuta, cartea pe care o căuta Tintinnabulum, am făcut ce e bine.* Adrenalina și entuziasmul puneau stăpînire pe ea în timp ce studia volumul. Nu avea titlu. Întoarse prima pagină și inima îi bătu cu putere cînd își dădu seama că avusese dreptate referitor la numele lui Aum. Cartea era strisă în limba hieratică Kettai.

Era limba originală, limba clasică din Gnurr Kett, națiа insulară de la mii de kilometri distanță spre sud de Noul Crobuzon, la marginea Oceanului Agitat, acolo unde apele mai calde deveneau Marea Nisipurilor Negre. Era o limbă ciudată, foarte dificilă, care folosea alfabetul ragamoll, dar deriva dintr-o altă rădăcină. Limba demotică Kettai, limba de fiecare zi, era mult mai ușoară, dar relația dintre cele două era atenuată și străveche. Dacă vorbeai fluent în una dintre limbi, abia

dacă o înțelegeai vag pe cealaltă. Hieratica Kettai, chiar și pentru cei din Gnurr Kett, era privilegiul dascălilor și al cîtorva intelectuali.

Bellis o studiase. Fascinată de structura verbelor ei înglobate, Bellis tratase limba hieratică Kettai în prima ei lucrare. Trecuseră cincisprezece ani de cînd publicase *Gramatologia limbii hieratice Kettai*, dar oricît de mult uitase limba, citind capitolul introductiv al cărții, sensul cuvintelor i se limpezi.

Aș minți dacă aș spune că am scris această carte fără mîndrie, citi în gînd Bellis și ridică privirea, încercînd să se calmeze, fiindu-i aproape frică să continue.

Dădu paginile rapid, privind imaginile. Un om lîngă un turn pe malul mării. Omul pe țărm, lîngă scheletele unor mașinării mari împrăștiate în nisip. Omul făcînd calcule după soare și după umbra unor copaci ciudați. Ajunse la a patra imagine și răsuflarea i se opri. Pielea i se încreți ca de frig.

În a patra imagine, omul stătea din nou pe plajă — ochii goi, stilizați, fiind singurele trăsături de pe chip, redate de artist cu o privire tîmpă de vițel — iar deasupra mării, dînd tîrcoale unui vas care se apropia, se vedea un nor de siluete întunecate. Imaginea era neclară, dar Bellis putea ghici brațe și picioare subțiri atîrnînd și un nor de aripi.

Imaginea o neliniști.

Trecu peste text, încercînd să-și amintească limba. Cartea avea ceva ciudat. Părea foarte diferită de celelalte lucrări hieratice Kettai pe care le văzuse. Tonul cărții avea ceva nepotrivit, neconcordant cu poezia ce caracteriza vechiul canon literar din Gnurr Kett.

Căutase sprijin din partea veneticilor, citi ea cu ezitare, *dar toți ceilalți ocoleau insula noastră, temători față de femeile noastre flămînde.*

Bellis ridică privirea. *Sfîntu știe ce mi-a picat în mînă,* își spuse ea.

Cîntări iute situația, încercînd să afle ce trebuia să facă mai departe. Mîinile ei continuau să întoarcă

paginile automat și, atunci cînd coborî privirile, Bellis găsi la mijlocul volumului imaginea omului aflat pe mare într-o barcă. El și barca lui erau desenați foarte mic. Bărbatul lăsa în apă un lanț cu un cîrlig uriaș la capăt.

Mult mai jos, în adînc, între spiralele care desemnau apa, se vedeau cercuri concentrice mult mai mari decît ambarcațiunea.

Imaginea îi reținu atenția.

O privi cu atenție și se simți mișcată profund. Își ținu răsuflarea. Și dintr-o dată, imaginea parcă prinse un alt contur, ca un joc de iluzie optică pentru copii. Înțelese ceea ce vedea și stomacul i se strînse atît de tare încît crezu că leșină.

Știa acum ce fel de proiect secret se desfășura în districtul Țiparului. Știa încotro se îndreptau. Știa cu ce se ocupă Johannes.

Șekel tot mai vorbea. Ajunsese la subiectul peștelui cuirasat.

— Tanner era acolo, îl auzi ea rostind cu mîndrie. Tanner s-a dus să-i ajute, doar că n-a ajuns la timp. Dar să-ți spun ceva ciudat. Îți amintești că mai demult ți-am spus că sub oraș sînt niște chestii nedeslușite? Pe care n-avem voie să le privim? Ei bine, după ce cuirasatul a plecat ieri, săracul Tanner s-a trezit chiar sub una. A apucat să o vadă limpede — acum știe ce e acolo jos. Ghici...

Făcu o pauză teatrală ca să-i lase timp lui Bellis să ghicească.

— Un căpăstru, spuse ea, aproape neauzită.

Expresia lui Șekel se transformă în confuzie. Bellis ridică glasul.

— Un căpăstru uriaș, un frîu mai mare decît o clădire. Lanțuri, Șekel, de mărimea unor vapoare, spuse ea.

El o privi cu uimire și dădu din cap atunci cînd Bellis trase concluzia.

— Tanner a văzut lanțuri.

Încă nu-și luase privirea de pe imaginea din carte: un omuleț într-o bărcuță pe o mare cu valuri înghețate care se suprapuneau într-o ordine precisă ca solzii unui pește, iar dedesubt, adîncul redat în linii spiralate, iar în partea de jos, eclipsînd barca de deasupra, un cerc înscris într-un cerc încris într-un al treilea, vast indiferent cum ar fi fost privit, inimaginabil de mare, cu o pată neagră în mijloc. Privind în sus, spre pescarul ce-și urmăra prada.

Sclera, irisul și pupila.

Un ochi.

Interludiul III: Altundeva

Sînt intruși în Salkrikaltor. Stau liniștiți, scurgînd din ochi orașul și homorii, ca prin niște găuri de evacuare.

Au lăsat în urmă o dîră de rapoarte de fermieri răpiți, de aventurieri și călători și funcționari mărunți lipsă. Au extras informații prin taumaturgie și tortură.

Intrușii urmăresc cu ochi uleioși.

Au explorat. Au văzut templele și gropile cu rechini și galeriile și arcadele și cocioabele homorilor, arhitectura apelor de mică adîncime. Cînd lumina slăbește și globurile din Salkrikaltor luminează, traficul se întețește. Tineri homori se încaieră și se expun pe potecile spiralate de deasupra (acțiunile lor sînt reflectate în ochii ascunși ai urmăritorilor).

Orele trec. Străzile se golesc. Globurile se sting încet în orele de dinaintea răsăritului.

Și e liniște. Și întuneric. Și rece.

Iar intrușii se deplasează.

Trec pe străzile goale, învăluiți în beznă.

Intrușii se mișcă precum gunoaiele luate de curenți, de parcă nu ar fi nimic. Traversează alei dosnice pătate cu anemone.

Pe străzile ca niște tranșee nu se vede nimic viu în afară de pești, melci, crabi care îngheață de frică la apropierea intrușilor. Trec pe lîngă cerșetori cuibăriți în fundăturile dintre case. Printr-o deschizătură a unui depozit gata să se prăbușească. Peste acoperișurile joase cu aspect de coral bătute de curenți de apă,

insinuîndu-se prin umbre care păreau prea mici pentru ei. Iuți ca niște morene.

Un nume li se șoptește într-o spiră de sînge, un indiciu pe care l-au acceptat, urmărit și găsit.

Se ridică spre suprafață și privesc în jos spre acoperișuri.

El doarme acolo, cu picioarele strînse sub el, cu trunchiul legănîndu-se încet în bătaia curenților, cu ochii închiși — homorul pe care-l vînaseră. Intrușii se chircesc. Îl mîngîie și îl ating și scot sunete din gîtlej, iar ochii lui se deschid încet și se scutură violent în legăturile în care l-au înfășurat (*ușurel, ca pe copiii mici, ca să nu-l trezească*), și cu gura deschisă atît de larg încît dă impresia că o să se despice și o să sîngereze. Ar țipa și ar tot țipa în tonuri homore dacă nu i-ar fi prins un colier de os care îi apasă fără durere pe anumiți nervi ai gîtului și spatelui și îi opresc sunetele.

Picături de sînge se ridică din gîtul homorului. Intrușii îl privesc curioși. Cînd, în sfîrșit, frenezia îl epuizează, un răpitor se deplasează cu o grație nepămînteană și vorbește.

— *știi ceva,* spune el, — *ce vrem și noi să aflăm.*

Își încep lucrarea, șoptind întrebări și atingînd translatorul homor cu o pricepere neînchipuită, iar el dă capul pe spate și urlă din nou.

Din nou, fără zgomot.

Intrușii continuă.

Și mai tîrziu.

Fundul oceanului se prăbușește mult și apa se deschide nesfîrșită și siluetele întunecate (departe de casă) stau nemișcate suspendate în întuneric și cugetă.

Urma a explodat.

Mici arabescuri de zvonuri se împrăștie pornind de la ei, învăluie și se joacă. Nava de sud a dispărut. De la marginile stîncoase ale continentului, unde pămîntul se înalță ca să separe apa sărată de cea dulce, au luat

urma pînă în Canalul Vasiliscului, pînă la degetele îndreptate în sus ale Salkrikaltorului, pînă la corabia care naviga între mare și Noul Crobuzon, orașul riveran. Dar corabia aceea a dispărut, lăsînd în urmă minciuni și povești.

Guri hulpave din adîncuri. Piraţi fantomă. Torsiune. Furtuni oculte. Orașul plutitor.

Iar și iar, orașul plutitor.

Vînătorii cercetează platformele ce adastă în apele sudice ale Salkrikaltorului: piloni ca niște copaci nemăsurat de mari, ca niște picioare de pachiderm, conducte de beton repezindu-se spre fundul mării, mîl ridicîndu-se în jurul lor ca în jurul unor picioare în mers.

Sfredele mușcă din stînca moale, ca să-i sugă sucurile. Platformele se hrănesc în apele puțin adînci ca niște creaturi ale mlaștinilor.

Oameni în înveliș de piele și aer coboară pe lanțuri să îngrijească uriașii mormăitori, iar vînătorii îi sperie cu ușurința unor animale de pradă. Scot măștile, iar oamenii se zbat fără scăpare și-și scot sufletul o dată cu aerul din piept. Răpitorii lor îi țin în viață cu ajutorul vrăjilor, cu săruturi de oxigen, cu masaj care le încetinește inima, și în peșteri cu apă ușoară oamenii cer îndurare și, la insistențele răpitorilor lor, spun tot felul de povești.

Povești, mai ales despre un oraș plutitor care a furat *Terpsichoria.*

Noaptea se lasă și umbrele aruncate de zi se estompează.

Siluetele tulburi au toată apa din lume de căutat. Oceanele: Rime; Boxash; Vassilly și Tarribor și Teuchor; cel Mut și cel Agitat. Și Marea Domnului și Marea Spiralată și Ceasul și Ascunsul și celelalte; și toate strîmtorile, estuarele și canalele. Și golfurile și intrîndurile.

Cum să le cotrobăie pe toate? De unde să înceapă?

Întreabă marea.

Țîșnesc din adîncuri.

— *unde e orașul plutitor?* întreabă ei.

Regele rechinilor pitici nu știe sau nu-i pasă. Corokanth nu spune. Vînătorii întreabă în altă parte.

— *unde e orașul plutitor?*

Descoperă creaturi inteligente care maimuțăresc peștii și țiparii și care pretind că nu știu nimic și se îndepărtează înotînd. Vînătorii întreabă salinele, creaturile elementale ale apei sărate, dar nu înțeleg scrîșnetele lichide prin care ele transmit informația.

Ridicîndu-se o dată cu soarele la suprafață, vînătorii plutesc și se gîndesc din nou.

Întreabă balenele.

— *unde e orașul plutitor?* întreabă ei uriașele creaturi stupide ce mestecă plancton, pe cele cenușii, pe cele cocoșate și pe cele albastre. Le escaladează ca niște alpiniști și le manipulează centrii plăcerii din creierele lor greoaie. Le mituiesc, canalizînd tone de plancton într-o supă cuprinsă de panică dinaintea rînjetului balenelor.

Vînătorii fac din întrebarea lor o poruncă.

— *găsiți orașul plutitor*, spun ei cu grijă, în termeni destul de simpli ca să poată fi înțeleși de balene.

Ceea ce și fac. Animalele uriașe adastă, sinapsele lor sînt atît de greoaie încît vînătorii devin nerăbdători (dar ei știu că trebuie să aștepte). În sfîrșit, după minute în care singurul zgomot este cel făcut de fălcile lor, balenele rup tăcerea într-un concert de tunete.

Mugesc peste mii de kilometri; folosind eco-locația; comunicînd; trimițîndu-și una alteia mesaje stupide de prietenie; făcînd ceea ce li s-a spus: să caute Armada.

Partea a Treia

Fabrica de busole

Capitolul Cinsprezece

— În Armada se crește un avanc.

Chipul lui Silas se umplu de uimire, refuz, o gamă întreagă de sentimente negativiste.

— Nu se poate, spuse el încet, clătinînd din cap.

Bellis încreți buzele.

— De ce, pentru că avancul e o legendă? i-o servi ea cu răceală. Pentru că sînt o specie dispărută? Povești pentru copii?

Își țuguie buzele și scutură cartea lui Krüach Aum.

— Cel care a pus pe raft asta, acum douăzeci de ani, a crezut că e o carte de povești pentru copii, Silas. Știu să citesc hieratica Kettai, spuse ea cu voce apăsată. Nu e o carte pentru copii.

Ziua se stingea și zumzetul orașului continua afară. Bellis privi pe fereastră la lumina ce murea în fîșii de culori spectaculoase. Îi înmînă cartea lui Silas și vorbi din nou.

— Nu m-am mai ocupat de altceva vreme de două zile. Am bîntuit biblioteca de parcă aș fi fost un nenorocit de eidolon, tot citind cartea lui Aum.

Silas întorcea pagină cu pagină, grijuliu, trecînd cu ochii peste text ca și cum l-ar fi putut înțelege, deși Bellis știa bine că nu putea.

— E în hieratica Kettai, spuse ea, dar nu e din Gnurr Kett și nici nu e vechi. Krüach Aum este anofel.

Silar ridică privirea interzis. Se lăsă o tăcere lungă.

— Crede-mă, spuse Bellis, părînd epuizată. Știu cum sună. Am petrecut ultimele două zile încercînd să

descopăr cît mai multe. Am crezut că sînt morți, dar nu sînt decît pe moarte, Silas. Mor de mai bine de două mii de ani. Cînd a căzut Matriarhatul Malarial, au fost eradicați din Shoteka, Rohagi și din cea mai mare parte a Cioburilor. Dar au reușit să supraviețuiască... S-au adăpostit pe o nenorocită de stîncă la sud de Gnurr Kett. Și, orice ai crede, chiar și după căderea Matriarhatului, se mai află unii dispuși să facă negoț cu ei. Au un soi de înțelegere cu Dreer Samher sau cu Gnurr Kett sau cu amîndouă. Nu-mi dau seama. Și scriu cărți, după cum se pare, făcu ea, arătînd spre volum. Cine știe de ce e în hieratica Kettai. Poate că e limba pe care o vorbesc acum — ar fi singurii din lumea asta care o mai fac. Nu știu, la naiba, Silas. Poate că e doar o vrăjeală, izbucni ea brusc iritată. Poate că nu e decît un fals sau o minciună sau, într-adevăr, o poveste pentru copii. Dar Tintinnabulum mi-a spus să caut orice lucrare de Krüach Aum; crezi că subiectul cărții ăsteia e doar o coincidență?

— Despre ce tratează? întrebă el.

Bellis luă cartea din mîna lui și traduse încet primele rînduri.

— Aș minți dacă ți-aș spune că scriu asta lipsit de mîndrie. Sînt plin de mîndrie ca de hrană, pentru că am... găsit o poveste de spus, despre ceva ce nu s-a mai făcut de pe vremea Imperiului Fantomei și s-a-mplinit din nou acum o mie de ani. Unul dintre strămoșii noștri, după ce reginele noastre s-au prăbușit și noi am venit aici să ne ascundem... Cu... dispozitive și taumaturgie... a plecat pe apă... într-un loc întunecat.... și a trimis vrăji în gura apei și după douăzeci și una de zile de dogoare și sete și foame... a scos afară un lucru mare și misterios.

Ridică privirea spre Silas și încheie:

— Muntele-care-înoată, balena divină, cea mai mare fiară ce a vizitat lumea noastră vreodată, avancul.

Închise cartea încet.

— A chemat un avanc, Silas.

— Ce s-a întîmplat? întrebă el. Ai citit cartea, ce s-a întîmplat?

Bellis oftă.

— Nu se spune cum și unde, dar Aum a găsit niște manuscrise vechi, o poveste veche. Le-a pus cap la cap, le-a dat coerență și le-a repovestit. Povestea unui anofel al cărui nume nu se spune nicăieri. Petrecută cu secole în urmă. Sînt zece pagini în care se descriu pregătirile lui. Omul mănîncă bine; se documentează; privește mult marea; adună lucrurile de care are nevoie: butoaie, băutură, mașinării vechi care mucegăiau pe plajă. Iese pe mare. Singur. Încearcă să păstreze controlul unui yacht mult prea mare pentru un singur om, dar nimeni nu vine cu el să-l ajute. Caută un loc anume, un fel de ... puț foarte adînc, o gaură în fundul oceanului. Acolo vrea să vîneze. Acolo aruncă momeala. Acolo vrea să iasă avancul din locul în care își duce zilele. Apoi avem douăzeci de pagini plictisitoare despre privațiunile de pe mare. Foame, sete, oboseală, umezeală, căldură... Chestii din astea. El știe că se află în locul potrivit. E sigur că undița lui se... întinde în altceva. Că se scurge în afara lumii. Dar nu poate atrage avancul. Nu există un vierme atît de mare. Apoi, în a treia zi, pe cînd era complet epuizat, iar barca i se deplasa pe niște curenți ciudați, cerul s-a întunecat. Se apropia o furtună elictrică. Și-a spus că nu e suficient să se afle în locul potrivit — avea nevoie de putere ca să atîțe monstrul. Era lovit de valuri și de vînt și marea înnebunise. Barca plonja în valuri uriașe, scrîșnind de parcă ar fi fost gata să se spargă.

Silas o asculta în tăcere, cu ochii mari, iar Bellis avu brusc impresia ridicolă că este o profesoară care spunea povești unui copil.

— În toiul furtunii, a urcat un ghem de fire pe catarg, le-a înfășurat în jurul velaturii și le-a legat la un soi de generator. Apoi...

Bellis oftă.

— Nu am reușit să urmăresc exact descrierea de mai departe. Execută un fel de taumaturgie. Cred că încerca să conjure fulgerii, ființe elementale elictrice, sau să le sacrifice, dar nu este clar. Ei bine...

Bellis ridică din umeri.

— Că o fi reușit sau nu, că i-a răspuns vreo ființă elementală sau doar pentru că a înfășurat firul de cupru pe un catarg de treizeci de metri în mijlocul furtunii, cert este că fulgerul a lovit conductorul.

Deschise cartea la ilustrațiile relevante: barca văzută din profil, marcată cu alb, lovită de un fulger redat geometric, ca un fierăstrău, în vîrful catargului.

— Motoarele sînt brusc alimentate de o cantitate explozivă de energie. Controalele taumaturgice pe care le-a instalat pentru a atrage și controla avancul au tresărit din pricina descărcării, apoi au ars pe loc. Barca s-a aplecat, undița uriașă s-a îndoit și dedesubt s-a pornit o vîltoare. Prinsese în cîrlig un avanc, spune Aum. Și acum se ridica la suprafață.

Bellis tăcu. Întoarse paginile și citi în gînd cuvintele lui Aum.

Oceanul vibră din pricina unui strigăt pornit la opt kilometri adîncime, apa se înălță și se clătină, instabilă, valurile se neteziră, suprafața apei se curbă ca o minge gigantică și barca fu aruncată ca un fir de praf; avancul apăru la suprafață și orizontul dispăru.

Asta era tot. Nici o descriere a creaturii. Pagina din stînga pe care ar fi trebuit să fie desenul era goală.

— Îl vede, șopti ea. Cînd își dă seama cît e de mare, își dă seama că nu a făcut decît să-l zgîndăre cu cîrligele și vrăjile lui. Credea că o să-l strunească din undiță ca pe un pește... Imposibil. Avancul rupe lanțurile fără efort. Apoi se scufundă din nou, iar marea rămîne pustie. Și el rămîne singur și trebuie să se întoarcă acasă.

Bellis parcă și vedea imaginea și rămase impresionată. Își imagina omul înfrînt, ud, în mijlocul unei furtuni teribile, împiedicîndu-se pe puntea bărcii lui nepotrivite cu asemenea vreme. Pornind motoarele

avariate, tîrîndu-se înapoi peste mare, înfometat și epuizat și mai ales singur.

— Crezi că e o poveste adevărată? spuse Silas.

Bellis deschise cartea la ultima parte și o ridică spre el. Paginile erau pline de calcule matematice înghesuite.

— Ultimele douăzeci de pagini sînt ocupate cu ecuații, note taumaturgice, referințe la lucrările unor colegi. Aum numește asta indice de date. Este aproape imposibil de tradus. Nu înțeleg nimic — e teorie avansată, cripto-algebră. Dar e incredibil de îngrijit lucrat. Dacă e doar un fals, este inutil de complicat. Ce a făcut aici... Aum a verificat detaliile — datele, tehnicile, taumaturgia, metodele științifice... A descris metoda de realizare. Aceste ultime pagini... sînt un expozeu, un tratat științific, explicînd cum se face. Cum se atrage un avanc. Silas, cartea asta a fost scrisă și tipărită în ultimul an Kettai Vullfinch. Asta a fost acum douăzeci și trei de ani în urmă. Ceea ce înseamnă, printre altele, că Tintinnabulum și ai lui se înșală — ei cred că Aum a scris în secolul trecut. A fost tipărită în Kohnid, în Gnurr Kett, la editura Înțelepciunea Vibrantă. În biblioteca asta nu sînt așa de multe lucrări Kettai pe cît ai crede. Iar majoritatea sînt scrise în demotica Kettai. Dar mai sînt cîteva în hieratica Kettai și le-am cercetat pe toate. Înțelepciunea Vibrantă publică lucrări în hieratică: filozofie, știință, texte vechi, meconomie gnostică și de-alde astea. Este evident că editura pune această carte pe același plan, Silas. Dacă e o fraudă, atunci a păcălit o editură științifică și cele mai bune minți din Armada. Ce mai citesc savanții Amanților, Silas? Cartea prietenului meu Johannes, Teoriile MegaFaunei. O alta, tot a lui, despre viața transplanară. Teorii radicale despre natura apei, cărți despre ecologie marină. Și sînt disperați să găsească această carte, probabil pentru că Tintinnabulum și vînătorii lui au găsit cîteva referințe la ea și nu pot da de ea. Sfinte GurăMultă, de ce crezi că se întîmplă toate astea? Silas, am citit-o.

Îl făcu să o privească în ochi.

— E adevărată. E o carte despre cum să prinzi un avanc. Cum să-l controlezi. Anofelul Aum a descris... cum avancul s-a eliberat cu ușurință de el.

Se aplecă înainte.

— Dar nu era decît un om. Armada e un oraș. El a făcut rost de cîteva motoare cu aburi vechi: Armada are districte industriale întregi. Sub oraș sînt lanțuri gigantice — știai asta? Ce crezi că au de gînd să facă cu ele? Și Armada mai are și platforma *Sorghum*.

Lăsă cuvintele ei să-și facă efectul și îi văzu privirea schimbată.

— Orașul are sute de litri de lapte de stîncă, Silas, precum și mijloacele să mai adune alte sute. Sfîntu știe ce vrăji pot alimenta cu asta. Amanții cred că pot reuși acolo unde omul lui Aum a eșuat, spuse ea simplu. Se îndreaptă spre gaura de scurgere să cheme un avanc. Au de gînd să-l înhame la oraș. Și vor să-l controleze.

— Cine mai știe de carte? întrebă Silas, iar Bellis dădu din cap.

— Nimeni, spuse ea. Doar băiatul, Șekel. El habar n-are ce este, ce înseamnă.

Ai făcut un lucru bun să mi-o aduci mie, îi spusese ea. *Am să văd despre ce scrie în ea și am s-o trimit lui Tintinnabulum de îndată ce îmi dau seama la ce folosește.*

Își aminti neliniștea și teama lui Șekel. El vizita deseori nava *Castor* a lui Tintinnabulum, ca să fie cu Angevina. Lui Bellis îi era milă, știa că nu dusese cartea direct pentru că îi era frică să nu facă vreo greșeală. Încă nu era destul de priceput la citit și, pus în fața unui lucru atît de important, își pierduse încrederea în sine. Citise combinația de litere *Krüach,* privise numele pe care-l copiase de pe hîrtia lui Tintinnabulum și văzuse că sînt la fel — și totuși...

Totuși nu era sigur. Nu voia să se facă de rîs, nici să-i facă pe alții să piardă vremea. O dusese la Bellis,

prietena și profesoara lui, ca să verifice, să fie sigur. Iar ea, fără milă, o luase de la el, știind că îi dădea putere.

Amanții îi duceau spre o fisură din fundul mării de unde s-ar fi ridicat avancul. Strînseseră ce aveau nevoie — savanții, o platformă care să alimenteze vrăjile — și acum se îndreptau spre terenul de vînătoare, în vreme ce experții lor lucrau fără întrerupere să finalizeze calculele, să rezolve enigmatica metodă de ademenire, totul din mers.

Și imediat ce-și dădură seama că își atinseseră scopul, că știau planul Anamților, că puteau afla în ce direcție se îndrepta orașul, începură să discute frenetic despre cum puteau folosi aceste cunoștințe pentru a evada.

Ce facem? gîndi Bellis. *Încă o noapte în care am stat în cămăruța mea rotundă spunîndu-ne unul altuia o zei o zei, din pricină că am dat la o parte un acoperămînt al misterului și am descoperit dedesubt alte prostii, alte necazuri pe care nu le putem ocoli.* Îi venea să caște de oboseală. *Nu vreau să mă mai întreb ce avem de făcut de-acum încolo,* gîndi ea. *Vreau să fac pur și simplu ceva.*

Bătu darabana cu degetele peste textul cărții. Un text pe care doar ea și puțini alții îl puteau citi.

Privind limba obscură, un sentiment vag și neplăcut de suspiciune i se strecură în suflet. Se simți ca în noaptea aceea în restaurant, cînd Johannes îi spusese că Amanții îi foloseau cărțile.

Scrîșnetul continuu al flotilei de remorchere ce trăgeau după ele orașul devenise zgomot de fond. Dar, neobservate și uitate, continuau. Nu era clipă din zi sau din noapte în care Armada să nu înainteze, centimetru cu centimetru, spre sud. Efortul era extraordinar și ritmul glacial, mai lent decît tîrîșul unui om.

Dar zilele treceau una după alta și orașul se deplasa. Lumea dezbrăcă hainele și pantalonii de lînă. Zilele erau

încă scurte, dar fără prea mult tam-tam Armada intrase în zona temperată a mării. Și continua să se deplaseze spre ape mai calde.

Plantele din Armada — recoltele de grîu și orz, pajiștile de pe punți, buruienile de pe pietre și metal — cu toate simțeau schimbările. În continuă căutare de căldură, profitară de schimbarea aleatorie a anotimpurilor și începură să crească rapid, să înmugurească. Mirosurile parcurilor deveniră mai bogate; verdeața începu să fie spartă de floricele.

În fiecare zi se adunau tot mai multe păsări. Navele-pirat treceau peste bancuri de pești colorați ce înotau în apele calde. În multele temple ale Armadei, ritualurile sărbătoreau cea mai nouă venire a primăverii.

Tanner văzuse lanțurile și astfel își dăduse seama repede ce planuri avea orașul.

Firește, nu cunoștea detalii. Dar ținu minte ce a văzut, chiar dacă fusese cuprins de șoc și frig pe durata ascensiunii lui prin apă. Se ridicase pînă sub una dintre navele interzise, în inima unei zone luminoase a cărei dimensiune la început îl ameți se, dar cînd se dezmeticise își dăduse seama că se afla în ochiul unui lanț de douăzeci de metri lățime.

Marele Răsăritean se întindea deasupra capului ca un nor întunecat. Metalul de dedesubt îi era presărat cu buloane mai mari decît un om. Printre ierburile crescute pe chila vasului în decurs de secole, Tanner zări o altă verigă a lanțului, legată de prima, atîrnînd sub coca vasului. Algele și apa vrăjită nu-i permiteau să vadă mai departe.

Sub oraș se aflau lanțuri uriașe. Și, cunoscînd aceasta, nu-i trebui mult să-și închipuie ce se plănuia. Neplăcut surprins, Tanner înțelese că acum cunoștea secretul care plutea peste conversațiile de la docuri. Sursa neliniștii și semnelor secrete și privirilor cu înțeles, proiectul nerostit care îngloba toate eforturile lor.

O să ridicăm ceva de pe fundul mării, gîndi el calm. *Vreo fiară? O să strunim vreun șarpe de mare sau vreun kraken... și după aceea? Să tragă Armada? Ca un balaur de mare înhămat la o corabie-car?*

Totuși, lucrurile se leagă, își spuse el, copleșit de dimensiunea obiectului, dar nici înspăimîntat, nici dezabrobator.

De ce se ascunde asta de cei ca mine? gîndi el. *Ce, nu sînt destul de loial?*

Tanner avu nevoie de cîteva zile să se refacă după atacul peștelui cuirasat. Somnul îi era agitat; se trezea scăldat în sudoare. Își amintea senzația măruntaielor mortului în mîinile lui și, deși mai ținuse în brațe un mort și înainte, groaza întipărită în privirea cadavrului aceluia îl bîntui zile întregi. Nu putea uita imaginea cuirasatului repezindu-se spre el, implacabil ca un eveniment geologic.

Tovarășii lui de muncă îl tratau cu respect.

— Ai încercat, Tanner, băiete, îi spuneau ei.

După două zile, Tanner se întoarse la ochiul de apă dintre districtul Țiparului și Jhour, să înoate și să-și oblojească pielea crăpată. Cercetă oamenii din apă; erau acum mai mulți, din pricina apei mai calde. Alți cetățeni-pirați priveau de pe margine, minunîndu-se de îndemînarea ezoterică a înotătorilor.

Tanner văzu picăturile de apă aruncate de gesturile neexperimentate ale celor din apă, văzu apa încrețită și se trezi tresărind nervos dinaintea scufundătorilor. Nu-i putea vedea nici pe ei, nici ce se afla dedesubt. Se apropie de margine, se pregăti să sară și simți cum i se strînge stomacul.

Îi era teamă.

Acum e prea tîrziu, își spuse el aproape isteric. *E prea tîrziu, băiete! Ai fost Refăcut pentru așa ceva! Trăiești în apa asta blestemată și nu te mai poți întoarce.*

Era de două ori înspăimîntat: o dată din pricina mării și a doua oară din pricina propriei lui rețineri care

îl țintuia pe mal, transformîndu-l într-o ciudățenie, un monstru cu branhii și labe palmate trăind pe uscat, cu pielea crăpată și branhii uscîndu-se dureros, cu tentacule putrede, prea speriat să înoate. Așa că se forță să intre, iar apa sărată îl mîngîie și îl liniști.

Îi venea teribil de greu să deschidă ochii și să privească în adîncul difuz, luminat albăstriu, știind că nu mai avea să vadă niciodată fundul apei, ci doar întinderi nesfîrșite în care pîndeau animale de pradă abia zărite.

Îi venea îngrozitor de greu, dar înotă și se simți mai bine.

La insistențele lui Șekel, Angevina îl lăsă pe Tanner să-i cotrobăie prin măruntaiele de metal. Încă nu era împăcată cu ideea. Că să poată opera, trebuiseră să-i scoată boilerul, imobilizînd-o. Era pentru prima oară în ani de zile cînd lăsase să i se întîmple asta. Trăia cu frica să nu i se stingă focul.

Tanner se apucă de treabă ca și cum ar fi fost un motor obișnuit, ciocănind țevile și strîngînd șuruburile cu cheia, pînă ce aruncă o privire în sus și îi văzu mîinile albite de încreștare strîngîndu-le pe ale lui Șekel.

Tanner își dădu seama că ultima dată cînd cineva îi umblase femeii prin măruntaie în felul acesta fusese atunci cînd o Refăcuseră. Continuă treaba cu gesturi mai blînde.

După cum se așteptase, motorul care o alimenta era vechi și ineficient. Trebuia înlocuit și, după un scurt avertisment către Angevina, nebăgînd în seamă țipetele ei îngrozite, începu să-l demonteze.

Pînă la urmă, Angevina se potoli (oricum era prea tîrziu să mai dea înapoi, îi explicase el fără milă: dacă o lăsa așa, nu mai avea să se miște niciodată). Iar cînd termină, după cîteva ore, cînd se trase de sub ea asudat și murdar de ulei și aprinse combustibilul noului ei boiler, Angevina simți diferența pe loc.

Erau amîndoi obosiți și jenați. Cînd presiunea se ridică în motor și Angevina începu să miște, să-și simtă

noile rezerve de energie, să-și verifice timpul de ardere al cărbunilor, femeia își dădu seama cît de multe făcuse pentru ea. Dar Tanner se simțea tot atît de rușinat să primească mulțumiri pe cît se simțea Angevina să le dea, astfel încît schimbară doar niște mormăituri nedeslușite.

Mai tîrziu, Tanner se cufundă în cada lui cu apă de mare și reflectă la ceea ce făcuse. Angevina nu mai avea nevoie să scormonească la nesfîrșit după resturi de cărbuni. Mintea ei era liberă acum: nu mai trebuia să se gîndească tot timpul la boiler, nu mai trebuia să se trezească cu noaptea în cap să se alimenteze.

Zîmbi.

Cînd se ridicase, Tanner observase o zgîrietură nouă pe șasiul ei, din pricina unei chei sau a unei șurubelnițe. Îi făcuse o rană în metal. Angevina făcea eforturi să-și păstreze curate părțile de metal, așa că semnul făcut de Tanner ieșea în evidență. Fusese cuprins de jenă.

Cînd văzuse Angevina, chipul îi împietri de furie. Dar pe măsură ce trecură minutele și ea își încercă motoarele, expresia i se schimbă. Iar cînd plecase, îl lăsase pe Șekel să o aștepte în pragul ușii, iar ea rulase spre Tanner și îi șoptise:

— Nu-i nimic, nu mă supăr de zgîrietură. Ai făcut treabă bună, Tanner. Iar semnul acela... Să zicem că face parte din reparație, bine? Parte a noului ansamblu.

Îi zîmbise scurt și plecase fără să privească în urmă.

— Cu plăcere, luate-ar Sfîntu', murmură Tanner cînd își aminti scena, mulțumit și stînjenit în același timp.

Se lăsă moale în cadă.

— Am făcut-o pentru puști. De dragul lui.

În cartierul bîntuit al Armadei se aflau doar zece corăbii de diferite mărimi, ascunse într-un colț al portului din fața orașului, mărginit de districtul Acalmiei și Tot-al-Tău al regelui Friedrich.

Supușii lui Friedrich, aflați sub violenta sa conducere mercantilă, ignorau în cea mai mare parte vasele de lîngă districtul lor, concentrîndu-se asupra bazarelor, circurilor cu gladiatori și cămătarilor. Cu toate astea, influența înfricoșătoare a cartierului bîntuit se strecura peste fîșia îngustă de apă și afecta Acalmia, districtul Brucolacului. Acolo unde acesta se învecina cu navele părăsite, propriile-i nave deveniseră și ele locuri neplăcute.

Poate că Brucolacul și acoliții lui din districtul Acalmiei erau cauza pentru care locuitorii deveniseră sensibili la prezența morților și ne-morților. Poate că de aceea, spre deosebire de cei din Tot-al-Tău, cetățenii din districtul Acalmiei nu puteau uita prezența înfricoșătorului cartier bîntuit din vecinătate.

De acolo se auzeau zgomote nefirești: șoapte purtate de vînt; scrîșnetul slab al motoarelor; zgomot de suprafețe frecate între ele. Unii pretindeau că zgomotele sînt iluzorii, produse de vînt și de arhitectura bizară a corăbiilor străvechi. Foarte puțini credeau asta. Cîteodată, indivizi mînați de bravadă — invariabil dintre cei noi capturați — intrau în zonă de unde ieșeau după cîteva ore amuțiți și palizi, refuzînd să vorbească. Uneori, firește, nici nu mai ieșeau.

Încercările de a desface cele zece nave de restul orașului, de a izola și șterge cartierul bîntuit de pe harta Armadei, fuseseră toate sortite eșecului în modul cel mai alarmant. Cei mai mulți cetățeni erau superstițioși cînd venea vorba de locul acela: deși erau speriați, se împotriveau cu tărie îndepărtării lui.

Nici păsările nu se așezau pe corăbiile bîntuite. Linia catargelor vechi, carcasele smolite și pînzele sfîșiate erau pustii.

Granița dintre districtul Acalmiei și cartierul bîntuit era un loc în care te puteai retrage fără să fii deranjat.

Doi bărbați stăteau în burnița rece a nopții. Erau singuri pe puntea unui clipper.

În fața lor, la zece metri distanță, se afla un vas lung și subțire, o galeră antică scîrțiind sub vîntul neîncetat al Armadei, pustie și lipsită de lumină. Podurile care o legau de clipper erau putrede și blocate cu lanțuri. Era corabia cea mai înaintată a cartierului bîntuit.

Departe în spatele bărbaților se auzeau zgomotele orașului, vacarmul nedeslușit al piețelor care străbătea cîteva nave, al cazinourilor și al sălilor de dans. Clipperul era însă cufundat în tăcere. Șirul de corturi de pe punte era în cea mai mare parte nelocuit. Cei cîțiva locatari știau cine se afla pe punte și se țineau cu grijă la loc ferit.

— Mă minunez, spuse Brucolacul în șoaptă, fără să privească spre tovarășul lui.

Vocea lui slabă și aspră abia se auzea. Vîntul și ploaia îi îndepărta părul răvășit de pe față; Brucolacul se uita peste galeră la marea întunecată.

— Explică-mi.

Se întoarse și ridică din sprîncene, într-o expresie de ușoară consternare, spre Uther Doul.

Fără gardieni, străjeri sau trecători care să observe interacțiunea lor, tensiunea ce caracteriza confruntările publice dintre cei doi lipsea acum. Limbajul trupului lor era doar puțin mai atent, ca al celor ce se întîlnesc pentru prima oară.

— Nu că nu te-aș cunoaște, Uther, spuse Brucolacul. Nu că nu am colaborat. Am încredere în tine, cu adevărat. Am încredere în instinctele tale. Știu cum gîndești. Și știm amîndoi că e doar o... întîmplare faptul că ești omul lor... și nu al meu.

În vocea lui se simțea regretul, o urmă vagă.

Brucolacul îl privi pe Uther Doul cu ochii lui încețoșați. Limba lungă, despicată, gustă aerul, apoi continuă:

— Spune-mi, omule. Spune-mi ce se petrece. Fir-ar să fie, doar nu suporți ideea asta idioată. Te simți vinovat? Asta e? Tu ai fost cel care le-ai dat ideea? Nu le-ar fi trecut prin cap dacă nu le-ai fi spus tu?

Se aplecă puțin înainte în timp ce vorbea.

— Nu e vorba de putere, Uther. Știi asta. Nu dau o ceapă degerată pe cei care conduc Armada. Nu vreau decît Acalmia. Țiparul a fost întotdeauna cel mai puternic, nu mă deranjează. Nici măcar nenorocitul de avanc nu mă interesează. La dracu', dacă aș fi crezut că o să funcționeze, aș fi fost de partea ta. Nu sînt ca nenorociții din Tribunal care tot critică acțiunile „împotriva naturii" și „care se joacă cu forțe letale", tîmpenii din astea. La naiba, dacă o alianță cu demonii ar întări poziția orașului, crezi că n-aș fi încercat?

Uther Doul îi aruncă o privire pe furiș și, pentru prima oară, chipul îi înflori cu un zîmbet reținut.

— Ești ne-mort, Brucolacule, spuse el cu voce melodioasă. Știi că sînt mulți cei care cred că deja faci afaceri cu Talpa Iadului.

Brucolacul nu-l băgă în seamă și continuă.

— Mă opun pentru că nu se vor opri la proiectul cu avancul.

Vocea îi era rece. Doul își feri privirea. Noaptea nu avea nici stele, nici orizont: marea și cerul se contopeau.

— Nu va trece mult pînă ce alții vor remarca. Scrumbia n-are decît să asculte ordinele pînă ce o să fiarbă oceanul, dar crezi că Jhour sau Orașul Cărților vor rămîne de partea Amanților cînd își vor dea seama care e planul real? Uther, te așteaptă o revoltă.

— Mortule..., începu Doul și făcu o pauză grea.

Doul era singurul om din oraș care folosea acest apelativ onorific ce își avea originea în ținutul lui de baștină.

— Mortule Brucolac. Eu sînt omul Amanților. Știi bine, și știi și de ce. Poate că s-ar fi putut întîmpla altfel, dar asta e situația. Eu sînt un soldat, Brucolac. Un soldat bun. Dacă n-aș fi crezut că o pot face — dacă n-aș fi crezut că o să funcționeze — n-aș fi sprijinit acest proiect.

— Prostii.

Vocea Brucolacului veni dură și răgușită.

— Pe mă-sa, Uther... asta e o minciună. Îți amintești cum am descoperit intențiile lor reale legate de avanc?

— Spioni, spuse plat Doul, uitîndu-se din nou în ochii lui.

Brucolacul nega.

— Spionii nu pot afla decît insinuări sau clenciuri. Nu te păcăli singur. Știu asta, pentru că tu însuți mi-ai spus.

Privirea lui Doul era rece și tăioasă.

— Asta e o calomnie și nu vreau să o mai repeți, spuse el, dar Brucolacul îl întrerupse rîzînd.

— Uită-te la tine, făcu el neîncrezător. Cu cine crezi tu că vorbești? Nu mai fi așa pompos. Știi bine ce vreau să spun. Firește că nu le-ai dat informațiile de bună voie și nici măcar nu ai recunoscut că le aveai. Dar, drace, Uther, am venit la tine și ți-am arătat ce am aflat, iar tu... Bine, ești un profesionist, n-ai să recunoști ceva care s-ar putea întoarce împotriva ta, dar dacă ai fi vrut să mă înșeli sau să mă faci să cred că greșesc, ai fi putut s-o faci. Dar n-ai făcut-o. Și pentru asta îți sînt recunoscător. Dacă vrei să joci în continuare jocul ăsta stupid și să nu recunoști ceea ce știm amîndoi, sau să-mi confirmi sau să-mi infirmi bănuielile... n-ai decît. Taci în continuare. Faptele rămîn aceleași, Uther.

Brucolacul sfîșia absent așchii din balustradă și le arunca în întuneric.

— M-ai lăsat să aflu. Și știi că ceilalți conducători de districte n-au să mă creadă dacă le spun. Mi-ai dat o povară pe care trebuie să o car singur. Pentru că tu știi că e un plan stupid, primejdios, nu știi ce să faci cu informațiile astea și ai nevoie de un aliat.

Doul zîmbi.

— Chiar atît de arogant ești? spuse el în șagă. Ești atît de sigur pe tine încît să interpretezi orice conversație, orice neînțelegere?

— Îți mai amintești de titanii tăioși? spuse brusc Brucolacul, iar Uther Doul amuți. De cîmpia de aburi? De lucrurile pe care le-am văzut acolo? Orașul ne e

dator, Uther. Noi am fost cei care l-au salvat, chiar dacă nu vor să recunoască, chiar dacă nu vor să știe. Unde erau blestemații de Amanți atunci? Nu eram decît eu... și cu tine.

Țipete de pescărușI. Vîntul printre corăbii, scîrțîitul cartierului bîntuit.

— Am aflat lucruri noi atunci, Uther, spuse iute Brucolacul. Am aflat cum să te citesc. Te cunosc.

— La naiba!, se răsti Uther Doul, răsucindu-se spre el. Cum îndrăznești să te joci de-a camaradul de arme cu mine? Nu sîntem de aceeași parte, Brucolac! Nu sînt de acord cu tine! Nu poți să pricepi? Avem întîmplări comune, e adevărat, iar Khyriad știe că nu mi te doresc ca dușman, Mortule, dar... asta e tot. Am venit aici în seara asta așa cum m-ai rugat, din curtoazie pentru tine. Nimic mai mult.

Brucolacul își puse mîna la gură și aținti privirea spre Doul. Limba lui lungă îi țîșni printre degete. Cînd își coborî mîna, părea trist.

— Cicatricea nu există, spuse el.

Se lăsă tăcerea.

— Cicatricea nu există, repetă el, iar dacă astrolonomii se înșală — și se înșală cu siguranță — atunci n-o s-o găsim. Iar dacă prin nu-știu-ce miracol o găsim, atunci știi bine — tu, Uther, mai bine decît oricare — că asta va însemna moartea noastră.

Arătă scurt spre sabia atîrnată la șoldul stîng al lui Doul. Își mișcă degetul spre mîneca dreaptă a tovarășului lui, străbătută de mănunchiuri de fire ca niște vene.

— Știi asta, Uther, spuse Brucolacul. Știi ce forțe vor ieși din așa ceva. Știi că nu avem cum să le rezistăm. O știi mai bine decît oricine, indiferent ce cred nebunii aceia. Asta o să fie sfîrșitul nostru, al tuturor.

Uther Doul privi în jos spre sabia lui.

— Nu va însemna moartea noastră, spuse el și zîmbi neașteptat. Nu va fi ceva atît de direct.

Brucolacul clătină din cap.

— Ești cel mai curajos om din cîți cunosc, Doul, spuse el pe un ton plin de regret. De aceea sînt uimit să-ți văd această față. Acest aspect primitiv, temător, laș, ticălos.

Doul nu reacționă în nici un fel, iar Brucolacul nu părea să încerce să-l provoace. Te-ai convins că lucrul cel mai curajos este să-ți faci datoria, orice ar fi, Uther?

Clătină din cap, cu o expresie de neîncredere.

— Ești masochist, Uther Doul? Asta e? Îți vine greu să te înjosești atît de mult? Ești mîndru cînd primești ordine stupide de la nenorociții aceia? Ai o plăcere perversă să asculți ordinele fără să gîndești? Să te ia naiba, pentru că astea sînt cele mai cretine ordine pe care ai încercat vreodată să le urmezi, știi bine asta. Și n-am să te las să le duci la îndeplinire.

Doul privi nemișcat cum Brucolacul se întoarse și plecă. Vampirul se înfășură în umbră și dispăru iute în ceața luminoasă, cu pași din ce în ce mai greu de auzit. Se auzi un foșnet și, mult deasupra punții, o velă se ciocni de catarg, ca și cum ceva s-ar fi lovit de ea din mers.

Doul urmări zgomotele cu privirea. Doar atunci cînd totul în jurul lui se potoli se întoarse cu spatele la mare și la cartierul bîntuit, cu mîna sprijinită pe mînerul sabiei.

Capitolul Șaisprezece

Cu ajutorul atlaselor și al cărților de călătorie, Bellis și Silas desenară hărți ale ținutului Gnurr Kett, ale Cymek-ului și ale Golfului de Fier. Încercară să-și traseze drumul spre casă.

Insula anofelilor nu era trecută, dar interpretînd poveștile negustorilor cactuși, își dădură seama că se afla la cîțiva kilometri de capătul sudic al ținutului

Gnurr Kett, la vreo o mie cinci sute de kilometri de țărmurile nordice, civilizate, ale insulei. Iar de la marginea aceea de nord, mai erau încă vreo trei mii de kilometri pînă la Noul Crobuzon.

Bellis știa cît de rar se vedeau nave Kettai în portul Kelltree din oraș. Scormoni prin lucrările de economie politică și trasă drumul mărfurilor din Dreer Samher spre Gnurr Kett, spre Shankell, spre Insulele Mătrăgunii și Perrick Nigh și Myrshock și, în sfîrșit, poate, pe o cale greu practicabilă sau alta, spre Noul Crobuzon.

— De la insula țînțarilor sîntem cam tot atît de departe ca din blestematele de colonii, spuse Bellis cu amărăciune. Mii de kilometri de ape necunoscute și locuri necartografiate, pline de legende și prostii. Exact la capătul cel mai prost al unui lung drum al negustătorilor.

Își petreceau astfel tot timpul liber, aplecați asupra cărților în camera cilindrică a lui Bellis, nebăgînd în seamă zgomotele, lumina zilei sau cea a lămpilor de pe stradă, ea fumînd furios, înjurînd tutunul prost al Armadei, amîndoi mîzgălind încontinuu, răsfoind cărțile vechi. Încercînd să înțeleagă ceva din informațiile pe care le căpătaseră. Încercînd să găsească o cale de evadare.

Cercetaseră mult secretul orașului. Acum că îl stăpîneau, înțelegerea lui, chiar dacă nu-i ajuta să ajungă acasă, îi înspăimînta.

Dacă am putea calcula unde vom fi... gîndea Bellis și începea să înțeleagă că nu vor avea niciodată norocul ca orașul să tragă la mal sau să ajungă în imediata apropiere a portului Kohnid sau a altuia. Și chiar dacă ar fi așa, tot mai avea de luptat să scape din oraș și să ajungă la mal, la docuri, pe o navă, din nou peste apă spre casă. Și nu avea nici o șansă să facă toate astea.

Du-mă pe țărm, gîndi ea. *Dacă aș putea ajunge pe țărm, poate că aș putea convinge pe cineva să mă ajute,*

sau aș putea fura o barcă, sau m-aș putea ascunde... orice...

Dar nu putea ajunge la țărm. Și chiar de-ar fi putut, toate acele idei nu ar fi dus la nici un rezultat și știa asta.

— Azi m-a vizitat Șekel, spuse ea. A trecut aproape o săptămînă de cînd mi-a dat cartea, Silas. M-a întrebat ce este, dacă e cartea pe care o căuta Tintinnabulum. I-am spus că o să știu curînd dacă e așa. N-o să treacă mult, prevesti ea. N-o să dureze mult pînă ce va trece peste rușine și va spune cuiva. E prieten cu unii lucrători de la docuri care lucrează pentru Amânți. E servitorul lui Tintinnabulum, sfinte GurăMultă. Trebuie să ne mișcăm, Silas. Trebuie să luăm o decizie. Trebuie să hotărîm ce să facem. Cînd o să spună prietenilor lui că a găsit cartea lui Krüach Aum, străjerii vor fi aici în cîteva minute. Și atunci nu numai că vor pune mîna pe carte, dar vor ști și că am ascuns-o de ei. Și n-am chef să văd cum arată pe dinăuntru o închisoare armadoriană.

Era imposibil de estimat cît de multe știau Amanții despre metoda de capturare a avancului. Știau cîte ceva — locul găurii de scurgere, mărimea motoarelor și a puterilor taumaturgice necesare, poate chiar și o parte din calculele științifice. Dar aveau nevoie neapărat de volumul lui Krüach Aum

Singura descriere a unei încercări încununate de succes a chemării și capturării unui avanc, gîndi Bellis. *Ei știu cam pe unde să o ia, dar pun pariu că mai au o mulțime de aflat. Cred, probabil, că se pot descurca din mers și poate că, în timp, chiar au s-o facă. Dar sînt sigură că volumul ăsta o să le ușureze mult munca.*

Cochetă cu idei prostești, de pildă să ceară libertatea în schimbul cărții, știind foarte bine că nu avea cum să-i meargă. Își pierdea încetul cu încetul speranța și asta o înghețа.

Cu un soi de neglijență disperată, vorbi cu Carrianne despre evadare. Dînd fiecărei întrebări tenta de *ce-ar fi dacă?*, o întrebă pe Carrianne dacă se gîndise vreodată să părăsească orașul.

Carrianne îi zîmbi cu o cruzime prietenoasă.

— Nici nu mi-a trecut prin minte, spuse ea.

Erau într-o tavernă din districtul Acalmiei, iar Carrianne privi împrejur ostentativ înainte să se întoarcă spre Bellis și să șoptească.

— Firește. Dar la ce să mă întorc, Bellis? De ce-aș risca? O dată la cîțiva ani, se găsesc niște captivi să încerce. Fug cu vreo barcă sau cine știe. Întotdeauna sînt prinși.

Doar aceia de care auzi, își spuse Bellis.

— Ce li se întîmplă? spuse ea.

Carrianne se uită o vreme în pahar, apoi din nou spre Bellis, cu un alt zîmbet dur.

— Asupra pedepsei, toți conducătorii de districte sînt de acord, spuse ea, Amanții, Brucolacul, Regele Friedrich, Bragi-nod și Consiliul. Armada nu-și poate permite să fie descoperită. Firește că există marinari care știu că sîntem pe aici pe undeva, există comunități precum Dreer Samher, cu care putem face negoț. Dar să fim găsiți de vreo mare putere — ca Noul Crobuzon? Care să vrea să ne scoată de pe mare? Cei care încearcă să evadeze sînt opriți, Bellis. Nu prinși, dacă mă înțelegi. Opriți.

Carrianne o lovi ușor cu palma pe spate.

— La naiba, nu mai fi atît de speriată! o îmbărbătă ea. Doar n-ai să-mi spui că te surprinde. Știi ce s-ar întîmpla dacă ar ajunge acasă și ar scăpa informațiile care nu trebuie, iar ai tăi ar pune mîna pe Armada? Întreabă-i pe Refăcuții care au scăpat de pe navele cu sclavi ale Noului Crobuzon, ca să vezi cît de loiali sînt ei marinei crobuzoniene. Întreabă-i pe cei care au fost în Nova Esperium ce s-a întîmplat cu populația băștinașă. Sau pe marinarii care s-au opus tîlharilor din Noul

Crobuzon fluturînd scrisorile de acreditare. Tu crezi că noi sîntem adevărații piraţi? Ia şi bea şi taci din gură!

În noaptea aceea, pentru prima oară, Bellis se întrebă ce avea să facă ea şi Silas dacă nu reuşeau să ajungă acasă. Posibilitatea aceasta deveni brusc demnă de luat în calcul.

Dar un soi de spaimă nevăzută i se strecură în suflet cînd îşi dădu seama că evadarea ei nu avea un singur scop. *Ce se va întîmpla dacă nu vom putea evada?* gîndi ea rece. *Va veni sfîrşitul? Asta e tot?*

Silas o privea obosit. Bellis îşi aminti, privindu-l la rîndul ei pe Silas, de pieţele şi de casele de cărămidă ale oraşului ei natal. Îşi aminti de prietenii ei. Se gîndea la Noul Crobuzon. Primăvara, cînd duhnea a răşină; la sfîrşitul anului, cînd era rece şi aglomerat; la festivalul Dimineţii lui GurăMultă, cu multe lumini, presărat cu lampadare, străbătut de grupuri care cîntă, cu trenurile oprite pios. La miezul oricărei nopţi, cu lumina lămpilor.

La război, la sîngerosul război cu Gengris.

— Trebuie să le trimitem un mesaj, spuse ea încet. Ăsta e lucrul cel mai important. Chiar dacă nu ne putem întoarce, trebuie să-i avertizăm.

Spunînd acestea, Bellis îşi luă gîndul de la lucrurile pe care nu le putea îndeplini. Şi oricît de mult o supăra asta, deveni parcă mai puţin agitată. Planurile la care se gîndea acum erau mai ancorate în realitate, mai sistematice, cu mai multe şanse de reuşită.

Bellis îşi dădu seama că Hedrigall reprezenta soluţia.

Umblau multe poveşti despre uriaşul cactus, bardul Samheri şi aeronautul. O pîclă de zvonuri, unele adevărate, altele mincinoase. Şi printre lucrurile pe care i le spusese Şekel, unul îi rămăsese în minte: Hedrigall vizitase insula oamenilor ţînţari.

Poate că era adevărat. Fusese un negustor-pirat din Dreer Samher, singurul ţinut care făcea comerţ cu

anofelii. Prin vinele lor curgea sevă, nu sînge: nu erau comestibili. Puteau face negoț fără teamă.

În plus, poate că-și mai amintea cîte ceva.

Cerul era acoperit și aerul cald, iar Bellis începu să asude de cum ieși din cameră să plece spre serviciu. Chiar așa slabă cum era, la sfîrșitul zilei se simțea împovărată de greutate. Fumul țigărilor ei părea să-i acopere capul ca o pălărie pe care nici măcar vîntul neîntrerupt al Armadei nu o putea îndepărta.

Silas o aștepta afară.

— E adevărat, spuse el întristat. Hedrigall a fost acolo. Își amintește. Știu cum merge negoțul celor din Dreer Samher.

Hărțile lor puteau deveni mai precise, cunoștințele lor despre insulă mai exacte.

— E un supus loial, e Hedrigall, spuse Silas, așa că trebuie să fim foarte atenți. Indiferent dacă este sau nu de acord cu ordinele pe care le primește, e un supus al Țiparului. Dar pot scurge informații de la el. Asta e meseria mea.

Cu toate lucrurile pe care le aflară de la Hedrigall, nu aveau la îndemînă decît o grămadă de informații disparate. Le amestecară, le împrăștiară și încercară să le combine în fel și chip. După ce renunță la disperarea ei nerealistă de a se elibera, Bellis începu să întrezărească ordinea lucrurilor.

Încetul cu încetul, își construiră un plan.

Era atît de vag, atît de nebulos, încît le venea greu să-l recunoască.

Tăceau stingheriți. Bellis auzea sunetul înfundat al valurilor, privea fumul țigării despletindu-se dinaintea ferestrei și acoperind cerul nopții. Brusc, conjunctura o dezgustă: parcă fusese prinsă în capcană. Viața îi fusese redusă la o succesiune de nopți de fumat și de scormonit după idei. Dar acum ceva se schimbase.

Era, poate, ultima noapte în care mai făcea asta.

— Nu-mi place, spuse Silas pînă la urmă. Nu-mi place deloc că eu nu... Dar tu o să fii în stare? E o mare responsabilitate.

— Sînt nevoită, replică ea. Tu nu cunoști hieratica Kettai. Știi tu vreo cale de a-i convinge să te accepte?

Silas scrîșni din dinți și clătină din cap.

— Dar pe tine? spuse el. Prietenul tău Johannes știe că nu ești chiar un cetățean model al Armadei, nu?

— Pot să-l conving, spuse Bellis. Nu sînt prea mulți cunoscători de Kettai în Armada. Dar ai dreptate; el este singura piedică serioasă.

Bellis tăcu o vreme, apoi continuă gînditoare.

— Nu cred că le-a spus despre mine. Dacă voia să-mi facă zile fripte, dacă bănuia că sînt... primejdioasă, aș fi aflat pînă acum. Cred că are un fel de... onoare care-l împiedică să vorbească despre mine.

Nu-i vorba de asta, își spuse ea chiar în timp ce vorbea. *Știi tu de ce nu te-a denunțat pentru dizidență.*

Chiar dacă nu-ți convine, indiferent de părerea ta despre el, te consideră prietena lui.

— Cînd au să citească asta, spuse Silas, și cînd își vor da seama că Krüach Aum nu e din Kohnid și că s-ar putea să fie încă în viață, se vor da peste cap să-l găsească. Dar... dacă nu-l găsesc? Trebuie să-i ducem pe insula aceea, Bellis. Dacă nu reușim asta, nu avem nimic. Nu e un lucru ușor să-i convingem. Știi unde vrem să-i trimitem. Știi ce-i acolo. Poți să mă lași pe mine să fac restul — mă descurc. Am sigiliul, așa că pot scrie mesaje. Asta pot s-o rezolv. Dar, din păcate, cam atît pot să fac.

Spuse asta cu amărăciune.

— Iar dacă nu-i putem convinge să meargă pe insulă, nu avem nimic folositor.

Luă cartea lui Krüach Aum și o răsfoi încet. Cînd ajunse la index, o ridică spre Bellis.

— Ai tradus și asta, nu? spuse el.

— Cît am putut.

— Nici nu se așteaptă să găsească cartea, dar ei cred că pot prinde avancul oricum. Dacă le dăm asta...

Scutură cartea și paginile fîlfîiră ca niște aripi.

— ... nu mai au nevoie de altceva. Poate că au să cerceteze paginile, au să descifreze ceea ce-i interesează, folosindu-se de tine și de toți ceilalți traducători și savanți din Lyceum și de pe *Marele Răsăritean*... Poate că toată informația necesară prinderii avancului se află aici. Poate că le înmînăm ultima piesă de care au nevoie.

Avea dreptate. Dacă pretențiile lui Aum erau reale, toate datele pe care le folosise, toată informația, toate setările se aflau în acele pagini.

— Dar fără cartea asta, continuă Silas, nu avem nimic. Nici o monedă de schimb pentru tine, nimic care să-i momească spre insulă. Vor merge înainte după cum au plănuit, vor îmbunătăți ceea ce au deja și poate că vor reuși să prindă avancul. Dacă nu capătă nimic, asta vor face. Dar dacă le dăm doar o parte din ceea ce vor, își vor dori să aibă totul. Va trebui să preschimbăm acest cadou în momeală.

După o clipă, Bellis înțelese. Își țuguie buzele și dădu scurt din cap.

— Da, spuse ea. Dă-mi-o.

Răsfoi cartea pînă la indice și se opri, întrebîndu-se cum să facă.

Pînă la urmă ridică din umeri și rupse pur și simplu o mînă de foi.

După acest prim moment euforic, deveni mai atentă. Trebuia să facă în așa fel încît să pară real. Se gîndi la alte volume deteriorate, imaginîndu-și nenorocirile ce li se întîmplaseră. Apă sau foc? Mucegai? Acestea erau imposibil de trucat bine.

Atunci, trauma.

Puse cartea deschisă la index pe un cui ieșit din podea, călcă pe ea și o lovi cu piciorul. Cuiul se agăță în ecuații și note de subsol și le sfîșie.

Era perfect. Indexul avea trei pagini la început, unde se defineau termenii, apoi paginile erau rupte pînă la cotor. Mai rămăseseră doar niște franjuri pe care se vedeau jumătăți de cuvinte. Părea rezultatul unui accident stupid.

Dădură foc indexului, chicotind ca niște copii obraznici.

Nu trecu mult și toate paginile se transformară în fum și cenușă care se ridică deasupra Armadei, împrăștiate mai apoi de vînt.

Mîine acționăm, gîndi Bellis. *Mîine începem.*

Vîntul bătea dinspre sud. Degetele de fum ieșind din coșurile Armadei arătau spre locul de unde veneau.

Stînd pe puntea vasului *Shadeskinner* și privind în larg, cu spatele la oraș, Bellis se putea preface că se află pe o navă obișnuită.

Clipperul făcea parte din suburbiile districtului Țiparului: cei de acolo locuiau sub punte, în cabine. Nici o casă nu se construse pe punți. *Shadeskinner* era o corabie cu lemnul întărit cu bronz, cu frînghii și pînze vechi. Nu avea taverne, cafenele sau bordeluri, și foarte puțini oameni adăstau pe punte. Bellis privea oceanul ca un pasager al unui clipper aflat în cursă pe mare.

Rămase singură multă vreme.

Marea lucea sub lămpile cu gaz.

În sfîrșit, puțin după ora nouă seara, auzi pași grăbiți.

Johannes Tearfly apăru dinaintea ei, cu o expresie nedeslușită pe figură. Ea îi făcu un semn din cap, încet, și îi rosti numele.

— Bellis, îmi pare rău că am întîrziat, spuse el. Mesajul tău... A fost prea din scurt și nu mi-am putut modifica agenda. Am venit aici cît de repede am putut.

Chiar așa? gîndi cu răceală Bellis. *Sau ai întîrziat o oră ca să mă pedepsești?*

Dar își dădu seama că scuza lui suna sincer, iar zîmbetul lui, deși incert, nu era rece.

Se plimbară fără țintă pe punte, îndreptîndu-se cu ocoluri largi spre partea din față, apoi întorcîndu-se. Discuția lor era stingheră, încă aflată sub imperiul neînțelegerii de mai înainte.

— Cum merge cercetarea, Johannes? spuse pînă la urmă Bellis. Sîntem aproape de... locul în care voiai să ajungem?

— Bellis..., scuturâ el din umeri cu iritare. Am crezut că poate... La naiba, dacă m-ai chemat doar ca să...

Ea îi tăie vorba cu un gest. Tăcură mult timp, iar Bellis închise ochii. Cînd îi deschise, chipul și vocea i se îmblînziseră.

— Îmi pare rău, spuse ea. Regret. Adevărul este, Johannes, că mă doare ceea ce mi-ai spus. Pentru că știu că ai dreptate.

Chipul lui rămase tensionat cît timp ea își căută cuvintele.

— Să nu mă înțelegi greșit, spuse ea repezit. Locul ăsta n-o să fie niciodată casa mea. Am fost adusă aici cu forța, Johannes, de către pirați: am fost răpită. Dar... ai dreptate că... m-am izolat. Nu știam nimic despre oraș și mi-era rușine.

El dădu să o întrerupă, însă ea nu-l lăsă.

— Și mai mult decît orice, am văzut... oportunitățile.

Vocea ei se goli de pasiune. Parcă rostea adevăruri supărătoare.

— Am văzut multe aici, am învățat multe... Noul Crobuzon continuă să reprezinte casa mea, dar ai dreptate că nu mă leagă nimic de el decît întîmplarea. Am renunțat să mai vreau să plec acasă, Johannes, spuse ea (și, pe loc, stomacul i se strînse pentru că spusese aproape un adevăr), și mi-am dat seama că sînt aici lucruri pe care merită să le fac.

Ceva părea să se schimbe în atitudinea lui; o anume expresie îi înflorea pe figură. Bellis bănuia că era vorba de încîntare și se întrerupse brusc.

— Nu te aștepta să mă îndrăgostesc de locul ăsta, bine? Dar... pentru cei mai mulți călători de pe

Terpsichoria, pentru Refăcuți, această răpire este cel mai bun lucru ce li s-ar fi putut întîmpla. În ceea ce ne privește pe noi, restul... va trebui să ne obișnuim cu situația. Tu m-ai ajutat să înțeleg asta, Johannes. Și voiam să-ți mulțumesc.

Chipul lui Bellis era lipsit de expresie, cuvintele ei aveau gust de lapte acru (chiar dacă nu erau pe de-a-ntregul minciuni).

O vreme, Bellis se gîndise să-i spună lui Johannes adevărul despre amenințarea ce plana asupra Noului Crobuzon. Dar era încă uimită de repeziciunea cu care se aliase cu Armada și districtul Țiparului. Era limpede că ținea foarte puțin la orașul în care se născuse. Cu toate acestea, gîndi ea, (*cu siguranță*) nu avea să fie neutru în cazul unui atac Gėngris. Trebuie să fi avut prieteni, familie în Noul Crobuzon. Nu putea fi indiferent față de această amenințare. Cu siguranță?

Dar dacă nu o credea? Dacă avea să creadă că e o strategie complicată de evadare, dacă avea să o ducă înaintea Amanților care oricum nu dădeau doi bani pe soarta Noului Crobuzon, orice șansă de a trimite un mesaj de avertizare către oraș avea să fie compromisă.

De ce le-ar fi păsat Amanților de acțiunile unei națiuni îndepărtate asupra alteia? Poate că le conveneau planurile măcinătorilor. Noul Crobuzon avea o flotă puternică. Bellis nu știa cît de profundă era supunerea lui Johannes pentru noii lui stăpîni. Nu putea risca să-i spună adevărul.

Așteptă grijulie pe puntea lui *Shadeskinner*, simțind plăcerea reținută a lui Johannes.

— Crezi că o poți face? spuse ea pînă la urmă.

El se încruntă.

— Ce să fac?

— Crezi că o să reușești să prinzi un avanc?

Johannes era paralizat de uimire. Ea îi cercetă gesturile care-i trădau emoțiile. Neîncredere, mînie,

teamă. Îl văzu pregătindu-se să mintă la un moment dat, *Habar n-am despre ce vorbești*, dar tentația aceasta se stinse, o dată cu toate celelalte emoții.

În cîteva secunde își revizui expresia.

— Bănuiesc că n-ar trebui să fiu foarte surprins, spuse el încet. E absurd să crezi că așa ceva poate rămîne un secret.

Bătu darabana cu degetele pe balustradă.

— Ca să fiu cinstit, pentru mine e de mirare că atît de puțini oameni cunosc acest lucru. Ca și cum cei care par să nu știe ar conspira cu cei care sînt evident avizați. De unde ai aflat? Nici o precauție, nici o vrajă nu pot păstra secretul unui plan atît de mare. Vor trebui să recunoască pînă la urmă: prea multă lume este deja informată.

— De ce faci asta? spuse Bellis.

— Pentru efectul pe care-l va avea asupra orașului, spuse el. De aceea Amanții sînt atît de interesați.

Lovi parapetul cu dispreț și împunse cu degetul mare spre remorcherele și vasele cu abur dinspre tribord care, adunate la capătul lanțurilor lor, se opinteau spre sud.

— Uite cum se mișcă. Un kilometru pe oră? Poate trei, dacă e vînt puternic. E absurd. Și efortul ăsta consumă atît de mult combustibil rar. Locul ăsta mai mult plutește inert pe valuri, rătăcește prin ocean. Dar gîndește-te cît de mult s-ar schimba situația dacă am putea struni creatura aceea. Am putea fi în stare să călătorim oriunde am vrea. Gîndește-te la putere. Ar stăpîni toate apele.

— A mai fost încercat și altădată.

Își feri privirea și își frecă bărbia.

— Lumea își pune întrebări. Sînt dovezi sub oraș. Lanțuri. Ascunse prin vrăji vechi de secole. Amanții... nu sînt ca alți conducători pe care i-a avut locul ăsta. Mai ales ea. Și ceva s-a schimbat cînd Uther Doul a devenit paznicul lor, acum mai bine de zece ani. De atunci au început să urmărească acest scop. Au luat legătura cu Tinnabol și echipajul lui, cei mai buni

vînători. Nu doar iuți de harpon, ci și savanți, biologi marini, coordonatori. Se ocupă de vînarea avancului de ani de zile. Știu și toaca-n cer despre capcane. Dacă ar mai fi încercat altcineva să o facă, s-ar fi auzit povești despre asta. Firește, de unii singuri n-ar reuși să prindă un avanc. Dar acum au mai multe informații despre animal decît oricine altcineva în lume. Îți închipui ce ar însemna pentru un vînător să reușească asta? De aceea vor Amanții să o facă, de aceea echipa lui Tintinnabulum e așa de doritoare.

Se uită în ochii lui Bellis și scăpă un zîmbet.

— În ceea ce mă privește, spuse el, o fac pentru că e vorba de un *avanc*!

Entuziasmul lui era la fel de brusc, iritant și contagios ca al unui copil. Pasiunea lui era sinceră.

— Trebuie să recunosc, spuse ea cu grijă. N-aș fi crezut vreodată că am să spun sau am să cred asta, dar... te înțeleg.

Îl privi fără emoție.

— Ca să fiu cinstită, e una din cauzele pentru care m-am muiat oarecum. Cînd am aflat ce se întîmplă și planurile referitoare la avanc, am fost atît de copleșită că mi s-a făcut frică.

Bellis clătină din cap și își căută cuvintele.

— Dar acum gîndesc altfel. Este cel mai... extraordinar proiect, Johannes. Și mi-am dat seama că îmi doresc să reușească.

Bellis își dădea seama că se descurca bine.

— Îmi pasă, Johannes. Nici nu mi-a trecut prin minte că o să pun vreun preț pe ceea ce se petrece aici, dar dimensiunea planului, tupeul... Și gîndul că aș putea fi de ajutor...

Johannes o privi cu o plăcere atent dozată.

— Din pricina felului în care am aflat adevărul. De aceea te-am rugat să vii aici, Johannes. Am ceva pentru tine.

Strecură mîna în geantă și scoase cartea.

Săracul Johannes trecea prin atît de multe emoții în noaptea aceea, îi trecu prin minte lui Bellis, val după val: șocul de a fi fost contactat de ea, de a fi văzut-o, de a fi aflat de schimbarea ei de atitudine față de oraș, de cunoștințele ei despre avanc, iar acum asta.

Ea îi urmări tăcută surpriza care îi luase răsuflarea, icnetele și bucuria sugrumată.

Într-un sfîrșit, Johannes ridică privirea spre ea.

— De unde o ai?, făcu el, abia reușind să vorbească.

Ea îi povesti despre Șekel și despre pasiunea lui pentru cărțile pentru copii. Întinse încet mîna spre cartea din mîinile lui și întoarse paginile.

— Uită-te la ilustrații, spuse ea. Înțelegi acum de ce a fost pusă pe raftul greșit. Mă îndoiesc că sînt mulți la bord care să știe să citească în hieratica Kettai. Asta m-a impresionat cel mai mult. *Asta.*

Bellis se opri din răsfoit la imaginea ochiului uriaș de sub barcă. Chiar și acum, după ce o privise de nenumărate ori, încă mai simțea un fior de uimire.

— Nu numai imaginea asta m-a făcut să-mi dau seama ce se întîmplă, Johannes.

Scoase din geantă un vraf de foi pline cu scrisul ei mărunt.

— Eu chiar înțeleg hieratica Kettai, spuse ea. Am scris și o carte despre asta.

Din nou, se simți oarecum prost, dar nu luă în seamă și îi înmînă manuscrisul.

— Am tradus cartea lui Aum.

Încă un șoc pentru Johannes, care reacționă scoțînd aceleași sunete ca mai înainte.

Asta e ultima chestie, gîndie Bellis, făcîndu-și calcule. Îl privi dansînd încîntat pe puntea pustie. *Cu asta s-a încheiat.* Cînd Johannes încetă manifestările lui prostești, ea porni să-l dirijeze ușor spre oraș, spre taverne. *Hai să ne așezăm și să cîntărim situația,* gîndi ea cu răceală. *Hai să ne îmbătăm, ce zici? Uită-te la tine, așa de fericit că sînt din nou de partea ta. Așa de*

emoționat că ți-ai recăpătat un prieten. Hai să vedem ce trebuie să facem.

Hai să te ajut să-ți vină în minte planul meu.

Capitolul Șaptesprezece

În apele acelea calde, luminile nopții și sunetul valurilor izbind poalele orașului erau mai dulci, de parcă marea ar fi fost mai aerisită și lumina mai difuză: apa și lumina deveniseră mai puțin primitive. Armada se cuibărea în întunericul moale al verii.

Noaptea, pe terasele crîșmelor ce mărgineau parcurile Armadei, prin pajiștile ce unduiau peste punți, se auzea cîntecul cicadelor acoperind valurile și motoarele remorcherelor. Apăruseră albinele, viespile și muștele. Se adunau la fereastra lui Bellis, izbindu-se de sticlă pînă la moarte.

Armadorienii nu erau obișnuiți cu frigul, nici cu căldura, nici cu clima temperată a Noului Crobuzon. Oriunde altundeva, Bellis ar fi putut aplica stereotipuri climatice (nepăsătorii locuitori ai ținuturilor reci, emotivii locuitori ai ținuturilor calde), dar nu putea face asta în Armada. În acest oraș nomad, asemenea factori erau incalculabili și sfidau orice încercare de generalizare. Tot ce se putea spune era că în acele zile de vară, în conjunctura aceea a calendarului și a geografiei, orașul parcă se mai îmblînzise.

Străzile rămîneau circulate mai mult timp și peste tot se auzeau frînturi de conversații în dialectul salt. Părea să urmeze o perioadă foarte zgomoatosă.

Într-o sală a *Castorului*, corabia lui Tintinnabulum, se desfășura o întîlnire.

Nu era o încăpere mare. Abia dacă reușea să cuprindă toată lumea aceea. Cu toții aveau o atitudine formală în scaunele lor țepene din jurul mesei scorojite.

Tintinnabulum și tovarășii lui, Johannes și colegii lui, biomatematicieni, taumaturgi și alții, cei mai mulți dintre ei fiind oameni, dar nu toți.

Și Amanții. În spatele lor, Uther Doul păzea ușa cu brațele încrucișate la piept.

Johannes, negăsindu-și cuvintele de emoție, vorbea de ceva vreme. În punctul culminant al povestirii lui, făcu o pauză ostentativă și trînti cartea lui Krüach Aum pe masă. Iar după o clipă, pe cînd sunetele de uimire creșteau, continuă la fel cu traducerea lui Bellis.

— Acum înțelegeți, spuse el cu glas tremurat, de ce am convocat această ședință extraordinară.

Amanta luă cele două documente și le compară cu grijă. Johannes o privi în liniște. Gura ei se schimonosea de concentrare, iar cicatricile de pe chip se răsuceau în jurul expresiei ei. Pe partea dreaptă a bărbiei ei, Johannes observă zgîrietura și cheagul unei noi răni. Aruncă o privire spre amantul ei și descoperi aceeași rană pe partea stîngă a bărbiei lui.

Johannes se simțea la fel de stînjenit ca întotdeauna dinaintea acestei priveliști. Indiferent cît de des dădea cu ochii de Amanți, apropierea lor îi provoca o nervozitate care nu scădea în intensitate. Prezența Amanților avea un efect extraordinar.

Poate că e autoritate, gîndi Johannes. *Poate că asta înseamnă de fapt autoritatea.*

— Cine vorbește Kettai aici? întrebă Amanta.

Față în față cu ea, un llorgis ridică o mînă.

— Turgan, încuviință ea.

— Cunosc cîte ceva, șuieră llorgisul, mai mult demotica și ceva hieratică. Dar femeia asta e mult mai bună decît mine. Am aruncat o privire peste manuscris, iar mare parte din original mă depășește.

— Nu uitați, spuse Johannes, ridicînd mîna, *Gramatologia hieraticii Kettai,* scrisă de Coldwine, este o carte de referință. Nu sînt așa de multe cărți despre hieratica Kettai...

Johannes clătină din cap.

— Limbă ciudată și dificilă. Iar dintre cărțile care s-au scris, cea a lui Coldwine este dintre cele mai bune. Dacă n-ar fi fost la bord, dacă Turgan sau altcineva ar fi trebuit să traducă asta, ar fi petrecut mare parte din timp citind din cartea ei.

Mîinile îi tresăltau agresiv.

— A făcut traducerea în ragamoll, firește, spuse el, dar convertirea ei în salt nu e grea. Dar traducerea nu este lucrul cel mai grozav aici. Poate că nu am fost destul de limpede... *Aum nu e un Kettai.* Nu am fi putut vizita un savant Kettai, firește. Kohnid e departe de drumul nostru, iar Armada nu ar fi în siguranță în apele acelea... dar Krüach Aum nu e din Kohnid. *E un anofel.* Insula lui e la o mie cinci sute de kilometri spre sud. Și e foarte posibil să mai fie încă în viață.

Asta îi făcu pe toți să sară în picioare.

Johannes dădu încet din cap.

— Avem aici ceva inestimabil, continuă el. Avem descrierea procesului, efectele, confirmarea zonei afectate — toate. Dar, din păcate, notele și calculele lui Aum lipsesc — după cum am mai spus, textul este foarte deteriorat. Așadar, tot ce avem este descrierea pură. Partea științifică lipsește. Ne îndreptăm spre o groapă abisală ceva mai la sud de Gnurr Kett. M-am consultat cu un grup de cactuși proveniți din Dreer Samher, care au avut contacte cu anofelii: ținta noastră se află la doar vreo trei sute de kilometri de insula anofelilor.

Făcu o pauză, dîndu-și seama că vorbea prea repede din pricina entuziasmului.

— Evident, continuă el mai lent, putem continua conform planului inițial. În acest caz, știm *cu aproximație* direcția; avem o estimare a efortului necesar invocării; avem o idee despre nivelul de taumaturgie necesar... Și mergem la risc.

— Dar am putea merge pînă la insulă. Am putea trimite un grup pe uscat. Tintinnabulum, cîțiva savanți de-ai noștri, unul dintre voi sau amîndoi, spuse el, privind spre Amanți.

— Vom avea nevoie de Bellis ca translator, continuă el. Cactușii care au fost acolo nu ne sînt de folos: făceau negoț prin semne din mînă și din cap, dar este evident că unii dintre anofeli vorbesc hieratica Kettai. Vom avea nevoie de paznici — și de ingineri, pentru că trebuie să începem să ne gîndim la o metodă de reținere a avancului. Și... trebuie să-l găsim pe Aum.

Se relaxă, conștient de faptul că nu avea să fie nici pe departe așa de simplu pe cît prezentase el situația, dar cu toate astea, tot se simțea emoționat la culme.

— În cazul cel mai rău, spuse el, Aum e mort. În cazul ăsta nu avem nimic de pierdut. Poate că mai sînt acolo unii care-și mai amintesc despre el și care ne pot ajuta.

— Nu acesta e cazul cel mai rău, spuse Uther Doul.

Atmosfera se modifică: toate șoaptele se opriră și toată lumea se întoarse cu fața spre el — cu excepția Amanților, care ascultau cu gravitate, fără să se întoarcă.

— Vorbești de parcă locul acela e un loc oarecare, continuă încet Doul cu glas melodios. Nu e un loc obișnuit. Habar n-ai despre ce vorbești. Pricepi ce ai descoperit? Pricepi ce e rasa lui Aum? Aceea e insula oamenilor-tîntari. În cel mai rău caz, femeile anofele se vor năpusti la noi pe plajă și ne vor seca, lăsîndu-ne stîrvurile să putrezească. În cel mai rău caz vom fi cu toții măcelăriți pe loc.

Se lăsă tăcerea.

— Nu și eu, spuse cineva.

Johannes îi aruncă un zîmbet scurt. Era Breyatt, un matematician cactus. Johannes încercă să-i prindă privirea. *Bună lovitură*, gîndi el.

Amanții dădură din cap.

— Poziția ta va fi ținută minte, Uther, spuse Amanta.

Uther își mîngîie mustăcioara.

— Dar hai să nu... exagerăm. Se găsesc soluții, după cum încearcă să ne demonstreze acest domn...

— Acest domn e un cactus, spuse Doul. Pentru ceilalți dintre noi care avem sînge în vine, problema rămîne.

— Cu toate acestea — Amanta rosti cu autoritate — cred că ar fi o prostie să sugerezi că nu există nici o cale de rezolvare. Noi nu procedăm în acest fel. Începem prin a găsi metoda de a căpăta ceea ce ne interesează, prin a construi planul cel mai bun... Apoi găsim calea de a-l duce la îndeplinire. Dacă șansa noastră cea mai mare se află pe insula aceea, atunci acolo o să mergem.

Doul nu făcu nici o mișcare. Părea impasibil. Nimic din atitudinea lui nu sugera că ar fi fost înfrînt.

— La naiba! izbucni frustrat Johannes, și toată lumea se întoarse spre el.

El însuși era șocat de propria izbucnire, dar continuă fără să-și piardă din avînt.

— Firește că există probleme și dificultăți, rosti el cu pasiune, firește că va trebui să ne organizăm, că va trebui să depunem eforturi... și poate că va trebui să ne protejăm, putem lua cu noi luptători cactuși, mașinării sau altceva... Dar ce se petrece aici? Ne aflăm cu toții în aceeași încăpere?

Ridică volumul lui Aum și îl arătă cu religiozitate, ca pe o sutra sfîntă.

— Avem cartea. Avem un translator. Aceasta e mărturia unuia care știe cum să atragă un avanc. Asta schimbă totul... Chiar contează *unde* trăiește? Și ce dacă ținutul lui nu este ospitalier?

Johannes aruncă o privire spre Amanți.

— Există vreun loc în care n-am îndrăzni să mergem pentru asta? Nici nu-mi pot închipui că am putea lua în calcul situația în care să nu mergem acolo.

Cînd ședința se termină, Amanții vorbeau de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. Dar totul se schimbase acum, iar Johannes știa că nu era singurul care își dădea seama de asta.

— Poate că a venit timpul să ne anunțăm intențiile, spuse Amanta în timp ce-și strîngeau însemnările.

Încăperea era plină de oameni obișnuiți cu secretul. Sugestia ei îi șocă. Dar Johannes își dădu seama că era logic.

— Știam că va trebui să ne dezvăluim intențiile odată și odată, continuă ea.

Amantul încuviință.

În încercarea de a prinde avancul erau implicați savanți din districtul Jhour, al Scrumbiei și al Orologiului, iar conducătorii acestor districte fuseseră consultați din motive de curtoazie. Dar nucleul se afla în districtul Țiparului, format din cei care nu se îndepărtaseră de tradiție, asemenea Amanților. Informațiile despre proiect erau bine păzite.

Dar un plan de asemenea dimensiuni nu putea fi ascuns la nesfîrșit.

— Avem platforma *Sorghum*, spuse Amanta, așa că noi decidem în ce direcție mergem. Dar ce vor crede locuitorii cînd se vor trezi rătăcind printr-o mare necunoscută, așteptînd să se întoarcă expediția noastră? Ce vor gîndi cînd vom ajunge la groapa abisală și vom prinde avancul? Conducătorii lor nu vor spune un cuvînt: aliații vor merge pe mîna noastră, iar dușmanii nu vor vrea ca secretul să se afle. Le e teamă de alegerea pe care cetățenii lor o vor face atunci.

— Poate că, încheie ea încet, a venit vremea să atragem cetățenii de partea noastră. Să-i facem să se bucure...

Își privi partenerul. Ca de fiecare dată, păreau să comunice în tăcere.

— Avem nevoie de lista celor care ar trebui să meargă pe insulă, spuse Amantul. Trebuie să fim atenți la nou-sosiți — s-ar putea să fie printre ei oameni cu experiență pe care încă nu i-am descoperit. Și mai avem nevoie de informații în detaliu despre toți candidații. Trebuie să avem reprezentanți din toate districtele.

Amantul zîmbi, cu cicatricile conturîndu-i trăsăturile, și ridică de pe masă traducerea lui Bellis.

Cînd Johannes ajunse la ușă, Amanții îl strigară pe nume.

— Vino cu noi, spuse Amantul, iar stomacul lui Johannes i se strînse de neliniște.

Sfinte GurăMultă, gîndi el. *Ce mai e? M-am săturat de prezența voastră.*

— Vino să vorbești cu noi, continuă Amantul și așteptă ca partenera lui să termine ideea.

— Vrem să vorbim despre femeia aceea, Coldwine, spuse ea.

După miezul nopții, Bellis se trezi din pricina unor bătăi în ușă. Se ridică în capul oaselor, crezînd că e Silas, dar îl văzu stînd nemișcat și treaz lîngă ea.

Era Johannes. Ea își dădu deoparte părul de pe față și se chiorî la el din pragul ușii.

— Cred că o să mergem înainte, spuse el.

Bellis tresări.

— Ascultă, Bellis. Au fost foarte... curioși în privința ta. Ceea ce au auzit despre tine le-a sugerat că... nu ești chiar de-a lor. Nu-i nimic rău, înțelegi?

Încerca să o liniștească.

— Nu te privesc cu dușmănie... dar nici cu simpatie. Ca majoritatea celor răpiți: trebuie să stați la bord cu orice preț. În mod normal trec ani de zile înainte ca nou-veniții să primească scrisori de liberă trecere.

Asta era tot? gîndi Bellis. Nefericirea și singurătatea, dorul după Noul Crobuzon care o sfîșia — toate astea nu erau decît simptome comune, împărtășite de mii de indivizi ca și ea? Era atît de banal?

— Dar... le-am spus toate lucurile pe care le-am aflat de la tine, spuse Johannes și zîmbi. Nu pot să-ți promit nimic, dar... le-am spus că tu ai fi persoana cea mai potrivită.

Silas părea să doarmă cînd Bellis se întoarse în pat, dar respirația lui superficială îl dădea de gol. Se aplecă

peste el ca și cum ar fi fost gata să-l sărute, își apropie buzele de urechea lui și îi șopti:

— Funcționează.

Veniră după ea a doua zi dimineață.

Asta se întîmpla după ce plecase Silas, îndreptîndu-se spre lumea ascunsă a Armadei ca să-și ducă la îndeplinire activitățile secrete și ilegale. Se băgase pe sub pielea orașului și asta îl făcea mult prea periculos ca să încerce să traverseze pînă la insula anofelilor.

Doi străjeri ai Țiparului, cu pistoalele atîrnate la centură, o însoțiră pe Bellis pînă la un aerostat. Nu era drum lung de la *Chromolith* la *Marele Răsăritean.* Masivul vapor cu aburi trona peste oraș. Șase catarge colosale, coșuri de fum, punți goale, neocupate de case sau turnuri.

Cerul era plin cu aerostate: stoluri de taxiuri ca niște albine în jurul stupului; nave de marfă cu aspect straniu, cărînd greutăți mari între districte; ciudate baloane cu un singur loc, balansînd în nacelă pasagerul. Ceva mai departe erau plutitoarele de război, practic niște tunuri eliptice cocoțate în aer. Și deasupra tuturor, masiv și incapabil de zbor, aerostatul *Aroganța.*

Străbătură cerul Armadei, mai jos decît era obișnuită Bellis, ridicîndu-se și plonjînd, urmînd topografia acoperișurilor și catargelor. Trecură pe deasupra unor colibe de cărămidă asemănătoare celor din Noul Crobuzon. Construite în spațiul înghesuit de pe punțile superioare, păreau într-o stare precară: zidurile exterioare erau prea aproape de apă, aleile dintre ele erau imposibil de înguste.

Dincolo de ceața ce se ridica deasupra lui *Gigue*, a cărei parte din față era o zonă industrială cu topitorii și uzine chimice, se vedea în apropiere *Marele Răsăritean.*

Bellis era nesigură. Nu mai fusese în *Marele Răsăritean* pînă acum.

Arhitectura lui era austeră: panouri de lemn, litografii și heliotipii, vitralii. Puțin îmbătrînit, dar bine întreținut. Măruntaiele îi erau un labirint de holuri și cabine. O lăsară pe Bellis să aștepte într-o încăpere mică. Încuiară ușa.

Ea se apropie de hubloul cu ramă metalică și privi de sus peste corăbiile Armadei. Vedea în depărtare verdeața Parcului Croom, care se întindea ca o boală peste trupurile mai multor nave. Camera în care se afla era la o înălțime mult mai mare decît celelalte vase. Unele dirijabile și pădurea de catarge se aflau la nivelul privirii ei.

— Știi, asta e o navă din Noul Crobuzon.

Recunoscu vocea chiar înainte să se întoarcă. Era bărbatul cu cicatrici, Amantul, singur, în prag.

Bellis era uimită. Se așteptase să fie interogată, investigată, dar nu se așteptase la asta: să fie cercetată chiar de *el. Eu sînt traducătoarea cărții*, gîndi ea. *Am parte de un tratament special.*

Amantul închise ușa înapoia lui.

— A fost construită cu mai mult de două secole și jumătate în urmă, la sfîrșitul Anilor Plini, continuă el.

Îi vorbea în ragamoll, doar cu un ușor accent. Se așeză și îi făcu un gest să îl imite.

— De fapt, s-a pretins că însăși construcția *Marelui Răsăritean* a adus sfîrșitul Anilor Plini. Firește, spuse el cu glas spart, asta e o afirmație ridicolă. Dar e o coincidență simbolică utilă. Declinul a pornit la sfîrșitul anilor 1400 și ce simbol mai puternic al eșecului științei ar putea fi altul decît acest vas? În încercarea de a demonstra că Noul Crobuzon se mai află încă în epoca de aur, au produs asta. E un model foarte prost, știi? Au încercat să combine forța zbaturilor ăstora uriașe și penibile de pe laturile ei cu cea a unui propulsor cu elice.

Amantul clătină din cap fără să-și ia ochii de la Bellis.

— Nu poți pune în mișcare o navă de dimensiunile astea cu ajutorul zbaturilor. Așa că au rămas atîrnate

ca niște tumori, stricînd complet silueta vasului și acționînd ca niște frîne. Asta înseamnă că nici elicea nu lucra la capacitate maximă și nu se putea naviga deloc. Nu e ironic? Dar au reușit să facă un lucru bun. Au reușit să construiască cel mai mare vas văzut vreodată. Au trebuit să-l lanseze la apă pe o parte în estuarul de lîngă Golful de Fier. Și vreme de cîțiva ani a zăcut pe-acolo. Măreț, dar... inutil. Au încercat să-l folosească în timpul celui de-al doilea Război al Piraților, dar se tîra ca un rinocer împlătoșat în vreme ce navele din Suroch și Jheshull dansau în jurul lui. Apoi, ai aflat că s-a scufundat. Firește că nu. L-am luat noi. Războaiele Piraților au însemnat ani minunați pentru Armada. Tot carnagiul acela; nave care dispăreau în fiecare zi; cargouri care dispăreau; marinari și soldați sătui de luptă, murind ca să scape. Am furat nave și tehnologie și oameni. Am crescut. Am luat *Marele Răsăritean* pentru că am putut. Asta s-a întîmplat cînd districtul Țiparului a preluat controlul, iar situația a rămas așa de atunci. Nava asta e inima noastră. Uzina noastră, palatul nostru. A fost un vas cu aburi de-a dreptul catastrofic, dar este o fortăreață superbă. Aceea a fost ultima... perioadă grandioasă a Armadei.

Se lăsă tăcerea pentru mult timp.

— Pînă acum, spuse el și îi zîmbi.

Apoi începu interogatoriul.

Cînd se termină și Bellis ieși cu ochii mijiți în lumina după-amiezii, cu greu își mai amintea exact întrebările lui.

O întrebase o mulțime de lucruri despre traducere. I se păruse grea? Existase ceva care părea să nu aibă sens? Putea să și vorbească în hieratica Kettai sau numai să o citească? Și tot așa.

Fuseseră întrebări potrivite pentru a-i determina modul în care gîndește și relația ei cu orașul. Răspunsese cu atenție: linia dintre adevăr și minciună

era foarte fină. Nu a încercat să-și ascundă complet lipsa ei de încredere, dezgustul pentru ceea ce i se făcuse, resentimentele ei. Dar le mai îndulcise cumva: le voalase, le făcuse să pară normale.

Se forțase să pară că nu se forțează.

Nu o aștepta nimeni afară, firește, și asta o bucura oarecum. Traversă podurile abrupte care coborau dinspre *Marele Răsăritean* spre navele mai scunde de alături.

Își făcu drum către casă prin cele mai întortocheate alei. Trecu pe sub arcade de cărămidă de pe care picura umezeala sărată; trecu pe lîngă grupuri de copii care jucau variante de aruncă-banu și prinsa pe care și le amintea de pe străzile de acasă, ca și cum ar fi existat o gramatică ascunsă a jocurilor de stradă împărtășită de întreaga lume; trecu pe lîngă cafenele micuțe la umbra punților superioare, unde părinții copiilor de mai înainte jucau propriile lor jocuri, table sau chatarang.

Pescărușii făceau acrobații și țipau. Aleile se balansau, urmînd mișcările suprafeței oceanului.

Bellis se bucura de singurătate. Știa că, dacă ar fi fost însoțită de Silas, sentimentul complicității ar fi necăjit-o.

Nu mai făcuseră sex de multă vreme. Se întîmplase numai de două ori pînă acum.

După aceea, împărțiseră patul și se dezbrăcaseră unul în fața celuilalt fără jenă sau ezitare. Dar nici unul dintre ei nu era, se pare, înclinat spre sex. De parcă s-ar fi folosit de sex pentru a stabili o conexiune și pentru a se deschide unul altuia, dar acum acest canal de comunicație era deschis și actul devenise superfluu.

Asta nu însemna că îi lipsea dorința. În ultimele două sau trei nopți în care fuseseră împreună, îl așteptase să adoarmă, apoi se masturbase în tăcere. Deseori își lua gîndul de la el, împărtășindu-i doar ceea ce era necesar pentru a-și duce la îndeplinire planurile.

Bellis nu ținea cu pasiune la Silas, își dăduse seama de asta cu o ușoară surpriză.

Îi era recunoscătoare; îl găsea interesant și impresionant, deși nu pe atît de fermecător pe cît se credea el singur. Împărtășeau ceva: secrete extraordinare, planuri care nu aveau voie să dea greș. Erau tovarăși în afacerea asta. Nu o deranja să împartă patul cu el; poate că avea să se suie din nou pe el, îi trecu ei prin minte cu un zîmbet răutăcios. Dar nu erau apropiați.

Luînd în calcul ceea ce aveau în comun, situația părea puțin bizară, dar Bellis se împăcase cu ideea.

În dimineața următoare, înainte de ora șase, pe cînd cerul mai era încă întunecat, pe puntea *Marelui Răsăritean* se adună un grup de bărbați și femei, sosind cu o flotă întreagă de dirijabile. Duceau legături grele de tipărituri pe care le depuneau în compartimentele de bagaje ale aerostatelor, se contraziceau asupra drumului și consultau hărți. Împărțiră Armada în cvartale.

Lumina zilei umplea cerul în timp ce grupul se ridică de la sol.

Zarzavagii, muncitori, străjeri și o mie de alți indivizi ridicară privirile din colibele lor de lemn sau de cărămidă din jurul *Marelui Răsăritean*: din șirurile încurcate de vase ale Pieței Fînului, din turnurile Orașului Cărților, din Jhour și Tot-al-Tău, privind peste catargele orașului. Văzură primul val de dirijabile ridicîndu-se și împrăștiindu-se peste districte. Iar în anumite puncte strategice, calculate după curenții de aer, din aerostate se aruncară hîrtii.

Ca niște confetti, ca florile ce se deschideau deja în copacii Armadei, fluturașii se răsuceau în aer în cîrduri dense. Se auzeau căzînd — un susur de hîrtie frecată — iar pescărușii și rîndunelele se fereau din calea lor speriate. Armadorienii se uitau în sus, cu mîna streașină la ochi, urmăreau norii și albastrul cerului de sub care coborau de-a valma fluturașii de hîrtie.

Unii căzură în coșurile de fum. Sute ajunseră în apă. Se strecurau printre vase și se așezau pe valuri, se umezeau, cerneala se dizolva și cuvintele deveneau

ilizibile, peștii le ciuguleau, iar după un timp, cu fibrele umflate de apa sărată, se scufundau. Sub suprafața apei ningea cu hîrtie dezintegrată. Dar mii de fluturași ajunseră pe punțile vaselor.

Dirijabilele dădură ocol după ocol orașului, trecînd pe deasupra fiecărui district, strecurîndu-se printre catarge și turnuri, împărțind fluturași. Curioși și încîntați, oamenii îi prindeau din zbor. Într-un oraș în care hîrtia era scumpă, această extravaganță era extraordinară.

Știrea se răspîndi iute. Cînd Bellis coborî pe puntea navei *Chromolith*, călcînd pe un strat de hîrtie ce foșnea ca o piele descuamată, de jur-împrejur erau oameni care discutau aprins. Lumea stătea în pragul magazinelor și al caselor, strigînd sau șoptind sau rîzînd, fluturînd hîrtia în mîini mînjite cu cerneală.

Bellis ridică privirea și văzu unul dintre ultimele aerostate îndreptîndu-se spre babord, spre districtul Jhour, lăsînd în spate un alt norișor de hîrtie. Ridică una dintre foile ce tremura sub adierea vîntului la picioarele ei.

Cetățeni armadorieni, citi ea, *după un studiu îndelungat și atent, putem îndeplini ceva ce ar fi uimit pe bunicii noștri. Se ivesc zorii unei noi ere. Vom schimba pentru totdeauna felul în care orașul nostru se mișcă.*

Trecu cu iuțeală peste pagină, peste explicațiile propagandistice, și privirea i se opri pe cuvîntul cheie, întărit cu litere îngroșate.

Avanc...

Bellis se simți cuprinsă de o emoție confuză. *Eu am făcut asta,* își spuse ea cu o mîndrie ciudată. *Eu am declanșat acest eveniment.*

— E o treabă de calitate, spuse gînditor Tintinnabulum.

Stătea aplecat în fața Angevinei, cu capul și mîinile băgate în motoarele ei. Ea stătea cu torsul aplecat spre spate, nepăsătoare și răbdătoare.

De cîteva zile, Tintinnabulum își dăduse seama de unele schimbări la servitoarea lui, de sunetul schimbat al motoarelor. Se mișca mai repede și mai precis, se întorcea în arcuri de cerc mai strînse și se oprea fără să frîneze lent. Se descurca mai ușor pe podurile mișcătoare ale orașului. Starea ei de anxietate dispăruse — nu mai scormonea neîncetat după resturi de cărbune și de lemn.

— Ce s-a întîmplat cu mecanismele tale, Angevino? o întrebase el.

Iar ea, cu o plăcere imensă și rușinată, îi arătase.

Îi scormoni prin cablaje, frigîndu-și mîinile de cazanul ei încins, examinîndu-i viscerele de metal reconfigurate.

Tintinnabulum știa că știința armadoriană era o corcitură. Era la fel de piratată ca și economia și politica orașului, produs al furturilor și al întîmplării — la fel de variată și de lipsită de substanță. Inginerii și taumaturgii își practicau aptitudinile pe echipamente ruginite și învechite și pe artefacte furate cu un design atît de sofisticat încît erau aproape de neînțeles. Era o aglomerare de tehnologii.

— Omul ăsta, murmură el, cu mîna băgată pînă la cot în motorul Angevinei, pipăind un întrerupător cu trei căi din spatele șasiului ei, omul ăsta e doar un inginer oarecare, dar... a făcut o treabă excelentă. Nu sînt mulți în Armada în stare de așa ceva. De ce a făcut-o? o întrebă el.

Ea nu-i putea răspunde decît vag.

— E de încredere? spuse Tintinnabulum.

Tintinnabulum și echipa lui nu erau născuți în Armada, dar devotamentul lor pentru districtul Țiparului nu putea fi pus la îndoială. Se spuneau povești despre modul în care ajunseseră să se alăture Armadei — Amanții îi găsiseră prin metode ezoterice și îi convinseseră să lucreze pentru oraș contra unor sume necunoscute. Pentru ei, odgoanele și lanțurile care coseau pînza Țiparului se desfăcuseră. Districtul se

deschisese, îl lăsase pe Tintinnabulum să intre pînă în inima orașului, apoi se cususe la loc.

În dimineața aceea, Angevina culesese și ea unul dintre fluturașii care umpluseră aleile Armadei, și aflase despre proiectul Țiparului. Asta o incitase, dar își dăduse seama că nu era cu totul surprinsă. Fusese de față la multe discuții oficiale, văzuse cărțile de pe biroul lui Tintinnabulum, trăsese cu ochiul la diagrame și la calcule făcute pe jumătate. De îndată ce descoperise ceea ce încerca să realizeze Țiparul, i se păru că știuse totul dintotdeauna. În definitiv, nu lucrase ea pentru Tintinnabulum? Și ce era el dacă nu un vînător?

Biroul lui era plin de dovezi. Cărți — singurele pe care le văzuse în afara bibliotecii — crochiuri, colți gravați, harpoane rupte. Oase, coarne și blănuri. În anii în care lucrase pentru el, Tintinnabulum și cei șapte din echipa lui își puseseră experiența în serviciul Țiparului. Rechini cu coarne, balene și cașaloți, pești cuirasați, nautilusi — îi vînase și îi prinsese cu harponul, pentru hrană, pentru apărare sau pentru distracție.

Uneori, cînd cei opt se întîlneau, Angevina își punea urechea pe peretele de lemn și se lipea bine, ca să audă frînturi de discuție. Destul cît să afle lucruri uimitoare.

Nebunul corăbiei, Argentarius, pe care nu-l văzuse nimeni, urla la ei că îi este frică. Angevina ajunsese să înțeleagă că asta se datora sperieturii pe care o căpătase cu mult timp în urmă la o vînătoare de-a lor. Camarazii lui fuseseră paralizați. Își declarau autoritatea asupra adîncurilor și-și vîrau nasul în treburile ținutului aceluia înfricoșător.

Cînd îi auzea vorbind despre vînătoare, îi simțea entuziasmați doar de vînatul cel mai mare: leviatanul și lahamu, sepia divină.

De ce nu și avancul?

Nimic din acestea nu era o adevărată surpriză, gîndi Angevina.

— E un om de încredere? repetă Tintinnabulum.

— Este, spuse Angevina. E un om bun. E recunoscător că a scăpat de colonii; e furios pe Noul Crobuzon. S-a Refăcut singur, ca să se scufunde mai bine, ca să muncească mai bine la docuri — e acum o creatură marină. Aș pune mîna în foc că e la fel de loial ca un nativ al Țiparului.

Tintinnabulum se ridică și închise capacul boilerului. Strînse buzele gînditor. Căută pe birou o listă lungă de nume, scrise de mînă.

— Cum îl cheamă? întrebă el.

Dădu din cap, se aplecă și adăugă, grijuliu, numele lui *Tanner Sack*.

Capitolul Optsprezece

Zvonurile și vorba dusă din gură în gură erau forțe mai puternice în Armada decît în Noul Crobuzon, dar Armada avea un sistem mass-media de același calibru. Existau vestitori, cei mai mulți urlînd textele semi-oficiale ale unui district sau altul. Erau disponibile și cîteva periodice și tipărituri de o calitate îngrozitoare, pe foi saturate de cerneală care se reciclau permanent.

Cele mai multe publicații erau neregulate, disponibile abia cînd publiciștii și tiparnițele se deranjau sau găseau resurse. Multe erau gratuite; majoritatea erau subțiri: o foaie sau fouă împăturite și cu scris înghesuit.

În Armada erau o mulțime de piese de teatru și de concerte, prost lucrate și foarte populare, astfel că publicațiile erau pline de recenzii. Unele conțineau și bîrfe și scandaluri, dar lui Bellis îi păreau toate teribil de parohiale. Disputele asupra împărțirii bunurilor furate sau cărui district îi revenea autoritatea asupra unui trailer erau în general cele mai provocatoare și controversate subiecte. Și acestea erau doar publicațiile de știri pe care le putea înțelege.

În cultura hibridă a Armadei se găseau tot atîtea tradiții publicistice cît în întregul Bas-Lag, alături de forme unice de expresie născute chiar în orașul piraților. *Mai Des Decît Deloc* era un săptămînal care raporta doar morții din oraș, în versuri. *Grija lui Juhangirr*, publicată în districtul Tot-al-Tău, era lipsit de cuvinte, povestind lucruri pe care le considera importante (conform unor criterii pe care Bellis nu le pricepea) în benzi desenate sub orice critică.

Cîteodată, Bellis citea *Steagul* sau *Chemarea Consiliului*, ambele publicate în districtul Tribunalului. *Steagul* era probabil cea mai bună publicație de știri din oraș. *Chemarea Consiliului* era o publicație politică, tipărind dispute între diverși apărători ai sistemelor de guvernare ale districtelor: democrația Tribunalului, matriarhatul regalist solar din Jhour, „bunăvoința absolutistă" din districtul Țiparului, protectoratul Brucolacului și tot așa.

Ambele publicații, cu toată toleranța afișată, erau mai mult sau mai puțin loiale Consiliului Democratic al Tribunalului. De aceea Bellis, care începuse să priceapă cotloanele politicii armadoriene, nu fu deloc surprinsă cînd *Steagul* și *Chemarea Consiliului* începură să stîrnească îndoieli asupra conjurării avancului.

La început publicațiile fură circumspecte.

„Conjurarea ar fi un triumf al științei" spunea editorialul din *Steagul*, „dar se ridică o serie de întrebări. O mai mare mobilitate a orașului ar fi bună, dar care va fi costul ei?"

Nu trecu mult și obiecțiile publicației deveniră mai stridente.

Însă cum Armada se mai afla încă sub influența declarației extraordinare a Țiparului, vocile care cereau atenție sau chiar respingerea ideii erau o mică minoritate. În taverne — chiar și în cele din districtul Tribunalului și din cel al Acalmiei — entuziasmul era debordant. Dimensiunea proiectului, promisiunea de a

captura tocmai un *avanc*, dumnezeule, era ceva nemaipomenit.

Cu toate acestea, prin intermediul ziarelor, prin pamflete și afișe, scepticii își făceau auzit glasul.

Începu recrutarea.

Se stabili o întîlnire specială la docurile Basilio. Tanner Sack își freca tentaculele și aștepta. Pînă la urmă, străjerul-șef păși în față.

— Am o listă aici, strigă el, cu inginerii și toți ceilalți care au fost solicitați pentru misiuni speciale în beneficiul Amanților.

Șoaptele și murmurul se întețiră pentru scurt timp, apoi încetară. Nimeni nu se îndoia despre ce misiune specială era vorba.

Pe măsură ce erau citite numele, se auzea reacția de bucurie din partea celui strigat și a celor din preajma lui. Tanner nu era surprins să audă acele nume. Recunoscu pe cei mai buni dintre colegii lui: cei mai rapizi lucrători, cei mai pricepuți ingineri care luaseră contact recent cu tehnologia de vîrf. Unii fuseseră capturați relativ recent — cei mai mulți provenind din Noul Crobuzon, iar cîțiva erau dintre Refăcuții de pe *Terpsichoria*.

Își dădu seama că fusese strigat și numele lui abia cînd un tovarăș entuziast îl bătu pe spate. Tensiunea care se adunase în el fără să-și dea seama dispăru și Tanner se relaxă. Înțelegea acum că așteptase acest lucru. O meritase.

Alții erau deja adunați pe *Marele Răsăritean*, lucrători din districtele industriale, din topitorii și laboratoare. Se desfășurau interviuri. Metalurgiștii erau separați de ingineri și de chimiști. Erau chestionați, iar experiența lor pusă la încercare. Se folosea din plin convingerea, dar nu și forța. La prima mențiune (chiar și neclară) a anofelilor, la prima aluzie asupra naturii insulei, mai mulți dintre ei refuzară să mai facă parte

din proiect. Tanner era tulburat. *Cum poți să refuzi așa ceva,* își spuse el, *indiferent ce s-ar întîmpla.*

După lăsarea întunericului, cînd toate testele și chestionarele se terminară, Tanner și ceilalți fură duși într-un salon al *Marelui Răsăritean.* Încăperea era uriașă și decorată extraordinar cu alamă și lemn negru. Mai rămăseseră cam treizeci de indivizi. *Am fost triați,* gîndi Tanner.

Zgomotele din încăpere încetară cînd Amanții își făcură apariția. Ca și în ziua în care Tanner sosise în oraș, Amanții erau încadrați de Tintinnabulum și de Uther Doul.

Ce-o să-mi mai spuneți de data asta? gîndi Tanner. *Alte minuni? Alte schimbări?*

Amanții spuseră întreaga poveste a insulei, își dezvăluiră planurile, și toată lumea din încăpere îi urmărea cu atenție.

Tanner se sprijinea de un perete și asculta. Încerca să fie sceptic — planurile erau atît de absurde, atît de multe lucruri puteau da greș — dar nu reuși. Asculta, cu inima bătîndu-i tot mai tare, cum Amanții și Tintinnabulum le spuneau, lui și tovarășilor lui, cum vor merge în ținutul oamenilor țînțari, cum vor căuta un savant sare s-ar putea să nu mai fie în viață și cum vor construi mașinării cu care să prindă cea mai extraordinară creatură care a înotat vreodată în mările din Bas-Lag.

Altundeva, partea ascunsă a campaniei împotriva Conjurării era pe cale să fie pusă la punct.

În inima districtului Acalmiei se afla vasul *Uroc.* Era un vas uriaș și vechi, pîntecos și amenințător, lung de vreo o sută șaizeci și cinci de metri și mai mult de treizeci de metri lățime în partea centrală a punții principale. Mărimea, silueta și caracteristicile lui tehnice erau unice. Nimeni din Armada nu știa precis cît de vechi era și nici de unde provenea.

De fapt, existau zvonuri că Uroc era la fel de contrafăcut ca un inel de tombac. Nu era nici clipper, nici goeletă, nici corabie-car sau altceva clar: unii pretindeau că forma lui ciudată nici nu i-ar fi permis să navigheze. *Uroc* fusese construit în Armada, spuneau cinicii, direct în mijlocul celoralate vase. Nu era o navă găsită și adjudecată, spuneau ei, ci doar o butaforie de lemn și oțel mimînd un vas ancorat.

Alții știau mai multe. Mai existau unii în Armada care-și aminteau de sosirea vasului *Uroc*.

Așa s-au procopsit și cu Brucolacul, care conducea vasul de unul singur.

În fiecare noapte, după apus, Brucolacul se trezea. Ferit de razele soarelui, urca în turnurile-catarge cu aspect baroc ale vasului *Uroc*. Scotea mîna prin ferestrele înguste și mîngîia solzii care drapau grinzile neregulate. Cu o sensibilitate supraomenească, simțea în vîrful degetelor pulsațiile fine de sub plăcile subțiri de metal, ceramică și lemn, de parcă ar fi luat pulsul unor capilare. Știa că *Uroc* mai era încă în stare să navigheze la nevoie.

Fusese construit înainte de ne-moartea lui sau înainte de prima lui naștere. Fusese construit la mii de kilometri depărtare, într-un loc pe care nimeni din Armada nu l-a văzut. Trecuseră generații întregi de cînd orașul plutitor trecuse pe acolo, iar Brucolacul spera din tot sufletul cu mai aveau să se întoarcă niciodată.

Uroc era o corabie lunară. Capta și naviga pe valuri de lumină selenară.

Punțile se orientau ciudat, ca niște forme de relief peste trupul navei. Segmentele complicate ale punții de comandă multistrat, hăul care fusese conceput în mijlocul chilei, arhitectura răsucită a hublourilor și cabinelor, toate acestea scoteau în evidență vasul. Din corpul navei țîșneau țepi uriași, unii folosind drept catarge, alții împungînd aerul parcă la întîmplare. La fel ca în cazul *Marelui Răsăritean*, nici pe *Uroc* nu se construise nimic, chiar dacă vasele dimprejur erau

înțesate cu clădiri de cărămidă. Dar dacă *Marele Răsăritean* era protejat din motive politice, în cazul corăbiei lunare nimănui nu-i trecuse prin cap să o folosească la așa ceva. Topografia ei nu permitea.

Pe timp de zi, părea albită și îmbătrînită. Nu era o priveliște plăcută. Dar cînd ziua se stingea, suprafața ei începea să licărească în nuanțe subtile de sidef, ca și cum ar fi fost bîntuită de culori fantomatice. Atunci devenea copleșitoare. Atunci Brucolacul ieșea să se plimbe pe punțile ei.

Uneori ținea adunări în încăperile ei tulburătoare. Își chema supușii ne-morți să discute problemele districtului, cum ar fi birul de sînge impus Acalmiei. *De aceea sîntem unici*, le spunea el. *De aceea sîntem puternici și ascultați de cetățeni.*

În noaptea aceea, în vreme ce Tanner Sack și ceilalți incluși în planul Țiparului dormeau sau cugetau la ce aveau de făcut, Brucolacul primi vizitatori la bordul lui *Uroc*: o delegație a Consiliului Tribunalului, destul de naivă să creadă că drumul lor pînă acolo și întîlnirea fuseseră secrete (Brucolacul nu-și făcea iluzii: auzise pași pe corăbiile dimprejur și știuse că erau ale unui spion al Țiparului).

Consilierii Tribunalului nu se simțeau în apele lor pe corabia lunară. Îl urmară pe Brucolac în grup compact, încercînd să nu-și arate disconfortul în timp ce mergeau pe urmele lui. Conștient de nevoia de lumină a oaspeților lui, Brucolacul aprinsese torțe pe coridoare. Nu folosise lumina lămpilor cu gaz dintr-un motiv ușor malițios și din plăcerea de a ști că umbrele torțelor vor tremura la fel de neprevăzut și de amenințător ca niște lilieci trecînd prin holurile înguste ale navei.

Încăperea circulară în care se desfășura întîlnirea se afla în cel mai mare turn-catarg al navei, înălțată la cincisprezece metri deasupra punții. Era opulentă și neprimitoare, cu încrustații fine de gagat, staniu și plumb. Aici nu erau nici lumînări, nici torțe; interiorul era scăldat într-o lumină de gheață dozată cu precizie

savantă: razele lunii și ale stelelor erau captate de catargele corăbiei, amplificate și trimise prin tubulaturi de oglindă ca prin niște vase de sînge pînă în încăpere. Lumina ciudată golea decorul de orice culoare.

— Domnilor, doamnelor, spuse Brucolacul cu vocea lui stinsă și guturală.

Zîmbi și își dădu pe spate claia de păr; gustă aerul cu limba lui lungă de șarpe și făcu semn cu mîna ca oaspeții să se așeze în jurul mesei de lemn. Îi privi alegîndu-și locurile — oameni, hotchi, llorgis, cu toții privindu-l încordați.

— Am fost contracarați, continuă Brucolacul. Sugerez să ne gîndim la o reacție.

Acalmia semăna mult cu Țiparul. Punțile a sute de schifuri, barje și trailere erau luminate pentru a alunga întunericul și duduiau de zgomotul tavernelor și al cazinourilor.

Dar silueta neclară a navei *Uroc* se contura amenințătoare și tăcută deasupra lor. Urmărea chefurile din districtul Acalmiei fără să comenteze, fără cenzură sau entuziasm, iar locuitorii răspundeau aruncîndu-i din cînd în cînd cîte o privire cu un soi de mîndrie temătoare. Aveau mai multă libertate și mai mai multă influență decît locuitorii Țiparului și știau bine asta; erau mai protejați decît cei din Tot-al-Tău; mai liberi decît cei din districtul Scrumbiei.

Cetățenii Acalmiei știau că locuitorii altor districte considerau birul de sînge o plată prea mare, dar asta era o prostie. Cel mai tare vociferau cei recent capturați, după cum subliniau localnicii — străini superstițioși care nu se obișnuiseră cu felul de-a fi armadorian.

Locuitorii aminteau acestor nou-veniți că în districtul Acalmiei nu exista pedeapsa biciuirii. Toți cei care purtau sigiliul Acalmiei trăiau și se distrau pe gratis. În probleme importante, Brucolacul organiza întîlniri cu toți cei care voiau să-și exprime părerea. El îi proteja. Conducerea de aici nu era anarhică și violentă ca în

restul orașului. Acalmia era un loc sigur, civilizat, cu străzile bine întreținute. Birul de sînge era un preț rezonabil.

Țineau la districtul lor și păreau nesiguri. *Uroc* era talismanul lor și oricît de gălăgioasă și de haotică ar fi fost noaptea, își găseau timp să arunce cîte o ocheadă siluetei lui ca să se liniștească.

În noaptea aceea, ca în fiecare noapte, turnurile-catarge căpătară o luminiscență nefirească, numită de toți focul sfîntului. Uneori, acesta se întindea la toate vasele — în timpul furtunilor elictrice sau atunci cînd aerul era uscat — dar pentru corabia lunară fenomenul era la fel de regulat precum fluxul.

Păsări de noapte, lilieci și molii se adunau în jurul lui și dansau în lumină. Fîlfîiau din aripi și se hîrjoneau, unele coborau atrase de lumina mai slabă a ferestrelor. În camera de ședință a Brucolacului, consilierii Tribunalului ridicau privirile și tresăreau nervoși din pricina răpăitul neîntrerupt al aripilor pe geamuri.

Întîlnirea nu se desfășura bine.

Brucolacul se lupta din răsputeri. Avea cu adevărat nevoie de consilieri și încerca să-i convingă, să le propună strategii, să evalueze posibilități. Dar descoperi că îi venea greu să-și ascundă capacitatea lui de a intimida. Era în culmea puterii și a strategiei. Nu era un armadorian: Brucolacul văzuse nenumărate orașe și națiuni, vii și ne-moarte, și învățase un lucru: cei iuți nu trăiesc cu frică, în schimb, vampirii da.

Poate că se dădeau drept prădători nocturni nemiloși, ascunzîndu-se prin orașe și ieșind doar noaptea să se hrănească, dar o făceau cuprinși de frică. Cei iuți nu le tolerau prezența — odată descoperiți, erau uciși pe loc. Nu mai putea tolera asta. Cînd adusese hemofagia* în Armada cu două secole în urmă, venise într-un oraș

---

* hemofagie — capacitatea de a se hrăni cu sînge *(N.T.)*

lipsit de teama reflexă pentru cei de teapa lui — un oraș în care putea trăi liber.

Brucolacul înțelegea prețul. Nu se mai temea de cei iuți, dar ei trebuiau să se teamă de el. Lucru de care se putea asigura cu ușurință.

Iar acum, cînd se săturase de intrigi, cînd tînjea după complici, cînd avea nevoie de ajutor și nu avea la dispoziție decît adunătura aceea de birocrați, dinamica terorii era prea puternică pentru a fi ținută sub control. Consiliul Tribunalului era prea înspăimîntat ca să lucreze cu el. Cu fiecare privire, cu fiecare rînjet, cu fiecare șuierat și încleștare de pumni, le amintea tuturor ceea ce era.

Poate că asta nu însemna nimic, reflecta el. Ce ajutor puteau ei oferi? Nu le putea spune despre Cicatrice. L-ar fi întrebat de unde știe, iar el nu ar fi putut spune nimic; din pricina asta, ceilalți nu l-ar fi crezut. Sau le-ar putea explica despre Doul, caz în care ei l-ar fi tratat ca pe un trădător care vindea secrete omului de încredere al Țiparului. Și tot nu l-ar fi crezut pe de-a-ntregul.

Uther, își spuse el, *ești un nemernic deștept și pervers.*

Stînd în acea încăpere, înconjurat de presupușii lui aliați, nu se putea gîndi decît la cît de mult ținea la Doul, cît de multe împărtășea cu el. Nu putea scăpa de această senzație irațională că amîndoi lucrau pentru același scop.

Brucolacul ascultă lăudăroseniile și raționamentele proaste ale consilierilor, care erau îngroziți de schimbare, preocupați de echilibrul puterii. Îndură discursuri jalnice și fără rost, cu totul în afara naturii reale a problemei. Existau dispute asupra modului în care Amanții încălcaseră protocolul. Unii sugerau că vor face apel la birocrații Țiparului chiar pe sub nasul conducătorilor lor — idei lipsite de substanță și nepractice, nesistematizate.

La un moment dat, cineva de la masă pomeni numele lui Simon Fench. Nimeni nu știa cine este, dar numele lui era din ce în ce mai des menționat în minoritatea

ce se opunea Conjurării. Brucolacul aşteptă, dornic să audă o sugestie concretă. Dar dezbaterea degeneră din nou. Aşteptă mult timp, dar nu auzi nimic interesant.

Era conştient de drumul soarelui pe sub lume. Mai era doar ceva mai mult de o oră înainte de răsărit şi atunci renunţă să se mai înfrîneze.

— Fir-ar al naibii!, mîrîi el pe un ton mormîntal.

Consilierii amuţiră pe loc, cu răsuflarea tăiată. Se ridică şi-şi desfăcu braţele.

— Vă ascult de ore întregi prostiile, şuieră el. Platitudini şi disperare. Sînteţi complet *ineficienţi.*

Acest ultim cuvînt sună ca o înjurătură.

— Sînteţi nişte rataţi. Lipsiţi de noimă. Dispăreţi de pe vasul meu.

Se lăsă o clipă de tăcere înainte ca grupul de consilieri să înceapă să se ridice, încercînd şi nereuşind să-şi păstreze măcar o parte din demnitate. Unul dintre ei — Vordakine, unul dintre cei mai buni, o femeie pentru care Brucolacul căpătase o fărîmă de respect — deschise gura ca să protesteze. Era palidă, dar opunea rezistenţă.

Brucolacul îşi ridică mîinile deasupra capului ca pe nişte aripi, deschise gura, scoase limba şi-şi arătă colţii, cu degetele chircite ca nişte gheare şi cu aspect de fiară.

Vordakine închise iute gura şi-şi urmă colegii spre uşă, cu frica şi furia pe figură.

Cînd plecară cu toţii, cînd rămase singur, Brucolacul se lăsă greu în scaun. *Fugiţi acasă, pungi cu sînge ce sînteţi,* gîndi el. Rînji feroce, amintindu-şi de pantomima absurdă de la sfîrşit. *Fir-aş al naibii, probabil îşi închipuie că mă pot transforma în liliac.*

Gîndindu-se la frica lor, îşi aminti brusc de celălalt loc în care trăise fără să-şi ascundă natura ne-moartă şi se cutremură. Excepţia de la regula lui, singurul loc în care moneda de schimb, frica, dintre cei iuţi şi vampiri nu funcţiona.

Să mulţumesc stăpînilor sîngelui şi zeilor sării şi focului că nu mai trebuie să mă întorc acolo niciodată. În locul acela în care fusese liber — în care fusese forţat

să fie liber — unde totul era o iluzie. Unde natura reală a celor iuți, a morților și a ne-morților era arătată pe față.

Ținutul lui Uther Doul. În munți. Își amintea de munții reci, de cremenea nemiloasă, dar mult mai blîndă decît orașul blestemat al lui Doul.

Capitolul Nouăsprezece

În atelierele cele mari din Jhour sosise o comandă extraordinară.

Una dintre activitățile de bază ale economiei din Jhour era construcția de nave aeriene. Dirijabile rigide, semi sau nerigide, aerostate și motoare — fabricile din Jhour garantau calitatea lor.

Aroganța era nava cea mai mare de pe cerul Armadei. Fusese capturată cu zeci de ani în urmă, atinsă într-o luptă oarecare și reținută ca pe o curiozitate și folosită pe post de turn de pază. Aerostatele mobile ale orașului aveau jumătate din lungimea ei; cea mai mare dintre ele avea ceva mai mult de șaptezeci de metri, bîzîia molcom peste oraș și purta un nume cu totul nepotrivit, *Barracuda*. Inginerii constructori erau constrînși de spațiu — nu exista în Armada loc pentru hangarele vaste în care să se poată construi nave uriașe ca acelea de cercetare din Noul Crobuzon sau ca navetele din Myrshock — două sute de metri de metal și piele. Oricum, Armada nu avea nevoie de asemenea nave.

Pînă acum.

A doua zi dimineață după ce fuseseră împrăștiați fluturașii, întreaga mînă de lucru din Atelierele Aeronautice *Custodia* din Jhour — asamblori, ingineri, designeri, metalurgiști și mulți alții — au fost chemați de un maistru cu o expresie de uimire întipărită pe chip. Prin toată uzina construită în interiorul unui vas cu

aburi reconfigurat, scheletele metalice ale dirijabilelor zăceau părăsite. Lucrătorii se adunaseră în jurul lui, ascultînd noua lor comandă.

Aveau la dispoziție două săptămîni.

Silas avea dreptate, își spuse Bellis. Nu avea nici o șansă să se strecoare în grupul care avea să viziteze insula. Chiar și ea, ferită cum era de scandalurile și intrigile din oraș, auzise despre Simon Fench din ce în ce mai des.

Firește, zvonurile erau încă vagi. Carrianne pomenise ceva despre cineva care se îndoia de Conjurare, care citise un pamflet al unuia numit Fink sau Fitch sau Fench. Șekel îi spusese lui Bellis despre Conjurare că era o idee excelentă, dar că auzise despre cineva numit Fench spunînd că Amanții aveau să dea de belea.

Bellis era încă uimită de abilitatea lui Silas de a se insinua pe sub pielea orașului. Nu se expunea riscului? se întreba ea. Oare nu-l căutau Amanții?

Zîmbi gîndindu-se la Șekel. Nu mai reușise să continue lecțiile de-o vreme, dar cînd o vizitase cu ceva timp în urmă, petrecuse cîteva minute în care îi demonstrase cu mîndrie că ajutorul ei nu mai era necesar.

Venise să o întrebe ce scria în cartea lui Krüach Aum. Șekel nu era prost. Îi era limpede că obiectul pe care i-l dăduse stătea la originea evenimentelor tumultoase din ultima săptămînă — cascada de fluturași, planul extraordinar, comanda bizară pe care o căpătase Tanner.

— Ai avut dreptate, îi spuse ea. Mi-a trebuit ceva timp să traduc cartea, dar cînd mi-am dat seama ce este — povestirea unui experiment...

— Au chemat un avanc, o întrerupse el, iar ea încuviință.

— Cînd mi-am dat seama ce însemna cartea, continuă ea, m-am asigurat că ajunge la Tintinnabulum și la Amanți. Aveau nevoie de ea, făcea parte din planul lor...

— Cartea pe care *eu* am găsit-o, spuse Șekel și începu să zîmbească neîncrezător.

În Atelierele Aeronautice *Custodia*, un cadru de grinzi curbate și cabluri căpăta formă.

Într-un colț al halei enorme se afla un morman de piele gălbuie. O sută de indivizi stăteau în jurul lui cu ace groase, lungi de un deget, cosînd cu ambele mîini odată. Se găseau acolo butoaie cu rășini și gutapercă pentru izolare. Cadrele de lemn și benzile incandescente de metal din forje trasau silueta gondolelor de control și observație.

Atelierul *Custodia*, așa mare cum era, nu putea cuprinde construcția în etapa ei finală. Toate componentele finisate erau duse pe puntea liberă a *Marelui Răsăritean*, apoi ansamblate acolo și acoperite cu învelișul de piele.

Marele Răsăritean era singurul vas din Armada destul de mare pentru așa ceva.

Era în ziua de Lanțuri, douăzeci, sau a șaptea Ceruri din Trimestrul Turturicii — nici Bellis nu mai știa. Nu-l mai văzuse pe Silas de patru zile.

Atmosfera era caldă și plină de ciripit de păsări. Bellis se simțea constrînsă în camera ei, dar cînd ieși pe stradă sentimentul nu dispăru. Casele și coastele corăbiilor păreau să asude în căldura umedă. Bellis nu-și schimbase părerea despre mare: mărimea și monotonia ei o deranjau. Dar în dimineața aceea avea nevoie urgent să scape de sub acoperișuri.

Își reproșa orele petrecute în așteptarea lui Silas. Nu știa ce i se întîmplase, dar ideea că era singură, că s-ar putea ca Silas să nu se mai întoarcă, o supăra mult. Își dădea seama cît de vulnerabilă devenise și își ridică un zid în jurul ei, ca de os. *Stau și aștept ca un amărît de copil*, își suse ea furioasă.

Străjerii veneau după ea în fiecare zi, o duceau la Amantă, la Tintinnabulum și la vînătorii de pe Castor,

la ceilalți implicați în Conjurare — deși modul în care erau implicați nu îi era cunoscut. Traducerea ei era cercetată bucățică cu bucățică: fusese confruntată cu un individ care știa să citească hieratica Kettai, deși nu atît de bine ca ea. El o întrebase despre detalii complicate: de ce folosise un anume timp gramatical în partea aceea? de ce alesese acel cuvînt? Metodele lui erau agresive și lui Bellis îi făcu plăcere să-l pună cu botul pe labe.

— Iar la pagina asta, izbucnise el într-una din discuțiile obișnuite, de ce ai tradus cuvîntul *morghol* drept „voință". Înseamnă exact opusul!

— Din pricina contextului și al timpului gramatical, răspunse ea fără nici o emoție. Întreaga frază este la timpul ironic-continuu.

Era cît pe ce să adauge că *E o greșeală comună să-l confunzi cu mai-mult-ca-perfectul*, dar se abținu.

Bellis nu înțelegea de ce era cercetată atît de amănunțit. Se simțea secătuită. Se mîndrise cu rolul ei. Se arătase entuziasmată de proiect și de insulă, apoi se înfrînase de parcă s-ar fi dat o luptă între dorințele și temerile ei.

Dar nimeni încă nu-i spusese că avea să-i însoțească pe insulă, elementul cheie al întregului plan. Se întreba dacă nu se întîmplase ceva rău. Oricum, Silas dispăruse. Poate că venise vremea pentru un nou plan, își spuse ea cu răceală. Dacă acesta nu funcționa, dacă aveau să aleagă un alt translator, atunci avea să le spună adevărul. Avea să ceară îndurare pentru Noul Crobuzon, să le povestească despre atacul măcinătorilor ca să trimită un mesaj din partea ei.

Dar își aminti cu neplăcere de cuvintele lui Uther Doul chiar înainte de a-l împușca pe căpitanul Myzovic. *Puterea pe care o reprezint nu dă doi bani pe Noul Crobuzon,* spusese el. *Nimic.*

Traversă Podul Whiskey dinspre *Semn Rău*, o barjă de la marginea districtului Țiparului, spre clipperul *Grija lui Darioch.*

Străzile Scrumbiei îi păreau mai lipsite de culoare decît cele din Țipar, mai mici. Fațadele erau mai simple, iar în unele locuri nu erau deloc. Lemnul era găurit și decupat după un model repetitiv. Calea Fastuoasă era o stradă cu tarabe la granița dintre Țipar și Orologiu, plină cu căruțe, animale și clientelă — khepri, oameni și alții — tocmindu-se cu crustații ce reprezentau jumătate din populația districtului Scrumbiei.

Bellis îi putea recunoaște acum pe crustați chiar și fără armura lor, după fizionomia lor distinctă, greoaie și după tenul pămîntiu. Trecu pe lîngă un templu cu goarnele sîngelui tăcute și gardieni împlătoșați în sînge înghegat. Mai încolo dădu peste un ierbarium, cu frunze uscate atîrnate ce miroseau puternic în aerul cald.

Erau acolo saci cu frunze galbene din care se prepara ceaiul anticoagulant. Bărbați și femei se serveau dintr-un cazan. Ceaiul îi ferea de coagularea bruscă: crustații erau în primejdie să li se coaguleze sîngele în corp, ceea ce ar fi însemnat o moarte rapidă și dureroasă, care i-ar fi transformat în niște statui chircite.

Bellis ajunse dinaintea unui depozit și se feri din calea unui animal ce trăgea la o căruță, un soi de ponei manipulat genetic, ce se îndrepta spre un pod suspendat și spre o zonă mai liniștită a orașului. Între două nave, Bellis privi peste ape. Vedea chila umflată a unei corăbii-car, curbele unei bărci de pescari, o barcă cu vîsle lătăreață. Și mai departe erau altele și altele. Fiecare ambarcațiune era prinsă în pînza de păianjen a podurilor și pasarelelor.

Traficul era neîntrerupt. Bellis se simțea singură.

Grădina Sculpturilor ocupa partea din față a unei corvete lungi de șaptezeci de metri. Tunurile îi dispăruseră demult; gurile de aerisire și catargele îi fuseseră zdrobite.

O piațetă cu cafenele și taverne continua cu o grădină, tot așa cum o plajă continuă cu marea. Bellis

sesiza diferența dintre zgomotul pașilor pe lemn și pietriș și cel de pe pămîntul moale al grădinii.

Era mult mai mic decît Parcul Croom, un petec de iarbă bine îngrijită și copaci tineri presărat cu sculpturi vechi de cîteva zeci de ani. Sub copaci se găseau bănci din fier forjat cu arabescuri. La marginea parcului, dincolo de o balustradă joasă, se vedea marea.

Răsuflarea i se opri cînd o văzu, fără să se poată controla.

Bărbați și femei stăteau la mese pline cu lichioruri și ceaiuri sau se plimbau prin grădină. Erau îmbrăcați frumos și păreau liniștiți. Privindu-i cum se plimbau calm și sorbeau din paharele lor, Bellis aproape că trebui să se forțeze să-și amintească de faptul că erau pirați: înfricoșători, cu cicatrici, înarmați, trăind din jaf. Erau pirați cu toții.

Admiră sculpturile ei favorite pe măsură ce trecu pe lîngă ele: *Privighetoarea Amenințătoare; Păpușă și Dinți.*

Bellis se așeză și privi dincolo de Propunere, o placă de jad fără ornamente, ca o piatră funerară, dincolo de gardul de lemn spre mare — la remorcherele care trăgeau orașul ca niște cîini la sanie. Observă două șalupe de luptă și o navă aeriană militară deasupra lor, stînd de pază la marginea apelor Armadei.

Un bric al piraților se îndrepta spre nord, ocolind orașul și îndepărtîndu-se. Ea îl privi cum pleacă la vînătoarea ce avea să dureze una sau două sau trei sau patru luni? Supusă voinței căpitanului? Supusă vreunui plan mai mare dirijat de conducătorii districtelor?

La celălalt capăt al mării, la kilometri depărtare, Bellis zări un vas cu aburi îndreptîndu-se spre oraș. În mod cert un vas armadorian, sau poate vreun negustor favorizat. Dacă n-ar fi fost așa, nu ar fi apucat să se apropie atît de mult. Poate că venea de la mii de kilometri depărtare, gîndi ea. Cînd pornise, Armada se găsea în cu totul altă mare. Cu toate acestea, cînd

terminase de jefuit, se întorsese direct acasă. Acesta era unul dintre cele mai încăpățînate mistere ale Armadei.

În spatele ei porni un val de ciripituri. Nu avea nici o idee, nici nu o interesa ce fel de păsări scoteau acele sunete, dar le ascultă cu plăcere. Atunci, parcă anunțat de fanfara păsărească, apăru Silas.

Ea tresări și începu să se ridice, dar el nu încetini cînd trecu pe lîngă ea.

— Șezi, spuse el scurt și se opri lîngă balustradă, aplecîndu-se peste bord. Ea înlemni și așteptă.

El rămase, fără să o privească, la oarecare distanță. Rămaseră așa multă vreme.

— Apartamentul tău este urmărit, spuse el în sfîrșit. De aceea nu am mai venit. De aceea am stat deoparte.

— Mă urmăresc? spuse Bellis, deranjată de felul rece în care sunase replica ei.

— Cu asta mă ocup eu, Bellis, spuse Silas. Știu cum se face. Interviurile nu le pot dezvălui totul. Au nevoie să te verifice. N-ar trebui să fii surprinsă.

— Și... mă urmăresc chiar și acum?

Silar ridică imperceptibil din umeri.

— Nu cred, spuse el, întorcîndu-se. Nu cred, dar nu pot fi sigur.

Abia mișca buzele cînd vorbea.

— Ești urmărită de afară de patru zile. Te-au filat cel puțin pînă la marginea districtului Scrumbiei. Cred că acolo și-au pierdut interesul, dar n-am de gînd să risc.

— Dacă fac legătura între noi, dacă își dau seama că translatorul lor este în tovărășie cu Simon Fench... sîntem pierduți.

— Silas, rosti Bellis cu o resemnare rece. Nu sînt translatorul lor. Nu mi-au cerut să-i însoțesc. Cred că au pe altcineva...

— Mîine, spuse el. Au să-ți propună asta mîine.

— Așa e? spuse calmă Bellis.

Cu toate acestea, pe dinăuntru, tremura toată de emoție. Se controlă și nu îl întrebă *Ce tot spui?* sau *De unde știi?*

— Mîine, reptă el. Crede-mă.

Îl crezu. Și, brusc, se simți rău, văzîndu-l cum Silas deslușește intrigile fără un efort aparent. Influența și rețeaua lui de informații erau atît de adînci, de parcă ar fi fost un parazit care se hrănea cu informații, sorbindu-le de sub pielea orașului. Bellis îl privi cu un respect reținut.

— Au să vină la tine mîine, continuă el. Ai să faci parte din grupul de expediție. Planul a rămas cel pe care l-am discutat. Vor permite șederea timp de două săptămîni pe insulă, așa că ai o săptămînă la dispoziție să dai informațiile unui vas din Dreer Samher. Ai să ai la dispoziție tot ce-ți trebuie ca să-i faci să se îndrepte spre Noul Crobuzon. Am să te aprovizionez eu.

— Chiar crezi că-i poți convinge? spuse Bellis. Nu navighează prea des la nord de Shankhell — iar Noul Crobuzon se află la o mie cinci sute de kilometri de drumul lor.

— Pentru dumnezeu, Bellis..., șopti Silas. Nu, nu-i pot convinge. Pentru că n-am să fiu acolo. *Tu* trebuie să o faci.

Bellis plescăi iritată, dar nu spuse nimic.

— Am să-ți aduc tot ce ai nevoie, spuse el. O scrisoare în dialectul salt și în ragamoll. Sigilii, recomandări, acte și dovezi. Destul cît să convingi negustorii cactuși să facă un drum spre nord pentru noi. Și destul cît să convingă guvernul Noului Crobuzon de evenimente. Destul cît să le ofere protecție.

Parcul se balansa pe valuri. Sculpturile scîrțîiau, corectîndu-și poziția. Nici Bellis, nici Silas nu rostiră nici un cuvînt. O vreme se auzi numai zgomotul valurilor și al păsărilor.

Vor afla că sîntem în viață, gîndi Bellis. *Cel puțin vor ști asta.*

Își înfrînă acest gînd repede.

— Vom putea să le dăm de știre, spuse ea hotărîtă.

— Va trebui să găsești o cale, spuse Silas. Îți dai seama ce este în joc aici?

Nu mă trata ca pe o imbecilă, își spuse ea furioasă, dar el o privi o clipă și nu părea deloc rușinat.

— Îți dai seama, repetă el, ce o să ai de făcut? Vor fi paznici armadorieni. Va trebui să treci de ei. Va trebui să treci de anofeli, sfinte GurăMultă. Ai să te descurci?

— Am să reușesc, spuse cu răceală Bellis, iar el dădu din cap ușurel.

Începu să vorbească din nou și, pentru o clipă, păru nesigur pe vorbele lui.

— No să mai am... ocazia să te văd, șopti el. Ar fi mai bine să stau deoparte.

— Firește, spuse Bellis. Nu mai putem risca acum.

Chipul lui îi trăda nefericirea, neîmplinirea. Bellis își țuguie buzele.

— Îmi pare rău pentru asta și pentru..., spuse el, ridică din umeri și privi în altă parte. Cînd te vei întoarce, după ce toate vor fi făcute, poate că vom putea...

Vocea i se stinse.

Bellis se simți oarecum surprinsă de tristețea lui. Ea nu simțea nimic. Nici măcar dezamăgire. Căutaseră și găsiseră ceva unul în celălalt și avuseseră o afacere împreună (expresie absurd de minimală pentru proiectul lor), dar asta era tot. Nu era nici un pic supărată pe el. Ba chiar avea un soi de afecțiune și de gratitudine, ca o peliculă de grăsime. Nu mai mult de atît. Era surprinsă de tonul lui trist, de regretul, de scuzele și de insinuările referitoare la sentimente mai adînci.

Bellis descoperi, dezinteresată, că nu era foarte convinsă de atitudinea lui. Nu-i credea insinuările. Nu putea spune dacă el însuși credea, dar știu brusc că ea nu.

Descoperi că asta o liniștea. Rămase nemișcată după ce el plecă, cu mîinile în poale, cu chipul imobil și în bătaiai vîntului.

Veniră și-i spuseră că priceperea ei în lingvistică era necesară, că urma să facă parte dintr-o expediție.

Pe *Marele Răsăritean*, dintr-una din încăperile mici și scunde aflate la un etaj sau două deasupra punții, Bellis privea afară peste navele înconjurătoare din

districtul Țiparului și peste bompresul *Marelui Răsăritean* ce se înălța peste ele. Coșurile de fum ale vasului erau curate; catargele se ridicau șaptezeci, optzeci de metri spre cer, golașe ca niște copaci uscați, și se înfigeau în trupul navei trecînd printre saloane și mezanine.

Întinse peste punte, ca o fosilă sfărîmată, se aflau măruntaiele unui aerostat uriaș. Cercuri de metal, ca niște cercuri de butoi, ca niște coaste; elice și motoare; saci enormi de aer dezumflați. Piesele se întindeau pe zeci de metri pe puntea *Marelui Răsăritean*, îmbrățișînd catargele. Echipe de ingineri le montau, construind obiectul enorm din segmente. Zgomotele și lucirea metalului încins ajungeau prin hublouri pînă la Bellis.

Amanții sosiră și ședința începu.

Noaptea, Bellis descoperi că este afectată de insomnie. Încetă să mai încerce să adoarmă și începu să scrie din nou în scrisoare.

Se simțea de parcă totul s-ar fi petrecut fără implicarea ei. În fiecare zi era escortată la *Marele Răsăritean*. Cam treizeci și cinci de bărbați și femei se adunau zilnic în încăperea aceea. Făceau parte din mai multe rase. Unii erau Refăcuți. Pe unul sau doi Bellis era sigură că-i mai văzuse pe *Terpsichoria*. Îl recunoscu pe tovarășul lui Șekel, Tanner Sack, și observă că și el o recunoscuse.

Brusc se făcuse cald. Orașul trecuse, cu viteza melcului, într-o nouă regiune a mării. Aerul era uscat și căldura zilei era la fel de mare ca în cele mai calde zile de vară din Noul Crobuzon. Bellis nu era încîntată. Se uita la cerul schimbat, aspru și se simțea apăsată. Asuda, fuma mai puțin și purta haine mai subțiri.

Oamenii ieșeau afară goi pînă la jumătate și cerul era plin de păsări văratice. Apa din jurul orașului era limpede și bancuri mari de pești colorați veneau pînă aproape de suprafață. Străzile Țiparului începură să duhnească.

Informările erau ținute de Hedrigall și de alții ca el — cactuși capturați, foști negustori-pirați din Dreer

Samher. Hedrigall era un orator strălucit, priceperea lui de bard făcînd ca descrierile și explicațiile sale să se transforme în adevărate povestiri. Această trăsătură era primejdioasă.

El povesti despre insula anofelilor. Și, auzind poveștile, Bellis se întrebă dacă nu se prinsese într-o treabă pe care nu o putea duce pînă la capăt.

Tintinnabulum venea uneori la aceste întîlniri. Întotdeauna era prezent unul sau ambii Amanți. Iar uneori, spre disconfortul lui Bellis, asista și Uther Doul, sprijinit de un perete, cu mîna pe sabie.

Nu se putea opri să-l privească.

Afară, aerostatul căpăta forma vagă a unei balene. Bellis văzu scări montate pe dinăuntru. Se construiau cabine cu aspect precar. Învelișul de piele uns cu catran și rășină era întins peste schelet.

Fusese o grămadă de componente, apoi devenise o schiță, un șantier în lucru, și se transformase într-o vastă aeronavă care zăcea pe punte. Era ca o insectă care tocmai ieșise din cocon: încă prea slăbită pentru a zbura, dar complet formată pentru rostul ei.

Bellis stătea singură în patul ei, în nopțile fierbinți, asudînd și fumînd, teribil de îngrozită de ceea ce trebuia să facă, dar, în același timp, tremurînd de emoție. Se ridica uneori și se plimba, numai ca să-și audă pașii lipăind pe podeaua de metal, mulțumită că era singura din cameră care făcea zgomot.

Capitolul Douăzeci

Zile scurte, fierbinți, lipsite de confort și interminabile nopți de asudat. Lumina zilei dura din ce în ce mai mult pe măsură ce treceau săptămînile, dar seara încă sosea devreme și nopțile de vară lipicioase scurgeau orașul de puteri.

La granița dintre districte se stîrneau bătăi fără prea mult chef. Șmecheri din Țipar ieșiți la băut se nimereau în aceeași crîșmă cu un grup din Acalmie. La început nu se auzeau decît cîteva șoapte; țiparii murmurau ceva despre lipitori și despre sugative. Acalmiștii făceau cu voce tare vreo glumă la adresa perverșilor de la cîrmă și rîdeau prea tare pe seama crestăturilor.

Cîteva pahare și pufnete mai tîrziu și începeau pumnii, dar se făcea cumva că energiile care se ciocneau nu se dezlănțuiau cu toată furia. Făceau și ei ceea ce se aștepta de la ei, nimic mai mult.

Pînă la miezul nopții, străzile se mai limpezeau, iar pe la ceasurile două sau trei, sproape că se goleau.

Luminile vaselor din preajmă nu se stingeau niciodată. Erau fabrici și ateliere din diferite districte industriale, cățărate pe crupa unor corăbii bătrîne, puțind și scuipînd fum fără oprire. Străjile de noapte se strecurau prin umbrele orașului, fiecare purtînd culorile districtului său.

Armada nu semăna cu Noul Crobuzon. Aici nu exista o economie alternativă bazată pe gunoaie, resturi și supraviețuire: beciurile clădirilor goale nu adăposteau o masă de cerșetori și de sărăntoci fără casă. Nu existau gropi de gunoi de scormonit: din gunoiul orașului se alegea tot ceea ce se putea refolosi și restul se arunca în mare, odată cu morții.

Existau și aici cocioabe strecurate pe goelete și fregate, dărăpănături ce se topeau în aerul sărat și încins, asudînd peste locuitorii lor. Muncitorii-cactuși din Jhour se adăposteau în grupuri mari în hanuri ieftine. Dar prizonierii din Noul Crobuzon își dădeau seama de diferență. Sărăcia de aici era mult mai puțin letală. Bătăile erau întreținute mai mult de aburii beției decît de disperare. Găseai ușor un acoperiș să-ți pui deasupra capului, fie el coșcovit. Nu vedeai vagabonzi ghemuiți la colțuri care să pîndească trecătorii nocturni.

Astfel, la ora aceea tîrzie, omul care-și făcea drum spre *Marele Răsăritean* trecea neobservat.

Traversă fără grabă străzile mai puțin salubre din districtul Țiparului. Strada Acului și Strada Pajiștii și Labirintul Wattlandaub de pe *Instigatorul*; *Pavilionul lui Cable*, o barchetină acoperită cu mușchi, ca un camuflaj; și peste submersibilul *Plengant*. Se strecură printre trapele tăiate în partea de sus, ținîndu-se în umbra turnului periscopului ruginit.

În spate, cu luminile stinse, se zărea printre catarge turnul platformei *Sorghum*.

Coasta plată a *Marelui Răsăritean* se ridica lîngă *Plengant* ca peretele unui canion. Din adîncurile lui, din spatele învelișului de metal, se simțeau vibrațiile unei uzine cu foc continuu. Pe suprafața submersibilului creșteau copaci, prinzîndu-se de oțel cu rădăcinile ca niște degete noduroase. Bărbatul trecu prin umbra lor și auzi fîlfîitul membranelor de liliac deasupra capului.

Între submarin și coasta vaporului era o fîșie de apă de zece, doisprezece metri. Bărbatul văzu luminile și umbrele dirijabilelor nocturne de pe cer, razele slabe de lumină de la torțele străjerilor ce patrulau pe punțile *Marelui Răsăritean*.

Chiar în fața lui se afla curbura enormă a casei zbatului de la tribordul Marelui Răsăritean, ce adăpostea roata gigantică. Din partea de jos a acoperișului în formă de clopot se iveau spițele roții ca niște glezne de sub o fustă.

Bărbatul ieși din umbra copacilor. Își scoase pantofii și îi legă de curea. Cînd se asigură că nu venea nimeni și nu se auzea nimic, se aprope de marginea submarinului și se lăsă să alunece în apa rece, aproape fără zgomot. Traversă înot distanța scurtă pînă la *Marele Răsăritean* și se strecură în umbrele casei zbatului.

Acolo, bărbatul ud leoarcă se sui pe o treaptă a roții lungi de douăzeci de metri și dispăru în beznă. Se cățără pe arhitectura roții și ajunse la un tambuchi de serviciu, nefolosit de multă vreme, dar despre care știa că era acolo.

Îi trebuiră minute întregi ca să miște balamaua ruginită, dar reuși pînă la urmă și se strecură în camera motoarelor cufundată în liniște, abandonată de multă vreme, lăsată pradă prafului.

Se tîrî pe lîngă cilindrii de treizeci de tone și pe lîngă motoarele uitate. Încăperea era un labirint de pasarele și de pistoane monolitice, o junglă de roți dințate și angrenaje.

Nu se mișca un fir de praf, o rază de lumină. Ca și cum timpul ar fi fost secătuit de puteri și ar fi renunțat la luptă. Bărbatul sparse lacătul de la ușă, apoi rămase nemișcat, agățat de mîner. Își amintea planurile navei. Știa spre ce se îndrepta — spre paznici.

Experiența bărbatului cuprindea și cîteva vrăji: pase de adormit cîinii; cuvinte care îl contopeau cu umbrele; magie de depășit barierele și trucuri. Dar se îndoia că asta avea să-i ofere destulă protecție aici.

Cu un oftat, bărbatul duse mîna la pachetul înfășurat în cîrpe de la centură. Avu o presimțire rea.

Și un tremur de emoție.

În timp ce dezvelea obiectul greu, se gîndi nervos că dacă ar fi înțeles bine cum să-l folosească, ar fi trecut ca în glumă de încuietoarea înțepenită a tambuchiului și de scăldatul neplăcut. Era încă un amator în astfel de lucruri.

Dădu la o parte ultima învelitoare și scoase la iveală o sculptură.

Era mai mare decît pumnul lui, tăiată într-o piatră netedă cu reflexe întunecate, cenușii sau verzi. Era urîtă. Se răsucea în sine ca un făt, străbătută de linii și spire care sugerau aripioare, tentacule sau pliuri de piele. Lucrarea era făcută de mîini experte dar nu era plăcută privirii, gîndită parcă pentru a abate ochiul. Statuia privea către bărbat cu ochiul ei, o semisferă perfectă, neagră, deasupra unei guri cu dinți mici ca ai unei știuci. Prin gura deschisă se zărea gîtlejul întunecat.

Coborînd pe spatele figurinei, ondulîndu-se și strîngîndu-se între pliuri de piele, se zărea un lambou subțire și negru. O dîră de țesut. O înotătoare.

Era încastrată în materialul sculpturii. Bărbatul trecu cu degetele de-a lungul ei. Chipul i se încreți de dezgust, dar știa ce avea de făcut.

Își apropie buzele de capul statuii și începu să șoptească într-o limbă șuierată. Sibilantele stîrneau ecouri slabe în încăperea cea mare, lovindu-se de mașinăriile nemișcate.

Bărbatul recită versurile încărcate de puteri către statuie și o mîngîie după un model precis. Degetele începură să-i amorțească.

În sfîrșit, înghiți și întoarse statuia cu fața către el. O apropie, ezită și, întorcîndu-și ușor capul într-o parodie de pasiune, începu să o sărute pe gură.

Își desfăcu buzele și își împinse limba în gura statuii. Simți ghimpii reci ai dinților și continuă să se afunde. Gura figurinei era găunoasă și limba bărbatului părea să ajungă în centrul piesei. Gura îi era foarte rece. Se forță să nu vomite din pricina gustului, mugecăit, sărat și cu iz de pește.

Iar cînd bărbatul își mișcă limba în gîtlejul de piatră, ceva îi întoarse sărutul.

Se așteptase — sperase, se bazase pe asta. Cu toate acestea, întîmpină evenimentul cu o tresărire de greață și șoc. Ceva îi trecu ușor peste limbă. Rece, umed și neplăcut de organic, ca și cum un vierme gras ar fi stat ghemuit în centrul statuii.

Gustul se intensifică. Bărbatul simți cum i se întoarce stomacul, dar se controlă. Statuia îl lingea cu o lascivitate stupidă, iar el încercă să se izoleze cît mai mult de acele senzații. Îi ceruse o favoare și se trezise cu un sărut.

Simți saliva curgîndu-i și, abominabil, întorcîndu-se la el dinspre statuie. Limba îi amorți la atingerea alunecoasă, iar răceala îi înaintă spre dinți. Trecură

secunde și abia își mai putea simți gura. Bărbatul simți un fior ca un drog străbătîndu-i trupul, de la gît în jos.

Statuia încetă să-l mai sărute; limbuța se retrase.

Își trase limba afară prea repede și se zgîrie în dinții de obsidian. Nu simți, nu-și dădu seama pînă ce nu văzu sîngele curgîndu-i pe mînă.

Înveli din nou cu grijă statueta, apoi se ridică și așteptă ca sărutul ei să-l pătrundă bine. Simțurile îi tremurau. Zîmbi neliniștit și deschise ușa.

Tablourile și heliotipiile de pe pereți se îndepărtau într-o perspectivă forțată. Simțea apropiindu-se patrula de străjeri însoțiți de cîini.

Zîmbi. Ridică brațele, le întinse bine în sus și se aplecă încet în față, căzînd de parcă i-ar fi fost retezați genunchii. Simțea gustul sîngelui în gură și gustul sărat, de pește, al statuetei. Limba i se umflase. Nu ajunse să atingă pămîntul.

Deplasarea lui căpătă o altă formă.

Văzu prin ochii statuetei, care pusese stăpînire pe el cu un sărut, și alunecă, se scurse prin spații prin care statueta visa că se deplasează. Colțurile coridorului îi deveniră ireale și le reconfigură.

Bărbatul nici nu mergea, nici nu înota. Se insinua prin crăpăturile spațiilor posibile și trecea, fără efort, uneori întîmpinînd oarecare rezistență, de-a lungul canalelor pe care acum le putea vedea. Trecu fără probleme pe lîngă cei doi străjeri cu cîini de pază.

Nu era invizibil, nici nu traversase în alt plan. Trecu prin perete și îi cercetă textura, observă firele de praf atît de aproape încît îi umpleau cîmpul vizual; apoi se strecură în spatele lor, se ascunse, iar patrula trecu pe lîngă el fără să-l observe.

La capătul coridorului se făcea la dreapta. Bărbatul trase cu ochiul de după colț după ce patrula dispăru și reuși, cu puțin efort, să-l folosească pentru a coti la stînga.

Traversă astfel *Marele Răsăritean*, ținînd minte hărțile pe care le văzuse. Cînd patrula îl ajunse, răsuci arhitectura în fel și chip și se strecură nevăzut. Cînd

devenea blocat la capătul unui coridor lung, scăpa întinzîndu-și brațele, prinzîndu-se de peretele îndepărtat și trăgîndu-se iute după colț. Se întoarse în așa fel încît ușile să se afle sub el, căzînd de-a lungul coridorului pentru a prinde viteză.

Amețit de felul cel nou de a se deplasa, bărbatul se îndreptă iute și inexorabil spre partea din spate a vasului.

Spre fabrica de busole.

Paza era puternică. Gardieni cu flinte o înconjurau. Bărbatul trebui să se strecoare cu grijă printre straturile de materie pentru a ajunge la ușă. Se ascunse în fața paznicilor, prea mare și prea aproape pentru a fi văzut, defocalizat, și se aplecă în față prin ei ca să se uite pe gaura cheii, la angrenajele uriașe.

Depăși obstacolele și intră.

Camera era pustie. Birourile și băncile erau aranjate în șir. Mașinăriile, cu motoarele și curelele lor de transmisie, erau oprite.

În unele locuri se vedeau carcase de cupru și alamă ca niște ceasuri de buzunar. În altele, plăci de sticlă și echipament de șlefuire. Vedea lanțuri, ace de gravură și arcuri bine strînse. Și sute de roți dințate cu dimensiuni variate, unele mici, altele minuscule, ca niște legături atomice între roțile motoarelor. Erau împrăștiate peste tot, ca niște monede, ca niște solzi, ca firele de praf.

Era o fabrică artizanală. Fiecare post era ocupat de un expert, de un specialist cu extraordinară îndemînare, care-și făcea partea lui de treabă, apoi dădea piesa următorului. Intrusul știa cît de specializată era acea industrie, ce minerale rare erau încorporate, ce taumaturgie precisă. Fiecare articol finisat valora de mai multe ori greutatea sa în aur.

Și iată-le, într-o vitrină încuiată, ca într-o bijuterie, în spatele unui birou din spatele încăperii lungi. Busolele.

Îi trebui cîteva minute de eforturi atente pentru a deschide vitrina. Abilitățile statuetei se manifestau încă puternic, iar bărbatul se adapta ușor la noua lui metodă de percepție; cu toate acestea, avu nevoie de mult timp.

Fiecare piesă era diferită. Cu mîinile tremurînde, scoase una dintre cele mai mici: un model simplu, încastrat în lemn lustruit. O deschise. Cadranul de os era marcat cu cîteva cercuri concentrice, unele numerotate, altele însemnate cu simboluri obscure. Răsucindu-se liberă în jurul centrului, o singură limbă neagră.

Pe spatele busolei se afla un număr de serie. Bărbatul îl notă cu grijă și își începu cea mai importantă parte a misiunii. Căută toate referințele despre acea busolă: în registrul din spatele vitrinei, în lista gravorului care îi făcuse carcasa, în lista de componente stricate și înlocuite.

Bărbatul lucra sistematic și, după o jumătate de oră, găsise toate referirile. Le puse pe toate în față și verifică dacă se încadrase în timp.

Obiectul fusese terminat în urmă cu un an și jumătate și nu fusese încă distribuit vreunei nave. Bărbatul zîmbi calculat.

Găsi peniță și cerneală și examină registrul mai de aproape. Se pricepea la falsificări. Începu să adauge, foarte atent, mențiuni la detaliile busolei. În coloana „Distribuit către", bărbatul adăugă o dată cu un an în urmă (calculînd rapid după calendarul armadorian) și numele *Amenințarea Magdei.*

Dacă cineva, din cine știe ce motiv, avea să caute informații despre busola model CTM4E, avea să găsească. Avea să descopere că fusese instalată cu un an în urmă pe nava aceea nenorocită, care se scufundase cu cîteva luni în urmă, cu tot echipajul și încărcătura, fără urmă, la mii de kilometri depărtare.

Cînd termină toate modificările, nu-i mai rămase decît un singur lucru de făcut.

Deschise busola, îi cercetă măruntaiele metamecanice, furate și adaptate după un model khepri de acum

cîteva secole. Se concentră pe așchia minusculă de piatră pe care o știa încastrată în centru, legată prin taumaturgie homeotropică. Limba busolei se clătină ușor pe ax.

Bărbatul răsuci de zece ori arcul.

Duse busola la ureche și îi auzi ticăitul slab, aproape imperceptibil. Îi privi cadranul. Cercurile tresăriră și se rearanjară.

Limba se răsuci cu iuțeală, apoi se opri brusc, arătînd înainte, spre inima *Marelui Răsăritean.*

Nu era, firește, o busolă obișnuită. Acul nu arăta nordul.

Limba se orienta după o bucată de rocă încărcată cu taumaturgie, aflată într-o cutie de sticlă, după unii, sau închisă într-un seif, după alții. Căzuse din cer, din inima soarelui, venise din iad.

În anii în care avea să funcționeze, busola va arăta exact spre piatra orașului, spre kabba dosită undeva pe *Marele Răsăritean.*

Bărbatul înveli busola foarte strîns în cîrpe înmuiate în ulei, apoi în piele, și o strecură în buzunar.

Probabil că se făcuse dimineață. Bărbatul era epuizat. Îi venea greu să privească unghiurile și planurile încăperii, pereții, materialele și dimensionalitatea, altfel decît o făcea de obicei. Oftă cu inima grea. Puterile statuetei se pierdeau, dar trebuia să scape de acolo.

Și astfel, umezindu-și buzele, înconjurat de soldați care l-ar fi ucis numai și pentru faptul că știa de existența fabricii, bărbatul dezveli din nou statueta.

Interludiul IV: Altundeva

Înainte ține-o înainte.
Apa e ca sudoarea și balenelor noastre nu le place.
Cu toate acestea.
Sud.
Calea e liberă.

Spre mările temperate, apoi spre cele calde.

Fundul stîncos al mării era dramatic, aşchii şi sfîşieturi în crusta lumii. Atoli şi recife se ridicau din adînc într-un amestec de culori vii. Apa era fertilizată de frunzele putrede de palmier şi lotus şi de cadavrele creaturilor deosebite: amfibii strecurate în mîl, peşti ce respirau în aer liber, lilieci acvatici.

Pe fiecare insulă erau o mulţime de nişe ecologice şi, pentru fiecare oportunitate deschisă, apărea cîte un animal. Uneori apăreau două sau mai multe, care se luptau pentru locul acela.

Vînătorii îşi făceau drum prin apele de suprafaţă, prin lagunele sărate şi peşteri, mîncînd ce găseau.

Balenele gemeau, mieunau şi se rugau să se întoarcă în apele reci, dar stăpînii lor nu le băgau în seamă sau le pedepseau şi le spuneau din nou ce căutau.

Vînătorii comentau despre temperatura apei, despre lumină, despre culorile cristaline ale peştilor din jur, dar nu se plîngeau. Nici.nu le-ar fi trecut prin minte să se lase afectaţi de asta, atît timp cît prada lor era încă liberă.

Sud, comandară ei, și nici măcar atunci cînd balenele lor începură să moară, una cîte una, trupurile lor colosale căzînd pradă virușilor de apă caldă, cu pielea putrezită, umflate de gaze și plutind pe valuri, duhnind, sfîșiate de păsări de pradă pînă ce oasele și resturile de carne se scufundau în apele întunecate, nici măcar atunci stăpînii lor nu ezitară.

Sud, spuseră ei și urmară poteca spre mările tropicale.

PARTEA A PATRA

Sînge

Capitolul Douăzeci și unu

Sorit, 29 Lunuarie 1780 — sau a opta zi de Cărți din Trimestrul Turturicii 6/317, după cum dorești. La bordul *Tridentului.*

O altă adăugire la această scrisoare. A trecut ceva timp de cînd nu am mai scris. Mi-aș cere scuze dacă ar avea vreun rost. Mă simt de parcă ar trebui, cumva, absurd. Ca și cum ai citi pe măsură ce scriu și ai aștepta în timpul pauzelor. Firește, cînd vei primi în sfîrșit scrisoarea, o pauză de o zi, de o săptămînă sau de un an va fi același lucru — un rînd lăsat liber, un antet cu cîteva steluțe. Lunile mele vor fi comprimate. Dar sînt amețită de timp.

Mă abat de la subiect — vorbesc în dodii. Iartă-mă.

Sînt emoționată și oarecum speriată.

Stau pe budă și-ți scriu. Mă aflu lîngă o fereastră și soarele de dimineață cade peste mine. Sînt la sute de metri deasupra mării.

La început a fost uimitor, recunosc. Era disperat de frumos. După un timp, monotonia apei încrețite, a cerului și a norilor rari m-a amorțit.

Marea este aici destul de goală. Pot să văd la o sută, o sută cincizeci de kilometri depărtare și nu văd nici o pînză, nici o navă, nici o barcă de perscari. Culoarea apei trece de la verde la albastru și cenușiu, după cine știe ce se petrece sub suprafață.

Mișcarea noastră prin aer este aproape insesizabilă. Simțim vibrațiile, firește, venind dinspre motoarele cu

aburi de la pupa, dinspre elicele cele mari, dar nu avem senzația accelerării, a deplasării sau a direcției.

Tridentul este o navă nemaipomenită. Țiparul a depus eforturi și bani mulți în această călătorie. Asta e clar.

Probabil că înălțarea *Tridentului* de pe puntea *Marelui Răsăritean* a fost o adevărată priveliște. A petrecut mult timp atîrnat deasupra oceanului, strîns între schele ca să nu se lovească de punte. Nu mă îndoiesc că s-au făcut pariuri dacă avea să se prăbușească în mare sau peste oraș.

Dar ne-am înălțat fără probleme. Era spre seară și cerul începuse să se întunece pe margini. Îmi pot imagina *Tridentul* atîrnînd acolo, la fel de mare ca navele din oraș, nou și curat.

Am luat cu noi lucrul cel mai bizar. Atîrnat între motoare se află un țarc plin cu oi și porci.

Animalele au hrană și apă pentru călătoria noastră de două zile. Probabil că pot vedea hăul de sub ele printre scîndurile din podea. Am crezut că au să intre în panică, dar nu fac decît să se holbeze la norii de sub copitele lor cu o privire tîmpă, lipsită de interes. Sînt prea proaste să se teamă. Amețeala e o senzație prea complicată pentru ele.

Stau aici, în debaraua asta, în baie, între țarcul animalelor și cabina de comandă de unde căpitanul și echipajul lui ne dirijează. La distanță de un coridor față de încăperea principală.

Am venit aici să scriu de cîteva ori de cînd ne-am înălțat.

Ceilalți își petrec timpul stînd, vorbind în șoaptă și jucînd cărți. Presupun că unii stau în pat, ghemuiți pe puntea de deasupra, sub baloanele cu gaz. Poate că își revizuiesc îndatoririle. Poate că fac antrenamente.

Rolul meu este simplu și foarte limpede. După toate aceste săptămîni și după atîtea mii de kilometri, mi se spune din nou că nu sînt decît un canal de comunicație

prin care să treacă informații și limbaj fără să aud ce se spune.

Pot să fac asta. Și pînă atunci nu am nimic de făcut decît să scriu.

Acolo unde s-a putut, posturile au fost ocupate de cactuși. Cel puțin cinci dintre cei care se află la bord au mai fost pe insula anofelilor cu ani în urmă. Hedrigall, firește, și alții pe care nu-i cunosc.

Asta a pus problema dezertării: rareori se întîmplă ca vreun prizonier din Armada să intre din nou în contact cu vechii lui compatrioți, iar pe insulă se află probabil și locuitori din Dreer Samher. Treaba mea se bazează pe aceste întîlniri. Toți cactușii din această misiune, din cîte am înțeles, au motive să nu-și dorească întoarcerea în ținutul lor de baștină. Sînt precum Johannes sau Hedrigall sau Tanner, prietenul lui Șekel — loiali ținutului adoptiv.

Cu toate acestea, Hedrigall îmi dă de gîndit. Îl cunoaște pe Silas — sau cel puțin cunoaște pe unul Simon Fench.

Eu știu foarte bine că autoritățile Țiparului îi pot judeca greșit pe cei în care ar trebui să aibă încredere.

Dreer Samher e un ținut pragmatic. Pe mare, o întîlnire între navele samhere și cele din Groapa Perrick sau din Insulele Mătrăgunei poate stîrni o luptă, dar relațiile cu Armada sînt curtenitoare, din motive de siguranță. Și, în plus, vor fi ancorați. Pacea portuară operează acolo așa cum legile negustorești operează pe uscat, și regulile sînt urmate cu sfințenie de cei care se supun lor și de cei care le impun.

Tanner Sack este în navă și îmi dau seama că m-a recunoscut. Mă privește cu oarecare dezgust sau timiditate sau cu cine știe ce emoție. La bord e și Tintinnabulum, de asemenea cîțiva membri ai echipei lui. Johannes nu este aici — mă simt ușurată.

Savanții de aici sînt un amestec ciudat. Capturații arată așa cum mă aștept să arate niște învățați. Armadorienii arată ca niște pirați. Mi s-a spus că acela e matematician, acela biolog, acela oceanolog: dar toți

arată ca niște pirați, cu cicatrici și scîrboși în zdrențele lor împopoțonate.

Există și paznici: cactuși și crustați. Am aruncat o privire în magazia lor cu arme și am văzut foarcuri, flinte și halebarde. Au luat cu ei praf de pușcă și mașinării de război. În cazul în care anofelii nu cooperează, cred că avem destule la îndemînă să-i forțăm.

La comanda tuturor paznicilor se află Uther Doul. Iar cel care îi dă lui ordine este jumătatea perechii conducătoare a districtului Țiparului, singură, Amanta.

Doul bîntuie din cabină în cabină. Cred că vorbește cu Hedrigall mai mult decît cu oricine altcineva. Pare neliniștit. Fac tot ce-mi stă în putință să nu dau cu ochii de el.

Mă face curioasă: prezența lui, vocea lui neobișnuită. Poartă uniforma lui cenușie, cu multe tăieturi și cu multe buzunare, dar imaculată. Mîneca dreaptă a tunicii este întrețesută cu fire care vin de la centură. Își poartă sabia la șodul stîng și are la brîu pistoale.

Se uită agresiv pe fereastră, apoi își vede de mers, de obicei spre locul în care se află Amanta.

Chipul zgîriat al Amantei mă revoltă oarecum. I-am cunoscut — am fost cu ei — pe cei care găsesc ușurare în durere, care o încorporează în sex; și, chiar dacă găsesc această predilecție ușor absurdă, nu mă tulbură și nici nu mă deranjează deloc. Nu asta mi se pare nelalocul ei în ceea ce-i privește pe Amanți. Bănuiesc că tăieturile lor sînt intenționat făcute. Ceea ce mă neliniștește este ceva mai profund în relația lor.

Încerc să mă feresc de privirile Amantei, dar mă simt atrasă de semnele ei. De parcă modelul lor m-ar hipnotiza. Dar privindu-le pe furiș, printre degete, nu găsesc nimic romantic, nici secret sau revelator, nimic altceva decît imaginea unor răni vechi. Nimic altceva decît cicatrici.

Mai tîrziu, în aceeași zi.

Silas a furnizat obiectul necesar în ultima clipă. Ca și cum ar fi urmărit un efect teatral.

Trebuie să-i admir metodele.

De la ultima noastră conversație din Grădina Sculpturilor m-am tot întrebat cum avea să-mi dea documentele pentru mesajul nostru. *Apartamentul meu este păzit, eu sînt supravegheată, cum să fac?*

În dimineața de douăzeci și șase lunuarie, m-am trezit cu un pachet de la el pe podeaua camerei.

A fost o scamatorie ostentativă. Nu m-am putut abține să nu rîd cînd am ridicat privirea și am văzut un petec de fier pe tavan, proaspăt fixat peste o gaură de cincisprezece centimetri.

Silas se cățărase pe Coșul de Fum al *Chromolith*-ului, pe acoperișul subțire de metal care duduie ca o tobă sub picăturile de ploaie și tăiase o gaură în el. După ce aruncase pachetul înăuntru, fixase în bolțuri, cu grijă, un petic nou pe acoperiș. Totul fără cel mai mic zgomot: nici să mă trezească, nici să-i alerteze pe cei care mă supravegheau.

Cînd îl vezi făcînd trucuri din acestea, în situații de criză, ca să se protejeze, îți vine ușor să ți-l imaginezi ducînd la îndeplinire misiuni pentru guvern. Cred că sînt norocoasă să-l am de partea mea, la fel ca și Noul Crobuzon.

Am fost mulțumită că nu l-am văzut. Mă simt foarte distantă de el acum. Nu am nici un gînd rău pentru el: am luat de la el ceva ce aveam nevoie și sper că i l-am dat înapoi; dar aici trebuie să se termine totul. Sîntem tovarăși de situație și atît.

În săculețul de piele, Silas a pus mai multe obiecte.

Mi-a scris o scrisoare în care îmi explică totul. Am citit-o cu atenție înainte să examinez conținutul săculețului.

Mai erau și alte scrisori. A scris căpitanului piraților pe care sperăm să-i găsim: două copii ale aceleiași scrisori, în ragamoll și în Salt. *Celui care acceptă să ducă această misivă spre Noul Crobuzon*, începe ea.

Este formală și la obiect. Promite cititorului că va primi un comision în momentul livrării ei în stare

perfectă și sigilată. Că prin puterea investită în Procuratorul Fennec (cu licența numărul) de către Primarul Bentham Rudgutter și primărie pe termen nelimitat, se declară că posesorii acestei scrisori trebuie să fie tratați ca niște oaspeți onorabili din Noul Crobuzon, navele lor să fie reparate după indicațiile lor și să primească un onorariu de trei mii de guinee. Și, lucrul cel mai important, să li se dea un înscris din partea guvernului Noului Crobuzon, prin care nava era scutită de taxe pentru un an și ferită de atacuri și acuzații, conform legilor maritime ale Noului Crobuzon, pentru orice situații cu excepția unei situații urgente de auto-apărare a unei alte nave a Noului Crobuzon.

Banii sînt foarte ispititori, dar speranța cea mai mare este ca negustorii cactuși să fie atrași de imunitatea în fața legilor. Silas le oferă statutul de pirați recunoscuți legal *scutiți de taxe*. Pot jefui ce doresc, fără să plătească un bănuț și fără ca vreo navă a Noului Crobuzon să li se împotrivească — mai mult, chiar să-i protejeze — pe durata contractului.

Asta e o ispită foarte mare.

La sfîrșitul scrisorilor, Silas și-a trecut numele, iar peste niște parole abia vizibile a imprimat sigiliul Parlamentului Noului Crobuzon.

Nu știam că deține un asemenea sigiliu. E ciudat să-l văd aici, atît de departe de casă. Are o lucrătură uimitor de fină: zidul stilizat, jilțul și atributele puterii, iar dedesubt, cu cifre minuscule, un număr de identificare. Sigiliul este un simbol extraordinar de puternic.

Mai mult decît atît, mi l-a dat mie.

Dar mă abat de la subiect. Am să mai vorbesc despre asta.

Cealaltă scrisoare este mult mai lungă. Se întinde pe patru pagini scrise mărunt. Am citit-o cu atenție și m-au trecut fiorii.

Se adresează Primarului Rudgutter și este o descriere a planului de invazie al măcinătorilor.

Cea mai mare parte îmi este de neînțeles. Silas a scris prescurtat, aproape codificat — sînt acolo abrevieri pe care nu le recunosc și referințe către lucruri despre care n-am auzit niciodată — dar înțelesul este limpede.

Starea Șapte, scrie în antetul foilor, *Cod: Capul Săgeții,* și chiar dacă nu înțeleg, cuvintele astea mă îngheață.

Îmi dau seama că Silas m-a scutit de detalii (cea mai dubioasă favoare pe care mi-o putea face). Cunoaște bine planurile invaziei, le descrie în termeni reci, preciși. Atenționează unități și escadroane cu identități specifice, cu specializare descrisă printr-o singură literă sau silabă, iar lucrul ăsta e la fel de înfricoșător.

Semi-regimentul Fildeș Magi/Groac'h să avanseze spre sud de-a lungul Molimei înzestrat cu echipament E.Y.D. și P-T, în al treilea pătrar al lunii, citesc eu și dimensiunea situației mă înfioară. Dorința noastră de evadare, efortul pe care l-am făcut pentru asta mi se par acum atît de copilărești și de lipsite de importanță!

Acolo este suficientă informație pentru a apăra orașul. Silas și-a făcut datoria.

Din nou, la sfîrșitul scrisorii, se vede sigiliul orașului, transformînd cuvintele seci și limbajul banal într-o realitate oribilă.

Împreună cu scrisorile a venit și o cutie.

Este o cutie cu bijuterii, făcută din lemn simplu, solid și foarte greu. Iar înăuntru, odihnindu-se pe o perniță moale, se află un colier și un inel.

Inelul este pentru mine. Suprafața lui de argint și jad este imprimată cu reversul sigiliului. Lucrătura este de o uimitoare măiestrie. În cercul inelului, Silas a pus o bilă de ceară roșie de sigiliu.

E al meu. Cînd va trebui să arăt căpitanului scrisorile și colierul, i le voi înmîna în cutia închisă și sigilată într-un săculeț de piele; voi imprima ceara caldă cu acest inel pe care îl voi păstra. În acest fel, căpitanul va ști ce se află înăuntru, va ști că nu-l trădăm, dar că nu va

putea umbla la conținut dacă vrea ca destinatarii să-l creadă și să-l răsplătească.

(Trebuie să recunosc că, atunci cînd mă gîndesc la acest lanț de evenimente, mă simt secată de orice sentiment. Pare atît de fragil. Oftez în timp ce scriu. N-am să mă mai gîndesc la asta.)

Colierul este pentru a traversa marea. Spre deosebire de inel, este o piesă simplă, lipsită de orice estetică. Un lanț subțire de fier. Atîrnată de el, o așchie urîtă de metal pe care este trecută doar o serie, un simbol (două bufnițe sub cornul lunii) și trei cuvinte: *Silas Fennec Procurator.*

Este identificarea mea, îmi spune Silas în scrisoare. *Este dovada supremă că scrisorile sînt originale. Că sînt pierdut pentru Noul Crobuzon și că îmi iau rămas-bun.*

Mai tîrziu. Cerul se întunecă.

Sînt tulburată.

Uther Doul mi-a vorbit.

Eram pe puntea cabinelor de deasupra gondolei, ieșind din baie. Eram oarecum amuzată la gîndul ploii de fecale și de urină ce cădea din cer sub noi.

Ceva mai încolo pe coridor am auzit un foșnet și am văzut o lumină venind printr-o ușă. Am aruncat o privire.

Amanta se schimba. Mi s-a oprit respirația.

Spatele îi era la fel de plin de cicatrici ca și chipul. Cele mai multe păreau vechi, lipsite de culoare, palide. Însă una sau două erau chiar albe. Semnele se întindeau în jos pe spate și peste fese. Părea un animal marcat.

Nu m-am putut abține să nu icnesc.

Amanta s-a întors spre zgomot, fără să se grăbească. I-am văzut pieptul și sternul la fel de pline de răni ca și spatele. M-a privit și a îmbrăcat o cămașă. Chipul său, cu toate tăieturile acelea complicate, era lipsită de orice expresie.

Am bîlbîit o scuză, m-am răsucit brusc pe călcîie și m-am îndreptat spre scări. Dar, îngrozită, l-am văzut pe Uther Doul ieșind din aceeași încăpere și luîndu-mă la ochi, cu mîna pe nenorocita lui de sabie.

Scrisoarea pe care o scriu acum mă ardea în buzunar. Duceam la mine destule dovezi ca să fiu și eu și Silas executați pentru crime împotriva Țiparului — ceea ce ar fi pecetluit soarta Noului Crobuzon. Mi-a fost foarte frică.

Prefăcîndu-mă că nu l-am văzut pe Doul, am coborît în gondola principală și am ocupat un loc la fereastră, urmărind frenetic norii. Am sperat că Doul o să mă lase în pace.

Nici gînd. A venit la mine.

L-am simțit stînd lîngă masa mea și am așteptat mult ca să plece, fără să vorbească, reușind să mă intimideze, dar nu a făcut așa. Pînă la urmă, fără să vreau, am întors capul și l-am privit.

El s-a uitat o vreme la mine tăcut. Am devenit din ce în ce mai neliniștită, chiar dacă nu se vedea pe fața mea. Apoi a vorbit. Uitasem ce voce frumoasă are.

— Se numesc freggio*, spuse el.

Cicatricile: se numesc freggio.

Arătă spre scaunul din fața mea și aplecă fruntea.

— Pot să mă așez?

Ce puteam spune? Puteam eu să-i spun *Nu, vreau să fiu singură* tocmai omului de încredere al Amanților, paznicului și asasinului lor, celui mai periculos om din Armada? Mi-am strîns buzele și am ridicat politicoasă din umeri: *Nu mă interesează unde vă așezați, domnule.*

Lovi ușor cu palmele în masă. Vorbi (minunat) și nu l-am întrerupt, nu am plecat și nici nu l-am descurajat cu lipsa mea de interes. În parte, firește, pentru că îmi

---

* freggio — tăieturi tradiționale italiene făcute pe fața iubitei pentru a o feri de relații cu alți bărbați *(N.T.)*

era teamă pentru viața și siguranța mea — inima îmi bătea foarte repede.

Dar și din pricina discursului lui: vorbea de parcă citea dintr-o carte, cu fiecare frază atent construită, scrisă parcă de un poet. N-am mai auzit așa ceva. Se uita țintă în ochii mei și părea să nu clipească.

Eram fascinată de ceea ce-mi spunea.

— Au fost capturați amîndoi, spuse el. Amanții.

Probabil că am rămas cu gura deschisă.

— Acum douăzeci și cinci, treizeci de ani în urmă.

— El a venit primul. Era un pescar. Un țăran de la capătul nordic al Cioburilor. Trăise toată viața pe insulițele acelea de stîncă, aruncînd undițe și plase de pescuit. Ignorant și prost.

Mă privea cu ochi ceva mai cenușii decît platoșa lui.

— Într-o zi a vîslit prea departe și l-au luat curenții. O șalupă a Țiparului l-a găsit, i-a furat încărcătura și piratii s-au gîndit dacă să-l omoare sau nu pe băiatul acela scheletic și înspăimîntat. Pînă la urmă l-au luat cu ei în oraș.

Degetele lui își schimbară poziția și începu să-și maseze ușor mîinile.

— Oamenii se fac și se desfac după circumstanțele create de ei înșiși, spuse el. În trei ani de zile, băiețelul acela conducea Țiparul.

Zîmbi.

— La mai puțin de trei trimestre după asta, unul dintre cuirasatele noastre a interceptat o navă — o goeletă cu forme vulgare — în drumul ei din Perrick Nigh spre Myrshock. Una dintre familiile nobile din Figh Vadiso, se pare: soțul, soția și fiica, însoțiți de ținuta lor, care se mutau pe continent. Li s-a confiscat încărcătura. Pasagerii nu interesau pe nimeni și habar n-am ce s-a întîmplat cu ei. Poate că au fost uciși; nu știu. Știu doar că atunci cînd servitorii au fost aduși în oraș și făcuți cetățeni, una dintre fete a atras atenția noului conducător.

Uther Doul privi cerul.

— Unii dintre ei erau acolo, la bordul *Marelui Răsăritean*, la întîlnirea aceea, spuse el încet. Se spune că ea s-a ținut semeață și a zîmbit conducătorului — nu ca una care încerca să ceară milă, nici înspăimîntată, ci ca și cum i-ar fi plăcut ce vede.

Femeile nu o duc bine în nordul Cioburilor, spuse el. Fiecare insulă are propriile ei obiceiuri și legi, iar unele sînt neplăcute.

Bătu din palme.

— În unele locuri se coase gura femeilor, a spus el și m-a privit.

S-a uitat în ochii mei: eu nu m-am intimidat.

— Sau li se taie diverse părți. Sau sînt ținute în lanțuri în casă, ca să servească bărbații. Insula pe care s-a născut șeful nostru nu este atît de aspră, dar... exagerează anumite trăsături pe care le poți recunoaște în alte culturi. Obiceiuri din Noul Crobuzon, de pildă. O anumită sacralizare a femeii. Un dispreț mascat de adorație. Mă înțelegi, sînt sigur. Ți-ai publicat cărțile sub numele de B. Coldwine. Sînt sigur că înțelegi.

Asta m-a cutremurat; recunosc. Faptul că știa atît de multe despre mine, că îmi înțelegea motivele micii mele supărări.

— Pe insula șefului, bărbații pleacă pe mare și își lasă soțiile și amantele pe uscat, și nici un obicei sau tradiție nu le poate ține picioarele lipite între ele. Un bărbat care iubește o femeie cu destulă pasiune — sau spune asta, sau crede asta — suferă cînd trebuie să o lase singură. El știe bine cît de puternice sînt farmecele ei. În definitiv, el însuși a căzut pradă lor. Așa că trebuie să le mai reducă.

Pe insula șefului, un bărbat care iubește destul de mult o femeie îi *taie chipul*...

Se priviră unul pe altul, fără să miște.

— O marchează, o face a lui, își înscrie dreptul de proprietate, o sculptează ca pe o bucată de lemn. O degradează atît cît nimeni altcineva să nu o mai dorească. Acele cicatrici se numesc freggio. Șeful a fost

cuprins de dragoste, de dorință sau de cine știe ce. A curtat-o pe noua venită și a cerut-o în scurt timp. Iar ea i-a acceptat toate avansurile și i-a răspuns la fel, devenind concubina lui. Pînă în ziua în care el a hotărît să o păstreze numai pentru el și, cu un soi de bravadă stîngace, și-a scos cuțitul după coit și a tăiat-o pe față.

Doul făcu o pauză, apoi zîmbi cu o plăcere bruscă și sinceră.

— Ea a stat, l-a lăsat să-i facă asta... Apoi a luat cuțitul și l-a tăiat și ea. S-au făcut unul al celuilalt, spuse el încet. Observi penibilul situației. El era un băiat remarcabil care ajunsese atît de repede în vîrf, dar rămăsese cu obiceiuri de țăran. A crezut sincer, nu mă îndoiesc de asta, cînd i-a spus că a tăiat-o din dragoste, că nu avea încredere că alți bărbați îi vor rezista, dar asta e o minciună. Nu făcea decît să-și marcheze teritoriul, ca un cîine care urinează. Le arăta celorlalți ce proprietăți deține. Dar și ea l-a tăiat.

Doul mi-a zîmbit din nou.

— Nimeni nu s-a așteptat la asta. Proprietatea nu-și marchează proprietarul. Ea nu i s-a împotrivit; a fost de acord cu motivația lui. Sîngele, pielea despicată, durerea, cheagul și cicatricea însemnau *dragoste*, deci și ea trebuia să răspundă la fel. Dacă freggio era ceea ce spunea el, ea a dus obiceiul mai departe, preschimbîndu-l. Și preschimbîndu-l și pe el. Însemnîndu-i cultura o dată cu chipul. După aceea, au găsit sprijin și putere unul în celălalt. Au descoperit o anume intensitate și o legătură în rănile acelea, răni care îi purificaseră brusc. Nu știu cum a reacționat el prima dată. Dar în noaptea aceea ea a încetat să-i mai fie curtezană și i-a devenit egală. În noaptea aceea și-au pierdut numele și au devenit Amanții. Și am avut de atunci doi conducători în districtul Țiparului — doi care au avut o direcție mai clară decît oricine altcineva. Și deschidere. Ea l-a învățat în noaptea aceea cum să răstălmăcească legile, cum să avanseze. L-a făcut asemenea ei, înfometat de transformări. Ea a rămas așa. Eu știu cel mai

bine: cu cît entuziasm m-a întîmpinat atunci cînd am venit pentru prima oară.

Uther vorbea foarte încet, gînditor.

— Ea a cules fărîmele de cunoștințe aduse de nou-veniți și le-a combinat... le-a transformat cu un zel căruia îți era imposibil să-i reziști. Oricît de mult ai fi încercat. Cei doi și-au întărit în fiecare zi dorința. De fiecare dată apăreau alte cicatrici. Trupurile și chipurile lor au devenit o hartă a iubirii lor. E o geografie care se modifică, devenind mai clară pe măsura trecerii anilor. Una și una, de fiecare dată: semne de respect și egalitate.

Eu nu am spus nimic — preț de multe minute — dar monologul lui Doul s-a sfîrșit și a așteptat să-i răspund.

— Nu erai venit încă? am întrebat eu în sfîrșit.

— Eu am apărut mai tîrziu, spuse el.

— Răpit? am spus eu uimită, dar el a clătinat din nou din cap.

— Am venit din proprie voință, a spus el. Am căutat să ajung în Armada acum vreo zece ani.

— De ce îmi spui mie toate astea? am făcut eu încet.

El a ridicat imperceptibil din umeri.

— E important, a spus el. E important ca tu să înțelegi. Te-am văzut — ți-e teamă de cicatrici. Trebuie să înțelegi ceea ce vezi. Să-i înțelegi pe conducătorii noștri, să le înțelegi motivația și pasiunea. Hotărîrea. Intensitatea. Aceste cicatrici, a spus el, dau Țiparului toată puterea.

A dat din cap și m-a părăsit brusc. Am așteptat cîteva minute, dar nu s-a mai întors.

Sînt foarte tulburată. Nu înțeleg ce s-a întîmplat, de ce a vorbit cu mine. A fost el trimis de Amantă? I-a poruncit ea să-mi spună povestea ei sau a făcut-o de capul lui?

Chiar crede tot ce mi-a spus?

Cicatricile dau Țiparului toată puterea lui, mi-a spus el, iar eu am rămas să mă întreb dacă nu vede altă posibilitate. Chiar nu a observat? E o coincidență faptul

că oamenii cei mai puternici din districtul Țiparului, deci din Armada, deci de pe toate mările, sînt străini? Că nu s-au născut în oraș? Că au crescut într-un mediu liber, lipsiți de constrîngerea a ceea ce a fost și este doar o îngrămădeală de corăbii vechi, un tîrgușor — chiar dacă unul dintre cele mai extraordinare din istoria Bas-Lagului —, și de aceea pot vedea dincolo de jafurile mărunte și mîndria claustrofobică?

Ei nu sînt constrînși de dinamica Armadei. Care sînt prioritățile lor?

Vreau să aflu numele Amanților.

Cu excepția momentelor cînd luptă (îmi amintesc de asta și mă înspăimînt), chipul lui Uther Doul este aproape nemișcat. Este fascinant și ușor tragic, iar mie îmi este de-a dreptul imposibil să ghicesc ce gîndește sau crede. Orice mi-ar spune, am văzut cicatricile Amantei și le consider urîte și neplăcute. Iar faptul că denotă un anume ritual sordid, un joc pentru cei încătușați de sentimente, nu schimbă cu nimic acest lucru.

Sînt urîte și neplăcute.

Capitolul Douăzeci și doi

La treizeci și șase de ore de la ridicarea aerostatului deasupra Armadei și pornirea către sud-vest, dedesubt a început să se vadă pămîntul.

Bellis dormise puțin. Cu toate astea, nu era obosită și se trezi înainte de ceasurile cinci în dimineața celei de-a doua zile pentru a privi răsăritul din salonul principal.

Cînd intră, dădu peste alții care deja se treziseră și priveau afară: cîțiva membri ai echipajului, Tintinnabulum și echipa lui, Uther Doul. Inima îi deveni mai grea atunci cînd îl văzu. Considera că manierele lui —

chiar mai rezervate și mai măsurate decît ale ei — erau tulburătoare și nu-i înțelegea interesul pe care i-l arăta.

El o observă și îi indică fără nici un cuvînt ferestrele.

În lumina de dinaintea răsăritului se vedeau stînci ce spărgeau suprafața apei. Era greu de judecat mărimea lor sau distanța pînă la formațiunile de uscat. O împrăștiere de stînci ca niște spinări de balene, nici una mai mare de un kilometru în diametru, doar cîteva mai mari decît Armada. Bellis nu vedea nici o pasăre, nici un animal — numai stîncă goală și verdele ierburilor.

— Vom ajunge la insulă într-o oră, spuse cineva.

Aerostatul bîzîia în fundal, trădînd pregătiri pe care Bellis nu le pricepea. Se întoarse la cabina ei și-și făcu iute bagajele, apoi se întoarse în salon cu hainele ei negre, lăsînd jos, lîngă picioare, geanta de pînză. Adînc între hainele împăturite se afla o pungă de piele conținînd lucrurile pe care i le dăduse Silas Fennec, laolaltă cu scrisoarea pe care o tot scria.

Echipajul se foia încoace și-ncolo, răstind ordine unul altuia. Cei care nu erau la lucru se adunaseră lîngă ferestre.

Aerostatul coborîse destul de mult. Se aflau doar la cîteva sute de metri deasupra apei a cărei suprafață agitată devenise vizibilă. Încrețiturile se transformaseră în valuri cu spume și curenți, se vedeau recifele colorate și pădurile de alge — și acolo o epavă?

Insula se ivi în fața lor. Bellis se cutremură văzînd-o așa golașă în marea caldă. Se întindea pe vreo patruzeci și cinci de kilometri, lată de vreo treizeci, presărată cu piscuri prăfoase și munți scunzi.

— La naiba, nu credeam c-o să mai văd vreodată locul ăsta! spuse Hedrigall într-o limbă Salt cu accent sunglari și arătă spre țărmul cel mai îndepărtat al insulei. De aici pînă la Gnurr Kett e mai mult de două sute de kilometri, continuă el. Anofelii nu sînt zburători buni. Nu rezistă mai mult de o sută de kilometri. De aceea cei din Kettai i-au lăsat în viață și fac comerț cu

ei prin intermediul celor ca mine, pentru că știu că nu pot ajunge pe continent. Ăsta e un *ghetou*, împunse el cu un deget verde și gros.

Dirijabilul urmă linia coastei. Bellis cercetă insula cu atenție. Nu se vedea nici o formă de viață cu excepția plantelor. Înfrigurată, Bellis își dădu seama că cerul era gol. Nici o pasăre. Toate celelalte insule pe lîngă care trecuseră erau cotropite de înaripate, toate stîncile murdare cu guano. Pescărușii formau o aură în jurul fiecărei insule, plănjînd după peștii din apa caldă, plutind pe curenții de aer.

Aerul de deasupra stîncilor vulcanice ale insulei anofelilor era gol ca un schelet fără carne.

Aerostatul trecu peste dealuri tăcute colorate în ocru. Ținutul interior era ascuns după un val de stîncă, o șiră paralelă cu țărmul. Liniștea era alungată doar de zgomotul motoarelor și de vînt, iar cînd cineva strigă în sfîrșit „Uite!", glasul lui păru o impietate.

Era al lui Tanner Sack care arăta cu mîna spre o pajiște ascunsă între stînci și adăpostită de valuri. Verdele era presărat de puncte mișcătoare albe.

— Oi, spuse Hedrigall după o clipă. Ne apropiem de golf. Probabil că tocmai au primit un transport. Vor mai rămîne cîteva turme pe aici un timp.

Forma și natura țărmului se modifica. Stîncile ascuțite lăsau locul unei geografii mai blînde. Apăreau plaje înguste de argilă; costișe de pămînt acoperite cu ferigi; copaci scunzi și albiți. O dată sau de două ori, Bellis văzu animale domestice bîntuind precum fiarele sălbatice: porci, oi, capre, vite, în număr mic, ici-colo.

În interiorul ținutului, la vreo doi-trei kilometri, se vedeau panglici de apă, rîuri leneșe scurgîndu-se dintre dealuri, intersectîndu-se și străbătînd insula în toate direcțiile. Apele încetineau pe platouri și ieșeau din matcă, împrăștiindu-se și devenind bălți și mlaștini, hrănind copaci albi de mango, liane, verdeața groasă și lipicioasă ca o vomă. La distanță, la capătul celălalt al insulei, Bellis văzu siluetele unor ruine.

Sub ei se porni mișcarea.

Bellis încercă să o urmărească, dar se petrecu prea repede și fără noimă. Rămase doar cu o impresie vagă pe retină. Ceva trecuse prin aer, ieșind dintr-o vizuină dintre stînci și intrînd în alta.

— Ce fel de negustorie fac? întrebă Tanner Sack fără să-și ia ochii de la priveliște. Văd că porcii și oile sînt aici de izbeliște. Marfa pe care o ducem noi e de la Dreer Samher pentru Kettai. Ei ce au de cîștigat? Ce fel de negustori sînt anofelii?

Hedrigall se îndepărtă de fereastră și scoase un rîs scurt.

— Cărți și informații, Tanner, băiete, spuse el. Și lucruri aduse de valuri pe care le găsesc pe plajă.

Alte mișcări se petrecură pe sub dirijabil, dar Bellis nu reușea să se concentreze. Își mușcă buzele, frustrată și nervoasă. Știa că nu e doar închipuirea ei. Siluetele acelea nu puteau aparține decît unor ființe. Era nedumerită de faptul că nimeni nu vorbea despre ele. *Chiar nu văd?* gîndi ea. *De ce nu spune nimeni nimic? Dar eu de ce nu spun?*

Dirijabilul încetini, aplecîndu-se sub vîntul slab.

Depăși o culme de piatră și oscilă. Se petrecu o explozie de șoapte și de exclamații de surpriză. Sub ei, în umbra dealurilor acoperite cu petice de vegetație, se afla un golf stîncos. Ancorate acolo, se aflau trei nave.

— Am ajuns, șopti Hedrigall. Acelea sînt nave din Dreer Samher. Asta e Plaja Mașinăriilor.

Navele erau galioane ornate cu aur, împrejmuite cu vîrfuri de stîncă ce ieșeau din mare și îmbrățișau portul natural. Bellis își dădu seama că i se oprise respirația.

Nisipul și argila plajei erau de un roșu închis, ca un sînge uscat. Plaja era presărată cu stînci cu forme ciudate, de mărimea unor case. Privirea lui Bellis trecu peste suprafața închisă la culoare și văzu poteci săpate în materia moale. Dincolo de granița subțire de tufe a plajei, urmele deveneau mai clare. Se îndreptau spre ridicăturile stîncoase care dominau apa. Aerul era

mișcat de valurile de căldură peste pietrele încinse de soare; copaci ce semănau cu măslinii și specii pitice de arbori de junglă punctau pantele.

Bellis urmări cu privirea potecile ce șerpuiau în sus pe dealurile pîrjolite pînă ce (din nou cu răsuflarea tăiată) dădu cu ochii de o îngrămădire de case albite de soare care ieșeau din piatră ca niște excrescențe organice — orașul anofelilor.

În golf nu bătea vîntul. Exista un pîlc de norișori ca niște stropi de vopsea în jurul soarelui, dar căldura îi străbătea și reverbera în ocolul de piatră.

Nu se auzea nici un zgomot de viețuitoare. Sunetul repetitiv al mării părea mai degrabă să sublinieze liniștea decît să o alunge. Dirijabilul rămase atîrnat în aer, cu motoarele oprite. Corăbiile samhere scîrțîiau și se clătinau în apropiere. Erau pustii. Nimeni nu ieși să întîmpine aerostatul.

Paznicii crustați cu armură de cheag rămaseră de strajă împreună cu cactușii cît timp coborîră pasagerii. Bellis călcă pe pămînt, se lăsă pe vine lîngă scara de frînghie și-și trecu degetele prin nisip. Își auzea foarte tare în urechi respirația grăbită.

La început nu-și dădu seama decît de noutatea că se afla pe un teren care nu balansa. Își reaminti senzația de stabilitate cu încîntare, dîndu-și seama că o uitase de atîta timp. Apoi deveni conștientă de lumea înconjurătoare și pipăi mai atentă plaja de sub ea, dîndu-și seama pentru prima oară de ciudățenia ei.

Își amintea de gravurile stîngace din cartea lui Aum. Desenul stilizat al unui om din profil pe plajă, înconjurat de mecanisme stricate.

Plaja Mașinăriilor, gîndi ea și cuprinse cu privirea peisajul roșiatic.

La oarecare distanță se aflau siluetele pe care le crezuse bolovani — mari cît o casă, spărgînd linia țărmului. Erau motoare. Compacte, enorme și acoperite cu

rugină și cocleală, mecanisme de mult uitate, cu utilitate necunoscută, cu pistoane coplesite de ani și de sare.

Erau și pietre mai mici, iar Bellis observă că acestea erau de fapt bucăți din mașinării mai mari, bolțuri și țevi; altele și mai fine, mai complicate, unele fiind chiar piese complete; cadrane, piese de sticlă și motoare cu aburi compacte. Pietricelele erau roți dințate, angrenaje și șuruburi.

Bellis privi în jos spre mîinile ei. În căușul palmelor ținea mii de piese minuscule, rotițe și arcuri osificate, precum măruntaiele unor ceasuri incredibil de mici. Fiecare particulă ca o grăunță de nisip, tare și încinsă de soare, mai mică decît o firimitură. Bellis le lăsă să-i alunece printre degete și rămase murdară de sîngeriul plajei — rugina.

Plaja era o imitație, o sculptură mimînd natura din gunoaie. Fiecare detaliu era înlocuit cu o piesă a unei mașinării stricate.

De cînd datează asta? Ce vechime are? Ce s-a petrecut aici? gîndi Bellis. Era prea amorțită ca să mai simtă și altceva decît o uimire obosită. *Ce dezastru, ce violență?* Își imagină fundul apei din golf — un recif industrial scufundat, conținutul fabricilor dintr-un oraș lăsat să se degradeze, izbit de valuri și de soare, oxidat, sîngerînd rugină, descompunîndu-se în părți din ce în ce mai mici, aruncat din nou de apă pe marginea insulei, transformîndu-se în această plajă ciudată.

Culese din nou o mînă de nisip mecanic și îl lăsă să se împrăștie. Simțea mirosul de metal.

Astea sînt epavele de care vorbea Hedrigall, își dădu ea seama. *E un cimitir de echipamente stricate. Probabil că sînt aici milioane de secrete mucegăind în praf. Probabil că anofelii caută printre ele, le curăță și le vînd pe cele mai interesante — două, trei piese dintr-un puzzle cu mii de piese. Opac și impenetrabil, dar dacă ai putea să-l refaci, ce ai obține?*

Se îndepărtă anevoie de scara de frînghie, ascultînd scrîșnetul pieselor străvechi sub picioare.

Pînă coborî și ultimul pasager, străjerii cercetară atent orizontul. În apropierea lui Bellis se afla țarcul cu animale. Duhnea ca o fermă și turma scotea sunete puternice și tîmpe în aerul nemișcat.

— Toată lumea să se apropie și să mă asculte, spuse cu asprime Amanta și așteptă să fie înconjurată.

Inginerii și savanții se împrăștiaseră, trecîndu-și degetele prin nisipul metalic. Cîțiva, ca Tanner Sack, intraseră în apă. (Se scufundase scurt, cu un oftat de plăcere.) Preț de o clipă nu se auzi nimic în afară de zgomotul valurilor mici aruncînd spumă pe țărmul ruginit.

— Ascultați-mă dacă vreți să trăiți, continuă Amanta și mulțimea se scutură neliniștită. Sînt doi-trei kilometri pînă în tîrg, peste stîncile acelea.

Toată lumea ridică privirea spre ele; pantele păreau pustii.

— Rămîneți în grup. Luați-vă armele ce v-au fost distribuite, dar nu le folosiți decît dacă vă aflați în primejdie imediată de moarte. Sîntem prea mulți și mulți dintre voi nu sînt antrenați; nu vrem să începem să ne împușcăm între noi din pricina panicii. Vom fi flancați de cactuși și crustați, iar ei știu cu să folosească armele din dotare, așa că rețineți-vă cît de mult puteți. Anofelii sînt rapizi. Înfometați și primejdioși. Sper că vă amintiți cele spuse la informări și că vă dați seama cu ce ne confruntăm. Populația este undeva prin tîrgul acela și va trebui să o găsim. Ceva mai departe în direcția aceea se află mlaștina și apoi apa. Acolo unde trăiesc femelele. Dacă ne aud sau ne simt mirosul, vin peste noi. Așa că trebuie să ne mișcăm repede. E pregătită toată lumea?

Ea făcu un semn cu mîinile și paznicii-cactuși începură să-i mîne. Deschiseră țarcul cu animale, încă legat de *Trident* ca o ancoră, cu lanțuri. Bellis ridică o sprînceană, văzînd că porcii și oile purtau zgardă și lesă, dusă de cactuși musculoși.

— Atunci să mergem.

Călătoria de la Plaja Mașinăriilor la tîrgușorul dintre dealuri fu un coșmar. Cînd ajunseră și încercă să și-l amintească, după cîteva zile sau săptămîni, Bellis nu mai reuși să distingă evenimentele într-un șir coerent. În memoria ei nu mai persista o succesiune, ci doar fragmente, ca într-un vis.

Căldura îngreunează aerul din jurul ei, îi înfundă porii, ochii și urechile; miros puternic de putred și de sevă; insecte neobosite, înțepînd și lingînd. I s-a dat o flintă pe care (*își amintea*) o ține la distanță de parcă ar duhni.

E mînată laolaltă cu ceilalți pasageri — hotchi cu spini ridicîndu-se și relaxîndu-se nervos, khepri cu piciorușele capetelor scurmînd în gol — înconjurați de cei a căror fiziologie îi apăra: cactuși și crustați care trăgeau după ei animalele. Un grup e lipsit de sînge, celălalt e plin de sînge atît de sensibil încît îi apără. Au la ei puști și foarcuri. Uther Doul este singurul paznic uman. Duce cîte o armă în fiecare mînă și Bellis poate să jure că de fiecare dată cînd se uită la el are alte arme: cuțit și cuțit; pistol și cuțit; pistol și pistol.

Privind peste stîncile acoperite cu verdeață, peste luminișuri, în vale, peste frunzișul des și peste bălți groase ca un mucilagiu. Auzind zgomote. La început, scuturături în frunziș, nimic primejdios. Apoi un vaiet oribil, imposibil de localizat, ca și cum aerul însuși ar fi urlat de durere.

Împrăștierea sunetului aceluia de jur-împrejurul lor.

Bellis și vecinii ei ciocnindu-se unul de altul, împiedicați de groază, epuizare și căldura umedă, încercînd să privească în toate părțile odată și văzînd primele semne de mișcare, siluete trecînd printre copaci ca niște fire de praf suflate de vînt, mereu mai aproape, un amestec instabil de mișcare aleatorie și de intenții maligne.

Apoi, prima femelă anofel iese fugind din adăpostul copacilor.

Ca o femeie îndoită în două, apoi încă o dată, cocîrjată și noduroasă, într-o poziție nefirească. Gîtul ei răsucit prea mult, umerii osoși aruncați spre spate, carnea ei albă ca de vierme și ochii uriași deschiși foarte larg, cu fața suptă, sînii ca niște saci goi de piele, brațele întinse ca niște cabluri răsucite. Picioarele ei scuturîndu-se nebunește în fugă pînă ce femeia cade în față fără să atingă pămîntul, continuînd spre ei, plutind deasupra solului, cu brațele și picioarele atîrnînd rapace, (*drace, sfinte GurăMultă, fir-ar*) aripile deschise pe spate preluînd greutatea, aripi uriașe de țînțar, palete vibrînd, mișcîndu-se prea repede ca să poată fi văzute cu ochiul liber, ca și cum femeia ar fi purtată spre ei atîrnată de un petec de aer tulbure.

Ceea ce se întîmplă mai departe îi reveni lui Bellis iar și iar în memorie și în vise.

Aruncînd priviri flămînde, femeia-țînțar își deschide gura, scuipînd bale, cu gingiile goale rînjite. Cu o mișcare bruscă, aruncă afară din gură o proeminență, o trompă umedă de salivă de un cot lungime.

Trompa îi iese afară cu o mișcare organică, un soi de vomitat, dar cu un caracter neîndoielnic și tulburător de sexual. Iese parcă de niciunde: gîtul și capul nu-i par destul de mari ca să o conțină. Se repede la ei cu șuierat de aripi și din tufe este urmată de altele.

Amintirile se încețoșează. Bellis rămîne sigură de căldură și de scena pe care a văzut-o, dar iuțimea imaginilor o șochează de fiecare dată cînd se gîndește. Grupul aproape că se împrăștie din pricina fricii și focuri de armă sînt trase în direcții primejdioase, haotice (Doul urlînd furios *Nu trageți*).

Bellis vede prima femeie-țînțar trecînd pe lîngă cactuși, lipsită de interes. Se îndreaptă în schimb spre străjerii crustați, aterizînd pe ei (indivizii musculoși abia schimbîndu-și poziția sub greutatea femeilor înaripate uscătive), încercînd să-i înjunghie cu trompa ca o lance, incapabile să penetreze armura. Bellis aude pocnetul

leselor rupte și porcii și oile îngrozite împrăștiindu-se într-un nor de rahat și de praf.

Acum sînt zece sau douăsprezece femei-țînțar (*așa de multe în așa de scurt timp*) și se întorc spre prada mai ușoară, spre animalele ce aleargă. Se înalță pe aripile lor subțiri, cu capul plecat, cu șoldurile și membrele moi sub ele, atîrnînd în aer ca niște păpuși suspendate de omoplații alungiți, cu trompele întunecate încă umede și ieșite în afară; apoi se aruncă asupra animalelor împietrite. Le domină cu ușurință, coborînd cu mișcări pe jumătate întîmplătoare ca să le taie calea și interceptîndu-le, cu brațele deschise, cu degetele răschirate, încleștîndu-se de blănuri și de piei. Bellis privește (*își amintește cum dă înapoi cu mișcări stîngace, fără oprire, călcîndu-i pe alții în picioare, dar fără să cadă din pricina terorii*), fără suflu și hipnotizată, la primul anofel care începe să se hrănească.

Femela călărește o scroafă uriașă, smulgîndu-se din zbor și îmbrățișînd-o de parcă ar fi o jucărie mult iubită. Își trage capul pe spate și trompa lungă se mai întinde cîteva degete, netedă ca o săgeată. Apoi femeia-țînțar își aruncă fața înainte, cu gura deschisă, înfigînd trompa în trupul animalului.

Porcul țipă fără încetare. Bellis încă mai privește (*picioarele ducînd-o mai departe de acea priveliște, dar cu ochii fixați disperat asupra ei*). Picioarele porcului cedează la șocul penetrării, zece, cincisprezece, douăzeci de centimetri de chitină înfrînge rezistența pielii și mușchilor și se infiltrează în cele mai adînci părți ale fluxului sanguin. Femeia-țînțar călărește animalul căzut și-și îndeasă gura în trupul lui, se încordează (fiecare mușchi, tendon și venă vizibile prin pielea zbîrcită) și începe să sugă.

Preț de cîteva secunde, porcul încă mai țipă. Apoi glasul i se stinge.

Trupul i se scofîlcește.

Bellis îl vede cum se dezumflă.

Pielea i se mișcă și începe să se încrețească. Un firișor slab de sînge curge din rana deschisă de trompa anofelului. Bellis privește fără să-și creadă ochilor, dar nu are vedenii — porcul chiar se *micșorează*. Picioarele îi tremură spasmodic de groază, apoi se încordează cînd extremitățile i se golesc. Picioarele grase se comprimă pe măsură ce se golesc pe dinăuntru. Pielea îi este toată încrețită acum peste trupul micșorat. Culoarea dispare.

Pe măsură ce sîngele și vitalitatea se scurge din scroafă, femeia-țînțar se umple.

Pîntecele i se umflă. Cînd se prinsese de porc era o urcăciune malnutrită. Pe măsură ce porcul se făcea tot mai mic, ea creștea, devenind mai plină într-un ritm uluitor, culoarea îi reveni și burta i se umflă. Mișcările ei deveniră alunecoase peste animalul muribund, din ce în ce mai lente și mai saturate.

Bellis privește cu o fascinație bolnavă cum litri de sînge trec prin trompa dură, mutîndu-se dintr-un trup în celălalt.

Porcul e mort, pielea mulîndu-se pe noi văi create între mușchii goliți și oase. Anofelul este plin și rozaliu. Brațele și picioarele ei aproape că și-au dublat diametrul, iar pielea stă acum întinsă. Cel mai mult s-a umflat pieptul, pîntecele și dosul, atătînd acum obeze, dar nu moi ca ale unei femei grase. Par tumefiate, umflate cu sînge, excrescențe atîrnînd greoi.

Prin tot luminișul, același lucru se întîmplă celorlalte animale. Unele sînt copleșite de o singură femeie, altele de două. Toate se micșorează, de parcă s-ar usca din pricina soarelui, iar anofelii se umflă tot mai mult cu sînge.

Primei femei-țînțar i-a trebuit un minut și jumătate să sugă și ultimul strop din animal (*Bellis nu va putea scăpa niciodată de amintirea acelei priveliști sau de a sunetelor de satisfacție scoase de femelă*).

Anofelul se dă jos de pe stîrvul animalului, cu ochi somnoroși, cu picături de sînge scurgîndu-se de pe

trompa ce se retrage. Bate în retragere, lăsînd porcul ca pe un sac de oase.

Aerul fierbinte din jurul lui Bellis este saturat acum de mirosul de vomă al tovarășilor ei care-și pierd controlul la vederea anofelilor ce se hrănesc. Bellis nu vomită, dar gura i se încrețește și se descoperă ridicînd pistolul, nu cu teamă sau furie, ci cu dezgust.

Însă nu trage. (*Ce s-ar fi întîmplat dacă cineva nepriceput ar fi tras? se întrebă mai tîrziu Bellis, amintindu-și.*) Primejdia pare să fi trecut. Armadorienii urcă dealul, depășind luminișul și mirosul de balegă și de sînge cald, trecînd de stînci și de apa pestilențială, îndreptîndu-se spre orășelul pe care l-au văzut din aer.

Secvența evenimentelor deveni mai puțin tulbure, mai puțin încețoșată de căldură, de teamă și uimire. Apoi, în acel moment, pe cînd Bellis se retrăgea din locul măcelului porcilor și oilor, frenezia respingătoare a anofelilor se stinse și (*mai rău*) odată cu ea și torpoarea, o femeie-țîntar ridică privirea de la oaia la care ajunsese prea tîrziu și le observă retragerea. Își ridică umerii și zbură legănat spre ei, cu gura deschisă și trompa umedă, cu burta abia puțin umflată de la resturile rămase de la surorile ei, dornică de o pradă nouă, trecînd pe lîngă cactuși și crustați și aruncîndu-se asupra oamenilor îngroziți cu șuierat de aripi.

Bellis se simți aruncată din nou în gunoiul confuz de imagini fără rost; îl văzu pe Uther Doul ieșind calm în fața femeii-țîntar, ridicînd mîinile (*în care ducea acum două pistoale*) și așteptă să se apropie pînă ce trompa aproape că îi atinse fața și trase.

Din armele lui explodă căldură, zgomot și plumb negru și sfîșiară burta și chipul femeii-țîntar.

Chiar și așa, pline pe jumătate, măruntaiele femeii pocniră cu zgomot, stropind cu sînge. Căzu din aer cu chipul strivit în țărînă, cu trompa încă scoasă, lăsînd o pată unsuroasă roșie sorbită iute de praf. Trupul ei se prăbuși dinaintea lui Doul.

Bellis se întoarse la curgerea liniară a timpului. Era ametită, dar îndepărtată de scena pe care o văzuse. La cîțiva metri depărtare, anofelii îmbuibați nici nu-și observară sora căzută. Expediția se întoarse la poteca abruptă și se îndreptă spre dealuri, iar femeile-țînțar își tîrîră trupurile umflate din locul măcelului unde rămaseră să putrezească stîrvurile animalelor. Umflate ca niște boabe de strugure, atîrnau sub aripile cu zumzăit prevestitor de rele și se îndepărtară spre jungla lor.

Capitolul Douăzeci și trei

Așteptară în tăcere: Amanta, Doul, Tintinnabulum, Hedrigall și Bellis. Dinaintea vizitatorilor lor, cu o expresie de confuzie politicoasă, se aflau doi anofeli.

Bellis era uluită de cei doi tînțari. Se așteptase la ceva dramatic, la o piele decolorată de chitină, la aripi țepene ca ale femelelor.

Nu arătau decît ca niște omuleți aplecați ușor din pricina vîrstei. Robele lor portocalii erau decolorate de praf și de pete de sevă de plante. Bărbatul cel mai în vîrstă avea o ușoară chelie și brațele ce-i ieșeau din mîneci erau extraordinar de subțiri. Nu aveau buze, nici fălci, nici dinți. Gurile lor erau niște sfinctere, cerculețe înguste de mușchi exact ca niște anusuri. Pielea dimprejur aluneca în gaură.

— Bellis, spuse Amanta cu asprime, încearcă din nou.

Intraseră în oraș urmăriți de privirile nedumerite ale țînțarilor.

Murdari, asudați și orbiți de praf, expediția armadoriană urcase împleticit ultimii metri ai dealului ca să intre în umbra caselor tăiate și amenajate în peretele vertical de piatră ce secționa panta. Tîrgul nu părea construit după un anumit plan: adăposturi mici, pătra-

te, erau răspîndite pe pantele principale, în bătaia soarelui, și se revărsau pe marginile abrupte ale fisurii, legate între ele prin trepte și poteci dăltuite în piatră. Coșurile de fum ale încăperilor subterane ieșeau ca niște ciuperci din pămîntul din jurul lor.

Orașul era presărat cu motoare aduse de pe Plaja Mașinăriilor, curățate de rugină, cu sute de forme de neînțeles. Unele erau în funcțiune, altele erau inerte. Cele aflate în bătaia soarelui luceau. Nici unul nu avea pistoanele cu aburi obișnuite în Noul Crobuzon și Armada; în aer nu se răspîndea fum de ulei. Erau motoare heliotropice, după cum presupunea Bellis, cu paletele bîzîind în lumina dură sorbită de învelișul lor de sticlă crăpată și trimițînd energii oculte prin firele ce le legau de diferitele case. Firele cele mai lungi erau înnodate, construite din fire mai scurte ce fuseseră recuperate și ele.

De pe acoperișurile plate, de pe coastele dealurilor, din umbra crevasei înguste și din coroanele arborilor contorsionați din jurul tîrgului, din pragurile ușilor și de la ferestre, îi priveau țințarii. Nu se auzea nimic, nici o șoaptă, nici un strigăt. Numai privirea uimită din toți ochii.

O dată, Bellis (cu un teribil spasm de teamă) crezu că vede zborul plin de meandre al unei anofele în dreptul unor clădiri de mai sus. Dar masculii din apropiere se întoarseră și începură să arunce cu pietre spre siluetă, alungînd-o înainte ca ea să zărească armadorienii sau să intre în vreo casă.

Ajunseră într-un fel de piață înconjurată de aceleași case în culori murdare și de scheletele motoarelor solare, unde crevasa se lărgea și primea lumina de la cerul albastru răscopt. La capătul îndepărtat, Bellis văzu o despicătură în stîncă și un stei de piatră, o potecă ce ducea spre mare. Și aici, în sfîrșit, cineva veni să-i întîmpine: o mică delegație de masculi anofeli nervoși, făcînd plecăciuni și îndemnîndu-i spre o mare sală săpată în stînca dealurilor.

Într-o încăpere interioară, luminată de tuburi imense cu lumină, de oglinzi care refractau lumina zilei și o reciclau în interiorul muntelui, doi anofeli se înfățișară dinaintea lor, aplecîndu-se politicos, iar Bellis (amintindu-și de ziua aceea din Salkrikaltor, cînd avusese de-a face cu altă limbă dar cu același tip de misiune), ieși în față și îi salută într-o hieratică Kettai limpede.

Anofelii rămaseră nemișcați, cu expresie nedumerită, neînțelegînd nici un cuvînt.

Bellis încercă din nou să se facă înțeleasă cu elocința pompoasă a hieraticii Kettai. Anofelii se uitară unul la altul și scoaseră niște șuierături ca niște bășini.

Observîndu-le sfincterele bucale cum se dilată și de contractă, Bellis își dădu seama de situație și scrise în loc să vorbească cuvintele în hieratica Kettai.

Mă numesc Bellis, scrise ea. *Am venit de foarte, foarte departe ca să vorbim cu voi. Mă înțelegeți?*

Cînd li se înmînă hîrtia, anofelii făcură ochii mari, se uitară unul la altul și croncăniră cu entuziasm. Cel mai în vîrstă luă stiloul lui Bellis.

Eu sînt Mauril Crahn, scrise el. *Au trecut mulți ani de cînd am avut vizitatori ca voi.* Ridică privirea spre ea, cu ochii mijiți. *Bine ați venit în casa noastră.*

Limba fluierată a anofelilor nu avea o formă scrisă. Pentru ei, hieratica Kettai *era* limba scrisă, dar nu o vorbiseră niciodată. Se puteau exprima perfect într-o scriere elegantă, dar nu aveau nici o idee despre felul în care ar suna. Conceptul de hieratică Kettai vorbită le era străin.

Timp de sute de ani se realizase o simbioză între marinarii samheri și autoritățile kohnide din Gnurr Kett. Cactușii din Samher veneau pe insulă cu animale vii și cîteva bunuri și își luau partea ca intermediari. Kohnid cumpăra de la ei ceea ce aveau de oferit anofelii.

Ei controlau fluxul de informații cu poporul țînțarilor. Avură grijă să se asigure că nici o altă limbă în afară de hieratica Kettai nu ajunge pe insulă și că nici un anofel nu o părăsește.

Amintirile îngrozitoare ale Regatului Matriarhal Malaric încă mai existau. Kohnid juca un joc, ținîndu-i pe strălucitii anofeli pe post de gînditori de curte; fără să le dea nimic din ceea ce i-ar putea face puternici, fără să-i lase să scape — Kohnid nu dorea să riște o nouă invazie de femele anofel în lume —, doar atît cît să aibă la ce se gîndi. Kettai nu permitea accesul anofelilor la nici o informație necontrolată de ei: menținerea timp de secole a hieraticii Kettai drept limbă scrisă a insulei avea exact acest scop. În acest fel, știința și filozofia anofelilor se aflau în mîinile elitei din Kohnid, care era aproape singura capabilă să o citească.

Piesele disparate de tehnologie străveche pe care le posedau anofelii, lucrările filozofilor lor erau probabil de-a dreptul uimitoare, după părerea lui Bellis, pentru a menține acest sistem complicat. Fiecare expediție samheră din Kohnid pe insulă aducea cîteva cărți alese cu grijă, și uneori comenzi. *Fiind date aceste condiții,* se întrebau unii teoreticieni kohnizi, *și amintind de paradoxul descris în lucrarea noastră anterioară, care este răspunsul la următoarea problemă?* Și lucrări scrise de mîna anofelilor, sub nume Kettai alese, făceau drumul înapoi, ca răspuns la asemenea întrebări sau la probleme puse chiar de către anofeli, pentru a fi tipărite de edituri kohnide — fără plată. Uneori erau fără îndoială însușite de vreun învățat Kettai, adăugîndu-se toate la prestigiul culturii hieratice Kettai.

Țîntarii fuseseră reduși la un popor de învățați captivi.

Ruinele de pe insulă adăposteau texte vechi scrise în hieratica Kettai pe care anofelii o puteau citi sau în limbi demult dispărute pe care le descifraseră. Și o dată cu acumularea lentă de cărți din Kohnid și de scrieri străvechi, anofelii își urmăriseră și propriile cercetări. Uneori, o astfel de lucrare se trimitea peste mare stăpînilor din Kohnid. Uneori era publicată.

Asta se întîmplase cu cartea lui Krüach Aum.

Cu două mii de ani în urmă, poporul țînțarilor stăpînise ținuturile sudice ca un scurt coșmar de sînge și molimă și sete monstruoasă. Bellis nu știa cît de mult își cunoșteau anofelii propria istorie, dar nu-și făceau nici o iluzie despre natura femeilor lor.

Cîte ați omorît? scrise Crahn. *Cîte dintre femei?*

Iar cînd, după o ezitare, Bellis scrise *Una*, el dădu din cap și răspunse *Nu așa de multe.*

Orașul nu avea conducere. Crahn nu era un conducător. Era dispus să ajute și să spună oaspeților tot ce voiau să știe. Anofelii răspunseră armadorienilor cu o fascinație curtenitoare, măsurată, o reacție contemplativă, aproape abstractă. În spatele răspunsului lor flegmatic, Bellis detectă o psihologie străină.

Bellis scrise întrebările Amantei și ale lui Tintinnabulum cît de repede putu. Nu atinseseră încă subiectul cel mai important, motivul pentru care veniseră pe insulă, cînd auziră un vacarm în camera cealaltă unde așteptau tovarășii lor. Voci puternice vorbind în sunglari și răspunsuri strigate în Salt.

Negustorii-pirați din Dreer Samher staționați pe insulă se întorseseră la navele lor și îi descoperiseră pe nou-veniți. Un cactus împopoțonat intră în încăperea cea mică urmat de doi dintre compatrioții lui, acum armadorieni, certîndu-se cu el în sunglari.

— Soarele mă-sii! strigă el cu accent în Salt. Cine dracu' sînteți voi?

Ținea în mînă un cuțit mare pe care îl scutura furios.

— Insula e teritoriu kohnid și este interzisă intrarea. Noi sîntem agenții lor aici și sîntem autorizați să-i protejăm. Spuneți-mi de ce să nu vă ucid aici și acum.

— Doamnă, spuse unul dintre cactușii armadorieni, făcînd o reverență cu mîna. Acesta e Nurjhitt Sengka, căpitanul de pe *Tetneghi Dustheart.*

— Căpitane, spuse Amanta pășind înainte, avîndu-l pe Uther Doul în spate ca o umbră. Îmi pare bine să vă întîlnesc. Trebuie să vorbim.

Sengka nu era un tîlhar, ci un pirat oficial din Dreer Samher. Staționarea regulată a samherilor pe insulă era monotonă, lipsită de evenimente și plicticoasă: nu se petrecea nimic, nimeni nu venea, nimeni nu pleca. În fiecare lună sau la două sau la șase, sosea o nouă misiune samheră din Kohnid sau Dreer Samher cu o încărcătură de animale pentru femele și poate unele mărfuri pentru bărbați. Nou-veniții preluau postul compatrioților plictisiți, lăsîndu-i să plece cu lucrări strălucite și echipamente pe care anofelii le adunaseră și le reparaseră între timp.

Cei care staționau pe insulă își petreceau timpul sfădindu-se, certîndu-se și făcînd pariuri, neluînd în seamă femelele, vizitînd bărbații doar pentru a cumpăra ceea ce aveau nevoie cu hrană sau echipamente. Și, oficial, erau acolo să controleze fluxul de informații spre insulă, puritatea lingvistică ce făcea ca ținutul Kohnid să fie unic — și să păzească anofelii să nu evadeze.

Ideea era ridicolă; nimeni nu venea niciodată pe insulă. Foarte puțini marinari știau de ea. Erau cazuri foarte rare în care vase rătăcite ajungeau la țărm, dar echipajele neavizate sufereau în general o moarte rapidă din pricina femeilor de pe insulă.

Și nici un anofel nu plecase vreodată.

De accea, formal, prezența armadorienilor nou-veniți pe insulă nu era interzisă în înțelegerea dintre Dreer Samher și Kohnid. În definitiv, nu se folosise decît hieratica Kettai și nu fusese adus nici un obiect de vînzare. Dar prezența unor străini care puteau comunica cu localnicii nu avea precedent.

Sengka privea sălbatic împrejur. Cînd își dădu seama că acești intruși bizari vin din misteriosul oraș plutitor Armada, ochii i se lărgiră. Dar erau curtenitori și păreau dornici să se explice. Deși arunca priviri furioase spre cactușii care fuseseră odată compatrioți de-ai lui, îi înjura printre dinți, îi numea trădători și se arăta disprețuitor față de Amantă, ascultă și se lăsă

dus înapoi în sala cea mare în care aștepta expediția armadoriană.

Și în vreme ce Amanta, paznicii cactus și Uther Doul se îndepărtau, Tintinnabulum veni alături de Bellis. Își adună părul lung și alb într-o coadă, ascunzînd-o vederii celorlalți cu umerii lui lați și brațele groase.

— Nu te opri acum, murmură el. Treci la obiect.

Crahn, scrise ea.

Pentru un scurt moment, se simți ușor isterizată de absurditatea acestei situații. Dacă punea piciorul afară, risca să-și piardă viața pe loc și într-un mod neplăcut. Acele femei-țînțar hămesite aveau s-o găsească în scurt timp; pentru ele nu era decît o pungă cu sînge; aveau s-o adulmece și s-o scurgă de ultima picătură, ca și cum ar goli un butoi.

Cu toate acestea, la adăpostul acestor ziduri, la numai o oră de la măcelul de pe potecă, unde zăcea acum o anofelă printre hoiturile supte ale animalelor cu pielea crăpată de căldură, ea punea întrebări politicoase gazdei atente într-o limbă moartă demult. Bellis clătină din cap.

Îl căutăm pe unul dintre voi, scrise ea. *Trebuie să purtăm cu el o discuție. Este foarte important. Îl cunoașteți pe cel numit Krüach Aum?*

Aum, răspunse el, nici mai repede nici mai încet decît la alte întrebări, fără nici o diferență de interes, *care scormonește după cărți vechi în ruine. Toți îl cunoaștem pe Aum.*

Vi-l pot aduce.

Capitolul Douăzeci și patru

Lui Tanner Sack îi lipsea marea.

Pielea îi făcea bășici din pricina căldurii și îl dureau tentaculele.

Așteptase mai toată ziua ca Amanta, Tintinnabulum, Bellis Coldwine și ceilalți să termine de discutat cu masculii anofeli muți. Stătuse la taifas, vorbind în șoaptă cu tovarășii lui, molfăise din peștele uscat și încercase, fără succes, să ceară hrană mai proaspătă de la gazdele lor curioase și rezervate.

— Nenorociți cu față de cur, auzise Tanner de la unul dintre oamenii înfometați.

Armadorienii erau traumatizați de ferocitatea femelelor anofele. Erau conștienți că tovarășele gazdelor lor bîntuiau prin aer dincolo de ziduri, că liniștea placidă a orașului era înșelătoare — că erau prinși în capcană.

Unii dintre tovarășii lui Tanner făceau glume nervoase despre femelele anofele.

— Femeile, spuneau ei și rîdeau pe înfundate că femelele tuturor speciilor ar fi băutoare de sînge.

Tanner încercă, de dragul discuției, dar nu reuși să rîdă la idioțeniile lor.

Erau două tabere în încăperea cea mare și austeră. De o parte erau armadorienii, iar de cealaltă cactușii din Dreer Samher. Se priveau unii pe alții cu atenție. Căpitanul Sengka era cufundat într-o discuție aprinsă în sunglari cu Hedrigall și alți doi cactuși armadorieni, iar echipajul lui privea și asculta cu nesiguranță. Cînd, în sfîrșit, Sengka și echipajul lui ieși afară în grabă, armadorienii se relaxară. Hedrigall se îndreptă încet spre zid și se așeză lîngă Tanner.

— Nu prea mă place, spuse el și zîmbi obosit. Tot îmi spune că sînt un trădător.

Dădu ochii peste cap.

— Dar n-o să facă nici un gest prostesc. Îi e frică de Armada. I-am spus că o să plecăm repede, că nu am adus nimic și că nu o să luăm nimic, dar am dat de înțeles că dacă face vreun gest necugetat, e ca și cum ar declara război. N-o să avem nici o problemă.

După o vreme, Hedrigall observă cum Tanner își masa fără încetare pielea, cum își lingea degetele și o umezea. Părăsi sala și Tanner fu profund impresionat

cînd cactusul se întoarse, un sfert de oră mai tîrziu, aducînd cu el trei burdufuri de piele cu apă sărată. Tanner le scurse peste el și își înmuie branhiile.

Anofelii intrară și se uitară la armadorieni. Își făcură semne din cap și șuierară. Tanner îi privi pe ierbivori mîncînd, vîrînd cu forța pumni de flori colorate în orificiile lor bucale și sugînd cu aceeași forță cu care sugeau femelele din carnea vie. Scuipau cu un șuierat ușor petalele consumate, zdrobite și subțiate, secate de nectar și sucuri, decolorate.

Echipajul armadorian fu lăsat însetat și asudat ore întregi în timp ce Amanta și Tintinnabulum făceau planuri. Pînă la urmă, Hedrigall și alți cîțiva cactuși părăsiră încăperea, conduși de un anofel.

Lumina care venea prin canalele săpate în piatră începu să scadă. Apusul se apropia cu iuțeală. Prin deschizăturile mici din stîncă și în reflexiile oglinzilor, Tanner vedea violetul cerului.

Felul în care erau forțați să aștepte era lipsit de confort. Anofelii împrăștiară un strat gros de paie în cameră. Noaptea era fierbinte. Tanner își scoase cămașa împuțită și o împături în chip de pernă. Se mai udă cu puțină apă sărată și observă că toți ceilalți armadorieni încercau să-și găsească un culcuș.

Nu mai fusese niciodată atît de obosit. Se simțea de parcă fiecare fărîmă de energie îi fusese sorbită și înlocuită cu dogoarea nopții. Își odihni capul pe perna improvizată, umedă de propria lui sudoare și, chiar și pe podeaua aceea tare, peste stratul acela subțire și ineficient de vegetație (cu miros puternic de polen și praf de fîn), adormi foarte repede.

Cînd se trezi, crezu că ațipise doar cîteva minute, dar văzu lumina zilei și gemu nefericit. Capul îl durea și bău disperat din hîrdăul cu apă lăsat acolo pentru ei.

Cînd armadorienii se treziră, Amanta, Doul și Coldwine ieșiră din camera mică de alături, însoțiți de cactușii care îi păziseră noaptea trecută. Păreau obo-

siți și prăfuiți, dar zîmbeau. Îi însoțea un anofel foarte bătrîn, îmbrăcat cu aceleași veșminte ca ale semenilor lui și cu aceeași expresie de interes calm.

Amanta se opri în fața grupului de armadorieni.

— Acesta, spuse ea, este Krüach Aum.

Krüach Aum stînd alături de ea, făcu o plecăciune, cuprinzînd mulțimea cu privirea.

— Știu că mulți dintre voi sînteți curioși în legătură cu această expediție, spuse Amanta. Vi s-a spus că există ceva pe insula aceasta de care avem nevoie, ceva vital pentru prinderea unui avanc. Ei bine, el — îl indică ea pe Aum — este cel de care aveam nevoie. Krüach Aum știe cum să prindă un avanc.

Amanta lăsă timp ca vorbele ei să aibă efect.

— Am venit aici ca să învățăm de la el. Sînt implicate multe procese. Problemele capturării și ale controlului cer să folosim inginerii la fel de sofisticate ca și taumaturgia și oceanologia noastră. Domnișoara Coldwine va fi traducătoarea noastră. E un proces care va dura mult, așa că veți avea nevoie de răbdare. Sperăm să plecăm de pe stînca asta într-o săptămînă sau două. Dar asta înseamnă să muncim mult și rapid.

Tăcu pentru o clipă. Glasul ei dur cedă și scoase un zîmbet neașteptat.

— Felicitări tuturor. Aceasta e o zi mare pentru Armada.

Și chiar dacă majoritatea celor adunați acolo nu aveau nici o idee despre ce se întîmplă cu adevărat, cuvintele ei avură efectul scontat, iar Tanner se alătură uralelor.

Echipajul de cactuși amenajă tabăra în oraș. Găsiră încăperi goale în care erau feriți de femelele anofele, încăperi în care armadorienii se puteau adăposti în grupuri mai mici și cu mai mult confort.

Anofelii aveau aceeași curiozitate lipsită de pasiune ca întotdeauna, doritori să discute, interesați de situ-

ație. Se observă repede că Aum avea o reputație dubioasă: trăia și muncea singur. Dar de cînd veniseră străinii pe insulă, toți gînditorii orașului voiau să ajute. Armele ascunse pe *Trident* erau mai lipsite de rost ca niciodată. Și, din politețe, Amanta le permise să se alăture consultărilor, deși îl asculta doar pe Aum și îi spuse lui Bellis să le noteze toate contribuțiile.

Primele cinci ore ale zilei, Aum discută cu savanții armadorieni. Îi cercetară cartea și îi arătară indexul rupt și, spre uluirea lor, chiar dacă nu avea nici o copie a lucrării, Aum fu în stare să și-l reamintească. Cu ajutorul unui abac și al unor mașinării criptice, începu să completeze informațiile lipsă.

După ce mîncară — cactușii adunaseră pentru tovarășii lor destule plante comestibile și pești pentru a suplimenta rațiile lor de carne uscată — inginerii și constructorii studiară împreună cu Krüach Aum. Dimineață, Tanner și colegii lui discutară despre limitele de rezistență și despre capacitatea motoarelor, desenară scheme și făcură o listă de probleme pe care le expuseră lui Aum, timizi, după-amiază.

Amanta și Tintinnabulum asistară la toate întîlnirile, alături de Bellis Coldwine. Probabil că era epuizată, gîndea Tanner cuprins de milă pentru ea. Mîna cu care scria Bellis era încordată și mînjită cu cerneală, dar ea nu se plîngea și nici nu cerea pauză. Scria întrebări și răspunsuri la nesfîrșit, mîzgălind nenumărate bucăți de hîrtie, traducînd replicile scrise ale lui Aum în dialectul Salt.

La sfîrșitul fiecărei zile venea momentul groaznic în care oameni, hotchi și khepri alergau în grupuri mici spre locurile lor de cazare. Nici unul nu trebuia să petreacă mai mult de treizeci de secunde sub cerul liber, dar tot erau păziți de cactuși înarmați cu foarcuri și de masculi anofeli cu bețe, pietre și goarne.

În camera lui Tanner mai era cazat un inginer, iar în camera de alături o femeie. Tanner rămase treaz încă o vreme.

— Mai trebuie să vină unul, se auzi o voce de cactus de dincolo de fereastră, făcîndu-i să tresară. Nu încuiați ușa.

Tanner suflă în lumînare și adormi. Dar cînd, mult mai tîrziu, Bellis Coldwine veni escortată prin vestibul de un paznic-cactus, intră și încuie ușa, apoi se împletici, mai epuizată ca niciodată, prin camera întunecată a lui Tanner în cea de dincolo, el se trezi și o văzu.

Chiar și într-un loc atît de ciudat și de dogorit ca acela, cu tot sîngele și cu toată primejdia, chiar și la acea depărtare de casă, disciplina era respectată cu strictețe.

Nu trebui mai mult de o zi pînă ce armadorienii să-și intre din nou în rutină. Paznicii-cactuși culegeau și pescuiau, îi escortau pe membrii echipajului și aruncau gunoaiele făcute de armadorieni, ca și anofelii, în prăpastia din spatele satului, pe stîncile de pe țărm de unde erau luate de valuri.

În fiecare dimineață, Aum și însoțitorii lui anofeli, mereu alții, dezbăteau probleme și informau pe savanții din Armada, iar în fiecare după-amiază făceau același lucru cu inginerii. Era o muncă istovitoare, înfrigurată, neîncetată. Bellis devenise conștientă doar pe jumătate. Se transformase într-o mașină sintactică de scris, existînd doar pentru a prelua, traduce și inscripționa întrebări și răspunsuri.

În cea mai mare parte, înțelesul informației pe care o transporta îi era de neînțeles. Rareori era nevoie să-și consulte glosarul propriei monografii despre hieratica Kettai. Se ferea să le arate anofelilor cartea. Nu voia să fie vinovată că anofelii ar putea învăța o altă limbă și ar scăpa din închisoarea lor.

Biblioteca insulei nu era sistematizată și nu avea coerență. Cele mai multe lucrări disponibile erau de teorie abstractă. Autoritățile din Kohnid și din Dreer

Samher își fereau supușii de cuvintele pe care le considerau primejdioase. Nu exista aproape nimic care să-i pună pe anofeli în legătură cu lumea de afară. Ca să găsească astfel de lucrări, anofelii trebuiseră să cerceteze ruinele așezămintelor strămoșilor din partea cealaltă a insulei.

Uneori găseau povești, ca aceea a omului care a prins un avanc.

Poveștile se creau singure. Referințe sărace în textele filozofice, note de subsol, amintiri vagi. Țînțarii aveau propriile lor legende sublimate.

Bellis nu observă o curiozitate nestăpînită față de lumea din jur, pe cît s-ar fi așteptat. Anofelii păreau intrigați doar de întrebările cele mai abstracte. Doar Krüach Aum părea să aibă o sclipire de interes pentru cele lumești.

Există curenți de apă, scrise el, *care pot fi măsurați și care nu au cum lua naștere în mările noastre.*

Aum pornise de la nivelul conceptual cel mai înalt și își dovedise singur realitatea existenței avancului. Savanții armadorieni rămăseseră vrăjiți de povestea pe care Bellis le-o traducea. Pornind de la trei sau patru ecuații mîzgălite, la o pagină de propoziții logice, folosind ce lucrări de biologie, oceanologie, filozofie dimensională găsise. O ipoteză. Testarea rezultatelor, verificarea detaliilor poveștii primei conjurări.

Savanții dădeau din cap entuziasmați privind ecuațiile și notele pe care ea le transcria în Salt.

După masă, Bellis își adună iar forțele și îi asistă pe ingineri.

Tanner Sack vorbi printre primii.

— Ce fel de animal este? spuse el. De ce avem nevoie ca să-l legăm?

Mulți ingineri erau dintre cei răpiți, iar unii erau Refăcuți. Bellis își dădu seama că era înconjurată de infractori, cei mai mulți veniți din Noul Crobuzon. Vorbeau Salt cu accent de Mocirla Cîinelui sau de Cartierul Infam condimentat cu un argou de mahala pe care nu-l mai auzise de luni de zile, ceea ce o făcu să

clipească surprinsă. Domeniile în care erau experți îi erau la fel de necunoscute ca și ale savanților. Puneau întrebări despre rezistența oțelului, fierului și a diferitelor aliaje, despre structura de fagure a lanțurilor de sub Armada și despre forța avancului. Curînd ajunseră să vorbească despre motoare cu aburi și turbine cu gaz, despre laptele de stîncă, despre harnașament și despre zăbale de mărimea unor corăbii.

Știa că era în avantajul ei să înțeleagă ceea ce se vorbea, dar discuțiile o depășeau și nici nu se mai obosi să încerce.

În noaptea aceea, pe cînd unul dintre oameni era escortat spre camera lui, o femelă anofelă se apropie de el, strigînd prostii, cu mîinile întinse, iar un paznic cactus o ucise cu foarcul.

Bellis auzi întîmplarea și se uită prin crăpăturile ferestrei. Masculii anofeli scoteau sunete din sfincterele lor bucale, stăteau îngenuncheați lîngă trupul femelei și îl pipăiau. Gura ei era deschisă și trompa îi atîrna ca o limbă masivă, țeapănă. Tocmai se hrănise. Trupul încă umflat era aproape tăiat în două de discul masiv al foarcului și valuri de sînge udau pămîntul și se adunau în pete murdare de praf.

Masculii clătinau din cap. Un mascul anofel de lîngă ea o bătu pe braț și scrise ceva pe carnetul ei.

Nu era necesar. Nu voia să se hrănească.

Apoi îi explică, iar Bellis ameți cînd află monstruozitatea.

Bellis tînjea să fie singură. Își petrecuse toată ziua cu ceilalți și asta o epuizase. Așa că, îndeplinindu-și datoria de peste zi și văzînd că savanții se consultau între ei încercînd să cadă de acord asupra direcției de cercetare de a doua zi, se strecură în cămăruța de alături, crezînd că e goală. Nu era.

Scoase un sunet de scuză și se întoarse să plece, dar Uther Doul îi vorbi repede.

— Te rog, nu pleca.

Ea se întoarse, strîngînd în mîini săculețul, simțind dureros greutatea cutiei pe care i-o dăduse Silas. Rămase în prag, așteptînd, cu chipul lipsit de expresie.

Doul se antrena. Stătea în mijlocul camerei, relaxat, cu sabia în mînă. Era o sabie cu lama dreaptă, subțire și cu două tăișuri, de aproape un metru lungime. Nu era nici mare, nici ornată, nici impresionantă, nici inscripționată cu simboluri puternice.

Lama era albă. Se mișcă brusc, luci ca o apă, fără sunet și imposibil de urmărit cu privirea, cu un traseu letal. Apoi intră în teacă, prea repede ca Bellis să o vadă.

— Am terminat, domnișoară Coldwine. Camera îți aparține, spuse el, dar nu plecă.

Bellis mulțumi cu un gest din cap și se așeză, așteptînd.

— Să sperăm că nefericitul eveniment nu va altera realțiile noastre cu țințarii, spuse el.

— Nu, spuse Bellis. Nu sînt supărați cînd le moare cîte o femelă. Știu că este o necesitate.

Dar el știa asta, își spuse ea brusc, nedumerită. *Încearcă să facă iar conversație cu mine.*

Dar și așa, suspicioasă cum era, detaliile pe care le aflase erau atît de fascinante încît dorea să le împărtășească; voia să le spună și altcuiva.

— Anofelii nu știu prea multă istorie, dar știu că sevarii — cactușii — nu sînt singurii care trăiesc dincolo de mare. Știu de existența noastră, a sîngerilor, și mai știu și de ce nu prea îi vizităm. Au uitat evenimentele din timpul Matriarhatului Malaric, dar au senzația că femelele lor... au făcut ceva rău... în urmă cu secole.

Făcu o pauză ca să lase acestă idee insuficient subliniată să-și facă efectul.

— Le tratează fără ... afecțiune sau dezgust.

Era un pragmatism melancolic. Nu aveau nimic împotriva femelelor. Se acuplau cu ele o dată pe an cu destul chef, dar nu le băgau în seamă dacă puteau și le ucideau dacă era nevoie.

— Nu încerca să se hrănească, continuă Bellis cu o voce neutră. Era sătulă. Sînt ființe... inteligente. Nu sînt

lipsite de rațiune. Mi-a spus că e din pricina foamei. Le trebuie mult, mult timp ca să ajungă hămesite. Pot sta un an de zile fără să se hrănească, și în tot acest timp să nu se gîndească decît la asta. Dar după ce s-au hrănit, cînd sînt sătule, poate trece o zi sau două, o săptămînă pînă ce sînt din nou lovite de foame. În acest interval, încearcă să comunice.

Mi le-a descris venind dinspre mlaștini, așezîndu-se în piață și strigînd la bărbați, încercînd să scoată cuvinte. Dar nu au putut învăța să vorbească. Au fost mereu prea flămînde. Ele știu foarte bine ce sînt.

Bellis se uită în ochii lui Uther Doul. Își dădu seama brusc că el o respecta.

— Ei *știu*. Din cînd în cînd se pot opri, cînd au burțile pline și mințile limpezi pentru cîteva zile sau ore și își dau seama ce fac, cum trăiesc. Sînt la fel de inteligente ca noi, dar sînt prea obsedate de hrană ca să mai vorbească, dar o dată la cîteva luni, pentru cîteva zile, se pot concentra și încearcă să învețe. Ele nu au anatomia gurii la fel cu a masculilor, firește, deci nu pot scoate aceleași sunete. Numai cele mai lipsite de experiență, cele mai tinere încearcă să mimeze masculii anofeli. Cînd trompa le este retrasă, gurile lor seamănă mai mult cu ale noastre.

Bellis văzu că Doul înțelege.

— Vocile lor seamănă cu ale noastre, continuă ea încet. N-au mai auzit cuvinte pe care le pot imita. Așa sătulă cum era, fără limbaj, dar conștientă că îi lipsește, probabil că a fost foarte mirată auzindu-ne cum vorbim, cum scoatem sunete pe care ea le putea repeta. De aceea s-a repezit la omul acela. Încerca să vorbească cu el.

— E o sabie ciudată, spuse ea ceva mai tîrziu.

El ezită o clipă (Bellis îl vedea nesigur pentru prima oară) apoi o scoase cu mîna dreaptă și i-o arătă.

Trei muguri metalici păreau încastrați în podul palmei lui, conectați la mănunchiul de fire ca niște vene de sub mînecă, ajungînd pînă la o cutiuță de la centură.

Mînerul sabiei era învelit în piele, dar o porțiune era dezvelită pînă la metal, atingîndu-se de nodulii din palma lui atunci cînd o ținea în mînă.

Lama nu era, după cum presupusese Bellis, din metal.

— O pot atinge?

Doul încuviință. Ea ciocăni lama cu unghia. Sunetul era înfundat, fără rezonanță.

— E ceramică, spuse el. Mai mult porțelan decît fier.

Tăișurile sabiei nu aveau sclipirea mată a unei lame ascuțite. Erau la fel de albe și de lipsite de detalii ca și restul lamei (de culoare albă, ușor pătată cu galben, de nuanța dinților sau a fildeșului).

— Taie prin oase, spuse Doul calm cu o voce melodioasă. Nu este ceramică din care ai mai văzut sau ai mai folosit. Nu se îndoaie, nici nu se sparge — nu e flexibilă — dar nici casantă. Și e rezistentă.

— Cît de rezistentă?

Uther o privi și ea îi simți din nou respectul. Ceva dinăuntrul ei rezonă.

— Are rezistența diamantului, spuse el.

Bägă sabia în teacă (cu o altă mișcare suberbă și instantanee).

— De unde o ai? întrebă ea, dar el nu-i răspunse. E de prin locurile tale?

Bellis fu surprinsă de propria ei insistență și... mai ce? Curaj?

Nu se simțea curajoasă. Simțea că se înțelege cu Uther Doul. El se întoarse spre ea din prag și își aplecă fruntea în semn de rămas bun.

— Nu, spuse el. E cît se poate de departe de adevăr.

Pentru prima dată îi văzu un zîmbet foarte scurt.

— Noapte bună, spuse el.

Bellis se bucură de momentele de singurătate după care tînjise. Răsuflă adînc. În sfîrșit, își permise să se gîndească la Uther Doul. Se întrebă de ce voia el să stea de vorbă cu ea, de ce îi tolera compania, de ce o respecta.

Nu putea să-l deslușească, dar simțea că este oarecum legată de el printr-o țesătură de cinism împărtășit, de detașare, putere, înțelegere și — da — atracție. Nu mai știa cînd sau de ce încetase să se mai teamă de el. Nu avea nici o idee ce făcea el.

Capitolul Douăzeci și cinci

Două zile deveniră trei, apoi patru, apoi o săptămînă trecu, fiecare zi scurgîndu-se în lumina imprecisă din acea cămăruță. Bellis își simțea ochii atrofiindu-se, abia capabili să vadă în nuanțele pămîntii dinăuntrul muntelui, înconjurată de umbre lipsite de convingere și nedefinite.

Noaptea, executa aceeași scurtă alergare sub cerul liber (cu ochii în sus să prindă lumina goală și culorile pure, chiar dacă arse de cerul apusului). Uneori ajungeau pînă la ea vaietele femeilor-țîntar, îngrozind-o, alteori nu. Dar se baza de fiecare dată pe adăpostul oferit de războinicul cactus sau crustat ce o proteja.

Uneori putea auzi bodogăneala femelelor anofele dincolo de tunelul lung al ferestrei. Femeile-țîntar erau înspăimîntătoare și puternice, iar foamea lor era o forță aproape elementară. Ar fi ucis orice sînger care ar fi pus piciorul pe insulă, ar fi secat întreaga corabie într-o singură zi și apoi ar fi zăcut umflate pe plajă. Din această pricină, femeile din această insulă-ghetou aveau ceva patetic.

Bellis nu știa prin ce lanț de circumstanțe luase ființă Matriarhatul Malaric, dar i se părea de neconceput. Îi era imposibil să-și imagineze aceste creaturi isterice pe alte țărmuri, devastînd jumătate de continent cu terorismul lor de duzină.

Hrana era la fel de monotonă ca și cazarea. Limba îi amorțise de atîta pește și ierburi și mesteca fără chef

orice creatură marină pe care cactușii o prindeau în lagună, orice verdeață pe care o culegeau.

Soldații samheri îi tolerau fără tragere de inimă, dar nu aveau încredere în ei. Căpitanul Sengka tot blestema cactușii armadorieni, turuind în sunglari, numindu-i trădători și renegați.

După fiecare dimineață de calcule febrile, savanții deveneau tot mai entuziasmați. Teancul de notițe și de calcule devenise masiv. Aura care îl distingea pe Krüach Aum de compatrioții lui — lucru pe care Bellis îl considera o adevărată curiozitate — se disipa.

Bellis se chinuia să nu facă nici o greșeală. Acum traducea fără nici măcar să încerce să înțeleagă ce spunea, doar transportînd informația ca o mașinărie ce analiza și reconstituia formule. Știa că pentru cei aplecați peste masă, care conversau cu Aum, ea era mai mult sau mai puțin invizibilă.

Se concentră asupra vocilor, interpretîndu-le ca pe o melodie: sonoritatea măsurată a lui Tintinnabulum, excitarea staccato a lui Faber, tonurile de oboi ale biofilozofului al cărui nume Bellis nu și-l mai amintea.

Aum era neobosit. Bellis se simțea ușor epuizată cînd se așeza cu Tanner Sack și ceilalți ingineri în partea a doua a zilei, dar Aum continua fără greutate aparentă, trecînd de la probleme conceptuale și filozofie la problemele practice ale ademenirii și controlului, ale capturării ființei de mărimea unei insule. Iar cînd lumina slabă și oboseala generală încheia forțat ziua de muncă, niciodată nu era Aum cel care propunea închiderea discuțiilor.

Bellis nu se putea abține să nu vadă că problemele se apropiau de rezolvare, una cîte una. Lui Aum nu-i trebui mult să rescrie indexul, apoi nici armadorienilor să sublinieze erorile de calcul și lipsurile din cercetarea lui. Entuziasmul savanților era palpabil; erau aproape îmbătați de acest sentiment. Era o problemă — un proiect — de o dimensiune inimaginabilă și, cu toate

acestea, una cîte una, problemele, obiecțiunile și obstacolele erau depășite.

Se aflau foarte aproape de ceva extraordinar. Posibilitatea stîrnea o emoție de nedescris.

Bellis nu fraternizase cu armadorienii, dar nu-și putea petrece zilele fără să le vorbească.

— Uite. Ia de aici, i se spunea atunci cînd i se înmîna farfuria cu mîncare, iar refuzul de a mulțumi ar fi fost o violență inutilă.

Cîteodată, seara — în timp ce armadorienii jucau zaruri și cîntau, lucru uimitor pentru anofelii lipsiți de glas — se trezea gata să se angajeze într-o conversație.

Singurul pe care îl cunoștea după nume era Tanner Sack. Faptul că fusese pe puntea *Terpsichoriei*, liberă, în timp ce el se afla încarcerat dedesubt, otrăvise orice șansă de a stabili o legătură de încredere între ei, sau cel puțin așa presupunea ea, deși avea senzația că este un om deschis. Tanner era unul dintre puținii care încerca să o includă în discuție atunci cînd vorbea. Bellis era acum mai apropiată de societatea armadoriană decît fusese vreodată. I se permitea să asculte povestirile lor.

Cele mai multe vorbeau despre secrete. Află despre lanțurile care atîrnau sub Armada: străvechi, ascunse timp de sute de ani; ani de zile de muncă și multe nave dezmembrate pentru metal.

— Cu mult timp înainte ca Amanții să se hotărască ce să facă cu ele, spunea povestitorul, treaba asta a mai fost încercată.

Uther Doul era și el ținta povestitorilor.

— Vine din ținutul morților, spusese odată cineva pe un ton conspirativ. Bătrînul Doul s-a născut acum mai bine de trei mii de ani. El a fost cel care a stîrnit Contumacia. S-a născut ca sclav în Imperiul Fantomatic și a furat sabia aceea, Palosul Puterii, și s-a eliberat, distrugînd și imperiul. A murit. Dar fiind un asemenea războinic, cel mai mare luptător ce a existat vreodată,

a fost singurul care a reușit să scape din lumea umbrelor și să se întoarcă între vii.

Cei care ascultau scoteau sunete distrate, pufneau neîncrezători. Nu credeau, firește, dar nici nu știau ce să creadă de fapt despre Uther Doul.

Doul își petrecea zilele retras. Persoana căreia îi căuta companie, singura cu care devenise cît de cît prieten, părea să fie Hedrigall. Aeronautul cactus și războinicul vorbeau uneori în șoaptă într-un colț. Își aruncau unul altuia fraze scurte, de parcă le-ar fi fost rușine de prietenia dintre ei.

Mai exista o singură persoană cu care Uther Doul era pregătit să petreacă timp și cu care să vorbească, și aceea era Bellis.

Nu-i luă mult timp să-și dea seama că întîlnirile lor aparent întîmplătoare, scurtele plezanterii, nu erau chiar o coincidență. Într-un fel ciudat, bărbatul încerca să se împrietenească cu ea.

Bellis nu-l înțelegea și nu încercă să-l analizeze mai în profunzime. Avea încredere că o să se descurce. În ciuda unui sentiment de primejdie mereu prezent, o parte a ei se bucura de aceste întîlniri — de aerul formal, de senzația că flirtează ușor. Nu era o cochetărie. Bellis nu-și compromitea demnitatea la o simplă sugestie. Dar era atrasă de el și se dojenea singură pentru asta.

Bellis se gîndi la Silas. Nu cu vreun sentiment de vină sau de trădare — numai ideea asta o făcea să pufnească. Dar își amintea de vremea cînd o dusese la luptele de gladiatori cu intenția declarată de a-l vedea pe Uther Doul. *Asta ne oprește pe noi să plecăm,* îi spusese el și ea nu-și putea permite să uite asta. *De ce,* se întreba ea, *aș risca să petrec timpul cu Doul?*

Pe fundul pungii simțea greutatea cutiei pe care i-o dăduse Silas. Era foarte conștientă că avea o treabă de făcut pe insula aceea (*o treabă pe care trebuia să o plănuiască în curînd*). Asta o punea în opoziție cu Doul.

Bellis își dădu seama de ce lăsase conversațiile lor să continue. Rareori se simțea în compania cuiva capa-

bilă de atîta control asupra propriilor ei reacții, asupra propriilor ei percepții. Uther Doul avea această calitate. De aceea se respectau unul pe celălalt. Să vorbească simplu, fără să zîmbească, cu cineva avînd același comportament; să știi asta despre ea ar fi intimidat pe cei mai mulți, dar pe el nu-l deranja cîtuși de puțin, și același lucru era adevărat și din partea lui: era ceva rar și plăcut.

Bellis avea chef să se plimbe noaptea prin oraș. Să stea într-un balcon. Să rătăcească prin alei dosnice, cu mîinile în buzunare.

În loc de asta, se aflau într-o cămăruță ce se deschidea din salonul principal. Stăteau lîngă fantele unei ferestre și Bellis era îngrețoșată de culoarea pietrei. Privea cu sete petecul îngust de cer nocturn.

— Înțelegi tot ce se vorbește? întrebă Bellis.

Doul dădu nehotărît din cap.

— Destul ca să înțeleg că sîntem aproape, spuse el încet. Eu am o specialitate complet diferită. Cercetările mele vor fi aplicate după asta. Misiunea ta se va schimba în curînd. Ți se va cere să-l înveți dialectul Salt.

Bellis clipi și Doul întări spusele cu o aplecare a capului.

— E o încălcare a legilor samhere și kohnide, dar nu aducem cunoștințe noi pe insulă. Aum va veni cu noi.

Firește, gîndi Bellis.

— Deci... Ne întoarcem, continuă Doul cu voce joasă. Cu prada noastră. Proiectul pe care încercăm să-l realizăm este monumental. Armada staționează pe o vînă de petrol și lapte de stîncă de cînd am plecat. Forează, face stocurile necesare pentru invocație. Ne vom îndrepta spre falii. Acolo o să folosim combustibilul, momeala și hamurile pe care le-am construit și... ne vom lega de avanc.

Fraza sună patetic. Se lăsă o tăcere lungă.

— Apoi, spuse încetișor Doul, va începe treaba noastră.

Bellis nu vorbea.

Știam eu că te joci cu mine, gîndi ea cu răceală.

Ce treabă?

Nu era deloc surprinsă. Nu se mira să afle că prinderea avancului însemna doar începutul proiectului Amanților, că urma să se petreacă mai multe, că exista un plan mai mare în spatele acestui efort, un țel pe care nimeni — în mod sigur nu ea — nu-l cunoștea.

Doar că acum, într-un fel, începuse să-l ghicească.

Nu înțelegea de ce Doul îi spunea ei toate astea. Motivele lui îi erau impenetrabile. Bellis nu știa decît că era folosită. Își dădu seama că nici măcar nu era supărată — nici nu s-ar fi așteptat la altceva.

În dimineața următoare, soarele răsări peste cadavrul unui inginer. Pielea îi era întinsă peste schelet: brațele îi erau înfășurate în jurul pieptului și degetele încordate ca niște gheare; șira spinării îi era curbată parcă de bătrînețe.

În cavitatea de sub coaste, pielea atîrna peste tubulatura intestinelor golite. Ochii îi erau pe jumătate supți în orbite, ca niște fructe uscate la soare. Gingiile din gura deschisă erau aproape la fel de albe ca și dinții.

Înconjurat de masculi care croncăneau, Hedrigall îl întoarse (*cadavrul se balansă pe spinarea curbată ca un căluț de lemn*) și descoperi o gaură mare între coaste, acolo unde fusese înțepat de femela anofel.

Armadorienii se dădură bătuți. Moartea îi demoraliza.

— Nenorocitul dracului, îl auzi Bellis murmurînd pe Tanner Sack. Ce naiba făcea afară?

Se uită la el cum se întorcea cu fața de la fereastră. Nu voia să-l vadă pe Hedrigall aplecîndu-se și ridicînd rămășițele cu un soi de tandrețe, ducînd în brațe cadavrul numai piele și os pînă în afara tîrgului ca să-l îngroape.

Dar nici măcar această tragedie nu putea masca agitația. Cu tot acest șoc și această supărare, Bellis tot mai simțea entuziasmul savanților. Chiar și cei care-l cunoscuseră pe inginer își consumau tristețea altfel.

— Uitați-vă! șuieră Théobal, pirat și în același timp teoretician oceanolog, fluturînd un document gros, cu paginile cusute la un capăt. Am reușit! Aici sînt toate calculele de care avem nevoie, toată taumaturgia și biologia.

Bellis privi lucrarea cu o vagă surpriză. *Toate astea au trecut prin mine*, gîndi ea.

Cînd intră Aum, o puseră pe Bellis să scrie *Avem nevoie de ajutorul tău. Ești dispus să părăsești locul acesta, să înveți limba noastră și să ne ajuți să chemăm acest avanc din mare? Vrei să vii cu noi?*

Cu toate că era imposibil să discerni emoțiile pe acel chip cu sfincter bucal, Bellis era sigură că văzuse teamă și bucurie în ochii lui Aum.

Răspunse afirmativ, firește.

Vestea străbătu iute tîrgul și anofelii se adunară în număr mare să croncăne cu Aum și să-și șuiere sentimentele. Fericirea? se întreba Bellis. Gelozia? Tristețea?

Unii dintre ei se uitau la grupul armadorian cu un soi de foame. Reținerea lor față de lume era forțată și putea fi înfrîntă, tot așa cum Aum părea să fi reușit.

— Plecăm în două zile, spuse Amanta și sîngele îi năvăli lui Bellis în piept atît de iute încît o îndureră. Își uitase complet misiunea. Noul Crobuzon depindea de ea. Se simți cuprinsă de disperare. *Asta n-o să se întîmple*, gîndi ea repede. *Nu e prea tîrziu.*

Echipajul era încîntat la gîndul plecării, al evadării din această atmosferă apăsătoare și de lîngă acele femei vorace. Cu toate acestea, Bellis era disperată să mai capete cîtva timp, cîteva zile în plus. Se gîndi iarăși la cadavrul uscat, dar nu pentru mult timp. Era îngrozită de disperare.

În noaptea aceea, pe cînd crustații și cactușii își escortau camarazii vulnerabili spre dormitoarele lor, ea rămase singură, frecîndu-și mîinile, respirînd profund, încercînd cu teamă să-și facă un plan, să găsească un mod de a ajunge la corabia samheră. Pentru scurt timp se gîndi la dezertare. Să ceară ajutorul căpitanului Sengka și să rămînă la bord. Sau să se urce clandestin. Orice, numai să vadă iarăși Noul Crobuzon. Dar știa că asta nu se poate. De îndată ce avea să i se simtă lipsa, Amanta avea să ordone percheziționarea corăbiei samhere și echipajul nu s-ar fi putut opune. Avea să fie prinsă, coletul ei avea să rămînă nepredat și Noul Crobuzon avea să rămînă în aceeași primejdie de moarte.

În plus, își aminti ea cu grijă, nu avea nici o metodă de a ajunge la corabia samheră.

Bellis auzi un sunet slab în camera de alături. Se apropie de ușa închisă.

Auzi vocea Amantei. Nu putea distinge cuvintele, dar glasul ferm și dur era inconfundabil. Părea că îngînă un cîntecel, ca o mamă copilului ei. Șoptit și foarte intens, ceva în sunetele acelea o făcu pe Bellis să tremure și să închidă ochii. Ascultă mai departe concentrarea de emoții care o amețea.

Bellis se sprijini de perete și auzi emoții care nu erau ale ei. Nu putea spune dacă erau o afirmare a iubirii sau o obsesie mistuitoare. Dar continuă să aștepte, cu ochii la ușă, parazitînd precum o femelă de anofel, sorbind din sentimenetele furate.

După cîteva minute, cînd sunetele se opriră și Bellis se mișcă, apăru Amanta. Trăsăturile ei grele erau calme. O văzu pe Bellis privind-o și îi întîmpină privirea fără rușine sau dispreț. Sîngele i se scurgea leneș ca melasa din noua ei tăietură, o despicătură lungă de la colțul drept al gurii, pe sub bărbie și în jos spre scobitura gîtului.

Amanta șterse cea mai mare parte a sîngelui și doar cîteva picături se mai umflau ca niște broboane de sudoare și alunecau, mînjindu-i pielea.

Femeile se priviră una pe alta preț de cîteva secunde. Bellis se simți de parcă ar fi vorbit o altă limbă decît Amanta. Hăul dintre ele o amețea.

Capitolul Douăzeci și șase

În noaptea aceea, Bellis rămase trează multe ceasuri după ce toată lumea se culcă.

Dădu la o parte cearșaful umezit de sudoare cu care era învelită și se ridică. Era cald, chiar și la ora aceea de noapte. Luă pachetul lui Silas de sub pernă, trase cortina și traversă tiptil camera în care mai dormea și Tanner, ghemuit în patul lui de scînduri. Cînd ajunse la ușa de lemn, își apăsă obrazul de ea.

Bellis era înfricoșată.

Se uită foarte atentă prin fereastră și văzu un paznic cactus patrulînd prin piața goală, trecînd prin dreptul ușilor, verificîndu-le din mers. Era la oarecare distanță și Bellis avea credința că poate deschide ușa și fugi fără ca el să o vadă sau s-o audă.

Și după aceea?

Bellis nu putea vedea nimic pe cer. Nu se auzea nici un vaiet, nici o femelă insectilă vorace cu mîini încleștate și trompă însetată de sîngele ei. Puse mîna pe clanță și așteptă — așteptă să audă sau să vadă o femelă anofel, ca o confirmare, ca să o poată evita (*e mai ușor să te ascunzi dacă știi unde e*), și își aminti de sacul acela de piele și os pe care-l văzuse dimineață și care fusese odată un om. Înlemni cu mîna pe clanță.

— Ce faci?

Cuvintele se auziră șoptit din spatele ei. Bellis se răsuci, cu mîinile la pieptul cămășii de noapte. Tanner se ridicase în capul oaselor și se uita la ea din alcovul lui întunecat.

Ea se mișcă puțin, iar el se ridică. Îi văzu ghemul ciudat de tentacule revărsîndu-i-se din piept. Tanner rămase dinaintea ei, încordat și suspicios. Parcă ar fi vrut s-o atace. Cu toate acestea, îi vorbea șoptit, iar asta o mai liniștea.

— Îmi pare rău, spuse ea abia auzit.

El rămase în pragul ușii ca s-o audă, cu înfățișarea aspră și cu o expresie de neîncredere pe care nu o mai văzuse la el pînă acum.

— N-am vrut să te trezesc, șopti ea. Eu... trebuie să...

Nu avea nici o inspirație: nu știa cum să-i explice ce avea de făcut. Nu-și găsea cuvintele.

— Ce faci? spuse el, încet și mînios, vorbindu-i în ragamoll.

— Îmi pare rău, repetă ea clătinînd din cap. Am simțit...

Își ținu răsuflarea și îl privi din nou țintă.

— Nu poți deschide, spuse el.

Tanner îi privea pachetul din mîini și, cu efort, Bellis nu încercă să-l ascundă sau să facă gesturi nervoase cu degetele, ci să-l țină la vedere ca și cum nu ar fi fost important.

— Ce-i asta, chemarea naturii? Asta e? Va trebui să folosești oala de noapte, domniță. Nu te poți rușina pentru lucruri din astea aici. Ai văzut ce-a pățit William.

Ea se îndreptă de spate și dădu din cap, fără expresie, și se întoarse la patul ei.

— Somn ușor, spuse Tanner Sack din spate și se așeză ușurel pe marginea patului.

Cînd ajunse la perdeaua dintre încăperi, Bellis se întoarse scurt ca să-l privească. El rămăsese în capul oaselor, în mod evident așteptînd și ascultînd; strîngînd din dinți, Bellis trase perdeaua.

Preț de cîteva clipe nu se auzi nimic. Apoi Tanner auzi clipocitul slab al unui jet, apoi cîteva picături și zîmbi distrat sub pătură. La cîțiva pași de el, dincolo de perdea, Bellis se ridică de pe oala de noapte, încordată și furioasă.

Deși furioasă și umilită, prinsese o idee. Începu să capete speranță, să-și facă un plan.

A doua zi era ultima zi întreagă pe care armadorienii o mai aveau de petrecut pe insulă.

Savanții își puneau cap la cap hîrtiile și schițele, vorbind și rîzînd ca niște copii. Chiar și taciturnul Tintinnabulum și tovarășii lui păreau mai bine dispuși. Toată lumea în jurul lui Bellis făcea planuri și părea că avancul era ca și prins.

Amanta se băga din cînd în cînd în discuții, cu un zîmbet greu pe figură și cu noua ei tăietură roșie și lucioasă. Numai Uther Doul era impasibil — el și Bellis. Privirile li se întîlniră. Nemișcați, singurele puncte stabile în sala cuprinsă de agitație, împărtășiră pentru o clipă un sentiment superior înrudit cu disprețul.

Toată ziua, anofelii intrară și ieșiră, lipsiți acum de manierele lor molcome de călugări. Erau foarte întristați să-i vadă pe vizitatori plecînd și își dădeau seama că avea să le lipsească valul de teorii și impresii adus de ei.

Bellis îl privi pe Krüach Aum și observă purtarea copilărească a bătrînului anofel. Aum îi privea pe noii lui tovarăși împachetînd hainele și cărțile pe care le aduseseră și încercă să-i imite, deși el nu poseda nimic. Părăsi sala și se întoarse ceva mai tîrziu cu o legătură de cîrpe și bucăți de hîrtie pe care le strînsese și le legase într-o săracă imitație a unei boccele. Bellis privea scena și tremura.

Simțea în sacul ei greutatea pachetului lui Silas: scrisorile, colierul, cutia, ceara, inelul. *La noapte*, își spuse ea cuprinsă de panică. *La noapte, orice-ar fi.*

Urmări mersul soarelui pentru tot restul scurtei zile. La sfîrșitul amiezii, cînd lumina devenise leneșă și grea și toate obiectele revărsau umbre, groaza puse stăpînire pe ea. Pentru că își dăduse seama că nu avea cum să traverseze mlaștinile și ținutul femeilor-țînțar ucigașe.

Bellis tresări alarmată cînd ușa se izbi de perete.

Căpitanul Sengka păși în încăpere, flancat de doi membri ai echipajului lui.

Cei trei cactuși rămaseră la intrare, cu brațele încrucișate. Erau indivizi solizi, chiar și pentru rasa lor. Mușchii lor vegetali stăteau umflați în jurul banderolelor și al legăturii de la șolduri. Lumina lucea peste podoabele și armele lor.

Sengka arătă cu un deget masiv spre Krüach Aum.

— Anofelul ăsta nu merge nicăieri, anunță el.

Nimeni nu făcu nici o mișcare. După cîteva clipe de nemișcare, Amanta păși înainte.

Sengka vorbi înainte ca ea să deschidă gura.

— Ce credeai, căpitane? spuse el dezgustat. Căpitan? Așa să te numesc, femeie? Ce credeai? Am închis ochii la prezența voastră aici, lucru pe care nu eram obligat să-l fac. Nu m-am opus să comunicați cu localnicii, ceea ce este o încălcare a regulilor de securitate ce ne-ar putea arunca din nou într-o Epocă Malarică...

Amanta clătină nerăbdătoare din cap la această hiperbolă, dar Sengka continuă.

— Am așteptat răbdător ca să dispăreți de pe insulă, și ce să vezi? Credeați că o să puteți răpi una din creaturile astea fără știrea mea? Credeați că o să vă las?

Nava voastră va fi perchezițională, spuse el hotărît. Toate obiectele furate de pe Plaja Mașinăriilor, toate cărțile și tratatele anofelilor, toate heliotipiile făcute pe insulă vor fi confiscate.

Arătă din nou spre Aum și dădu din cap neîncrezător.

— Ai citit istoria, femeie? Vrei să scoți *afară* un anofel?

Krüach Aum privea cearta cu ochii măriți.

— Căpitane Sengka, spuse Amanta.

Bellis nu o mai văzuse atît de prezentă, atît de măreață.

— Nimeni nu critică grija dumitale pentru siguranță sau devotamentul pe care-l ai față de misiunea voastră.

Dar știi la fel de bine ca și mine că masculul este un ierbivor inofensiv. Nu avem nici o intenție să scoatem afară vreun altul în afară de el.

— N-am să accept așa ceva! strigă Sengka. Soarele mă-sii, regula este absolută și asta din pricină că am învățat lecția istoriei. Nici un anofel nu va părăsi insula. Asta e condiția ca să fie lăsați în viață. Nu există excepții.

— Discuția asta mă obosește, căpitane.

Bellis nu se putea abține să nu admire calmul Amantei, rece și dur ca oțelul.

— Krüach Aum merge cu noi. Nu dorim să intrăm în conflict cu Dreer Samher, dar anofelul merge cu noi.

Se întoarse cu spatele și începu să se îndepărteze.

— Oamenii mei se află pe Plaja Mașinăriilor, spuse el, iar ea se opri și se întoarse din nou cu fața.

Căpitanul scoase un pistol uriaș și îl ținu relaxat în mînă, îndreptat spre podea. Armadorienii stăteau liniștiți.

— Luptători cactuși bine antrenați, spuse Sengka. Dacă mă sfidați, nu mai ieșiți vii de pe insula asta.

Atît de încet încît mișcarea nu păru amenințătoare, ridică pistolul și îl îndreptă spre Amantă.

— Acest anofel... Aum, cum îi spuneți voi... vine cu mine.

Paznicii din încăpere stăteau gata să sară. Mîinile lor mîngîiau săbiile, foarcurile și pistoalele. Crustații în armură și cactușii uriași treceau iute cu privirea de la Sengka la Amantă și înapoi.

Amanta nu privi spre nici unul dintre ei. Dar Bellis o văzu aruncîndu-i o privire lui Uther Doul.

Doul păși înainte, punîndu-se între Amantă și pistol.

— Căpitane Sengka, spuse el cu glas plăcut.

Rămase nemișcat, cu pistolul îndreptat spre cap, privind în sus spre cactus, mai înalt cu un cap decît el și mult mai masiv. Se uita în țeava pistolului în timp ce vorbea, de parcă acolo s-ar fi aflat ochii lui Sengka.

— E de datoria mea să-ți spun adio.

Căpitanul privi în jos și păru pe moment cuprins de nesiguranță. Apoi își trase înapoi mîna liberă, cu bicepsul umflîndu-i-se enorm sub piele, cu pumnul strîns și gata să lovească, în mod evident sperînd să nu-l atingă pe Doul, ci doar să-l intimideze destul cît să se supună.

Doul întinse amîndouă mîinile înainte, ca și cum ar fi vrut să se roage. Făcu o pauză, apoi izbucni cu o asemenea viteză încît Bellis — care se aștepta la asta, care știa că urma să se întîmple așa ceva — tot nu reuși să vadă mișcarea. Sengka dădea înapoi, șocat, ținîndu-se de gît, de locul în care Doul îl împunsese cu degetele încordate (nu foarte tare, doar ca un avertisment, găsind un spațiu între țepii amenințători și tăindu-i răsuflarea). Doul era cel care ținea acum pistolul, încă îndreptat spre capul lui, prins între palmele adunate ca într-o rugăciune. Îl țintuia pe Sengka cu privirea și îi șoptea ceva, cuvinte pe care Bellis nu le auzea.

(Inima lui Bellis bătea nebunește. Acțiunile lui Doul o amețeau. Chiar dacă ataca sau se apăra, mișcarea în sine, viteza și perfecțiunea nenaturală păreau o agresiune asupra ordinii lucrurilor, de parcă timpul și gravitația nu-l mai puteau constrînge pe Uther Doul.)

Cei doi cactuși dinapoia lui Sengka pășiră în față, greoi și revoltați. Duseră mîna la centură, scoaseră armele și pistolul pe care Doul îl ținea între palmele ce parcă aplaudau zvîcni și se îndreptă spre ei, apoi zvîcni din nou și rămase în mîna dreaptă, amenințînd pe primul dintre ei, apoi (*instantaneu*) pe cel de-al doilea.

(*Nu se petrecu nici o mișcare. Cei trei cactuși erau paralizați de viteza aceea și de controlul care se învecina cu taumaturgia.*)

Doul schimbă din nou poziția, pistolul îi dispăru din mînă, înlocuit de sabia cea albă. Se auziră două șuierături și cei doi marinari ai lui Sengka țipară de durere, imediat unul după celălalt, scăpînd armele din mîinile pe care acum le țineau la piept, cu încheieturile tăiate.

Vîrful sabiei se afla acum la gîtul lui Sengka, iar cactusul îi aruncă lui Doul o privire plină de spaimă și ură.

— Ți-am lovit oamenii cu latul sabiei, căpitane, spuse Doul. Nu mă face să-ți arăt tăișul.

Sengka și ai lui bătură în retragere, apoi ieșiră pe ușă afară în crepuscul. Doul aștepta la intrare, cu sabia întinsă în aer.

În sală se porni o șoaptă ritmică, un murmur de triumf și de uimire. Bellis și-l amintea. Îl mai auzise și înainte.

— Doul! scandau armadorienii. Doul! Doul! Doul!

Ca și cum s-ar fi aflat în circul gladiatorilor, ca și cum ar fi fost o zeitate, ca și cum le-ar fi putut îndeplini dorințele, ca și cum ar fi cîntat într-o biserică. Incantația lor nu era zgomotoasă, dar era fervență și bucuroasă, neîncetată, într-o sincronizare perfectă. Asta îl înfuria pe Sengka, pentru că o lua ca pe o batjocură la adresa lui.

Îi aruncă o privire lui Doul care stătea în cadrul ușii.

— Uită-te la tine, strigă el furios. Lașule, porcarule, *trișorule*! Cărui drac ai stat capră ca să capeți îndemînarea asta, porcarule? N-ai să mai pleci de aici.

Amuți brusc atunci cînd Uther Doul ieși din încăpere; cactușii se crezuseră în siguranță afară, sub cerul liber. Armadorienii icniră, dar majoritatea continuară să scandeze numele lui Doul.

Bellis se repezi la ușă, gata să o trîntească la primul semn de femelă. Îl văzu pe Doul mergînd fără ezitare spre Nurjhitt Sengka cu sabia scoasă. Îl auzi vorbind.

— Știu că ești furios, căpitane, spuse el blînd. Totuși, controlează-te. Nu e nici o primejdie dacă Aum vine cu noi, o știi prea bine. Va fi ultimul lui contact cu insula asta. Ai venit să-i interzici plecarea pentru că ai simțit că ți se încalcă autoritatea. Asta a fost o judecată proastă, dar pînă acum doar doi dintre oamenii tăi au simțit-o.

Cei trei cactuși stăteau într-un semicerc la mică distanță, schimbînd priviri, întrebîndu-se dacă să-l atace. Bellis fu dată brusc la o parte cînd Hedrigall și alți cactuși armadorieni și crustați ieșiră afară, fără să se apropie de grupul de pe stradă.

— N-ai să ne oprești să plecăm, căpitane, continuă Doul. Nu vrei să riști un război cu Armada. În plus, știi la fel de bine ca și mine că nu dorești să-mi pedepsești echipajul sau șeful, ci doar pe mine. Iar asta..., încheie el blînd, nu se va întîmpla.

Bellis auzi atunci sunetul: bîzîitul ascuțit al femelelor apropiindu-se. Își opri răsuflarea și îi auzi pe ceilalți icnind. Sengka și oamenii lui începură să arunce priviri iuți în sus, de parcă ar fi încercat să se ascundă.

Uther Doul nu-și luă privirea de pe chipul căpitanului Sengka. O siluetă trecu pe cer, iar Bellis își strînse buzele. Scandarea numelui lui Doul se auzi tot mai încet, dar continuă aproape subliminal. Nimeni nu strigă la el că se află în primejdie. Cu toții știau că dacă ei auziseră anofelele, el le auzise cu siguranță.

Cînd sunetul aripilor crescu, Doul se apropie de căpitan, brusc, pînă ce ajunse să se uite drept în ochii lui Sengka.

— Ne-am înțeles, căpitane? spuse el și Sengka mugi și încercă să-l prindă pe Doul și să-l sfărîme într-o strînsoare plină de țepi.

Dar mîinile lui Doul țîșniră spre fața lui Sengka, apoi coborîră ca să-i blocheze brațul, iar cactusul făcu un pas în spate și înjură, cu sevă curgîndu-i din nasul spart. Oamenii lui Sengka priveau cu un soi de nehotărîre speriată.

Doul le întoarse spatele și ridică sabia ca să întîmpine prima femeie-țînțar care se aruncase spre el. Bellis încetă să mai respire. Anofela se arătă brusc, plonjînd prin aer cu silueta ei emaciată. Trompa îi țîșni din gură. Trecu la nivelul solului cu un zbor neregulat și foarte rapid, cu brațele întinse, salivînd înfometată.

Multă vreme fu singura care mișca.

Uther Doul o aștepta imobil, cu sabia ținută vertical în mîna dreaptă. Brusc, cînd anofela era atît de aproape încît Bellis avu impresia că-i poate simți mirosul și trompa ei aproape că atingea carnea lui Doul, brațul acestuia se întinse pe lîngă corp, sabia rămase în aceeași poziție verticală, dar de cealaltă parte a lui, în vreme ce capul și antebrațul stîng al femelei se rostogoliră însîngerate pe pămîntul uscat împreună cu trupul, în spatele lui. Sînge gros mînjea lama lui Doul, cadavrul și praful.

Doul mișcă din nou, se răsuci, sări în sus, întinse mîinile de parcă ar fi cules un fruct, străpungînd a doua femelă (*pe care Bellis nici măcar nu o văzuse*) în timp ce îi trecea pe deasupra capului, apoi răsuci și o smulse din aer la capătul sabiei, izbind-o de pămînt unde rămase țipînd, plină de bale și încă încercînd să-l ajungă.

Doul o nimici cu iuțeală, spre ușurarea lui Bellis.

În aer nu se mai auzea nimic, iar Doul se întoarse din nou spre Sengka, ștergîndu-și sabia.

— Asta e ultima noastră discuție, căpitane Sengka, îl asigură el pe cactusul care îl privea acum cu mai multă teamă decît ură, după ce văzuse stîrvurile însîngerate ale celor două femei-țînțar, fiecare dintre ele mai puternică decît un om.

— Du-te acum. Asta se poate termina aici.

Din nou se auzi zgomotul îngrozitor al anofelelor, iar Bellis aproape că țipă la gîndul unui alt măcel. Bîzîitul se apropie, iar Sengka făcu ochii mari. Mai rămase o clipă, cercetînd iute împrejur după anofelele rapace, sperînd că l-ar putea ucide pe Doul, dar știind că nu s-ar fi întîmplat așa.

Doul nu mișcă, oricît de mult se apropia zgomotul.

— Soarele mă-sii! strigă Sengka și se întoarse, înfrînt, făcînd semne către oamenii lui să-l urmeze. Se îndepărtară grăbiți.

Bellis știa că doreau să dispară înainte ca alte anofele să fie ucise. Asta nu din pricină că le-ar fi păsat de femele, ci pentru că măiestria lui Doul îi înspăimînta.

Uther Doul aşteptă pînă ce cactuşii nu se mai văzură. Abia atunci se întoarse, calm, băgînd sabia în teacă şi păşind către clădire.

Sunetul aripilor era de această dată foarte aproape, dar din fericire femelele înaintau prea încet şi nu apucară să-l ajungă. Bellis auzi bîzîitul aripilor evaporîndu-se în timp ce femeile-ţînţar se împrăştiau.

Doul intră înapoi în salon şi scandarea numelui său reîncepu, cu mîndria şi insistenţa unui strigăt de luptă. Iar el îl primi de această dată, cu o plecăciune a capului şi cu braţele ridicate la nivelul umerilor, cu palmele întinse. Rămase nemişcat, cu ochii în pămînt, ca şi cum ar pluti pe sunetul scandării.

Şi se făcu din nou noapte, ultima noapte, iar Bellis se afla în camera ei, în patul cu saltea de paie prăfuite, cu pachetul lui Silas în mînă.

Tanner Sack nu dormea. Era prea emoţionat de întîmplările zilei, de lupte. Era uimit de ceea ce ştia acum, ceea ce învăţase de la Krüach Aum. Nişte fragmente dintr-o teorie mult mai cuprinzătoare însă noile lui cunoştinţe, dimensiunile proiectului la care avea să participe îl ameţeau cu totul. Îl emoţionau prea tare ca să mai poată adormi.

Şi, în plus, aştepta ceva.

Se întîmplă la ceasurile unu sau două ale dimineţii. Perdeaua de la camera femeii se trase foarte încet şi Bellis Coldwine se strecură în camera lui.

Tanner strînse buzele într-un zîmbet forţat. Habar n-avea ce încercase să facă în noaptea trecută, dar era evident că nu avusese de gînd să se uşureze. Zîmbi şmecherește gîndindu-se cît de răutăcios fusese atunci cînd o forţase să dea un asemenea spectacol. După aceea se simţise oarecum vinovat, deşi gîndul că ţanţoşa şi aspra domnişoară Coldwine scremuse cîteva picături pentru el îl făcuse să zîmbească tot restul zilei următoare.

Știuse atunci că treaba ei, care-ar fi fost ea, era neterminată și că avea să încerce din nou.

Tanner o privi. Bellis nu știa că el este treaz. O vedea stînd lîngă ușă în cămașa ei de noapte albă, pîndind la fereastră. Ducea în mînă ceva. Același pachet de piele asupra căruia încercase să nu atragă atenția cu o noapte înainte.

Era intrigat de acțiunile ei și mînat de o fărîmă de cruzime, un fel de răzbunare pentru suferințele îndurate pe *Terpsichoria*. Aceste sentimente îl opriseră să-l informeze pe Doul sau pe Amantă despre acțiunile ei.

Bellis pîndi o vreme, apoi se aplecă și cotrobăi în pachet, se îndreptă de spate și mai pîndi puțin, apoi se aplecă din nou și tot așa. Încercă fără sorți de izbîndă să descuie ușa.

Tanner Sack se ridică și se apropie de ea fără vreun sunet; femeia era prea preocupată de bîjbîiala ei ca să-l observe. El rămase la cîțiva pași în spatele ei, privind-o, iritat și amuzat de nehotărîrea ei, pînă cînd se sătură și vorbi.

— Iar trebuie să pleci? șopti el sardonic, iar Bellis se răsuci pe călcîie spre el.

Tanner văzu, mirat și rușinat, că femeia plîngea.

Zîmbetul lui răutăcios dispăru pe dată.

Din ochii lui Bellis Coldwine curgeau lacrimi, dar nu scotea nici un oftat. Respira greu și fiecare respirație o scutura și amenința să dea pe dinafară, dar femeia reușea să nu scoată un sunet. Expresia ei era mîndră și controlată, privirea intensă, ochii injectați. Părea încolțită.

Își șterse furioasă ochii și nasul.

Tanner încercă să vorbească, dar căutătura ei îl scutură și trebui să facă un mare efort ca să mormăie ceva.

— Haide, haide, șopti el. N-am vrut să te supăr...

— Ce... ce vrei? șopti ea.

Potolit, dar nu și intimidat, Tanner coborî privirea spre pachetul din mîna ei.

— Atunci, ce-i cu tine? spuse el. Ce-i acolo? Ce încerci să ascunzi? Speri că samherii o să te ducă acasă?

În timp ce vorbea simțea că se înfurie din nou, pînă ce se văzu forțat să se controleze.

— Vrei să-i spui primarului Rudgutter cît de prost ai fost tratată pe corabia piraților, nu-i așa, domnișoară? Să le spui unde e Armada ca să vină să ne vîneze, să ne strîngă și să ne arunce iar sub punte? Să ne trimită ca sclavi în colonii?

Bellis îl privea furioasă, cu lacrimi în ochi. Se lăsă o lungă tăcere, timp în care Tanner observă cum pe chipul ei se instalează o hotărîre.

— *Citește,* șuieră ea brusc.

Îi aruncă o scrisoare în mîini și se lipi de ușă.

— Starea Șapte? mormăi el. Ce naiba e Codul Capul Săgeții?

Belis nu spuse nimic. Se oprise din plîns. Se uita la el, îmbufnată ca un copil (*dar acum cu o un soi de speranță în ochi*).

Tanner continuă, încercînd să priceapă ceva din mesajul codat, edificîndu-se brusc asupra înțelesului care îi deveni limpede.

— „Sosirea magilor care sărută"? șopti el nedumerit. „Molima umplută cu viermi de luptă"? „Bombe cu alge"? Ce naiba e asta? E o invazie! Ce *înseamnă* asta?

Bellis îl privea.

— Asta e o invazie, îi răspunse ea ca un ecou.

Îl ținu pe jar preț de cîteva secunde, apoi îi spuse.

El se trase în spate, cu hîrtia în mînă, holbîndu-se la sigiliu, trecînd cu degetele peste lanțul medalionului lui Silas.

— Ai avut dreptate despre mine, spuse Bellis.

Șopteau ca să nu trezească femeia din cealaltă cameră. Vocea lui Bellis era lipsită de orice expresie.

— Ai dreptate, repetă ea. Armada nu e casa mea. Știu ce gîndești. Îți spui că nu poți avea încredere în gagica asta de centru.

Tanner dădu din cap, încercînd să se disculpe, dar ea nu-l lăsă.

— Ai dreptate. Nu sînt o persoană de încredere. Vreau să merg acasă, Tanner Sack. Și dacă aș putea deschide o ușă și dincolo să fie Mlaștina Bursucului, Cîmpul Poftei sau Mafaton, oriunde în Noul Crobuzon, atunci pe sfîntul GurăMultă că aș trece fără nici o ezitare.

Tanner aproape că tresări din pricina tonului ei dur.

— Dar nu pot, continuă ea. Da, a fost o vreme cînd mi-am imaginat că o să scap. Mi-am imaginat o corabie care mă ducea acasă. Dar două lucruri stau în calea acestui vis. Vreau să merg acasă, Sack. Dar...

Bellis ezită și smiorcăi ușor.

— Dar există alții pe *Terpsichoria* care nu simt această dorință. Și știu ce înseamnă... pentru tine și ceilalți... pentru toți Refăcuții crobuzonieni... să fiți „salvați".

Întoarse către el privirea fără să clipească.

— Și poți să mă crezi sau nu, dar nu vreau așa ceva. Nu-mi fac iluzii despre Noul Crobuzon. Nu cunoști nimic despre circumstanțele mele, Tanner Sack. Nu știi ce m-a obligat să mă urc pe nenorocita aceea de corabie. Indiferent cît de mult vreau să mă întorc acasă, spuse ea, știu că binele meu nu este și al tău și nu vreau să fiu părtașă la așa ceva. Ăsta e adevărul, spuse ea brusc, parcă surprinsă, parcă pentru sine. Am pierdut lupta asta. Mă dau bătută. Ăsta e adevărul.

Ezită, apoi ridică privirea spre el.

— Și chiar dacă crezi că sînt numai o mincinoasă, domnule Sack, mai există un al doilea factor: *Nu pot face nimic.* Nu pot fugi cu samherii, nu pot indica unde se află corăbiile Noului Crobuzon. Sînt blocată în Armada. Complet *blocată.*

— Cine e Silas Fennec? spuse el. Și ce e asta?

Flutură scrisoarea.

— Fennec e un agent crobuzonian, nu mai puțin izolat decît mine. Care deține informații, spuse ea cu răceală. Informații despre o nenorocită de invazie.

— Vrei să fie distrus? întrebă ea. La naiba, înțeleg că nu iubești locul ăla. De ce ai face-o? Dar chiar vrei ca Noul Crobuzon să fie distrus?

Vocea ei deveni brusc foarte aspră.

— Nu ți-a rămas acolo nici un prieten? Nici o rudă? Nu mai e nimic în tot orașul acela la care să ții? Nu te deranjează că totul o să cadă sub stăpînire Gengris?

Ceva mai la sud de strada Wynion, în Cîmpul Busolei, se afla o piață măruntă. Funcționa într-un grajd din spatele unui depozit în zilele de Sorit și de Prafuri. Era prea mică să poarte un nume.

Era o piață de pantofi. Uzați, noi, furați, stricați sau noi. Saboți, papuci, cizme, toate soiurile.

Ani de zile acela fusese locul favorit al lui Tanner Sack în Noul Crobuzon. Nu că ar fi cumpărat mai multe încălțări decît alții, dar îi făcea plăcere să o străbată dintr-un capăt în altul, să treacă pe lîngă mesele cu piei și carton, să asculte strigătele vînzătorilor.

Pe străduța aceea erau cîteva cafenele mici și îi cunoștea bine pe patroni și pe clienții obișnuiți. Cînd nu avea treabă și avea ceva bani de cheltuit, petrecea ore întregi la Cafeneaua lui Boland cea acoperită cu iederă, stînd la taifas cu Boland și cu Yvan Curlough și Sluchnedsher vodyanoiul, făcîndu-i-se milă de nebunul Spiral Jacobs și făcîndu-i cinste cu cîte un pahar.

Tanner petrecuse multe zile acolo, în fum de țigară și în aburi de ceai și cafea, privind pantofii și lăsînd orele să treacă cu ochii pe ferestrele stricate ale lui Boland. Putea trăi și fără zilele acelea. Nu erau ca un drog. Nu se trezea noaptea de dorul lor.

Dar aveau valoarea pe care le-o dăduse pe loc atunci cînd Bellis îl întrebase dacă-i pasă de distrugerea orașului.

Firește că ideea de a vedea distrus Noul Crobuzon, laolaltă cu toată lumea pe care o cunoștea (la care nu se mai gîndise de ceva timp) și toate locurile în care fusese, copleșite toate de măcinători (personaje de coșmar, umbre în spatele gîndurilor) — firește că toate astea îl înspăimîntau. Firește că nu dorea așa ceva.

Dar reacția lui rapidă îl uluia. Nu era nimic intelectual, nimic gîndit dinainte. Se uită pe fereastră în noaptea fierbinte a insulei și-și aminti cum privea pe celelalte ferestre cu sticlă groasă și murdară, spre piața de pantofi.

— De ce nu ai spus asta Amanților? De ce crezi că nu te-ar ajuta să trimiți un mesaj către oraș?

Bellis scutură din umeri într-un fals hohot de rîs mut.

— Chiar crezi că le pasă? spuse ea încet. Crezi că s-ar implica? Să trimită o corabie, poate? Să plătească prețul transportului mesajului? Crezi c-ar risca să se desconspire? Crezi că ar depune atîta efort pentru a salva un oraș care i-ar distruge cu prima ocazie?

— Greșești, spuse el nesigur. Sînt destui crobuzonieni printre cei capturați cărora să le pese.

— Nimeni nu știe, șuieră ea. Doar Fennec și cu mine știm, iar dacă răspîndim informația ne vor discredita, ne vor considera scandalagii, ne vor arunca în mare, vor arde mesajul. La naiba, dacă te înșeli?

Îl privi în ochi pînă ce îl făcu să se uite în altă parte.

— Chiar crezi că le pasă? Crezi că nu vor lăsa Noul Crobuzon să se ducă de rîpă? Dacă le spunem și tu te înșeli, s-a terminat — s-a dus și ultima noastră șansă. Înțelegi ce este aici în joc? Vrei să riști? Chiar vrei?

Tanner își dădu seama, cu un gol în stomac, că Bellis avea dreptate.

— De aceea stau aici și plîng ca o cretină, se răsti ea. Pentru că livrarea acestui mesaj, a acestei dovezi

și a acestei plăți către samheri este singura șansă pe care o avem ca să salvăm Noul Crobuzon. Înțelegi? Să-l *salvăm*. Și eu stăteam aici, înlemnită, pentru că nu-mi pot imagina o metodă de a ajunge la plajă. Pentru că sînt îngrozită de anofelele de afară. Nu vreau să mor, răsăritul se apropie și eu nu pot ieși, deși sînt nevoită. Iar pînă la plajă e mai mult de un kilometru.

Îl privi cu atenție, apoi se uită în altă parte.

— Nu știu ce să fac.

Auzeau paznicii cactuși plimbîndu-se prin orășelul scăldat în lumina lunii, trecînd prin fața fiecărei case. Tanner și Bellis stăteau față în față, sprijiniți de perete, cu privirea fixă.

Tanner se uită din nou la scrisoarea din mînă. La sigiliu. Întinse mîinile și Bellis îi dădu restul sacului, cu o expresie atentă. Tanner citi scrisoarea pentru pirații samheri. Recompensa era generoasă, dar nu excesivă dacă era vorba de salvarea Noului Crobuzon.

Să salveze orașul, să-l ferească de rău.

Trecu din nou prin fiecare scrisoare, rînd cu rînd. Armada nu era menționată nicăieri.

Se uită la colierul cu eticheta pe care era trecut numele și simbolul. Nu se făcea nici o legătură cu Armada. Nimic din toate astea nu spunea guvernului crobuzonian cum să-i găsească. Bellis îl privi în liniște. Știa ce este el. Tanner o simțea plină de speranță. Luă inelul cel mare, îi cercetă matrița complicată a sigiliului. Îl hipnotiza. Însemna mult pentru el, ca și Noul Crobuzon.

Cercetă iar și iar conținutul pachetului în tăcere, trecu degetele peste ceara de sigiliu, peste inel, peste scrisoarea cea lungă conținînd avertismentul.

Își amintea de Refacerea lui, dar asta nu era tot. Mai erau locuri și oameni. Noul Crobuzon avea mai multe aspecte.

Tanner Sack era loial Țiparului, o simțea cu pasiune, pe lîngă o tristă afecțiune pentru Noul Crobuzon — un soi de regret melancolic. Pentru piața de pantofi și pentru celelalte lucruri. Cele două emoții se ames-

tecau în el și se alergau în cerc una pe alta, ca doi peștișori.

Își închipui vechiul lui oraș explodat, distrus.

— E adevărat, șopti el încet. E mai mult de un kilometru pînă la Plaja Mașinăriilor, la vale, apoi prin mlaștina în care trăiesc femelele.

Făcu un semn cu capul, arătînd spre celălalt capăt al tîrgului, spre stîncile sub care băteau valuri uleioase.

— Dar sînt numai cîțiva metri pînă la mare.

Interludiul V: Tanner Sack

Nu-mi trebuie mult.

Să-mi țin ochii pe fereastră (Bellis Coldwine însăși stă ghemuită și așteaptă ascunsă dinapoia mea. Nervos, îmi dau seama că mă joc cu ea, cu toate astea ea este cuprinsă de speranță). Aștept ca paznicul să treacă de colț, departe de piață și ascuns privirilor.

— Să nu te miști, îi zic, iar ea scutură pătimaș din cap. — Să nu miști un deget de aici (o șterg de aici, cît mi-o fi de frică). Să nu miști un mușchi pînă ce nu mă auzi bătînd la ușă.

Ea trebuie să descuie. Ea trebuie să se uite, să se asigure că nici o anofelă nu se îndreaptă încoace cît timp ușa e descuiată. Ea trebuie să aștepte atît cît e nevoie pînă ce mă întorc.

Atunci dau din cap, cu sacul ei de piele legat bine și frecat cu ceară ca să nu intre apa, atîrnat la brîu ca o rană, iar ea deschide ușa și sînt afară, în lumina stelelor, în aer liber, în noaptea fierbinte, înconjurat de femei-țînțar.

Tanner Sack nu ezită. Se repede spre prăpastia care se despică în spatele tîrgului de parcă ar fi un anus, acolo unde se aruncă gunoiul în mare.

Fuge cu capul în jos, orb și îngrozit, azvîrlindu-se spre despicătura stîncii. Nervii îi țipă și trupul i se arcuiește, fiecare părticică a lui se luptă să fie cea mai aproape de apă.

E sigur că aude aripi de țînțar.

E afară de numai cinci secunde, ascultînd vîntul și insectele de noapte, pînă ce picioarele îi ating piatra care se întinde ca un balcon peste mare. Aerul e liniștit și întunericul îl învăluie mai tare cînd plonjează în hăul muntelui. Preț de o clipă picioarele îi patinează, ezită și se gîndește la o coborîre mai laborioasă și mai atentă pe poteca îngustă care șerpuiește printre stînci, dar e prea tîrziu: picioarele l-au dus în hău, aude vaietul femelelor, se dezlipește de stîncă și cade.

Sub el nu mai e decît aer, mai mult de cincisprezece metri de aer, apoi apa cu mișcări molcome care lucește ca fierul. A mai văzut mișcarea mării în hăul de dedesubt. Iar el este o creatură a mării acum, poate citi în forma curenților. Știe că apa de dedesubt e adîncă și așa se și dovedește a fi.

Se încordează și despică valul cu un plescăit, apa îi alungă aerul din plămîni, deschide gura din pricina șocului și respiră apa prin branhiile îndurerate, uscate, marea se închide peste el, cuprinzîndu-i trupul. Îl face să se simtă binevenit, așa mic ca un microb cum e el.

E un moment de extaz, apoi se lasă să alunece în apa întunecată. Noul spațiu din jurul lui îl liniștește, îi dă senzația de siguranță. Nici o femelă nu ar veni pînă aici (*apoi se gîndește la alți prădători și nu se mai simte chiar atît de sigur*).

Tanner simte greutatea pachetului în sacul dat cu grăsime. Îl ține la brîu și dă din picioarele cu labe de amfibian. A trecut atît de mult timp de cînd nu a mai înotat. Se simte de parcă pielea îi înmugurește în apă, de parcă porii i se deschid ca niște flori.

Bezna nu e totală. Cînd pupilele i se dilată, distinge diferite grade de întunecime: stînci scufundate, gunoaiele din tîrgușor, deschiderea mării și adîncul. Înoată prin despicătura muntelui și simte schimbarea curenților. Deasupra lui, valurile molfăie țărmul ca un bătrîn senil și știrb.

Direcția și scopul îi sînt precise. Mici siluete trec pe lîngă el, peștișori de noapte. Tanner pipăie în jur cu

tentaculele, înotînd adînc pînă ce simte marginile de stîncă și începe să le ocolească. Tentaculele îi sînt mai curajoase decît el. Le împinge ca o caracatiță prin găuri în care nu și-ar băga mîna. Apendicele acelea sînt partea cea mai acvatică din el și el le acceptă întîietatea.

Tanner înoată de-a lungul coastei insulei anofelilor. Pipăie anemone și arici de mare și își dă seama brusc cu tristețe că este pentru prima oară cînd înoată destul de aproape de fundul apei ca să dea de viețuitoare și este aproape sigur pentru ultima oară cînd o face și tocmai acum este prea întuneric ca să vadă ceva. Nu poate decît să-și imagineze vîrtejurile de nisip peste care înoată, colțurile de piatră, bucățile de lemn acoperite cu alge, culorile bogate pe care le-ar scoate în evidență lumina.

Trec minute întregi de înot în forță. Această mare de coastă are un gust diferit de cel al oceanului din jurul Armadei. Apele acestea sînt ca o supă mai groasă. Gustul viețuitoarelor minuscule și al celor moarte îl copleșește.

Apoi, brusc, gust de rugină.

Plaja Mașinăriilor, își spune Tanner. Ocolește înot un pinten al insulei și intră în lagună. Ventuzele tentaculelor lui mîngîie lucruri noi: fier descompus, motoare corodate de apa sărată. Apa de deasupra acestui pat de fier este plină cu săruri metalice și are gust de sînge.

Pe suprafața luminată de lună se văd trei siluete, navele samhere, blocînd în mare parte razele. Lanțurile lor groase balansează în apă, ancorele se odihnesc printre carcasele unor artefacte mult mai vechi.

Tanner se îndreaptă în sus, simte apa lărgindu-se. Ridică mîna în care ține pachetul. Umbra celei mai mari corăbii se află direct în calea lui.

Cactușii din Dreer Samher tresar la vederea lui, prefăcîndu-se furioși, amenințîndu-l cu pumnii ridicați și cu brațe pline de spini, dar se prefac numai. Sînt mirați de Refăcutul care le escaladează lanțurile ca să

ajungă ud leoarcă pe puntea lor, privind nervos spre cer, așteptînd ca marinarii să-l ducă la adăpost.

— Vreau să vorbesc cu căpitanul, băieți, le tot spune el în dialectul Salt, temător, dar hotărît. Și după ce amenințările lor nu-l clintesc, îl duc în pîntecele navei luminat cu torțe.

Îl conduc pe lîngă vistierie, acolo unde sînt depozitate prăzile negoțului și ale bătăliilor lor. Bucătăria unde mirosul de vegetație putrezită și carne fiartă este puternic. Îl conduc pe coridoare printre cuști cu cimpanzei furioși care țipă și își zguduie gratiile. Cactușii sînt prea grei și degetele lor prea groase, prea imprecise ca să manevreze parîmele. Primatele sînt dresate de pui să asculte ordine fluierate sau strigate, capabile să desfacă sau să lege pînzele ca niște experți, fără să știe ce fac.

Maimuțele plictisite se ascund aici de foamea femeilor-țîntar.

Sengka stă liniștit în cabina lui, obligîndu-l pe Tanner să-și șteargă fața și mîinile nervos cu o cîrpă. Cu brațele lui uriașe și verzi puse pe birou, cu palmele unite, Sengka arată ca un birocrat. Aceeași răbdare suspicioasă.

E un politician. A știut din clipa în care l-a văzut pe Tanner că se întîmplă ceva ilegal, ceva interzis de autoritățile armadoriene. În cazul în care este ceva de care se poate folosi doar el, trimite paznicii afară. Ei pleacă îmbufnați — curioși, nu supărați.

Trec cîteva secunde în tăcere.

— Deci spune-mi, rostește Sengka pînă la urmă.

Nu se mai obosește cu introduceri, iar Tanner Sack (picurînd apă sărată pe covor, cu mîinile încleștate pe pachet, înfricoșat și vinovat, cu sentimentul unei trădări pe care nu dorește să o comită) îl respectă pentru asta.

Înăuntrul sacului de piele uns cu ceară, înăuntrul cutiei, conținutul a rămas uscat.

Îi înmînează scrisoarea mai scurtă, promisiunea către purtător, fără o vorbă.

Sengka citește încet, foarte atent, iar și iar. Tanner așteaptă.

Cînd ridică privirea într-un sfîrșit, chipul lui Sengka nu trădează nimic (*dar pune scrisoarea foarte grijuliu deoparte*).

— Ce vrei să-mi dai? spune el.

Din nou fără cuvinte, Tanner scoate cutia cea grea și i-o arată. Ia inelul și ceara și deschide cutia cu fața spre Sengka, arătîndu-i scrisoarea și colierul dinăuntru.

Căpitanul cercetează colierul nefinisat, strîngînd din buze fără să fie impresionat. Mîna i se oprește peste scrisoarea cea mare.

— Nu voi duce nimic din ceea ce nu mi se permite să citesc, spune el. S-ar putea ca aici să scrie „Uită tot ce scrie în prima scrisoare". Sînt sigur că mă înțelegi. Te las să o sigilezi după ce văd ce e scris acolo.

Tanner încuviințează.

Căpitanului Sengka îi trebuie foarte mult timp să treacă prin toată scrisoarea densă, codată, a lui Silas către oraș. Nu o citește — nu poate; nu știe destul de bine ragamoll. Caută cuvinte care îl privesc: cactus, Dreer Samher, pirat. Nu există nici unul. Nu pare să fie o înșelătorie. Cînd termină, ridică privirea întrebător.

— Ce se spune aici? spune el.

Tanner ridică din umeri repede.

— Nu știu, căpitane, spune el. Sincer. Înțeleg tot atîta cît înțelegi și dumneata. Știu doar că e o informație de care Noul Crobuzon are nevoie.

Sengka dă din cap cu simpatie, cîntărind opțiunile. Să-l refuze și să nu facă nimic. Să-l ucidă acum (*lucru ușor de făcut*) și să-i ia sigiliul. Să ducă pachetul; să nu-l ducă. Să-l predea femeii din Armada, conducătoarea pe care o trădează atît de evident, deși motivul lui îi este necunoscut lui Sengka. Însă Nurjhitt Sengka este intrigat de situație și de intrusul curajos. Nu are nimic cu el. Și nu are nici o importanță pentru cine lucrează și cine îl protejează.

Căpitanul Sengka nu vrea să riște un război cu Armada și mai puțin cu Noul Crobuzon. Nimic din scrisoarea asta nu ne compromite, gîndește el și nu vede motivul, oricît ar încerca, să nu acționeze ca un curier.

În cel mai rău caz, scrisoarea nu va fi onorată, după ce va fi făcut drum lung în afara căilor lui de navigație. Dar ar fi asta o catastrofă? Va fi în cel mai bogat oraș al lumii și el este negustor, dar și pirat. Poate că nu va fi un cîștig mare, gîndește el, poate că nu va fi o călătorie ușoară sau scurtă, dar poate că merită. Poate că vor fi oportunități.

Există posibilitatea ca această scrisoare (*cu sigiliul orașului, cu autoritatea procuratorului*) să fie onorată.

Lucrează împreună să încheie tîrgul secret. Tanner sigilează scrisoarea cea mare cu inelul. Așază colierul lui Silas Fennec (*Cine zici că e ăsta?* vine din nou întrebarea) în cutia cu perniță și îl acoperă cu ambele scrisori împăturite. Încuie cutia, apoi mai toarnă niște ceară peste gura ei. Imprimă inelul orașului și cînd îl trage se vede dinaintea sigiliului heraldic în miniatură, într-un basorelief grăsos.

Bagă cutia încuiată în săculețul de piele, iar Sengka îl ia și îl încuie în cufărul lui personal.

Cei doi se privesc o clipă.

— N-am să-ți mai spun ce-o să-ți fac dacă aflu că m-ai trădat, spune Sengka.

Este o amenințare absurdă: amîndoi știu că n-o să se mai vadă vreodată.

Tanner apleacă fruntea.

— Căpitane, spune el încet. Ea nu trebuie să afle.

Îl doare să spună asta, dar trebuie să țină minte conținutul scrisorii și motivul acestui secret. Își ține privirea dreaptă, se uită în ochii căpitanului Sengka fără să se trădeze. Căpitanul nu-l chinuie cu semne conspirative sau zîmbete prefăcute, ci doar dă din cap.

— Ești sigur? spune Sengka.

Tanner Sack încuviințează. Se uită în jur nervos, peste puntea navei, temîndu-se să nu audă zgomot de aripi de țînțar. Căpitanul este din nou fascinat de refuzul lui Tanner de a primi hrană, vin sau bani. E intrigat de misiunea de neînțeles a acestui om.

— Mulțumesc, căpitane, spune Tanner și strînge mîna cu spini a cactusului.

Privindu-l pe Tanner cum sare de pe balustradă, căpitanul Sengka se apleacă în față, zîmbind cu jumătate de gură, învăluit de un sentiment plăcut, curajosului omuleț. Rămîne pe punte încă puțin, uitîndu-se la valurile stîrnite de plonjonul lui Tanner. Și cînd acestea se topesc, ridică ochii spre cerul nopții, netulburat de sunetul femelelor anofele care îi dau tîrcoale, îl adulmecă fără să dea de mirosul sîngelui.

Se gîndește la ce să le spună marinarilor lui, la noile ordine pe care le va da dimineață, după plecarea armadorienilor. Se întreabă cum vor reacționa. Vor fi uimiți. Intrigați.

Tanner Sack înoată pe furiș înapoi spre despicătura dintre stînci. Se gîndește dinainte la urcușul îngrozitor pe poteca aceea abruptă, pregătit să sară înapoi în mare dacă se vor apropia țînțarii.

Este nefericit. Gîndul că a trebuit să o facă nu-i aduce alinare.

Dorește brusc ca marea să facă ceea ce poeții și pictorii promit: să spele totul ca să o ia de la început, să înnoiască totul. Apa se scurge prin el de parcă ar fi gol, închide ochii și își închipuie că apa îl curăță pe dinăuntru.

Pumnul lui Tanner strînge sigiliul urît. Își dorește ca amintirile să i se dilueze în apă, dar ele sînt ca și măruntaiele lui.

Se oprește brusc în mijlocul mării, suspendat la cincisprezece metri de suprafață, atîrnînd ca un condamnat în apa neagră. *Asta e casa mea*, își spune el, dar asta nu-l liniștește. Tanner se simte înfuriat, o furie pe care o controlează, îndoită cu tristețe și singurătate. Se gîndește la Șekel și la Angevina (după cum a mai făcut-o de nenumărate ori).

Întinde mîna și desface degetele intenționat, iar inelul crobuzonian, greu, se prăbușește imediat.

E atît de întuneric încît culoarea pielii îi este mai mult o amintire decît o senzație vizuală. Nu poate decît să-și imagineze inelul căzîndu-i din palmă. Plonjînd. Căzînd mult timp. Ajungînd să se odihnească pe un colț de stîncă sau pe un motor stricat. Căzînd poate într-o tufă de alge sau pe un deget de coral — ca o pantomimă fără sens.

Apoi, apoi. Măcinat de mișcarea nesfîrșită a apei. Nu înghițit, așa cum încearcă să-și imagineze, nu pierdut pe vecie. Reconstituit. Pînă într-o zi, peste ani sau secole, cînd va ieși din nou la suprafață, aruncat de vreun cataclism submarin. Răzuit de curenții implacabili. Și chiar dacă molfăitul apei sărate ar fi absolut, dacă inelul se va topi, atomii lui se vor ridica spre lumină și se vor depune pe Plaja Mașinăriilor.

Marea nu uită nimic, nu iartă nimic, orice s-ar spune, gîndește Tanner.

Ar trebui să continue să înoate, și asta face în curînd; se va întoarce și va cățăra pînă în tîrgușorul țîntarilor. Cu tentaculele biciuind ca antenele unei insecte, va pipăi drumul spre ușa la care pîndește Bellis ca să-l primească înăuntru (*știe bine că îl așteaptă*). Treaba e făcută și orașul (*orașul cel vechi, primul oraș*) va fi, poate, în siguranță. Dar acum nu poate mișca.

Tanner se gîndește la toate lucrurile pe care le mai are de văzut. La toate lucrurile despre care i s-a spus că se găsesc în apă. Corăbiile-fantomă, corăbiile topite, insulele de bazalt. Cîmpurile de valuri osificate unde apa e cenușie și solidă, unde marea a dispărut. Locurile în care apa fierbe. Ținuturile gessinilor. Furtunile de aburi. Cicatricea. Se gîndește la inelul de sub el, ascuns printre alge.

Totul se păstrează acolo, gîndește el.

Nu există mîntuire în apa mării.

Interludiul VI: Altundeva

Balenele au murit. Fără aceste călăuze vaste și stupide, drumul e mai greu.

Frate, te-ai rătăcit?

Sînt multe posibilități.

Din nou sînt doar o aglomerare de trupuri deasupra fundului mării. Alunecă prin apa caldă ca sîngele.

În jurul lor, ființele de apă sărată sînt neliniștite. La kilometri distanță, la sute de metri adîncime, ceva zguduie crusta lumii.

Îi simți gustul?

Printre milioanele de particule minerale care plutesc în mare unele au puteri neobișnuite: aschii și praf de cremene, picături mici de petrol și reziduuri intense, nepămîntești, de lapte de stîncă.

Ce au de gînd?

Ce au de gînd?

Gustul mării de aici este reminiscent. Vînătorii pot gusta urma; ăsta e scuipatul lumii. Curge (*își amintesc ei*) din gurile deschise de platforme care sug tot ce găsesc, unde pe lîngă stîlpi de beton se găsesc oameni în costume de piele și sticlă lipsite de eficiență, oameni care se holbează și care pot fi ușor răpiți, interogați și uciși.

Orașul plutitor forează.

Curenții de aici sînt labirintici, un amestec ce împrăștie impuritățile în lanțuri convolute, poteci de gust fără sens, pungi de mizerie.

Sînt greu de urmat.

Balene au murit.

Dar ceilalți? Delfinii (*isteți*) sau pisicile de mare (*lente și prea proaste*) sau?

Nici unul nu e potrivit; sîntem singuri.

Mai sînt și alții, firește, care pot fi chemați din adîncuri, dar ei nu sînt buni de adulmecat urmele. Lucrarea lor e foarte diferită.

Singuri, dar vînătorii încă mai pot vîna. Cu o răbdare implacabilă (nepotrivită cu acest loc fierbinte și iute), continuă să caute, adulmecînd prin vinele de arome, poluare și zvonuri, găsind calea și apucînd pe ea.

Sînt mult mai aproape de prada lor decît înainte.

Chiar și așa, apa asta caldă e grea, lipicioasă, te gîdilă și te dezorientează. Vînătorii dau tîrcoale, urmărind umbre, minciuni și iluzii. Nu pot găsi calea cea adevărată.

PARTEA A CINCEA

Furtuni

Capitolul Douăzeci și șapte

Docuri, 9 Soluarie 1780/Al Nouălea Trimestru Markindi 6/317. *Trident*

Vorbește cu mine din nou.

Uther Doul a hotărît să fim — ce? Prieteni? Tovarăși? Parteneri de discuții?

De cînd am plecat de pe insulă echipajul e agitat, iar noi, ceilalți, stăm liniștiți, privim și așteptăm. Am fost amorțită. De cînd s-a întors Tanner Sack noaptea trecută — ud și cu pete de sare și îngrozit de timpul scurt petrecut sub cerul liber — n-am reușit să mă liniștesc. Mă foiesc în scaun și mă tot gîndesc la scrisoarea aceea prețioasă, la colierul acela urît — dovadă inestimabilă — și la drumul lung care le așteaptă. Tanner Sack mi-a spus că Sengka a acceptat să ducă mesajul. E o cale lungă, o călătorie grea. Sper să nu se răzgîndească. Mă rog ca Silas să-i fi oferit o răsplată suficientă.

Tanner Sack și cu mine evităm să ne privim. Trecem unul pe lîngă celălalt prin gondola luxoasă a *Tridentului*, țepeni din pricina sentimentului de vină. Nu-l cunosc și nici el nu mă cunoaște: asta ne e înțelegerea.

Mi-am petrecut timpul privindu-l pe Krüach Aum.

Vederea lui te afectează. Te impresionează.

Tremură de fascinație și de excitare. Ochii îi sînt mari și sfincterul bucal i se dilată și se contractă o dată cu respirația. Se deplasează — fără să alerge, dar foarte grăbit — de la fereastră la fereastră, se holbează la

motoarele care mișcă nava, vizitează cabina pilotului din partea din față, privata, cușetele și partea de sus a balonului, catedrala cea mare plină cu gaz.

Aum poate comunica numai cu mine și m-am așteptat să mă sufoce. Dar nu, nu am nimic de făcut. Se mulțumește numai să privească. Nu trebuie decît să stau aici și să-l privesc cum trece pe lîngă mine încoace și-ncolo ca un copil.

Și-a petrecut toată viața pe stînca aceea. Devorează acum cu ochii tot ce-l înconjoară.

Doul s-a apropiat de mine. Ca și înainte (pentru prima oară) a stat față în față cu mine, cu brațele încrucișate, cu privirea lipsită de expresie. Mi-a vorbit cu glasul lui frumos.

De data asta am fost înghețată de frică — ca și cum ar fi văzut ce am pus la cale cu Tanner Sack — dar am reușit să-i fac față cu calmul la care se aștepta.

Rămîn convinsă că eu și cu Doul ne înțelegem. Că înțelegerea asta stă la baza legăturii dintre noi; m-am folosit de această convingere a mea. M-a văzut (sînt sigură) cum mă lupt pentru a-mi controla frica și mă respectă pentru că nu am cedat stresului de a sta față în față cu legendarul Uther Doul...

Firește, nervozitatea mea venea din teama de a nu fi descoperită ca trădătoare. Dar nu i-a trecut asta prin minte.

Ne-am uitat la Aum, fără cuvinte, pentru mult timp. Pînă la urmă, Doul a vorbit (niciodată nu sînt eu aceea care sparge gheața.)

— Acum că îl avem, a spus el, nu văd cum mai poate fi împiedicată invocația. Armada va intra curînd într-o nouă eră.

— Ce se va întîmpla cu districtele care nu sînt mulțumite de asta? am întrebat eu.

— Cu siguranță că sînt unele care își exprimă îngrijorarea, a spus el, dar imaginează-ți. Acum, orașul se tîrăște. Cu un avanc aflat sub controlul nostru... legați de o fiară ca asta, nimic nu ne mai stă în cale. Putem

traversa lumea mult mai repede decît o putem face acum.

A făcut o pauză și și-a mutat privirea pentru scurt timp.

— Putem merge în locuri în care acum nu avem acces, a spus el cu voce mai joasă.

Iată, din nou, un indiciu al unui motiv nedeclarat.

Silas și cu mine nu am aflat decît jumătate din poveste. Acest proiect implică mai mult decît prinderea unui avanc. După ce am crezut că am descoperit secretele Armadei, nu-mi place acest sentiment brusc de ignoranță. Nu-mi place deloc.

— Spre ținuturile morților, poate? spun eu încet. Spre lumea umbrelor și înapoi?

Vorbesc într-o doară, citînd din zvonurile pe care le-am auzit despre el. Ca să-l momesc să mă corecteze. Vreau să știu adevărul despre acest proiect și despre el.

Doul m-a uimit atunci. Mă așteptam să primesc vreun indiciu îndepărtat, vreo sugestie vagă, la fel cu originea lui. Mi-a dat mult mai mult.

Crearea unei legături între noi face probabil parte dintr-un proiect al lui personal (nu-mi dau încă seama care) dar, oricare ar fi motivul, mi-a furnizat mult mai multe informații.

— E o vorbă dusă din gură în gură, a spus el.

S-a aplecat și a vorbit încet, ca să se asigure că discuția rămîne între noi.

— Cînd ți s-a spus că vin din ținutul morților, ai aflat rezultatul acestui lanț de zvonuri. Fiecare verigă este o legătură imperfectă cu celelalte și înțelesul s-a degradat.

Chiar dacă nu a folosit exact aceste cuvinte, sensul e același. Așa vorbește el, în monologuri parcă pregătite dinainte. Tăcerea mea nu era nepolitiocoasă — era tăcerea unei audiențe.

— La capătul lanțului stă adevărul, a continuat el.

Mi-a luat mîna brusc și a pus două dintre degetele mele pe pulsul molcom al încheieturii lui.

— M-am născut în vremea ta. La mai mult de trei milenii după Contumacie — încă mi se mai atribuie evenimentul? Din lumea morților nu e cale de întoarcere.

Tic tic tic bătea pulsul, languros ca al unei șopîrle cu sînge rece.

Știu că poveștile astea sînt pentru copii, am gîndit eu. *Știu că nu ești o fantomă. Și tu știi că eu știu. Voiai doar un motiv să mă faci să te ating?*

— Nu din ținutul morților, a continuat el. Dar e adevărat că vin dintr-un loc unde morții umblă. Am fost născut și crescut în Cromlech-ul de Sus.

Abia m-am putut abține să nu țip. Chiar și așa, sînt sigură că ochii mi-au ieșit din orbite.

Dacă mă întrebai acum șase luni, ți-aș fi spus că nu sînt sigură de existența Cromlech-ului de Sus. Știam despre locul acela doar că este un loc pe jumătate imaginar cu fabrici de zombi și cu morți aristocrați. Un loc în care vîrcolacii sînt flămînzi.

Apoi Silas mi-a spus că a fost pe acolo, că a trăit acolo — și eu l-am crezut. Cu toate acestea, descrierile lui erau mai degrabă amintiri vagi, inexacte. Niște viziuni nebuloase și austere.

Acum cunosc o a doua persoană care știe bine acel loc. Și, de data asta, nu un călător, ci un localnic.

Mi-am dat seama că apăs artera lui Doul prea tare. S-a desprins ușor din strînsoarea degetelor mele.

— E o preconcepție, a spus el, se crede că în Cromlech-ul de Sus se găsesc numai thanați*. Se găsesc acolo și iuți.

(Acum îl ascult cu interes nedisimulat, încercînd să-i percep accentul).

— Sîntem, într-adevăr, o minoritate. Iar dintre cei care se nasc în fiecare an, mulți sînt crescuți în ferme, ținuți în cuști pînă ce capătă putere, după care sînt

---

* de la thanatos — moarte în limba greacă; Thanatos — zeul morții la grecii antici *(N.T.)*

sacrificați și readuși drept zombi. Alții sînt crescuți de aristocrați pînă ajung la vîrsta potrivită, apoi sînt uciși și primiți în societatea morților. Dar...

Vocea i s-a stins și, preț de o clipă, a devenit introspectiv.

— Dar mai sînt și Viii. Ghetoul. Acolo trăiesc cei cu adevărat iuți. Mama avea avere. Am trăit în zona bogată. Sînt meserii pe care nu le pot face decît cei vii. Unele sînt fizice, prea riscante pentru a fi lăsate pe seama zombilor — sînt primejdioase pentru însufleții, dar ei pot fi oricînd înlocuiți cu alți iuți crescuți în ferme.

Vocea îi suna spart.

— Iar pentru cei destul de norocoși, pentru crema societății — viii din aristocrație — sînt meserii tabu de care thanații nu s-ar atinge și din care cei iuți pot scoate o pîine bună. Mama a pus destul deoparte pentru a-și permite să se sfîrșească, să fie îmbălsămată și reînviată de un necrurg. Chiar dacă nu a ajuns în casta superioară, a devenit o thanată. Toată lumea a aflat cînd Via Doul a devenit Moarta Doul. Dar eu nu eram acolo. Plecasem.

Nu știu de ce mi-a spus toate astea.

— Am crescut printre morți, a spus el. Nu-i adevărat că sînt toți tăcuți, dar mulți sînt și nici unul nu face multă gălăgie. Acolo unde am crescut eu, obișnuiam să alergăm, băieți și fete, copii ai Viilor, pe străzi, pe lîngă zombi fără minte și vampiri disperați, pe lîngă thanați, aristocrați, pe lîngă lipitori cu gura cusută și veșminte frumoase și piele parcă tăbăcită. Dar cel mai mult îmi amintesc de liniște. Nu am fost tratat prost. Mama mea era respectată, iar eu eram un băiat bun. Cel mai neplăcut lucru care ni se putea întîmpla era să fim tratați cu un rînjet condescendent. Am intrat în legătură cu fanatici, cu criminali și cu eretici. Dar nu prea adînc și nu pentru mult timp. Sînt două lucruri de care cei iuți sînt mai legați decît thanații. Unul este zgomotul. Celălalt este viteza. Am renunțat la primul, dar nu și la al doilea.

După ce a fost clar că pauza lui a devenit tăcere, am vorbit și eu.

— Unde ai învățat să lupți? l-am întrebat.

— Eram un copil atunci cînd am plecat din Cromlech-ul de Sus, a spus el. Nu mă consideram așa la vremea aceea, dar asta eram. M-am strecurat într-un vagon și am plecat.

Nu mi-a spus mai multe. Între momentul acela și sosirea lui în Armada au trecut mai mult de zece ani. Nu mi-a spus ce s-a întîmplat în perioada aceea. Dar atunci, evident, a învățat să-și stăpînească meșteșugul.

Doul era mai tăcut și am simțit că dorința lui de a discuta se disipa. Nu voiam asta. După săptămîni întregi de izolare, voiam să-l fac să vorbească. Am făcut o încercare stîngace, mai mult o șmecherie. Probabil că am părut sărită de pe fix.

— Și după ce ai plecat, ai luptat cu Imperiul Fantomatic și ai cîștigat — cum i se spune? — Paloșul cel Puternic?

Am arătat spre sabia lui ceramică.

Figura lui a rămas o clipă impasibilă, apoi un zîmbet brusc i-a luminat chipul. Cînd zîmbește pare un băiețel.

— Asta e un alt lanț de vorbe, a spus el, din care s-a pierdut jumătate din informație. Imperiul Fantomatic a dispărut demult, dar există rămășițe ale lui prin tot Bas-Lagul. Și e adevărat că sabia mea este un artefact Fantomatic.

M-am chinuit să înțeleg ce vrea să spună. *Sabia mea e o aplicație a tehnicilor Fantomatice*, m-am gîndit eu, apoi *Sabia mea are la bază un model Fantomatic*, dar mi-am dat seama că trebuia să iau cuvintele lui exact așa cum erau.

Probabil că arătam șocată. El a dat scurt din cap.

— Sabia mea e veche de peste trei mii de ani, a spus el.

E imposibil. Am văzut-o. Este o piesă de ceramică simplă, ușor rodată și cu pete de vechime. M-aș mira să aibă mai mult de cincizeci de ani.

— Iar numele...

Mi-a zîmbit din nou în felul acela.

— Altă greșeală. Am găsit această sabie după îndelungi căutări, după ce am ajuns să stăpînesc o știință dispărută de mult. Oamenii o numesc Palosul *Puterii*. Nu Cel Puternic.

Vorbea încet și răspicat.

— Poate; sau nu poate. *Putere* nu în sensul de potență, ci de *potențialitate*. Este o popularizare a numelui său adevărat. A existat o vreme cînd erau multe arme ca aceasta, a spus el. Acum, cred că e singura care a mai rămas. Este o Sabie Posibilă.

Chiar și pe drumul de întoarcere, savanții făceau planuri. Nu subestimau greutatea lucrurilor pe care le aveau de făcut încă. Aveau înainte o muncă și mai grea.

Tridentul nu se întorcea pe drumul pe care venise: Armada se deplasase și, cu ajutorul acelor mijloace obscure pe care Bellis nu le pricepea, se îndreptau inexorabil spre poziția lui curentă.

Dirijabilul începu să accelereze, împins de nori grei și ploaie. Bellis se uită pe fereastra salonului spre marea agitată și spre întunecimea de la marginea cerului.

Se apropia o furtună.

Depășiră partea cea mai rea a furtunii. Între granițele ei, vijelia era violentă, dar nu se deplasa prea repede. Se sfîșia pe dinăuntru. *Tridentul* trecu prin poalele ei, pălmuit de o ploaie de perifierie, tăind prin umbra furtunii.

Cînd văzu silueta masivă a Armadei spărgînd orizontul și împrăștiindu-se peste apă sub ea, Bellis se minună de dimensiunile orașului. Părea o pată de ulei, o scurgere de bărci stricate și reparate, instabile pe valuri, fără formă, cu marginile zdrențuite. Linia de remorchere care trăseseră orașul pe mii de kilometri era nemișcată ca și orașul și multe nave roiau împrejur, ducînd mărfuri. Bellis se gîndi din nou la cantitatea uriașă de

combustibil pe care o consumau. Nu era de mirare că expedițiile Armadei erau atît de vorace.

Văzînd asta, Bellis se simți cuprinsă de un val de emoții pe care nu le putea defini.

La marginea orașului văzu *Terpsichoria*. Și, cu sondele aprinse, aruncînd valuri de aer cald în atmosferă, se zăreau liniile complexe ale platformei *Sorghum*. În jurul picioarelor ei erau o mulțime de vase. Fora din nou, sorbea petrolul și laptele de stîncă din filoanele aflate sub presiune prin care curseseră timp de secole. Armada ajunsese deasupra unui depozit. *Sorghum* stoca destul combustibil pentru procesele taumaturgice de mai tîrziu.

Se apropiară de districtul Țiparului dinspre tribord, strecurîndu-se cu grijă printre catarge. Sub ei, mulțimea urmărea curioasă *Tridentul* care ștergea cu umbra lui aero-transportoare, baloane cu un singur loc și toată flota aeriană amestecată.

Tridentul aruncă ancora pe *Marele Răsăritean*, la aceeași înălțime cu *Aroganța*. Bellis zări lumea uitîndu-se de pe corăbiile dimprejur și din micile nave aeriene, dar *Marele Răsăritean* era blocat traficului. Puntea lui era aproape goală. Un detașament mic de străjeri îi aștepta, iar în fața lui, cu chipul luminat, era Amantul.

Bellis zări o nouă tăietură pe fața lui, o cicatrice pe cale să se vindece. Începea de la colțul stîng al gurii și cobora spre bărbie. Era imaginea în oglindă a tăieturii pe care Bellis o văzuse la Amantă.

Cînd Amanții se văzură, se lăsă un moment de tăcere, apoi străbătură distanța dintre ei și se îmbrățișară. Se luară în brațe și se strînseră tare. Mîngîierile lor erau pasionale și intense, continuînd mai mult de un minut. Nici nu păreau mîngîieri: Amanții păreau că se luptă cu încetinitorul. Această priveliște o tulbură profund pe Bellis.

Se separară pînă la urmă. Bellis era destul de aproape ca să-i audă șuierînd unul la altul. Amanta își pălmuia bărbatul, îl zgîria cu unghiile pe față și pe gît,

tot mai tare. Cînd atinse noua lui tăietură, mîinile îi deveniră blînde de parcă ar fi atins un copil.

— Așa cum am spus, șopti Amanta, atingîndu-și propria rană, atunci cînd am convenit. M-ai simțit? Spune. Jur că eu te-am simțit — fiecare milimetru, fiecare picătură de sînge.

Încăperea lambrisată era plină cu portrete vechi de ingineri și politicieni pe care Bellis nu-i recunoștea — crobuzonieni lăsați inutil să mucegăiască pe pereții vaselor lor furate. În jurul unei mese uriașe în formă de potcoavă stătea Senatul armadorian; iar în fața lui se aflau Tintinnabulum, liderii expediției științifice și inginerești, precum și Krüach Aum. Alături de anofelul uluit stătea Bellis.

Senatul armadorian nu se mai adunase de opt ani. Dar conducătorii districtelor așteptaseră întoarcerea Tridentului pentru a supune acest moment definitoriu din istoria Armadei la vot. Procesul era în plină desfășurare.

Fiecare district al Armadei avea un vot în Senat. Unele districte erau reprezentate printr-o persoană, altele printr-un mic grup. Bellis trecu cu privirea încet peste masa lungă, cercetîndu-i pe toți conducătorii. Nu era greu să-i deosebești.

Braginod, regina cactus din Jhour, cu consilierii ei.

Orașul Cărților era reprezentat printr-un triumvirat de khepri care stăteau aplecate și conversau prin gesturi și efluvii chimice traduse de un servitor uman. Numele lor erau necunoscute: erau doar reprezentante ale grupului de conducători în continuă schimbare al districtului.

Aproape de capătul îndepărtat al mesei se afla un om înveșmîntat într-o robă călugărească: contingentul Culcușului. Alături de el stătea un bărbat cu părul zbîrlit, de vreo șaizeci de ani. Bellis îl recunoscu din afișe — era regele negustor Friedrich din Tot-al-Tău. Alături

de el era un alt om, cu chipul cenușiu și plin de cicatrici: generalul Scrumbiei.

Cel mai mare grup era al Tribunalului. O mare parte a Consiliului Democratic părea să fie de față — bărbați și femei din multe rase, adunați într-un cerc mic lîngă masă, ca o roată dințată. Își șopteau fără încetare și aruncau priviri evident ostile celor din districtul Țiparului.

Erau și ei acolo, la capătul din dreapta al mesei: Amanții. Privind, fără să vorbească. Stînd unul lîngă celălalt în tăcere, cu fețele ca niște oglinzi ale violenței.

Iar față în față cu ei, cu ochii ațintiți asupra lor cu o privire mult mai îngrijită și mult mai inteligentă decît căutătura defensivă a consilierilor Tribunalului, se afla un om pe care Bellis nu-l mai văzuse niciodată, îmbrăcat cu haine simple, negre. Avea nasul lat și buzele pline. Părul cîrlionțat era singurul parcă nelalocul lui. Ochii îi erau extraordinari. Negri și aprinși. Hipnotici.

Cu un ușor tremur, Bellis își dădu seama că este conducătorul districtului Acalmiei, cel mai mare rival al Amanților. El era motivul pentru care această întîlnire avea loc după apusul soarelui. El era vampirul — Brucolacul.

Întîlnirea era în mod limpede doar o formalitate și poziția protagoniștilor fusese decisă cu mult timp în urmă. Discuțiile erau seci, iar aliațele și dușmăniile pe jumătate vizibile. Bellis vorbi cînd fu întrebată, oferindu-și opinia asupra unei probleme lingvistice.

Cinci districte erau în favoarea planului Amanților. Orașul Cărților părea realmente entuziasmat de planul Țiparului; Jhour și Scrumbia erau în subordinea sa și făceau ce li se spunea. Friedrich din Tot-al-Tău își vînduse votul Amanților, fără nici o rușine, știind că puteau plăti mai mult decît oricare alt district.

Doar Culcușul și Tribunalul, care acționau la unison, precum și Brucolacul Acalmiei, de capul lui, se

opuneau Amanților. Era cinci la trei. Planul se putea aplica imediat.

— Nu am fost informați, spuse Vordakine din Consiliul Tribunalului, o femeie cu chip aspru care îi acuza pe Amanți de necinste.

Încerca disperată să schimbe poziția lui Friedrich sau a kheprilor din Orașul Cărților.

— Nu ni s-a spus de intenția Țiparului atunci cînd echipele lui s-au întors cu platforma crobuzoniană *Sorghum*. La vremea aceea se vorbea numai despre creșterea energiei și a consumului, despre elictricitate și combustibil ieftin. Laptele de stîncă nu a fost niciodată menționat. Acum se pare că toată energia ieftină de care se vorbea a fost deja alocată proiectului avanc. Cine poate spune ce au de gînd după ce avancul e prins?

Pentru prima dată Brucolacul se ridică. Ținea privirea fixată pe grupul Amanților — mai ales, își dădu seama Bellis, asupra lui Doul.

— Exact asta e problema, spuse el pe neașteptate cu glas aspru. Asta e întrebarea.

Limba lui lungă și despicată biciui aerul. Bellis deschise ochii larg.

— Ce au de gînd? Ce putem face cu un avanc? Unde să mergem?

Regele negustor Friedrich se foi și scuipă. Vordakine apelă la el, amintindu-i de angajamentele și de favorurile trecute despre care Bellis nu avea habar. El își feri privirea. Nu-l putea face să se răzgîndească. Friedrich aruncă o privire spre Amanți, iar ei îi zîmbiră și dădură simultan din cap.

O să te cumpărăm, spuneau ei cu mișcarea aceea, *iar dacă Tribunalul, Culcușul sau altcineva dorește să ni se opună, vom oferi mai mult decît ei. Spune cît.*

De cealalată parte a încăperii, cei care se opuneau conjurării avancului păreau bătrîni și obosiți.

Platforma, cartea, Krüach Aum însuși — planurile Amanților fuseseră întotdeauna concepute să meargă pînă la capăt.

În noaptea de afară, furtuna încă se mai vedea la kilometri distanță, marcată din cînd în cînd cu cîte un fulger. Înconjurată de reprezentanți ai puterii pe care abia începea să-i înțeleagă, traducînd pentru un individ a cărui rasă o crezuse dispărută de mult, Bellis se simțea deprimată și singură.

Rămase printre ultimii care părăsiră încăperea. Cînd ajunse la ușă, Bellis ridică privirea spre Uther Doul care îi stătea în cale și își dădu seama că nu se uita deloc la ea. Privirea lui traversa încăperea, sticloasă, înfruntînd-o pe a Brucolacului.

Amanții plecaseră. Toți ceilalți reprezentanți plecaseră. Doar Uther Doul și vampirul mai rămăseseră, iar între ei, Bellis.

Era disperată să plece, însă Doul stătea înfipt pe picioare de parcă ar fi fost gata să lupte. Nu putea trece de el și îi era teamă să vorbească. Brucolacul stătea cu părul răvășit și cu buzele deschise, lingînd aerul cu limba lui șerpească. Bellis era prinsă în capcană, nemișcată, între cei doi. Ei nici nu o băgau în seamă.

— La fel de mulțumit, Uther? spuse Brucolacul.

Vocea lui nu depăși niciodată nivelul unei șoapte neplăcute.

Uther Doul nu răspunse. Brucolacul scoase un rîs înfundat și rece.

— Să nu-ți închipui că s-a terminat, Uther, spuse el. Știm amîndoi cum se va termina această șaradă. Nu hotărîm noi lucrurile.

— Mortule Brucolac, spuse Doul, îngrijorarea ta asupra acestui proiect a fost consemnată. Consemnată și respinsă. Acum te rog să mă ierți, trebuie să-l însoțesc pe Krüach Aum și pe translator la apartamentele lor.

Doul nu-și desprinse privirea de pe chipul palid al vampirului.

— Ai observat, Uther, spuse Brucolacul politicos, că și ceilalți scandalagii și-au dat seama că se petrece ceva?

Se apropie încet de Uther Doul. Bellis îngheță. Își dorea acum foarte tare să părăsească încăperea. Ani de

zile se antrenase să se concentreze și să se controleze. Puține erau emoțiile cărora nu le putea face față.

O îngrozea faptul că Brucolacul avea o influență atît de puternică asupra ei. Ca și cum vocea lui se modula perfect peste frica ei.

Încăperea era întunecată, lumina de gaz se oprise și mai pîlpîiau doar cîteva lumînări. Nu vedea nimic altceva decît silueta lui înaltă, apropiindu-se cu mișcări line de dansator (*la fel de line ca ale lui Uther Doul*).

Doul tăcea. Nu mișca.

— Ai auzit-o pe Vordakine întrebînd ce se va întîmpla mai departe. Ți-am spus că e cea mai bună. Încep să-și dea seama, Uther, șopti Brucolacul. Cînd ai să le spui, Uther? Cînd vor apuca să afle planul pînă la capăt? Chiar crezi, continuă el cu o bruscă ferocitate, că îmi poți face față? Crezi că mă poți înfrînge? Crezi că proiectul tău poate continua fără consimțămîntul meu? Știi tu... ce sînt eu?

Scuipă apoi iute niște vorbe, de parcă dialectul în care vorbea ar fi detestat fiecare sunet pe care-l scotea.

Dialectul Cromlech-ului de Sus.

Bellis nu înțelegea ce auzise, dar Uther Doul deschise ochii larg preț de cîteva clipe. Apoi înaintă și el.

— O da, Brucolacule, spuse Doul.

Vocea lui era dură și tăioasă precum cremenea. Se uita prin Bellis de parcă nici nu ar fi fost acolo, drept spre vampir.

— Știu exact ce ești. Eu, mai mult decît oricine, știu exact ce ești.

Bărbații stăteau la cîțiva pași distanță, nemișcați, avînd-o între ei pe Bellis în chip de arbitru fără voie.

— Îți recunosc titlul nobiliar, *Mortule*, șuieră Doul. Dar nu ești mai nobil decît mine. Ești ne-mort, nu thanat. Ai uitat asta, Brucolacule. Uiți că mai există un loc unde cei de teapa ta au dreptul să trăiască liberi. Unde se duc refugiații voștri. Uiți că acolo unde morții îi conduc și îi protejează pe cei iuți, nimeni nu se teme de tine. Uiți că sînt vampiri în Cromlech-ul de Sus.

Arătă spre Brucolac.

— Acolo vampirii trăiesc dincolo de ghetoul celor iuți. În colibe. În bidonville, spuse Doul zîmbind. Și în fiecare noapte, după ce dispare soarele, se pot tîrî afară din cocioabele lor și se pot strecura în oraș. Niște amărîți în zdrențe, care se țin de ziduri. Epuizați și flămînzi, cu mîna întinsă. Cerșind.

Vocea lui era moale și răutăcioasă.

— Cerșind milă celor iuți. Iar din cînd în cînd unul dintre noi acceptă, din milă și dispreț, mînat de filantropia ce ne caracterizează, și își oferă încheietura mîinii. Iar voi mușcați, hămesiți și emoționați de recunoștință, și sorbiți pînă ce ne hotărîm că e destul și ne tragem înapoi mîinile, în vreme ce voi plîngeți și cerșiți mai mult, uneori vomitînd pentru că a trecut atît de mult timp de cînd n-ați mai mîncat, încît stomacul s-a dezobișnuit, și vă lăsăm acolo, zăcînd în țărînă, tîmpiți de drogul pe care tocmai l-ați luat. În Cromlech-ul de Sus știm exact ceea ce sînteți, Brucolacule.

Uther zîmbi din nou.

— Niște drogați. Unii dintre noi vă acceptă, alții vă urăsc, dar tuturor, și celor iuți și celor morți, le este milă de voi. Așa că nu încerca să mă intimidezi, îi aruncă el. Pentru că da, Brucolacule, eu știu *exact* ceea ce ești.

Nimeni nu mai spuse nimic. Cei doi bărbați stăteau față în față, nemișcați. Doar limba Brucolacului ieșea afară, gustînd aerul.

Apoi plecă.

Bellis clipi și privi în jur după curentul de aer în care roiau fire de praf, urmîndu-l pe Brucolac. Se ținu de tîmple. *Ce mi-a făcut?* gîndi ea. *Cum a făcut asta? Hipnoză? La naiba, e mai rapid decît Doul...*

Bellis își dădu seama încet, în timp ce inima și respirația îi reveneau la ritmul normal, că Uther Doul o privea.

— Vino cu mine, îi spuse el cu un glas plat și lipsit de culoare de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic, de parcă

nu ar fi fost martora nici unei discuții. Trebuie să-l ajuți pe Krüach Aum.

În timp ce părăsea încăperea, încercînd să nu se împiedice, tremurînd, Bellis se gîndi la ce spusese Brucolacul.

Unde mergem? se întrebă ea în timp ce-l urma pe Uther Doul.

Care e planul?

Capitolul Douăzeci și opt

După multe ezitări, furtuna îi lovi.

Masa de aer strînsă ca un arc se desfăcu și îi cuprinse. Noaptea era fierbinte. Ploaia biciuia Armada. Odgoanele și parîmele se arcuiau, lovindu-se de coastele corăbiilor și de pereții clădirilor. Tunete și fulgere.

Asta era prima furtună adevărată cu care se confrunta orașul după multă vreme, dar locuitorii reacționară cu multă experiență. Aerostatele fură coborîte în curți și sub prelate, așteptînd ca vremea să se îmblînzească. *Tridentul*, ancorat de *Marele Răsăritean*, mult prea mare ca să fie acoperit, nu putea decît să se bălăngăne în bătaia vîntului, aruncîndu-și umbra peste navele și casele de sub el.

În tot orașul, toate podurile, cu excepția celor mai puternice, fură desfăcute la un capăt, pentru situația în care vasele aveau să fie trase unul de lîngă altul prea tare. În timpul furtunii nu se putea traversa orașul.

În interstițiile dintre corăbii, apele Armadei tresăreau violent, dar nu puteau forma valuri. În schimb, marea din afara orașului nu era supusă acelorași constrîngeri. Vasele care mărgineau porturile Basilio și Ariciul-de-Mare se apropiaseră, închizîndu-le ca să protejeze corăbiile expediționare și pe cele negustorești — atît ale Armadei, cît și cele aflate în vizită. Dincolo

de marginile orașului, flota de nave de luptă și remorcherele se îndepărtaseră destul pentru a evita să fie aruncate de zidurile porturilor.

Numai cei care patrulau pe sub oraș — submersibilele, oamenii-amfibii, viermii de mare și delfinul John Bastardul — erau mai puțin tulburați. Stăteau sub suprafață și așteptau să treacă furtuna.

De la o fereastră a coridorului *Marelui Răsăritean*, Uther Doul privi înapoi spre Bellis.

— Va fi o furtună mai rea decît asta de acum, spuse el.

La început, Bellis nu înțelese ce îi spunea. Apoi își aminti de povestea din cartea lui Krüach Aum: conjurarea avancului cu ajutorul spiritelor elementare ale fulgerelor.

Vom invoca o furtună a naibii de mare, nu? gîndi ea.

Bellis se apucă să-l învețe pe Aum dialectul Salt, așa cum i se spusese. Era tulburată. Era conștientă de faptul că aceasta era o violare a regulilor fundamentale de control al anofelilor, menținute de Kohnid și Dreer Samher. Și oricît de venale ar fi fost motivele întreținerii lor, aceste reguli erau un răspuns defensiv față de unul dintre cele mai notorii imperii din istoria Bas-Lagului. Trebui să-și reamintească de faptul că Aum era un mascul, și încă unul bătrîn, departe de a fi o amenințare pentru cineva.

Aum aborda această datorie cu rigoarea și logica unui matematician. Bellis descoperi, tulburată, că el deja stăpînea un vocabular impresionant de la scurta vizită a armadorienilor (și se întrebă dacă nu cumva infectaseră insula cu limba lor).

Pentru cei din Noul Crobuzon, din Jhesshul, din insula Mătrăgunii, din Shankell sau Perrick, dialectul Salt era ușor de învățat. Krüach Aum însă nu cunoștea elementele de bază. Nu exista nici o legătură — nici de vocabular, nici de gramatică — cu hieratica Kettai. Cu toate acestea, se obișnuise cu limba, își făcuse liste

îngrijite cu declinări, conjugări și gramatică. Metoda lui era foarte diferită de a lui Bellis, lipsită de intuiție, de simțul limbilor străine; cu toate acestea, anofelul făcea progrese rapide.

Bellis de-abia aștepta momentul în care prezența ei avea să devină inutilă; atunci nu mai avea să fie forțată să scrie într-un limbaj științific pe care nu-l înțelegea. Fusese eliberată din funcția ei de la bibliotecă. Acum își ocupa diminețile cu lecții de Salt pentru Aum, iar după-amiezele cu traducerile între Aum și comitetul științific al Țiparului. Nu-i plăcea nici una dintre aceste activități.

În timpul zilei, mînca cu Aum, iar serile îl însoțea uneori prin oraș, alături de un străjer al Țiparului. *Ce altceva să mai fac?* se întreba ea. Îl ducea în Parcul Croom, în tîrgurile colorate și pe străzile cu tarabe din Țipar, din Jhour sau din Tribunal. Îl duse la Biblioteca Marilor Colecții.

În vreme ce stătea de vorbă în șoaptă cu Carrianne, care părea sincer încîntată să o vadă din nou, Krüach Aum rătăcea printre rafturi. Cînd veni să-i spună că trebuie să plece, Aum se întoarse către ea cu o expresie alarmantă — o bucurie și o agonie ca un extaz religios. Ea îi arătă unde se găsesc cărțile scrise în hieratica Kettai și el se clătină, parcă îmbătat de vederea tuturor acelor cunoștințe aflate la îndemîna lui.

Bellis avea permanent o ușoară stînjeneală, din pricină că petrecea mai toată ziua în prezența autorităților din districtul Țiparului: Amanții, Tintinnabulum și echipa lui, Uther Doul.

Cum am ajuns la asta? se întreba ea.

Bellis se simțise distantă față de oraș din prima clipă și își cultiva asiduu acest sentiment care o definea.

Asta nu e casa mea, își spunea iar și iar, la nesfîrșit. Și cînd i se oferise șansa să ia contact cu adevărata ei casă, acceptase cu toate riscurile. Nu renunțase la Noul Crobuzon. Descoperise o teribilă amenințare la adresa

orașului ei și făcuse tot ce putea (cu mari riscuri, cu planuri atente) ca să-l salveze.

Și, într-un fel, pe durata acestei acțiuni, în chiar acest act al contactării Noului Crobuzon peste mare, devenise legată intim de Armada, de conducătorii ei.

Cum am ajuns în situația asta?

Situația o amuza. Făcuse tot ce era mai bun pentru casa ei, iar ca rezultat ajunsese să-și petreacă timpul cu guvernatorii închisorii ei, ajutîndu-i să devină capabili să o ducă oriunde ar fi vrut ei.

Cum am ajuns pînă aici?

Și unde este Silas?

În fiecare zi, Tanner se gîndea la faptele lui de pe insula anofelilor.

Nu era un gînd confortabil. Nu era sigur de sentimentele lui. Își pipăia amintirile ca pe niște răni și descoperea o oarecare mîndrie. *Am salvat Noul Crobuzon*, gîndea el fără să creadă cu adevărat asta.

Tanner se gîndi la cei cîțiva care rămăseseră acolo. Tovarășii de băutură, prietenii și prietenele: *Zara și Pietr și Fezhenechs și Dolly-Ann...* Se gîndi la ei cu un soi de dor abstract, ca și cum ar fi fost personaje dintr-o carte de care s-ar fi atașat.

Se gîndesc oare la mine? Le-o fi dor de mine?

Îi lăsase acolo. Stătuse atît de mult în închisoarea împuțită din Golful de Fier și în umezeala de pe *Terpsichoria*, apoi își recăpătase viața, brusc și extraordinar, încît Noul Crobuzon devenise doar o amintire.

Cu toate acestea avea un noian de sentimente pentru el, o recunoaștere a felului în care orașul îl modelase. Nu voia să-l vadă distrus. Nu se putea gîndi la cei pe care îi cunoscuse acolo, uciși. Deci — îl uimea faptul că se gîndea la asta — le făcuse un dar pe care ei nu aveau să știe niciodată că îl primiseră. Noul Crobuzon fusese salvat. El îl salvase.

Această realitate îl rodea. Îl tulbura și îl făcea să fie mîndru peste măsură. Făcuse un lucru atît de mare, un

lucru ce avea să schimbe istoria. Își imagina orașul pregătindu-se de război, fără să afle vreodată cine îl salvase. Era o realizare atît de mare și iată-l pe el aici, amintindu-și, cu o ridicare ușoară din sprîncene, neștiind cît de mult să se gîndească la asta, de parcă ar fi fost doar un detaliu.

Nu era chiar o trădare față de Armada. Nimeni nu fusese afectat; nu era decît un amănunt lipsit de importanță — o scurtă absență pe timpul nopții. Dispăruse cîteva ore și salvase Noul Crobuzon. Și era bucuros că o făcuse. Era fericit pentru ceea ce făcuse. În ciuda judecătorilor și a fabricilor de pedeapsă.

Îl salvase. Acum putea să uite de el.

Avancul era un vizitator rar al mărilor din Bas-Lag. Arabescurile vieții transplanare erau neclare și nesigure. Nici Tanner Sack, nici ceilalți colegi ai lui nu știau dacă creatura care trecuse în Bas-Lag era o manifestare totală sau parțială, o greșeală de dimensionare (vreun proto-zoon, vreun plancton dintr-o dimensiune uriașă), un pseudo-organism spontan generat în răsuflătorile dintre lumi. Nimeni nu știa.

Nu știau decît ceea ce le spusese Bellis Coldwine care descifra însemnările lui Krüach Aum.

Anofelul era în mod clar amețit de noul lui mediu, dar asta nu-i afecta capacitatea de a se concentra, de a da răspunsuri întrebărilor lor. În fiecare zi Aum furniza noilor colegi destule informații ca să-și urmărească scopul.

Le desenă scheme pentru harnașament (mai mare decît o corabie de luptă), pentru zăbală și pentru frîie. Chiar dacă inginerii nu înțeleseseră exact care parte a avancului se potrivea în care parte a harnașamentului, ce bucată de carne trebuia să fie cuprinsă de care încuietoare, îl crezură pe Aum pe cuvînt că mecanismul va funcționa.

Știința, planurile, avansau într-un ritm amețitor. Inginerii și savanții trebuiau să țină minte cît de departe

ajunseseră, cît de repede și cum aveau să meargă mai departe. Le era limpede că fără Aum nu ar fi reușit, în ciuda celor pe care le crezuseră pînă acum. Numai după ce lucraseră cu el ajunseseră să vadă cît de mult aveau nevoie de el.

Incorporară motoare în containere ermetice la încheieturile jugului, arzătoare cu triplu schimb și sisteme complexe de scripeți pentru a regla mișcarea, toate suspendate în bezna înghețată a adîncului, la capătul a kilometri de lanțuri colosale suspendate sub oraș.

Și dacă se înșelau? Străvechile nave batipelagice ale districtului Țiparului trebuiau recondiționate.

Are o mulțime de muncă de făcut.

Tanner aproape că-și freca palmele de bucurie.

Armada avusese nevoie doar de o dimineață să se refacă după furtună: să se curețe de țiglele sparte și de lemnul rupt de pe punți; să-și pună din nou în funcțiune podurile; să-i numere și să-i jelească pe cei cîțiva dispăruți sau înecați, cei care fuseseră prinși afară în timpul potopului.

Și cînd totul se termină, Țiparul se apucă din nou, cu o viteză incredibilă, de fabricarea celor necesare proiectului său istoric.

Sub Armada se găseau ascunse cinci lanțuri străvechi. Tanner Sack și echipele le găsiră și le determinară capătul. Toată capacitatea industrială a Țiparului și puținul pe care-l puteau oferi Orașul Cărților, Scrumbia și Tot-al-Tău, se subordonă controlului direct al lui Tintinnabulum și comitetului de proiect. Construcția începu.

Cîteva nave de metal recent capturate fuseseră desemnate drept resurse de materiale. Bucată cu bucată, fură demontate. Mii de indivizi roiau în jurul lor: lucrul obișnuit de la docuri fusese lăsat în seama unor echipe minimale și se ofereau plăți uriașe zilierilor. Exoscheletul de fier al navelor de război, grinzile și măruntaiele vapoarelor, catargele enorme de metal, toate fură

dezmembrate. Vasele erau cojite și eviscerate, iar tonele de metal trimise cu barjele și pe calea aerului în convoaie de aerostate către fabrici.

Hamul avancului avea să poarte semnele grinzilor și ale buloanelor de la vechea lui întrebuințare. În topitorii, fierul prea stricat pentru a fi remodelat era topit.

Armada nu era un oraș cu mare tradiție în taumaturgie. Dar erau printre pirați și metalo-taumaturgi competenți și grupuri întregi din aceștia intraseră în fabrici. Lucrau cot la cot cu inginerii, amestecînd cine știe ce compuși în cuve uriașe ca să întărească, să ușureze și să lege metalul. În sfîrșit, se folosi niște lapte de stîncă din stocuri. Lichidul fu adus în fiole, teribil de grele și dense. Cînd se scotea dopul, din eprubete se ridicau vapori amețitori cu miros aromatic. Lichidul perlat fierbea în spatele sticlei.

Metalo-taumaturgii adăugau picături măsurate din substanță în timp ce murmurau incantații și făceau pase pe deasupra metalului topit, încărcîndu-l și legîndu-l.

Iar după ce metalul era turnat în forme și se bătea cu ciocanul și se modela prin procedee oculte, componentele hamului avancului erau trase cu submersibilele sub oraș. O armată de scufundători lucrau la ele cu aparate chimice de sudat care împrăștiau scîntei colorate în apă și cu ciocane și chei în mișcări încetinite din pricina apei.

Era o industrie incredibilă, apărută brusc.

Lanțurile erau ancorate la baza a cinci nave. *Psire*, din Orașul Cărților; *Saskital* din Jhour; marele vapor *Geamătul Croitorului*, nava capitală a Culcușului; *Tezaurul Limbii* din districtul bîntuit; și *Marele Răsăritean* al Țiparului. De pe chilele și de pe coastele fiecărei nave bătrîne se curba un arc de fier de mărimea unei uși de biserică, prins în bolțuri și protejat taumaturgic. Și din fiecare porneau verigi de mărimea unor bărci.

Rechinii de pază erau liberi. Părea imposibil ca lanțurile să fie ascunse la nesfîrșit. Zvonurile se răspîndeau

— despre ce se făcuse mai înainte și ce s-ar putea întîmpla acum. Se spunea că districtul Culcușului încercase să taie lanțul de sub vasul lor, ca să împiedice planurile Țiparului, dar acesta fusese prea tare, prea masiv, prea mult protejat de farmece.

Într-o încăpere mare, fără geamuri, de la fundul *Marelui Răsăritean*, se construia o nouă mașinărie. Boilerele redundante și încîlceala lor de țevi de diametrul unui om erau îndepărtate, ca și cum s-ar fi defrișat o pădure ruginită. Cînd motoarele-fantomă dispărură, două discuri mari și plate apărură, prinse de podea. Groase cît pînă la brîul unui om și cu diametru de mai mulți metri, mînjite de ani și de unsoare. Erau capetele lanțului prins de navă, împins prin chilă, apoi bătut cu ciocanul și aplatizat pentru le atașa bine, în urmă cu cîteva secole. De prima dată cînd se încercase așa ceva.

Cineva a mai plănuit așa înainte, gîndi Tanner Sack. Era amorțit de orele de lucru, de taumaturgia care se încercase, de industria, planificarea, efortul făcut în urmă cu secole, apoi uitat totul în mod deliberat.

Între acele două cioturi de lanț, Tanner Sack și colegii lui începură să construiască o mașinărie extraordinară. Lucrau după specificațiile calculate de Krüach Aum timp de multe ore.

Tanner examină planurile cu grijă. Motorul pe care-l construiau nu funcționa după reguli pe care să le înțeleagă. Avea să fie uriaș: avea să umple încăperea cu pistoane alimentate de o sursă pe care nu o cunoștea.

Începură de la baza unor motoare cu pistoane în sus. Prima dată se apucă să scobească în suporții lanțului și să-i întărească cu aliaje topite în care amestecă fire groase cît brațul izolate cu smoală și cauciuc. Trecură prin transformatoare groase cît piciorul, coloane striate de lut alb, spre mănunchiuri de cabluri, izolatori și mașini diferențiale.

Acesta era generatorul defensiv prin care aveau să se transmită energii complexe prin lanțul *Marelui*

Răsăritean spre hamul cel mare, la kilometri întregi sub suprafață. Un pinten. Momeală și bici.

Marea era limpede. Scufundătorii roiau în jurul șantierului subacvatic. Componentele erau coborîte cu macaralele de pe navele-fabrici. Hamul masiv prindea formă la capătul lanțurilor uriașe, mult sub suprafață, de o mărime tulburătoare pentru privire, cu siluetă exotică și neclară, înconjurat de peștii viu colorați ai acelei mări și de submarinele, lucrătorii homori și oamenii în costume de scafandru, printre care și Tanner Sack, cu toții mișcîndu-se cu fluiditatea lentă a celor aflați sub apă.

Uneori apa era străbătură de o vibrație. Pilonii platformei *Sorghum* dispăreau în plutitoarele de oțel cilindrice care o sprijineau de sub suprafață ca niște nave scufundate. Coloana sondei plonja vertical, se pierdea sub tone de apă, dispărea, ca să înțepe fundul mării ca un țînțar care se hrănește.

Capitolul Douăzeci și nouă

Silas o vizită pe Bellis la trei zile după ce aceasta revenise.

Bellis așteptase această vizită — stătuse cu ochii la ușă în fiecare seară — dar el tot reuși să o surprindă.

Bellis luase cina cu Carrianne. Îi plăcea sincer de fosta ei colegă, o găsea receptivă și cu simțul umorului. Cu toate acestea, deși făcea eforturi să zîmbească, Bellis se simțea singură. *E chiar o surpriză?* se întrebase ea fără milă. *Ți-ai făcut-o cu mîna ta.*

Își amintea cum fuseseră lucrurile în Noul Crobuzon și recunoscu faptul că acele lucruri nu aveau să se schimbe nici de acum înainte. Cel puțin aici izolarea ei avea un motiv; era un combustibil pe care ea îl ardea.

Carrianne îi ceruse să-i descrie în detaliu insula anofelilor, vremea și comportamentul poporului țîn-țarilor. Era melancolică — oricît de împăcată era Carrianne cu viața ei de pe mare, trecuseră mulți ani de cînd nu mai pusese piciorul pe uscat, iar poveștile lui Bellis o făceau nostalgică.

Bellis descoperi că îi venea greu să vorbească despre călătoria ei. Și-o amintea parcă în ceață, ca o monotonă plictiseală speriată presărată cu emoții mai puternice. Erau anumite lucruri, firește, despre care nu putea discuta. Era în mod deliberat vagă în privința anofelilor, a piraților samheri și mai ales a lui Krüach Aum.

După altercația dintre Brucolac și Uther Doul la care fusese martoră, Bellis devenise fascinată de conducătorul districtului Acalmiei. Carrianne îi spuse ce avea nevoie să afle despre structura politică a districtului, despre organizarea militară sub conducerea Brucolacului și despre birul de sînge.

— Asta ți se întîmplă de obicei atunci cînd îl întîlnești, spuse Carrianne.

Încerca să fie rece, dar Bellis îi putea simți evlavia în voce.

— Nu întotdeauna — de obicei este perceput de un locotenet de-al lui — dar uneori chiar de către el. Te taie, aici sau aici sau aici, spuse ea, arătînd spre coapsă, spre piept și spre încheietura mîinii. Te ung cu un anticoagulant și pompează sîngele într-un borcan.

— Cît de mult se ia? întrebă agitată Bellis.

— Cam un litru. Brucoalcul este singurul care bea concentrat. Restul sînt restricționați — îl diluează. Cu cît beau mai mult, cu atît sînt mai puternici — așa se spune. Și deși Brucolacul își alege locotenetii cu grijă, e posibil ca vreunul să devină însetat după putere.

Dacă ar bea în mod tradițional, direct din venă, nu ar mai fi în stare să se controleze — și nu vor să ucidă pe nimeni. Și chiar dacă s-ar desprinde de victimă, aceasta ar rămîne contaminată. De la salivă. Așa că

acela de la care se bea direct și supraviețuiește riscă să se transforme într-un concurent de-al lor.

Bellis o părăsi pe Carrianne la marginea districtului Acalmiei.

— De aici încolo sînt în siguranță, spuse Carrianne zîmbind — și porni spre casă.

Ar fi putut lua un taxi; vîntul nu era prea puternic și auzea de deasupra strigătele aeronauților în căutare de clientelă. Cu două zile mai devreme, la sfîrșitul programului cu Aum, i se înmînase fără nici o vorbă o legătură de pavilioane și finiali care reprezentau o plată mult mai mare decît salariul de la bibliotecă.

Mi s-a dat o mărire, gîndi ea sec, *de vreme ce lucrez acum pentru Țipar.*

Conștiința poziției ei centrale, deși discrete, față de tot ce se întîmplase, a faptului că fără ea Armada nu ar fi ajuns acolo unde era și nu ar fi făcut ceea ce făcea, o apăsa, chiar dacă motivele ei fuseseră limpezi și bine intenționate în fiecare etapă.

Se întoarse acasă pe jos nu ca să economisească bani, ci ca să ia din nou contact cu Armada. Închisă toată ziua într-o cameră plină de conversații incomprehensibile, simțea că pierduse contactul cu orașul din jur. *Și orice oraș,* își spuse ea, *e mai bun decît nici unul.*

Plimbarea o purtă pe străzile răcoroase și liniștite ale Scrumbiei și intră în districtul Țiparului peste *Tolpandy.* Depăși cîrîiala șoptită a maimuțelor care cuibăreau în șantiere și pe acoperișuri, prin case părăsite și în coroana catargelor; trecu pe lîngă pisicile vagaboande (care îi aruncau priviri de prădător) și pe lîngă puținii cîini, pe lîngă hoardele de șobolani; pe lîngă cotețe cu găini; pe lîngă bărci de salvare ruginite la locurile lor și transformate în răzoare de flori; pe lîngă case încropite în coastele tunurilor de pe care porumbeii gungureau; pe sub colibe de lemn clădite pe punțile superioare și pe catarge, ca niște căsuțe de copac din spatele casei; prin lumina lămpilor cu gaz, a celulelor flogistice și a lămpilor cu petrol; și prin întunericul cu

diverse nuanțe comprimat de-a lungul coridoarelor de cărămidă umedă ce acopereau corăbiile Armadei ca o blană sau ca un mucegai. Pînă la apartamentul ei din Coșurile de Fum ale *Chromolith*-ului, unde stătea Silas Fennec, așteptînd-o.

Se sperie de silueta neclară ce stătea în întuneric. Îl înjură printre dinți și se întoarse cu spatele pînă ce inima i se mai domoli.

El o studia. Ochii îi erau mari și calmi.

— Cum ai intrat? spuse ea.

Făcu un gest cu mîna, de parcă ar fi vrut să alunge o insectă.

— Știi că apartamentul tău e încă supravegheat, spuse el. Nu puteam să bat la ușă.

Bellis se apropie de el. El rămase nemișcat, cu excepția chipului și a ochilor cu care îi urmărea deplasarea. Ea ajunse foarte aproape — mai să-l atingă — și se aplecă încet spre el, examinîndu-l ca pe un specimen de laborator. O făcea ostentativ: îl cerceta cu răceală și indiscreție. Poate că voia să-l intimideze, să-l scoată din calmul lui.

Cînd se aplecă spre el, parcă studiindu-l, Silas îi surprinse privirea și, pentru prima oară în ultimele săptămîni, bărbatul zîmbi deschis. Bellis își amintea motivele pentru care îl sărutase și pentru care se culcase cu el. Nu doar din pricina singurătății sau izolării, deși acestea erau motivele principale. Mai erau și alți factori, care țineau mai mult de el. Deși, așa cum stătea acolo, nu simțea nici o dorință să-l atingă, deși mai avea doar o umbră din afecțiunea care o motivase odată, nu simțea nici un regret pentru ceea ce se întîmplase.

Amîndoi am avut nevoie, gîndi ea. *Și ne-a ajutat, de-adevăratelea.*

Cînd se întoarse, îl mîngîie pe ceafă. El acceptă cu plăcere gestul.

— Deci..., spuse el.

— S-a făcut, răspunse ea.

Silas ridică din sprîncene.

— Pur și simplu?

— Firește că nu pur și simplu. Ce naiba crezi? Dar s-a făcut.

El dădu încet din cap. Vorbea pe un ton neutru, ca și cum ar fi discutat un proiect academic.

— Cum ai reușit?

Cum am reușit? își spuse Bellis. *Dar am reușit oare? Nu avem nici o dovadă.*

— N-aș fi putut de una singură, începu ea, apoi se ridică, șocată de privirea lovită de furie a lui Silas.

— Ce-ai făcut? strigă el. Ce dracu' ai făcut?

Silas sări în picioare.

— Ce-ai făcut, nenorocito?

— *Stai... jos...*

Bellis se ridicase și ea, cu degetul întins spre el, tremurînd de nervi.

— Cum îndrăznești?

— Bellis... ce ai făcut?

Ea îi aruncă o privire.

— Nu știu cum ai fi putut traversa *tu* o mlaștină infestată cu țînțari de doi metri, Silas. Nu știu cum ai fi reușit tu asta. Ne aflam la mai mult de un kilometru de corăbiile samhere — da, erau acolo, nu-ți face griji. Tu poate că *ești* vreun cactus sau vreun nenorocit de crustat, dar eu am sînge în vine și aș fi fost ucisă.

Silas rămase tăcut.

— Deci..., spuse Bellis cu voce măsurată. Am găsit pe cineva care putea face drumul pînă la corăbii, fără primejdie, fără să fie detectat. Un crobuzonian, gata să ajute fără să scape o vorbă, numai ca să oprească dezastrul ce se abătea asupra orașului lui natal.

— I-ai arătat lucrurile? spuse Silas.

— Firește. Credeai că a înotat în mijlocul nopții doar pe vorbe?

— A înotat? Vorbim de Tanner Sack, nu-i așa? Dacă ai să cauți din răsputeri — vocea lui era acum gîtuită — n-ai să găsești pe unul mai loial Țiparului.

— Dar el a făcut-o, spuse Bellis. Nu ar fi acționat fără dovezi. I-am arătat scrisorile și *da*, Silas, este loial Țiparului. Nu are nici o intenție să se întoarcă vreodată. Dar, pentru dumnezeu, crezi că nu are prieteni pe care i-a lăsat acolo? Crezi că se bucură să afle că măcinătorii au cucerit Noul Crobuzon? Ce dracu'? De dragul celor pe care i-a lăsat în urmă. De dragul amintirilor. Nu contează. A luat cutia, sigiliul, scrisorile, și i-am spus ce trebuie să facă. A fost ultimul lui gest de rămas-bun către oraș. Al lui, ca și al meu și al tău.

Silas dădea încet din cap, înțelegînd că nu avusese încotro.

— I-ai dat lui pachetul? spuse el.

— Da. Dar a mers totul bine, fără probleme. Silas... sîntem *îndatorați* lui Tanner Sack.

— Știe cine sînt? spuse Silas ezitînd.

— Firește că nu.

El se relaxă vizibil la aceste cuvinte.

— Chiar crezi că sînt proastă? Îmi amintesc ce a pățit căpitanul. Nu te-aș fi pus în primejdie de moarte, Silas, spuse ea.

Vocea lui Bellis era blîndă, dar nu caldă. Era o afirmație, nu expresia unei griji.

După cîteva clipe de gîndire, Silas păru să-și încheie deliberarea.

— Cred că era singura cale, spuse el, iar Bellis încuviință cu un gest scurt.

Nenorocit nerecunoscător, gîndi ea furioasă. *N-ai fost acolo să vezi...*

— Spui că pachetul a ajuns la samheri? Sigilat și gata de livrat? scrîșni el din dinți. Am reușit. Am făcut-o.

— Asta era reacția pe care o așteptam de la tine, spuse pe un ton neplăcut Bellis. Da, am reușit.

Se priviră în ochi multă vreme.

— Cînd crezi că vor ajunge în Noul Crobuzon?

— Nu știu, spuse Silas. Poate că nici n-o să funcționeze. Sau poate că da, dar noi n-o să știm niciodată. Vom salva orașul și n-o să auzim de asta în veci. Pot

să-mi văd liniștit de viața mea pe copaia asta, făcînd planuri disperate de evadare. Dar, pentru dumnezeu, nu e nici o cale să aflăm ce am făcut?

Silas vorbea cuprins de febră.

— Chiar dacă nu primim nici o veste, chiar dacă nu ne mulțumește nimeni, nu e nici o cale să aflăm dacă i-am salvat?

Da, gîndi Bellis Coldwine, *asta era ceva. Era într-adevăr o problemă.* Simți un val de singurătate. Era mai rău? se întrebă ea. Putea să fie mai rău? Să nu știi niciodată? Să trimiți un mesaj în capătul celălalt al lumii, prin asemenea primejdii, și să nu mai știi nimic? Niciodată?

Pe toți zeii, gîndi ea amorțită. *Asta e tot? Așa se sfîrșește?*

— Și acum ce se întîmplă? spuse el. Cu noi doi...

Bellis ridică din umeri.

— Ce vrei?

Vocea ei era mai mult obosită decît disprețuitoare.

— Știu că e greu, spuse el blînd. Știu că e mai complicat decît am crezut. Nu aștept nimic de la tine. Dar Bellis... avem lucruri comune, împărtășim atîtea — și nu cred că am petrecut atîta timp împreună doar cu acest scop. Aș vrea să rămînem prieteni. Chiar îți permiți luxul să nu mă ai alături? Să nu cunoști pe nimeni care știe? Cum te-ai simți?

Ea nu era chiar atît de sigură, dar credea ce spunea el: împărtășea cu el lucruri pe care nu le împărtășea cu nimeni altcineva. Își putea permite să-l piardă? Poate că mai avea să petreacă ani de zile în orașul ăsta (*gîndul acesta o făcea să se cutremure*). Putea să-și permită să nu aibă alături pe nimeni cu care să vorbească deschis?

Cînd Silas se ridică să plece, îi întinse mîna, cu palma în sus, așteptînd.

— Unde e sigiliul Noului Crobuzon? făcu el.

Lui Bellis îi era teamă de asta.

— Nu-l am, spuse ea.

De data asta el nu se înfurie, doar închise palma și ridică privirea ca s-o întrebe ce se întîmplase.

— Tanner l-a scăpat în mare, spuse ea, pregătită ca Silas să sară la ea.

— E un inel, Bellis, spuse calm Silas. Stă bine pe deget. Așa ceva nu se pierde. Nu l-a pierdut. L-a păstrat, naiba știe pentru ce. Ca amintire? Ca să te șantajeze? Cine știe?

Dădu din cap și oftă, iar ea se înfurie de atitudinea lui care spunea parcă *M-ai dezamăgit.*

— Mai bine plec, Bellis, spuse el. Ai grijă — ești supravegheată, ține minte. Să nu fii surprinsă dacă vin și plec pe căi... neconvenționale. Mă scuzi o clipă?

Silas coborî scările în spirală. Bellis auzi sunetul pașilor pe metal, sunînd a gol ca atunci cînd se ciocnesc două căni goale de metal. Se întoarse spre sunetul acela, dar Silas dispăruse. Încă mai putea auzi zgomotul din ce în ce mai slab al pașilor ajungînd la capătul scărilor, dar nu se vedea nimic. Silas era invizibil sau ascuns.

Bellis făcu ochii mari, dar chiar și în absența lui, tot nu voia să recunoască faptul că Silas o surprindea.

Apare și dispare ca un șobolan sau ca un liliac, gîndi ea. *Fără să fie văzut. O fi învățat taumaturgia? Are vreun aparat, vreo șmecherie?*

Era ușor intimidată. Plecarea lui sugera o vrajă de o extraordinară subtilitate și forță. *Nu știam că ai capacitatea asta, Silas,* își spuse ea. Își dădu seama cît de puține știa despre el. Conversația lor fusese ca un joc elaborat. În ciuda cuvintelor lui, în ciuda faptului că împărtășeau anumite secrete, Bellis se simțea singură.

Nu credea că Tanner Sack păstrase sigiliul Noului Crobuzon, deși nu știa de ce avea senzația asta.

Bellis avea impresia că așteaptă ceva.

Bărbatul așteaptă în bătaia vîntului pe scara ce urcă în spirală pe toată înălțimea apartamentului ei plasat

absurd într-un coș de fum și știe că ochii ce supraveghează ușa ei nu-l pot vedea.

Ține în mînă statueta cu filigranul aripioarelor pliat ca foile de plăcintă, cu gura rotundă ca a unui pește remora în sus și cu limba încă rece de la sărut. Acum e mult mai rapid; acceptă mult mai ușor limbuța rece de piatră și poate concentra energiile contactului lor lipsit de pasiune cu mai multă îndemînare.

Stă piezișă față de noapte într-un loc pe care i-l arată statuia, acolo unde sărutul îi permite să stea, într-un loc în care razele de lumină se intersectează și el trece neobservat, indiferent față de uși, ferestre și ziduri atît timp cît este amantul statuetei cu iz de apă de mare. Sărutul nu este niciodată plăcut. Dar puterea pe care o are, care-l pătrunde o dată cu saliva statuetei, este o minune.

Pășește afară în noapte, nevăzut și plin de curaj, străbătut de energii oculte, ca să-și caute inelul.

Capitolul Treizeci

Armada lenevea la soare. Se făcea tot mai cald.

Lucrarea continua frenetic și, sub apă, harnașamentul avancului prindea formă. Siluetele grinzilor și ale suporților de lemn se vedeau tulbure, ca o schiță a unei clădiri imposibile. Pe măsură ce treceau zilele, arcurile și mecanismele deveneau tot mai reale. Creșteau prin eforturile extraordinare ale echipelor. Orașul parcă era pe picior de război, fiecare fărîmă de industrie și de efort era sub comandă. Lumea înțelegea că se îndreaptă cu viteză ametitoare spre o nouă eră.

Mărimea hamului îl uimise întotdeauna pe Tanner Sack. Plutea sub bancurile de pești ce nu părăsiseră niciodată fundul orașului, mult mai mare decît orice corabie. *Marele Răsăritean* era mic în comparație cu el,

plutind deasupra ca o bărcuță de jucărie. Hamul trebuia terminat în cîteva săptămîni.

Lucrau fără oprire. În timpul orelor de noapte, lumina flăcărilor chimice și a aparatelor de sudură atrăgeau peștii nocturni. Înconjurau lanțurile și grupurile de scufundători, strînși în bancuri și privind cu ochi holbați luminile ametitoare.

Se găseau acolo articulații și saci de cauciuc luate de la dirijabile vechi. Motoare ermetice. Dar, în principiu, nu era decît un căpăstru vast, întins pe mai mult de jumătate de kilometru.

Multe vase fuseseră demontate, eviscerate, tăiate bucăți și topite. Flota de nave de război și flota comercială ce roia în jurul orașului și prin porturi se subțiase de dragul proiectului. Un giulgiu de fum învelea vasele sacrificate în timp ce aparatele de sudură le dezmembrau.

Șekel traversă pupa districtului Țiparului într-o seară, îndreptîndu-se spre casa lui Bellis. Ridică privirea spre orizont și văzu o navă pe jumătat demontată la marginea orașului. Era *Terpsichoria*, cu liniile frînte, fără punte și cea mai mare parte a suprastructurii, cu viscerele de metal trimise la fabrică. Privelișteа îl făcu să tresară. Nu era legat sentimental de acest vas; nu era trist — doar uimit, din motive pe care nu le pricepea.

Se uită la apa de dedesubt. Îi venea greu să creadă ce se petrecea, că se depuneau asemenea eforturi colosale pentru a se lega verigă de verigă într-un lanț uriaș sub oraș.

Existau cîteva limbi active în viața lui Bellis. Le învățase cu euforie: tehnica fără nume pe care o perfecționase singură pentru a-și segmenta mintea, pentru a păstra dicționarele în memorie separat; transa lingvistică pe care o folosise pentru ultima dată în Tarmuth.

Aum făcea progrese rapide în dialectul Salt. Elevul ei era talentat.

În timpul discuțiilor de după-amiază purtate cu Tintinnabulum și ceilalți savanți, din cînd în cînd — spre satisfacția lui Bellis — Aum intervenea în vreo problemă înainte ca ea să o traducă și să o scrie. Uneori scria singur răspunsurile în Salt.

Probabil că asta era ceva extraordinar pentru el, gîndi Bellis. Salt era prima limbă pe care o cunoștea el ce se putea exprima atît în vorbe cît și în scris. Era de neconceput pentru el să *audă* hieratica Kettai — conceptul în sine era de neînțeles. Să audă întrebări în Salt și să scrie răspunsuri în aceeași limbă era probabil un slalom mental amețitor, dar el se descurca cu aplomb.

Bellis nu se atașase de Krüach Aum. Considera curiozitatea lui constantă obositoare și nu simțea o personalitate dincolo ea. Era un personaj strălucit, dar plicticos, a cărui cultură îl transformase într-un fel de copil precoce. Era bucuroasă de viteza cu care învățase limba Armadei; se aștepta să devină nefolositoare foarte curînd.

Era înconjurată în fiecare zi de hieratica Kettai și dialectul Salt.

În mintea ei, gîndea în ragamoll. Nu era dintre acei savanți care gîndeau în limba pe care o vorbeau. Silas era singura persoană cu care vorbise în prima ei limbă, în rarele momente în care se vedeau.

Veni o zi cînd a patra limbă intră în viața ei, pentru scurt timp. Tăcuta — popular cunoscută sub numele de Moarta. Limba Cromlech-ului de Sus.

Încă nu înțelegea motivele lui Uther Doul pentru care îi vorbea despre limba lui maternă. După una dintre ședințele ei cu Aum, o întrebase dacă îi face plăcere să învețe limbi noi, iar ea îi răspunsese cinstit că da.

— Ai fi interesată să auzi tăcuta? spusese el. Nu prea am ocazia să-mi vorbesc limba.

Prostită, Bellis acceptase. În seara aceea mersese cu el în aparamentul lui de pe *Marele Răsăritean*.

Sunetele tăcutei erau formate în fundul gîtului, ca niște lătrături șoptite, înfundate și presărate cu timpi de tăcere la fel de importanți ca și sunetele. Doul o avertizase că era o limbă cu mari subtilități. Mulți nobili thanați aveau gurile cusute, îi aminti el, iar alții aveau corzi vocale prea afectate ca să funcționeze. Erau modalități de a vorbi tăcuta cu ochii și cu mîinile, și exista și o formă scrisă.

Bellis era fascinată de limbajul blînd și de performanța lui Uther Doul. În felul lui liniștit, controlat, îi recită cu entuziasm cîteva pasaje din ceva ce părea o poezie. Bellis își dădu seama că nu se afla acolo pentru a învăța limba, ci pentru a o aprecia ca spectator.

În prezența lui Doul era cuprinsă încă de presentimente și de alte emoții. Și de excitare.

El îi înmînă fără vorbe un pahar cu vin. Ea înțelese gestul ca pe o invitație de a rămîne. Sorbi și așteptă, cercetînd încăperea. Se așteptase să fie un fel de fortăreață secretă, dar el locuia într-o cabină ca toți ceilalți. Camera nu avea prea mult mobilier: un birou și două scaune, o fereastră cu oblon, un cufăr, un desen alb-negru pe perete. Sub fereastră se afla un raft cu arme, plin cu piese mai mult sau mai puțin cunoscute; iar în colțul camerei, un intrument muzical complex, cu corzi și taste, ca un hibrid între harpă și acordeon.

După ce trecu vreun minut fără ca Uther Doul să spună ceva, Bellis deschise discuția.

— Am fost... foarte interesată de povestea tinereții tale, spuse ea. Recunosc că nu eram sigură de existența Cromlech-ului de Sus pînă te-am întîlnit. Cu toate astea, în afară de zvonurile despre tărîmul morților și despre înfrîngerea Imperiului Fantomatic, altceva nu am mai auzit despre tine.

Nu era obișnuită cu acest fel de umor negru pe care-l încerca, dar el ridică sprîncenele în chip de amuzament.

— Aș fi foarte mulțumită dacă ai vrea să-mi spui mai multe despre ceea ce s-a întîmplat după ce ai plecat din Cromlech-ul de Sus. Mă îndoiesc că am cunoscut

vreodată pe cineva mai plimbat prin lume. Ai fost vreodată în...?

Belis făcu o pauză, neliniștită brusc, iar el îi răspunse.

— Nu, nu am vizitat niciodată Noul Crobuzon, spuse el.

Părea să se frămînte în felul lui tăcut.

— Nu prea îți vine să crezi ce ți-am spus despre sabia mea, nu? făcu el deodată. Nu te acuz. Nu pare atît de veche, așa crezi. Ce știi despre Imperiul Fantomatic, domnișoară Coldwine?

— Puțin, recunoscu ea.

— Firește, știi că nu erau deloc umani — nici khepri, vodyanoi, nici altceva. Nu erau xenieni în sensul comun. Orice imagini sau descrieri ai văzut sînt palide. Întrebarea *Cum arătau?* nu are un răspuns direct. Această armă, spuse el arătînd spre centură, este evident construită pentru mîna unui om, de aceea probabil ai crezut că mint cînd ți-am dezvăluit proveniența ei.

Bellis nu se gîndise deloc la forma Sabiei Posibile, după cum știa și Uther Doul.

— Nici nu vezi sabia, continuă el calm. Doar un aspect al ei. Depinde de context — după cum depindea și pentru Fantomatici. Bănuiesc că ai citit ceva din Canonul Imperial. Chiar dacă a fost tradus după o traducere, la rîndul ei preluată dintr-o traducere, cu toate lipsurile, adăugirile și comentariile, tot mai rămîn niște lucruri extraordinare. Mai ales Covertiana.

Uther sorbi din paharul lui cu vin.

— Unele pasaje par să provină din perioada timpurie a sosirii Fantomaticilor în Bas-Lag, înainte de începutul Imperiului.

Îi clipi complice lui Bellis.

— Firește, spuse el de parcă l-ar fi contrazis. *Sosire.* Fantomaticii nu sînt de pe această lume.

Bellis cunoștea legendele.

— Există un pasaj..., se alintă Doul (iar Bellis își dădu seama consternată cît de mult o liniștea vocea lui minunată). „Versetele Zilei". Poate că le cunoști?

„Redutabil, dînd din coadă, înotînd peste o cîmpie de lumi, pe lîngă globuri de lumină, în orbirea nopții". Așa descriu Fantomaticii călătoria lor... de la ei în Bas-Lag. În pîntecele unui pește de fier înotînd printr-o mare întunecată de stele. Dar mai interesantă e descrierea lumii lor, a locului de unde au venit. E teribil de confuză.

Uther Doul se așează pe pat și nu mai vorbi un timp.

De aceea sînt aici? se întrebă brusc Bellis. *Asta voia să-mi spună?* Era ca un băiețel care voia să o aibă alături dar nu știa ce să facă după aceea.

— Se descrie dimineața venind cu „cascade de fier și un zid de foc", spuse el pînă la urmă. Tot cerul de la răsărit era aprins și încins de ar fi orbit pe orice s-ar fi uitat, chiar și din fundul mării, aerul aprins, munții ardeau, metalul se lichefia. Mult mai fierbinte decît într-un furnal. S-a făcut dimineață și lumea a ars. În cîteva minute, zidul de căldură s-a ridicat și s-a îndreptat spre ei, drept de sus, acoperind cerul și arzînd orice atom de gaz din aer. Apoi, o dată cu trecerea minutelor, focul s-a domolit, pînă ce marginile lui au devenit vizibile transformîndu-se într-un disc. După care căldura a început să se disipeze, deși oceanele erau încă de fier topit. Focul din cer s-a retras spre apus o dată cu ziua. Pe la jumătatea dimineții, discul era mai departe și s-a transformat în soare la marginea orizontului. Pe la prînz era mult mai mic și pămîntul era foarte rece. Soarele s-a micșorat și și-a văzut de drum spre apus într-un crepuscul lung, iar lumea Fantomaticilor a devenit mai înghețată decît Oceanul Mărginaș. Pînă la căderea nopții, cerul era deja întunecat, iar soarele doar o stea mișcătoare. Și era frig — mai frig decît ne putem imagina. Lumea era învelită în straturi de gheață — chiar și gazele, însuși eterul se clădea ca niște aisberguri mai dure decît piatra.

Zîmbi slab spre Bellis.

— Asta a fost lumea Fantomaticilor. Imaginează-ți ce fel de creaturi au supraviețuit în acel loc; ce înfometate trebuie să fi fost. De aceea au plecat.

Ea nu spunea nimic.

— Știi la ce mă refer cînd vorbesc despre Ținutul Frînt? întrebă Doul.

Bellis se încruntă, apoi dădu brusc din cap.

— În Noul Crobuzon îl numim...

Încercă să traducă termenul.

— Ipoteza Tărîmului Fracturat. Am avut un prieten care era savant. Vorbea mereu despre lucuri din astea.

— Ținutul Frînt, dincolo de o mare imposibilă, spuse Doul. Am petrecut mult timp, în tinerețe, studiind miturile și cosmogonia. Tărîmul Fracturat, Ținutul Fantomatic, Versetele Zilelor. Fantomaticii au venit dinspre marginea de răsărit a universului. Au trecut pe lîngă globurile de piatră care circulă prin cer — altfel de lumi, mai evanescente decît a noastră pe platoul infinit — și au ajuns aici, pe un teren atît de blînd încît li s-a părut a fi paradisul: o nesfîrșită dimineață dulce. Și regulile nu le aparțineau. Natura lor era *discutabilă*. Sînt unii care spun că simpla lor aterizare a fost suficientă pentru a stîrni haosul Torsiunii. Asta e o legendă. Dar sosirea lor a fost destul de violentă ca să spargă lumea — însăși realitatea. Tărîmul Fracturat este adevărat și e opera lor. Cînd spargi ceva... conținutul se scurge afară. Cînd am părăsit prima mea casă, am petrecut ani de zile studiind această fracturare. Am căutat tehnici și instrumente ca să o cercetez, să o controlez. Iar cînd am ajuns aici, Amanții mi-au spus lucruri pe care nici măcar nu mi le imaginam. Gîndește-te la puterea Fantomaticilor, la știința lor, la taumaturgia lor. Imaginează-și ce puteau face, ce au făcut cu lumea noastră. Vezi și tu dimensiunea cataclismului declanșat de sosirea lor. Nu numai fizic, ci și ontologic. Cînd au aterizat, au fracturat nu numai suprafața ei, ci și legile care o guvernează. E oare o surpriză că șoptim cu teamă numele Fantomaticilor?

Cu toate acestea, gîndi Bellis cu o satisfacție eretică, *noi am fost cei care i-am eliminat pe Fantomatici. Prin Contumacie, apoi prin Deștelenire. Așa slabi cum sîntem.*

— Se spune că tu ai condus Contumacia, spuse ea.

— Nu am condus nimic, răspunse tăios Doul, surprinzînd-o. Sînt un soldat, nu un lider. Cromlech-ul de Sus... este o lume a castelor. Tu ai crescut într-un oraș mercantil, așa că ți se pare normal. Nu ai de unde să știi despre *libertatea* de a-ți oferi serviciile, despre dorința de a face ceea ce îți spune stăpînul. Nu sînt un lider.

Uther Doul o conduse prin coridoarele *Marelui Răsăritean.*

Cînd se opri într-una dintre multele intersecții, lui Bellis îi trecu prin minte că o s-o sărute și făcu ochii mari. Dar el nu avea această intenție.

El își puse degetul la buze.

— Vreau să afli ceva despre Amanți, șopti el.

— Cum îi cheamă? spuse Bellis cu o mînie obosită. M-am săturat de... misterul ăsta și nu cred că nu-ți amintești.

— Ba îmi amintesc, spuse Uther Doul. Firește. Dar nu mai are nici o importanță cum li se spunea odată. Acum sînt Amanții. Ar fi bine să te înveți cu asta.

Doul o conduse pe una dintre punțile inferioare. O conduse departe de zgomote, departe de patrule. Ce-i asta? gîndi Bellis, excitată și enervată în același timp. Se aflau acum într-o zonă foarte întunecoasă și liniștită. Nu existau ferestre; se aflau sub suprafața apei, într-un loc de mult părăsit.

În sfîrșit, Doul se aplecă pe sub o împletitură de țevi și o conduse într-o cămăruță. Nu era o încăpere în toată puterea cuvîntului, ci doar un spațiu izolat. Toate suprafețele erau pline de praf și vopseaua scorojită.

Doul îi puse ușor degetul la buze.

Bellis era conștientă că urmărindu-l orbește pe Doul, *fraternizînd* cu el, nu se comporta ca una care se implicase în activități contra Țiparului. *Ce caut eu aici?* gîndi ea.

Uther Doul arăta spre tavanul aflat la numai un deget deasupra capetelor lor. Ridică o ureche printr-un

gest expresiv. Lui Bellis îi trebui cîteva secunde ca să audă ceva, iar cînd începu să audă, nu înțelese de la început ce era.

Voci. Estompate de straturi de aer și metal. Pe jumătate familiare. Bellis întoarse capul în sus. Aproape că reușea să înțeleagă cuvintele acum. Se afla într-o ascunzătoare de unde se putea trage cu urechea. Printr-un defect al arhitecturii și al materialelor, sunetele din camera de deasupra străbăteau (prin țevi, prin golurile din pereți?) prin tavan.

Voci din camera de deasupra.

Camera Amanților.

Bellis tresări de uimire. Îi putea auzi pe Amanți.

Cu grijă, încet, de parcă ar fi putut fi văzută, Bellis își lungi gîtul și ascultă.

Cuvinte cu diverse tonalități, șoptite printre răsuflări. Gemete, rugăminți. Sunete de sex și durere și alte emoții intense. Și cuvinte străbătînd metalul.

... iubire... curînd... drace... da și... taie... acum... iubire... taie... da, da...

Da.

Cuvintele erau dense. Bellis se simți împinsă de ele — fizic, de-a dreptul, făcînd-o să dea înapoi din dreptul metalului. Cuvintele, sunetele erau fredonate cu iuțeală, atît de pasionale și de venale încît trebuiau stinse iute, altfel ar fi ajuns un țipăt neinteligibil.

taie da iubire taie

Două șuvoaie de cuvinte, masculin și feminin, suprapunîndu-se și întrețesîndu-se într-un ritm inextricabil.

Sfinte GurăMultă! își spuse Bellis. Uther Doul o privea lipsit de expresie.

Taie și taie și iubire și taie! gîndi ea și se îndreptă spre ușă palidă la față. Își închipuia ce făceau acolo, în camera lor, la doar cîțiva metri distanță.

Doul o conduse departe de acea ascuzătoare îngrozitoare. Urcară printre straturile de metal către aerul nopții. Doul continua să tacă.

Ce faci? gîndi ea, privindu-l din spate. *De ce mi-ai arătat asta?*

Purtarea lui nu avea nimic lasciv. Bellis nu înțelegea. Țeapăn, elocvent și formal în camera lui, aducînd vorba despre lucruri extraordinare și teorii numai ca să se audă vorbind, devenise, pe aceste coridoare, un copil obraznic cu o ascuzătoare secretă. Și cu mîndria tăcută, nearticulată pe care o aștepta de la un asemenea copil, o dusese în vizuina lui numai de el știută și îi arătase secretul lui. Și nu reușea să priceapă de ce.

Bellis se scutură amintindu-și exclamațiile acelea gîfîite, declarațiile pasionale ale Amanților. Declarații de dragoste, bănuia. Se gîndea la cicatricile lor, la tăieturi. La sînge, la pielea sfîșiată, la rîvnă. I se făcea rău. Dar nu violența, nici cuțitele pe care le foloseau, nici fapta lor nu o îngrozeau. Nu era asta. Ciudățeniile nu o deranjau — se putea obișnui.

Era altceva. Era emoția în sine, ardoarea intensă, ametitoare pe care o simțise în vocile lor, asta o îngrozise. Încercau să sfîșie membrana dintre ei și să se însîngereze unul pe altul. Să-și distrugă integritatea pentru un scop mai înalt decît sexul.

Geamătul acela violent pe care îl credeau a fi dragoste, i se părea lui Bellis mai mult o *masturbare*, iar asta o dezgusta.

Bellis rămăsese fără aer. Îngrețoșată, speriată și fără aer.

Capitolul Treizeci și unu

În timpul zilei, Șekel era liber.

Ca majoritatea tinerilor care pierdeau vremea pe lîngă docurile Basilio, își ducea zilele la fel ca în Noul Crobuzon — făcînd comisioane, livrînd mesaje și bunuri, ținînd ochii și urechile deschise, totul pentru o

mînă de mărunțiș pe care-l primea de la patronul lui de moment. Dialectul Salt pe care-l vorbea era curat și ușor de înțeles, chiar dacă nu fluent.

Ceva mai mult de jumătate din seri le petrecea cu Angevina. Ea era cazată pe *Castor*, nava lui Tintinnabulum, sub clopotniță. Deseori, femeia se întorcea acasă noaptea tîrziu, de cînd Tintinnabulum începuse să petreacă mult timp la întîlnirile cu colegii lui, cu Krüach Aum, cu Bellis și Amanții, iar Angevina îi aducea cărți și diferite materiale de la bibliotecă sau din laboratorul ei secret din spatele navei. Se întorcea obosită, iar Șekel o calma cu o cină și un masaj amatoricesc.

Angevina nu vorbea mult despre proiectul avancului, dar Șekel îi putea simți cu ușurință tensiunea și freamătul.

Alte seri le petrecea în ceea ce considera a fi casa lui, cea pe care o împărțea cu Tanner Sack.

Tanner nu era întotdeauna acolo — asemenea Angevinei, proiectul îl ținea la lucru multe ore. Dar cînd era prezent, vorbea mai mult despre ceea ce făcea. Îi descrise lui Șekel aspectul extraordinar al hamului care se întindea în apa limpede, cu bancuri de pești tropicali traversîndu-i verigile care se acopereau deja cu alge și scoici; hamul care se întrezărea pe timp de noapte în luminile reci. Toate orele acelea de lucru, în care suda, verifica și făcea sugestii, acționa ca proiectant, maistru și constructor, îl epuizau pe Tanner și îl făceau fericit.

Șekel ținea apartamentul curat și cald. Cînd nu gătea pentru Angevina, o făcea pentru Tanner.

Era tulburat.

Cu două nopți în urmă, în ziua de ludi, Șekel se trezise brusc puțin după miezul nopții, în camera lui veche de pe vasul-fabrică. Se ridicase și rămase tăcut, nemișcat.

Se uitase prin camera scăldată în lumina palidă de afară: la masă și la scaune, la găleată, la farfurii și cratițe, la patul gol al lui Tanner (*care lucra din nou*

tîrziu). Cu toate umbrele acelea, tot nu era loc de ascuns, iar Șekel își dăduse seama că era singur.

Cu toate acestea, simțea că nu este.

Șekel aprinse o lumînare. Nu se auzea nimic neobișnuit, nici o lumină sau umbră ciudată, dar continua să aibă impresia că în urmă cu o clipă auzise sau văzuse ceva — iar și iar, ca și cum amintirile i-o luau înainte, făcîndu-l să creadă ceva care încă nu se întîmplase.

Pînă la urmă se culcă din nou și se trezi a doua zi dimineață doar cu o ușoară senzație de neliniște. Dar în noaptea următoare avu același sentiment de intruziune, de data aceasta pe la apus, cu mult înainte de a se băga în pat. Rămase nemișcat — într-o postură concentrată, prostească — privind împrejur nelămurit. Hainele acelea fuseseră mutate din loc? Cartea aceea? Farfuriile acelea?

Atenția lui Șekel trecea iute de la un obiect, de la un sertar sau de la o grămadă de lucruri la altele, trecea cu ochii peste ele ca și cum ar fi privit pe cineva mișcîndu-se prin cameră și atingînd sau scotocind printre lucruri. Deveni furios și înspăimîntat în același timp.

Voia să fugă, dar loialitatea față de Tanner îl ținea legat de apartamentul acela. Aprinse lămpile și începu să cînte tare și să gătească cu gesturi largi și repezite pînă ce Tanner se întoarse — din fericire nu prea tîrziu, cînd zgomotul de afară se stingea.

Spre ușurarea și surpriza lui Șekel, cînd atinse subiectul ciudatelor intuiții, Tanner reacționă cu interes și seriozitate.

Cercetă încăperea și mormăi atent.

— Trecem prin vremuri deosebite, băiete.

Așa epuizat cum era, se ridică și urmări drumul indicat de Șekel prin cameră. Ridică obiectele din mers, verificîndu-le cu grijă. Îngîna o melodie și se freca pe bărbie.

— Nu văd nici un semn, Șekel, recunoscu el, dar privirea nu i se relaxă. Trecem prin vremuri deosebite. Sînt o mulțime de indivizi care încearcă tot felul de lucruri în clipa asta — minciuni, zvonuri, sfîntu' știe ce. Pînă acum, cei care nu erau de acord cu Țiparul și cu proiectul nu au vorbit prea tare — dar se va întîmpla și asta, mai devreme sau mai tîrziu, nu am nici o îndoială. Poate că sînt alții care încearcă pe diverse căi să submineze situația. Nu sînt eu mare sculă în problemele astea, Șekel, băiete, dar se știe că am fost pe insulă și că ajut la construirea hamului. S-ar putea să fie careva care încearcă să se infiltreze pentru a... pune bețe-n roate. Care caută ceva pentru a-și consolida poziția. De parcă aș fi atît de prost încît să păstrez planurile aici. Lumea e încordată. Lucrurile se schimbă prea repede. Ca și cum n-ar mai fi nimeni la cîrmă.

Se uită împrejur încă o dată, apoi privi în ochii lui Șekel.

— Sînt tentat să-i las să facă ce vrea. Dacă ai dreptate, atît timp cît nu iau nimic și ne lasă în pace, să-i ia naiba. Nu mi-e frică.

Zîmbi a bravadă și Șekel îi răspunse la fel.

— Așa-i cum zici, spuse Șekel în șoaptă. Așa e.

A doua zi, cînd îi povesti Angevinei experiența lui, ea îi răspunse la fel ca Tanner Sack.

— Poate că e ceva, spuse ea încet. Vremurile sînt ciudate, știi. Lumea e agitată, unii sînt speriați. Mă îndoiesc că intrușii nevăzuți sînt cel mai ciudat lucru pe care o să-l vedem în următoarele săptămîni, iubitule. Fabricile lucrează peste programul normal pentru construcția hamului și lumea mîrîie. Nu mai e nici timp, nici ingineri să repare mașinăriile din altă parte, nu se mai fabrică nimic altceva. „Toată energia asta pe care o extrage platforma", spune lumea, „cînd o s-o vedem utilizată în folosul nostru? De cît de multă are nevoie avancul pînă la urmă?" Ei bine, are nevoie de o mulțime, Șekel. Mult de tot, și acum și de acum înainte.

Se uită în ochii lui și îl luă de mînă.

— Iar mîrîitul pe care-l auzi acum mai ales în districtele Culcușului, Acalmiei și Tribunalului, dar și în rest, are să se întețească. Cînd lumea o să înțeleagă că sînt lucruri mult mai importante ce vor consuma petrolul și laptele de stîncă decît nevoile lor casnice.

Vorbea absentă, amintindu-și conversațiile pe care le auzise între Tintinnabulum și alții, iar Șekel nu putea decît să dea din cap.

— Scandalagii au apărut deja, cugetă ea. Vordakine în districtul Tribunalului, Sallow în districtul Culcușului. Misteriosul Simon Fench. Pamflete, graffiti, șoapte. Și oamenii buni au îndoielile lor. Am auzit că Hedrigall, care e loial, îl cunoaște pe acest Fench și uneori bea cu el. Oamenii o să se aprindă dacă e conjurat avancul —ceva atît de minunat o să-i stîrnească. Dar nu se va termina aici, Șekel, crede-mă.

În dogoarea verii ecuatoriale accidentale a Armadei, Parcul Croom înflorea.

Ultima dată cînd îl vizitase Bellis, era verde tot: umed, luxuriant și duhnind a sevă. Acum verdele era acoperit cu nuanțe de primăvară și vară: un strat de flori grăbite sub picior și din loc în loc ca o zăpadă pe vîrful copacilor. Primele flori de vară se împleteau cu buruieni vivace, cu tufe de corn și narcise. Lemnul viermuia de viață.

Bellis nu venise în parc cu Silas, ci cu Johannes Tearfly și se amuza la gîndul că se simțea oarecum necredincioasă.

Mergea pe poteca ei preferată, de-a lungul unui fost coridor printre cabinele navei, transformat acum într-un canion acoperit cu iederă. Pereții erau bătuți cu floricele, iar ferestrele sparte abia erau vizibile sub o încurcătură de rădăcini. Acolo unde dealurile de pe cabine se scurgeau către suprafața ierboasă și poteca se descoperea luminii solare, exista o dungă de caprifoi roind de albine.

Ăsta e un moment bun, gîndi Bellis atentă în timp ce păşea, urmată de timidul Johannes. *Dar va trebui să-l strici într-o clipă, Johannes — va trebui să vorbeşti.*

Şi după alte cîteva minute de flori şi iarbă, cînd nu se mai auzeau decît vibraţiile insectelor de căldură, Johannes vorbi.

Discutară mult timp despre activitatea de sub oraş.

— Am fost într-un submersibil de vreo două ori, îi spuse Johannes. Bellis, e extraordinar. Viteza cu care construiesc este cu adevărat uimitoare.

— Am văzut cu ce viteză au dezmembrat *Terpsichoria,* spuse ea. Îmi imaginez.

Johannes era încă supărat pe ea, dar era dornic să refacă legătura pe care o avuseseră cîndva. Bellis îl putea simţi cum se apropie de ea.

— Nu mi-ai povestit prea multe despre insulă, spuse el.

Bellis oftă.

— A fost greu, spuse ea. Nu-mi face plăcere să discut despre asta.

Dar îi oferi mai mult de atît: îi povesti despre căldura înfiorătoare, despre teama constantă, despre curiozitatea anofelilor şi despre foamea criminală a femelelor.

El o punea la încercare. Bellis se întreba dacă Johannes se credea viclean şi subtil.

— L-au luat ieri pe Aum, continuă ea, iar el se întoarse surprins. L-am învăţat Salt vreo două săptămîni, atît. Învaţă într-un ritm care mă sperie. Îşi notează tot ce spun — a strîns destul cît să scrie o carte. Dar tot nu cred că e în stare să converseze fără mine — nu încă. Ieri după-amiază, cînd am terminat cu Tintinnabulum şi comitetul de ingineri, l-au luat şi mi-au spus că nu mai e nevoie de el o vreme. Poate că părerea lor despre nivelul lui în Salt este mai bună decît a mea. Sau poate că unul dintre ceilalţi experţi în hieratica Kettai a exersat destul cît să devină folositor.

Spuse asta cu un aer superior, iar Johannes rîse scurt.

— Îmi tot spun de ceva vreme că trebuie să-l fac să vorbească fluent în Salt cît mai repede; că va fi nevoie de el în proiecte care nu mă privesc. Încearcă să scape de mine.

Se întoarse spre Johannes și îl privi fix în ochi. Erau singuri într-un luminiș, înconjurați de copaci și tufe înflorite de trandafir sălbatic.

— Utilitatea mea e pe sfîrșite și asta mă încîntă, pentru că sînt al naibii de obosită. Dar Aum de abia începe, din cîte se pare. Nu l-a luat unul dintre grupurile obișnuite. L-a luat Uther Doul, împreună cu unii pe care nu i-am mai văzut pînă acum. Nu știu despre ce e vorba. Mi se pare că invocarea avancului nu este scopul final.

Johannes își feri privirea și pipăi florile.

— Abia acum ți-ai dat seama de asta, Bellis? spuse el în șoaptă. Firește că ai dreptate. Se vor mai întîmpla și alte lucruri. Dată fiind dimensiunea afacerii avancului, e greu de imaginat, dar se pare că nu e decît un... *preludiu* al adevăratei afaceri. Nu știu care este. S-a hotărît că nu e ceva care să mă privească pe mine. Știi, adăugă el, în realitate a fost doar un noroc că am primit un rol în toată treaba.

Noroc? gîndi Bellis fără să-i vină să creadă.

— Cunoscătorii, continuă el, cei care au văzut lanțurile cele vechi, au dezbătut vreme de *decenii* dacă Armada ar trebui să conjure avancul. Dar Amanții nu i-au băgat în seamă, nu au fost interesați ani de zile — asta am auzit. Toate s-au schimbat de cînd Uther Doul a venit în oraș și a început să lucreze pentru ei. Nu știu ce le-a făcut sau le-a spus, dar deodată proiectul avancului a fost reînviat. Ceva din ceea ce le-a spus a făcut ca planurile vechi să fie scoase de la naftalină pentru prima oară de cînd au fost construite lanțurile — și nimeni nu știe cu cît timp în urmă s-a petrecut asta și ce s-a întîmplat. Iar după toate astea, pentru mine s-a terminat. Au trecut la alte lucruri.

Gelos, își dădu seama Bellis. *Părăsit, nebăgat în seamă și supărat.* Munca lui Johannes — și el însuși — era de neprețuit pentru conjurarea avancului, dar ceea ce avea să urmeze după aceea nu-l privea.

Ușor, subtil, Bellis pipăia rana. Clipă de clipă, presărîndu-și investigația cu discuții fără rost.

În mînia lui, Johannes era dispus să vorbească serios despre îndoielile pe care le avea asupra planurilor Amanților.

Se plimbară prin corabia împădurită pe lîngă coșuri și bocaporturi convertite, în vreme ce Bellis îi hrănea resentimentele lui Johannes, aflînd informații una după alta.

Din momentul în care începu să asculte, Bellis auzi aceleași nume, aceleași zvonuri peste tot. Spoiala de loialitate care acoperea Armada era subțire. Temerile și controversele se zăreau acum limpede.

Fu surprinsă să-și dea seama că nu numai mai-marii districtelor Culcușului și Tribunalului aveau de-a face cu vocile dizidente. Se îndoiau și unii dintre cei mai loiali servitori ai Țiparului.

Consensul Amanților nu era stabil. Și, după cum se așteptase oarecum, numele care apărea cel mai des, care se constituia ca punct focal pentru această nemulțumire, era Simon Fench.

Bellis porni să-l caute.

Întrebă toată lumea pe care o știa despre Simon Fench. Carrianne ridică din umeri, dar spuse că va ține urechile ciulite. Johanner privi întrebător și nu spuse nimic. Șekel, într-una din întîlnirile lor întîmplătoare, încuviință.

— Ange a pomenit despre el, spuse.

Prefăcîndu-se doar ușor interesată, Bellis în rugă pe Șekel să afle mai multe.

Cererea ei se răspîndi pe la colțuri de stradă, printre tinerii care își făceau veacul pe balustradele corăbiilor, aruncînd cu pietre în maimuțele orașului, sau care

stăteau prin taverne, jucînd zaruri și skandenbeg. Fiecare avea prietenii lui, legăturile lui, oameni care le dădeau bani, mîncare sau favoruri în schimbul serviciilor lor. Întrebarea lui Bellis trecu pe la ei, prin crîșmele din Țipar, Scrumbie, Orașul Cărților și Tot-al-Tău.

În Noul Crobuzon, ceea ce nu era reglementat era considerat ilicit. În Armada, lucururile stăteau altfel. În definitiv, era un oraș al piraților. Ceea ce nu amenința în mod direct orașul nu era treaba autorităților. Mesajul lui Bellis, ca și alte secrete, nu trebuia să fie ținut ascuns cum ar fi trebuit să fie acasă pentru a evita miliția. Se răspîndi printre scandalagii cu ușurință și repeziciune, făcînd potecă pentru cei care știau să caute.

— M-ai căutat.

Silas stătea lîngă patul lui Bellis. Femeia încă nu se dezbrăcase. Stătea cu genunchii la piept, citind o carte la lumina lămpii. Cu o clipă înainte fusese singură.

Iar taumaturgie, Silas? gîndi ea.

Era seara zilei de Crustați, a zecea și ultima din Trimestrul Turturicii — zi de festival. Străzile erau zgomotoase; lumea era beată, striga și rîdea. Corăbiile și străzile erau drapate cu pînze colorate. Cerul era plin de artificii și confetti (cu toate acestea lucurul continua sub apă).

— Te-am căutat, spuse ea.

— Ar trebui să fii atentă. Nu vrei să ajungi cunoscută că ai legături cu dizidenții.

Bellis rîse.

— Pe toți dracii, Silas. Ar trebui să vezi lista cu presupușii tăi prieteni — sau ai domnului Fench. Sînt alții mai barosani ca mine. E adevărat că stai la băut cu Hedrigall?

El nu răspunse.

— Așa că nu cred să se ia careva de mine.

Se cercetară unul pe altul din priviri, în tăcere. *De cîte ori am făcut asta pînă acum?* gîndi disperată Bellis.

Să ne întîlnim în secret — la ceai, în camera mea, noaptea, să discutăm despre ceea ce știm și ce nu știm...?

— Aștia plănuiesc ceva, spuse ea, iar tonul conspirativ o făcu aproape să rîdă cu amărăciune. Avancul nu e capătul poveștii. Aum învață dialectul Salt la foc automat și a fost luat pentru un nou proiect secret. Chiar și unii savanți implicați se simt pe dinafară. Există un nucleu — Tintinnabulum, Amanții, Aum — și, de data asta, și Uther Doul. Plănuiesc ceva.

Silas încuviință. Era evident că deja știa.

— Deci? ceru Bellis. Ce este?

— Nu știu, spuse el, iar ea nu-și dădea seama dacă îl crede.

— Dacă ne putem da seama ce au de gînd, spuse ea, poate că o să reușim... să scăpăm de aici.

— Sincer, spuse el încet, nu-mi pot da seama ce au de gînd. Dacă o să aflu, o să-ți spun. Firește.

Se studiară unul pe altul.

— Am impresia că Uther Doul te curtează, continuă el.

Nu încerca să fie nepoliticos, dar rînjetul lui era enervant.

— Nu știu ce face, spuse tăios Bellis. Uneori am impresia că asta face — mă curtează — dar dacă e așa, atunci și-a ieșit din mînă. Uneori cred că are alte motive, dar nu-mi dau seama care.

Tăcere din nou. Afară, o pisică începu să miorlăie.

— Spune-mi, Silas, făcu Bellis. Asta e lumea ta. Există vreo opoziție serioasă la proiectul lor? *Serioasă.* Și dacă da, ne putem folosi de ea ca să scăpăm de aici? Ne poate ajuta?

Ce am oare de gînd? se întrebă ea. *Am trimis un mesaj acasă. Am salvat orașul, sfinte GurăMultă. Nu mai e nimic de făcut. Nu avem nevoie de aliați. Nu există nimeni pe care-l putem convinge să ne ducă acasă.*

Orice ar fi spus Silas despre evadare, felul în care se ascundea în Armada, cum se ferea, cum devenise Simon Fench, cum se încurcase într-o țesătură de

zvonuri, favoruri și amenințări — toate astea erau tactici de supraviețuire. Silas se integra.

Bellis nu mai putea face nimic. Nu se mai putea implica în nici o intrigă, în nici un plan secret.

Încă mai visa la rîul acela dintre Noul Crobuzon și Golful de Fier.

Nu, gîndi ea îmbărbătată și necruțătoare. *Oricare ar fi adevărul, în orice situație, oricît de disperată ar fi această cauză — nu voi renunța la ideea de evadare.*

Îi trebuise ceva efort să ajungă la acest nivel de mînie, de dorință de a scăpa, și ar fi fost de nesuportat să renunțe tocmai acum.

Așa că își păstră acest refuz în minte, neafectat de îndoială.

Se trezi a doua zi și se aplecă peste fereastră în bătaia vîntului cald, privind echipele epuizate, mahmure, cum curățau resturile petrecerii din noaptea trecută de pe străzi și de pe punți. Adunau cu mătura mormane uriașe de praf, hîrtie colorată, costume și măști de la carnaval, gunoaie de la droguri.

Flăcările de culoarea fierei din sonda platformei *Sorghum* se stinseseră. Platforma se oprise, recolta de petrol și lapte de stîncă fusese sorbită și stocată. Peste acoperișurile navelor se vedeau vapoarele, remorcherele și navele industriale apropiindu-se de oraș, ca pilitura de fier spre magnet. Bellis privi echipajele prinzîndu-le din nou de poalele Armadei.

Cînd toate navele se prinseră de oraș, se îndreptară spre sud-est, aruncînd fum pe coșuri, scrîșnind din angrenaje, devorînd cantități enorme de cărbune furat și de orice alt combustibil. Cu o lentoare mormîntală, Armada porni din nou la drum.

Dedesubt, în apa limpede, scufundătorii continuau să lucreze. Dezmembrarea navelor continua, carnea lor era livrată fabricilor. Un cîrd neîntrerupt de dirijabile circulau între stîrvurile navelor și forje.

Marea se deplasa sub formă de curenți slabi în jurul hamului masiv ascuns sub valuri. Ritmul de mers al Armadei era aproape imperceptibil: doar vreo doi-trei kilometri pe oră.

Dar nu slăbea. Era neîntrerupt. Bellis știa că atunci cînd avea să ajungă în locul în care dorea, cînd lanțurile aveau să fie coborîte, cînd taumaturgia avea să fie aplicată, totul avea să se schimbe. Și se auzi din nou refuzînd să accepte, refuzînd să considere Armada drept casa ei.

Pe măsură ce treceau zilele, era nevoie de ea din ce în ce mai puțin. Ședințele ei de traducere cu inginerii erau mai rare, iar echipele de la ham lucrau la nesfîrșit, problemele inginerești se rezolvau una cîte una. Bellis se simțea îndepărtată din miezul problemelor.

Cu excepția lui Doul. El încă mai vorbea cu ea, încă o mai servea cu vin în cabina lui. Exista încă o relație nelămurită între ei, pe care Bellis nu o putea determina. Iar conversația lui Doul era la fel de criptică, ceea ce nu avea darul să o liniștească. Încă o dată sau de două ori o dusese în ascunzătoarea lui din care se auzeau zgomotele din camera Amanților. Nu știa de ce îl urmase acolo. Întotdeauna se întîmpla pe timpul nopții, întotdeauna în secret. Le auzea declarațiile gîfîite, scheunatul lor de durere și dorință. Emoția încă o speria și îi făcea rău, ca și cum ar fi mîncat ceva stricat.

A doua oară îi auzise șuierînd de plăcere și a doua zi, cînd intrase în sala de ședințe cu Aum, Amanții aveau răni proaspete, cruste pe frunte, imagini în oglindă peste chipuri.

Iar Bellis cedă. Nu putea suporta gîndul că se afla la mîna unor oameni dependenți de emoțiile pe care le auzise.

Nu.

Se făcea din ce în ce mai cald, zi după zi pînă ce trecu o săptămînă, apoi două, iar hamul era aproape gata, Silas nu venea la ea, iar comportamentul lui Doul încă nu avea sens; chiar dacă se îndepărtase de nucleul

puterii și era ușurată că nu mai trebuia să-i vadă pe Amanți în fiecare zi, toate astea erau știrbite de teama lipsei ei de eficiență; chiar și atunci cînd pierdu orice umbră de putere pe care o avea; chiar și atunci cînd deveni limpede că era prinsă în capcană, vocea ei lăuntrică se înăsprea și îi vorbea răspicat.

Nu.

Capitolul Treizeci și doi

Armada găsi locul pe care îl căuta.

Orașul era aproape de hotarul sudic dintre Oceanul Agitat și Marea Pragului de Nisip Negru. Bellis află asta cu uimire. *Chiar am ajuns atît de departe?* gîndi ea.

Stăteau absolut nemișcați în apă. Prin tehnici oculte precum ecolocația și proiecția senzorială, Armada găsise calea spre centrul vîrtejului. Acestea existau presărate în ocean — zone de apă de cîțiva kilometri diametru în care nu existau nici curenți de apă, nici vînturi. Fără forțe de propulsie, obiectele plutitoare de pe suprafață stăteau pe valuri fără să se miște în nici o direcție.

Aceste centre erau un semn pentru găurile de scurgere.

În acea regiune, oceanul era adînc de patru-cinci kilometri. Dar sub centru, fundul mării se prăbușea într-o pîlnie abruptă ce cobora dincolo de limita senzorială a geoempaților.

Gaura de scurgere avea un diametru de doi kilometri și era fără fund.

Se întindea atît de adînc încît dimensiunea Bas-Lagului nu putea conține greutatea și densitatea apei, iar realitatea era instabilă în zona cea mai profundă a puțului. Gaura de scurgere era un canal între tărîmuri. Pe acolo pe unde pătrundea avancul.

Nu exista un moment în care Krüach Aum și noii lui subordonați să-și fi declarat închise cercetările — nu se făcură anunțuri, nici nu se spuse că ultimele probleme fuseseră rezolvate. Bellis nu putea spune precis cînd aflase că Armada era pregătită.

Doul nu-i spusese. Recunoașterea acestui fapt se infiltră în conștiința ei și a tuturor cetățenilor pe nesimțite. Știrea se răspîndi prin zvonuri și speculații. *Au reușit. Știu cum s-o facă. Acum așteaptă.*

Bellis nu voia să creadă. Înțelegerea că savanții perfecționaseră tehnicile de care aveau nevoie veni încetul cu încetul, fără să o șocheze, ca un presentiment. *Cum?* își spuse ea iar și iar. Se gîndi la dimensiunea încercării și întrebarea o copleși. *Cum pot s-o facă?*

Se gîndi la toate cîte trebuiau făcute, la toate cunoștințele care trebuiau adunate, la mașinăriile ce trebuiau construite, la energia ce trebuia canalizată. Părea imposibil. *Toate astea se petrec din cauza mea?* se întrebă ea. *Fără Aum, fără cartea lui, se putea face așa ceva?*

Cu fiecare oră care trecea, Bellis simțea crescînd în jurul ei tensiunea, teama și nerăbdarea.

La cîteva zile după ce ajunseră în centru se făcuse anunțul pe care-l așteptau cu toții. Afișe și vestitori avertizau mulțimea să fie pregătită, că cercetările s-au încheiat și că urma să se facă o încercare.

Oricît de extraordinar era anunțul, acesta nu surprinse pe nimeni. Și după o tăcere oficială atît de lungă, chiar și pentru Bellis, confirmarea finală veni ca o ușurare.

Tanner Sack considera hamul și lanțurile acum vizibile drept o mare plăcere pentru ochi. Fusese născut și crescut în Noul Crobuzon, unde munții înțepau cerul de apus și arhitectura era complexă și întinsă. Existau momente, recunoștea și el, cînd cerul nesfîrșit al Armadei și apa neîntreruptă îl tulburau.

Își găsi alinarea în hamul scufundat. Îi oferea ceva mare și real la care să se uite, ceva care spărgea monotonia adîncurilor.

Tanner plutea în apele nemișcate ale centrului.

Erau puține siluete în apă — Tanner, John Bastardul, oamenii-amfibii — cu toții privind de dedesubt.

Totul era pregătit.

Era aproape ora prînzului. Orașul era la fel de liniștit ca înainte de răsărit.

Bellis putea vedea, pe vasele dimprejur, lumea privind de pe acoperișuri, de după gratii sau din parcurile orașului. Dar nu erau mulți. Aproape că nu se auzea nimic. Nici un dirijabil nu era pe cer.

— Jumătate din locuitori stau în casă, îi șopti ea lui Uther Doul.

Uther o găsise pe puntea *Marelui Răsăritean*, împreună cu alți cîțiva armadorieni care, ca și Bellis, simțiseră nevoia să privească încercarea de pe vasul amiral.

Sînt înspăimîntați, gîndi ea, privind străzile goale de pe corăbiile de mai jos. *Și-au dat seama ce miză se joacă. Ca niște marinari aruncați pe o bărcuță agățată de o balenă.* O bușì rîsul. *Și se tem de furtună.*

Cetățenii Armadei se temeau de furtunile puternice. Orașul nu putea evita, nici trece prin vijelii, iar vînturile mai mari puteau desface corăbiile și să le izbească una de alta. Istoria Armadei era presărată cu povești despre furtuni ucigașe.

Niciodată nu se întîmplase ca cineva să caute intenționat să stîrnească vreuna.

Pentru a străpunge membrana dintre realități, chiar și în punctul cel mai slab, pentru a momi avancul în acest plan, era nevoie de o izbucnire de energie colosală. Așa ceva necesita nu numai o furtună elictrică, ci una vie. O orgie, o frenezie de fulmeni, de ființe elementale.

Și luînd în considerare că furtunile vii erau, din fericire, aproape la fel de rare ca și faliile de Torsiune, Țiparul avea să creeze una.

Cele șase catarge ale *Marelui Răsăritean*, mai ales catargul pricipal, erau înfășurate în cabluri de cupru izolate cu cauciuc, care se întindeau și dispăreau înăuntrul vasului, traversau coridoare și scări păzite strașnic de străjeri, pînă ce intrau în motorul ezoteric cel nou care funcționa pe bază de lapte de stîncă în cala *Marelui Răsăritean*, gata să trimită descărcări extraordinare în capetele lanțului colosal pînă la ham și în adîncul mării.

Undeva, se adunaseră învățați și taumaturgi pirați din Orașul Cărților, din districtul Scrumbiei și al Țiparului: meteoromanți și elementaliști cu mașinării ciudate, cuptoare, unguente și ofrande. Poate un sacrificiu. Bellis își putea imagina lucrarea lor frenetică pentru a aduna curenți eterici, a-i înteți și a conjura.

Mult timp nu se auzi decît șoapte, țipetele slabe ale pescărușilor și valurile. Toată lumea care stătea în arșiță se încorda să audă ceva ce nu mai auziseră pînă acum, dar nu aveau nici o ideea ce așteptau. Cînd se auzi în sfîrșit, sunetul veni atît de monolitic, încît îl simțiră în profunzime, rezonînd prin nave.

Bellis îl auzi pe Uther Doul expirînd, apoi șoptind „Acum" cu vocea transformată de emoție.

Puntea *Marelui Răsăritean* li se mișcă brusc sub picioare, cu un scîrțîit.

Armada vibră violent.

— Hamul, lanțurile, spuse în șoaptă Doul. Au fost coborîte. În gaura de scurgere.

Bellis se agăță de balustradă.

Aflat sub apă, Tanner icni, apa îi inundă branhiile; scripeții uriași se încordară și bolțurile care strîngeau lanțul explodară. Într-o coregrafie plănuită cu grijă, inelul de metal de o jumătate de kilometru diametru prins de cîrlige uriașe începu să coboare.

Alunecă prin apă în mai multe etape, ajungînd la limita fiecărei secțiuni de lunginea unei corăbii. Apoi o altă încărcătură detona și roți gigantice se roteau, iar zăbala de metal mai cobora cîteva zeci de metri.

De fiecare dată cînd lanțul ajungea la capăt, orașul de deasupra se zguduia și se rearanja puțin, schimbîndu-și forma sub greutate. Lanțurile erau atît de uriașe, încît operau la o scară geografică, fiecare zguduitură fiind o traumă seismică. Dar Armada era susținută de o planificare grijulie, de perne cu gaz și taumaturgie, și chiar dacă zguduiturile o clătinau ca pe timp de furtună și îi încordau podurile încă nedesfăcute, tot nu puteau să dea peste cap orașul.

— Sfinte GurăMultă, strigă Bellis. Trebuie să intrăm!

Doul o ținu strîns de braț și avu grijă să nu cadă.

— N-am de gînd să pierd evenimentul, spuse el, și cred că nici tu nu vrei.

Orașul se aplecă înfricoșător; apoi, brusc.

Viteza coborîrii hamului începu să crească. Tanner Sack își dădu seama că țipa fără să scoată nici un sunet, fără aer, mestecînd înjurături din pricina priveliștii. Era hipnotizat de dimensiunea fenomenului, de dispariția rapidă a harnașamentului uriaș în întunericul absolut al mării. Trecură secunde și minute. Orașul se stabiliză puțin și nu se mai văzu decît desfășurarea continuă de lanțuri gigantice, cinci linii de verigi ce coborau în adîncul ascuns.

Colonii de scoici și melci acoperiseră lanțurile timp de generații, iar desprinderea lor de pe coastele vaselor împroșca nori de cochilii în abis.

După mai multe minute, Armada se liniști din nou, ondulînd foarte ușor o dată cu ultimele reverberații ale lanțului. Păsările zburătăceau zăpăcite pe deasupra.

Greutatea uriașă a metalului se echilibră. Începu o așteptare tensionată.

Toată lumea își ținea răsuflarea, dar nu se petrecea nimic.

Hamul atîrna acum la capătul a kilometri întregi de lanțuri. Orașul de deasupra se mișca pe valuri, pașnic.

Armadorienii se țineau bine și așteptau. Dar apa centrului rămînea liniștită, iar cerul senin. Încet, din ce în ce mai mulți ieșiră pe punți. Erau nervoși și ezitară la început, încă așteptînd să fie afectați de parametri pe care nu și-i puteau imagina. Dar nu se întîmplă nimic.

Bellis nu știa precis prin ce fel de criză treceau savanții și taumaturgii. Furtuna promisă nu apărea. Mașinăriile alimentate cu lapte de stîncă nu porneau.

Nu era nici o surpriză, reflectă ea. Tehnicile erau unice, netestate și experimentale. Nu era nici o surpriză că nu funcționau din prima.

Cu toate acestea, eșecul era copleșitor. În două ore, orașul își reveni la normal. Tăcerea nenaturală se disipă.

Piratii dezamăgiți se sfădeau și rîdeau pe seama eșecului. Nimeni din districtul Țiparului, nici un savant sau birocrat, nu făcu vreun anunț despre ceea ce se întîmplase. Armada stătea în apa caldă, iar orele de tăcere oficială se transformară în jumătate de zi și continuară.

Bellis nu-l putea găsi pe Doul, care plecase să descopere ce se întîmplase. Își petrecu seara singură. Ar fi trebuit să fie încîntată de eșecul Armadei, dar tristețea o infectase pînă și pe ea. Curiozitatea.

Trecură două zile.

În apa stătută a centrului, lichidele ce se scurgeau din Armada rămaseră în preajmă și orașul începu să pută. Într-una din zile, Bellis și Carrianne făcură o plimbare prin Parcul Croom, dar mirosul și strigătele animalelor încinse de căldură, fie ele sălbatice, fie cele

din ferme, făcuseră atmosfera neplăcută. Nimeni nu se simțea bine afară. Bellis se închise în casă și se apucă de fumat.

În afară de acea scurtă întîlnire cu Carrianne, își petrecu timpul singură. Doul nu mai apăru. Bellis se foia în zăpușeală, fuma și aștepta, privind orașul cum se întoarce la rutina lui. Asta o înfuria. *Cum poate pretinde toată lumea că nu s-a întîmplat nimic?* gîndi ea, privindu-i pe negustorii din Piața Fînului. *Ca și cum ar fi un loc ca oricare altul, ca și cum ar fi vremuri obișnuite.*

Nu se știa încă nimic, deși Krüach Aum, asistenții lui și echipele de ingineri și vînători, nevăzuți, treceau din nou peste calcule, făceau măsurători, reglau aparatele, deși Bellis era convinsă că asta fac.

Trecură două zile.

Tanner zăcea sub oraș, plutind fără nici un gest, cu fața în jos. Ca și cum s-ar fi aflat la intrarea unui tunel pentagonal mărginit de lanțuri. Aliniate cu capul, brațele și picioarele lui, cele cinci lanțuri coborau și convergeau din pricina perspectivei în timp ce dispăreau în beznă.

Era epuizat. Reparațiile frenetice de la prima încercare îl privaseră de somn. Supraveghetorii cu chipuri livide din pricina eșecului țipaseră la el.

Enormul coridor de lanțuri ce se întindea sub el avea mai mult de șase kilometri lungime. Hamul atîrna absolut nemișcat la capăt, în întuneric, mai mare decît orice corabie. Atîrna în puțul de dedesubt, cercetat poate de țiparii cu gură uriașă ce frecventau acele adîncimi.

În timp ce sta la fereastră și citea, Bellis deveni încet conștientă de nemișcarea ciudată: o liniște și o modificare a calității luminii. O pauză nevrotică, de parcă aerul și soarele pîrjolitor așteptau. Își dădu seama șocată de ceea ce se petrecea.

În sfîrșit, își spuse. *Doamne-ajută, au făcut-o.*

De la înălțimea ultimei trepte a scării ce urca pe coșul de fum al vasului *Chromolith*, se uită peste navele Armadei ce se legănau ușor spre catargele *Marelui Răsăritean*. Cercetă din priviri orașul aglomerat. Nu fusese dat nici un avertisment că urma să se facă o altă încercare: oamenii erau peste tot. Stăteau prin piețe și pe străzi, uitîndu-se în sus, încercînd să-și lămurească senzația pe care o aveau.

Cerul începu să se schimbe.

— Sfinte GurăMultă, șopti Bellis. Dumnezeule.

În mijlocul azurului albit de soare ce se întindea peste Armada, o întunecime porni să se desfășoare. La sute de metri deasupra lor, cerul limpede tresări o clipă și scuipă din nimic un norișor, un fir de praf, un atom de impuritate care se desfăcu asemenea unei flori — un truc de magician — , care se tot multiplica din propria substanță.

Se împrăștie iute ca cerneala unei sepii, pătînd cerul, explodînd într-un disc de umbră cu un uruit amenințător.

Vîntul pălmui brusc colibele și turnurile Armadei, făcînd odgoanele să zdrăngăne. Ceva dădea parcă tîrcoale lui Bellis, particule minuscule ca de ceață, o duhoare ocultă coborînd din coșurile de fum ale *Marelui Răsăritean* și răspîndindu-se, scurgeri ale forțelor ce sorbeau norii din nimic. Bellis recunoscu mirosul: lapte de stîncă. Fusese pornită o mașinărie aeromorfică.

Soarele era complet acoperit. Bellis tremura în întunericul și frigul cel nou. Dincolo de limitele orașului, marea devenise agitată, sfîșiată de spume. Zgomotul din cer crescu în intensitate: de la vibrații joase, devenise un tors, apoi un strigăt și în sfîrșit un lătrat de tunete. O dată cu acest zgomot bubuitor, din masa de nori izbucni furtuna.

Vîntul înnebuni. Marea se răsculă. Tunete din nou și, o dată cu ele, întunericul uleios de peste oraș se sparse într-o mie de cioburi, iar prin fiecare crăpătură

lucirã incandescent fulgerele. Ploaia se repezi în șuvoaie urlãtoare, udînd-o leoarcã pe Bellis într-o clipã.

Prin toate districtele orașului, armadorienii se îngrãmãdeau sã se adãpostească. Punțile se goliră imediat. Bãrbați și femei se luptau sã desprindã podurile dintre vasele care începuseră sã se clatine. Din loc în loc se vedeau oameni înmãrmuriți de fricã sau fascinație, asemenea lui Bellis, holbîndu-se la furtunã.

— Drace! strigã Bellis. Sã ne apere Sfîntul GurãMultã!

Nu-și mai putea auzi nici propria ei voce.

Furtuna era tãcutã pentru Tanner care se afla în culcușul adînc al apei centrului. Suprafața de deasupra lui își pierduse integritatea din pricina ploii. Orașul se înalța și se prãbușea în marea care se strãduia sã-l dea jos din cîrcã. Lanțurile uriașe se scuturau sub el.

Chiar și prin tone de apã, Tanner își dãdu seama cã sunetul tunetelor și mișcãrile apei se intensificau. Înotã agitat, așteptînd ca furtuna sã atingã punctul culminant, devenind din ce în ce mai nervos pentru cã violența nu se disipa, ba chiar continua sã crească.

Drace, își spuse el uluit și înfricoșat. *Am pus-o de mãmãligã de data asta! Ce naiba de furtunã mai e și asta? Ce dracu' au fãcut?*

Bellis se ținea strîns de balustradã, îngrozitã cã vîntul ar putea sã o smulgã și sã o zdrobească între corãbii.

Aerul era plin de umbre, o întunecime rãvãșitã de fulgere ca niște blitzuri.

Deși aerul era curãțat de torent, duhoarea ciudatã a vaporilor de lapte de stîncã era puternicã și tot mai intensã. Bellis vedea unde distorsionînd aerul. Fulgerele loveau catargele orașului fãrã încetare, lingînd coloana acoperitã cu fire de cupru de pe *Marele Rãsãritean.*

Armada dansa sub cerul în fierbere. Pe mãsurã ce mașinãriile aeromorfice degajau tot mai multã energie,

modelul fulgerelor începu să se schimbe. Bellis privea norii hipnotizată.

La început, sfîșierile erau întîmplătoare, sclipind ca niște șerpi lucioși în întuneric. Apoi începură să se sincronizeze. Ajunseră în timp tot mai aproape, astfel încît lumina unuia încă mai zgîria retina lui Bellis în timp ce au altul izbucnea, iar traseul lor deveni mai dirijat. Fulgerele se aruncau spre mijlocul norului, dispărînd în miezul lui.

Tunetele deveniră mai intense. Mirosul de lapte de stîncă era prea puternic. Bellis era hipnotizată de ceea ce vedea prin potop, capabilă doar să gîndească *haide haide!* fără să știe ce aștepta de fapt.

Apoi, în sfîrșit, cu un singur bubuit, fulgerele intrară în fază.

Țîșniră din nimic în același timp de la marginile furtunii, sfîșiară aerul negru spre inima ei ca niște spițe, întîlnindu-se în axa furtunii, într-un singur punct de lumină, dureros de intens, punct care scrîșni și *nu se mai dizolvă.*

Energia răbufni, invizibilă, amplificată prin valvele și transformatoarele mașinăriilor oculte, scuipată din coșurile de fum ale *Marelui Răsăritean* și aruncîndu-se spre cer în furtună.

Invocația țîșni spre inima norului.

Steaua de fulgere lucea rece și intensă, albăstruie, tremura, se făcea tot mai strălucitoare, plină de parcă ar fi fost gata să explodeze și atunci

explodă

și un roi de prezențe țipătoare se desprinseră din schijele ei și se aruncară asupra navei, apariții sublimate de energie, de elictricitate, lăsînd dîre de aer ars în goana lor pe cer, capricioase și cu direcție precisă.

Fulmeni. Elementali ai fulgerelor.

Țipau și rîdeau în timp ce alergau în zigzag, strigătele lor fiind ceva între sunet și curent. Fulmenii goniră cu viteză amețitoare pe cer, metamorfozîndu-se

în arcuri de curent, lăsînd o dîră de forme fantomatice în urmă, mimînd siluetele clădirilor din oraș, mimînd pești și păsări și chipuri.

Un grup se azvîrli spre puntea navei *Chromolith*, șuierînd pe lîngă Bellis și aproape înghețîndu-i inima. Trecură razant cu coșul de fum.

De undeva din *Marele Răsăritean* veni un puls de energie și, în tot orașul, elementalii lăsară jocurile și intrară în agitație. Din nou mașinile dădură un puls de energie prin firele de pe vîrful catargului. Fulmenii urlară și dansară de-a lungul lanțurilor și al balustradelor metalice. Începură să se adune în roi. Bellis întoarse capul și îi privi trecînd peste corpul navei ei, prin canalele de apă dintre vase, peste punți spre catargul principal al vaporului uriaș.

Bellis nu băga în seamă ploaia sau tunetele. Nu vedea și nu auzea decît fulgerele vii care delimitau Armada cu lucirea lor rece și pulsau pe acoperișurile cele mai înalte ale orașului. Străbătu cu privirea furtuna și încîlceala de vase. Ca o momeală, o scurgere de energie atîrna la capătul catargului principal al *Marelui Răsăritean.*

Momim o furtună ca să momim elementalii ca să momim avancul, gîndi Bellis ametită.

Fulmenii înconjurară catargul ca un cearșaf de prezențe zbîrlite ce se înfășura asemenea unui vîrtej. Se profilau pe întunecimea furtunii, iluminînd negativ orașul, ca un soare negru, pînă ce o ultimă picătură de energie de legătură țîșni din cabluri.

Fulmenii țipară și începură să se scurgă în metal.

Cu vrăji și mașinării, elementaliștii îi mînau înăuntru.

Elementalii țipau cînd erau răpiți, formele lor erau conduse prin cablaje groase, luminile se stingeau într-o succesiune rapidă. În jumătate de secundă cerul era din nou întunecat.

Elementalii elictrici curgeau sub formă de particule superîncărcate prin rețeaua de cupru, contopindu-se și devenind un șuvoi de energie vie, năpustindu-se în jos

pe scări și prin măruntaiele *Marelui Răsăritean*, prin mașinăria alimentată cu lapte de stîncă și pătrunzînd în capetele lanțului ce se întindea în riftul de pe fundul mării.

Sub milioane de tone de apă, această substanță condensată a unui trib de elementali ai fulgerelor țîșni prin verigile lanțului, prin știfturi de grosimea catargelor și scăpă în apă ca o săgeată de energie masivă ce străluci orbitor și se aruncă în adîncul găurii de scurgere, distrugînd orice urmă de viață întîlnită în cale pînă ce se înfipse în membrana dintre dimensiuni, la mulți kilometri adîncime.

În cala *Marelui Răsăritean*, mașinăria alimentată cu lapte de stîncă bîzîia, trimițînd pulsuri puternice de-a lungul lanțului.

Abia acum se porni o tulburare sub mare și abia acum semnalele ademenitoare ale mașinii, imposibil de auzit de către viețuitoarele născute în mările din Bas-Lag, aveau efect.

Tanner Sack se cufundă în apa crepusculară. Furtuna s-a disipat aproape instantaneu, iar marea de deasupra lui strălucește. Tanner se pune singur la încercare, continuînd să coboare cît poate de mult în zona disfotică.

Mai sînt și alții în jurul lui: homori, oameni-amfibie și John Bastardul, presupune el, curioși să ajungă cît mai jos, dar nu-i poate vedea. Apa e rece, tăcută și densă.

Simte pulsurile de energie trecînd pe lîngă el prin lanțurile enorme. Știe că evenimente uluitoare se petrec chiar sub el și, ca un copil, își face plăcerea și se tot afundă în întuneric. Nu a mai înotat niciodată așa de adînc, dar urmează lanțul cît poate de mult, îmbărbătîndu-se, aclimatizîndu-se pe măsură ce presiunea îl apasă. Tentaculele i se întind și par să încerce să prindă ceva, ca și cum s-ar putea trage în jos, agățîndu-se de substanța apei.

Îl doare capul: sîngele i se comprimă. Rămîne nemișcat în apă atunci cînd nu mai poate coborî. Nu știe cît de mult s-a scufundat. Nu poate vedea lanțul de lîngă el. Nu poate vedea nimic. Este suspendat în frig și întuneric și este singur.

Trece mult timp, în vreme ce semnalele mașinii continuă să reverbereze ademenitor în adînc. Totul e nemișcat.

Pînă ce Tanner deschide ochii (*nici nu știa că-i ținea închiși*).

Se auzise un sunet, un scîrțîit brusc, ca și cum s-ar fi întins o articulație. Un huruit lung ce traversează apa ca un cîntec de balenă pe care îl simte mai mult în stomac decît în urechi.

Tanner e nemișcat. Ascultă.

Știe ce tocmai a auzit.

A fost zăbala hamului de o jumătate de kilometru — buloanele și șuruburile și bolțurile lungi cît o corabie — potrivindu-se peste bot. Ceva ieșise să adulmece prin straturi de apă și realitate ca să cerceteze delicioasele pulsuri de lapte de stîncă și își băgase gîtul în jug, iar spini cît trunchiurile de copaci se încordaseră și îi străpunseseră carnea, legăturile se strînseseră și creatura fusese prinsă.

Din nou liniște și nemișcare. Tanner știe că deasupra lui taumaturgii și inginerii trimit semnale măsurate cu grijă în cortexul creaturii, îmblînzind-o, mîngîind-o.

Simte schimbări fine de curenți și temperatură — valuri taumaturgice revărsîndu-se de jos peste el.

Tanner simte vibrațiile pe piele și apoi, mai tare, înăuntrul lui.

Creatura se mișcă, mult sub franjurii muribunzi ai soarelui, în apa nocturnă de la kilometri adîncime, dincolo de peștii-lanternă și crabi, eclipsînd palida lor fosforescență. O simte strecurîndu-se mai aproape,

deplasînd mase uriașe de apă rece și trimițîndu-le în sus din abis, ca într-un flux neobișnuit.

Este complet absorbit.

Un bubuit leneș face apa să se cutremure. Tanner își imaginează un apendice monstruos pălmuind în șagă placa continentală, un apocalips lipsit de minte distrugînd nenumărate viețuitoare primitive de pe fundul apei.

Apa din jurul lui se învîrtejește. Valuri taumaturgice se ridică disonante din gaură. Un spasm brusc de presiune acvatică, apoi un foarte slab bubuit ajunge la urechile lui Tanner. Nesigur, se străduiește să asculte.

Este o bătaie slabă, regulată, pe care o simte în măruntaie. O bătaie greoaie, sfărîmătoare. Stomacul i se întoarce.

O aude doar o clipă, un capriciu al spațiului și al taumaturgiei, dar știe ce reprezintă, iar asta îl paralizează.

E o inimă de mărimea unei catedrale, bătînd mult sub el în beznă.

Pe treptele ude de ploaie, sub soarele puternic și cerul fără nori, Bellis aștepta.

Armada era ca un oraș fantomă. Toți locuitorii se ascundeau, încă îngroziți.

Ceva se întîmplase. Bellis simțise deplasarea *Chromolith*-ului și zbîrnîitul lanțurilor. Trecuseră multe minute de liniște.

Tresări, auzind din nou zgomotul metalic: o percuție lentă, amenințătoare a lanțurilor de sub oraș care se mișcau, se ridicau și se întindeau, ieșind din gaura de scurgere de sub lume, întorcîndu-se în dimensiunea lor, înmuiate complet în apa Oceanului Agitat.

Se deplasară încet de la verticală, întinzîndu-se pînă ce ajunseră întinse în fața orașului. La kilometri adîncime, hamul abia ajunsese deasupra fundului mării.

Se auzi o duduit și Armada se scutură, navele ei se așezară într-o poziție nouă, trase într-o direcție nouă de dedesubt, modificîndu-și geografia.

Orașul începu să se miște.

Spasmul aproape că o dărîmă pe Bellis.

Era ametită cu totul.

Orașul se *mișca.*

Se îndrepta spre sud, lejer, eclipsînd tot ceea ce se realizase pînă atunci cu nenumărate remorchere.

Bellis vedea valurile ridicate de corăbiile de pe margine. Vedea răvășirea dîrei lăsate de oraș. Mergeau atît de repede, încît lăsau o *dîră.*

De la marginea Armadei la orizont, flota de nave neancorate ale orașului — piratii-negustori, fabricile, mesagerii, navele de război și remorcherele — se deplasau acum cu viteză maximă. Se întorceau cu fața spre oraș, porneau motoarele, desfășurau pînzele ca să-și ajungă din urmă portul.

Pe toți zeii, gîndi Bellis, uluită. *Probabil că nu le vine să-și creadă ochilor.* Dinspre cel mai apropiat vas, Bellis auzi un cor de exclamații de încîntare. Marinarii stăteau pe punte și aclamau.

Uralele fură preluate, încetul cu încetul, peste tot în Armada, pe măsură ce lumea începea să apară: deschizînd ferestre și uși, ieșind din ascunzători, ridicîndu-se de după balustradele în spatele cărora se pitiseră. Oriunde se uita Bellis vedea cetățeni strigînd. Aclamau Amanții. Țipau încîntați.

Bellis privi spre mare, spre valurile care treceau pe lîngă orașul în mișcare. Pe lîngă orașul remorcat.

La capătul frîielor de șase kilometri lungime, răsfățat de mașinăria cu lapte de stîncă, prins în strînsoarea cîrligelor, avancul înainta constant și curios prin ceea ce era pentru el o mare străină.

Interludiul VII: Canalul Vasiliscului

Preț de patru săptămîni, *Tetneghi Dustheart* fusese pe mare.

Galionul înfruntase furtuni de vară înfricoșătoare. Se potolise între Gnurr Kett și Perrick Nigh. În canalele primejdioase ale Insulelor Mătrăgunei, trecu prea aproape de o stîncă fără nume și fusese invadat de niște zburătoare care îi sfîșiaseră pînzele și îi omorîseră cîteva maimuțe de pe catarge. În apele reci de lîngă coasta de răsărit a ținutului Rohagi, corabia fusese atacată — dintr-o întîmplare nefericită — de o navă crobuzoniană. Datorită unui vînt norocos, *Tetneghi Dustheart* depăși vaporul, alegîndu-se cu pagube care o încetiniră, dar nu o distruseră.

Echipajul de cactuși fluieră instrucțiuni maimuțelor epuizate de deasupra și urîta corabie se apropie de pacea portului, străbătînd canalul către Golful de Fier.

A doua zi după întîlnirea cu Tanner Sack, cînd căpitanul Nurjhitt Sengka anunță noile ordine echipajului, acesta reacționă cu uimirea și neplăcerea pe care le așteptase. Disciplina relaxată a vaselor din Dreer Samher le permitea să se exprime mai liber și îi spuseseră căpitanului Sengka că nu sînt de acord, că sînt supărați, că-și părăsesc posturile, că anofelii aveau nevoie de mai mulți paznici decît cei cîțiva care urmau să fie lăsați acolo.

El rămase implacabil.

Cu fiecare ghinion de pe drum, cu fiecare eveniment, cu fiecare minut, mîrîitul echipajului se făcuse tot mai

puternic. Dar Sengka, hotărînd să-și riște cariera pe promisiunile scrise căpătate de la Tanner, nu se abătu de la planul lui. Și reușise pînă acum să țină în frîu mînia echipajului, să-i facă să aștepte prin indicații vagi și prin semne conspirative.

Acum, *Tetneghi Dustheart* se tîrîie spre Marele Catran. Curbele ostentative ale galionului, aurite, sînt estompate de vremea proastă de primăvară care îi șochează pe cactuși și estetica lor împopoțonată a mărilor de sud devenită absurdă în nuanțele maronii și mucegăite ale insulelor pe lîngă care trec.

Sînt bătuți de vînt, de ploi, și epuizați. Echipajul e nerăbdător. Sengka pipăie punga sigilată.

Nu mai e mult. Sînt aproape de lagună, de rîu, de clădirile de cărămidă și de poduri. În apa din jur se văd tot mai multe stînci. Canalul devine mai puțin adînc. Coasta e foarte aproape.

Căpitanul Sengka privește atent sigiliul Noului Crobuzon de pe micul pachet pe care-l transportă. Îl cîntărește în mîna lui mare: pielea, cutia sigilată cu ceară: oferta unei recompense pe care Noul Crobuzon o va onora; scrisoarea de alarmă, avertismentul melodramatic asupra războiului scris într-un cod obscur, absurd, fără înțeles; colierul fără valoare care justifică cutia; și sub fundul acoperit cu catifea al cutiei, închis în fundul dublu, în rumeguș, un disc greu de mărimea unui ceas mare și o scrisoare lungă cu o caligrafie minusculă.

Darul secret al procuratorului Fennec către Noul Crobuzon și mesajul lui real.

Interludiul VIII: Altundeva

Se petrecuse o pătrundere uluitoare în lume. Marea are un gust nou.

Ce-i asta?

Nici unul dintre vînători nu știa.

Ce înseamnă această spargere mișcarea asta bruscă deschiderea pătrunderea încălcarea sosirea asta? Ce este acela care a venit?

Nici unul dintre vînători nu știa. Nu puteau spune decît că marea se schimbase.

Semnele sînt peste tot. Curenții sînt speriați, își schimbă direcția ușor, ca și cum ar exista un nou obstacol în calea lor pe care nu știu cum să-l evite. Salinele țipă și bălmăjesc disperate să comunice ceea ce știu.

Chiar și o prezență atît de masivă ca aceasta este o modificare minusculă la scara lumii. Aproape infinit de mică. Dar vînătorii sînt sensibili la modificările apei la un nivel mai mic decît cel atomic și știu că s-a întîmplat ceva.

Creatura cea nouă are un iz unic, dar urma de particule, de reziduuri și de gust nu operează după legile fizicii din Bas-Lag. Gravitația, mișcarea browniană, existența fizică nu se potrivește pe de-a-ntregul. Vînătorii pot simți gustul, dar nu-l pot urmări.

Cu toate acestea, nu se opresc din încercare. Pentru că e evident că e lucrarea orașului plutitor și pentru că, odată găsit obiectul lent și uriaș, își vor găsi și prada.

Timpul se mișcă grăbit.

Bule de apă, dulce și sărată, respirate de semeni la mulți kilometri distanță, se ridică, păstrîndu-și integritatea chiar fiind înconjurate de propria lor substanță, se strecoară prin mici răsuflători taumaturgice și se ridică fără întrerupere, la distanțe mari față de locul de unde au pornit. Se sparg de urechile vînătorilor, aducînd mesaje de acasă. Zvonuri și povești sub formă de apă. De la groac'h și magii din Gengris, de la spionii din Golful de Fier.

Auzim lucruri, spune o voce.

Vînătorii se adună și își varsă energia, tremurînd și cu efort, folosindu-se de focalizatoare, de moaștele morților. Liderii lor șoptesc răspunsul și vorbele vînătorilor se transformă în bule ce traversează din nou distanța spre casă.

Ceva nou a pătruns în mare, spun ei.

Și cînd conversația s-a încheiat, magii, tăcuți în bezna de foarte departe de sub suprafața Oceanului Agitat, la cinci mii de kilometri de casa lor, clipesc și scutură din cap, iar sunetul care a ajuns la ei de dincolo de lume se dizolvă în apa care l-a purtat.

Corăbii vin, spun ei vînătorilor. *Multe. Repede. Din Golful de Fier. Vînează și ele. Caută, ca și noi. Traversează marea. Surorile noastre și frații noștri sînt cu ei, agățați ca niște pești-ventuză, ne cîntă. Îi putem găsi cu ușurință.*

Corăbiile. Corăbiile caută același lucru ca și noi. Ele știu încotro se îndreaptă. Au mașinării care le arată.

Le urmărim, iar ele urmăresc pentru noi.

Vînătorii rînjesc cu dinții lor foarte lungi și scot lătrături de apă în chip de rîsete, strîngîndu-și membrele în forme alungite și îndreptîndu-se spre nord, în direcția care le fusese arătată, țintind spre locul în care va fi flotila Noului Crobuzon. Așa că o vor intercepta și se vor alătura trupelor lor și în sfîrșit își vor găsi prada.

Partea a Șasea

Călătorul Zorilor

Capitolul Treizeci și trei

Avancul, urmat de Armada, păstra un ritm stabil, neschimbat — mereu spre nord. Nu chiar atît de rapid ca o navă, dar de multe ori mai rapid decît fusese în stare orașul pînă acum.

Navele armadoriene se întorceau în fiecare zi. Mecanismele lor secrete le arătaseră viteza fără precedent a portului lor și alergau peste mare cuprinse de panică sau jubilînd cu prada lor de bijuterii, hrană, cărți și sol fertil.

Marinarii întorși rămîneau uluiți de priveliștea orașului. Flota de remorchere și vase cu abur care înconjura de obicei orașul îl urma ca o masă separată acum, ca un al doilea oraș ce se dezintegra, loial și inutil, de vreme ce Armada se propulsa prin mijloace proprii.

Unele nave devenite inutile fuseseră integrate în substanța orașului, agățate și sudate, golite și remodelate, folosite ca bază pentru construcții. Altele fuseseră convertite în nave-pirat, dotate cu blindaj și arme de o sută de feluri. Erau nave troglodite, cu echipaje pestrițe.

Orașul se îndrepta spre nord-nord-est, dar apăreau deviații într-o parte sau alta, pentru a evita vreo furtună sau vreo insulă stîncoasă sau vreo neregularitate de pe fundul oceanului pe care cetățenii Armadei nu o puteau vedea.

Piloții de pe *Marele Răsăritean* erau echipați cu un stoc de rachete pirotehnice de mai multe culori. Cînd cursul avancului trebuia corectat, trăgeau o combinație

de rachete după un model prestabilit. Inginerii din celelalte districte răspundeau acționînd scripeți masivi care scurtau un lanț sau altul.

Avancul răspundea, fără să se plîngă și blînd ca o vacă. Modifica direcția (*cu o scuturare de aripioare sau filamente sau labe sau cine știe ce*) ca răspuns la ușoara smucitură. Se lăsa condus.

În adîncul *Marelui Răsăritean*, lucrul din camera mașinilor deveni în scurt timp o rutină. În fiecare zi arzătoarele erau alimentate cu o porție nouă de lapte de stîncă extras de *Sorghum*, trimițînd un puls constant mîngîietor prin lanț și prin țepi spre cortexul avancului.

Creatura imensă era drogată, amețită de plăcere, lipsită de minte ca un mormoloc.

La început, după invocarea avancului, cînd devenise limpede faptul că taumaturgia, vînătoarea chiar funcționaseră, că fiara de poveste pătrunse în Bas-Lag, populația Armadei intrase într-un fel de isterie din pricina entuziasmului.

În prima noapte avu loc o petrecere spontană. Decorațiile folosite la festivalul de sfîrșit de trimestru fuseseră scoase din nou și bulevardele și piețele din oraș se umpluseră cu șiruri de dansatori, femei și bărbați, khepri și cactuși, crustați și alții, ducînd o mulțime de modele de hîrtie înfățișînd avancul, fiecare după cum și-l imagina.

Bellis petrecu noaptea într-o tavernă cu Carrianne, înveselită de evenimente în ciuda propriilor sentimente. A doua zi era obosită și abătută. Era a treia zi de Markindi din Trimestrul Cărnii, iar Bellis cercetă calendarul Noului Crobuzon pe care și-l notase și descoperi că era a cincisprezecea zi din Ajunul Uităturii Piezișe. Acest lucru o deprimă. Nu credea că influența negativă a festivalului ajungea pînă aici, dar coincidența sosirii avancului tocmai la acea dată îi inducea un disconfort.

Pe măsură ce treceau zilele, chiar dacă bucuria era încă proaspătă, chiar cu mirarea de a se trezi în fiecare

zi pe o mare ce se lovea de orașul în mișcare, Bellis simțea crescînd o anume anxietate în Armada. Punctul central al acestui sentiment era faptul că Amanții din districtul Țiparului, cei care controlau avancul, se îndreptau spre nord fără să spună de ce.

Discuțiile despre ținta spre care avancul ducea orașul fuseseră pînă acum, în general, neclare. Reprezentanții Țiparului insistaseră asupra vitezei și forței creaturii, asupra abilității de a scăpa de furtuni și de mările pustii, de a naviga pe vreme frumoasă în care să crească recoltele. Mulți cetățeni presupuneau că orașul se va îndrepta spre o climă mai caldă, acolo unde erau puține puteri maritime, unde bunurile și cărțile și solul și restul prăzilor puteau fi luate cu ușurință de pe țărmuri. Partea de sud a ținutului Kudrik sau poate Marea Codex. Pe acolo pe undeva.

Dar zilele treceau și orașul continua să se îndrepte spre nord, fără să încetinească, fără să devieze. Armada se îndrepta spre un loc precis comandat de Amanți și nu se spunea nimic despre asta.

— Vom afla destul de curînd, spuneau loialiștii prin tavernele de la docuri. Nu au nimic de ascuns față de noi.

Dar nici atunci cînd ziarele, oratorii publici și criticii se organizară destul de bine ca să ridice întrebarea în opinia publică, nu veni nici un răspuns. După o săptămînă, prima pagină a *Steagului* conținea doar două cuvinte uriașe: Unde Mergem?

Tot nici un răspuns.

Erau și dintre aceia pentru care tăcerea nu conta. Ceea ce conta era că Armada devenise o mare putere care controla ceva mai teribil decît își puteau imagina. Detaliile călătoriei nu erau problema lor, după cum nu fusese nici înainte.

— Întotdeauna am lăsat asta în seama celor care iau decizii, spuneau unii.

Dar înainte nu se luaseră decizii adevărate în această privință, doar înțelegeri în ce direcție aproximativă aveau să tragă remorcherele, în speranța că într-un an

sau doi — dacă curenții și Torsiunea aveau să permită — orașul avea să ajungă în ape mai bune. Acum, o dată cu avancul, apăruse o nouă putere, iar unii își dădeau seama că totul se schimbase — că acum se puteau lua decizii adevărate și că Amanții erau cei care le luau.

În lipsa informațiilor, zvonurile înfloreau. Armada se îndrepta spre Marea Moartă a Gironellei, unde apa se osificase cu valuri cu tot, înmormîntînd toate viețuitoarele din ea. Se îndrepta spre Almstrom, la capătul lumii. Se îndrepta spre papa cacotopică. Spre tărîmul fantomelor, spre cel al lupilor vorbitori, spre ținuturile în care oamenii aveau ochii de nestemate sau dinții de cărbune, spre ținutul colalilor inteligenți sau spre imperiul ciupercilor sau poate în altă parte.

În a treia zi de Cărți a trimestrului, Tintinnabulum și echipajul lui părăsiră Armada.

O mare parte a ultimilor zece ani, *Castorul* fusese legat aproape de vîrful Țiparului, la întîlnirea cu districtul Scrumbiei. Legat lîngă Tolpandy, stătuse mult timp alături de un crucișător care devenise centru comercial, cu cenușiul acoperit de culori comerciale, cu tunurile devenite inutile înconjurate de buticuri.

Lumea uitase că nava *Castor* nu era sudată permanent. Fusese legată de oraș numai prin poduri, lanțuri și odgoane. Legăturile acestea fuseseră acum desfăcute.

Sub soarele dogoritor, vînătorii izbiră cu paloșele și se desprinseră de carnea Armadei, ajungînd să plutească liber, ca un corp străin. Între *Castor* și marea largă se desfăcu o potecă printre vase. Podurile fură demontate, legăturile desfăcute; barja *Semn Rău* deschidea drumul spre districtul Scrumbiei, apoi pe lîngă *Grija lui Darioch* cu casele ei ieftine și industria gălăgioasă. Continuă pe lîngă *Dearly*, un submersibil de mult obligat să stea la suprafață, cu un teatru amenajat în interior, apoi ocoli printre o corabie veche de pescari și o corabie-car al cărei jug era decorat acum

cu lumini colorate; urma apoi un spațiu deschis și dincolo de el, Grădina Sculpturilor din districtul Scrumbiei de pe Thaladin, la marginea Armadei.

Dincolo de asta, marea.

Navele ce străjuiau poteca erau înțesate cu lume strigînd urări de rămas-bun *Castorului.* Străjerii și gardienii Scrumbiei aveau grijă ca noul canal să fie necirculat. Marea era calmă și înaintarea avancului continuă.

Cînd primul ceas din oraș bătu miezul zilei, motoarele *Castorului* porniră, stîrnind mare agitație în mulțime. Vasul, ceva mai lung de treizeci de metri, cu turnul lui absurd de înalt, începu să înainteze sub uralele mulțimii.

Podurile, parîmele și lanțurile fură prinse la loc. *Castorul* alunecă asemenea unei așchii din carnea orașului care se vindeca în urmă.

În multe locuri, calea era doar ceva mai lată decît *Castorul* și uneori acesta atingea navele vecine, impactul fiind absorbit de odgoane și de tampoane. Înainta lent, înghiontindu-se către marea largă. Alături, mulțimea striga și făcea din mînă, triumfătoare de parcă ar fi eliberat vînătorii după ani de încarcerare.

Corabia alunecă în sfîrșit pe lîngă *Thaladin* în ocean, călătorind în aceeași direcție cu avancul, dar mai repede, ca să poată ieși din oraș. În larg, *Castorul* își păstră viteza ridicată, ocoli partea din față a orașului și se îndreptă spre sud, lăsînd orașul să treacă pe alături, tras de avanc. Armada înaintă pînă ce *Castorul* ajunse la marginea Orologiului; apoi trecu prin dreptul intrării deschise de la docurile Basilio, aglomerate cu vase; apoi trecu pe lîngă Jhour, iar motoarele *Castorului* se ambalară din nou, și se îndepărtă printre navele libere ce înconjurau și urmau orașul. Nava lui Tintinnabulum trecu printre ele, aruncîndu-și din mers tampoanele, cauciucul și pînzele înmuiate în catran, înainte să dispară spre orizontul sudic.

Multă lume urmări *Castorul* din Grădina Sculpturilor pînă ce acesta dispăru dincolo de curbura Armadei. Printre privitori se aflau Angevina și Șekel, ținîndu-se de mînă.

— Și-au făcut treaba, spuse Angevina.

Era încă șocată să se vadă fără slujbă, dar nu părea să regrete prea mult.

— Au terminat treaba pentru care au fost aduși aici. De ce să mai fi rămas? Știi ce am auzit? continuă ea pentru a domoli nerăbdarea lui Șekel. Am auzit că ar fi fost tentați să mai stea o vreme, dar că nu voiau să meargă acolo unde se duc Amanții.

Tanner privea înaintarea *Castorului* de dedesubt.

Nu era tulburat că orașul se îndrepta spre nord, nici că nu știa încotro se îndreaptă. Își dădu seama cu plăcere că invocarea avancului nu însemna sfîrșitul proiectului Țiparului. Îi venea greu să-i înțeleagă pe cei care văzuseră în asta un soi de trădare, care erau mînioși, intimidați de propria lor ignoranță.

Nu credeți însă că e minunat? îi venea să le spună. *Nu s-a terminat! Mai sînt multe de făcut! Amanții ne mai rezervă și altceva. Putem face mai mult; sînt lucruri mai mari în joc. Mergem și mai sus!*

Petrecu tot mai multe ore sub apă, ieșind doar ca să-și petreacă timpul liber de unul singur sau, cîteodată, cu Șekel, care devenea tot mai tăcut pe măsură ce treceau zilele.

Tanner se apropie mai mult de Hedrigall. Ca o ironie, Hedrigall era unul dintre cei care se opuneau drumului spre nord, dintre cei nemulțumiți de tăcerea Amanților. Dar Tanner știa că loialitatea lui Hedrigall pentru Țipar era la fel ca a lui, puternică, și că nu era nimic pervers în neliniștea acestuia. Hedrigall era un critic inteligent și atent care nu trata loialitatea lui Tanner orbește, care înțelegea încrederea și dăruirea lui Tanner pentru Amanți, privind cu seriozitate poziția lui față de aceștia.

— Știi bine că sînt șefii mei, Tanner, spusese el, și știi că nu am sentimente deosebite pentru ținutul meu de baștină. Dreer Samher nu înseamnă nimic pentru mine. Dar... asta e prea mult, Tanner, omule — tăcerea asta. Lucrurile erau aranjate. Nu era nevoie de asta. Ar fi trebuit să ne spună ce se petrece. Așa, își pierd încrederea noastră; își pierd legitimitatea. La naiba, camarade, ei depind de asta. Ei sînt numai doi, iar noi, numai Croom știe cîte mii. Asta nu e bine pentru Țipar.

Aceste sentimente îl stînjeneau pe Tanner.

Sub apă era cel mai fericit. Viața de dedesubt era aceeași ca înainte: norii de pești, John Bastardul, scufundătorii în costume de piele și metal, atîrnați la capătul frînghiilor lor, oamenii-amfibie din districtul Culcușului, homorii, umbrele submersibilelor ca niște balene pe sub oraș. Flotoarele platformei *Sorghum* din care ieșeau pilonii construiți din grinzi. Tanner Sack însuși, înotînd de la o treabă la alta, dînd instrucțiuni sau sfaturi colegilor lui, primind și dînd ordine.

Dar nimic nu mai era ca înainte; totul era complet diferit. Pentru că dincolo de această activitate banală, învăluind masa de nave ca într-o pentagramă, cele cinci lanțuri coborau piezișe agățate de avancul aflat la kilometri adîncime.

Zilele lui Tanner erau mai grele ca înainte. Înota tot timpul numai ca să țină pasul cu Armada. De multe ori se trezea prinzîndu-se de vreun stîlp, de vreo bucată de lemn acoperită cu scoici ca să se lase remorcat. La sfîrșitul zilei, cînd ieșea din apă și se întorcea în apartamentul lui, era epuizat cu totul.

Gîndurile la Noul Crobuzon îi acaparau mintea din ce în ce mai mult. Se întreba dacă mesajul pe care-l trimisese reușise să ajungă. Spera din tot sufletul. Nu-și putea închipui prima lui casă devastată de război.

Temperatura nu se modifică. Fiecare zi era caldă și inundată de lumină. Norii care apăreau erau amenințători, nori de furtună sau elictrici.

Amanții, anofelul Aum, Uther Doul și restul grupului se retrăseseră în *Marele Răsăritean* să lucreze la noul lor proiect secret. Restul savanților fuseseră puși pe liber și erau acum neconsolați și supărați.

Bellis își încheiase treaba. În timpul programului, din dorința de a fi printre prieteni, începuse să vorbească din nou cu Johannes. Și el era, ca și ea, unul dintre cei eliminați. Avancul era prins — rolul lui era terminat.

Johannes încă mai era supărat pe ea. Se plimbau pe străzile clătinate ale Armadei, oprindu-se pe la cafenele și grădini, în vreme ce copiii piraților se jucau în jurul lor. Amîndoi primeau diurnă și puteau trăi bine de pe o zi pe alta, dar acum orele le treceau greu și fără scop. Nu-i aștepta nimic în afară de alte zile, iar Johannes era furios. Se simțea părăsit.

Pentru prima dată de cînd își amintea Bellis, Johannes începu să pomenească Noul Crobuzon în mod regulat.

— Ce lună e acasă? întrebă el.

— Uitătură, răspunse Bellis, certîndu-se pentru că nu se prefăcuse a se gîndi mai mult.

— S-a terminat iarna acolo, în Noul Crobuzon, spuse el, arătînd cu capul spre vest. Acum e primăvară.

Primăvară. *Și eu sînt aici*, gîndi Bellis, *după ce mi s-a furat iarna.* Își aminti de călătoria pe rîu spre Golful de Fier.

— Crezi că au aflat deja că nu am mai sosit niciodată? șopti el.

— Nova Esperium și-a dat seama cu siguranță, spuse Bellis. Sau presupun că avem o întîrziere foarte gravă. Vor aștepta următorul vas din Noul Crobuzon, probabil peste vreo șase luni, ca să dea de știre. Așa că acasă nu se va afla încă mult timp.

Stăteau și sorbeau din cafeaua subțire.

— Mă întreb ce se mai întîmplă pe-acolo, spuse Johannes într-un tîrziu.

Nu-și vorbiră mult, dar atmosfera era plină de tăcerile lor.

Lucrurile încep să ia viteză, își spuse Bellis, neînțelegîndu-și complet gîndurile. Părerile ei despre Noul Crobuzon nu păreau aceleași cu cele ale lui Johannes: și-l imagina ca într-un glob de sticlă, nemișcat. Nu se gîndea la el *la timpul prezent.* Poate că îi era frică.

Era aproape singura care știa ce s-ar fi putut întîmpla, ce războaie s-ar fi putut duce pe malurile Catranului și ale Molimei. Era uimitor să-și închipuie că orașul, dacă ar fi fost salvat, s-ar fi datorat ei. Sau poate nici nu a fost salvat.

Nesiguranța, gîndi ea, *tăcerea, ceea ce s-ar fi putut întîmpla, ceea ce s-ar putea întîmpla... ar trebui să mă strivească.* Dar nu. Bellis avea impresia că așteaptă.

Petrecu seara cu Uther Doul.

Stăteau la băut împreună cam o noapte din trei. Sau se plimbau prin oraș, fără direcție, sau se întorceau în camera lui, uneori într-a ei.

Uther nu o atingea niciodată. Bellis era sătulă de reticența lui. El lăsa să treacă minute întregi fără să vorbească, apoi se apuca să spună cine știe ce poveste cu iz fabulos drept răspuns la vreo întrebare vagă. Vocea lui minunată o subjuga și uita de frustrare pînă la sfîrșitul poveștii.

Uther Doul avea în mod evident un avantaj din tovărășia ei, dar Belis nu înțelegea care. Nu o mai intimida, cu toate secretele pe care le avea față de el. Cu toată priceperea lui în ale luptei, cu toată strălucirea în ramuri obscure ale teologiei și științei, îl vedea mai pierdut și mai confuz decît ea, ca unul îndepărtat din toate societățile, nesigur pe norme și interacțiuni, refugiat în spatele unui autocontrol rece. Se simțea în siguranță în prezența lui.

Era puternic atrasă de el. Îl dorea: puterea lui și autocontrolul, vocea lui frumoasă. Înteligența lui rece, faptul evident că o plăcea. Senzația că va controla mai

mult decît el situația, orice s-ar fi întîmplat între ei, și asta nu numai pentru că ea era mai în vîrstă. Nu cocheta, dar manevra mai bine decît el dinamica lucrurilor.

Însă el nu o atingea niciodată. Bellis era neliniștită din pricina asta.

Nu avea nici un sens. Comportarea lui dovedea dorința reprimată, incompetentă, dar și altceva. Manierele lui erau ca un compus chimic din care Bellis putea identifica pe loc cele mai multe componente. Exista însă una misterioasă pe care nu o înțelegea, care modifica totul. Și cînd Bellis deveni plină de dorință și de dor pentru Doul, deși ar fi trebuit să facă ea pasul decisiv, se reținu, intimidată de secretul lui. Nu era sigură că avansurile ei vor primi răspuns. Și nu voia să riște un refuz.

Dorința lui Bellis de a face sex cu el deveni împovărătoare — pe lîngă atracția fizică, simți nevoia să limpezească lucrurile. *Ce face?* gîndi ea, iar și iar.

Nu mai auzise nimic de Silas Fennec de mai multe zile.

Cu degetele de la picioare atingînd țeava rece a unui tun străvechi, privind în jos de la o înălțime mai mare decît catargul principal al Marelui Răsăritean, *omul stă nemișcat și balansul valurilor pe lîngă bărci îl face să se simtă în cădere.*

Pe zi ce trece e tot mai puternic. Mai controlat, mai sigur pe el, mai exact în mașinațiunile lui.

Săruturile lui devin tot mai languroase.

Omul ține statueta în mînă și mîngîie aripioara cu vîrful degetelor. Gura îi este încă însîngerată și sărată de ultimul sărut.

Se deplasează prin oraș în modul imposibil oferit de statuetă. Spațiul și forțele fizice își pierd înțelesul pentru el cînd simte furnicături pe gură și pe limbă de la apăsarea rece și sărată a pietrei. Omul pășește înainte

și calcă pe apa dintre vase, nevăzut, tot înainte, și se ascunde în umbra pantofului unui străjer.

Aici, acolo și înapoi. Călătorește prin oraș, luînd urma zvonurilor și informațiilor pe care le împrăștiase chiar el. Își privește propria influență răspîndindu-se ca un antibiotic într-un trup bolnav.

Totul e adevărat. Tot ce spune el e adevărat. Discordia pe care o lasă în urmă ca o dîră de șoapte și pamflete și articole este o reacție corectă.

Omul alunecă sub apă. Marea i se deschide și el alunecă de-a lungul unui lanț uriaș către fiara inimaginabilă, animalul de povară care-și întinde extremitățile în locurile cele mai profunde. Cînd are nevoie de o gură de aer se apropie de statuetă, siluetă grotescă, lucind slab, biotic, în marea înnoptată, cocoșată, burete cu dinți, gaură în beznă cu ochiul holbat batjocoritor, neagră ca smoala, și o sărută cu pasiune, îi simte biciuirea limbii cu un dezgust pe care nu-l refuză.

Iar statueta îi suflă aer.

Sau încovoaie spațiul din nou și își ridică bărbia — la metri întregi de locul unde se află —sparge apa cu fața și își umple plămînii cu aer.

Omul se mișcă prin apă fără să dea din mîini sau picioare, mișcînd aripioara statuetei ca pe un propulsor. Se strecoară pe lîngă cele cinci lanțuri, tot în jos pînă ce se înspăimîntă de întuneric și frig și liniște (mai puternică decît el) și se ridică din nou pentru a păși prin compartimentele secrete ale orașului.

Toate districtele îi sînt deschise. Intră în toate vasele-amiral cu ușurință și fără ezitare, în afară de unul. Vizitează Marele Răsăritean *și* Therianthropus *din districtul Scrumbiei,* Zeitatea Sărată *din Tot-al-Tău și pe toate celelalte — cu excepția* Urocului.

Îi este teamă de Brucolac. Cu tot sărutul statuetei, nu riscă să dea nas în nas cu vampirul. Nava selenară este în afara limitelor lui — o promisiune pe care și-a făcut-o și pe care o respectă.

Omul exersează celelalte lucruri pe care le-a învățat de la statuetă în timp ce îi lingea gura. Poate să facă mai multe decît să călătorească și să se infiltreze.

E adevărat ce se spune despre cartierul bîntuit: este locuit. Prezențele acelea de pe corăbiile vechi văd ce face el însă nu-l deranjează.

Statueta îl protejează. Se simte de parcă ar fi amantul ei. Îl ține în siguranță.

Capitolul Treizeci și patru

De cînd fusese furată, platforma *Sorghum* forase timp de multe săptămîni, astfel că în districtul Țiparului existau acum mari rezerve de petrol și de lapte de stîncă. Dar Armada era înfometată, aproape la fel de vorace ca Noul Crobuzon.

Înainte ca Țiparul să dețină platforma *Sorghum*, vasele Armadei se descurcau numai datorită grijii pentru resursele pe care le furau. Acum, cererea lor crescuse din pricina rezervelor disponibile. Chiar și navele aliate cu districtele Acalmiei și Culcușului se foloseau de petrolul furnizat de Țipar.

Laptele de stîncă era mult mai prețios și mai rar. În depozitele păzite din *Marele Răsăritean*, lichidul greu băltea în borcane înșirate. Camera era securizată și izolată prin procese geotaumaturgice pentru a elimina orice emanații primejdioase. Mașinăria care trimitea impulsuri către creierul avancului funcționa cu acest combustibil, iar taumaturgii și tehnicienii-operatori urmăreau cu atenție rezervele. Știau exact cît le trebuia.

Tanner, Șekel și Angevina cercetară aerul de deasupra platformei *Sorghum* și nu văzură nici o emanație.

Stăteau împreună într-o berărie ambulantă de pe *Dober*, sub o prelată. *Dober* nu suporta clădiri solide.

Era trupul unei balene albastre eviscerate, decupat în partea de sus, mumificat printr-un proces de mult uitat. Era tare și inflexibil, deși podeaua era organică: rămășițele vaselor de sînge și viscere întărite ca sticla.

Tanner și Șekel vizitau des acest loc. Berăria era bună. Stăteau cu fața spre înotătoarele balenei care ieșeau la suprafața apei, gata parcă să bată și să o ia din loc. *Sorghum* se afla pe direcția privirii lor, încadrată de vîrfurile cozii balenei. Prezența enormă și urîtă plutea în liniște.

Angevina tăcea. Șekel era atent să nu-i rămînă paharul gol și îi șoptea ceva. Ea stătea potolită și parcă ușor șocată. Totul se schimbase pentru ea de la plecarea lui Tintinnabulum și încă nu se adaptase.

(Tanner nu avea nici o îndoială că avea să fie bine. Dumnezeu știe că nu-i purta pică pentru cîteva zile de amețeală. Tanner spera ca Șekel să treacă prin asta cu bine. Era bucuros că băiatul mai petrecea ceva timp cu el.)

Ce-o să fac? gîndi Angevina. Se tot gîndea să mai lase să vadă ce-i rezervă Tinnabol... apoi își amintea, firește, că el plecase. Nu că i-ar fi dus dorul. Fusese curtenitor și plăcut, dar nu apropiat. Fusese șeful ei și îi dăduse ordine pe care ea le ascultase.

Dar chiar și asta era prea mult spus. Nu-i fusese șef cu adevărat. Era supusă Țiparului — și Amanților. Salariul ei era plătit cu banii Țiparului, Țiparul îi ordonase, încă din prima zi a sosirii ei, să-l servească pe vînătorul ciudat, musculos, cu părul alb. Și pentru că fusese debarcată de pe o navă care o ducea spre sclavie, dintr-un oraș în care Refacerea o văduvise de toate drepturile, îi transformase serviciile în datorie, să i se spună că este plătită ca orice alt cetățean fusese o minune. Asta o făcuse să fie loială.

Acum, Tintinnabulum plecase și nu știa ce să mai facă.

Îi era greu, pentru că era mîndră de serviciile ei, să i se spună că nu mai conta ce făcuse, atît timp cît muncise pentru bani. Opt ani din viața ei călătorise cu Tintinnabulum și cu vînătorii lui.

A fost doar o slujbă, își spunea ea. *Slujba se mai schimbă. E timpul să trec mai departe.*

— Unde mergem? îl întrebă Bellis pe Uther Doul.

Cedase în sfîrșit și îl întrebase.

După cum se așteptase, el nu-i răspunse. Ridicase privirea la întrebarea ei, apoi o coborîse din nou, fără o vorbă.

Se aflau în Parcul Croom, într-o seară pătată cu nuanțe și cu miros puternic de flori. Undeva în apropiere, o privighetoare își cînta melodia în surdină.

Vreau să știu, Doul, avea chef Bellis să spună. *Am în cîrcă fantome și vreau să știu dacă, acolo unde mergem, vîntul mi le va alunga. Vreau să știu în ce direcție o va lua viața mea. Unde mergem?*

Nu spuse nimic din toate acestea. Rămase doar cu plimbarea.

Poteca se vedea în lumina lunii. Era neamenajată, rezultatul pașilor și nu al planificării, ondulînd pe panta abruptă cu tufe și copaci care se ridicau deasupra lor, separați ici-colo de resturi de arhitectură — balustrade și scări, cu forme vizibile ca niște iluzii optice sub suprafața grădinii.

Urcară pe platoul umbrit de copaci care acoperea o fostă punte din spatele corăbiei ce dădea spre vasele din districtul Tribunalului luminate cu tradiționalele lampadare verzi și albe. Bellis și Uther Doul se opriră în întunericul de sub copaci. Parcul se mișca alene sub ei.

— Unde mergem? repetă Bellis și din nou se lăsă tăcerea lungă în care nu se auzea decît zgomotul orașului.

— Mi-ai spus odată, continuă ea șovăitoare, despre viața ta în Cromlech-ul de Sus. Mi-ai povestit cum ai plecat. Ce s-a întîmplat după aceea? Unde ai mers? Ce ai făcut?

Doul clătină din cap, aproape neajutorat. După un timp, Bellis arătă spre cingătoarea lui.

— De unde ai luat sabia? Ce înseamnă numele ei?

El scoase arma de culoarea osului. O ținu culcată în aer și se uită la ea, apoi o privi pe Bellis și dădu din nou din cap. Părea încîntat.

— E un motiv principal pentru care au încredere și se tem de mine: Sabia Posibilă.

O mișcă încet, pe o curbă precisă.

— Cum am căpătat sabia? După îndelungi căutări și... cercetări fenomenal de grele. Toate informațiile se găsesc în Canonul Imperial, să știi. Toate informațiile de care ai avea nevoie, dacă știi cum să-l citești.

O privi calm pe Bellis.

— Cercetarea pe care am făcut-o. Tehnicile pe care le-am învățat. Fantomaticii au despicat lumea cînd au sosit. Au creat Ținutul Fracturat prin forța aterizării lor, iar pagubele au fost mai mult decît cele fizice. Au folosit fisura. Au auzit vorba aceea despre ei că „săpau după noroc?" prin care se înțelege că nu prea aveau noroc, că se agățau de orice fir, oricît de slab.

Zîmbi leneș.

— Chiar crezi că e de ajuns pentru a controla un continent? continuă el. O lume? Pentru a deține puterea absolută vreme de cinci sute de ani? Crezi că au reușit doar cu puțin noroc? A fost mult mai mult. „Săpatul după noroc" e o traducere nepricepută a activității reale a Fantomaticilor. Era o știință mult mai exactă. Un fel de minerit.

Uther cită dintr-un soi de cîntec.

— „Am speriat lumea blîndă cu prospectările noastre, am rănit-o grav, am spart-o, am însemnat-o

pînă în ținutul cel mai îndepărtat, pînă la mii de leghe peste mare. Și ce am stricat putem reface, iar ceea ce acum nu reușește, ar putea să reușească mai tîrziu. Am găsit depozite bogate de noroc și-l extragem."

Apoi continuă:

— Se refereau strict la această activitate. Nu era un strigăt de victorie abstract. Au *zgîriat*, au *stricat* lumea. Și, făcînd asta, au eliberat forțe de care s-au putut folosi. Forțe care le-au permis să remodeleze, să aibă eșec și succes *simultan* — pentru că forau în căutare de posibilitați.. Un asemenea cataclism, frîngerea lumii, ruptura pe care au lăsat-o în urmă a deschis un filon bogat de potențialități. Au știut cum să capteze lucruri-care-ar-fi-putut-să-fie și să se folosească la maximum de ele pentru a modela lumea. Pentru fiecare acțiune există un număr infinit de rezultate. Miliarde de posibilități, miliarde de probabilități, multe dintre ele foarte reale, unele chiar vizibile de către observatori ca noi — unele devenind realitate. Fantomaticii știau cum să capteze situațiile posibile. Să le insufle viață. Să le folosească, să le forțeze în această realitate care prin natura ei le neagă existența, care este *definită* prin ceea ce se întîmplă și prin negarea a ceea ce nu. Captate de mașini de posibilități, rezultate oarecum improbabile amplificate și făcute reale. Dacă aș arunca o monedă, ar cădea pe o față sau pe cealaltă; există și posibilitatea să cadă pe cant. Dar dacă ar fi să includem asta într-un circuit al posibilităților, s-ar transforma în ceea ce Fantomaticii ar fi numit moneda căderilor posibile — o Monedă Posibilă. Iar dacă ar fi să arunc o astfel de monedă, rezultatul ar fi diferit. Ar putea să cadă ca și înainte, pe o parte sau pe alta, poate chiar pe cant. Acesta este factorul monedei. Iar în jurul lui, cu grade diferite de soliditate și permanență, depinzînd de probabilitate, sînt o mulțime de *poate* — posibilități apropiate devenite reale. Ca niște fantome. Unele aproape la fel de puternice ca faptele reale, pînă la cele

pe care abia le poți ghici. Zăcînd acolo unde a căzut moneda, pe o parte sau alta sau pe cant. Posibilități, extrase și aduse la lumină. Dispărînd pe măsură ce posibilitățile scad. Asta — arătă el spre sabie din nou, văzînd-o pe Bellis că începe să înțeleagă — este o sabie a loviturilor posibile. O Sabie Posibilă. Este un conductor pentru o energie foarte rară. Este un nod dintr-un circuit, o mașinărie posibilă. Aici — bătu el cu palma peste cutia prinsă la cingătoare — aici e puterea: o mașinărie metamecanică. Astea, firele prinse pe armura lui, conduc puterea. Iar sabia competează circuitul. Cînd o prind în mînă, mașina e completă. Dacă mașinăria metamecanică funcționează, brațul meu și sabia forează după posibilități. Pentru fiecare atac real există o mie de posibilități, fantome ale sabiei, și toate lovesc în același timp.

Doul băgă sabia în teacă și privi peste coroana întunecată a arborilor.

— Unele sînt foarte aproape de realitate. Unele sînt doar miraje, iar capacitatea lor de a tăia... este minimă. Există nenumărate săbii-fantomă, ale tuturor posibilităților, toate lovind în același timp. Nu există vreo artă marțială pe care să nu o fi studiat. Sînt eficient cu majoriatea armelor pe care le-am întîlnit și pot lupta fără nici o armă. Dar ceea ce nu știe lumea este că m-am antrenat cu sabia asta de două ori. Stăpînesc două tehnici. Mașinăria asta... nu este precisă. Și nu poate fi activată din nou în caz de greșeală. Așa că am la dispoziție doar cîteva secunde. Cînd lupt, rareori trec în modul de Sabie Posibilă. În cea mai mare parte, lupt așa cum aș face-o cu orice sabie adevărată, chiar dacă are lama mai dură decît diamantul și tăișul mai fin decît firul de păr. O mînuiesc cu precizie. Tai de fiecare dată exact, o trimit pe direcția dorită. Pentru asta m-am antrenat atîția ani.

Bellis nu sesiza nici o urmă de mîndrie în vocea lui.

— Dar cînd situația este gravă, cînd șansele sînt foarte mici, cînd e nevoie de o demonstrație de forță sau sînt în primejdie... atunci trec pe modul posibil pentru cîteva secunde. Iar în acea situație, precizia e singurul lucru pe care nu mi-l pot permite.

Tăcu și o pală de vînt cald clătină copacii, de parcă ar fi tremurat la cuvintele lui.

— Călăul știe unde trebuie să lovească. Țintește cu toată pricepea lui spre gît. Își îngustează posibilitățile. Dacă ar fi să folosesc Sabia Posibilă, majoritatea probabilităților ar exista în imediata apropiere a loviturii propriu-zise. Trucul e ăsta: cu cît este călăul mai bun, cu atît e mai precisă lovitura, potențialitatea este mai restrînsă, iar Sabia Posibilă este cu atît mai *irosită*. Dar, evident, dacă pui o astfel de armă în mîna unui amator, va fi la fel de letală pentru el ca și pentru adversar — posibilitățile pe care le va manifesta vor include automolestarea, dezechilibrul, scăparea ei din mînă și tot așa. E nevoie de o cale de mijloc. Cînd atac cu o armă obișnuită, sînt un executor. Lama ajunge în locul pe care-l hotărăsc eu și nu în altă parte. Așa am învățat să lupt; ar fi o risipă stupidă să folosesc în felul ăsta Sabia Posibilă. De aceea, cînd am găsit-o, după îndelungi căutări, a trebuit să învăț din nou meșteșugul mînuirii ei. O artă foarte diferită: îndemînare fără precizie. Cînd lupt cu o Sabie Posibilă nu trebuie niciodată să-i constrîng posibilitățile. Trebuie să fiu un oportunist, nu un planificator — să lupt cu inima, nu cu mintea. Să mișc brusc, să mă surprind pe mine în același timp cu adversarul. Brusc, labil, lipsit de formă. Astfel, fiecare lovitură poate să însemne o mie de alte lovituri, iar fiecare fantomă de sabie este puternică. Așa se luptă cu o Sabie Posibilă. Așa că sînt în același timp doi spadasini.

Cînd vocea lui frumoasă se stinse, Bellis deveni din nou conștientă de parcul dimprejur, de întunericul cald și de zgomotul păsărilor care cuibăreau.

— Știu tot ce e de știut despre extragerea posibilităților, spuse el. Așa am aflat despre sabie.

Uther Doul o zăpăcea pe Bellis. În Noul Crobuzon, pe vremea cînd Isaac savantul era iubitul ei, Bellis îi observase obsesiile și învățase unele lucruri.

Isaac avusese înclinații spre haos și erezie. Multe dintre proiectele lui nu ajungeau la nici un rezultat. Îl urmărise cum își dezvolta ideile. Și în lunile pe care petrecuse împreună cu el, cercetarea pe care o urmărise cu cea mai mare tenacitate se referea la energia de criză. Era o fizică teoretică și o taumaturgie de o uimitoare complexitate. Dar înțelesese din explicațiile frenetice și lipsite de culoare ale lui Isaac că sub realitatea lumii se afla o instabilitate, o criză ce determina schimbări pe baza tensiunilor din interiorul lucrurilor.

Întotdeauna considerase această idee ca fiind în concordanță cu propriile ei instincte. Se simțea bine să știe că lucrurile se aflau într-o criză permanentă, avînd tendința să se transforme în opusul lor.

În teoria extragerii posibilităților pe care i-o descrisese Uther Doul, Bellis detectă o contragreutate pentru teoria crizei. Criza, îi spusese odată Isaac, se manifesta în tendința realului de a deveni ceea ce nu este. Dacă ceea ce *era* și ceea ce *nu era* puteau coexista, tensiunea — criza din centrul existenței — trebuia să se dizolve. Unde mai încăpea energia de criză dacă ceea ce nu era coexista cu ceea ce era?

Totul era doar o realitate vagă, pluralistă. Bellis avea o repulsie puternică față de această noțiune. Se simțea chiar, în mod ciudat, oarecum loială lui Isaac, cu tendința de a dezaproba teoria.

— Cînd am venit aici pentru prima oară, continuă Doul, eram foarte obosit. Obosit să tot iau hotărîri. Voiam să fiu *loial*. Voiam să fiu plătit. Învățasem, căutasem și găsisem ceea ce doream. Aveam sabia, aveam

cunoștințele, văzusem lumea... voiam să mă odihnesc. Să fiu om de pază, mercenar. Dar cînd au văzut sabia și cărțile pe care le adusesem cu mine, Amanții au fost... fascinați. Mai ales Amanta. Au fost fascinați de ceea ce puteam să le spun. De ceea ce învățasem. Mai există cîteva mașinării de posibilitate în unele locuri din Bas-Lag. Sînt diferite, pentru acțiuni diferite. Le-am studiat pe toate. Ai văzut una dintre ele: posibiladianul, instrumentul din camera mea. Eram obișnuit să cînt posibilități. Într-un eter bogat în potențialități, un virtuoz ar putea să cînte anumite fapte și să le aducă la realitate — să aleagă anumite rezultate. Firește, acum e complet inutil. Este un instrument vechi și stricat — și, oricum, nu ne aflăm pe o fisură de posibilități. Sabia asta... vezi doar un aspect al ei. Războinicul care a folosit-o cîndva și cei care au fost uciși cu ea în urmă cu mii de ani nici nu ar recunoaște arma pe care o port. Pe vremea cînd conduceau lumea, Fantomaticii foloseau posibilitatea în arhitectură, în medicină, în politică și în toate celelalte domenii. Sonate posibile, note-fantomă insinuîndu-se în realitate ca ecouri împrejurul faptelor, modificîndu-se permanent. Am fost în ruinele unui Turn Posibil...

Dădu încet din cap.

— E o priveliște pe care nu o poți uita. Fantomaticii foloseau știința în lupte, în sport și în război. Sînt pasaje în Covertiana care descriu o înfruntare dintre doi Luptători Posibili, o multitudine dinamică de membre pulsînd între planuri de existență clipă de clipă, prinsoare potențială potențială reală potențială din nou. Dar toată această tehnică de extragere era un efect al sosirii Fantomaticilor — detonația aterizării lor. Filoanele de posibilități erau accesate prin această fisură. Prin acea rană, spuse el trecînd cu ochii peste Bellis, prin acea cicatrice lăsată de Fantomatici... acolo e fisura. Dacă poveștile sînt adevărate, aceasta se află la capătul

lumii, la marginea Oceanului Gol. Nici o corabie nu a traversat acea mare. Apele de acolo... sînt dușmănoase vaselor. Și cine ar vrea să meargă acolo? Dacă există, se află la mii de kilometri distanță. Circulă povești despre cei care trăiesc în Tărîmul Fracturat: ființe îngrozitoare, o ecologie înspăimîntătoare. Mușchi de lumină. Cățeii Pămîntului. Fluturi cu pofte necurate. Chiar de am putea — spuse el cu sinceritate — tot n-aș recomanda să mergem spre Tărîmul Fracturat.

Se uita la Bellis și, sub modulația superbă a vocii, ea îi simți un tremur. Bellis înghiți în sec, încercînd să se concentreze. *Asta e important*, își spuse ea. *Ascultă, încearcă să înțelegi. Nu știu de ce, dar îmi spune ceva, îmi dă de înțeles...*

...o zei din cer, nu cumva ata vrea să... eu nu..., Este posibil ca el... sigur... oare eu am înțeles, oare am înțeles greșit?

Asta vrea să spună?

Chipul lui Bellis era nemișcat și își dădu seama că se holbează la el, iar el făcea același lucru, ambii amuțiți.

Sigur, gîndi ea ametită, *ce corabie ar putea să străbată oceanul pînă în Tărîmul Fracturat? Cine ar vrea să ajungă pînă acolo? Tărîmul nu merită. E prea depărtat, prea primejdios, chiar și pentru așa ceva. Chiar și pentru asta. Dar cum spunea el, cum spuneau ei, cum era...?*

„Am speriat lumea blîndă cu prospectările noastre, am rănit-o grav, am spart-o, am însemnat-o pînă în ținutul cel mai îndepărtat, pînă la mii de leghe peste mare".

Ceva se află în mare. Nimic care să ne facă rău, spre deosebire de tărîm. Nici un monstru, nici un mușchi de lumină, nici un fluture care să primejduiască minerul — minerul posibilităților. Iar ceea ce se află în mare e

mult mai aproape — Tărîmul Fracturat este chiar la marginea lumii, dar hărțile Fantomaticilor arată că cicatricea mării se întinde pe nenumărați kilometri. Spre centrul lumii. Spre noi. Mai aproape.

Nici o corabie nu a reușit să traverseze Oceanul Gol... cred asta. Știu poveștile, curenții și vîntul care alungă intrușii. Nici o corabie nu poate traversa acest ocean.

Dar ce poate opri un avanc?

De ce îmi spune?

Acolo mergem, Uther? Peste mare? Dincolo de Oceanul Gol, spre rămășițele acelei răni, ale acelei fracturi? Nu numai pămîntul s-a crăpat — ci și marea. Deci într-acolo mergem? Să exploatăm posibilitățile din ce a mai rămas din acea uriașă... cosmică tăietură, Uther?

La asta se referea Brucolacul, nu-i așa Uther? Despre asta vorbea.

De ce îmi spui mie toate astea? Ce am făcut? Ce faci tu? De ce vrei ca eu să știu.

Avancul ne poate duce să vedem ce s-a întîmplat cu rana din mare. De aceea a fost conjurat. De aceea a fost angajat Tintinnabulum; de aceea a fost furată platforma Sorghum*; de aceea am mers pe insulă și l-am adus pe Aum; și de aceea tu, Doul, lucrai la un proiect secret, din pricina sabiei tale, din pricina experienței tale în această știință. La asta conduce totul. De aceea a fost invocat avancul. Pentru că poate traversa apa pe care Armada nu ar fi reușit niciodată să o treacă.*

Pentru că poate traversa oceanul.

Pentru că ne poate duce spre Cicatrice.

Capitolul Treizeci și cinci

— Cum dracu' ai dat de mine?

Silas Fennec era evident tulburat.

— Îmi vorbești de parcă aș fi vreo fetiță, șopti Bellis. Ce, te crezi invizibil? Mă crezi incapabilă?

Se prefăcea: dăduse de Fennec din întîmplare. Ascultase zvonurile despre Simon Fench timp de zile întregi. De la discuția pe care o avusese cu Doul, își întețise eforturile.

Pînă la urmă, nici măcar nu fusese ea cea care dăduse de urma lui, ci Carrianne. Ca s-o ajute pe Bellis care tot cerea ajutor, prietena ei îi spusese, cu voioșia obișnuită, că auzise de misteriosul domn Fench care fusese văzut la Pashakan, taverna construită sub puntea goeletei *Evgheni* din districtul Tot-al-Tău.

Bellis nu se mai aventurase prea mult în districtul regelui Friedrich de cînd vizitase circul gladiatorilor. Se strecură prin aleile strîmte care trepidau ușor.

Traversă străzile de pe *Înțelegere Bruscă*, clipper-ul cu multe catarge care forma o parte din marginea docurilor Ariciul-de-Mare și lega districtul Acalmiei de Tot-al-Tău. Vsul enorm era unul dintre puținele din Armada care nu se afla în mod clar sub comanda unui conducător de district. Mare parte din corpul navei se afla în Acalmie, dar partea din față, responsabilitatea și controlul erau împărțite cu Tot-al-Tău. Străzile deveniră mai gălăgioase și mai murdare.

Bellis se strecură printre gunoaiele în care maimuțele sălbatice se sfădeau cu pisicile și cîinii, pe străzile părăginite și intră în districtul Tot-al-Tău.

Acesta era cel mai prost întreținut district al Armadei. Clădirile erau în cea mai mare parte din lemn și multe erau atacate de mucegai și de apa sărată. Nu că ar fi fost un cartier sărac — locuiau acolo mulți bogătași, prin ferestrele unor case se vedea aur și argint, mătăsuri în culori vii, de cea mai înaltă calitate disponibilă. Dar

într-un loc în care totul era de vînzare, anumite bunuri — cum ar fi dreptul de a întreține arhitectura și străzile — nu erau mărfuri atractive.

Bodegile, fabricile și opulența putredă făceau casă comună. În sfîrșit, Bellis trecu de *Zeitatea Sărată*, vasul-amiral al lui Friedrich și păși în măruntaiele urît mirositoare, slab luminate cu torțe ale corăbiei *Evgheni* spre Pashakan.

La a treia vizită, îl găsi pe Silas. Bellis se înfurie cînd îi citi surpriza de pe chip.

— Vrei să mă asculți? îi șuieră ea. *Știu unde mergem.*

El ridică iute privirea și îi fixă ochii.

Bellis rîse scurt și neplăcut.

— Ai senzația de déjà vu, Silas? spuse ea. Pentru că eu o am. Înțelege că nu mă bucură prea mult relația asta. Mi se pare că mă regăsesc făcînd asta cu o tulburătoare regularitate: îți spun că *știu un secret*, ți-l ofer ca să-l prelucrezi, să-ți faci planuri, să faci ceva cu el. Asta nu-mi place. E pentru ultima dată, pricepi?

Era foarte hotărîtă. Indiferent ce avea să se întîmple, nu mai voia să aibă de-a face cu Silas Fennec în felul ăsta. Nu mai era nimic între ei, mai puțin decît nimic.

— Chiar dacă nu-mi place, continuă ea, nu am de ales. Am nevoie de ajutorul tău. Nu se poate face nimic decît dacă... se răspîndește zvonul, dacă îl află multă lume. Și dacă nimeni nu o ascultă pe Bellis Coldwine, se pare însă că un număr tot mai mare sînt gata să-l asculte pe zurbagiul Simon Fench.

— Unde mergem, Bellis? întrebă Fennec.

Ea îi spuse.

— Mă întreb de ce fraternizezi cu nebunul acela de Doul. Știe că tu știi? făcu Fennec, vizibil uluit.

— Cred că da, spuse ea. E greu de spus. Ca și cum... În mod clar nu ar fi trebuit să-mi spună nimic. Dar poate că este așa de... prins de idee încît nu a putut rezista. Așa că, în loc să-mi recunoască direct, ceea ce ar fi

însemnat o încălcare a loialității, mi-a dat de înțeles. De fiecare dată cînd îi însoțea pe Amanți, pe Aum și pe savanți la întîlnirile lor secrete, am crezut că o face în calitate de bodyguard. Dar nu era așa — e un expert al acestei probleme a extragerii posibilităților. Știe totul despre asta și de cînd cu cercetările despre acea sabie a lui. La asta lucrau. Amanții vor să ajungă la Cicatrice; vor să se conecteze la posibilități, Silas.

Vocea lui Bellis rămase calmă, cu toate că ea nu era.

— Ca și Imperiul Fantomatic, înțelegi?

— De aceea au avut nevoie de avanc, șopti el, iar Bellis încuviință.

— De aceea. A fost doar un mijloc de a-și atinge scopul. Amanții au fost probabil... entuziasmați cînd i-au văzut sabia, atunci cînd a venit în oraș. I-au ascultat poveștile despre Tărîmul Fracturat și despre Cicatrice — toate secretele pe care le știa — și de atunci visează numai la asta. Apoi s-au gîndit să-l atragă pe Tintinnabulum cu echipajul lui. Era vorba, în definitiv, de vînatul cel mai mare posibil.

Bellis privi prin ferestruică marea care se agita ușor din pricina înaintării avancului.

— Iar Amanții deja știau despre lanțuri. Armada mai încercase odată să captureze un avanc, cu mult timp în urmă. Amanții nu dădeau doi bani pe tradiție, dar cînd a venit Doul, totul s-a schimbat. Înainte de sosirea lui, invocarea avancului ar fi fost... un gest stupid, grandios și fără rost. Dar acum? Toată lumea știe că nici o corabie nu poate traversa Oceanul Gol. Dar ce forță din Bas-Lag ar putea opri un avanc? Deodată s-a găsit o cale de a ajunge la Cicatricea de care le spusese Doul, la ceea ce lăsaseră în urmă Fantomaticii.

Dimensiunea proiectului era înfricoșătoare. Atîta suferință, bani și efort pentru ca Amanții să prindă avancul, mai ales că asta nu însemna decît prima parte a planului lor — incredibil!

— Toate astea, șopti Silas, iar Bellis încuviință.

— Totul, spuse ea. Platforma, *Terpsichoria*, Johannes, insula anofelilor, lanțurile, fulmenii, nenorocitul de avanc... totul. Pentru asta erau.

— Putere curată, mormăi Silas de parcă ar fi înjurat. Am presupus că avancul va fi folosit în piraterie. Asta au dat de înțeles: că vor deveni astfel mai eficienți, pentru dumnezeu! Măcar avea sens. Dar asta...

Privirea lui deveni neîncrezătoare.

— Se vede că Amanții fac parte dintre cei capturați: nici un pirat serios nu ar face o asemenea tîmpenie.

— Sînt primejdioși, spuse simplu Bellis. Sînt fanatici. Habar n-am dacă vor putea traversa Oceanul Gol, dar la naiba! Nici nu vreau să aflu. I-am auzit, Silas... cînd erau singuri.

El o privi pătrunzător, dar nu o întrebă cum făcuse.

— Îi știu. Nu las indivizi ca ăștia — vizionari, doamne-ajută — să-mi ordone să merg la capătul lumii, într-un loc care s-ar putea să nici nu mai existe, iar dacă există ar fi cel mai primejdios loc din Bas-Lag. Am călătorit tot mai departe de Noul Crobuzon. Și încă nu am renunțat la ideea de a mă întoarce acolo.

Bellis își dădu seama că tremura la gîndul de a-și lăsa casa atît de departe în urmă. Și dacă Uther și ceilalți aveau dreptate? Dacă supraviețuiau traversării?

O multitudine de posibilități. Gîndul o făcu să se înfioare. Gînd amenințător, subminîndu-i existența, jignitor, înspăimîntător.

Ca o baltă în pustie, gîndi ea confuz, de unde cei slabi, cei puternici și prădătorii beau laolaltă ca într-un armistițiu: gazela, fiara, mafadetul și leul. Toate posibilitățile adunate într-o armonie, iar cîștigătorul, cel mai puternic, faptul, *realul, îi lasă pe ceilalți să trăiască. Pacifist și patetic.*

— De aceea nu vor să spună nimic, spuse ea. Își dau seama că lumea nu va fi de acord.

— Le e teamă, murmură Silas.

— Amanții sînt puternici, spuse Bellis, dar nu pot înfrunta toate districtele. Și, mai important, nu-și pot înfrunta propriii lor supuși.

— Revoltă, șuieră Silas, iar Bellis zîmbi fără umor.

— Răzmeriță, spuse ea. Le e teamă de răzmeriță. De aceea avem nevoie de Simon Fench.

Silas încuviință încet, apoi se lăsă o lungă tăcere.

— Trebuie să răspîndească zvonul, spuse el pînă la urmă. Pamflete, șoapte, de toate. La asta se pricepe cel mai bine; pot să mă asigur că o s-o facă.

— Îmi pare rău, Bellis, spuse Silas cînd ea se ridică să plece. Nu am fost un prieten prea grozav. Am fost așa de... Am fost ocupat, iar treburile au fost grele. Am fost nepoliticos cu tine și îmi pare rău.

Cercetîndu-l, Bellis simți neplăcere — dar și, paradoxal, ultime valuri de afecțiune. Ca o amintire.

— Silas, spuse ea zîmbind cu răceală, nu sîntem datori unul altuia. Și nu sîntem prieteni. Dar avem un interes comun, planul Amanților nu trebuie să reușească. Și eu nu-i pot opri, e posibil ca nici măcar tu să nu poți. Mă aștept să încerci și să-mi spui ce se petrece, atîta tot. Nu vreau să mă cauți ca *prieten.*

Silas Fennec rămase în Pashakan mult timp după plecarea lui Bellis. Citi cîteva pamflete și ziare și urmări cerul care se întuneca. Zilele erau în mod evident mai lungi acum și îi aduceau aminte de verile din Noul Crobuzon.

Așteptă acolo mult timp: acolo veneau oamenii hotărîți să-l întîlnească. Dar bău și citi singur. O femeie îmbrăcată în zdrențe îl privi din urmă, curioasă, atunci cînd el părăsi bodega — atîta atenție primi.

Fennec se strecură spre casă pe căi ocolite, prin Tot-al-Tău, spre vaporul soios *Corvoada*, într-o zonă liniștită a orașului. Alături se profila o fabrică plutitoare — azilul de nebuni al Armadei.

Așteptă acasă într-unul dintre blocurile nedefinite de beton de lîngă coșul vaporului, în umbra azilului. La ceasurile unsprezece se auzi o bătaie în ușă: omul de legătură sosise. Pentru prima oară după multe zile, aveau ceva serios și important de discutat. Fennec se apropie încet de ușă, iar aspectul lui, expresia, ținuta lui se modifică treptat.

Pînă ce deschise ușa, devenise Simon Fench.

În prag îl aștepta un cactus mare, bătrîn, cu priviri nervoase.

— Hedrigall, spuse încet Fennec cu o voce care nu părea a lui. Te-am așteptat. Trebuie să vorbim.

În arhitectura zdrențuită și obscură a corăbiei selenare *Uroc*, vampirii se adunau.

Brucolacul convocase conclavul locotenenților lui ne-morți. Pe cînd apusul se transforma în noapte, se așezară pe corabie la fel de ușor și fără zgomot ca niște frunze.

Toți cetățenii din districtul Acalmiei știau că vampirii lor îi urmăreau neîncetat. Nu purtau uniforme; identitatea lor era necunoscută.

Bacilul care inducea hemofagia fotofobică — tulpina vampirică — era capricios și slab, transmisibil numai prin salivă și ușor de denaturat și de distrus. Numai dacă victima unui vampir nu murea și dacă mușcătura fusese directă pentru ca saliva ne-morților să pătrundă în sîngele victimei, numai atunci exista o oarecare șansă ca supraviețuitorul să fi fost infectat. Iar dacă trecea de febră și de delir, se trezea într-o noapte, mort și reînviat, ne-mort, cu o foame cruntă, cu trupul remodelat, mai puternic și mai iute. Fără vîrstă, capabil să suporte cele mai multe răni. Și incapabil să suporte soarele.

Toate cadrele Acalmiei fuseseră alese cu grijă de Brucolac. Birul de sînge era decantat înainte de a fi băut, pentru a evita infecțiile. Cei din care Brucolacul se adăpa direct erau servitorii cei mai de încredere, cei

mai apropiați susținători ai lui, cărora le acorda onoarea de a deveni ne-morți.

Avuseseră loc cîteva trădări, firește, în trecut. Cei aleși de el se întorseseră împotriva lui, amețiți de putere. Avuseseră loc infectări neautorizate și atentate la ne-moartea lui. Brucolacul îi zdrobise pe toți, trist și fără efort.

Era înconjurat acum de locotenetii lui în salonul principal de pe *Uroc*. Mulți, eliberați de nevoia de a se deghiza, permițîndu-și să scoată limbile pe îndelete, să guste aerul cu plăcere. Bărbați și femei și tineri androgini.

În față, aproape de Brucolac, se afla femeia în zdrențe care-l urmărise pe Fennec în Pashakan. Toți vampirii își priveau stăpînul cu ochi mari, strălucitori.

După o lungă tăcere, Brucolacul vorbi. Vocea îi era liniștită. Dacă în încăpere s-ar fi aflat oameni, nu l-ar fi auzit.

— Semeni, spuse el, știți de ce ne aflăm aici. V-am spus încotro ne îndreptăm, încotro vor Amanții să ne ducă. Opoziția noastră la planurile lor este binecunoscută. Dar sîntem în minoritate; nu sîntem de încredere; nu putem mobiliza orașul. Nu putem convinge; avem mîinile legate. Cu toate acestea, lucrurile s-ar putea să se schimbe. Amanții profită de inerție, astfel că, în momentul în care ținta lor va deveni evidentă, va fi prea tîrziu să ne mai opunem. Și pînă atunci, speră ei, lumea se va lăsa dusă de bunăvoie.

Brucolacul rînji și linse aerul cu limba lui lungă.

— Acum, se pare, vestea e gata să iasă la iveală. În seara asta a fost auzită o conversație fascinantă. *Simon Fench* știe unde mergem.

Făcu un semn din cap spre femeia în zdrențe.

— Păpușa crobuzoniană a lui Doul, tocmai ea, și-a dat seama ce se petrece și i-a spus domnului Fech — sau Fennec, oricum l-ar chema. Știm unde locuiește, nu?

Femeia încuviință.

— Fench plănuiește să scoată un pamflet de-al lui. Vom încerca să intervenim în măsura posibilităților ca să-l ajutăm, dar el operează de unul singur și dacă descoperă că l-am depistat, va dispărea. Nu vrem să riscăm să interferăm cu eforturile lui. Putem spera, sublinie Brucolacul, că va reuși să o facă în curînd și că va declanșa o criză în districtul Țiparului. În definitiv, încă nu am ajuns în Oceanul Gol. Dar...

Rosti ultimul cuvînt cu răceală și putere, iar locotenenții înțepeniră.

— Dar trebuie să ne pregătim, în cazul în care Fench eșuează. Semeni... Asta nu e o luptă pe care să o pierdem. Sperăm să reușească Fench. Dar dacă nu, va trebui să fim gata să punem în aplicare un alt plan. Am să cuceresc orașul prin forță dacă trebuie.

Ne-morții își șuierară și mormăiră acceptul.

Capitolul Treizeci și șase

Spre nord, încet și inexorabil. Erau trași înainte, zilele deveniră săptămîni. Orașul aștepta. Nimeni nu știa ce avea să se întîmple, dar nu se putea ca această călătorie neîntreruptă să continue fără incidente. Armada deveni încordată.

Bellis aștepta pamfletul lui Fench. Era răbdătoare, și-l imagina în pîntecele orașului, ascuns în adîncul unei corăbii, adunînd informații, controlîndu-și informatorii.

În unele nopți, mînată de fascinație și șocată de propriul ei comportament, Bellis își croia drum prin punțile inferioare ale *Marelui Răsăritean* și se strecura sub camera Amanților. În vorbele lor drăgăstoase simți o nouă încordare.

— Curînd, îl auzi Bellis pe Amant.

— Da, curînd, drace, veni răspunsul suspinat al Amantei.

Existau mici diferențe între strigătele lor, pe care Bellis le putea acum discerne. Amantul era mai intens, mai dedicat. Ea părea nerăbdătoare, mai dornică de rezultat, ea rostea de cele mai multe ori *curînd*; ea era mai entuziasmată de proiect. Iubitul ei îi era alături. Ca un ecou.

Timpul trecu. Bellis deveni din ce în ce mai frustrată din pricina lui Uther Doul.

Tot deplasîndu-se spre nord, orașul depăși curînd limita furtunilor și a zăpușelii și intră într-o zonă mai temperată, caldă, cu adieri de vînt ca în verile din Noul Crobuzon.

Cinci zile după ce Bellis și Silas se întîlniseră în Pashakan, pe cerul Armadei se petrecu o tulburare, în dirijabilul *Aroganța*.

În vreme ce Bellis stătea cu Uther Doul pe *Marele Răsăritean*, privind peste Parcul Croom, Hedrigall era de cart, lucrînd alături de ceilalți la odgoanele ce ancorau *Aroganța* de corabie.

— Cade poșta, strigă el și echipajul se feri din dreptul frînghiei.

Un săculeț lestat alunecă pe frînghie și aterizâ cu un duduit pe un strat de cîrpe.

Cînd deschise sacul, mișcările lui Hedrigall erau cele obișnuite și Bellis renunță să-l mai privească. Dar cînd cactusul desfăcu mesajul dinăuntru, atitudinea lui se schimbă atît de violent încît privirea ei fu atrasă înapoi. Hedrigall fugi către Bellis și Doul cu asemenea viteză încît Bellis avu pentru o clipă impresia că îi atacă. Începeni privindu-i trupul musculos duduind pe scîndurile punții.

Hedrigall ținea mesajul postului de supraveghere în mîna țeapănă.

— Nave de război, îi spuse el lui Doul. Crucișătoare. O flotilă din Noul Crobuzon. La cincizeci de kilometri, vine încoace. Va fi aici în două ore.

Făcu o pauză și buzele i se mișcară fără nici un sunet, pînă ce reuși să rostească pe un ton nedumerit.

— Sîntem atacați.

La început, lumea fu uluită, necrezînd ordinele pe care le auzea. Mari mase de oameni se adunară în toate districtele, pe fiecare vas-amiral, cu armele în mîini și îmbrăcînd armuri, ursuzi și confuzi.

— Dar nu are nici o noimă, domnule Doul, ripostă o femeie de pe *Marele Răsăritean*. Sînt aproape șase mii de kilometri pînă la Noul Crobuzon. Cum de au ajuns așa de departe? Și cum de nu i-au văzut nauscopiștii pînă acum? Ieri nu știau nimic. Și oricum, cum au făcut crobuzonienii de ne-au găsit?

Doul o întrerupse cu un strigăt destul de puternic ca toată lumea să înțepenească în tăcere.

— Nu întrebăm cum, urlă el. Nu întrebăm de ce. Avem destul timp după ce-i ucidem. Acum avem timp doar să luptăm, ca niște cîini, ca niște rechini turbați. Dacă nu luptăm, orașul nostru moare.

Doul opri toate discuțiile. Toate chipurile se înăspriră și toată lumea se pregăti de război. Iar întrebarea *Cum de-au reușit asta?* rămase pentru mai tîrziu.

Cele cinci nave de război ale Armadei se îndepărtară spre vest preț de cîțiva kilometri, înșirîndu-se ca un zid între Armada și forțele ce se apropiau.

În jurul lor și printre ele scoteau aburi crucișătoarele mai mici ale Armadei, nave cenușii, fără ferestre, înțesate cu tunuri. Li se alăturară și corăbiile piraților din docuri. Echipajele strîngeau din dinți și încercau să nu se gîndească la gestul lor sinucigaș — erau înarmați și blindați pentru a face față navelor comerciale, nu celor de război. Puține dintre ele mai aveau să se întoarcă acasă.

Nu exista nici o împărțire între districte. Echipajele loiale oricăror conducători se pregăteau și se înarmau unul lîngă altul.

Observatorii de pe *Aroganța* trimiseră mai multe mesaje cînd văzură mai limpede navele crobuzoniene. Uther Doul le citi Amanților.

— Probabil că au venit după platforma lor nenorocită, spuse el încet, încît numai doi sau trei îl auziră. Oricum, ne depășesc ca putere de foc. Noi avem mai multe nave, dar jumătate dintre ele sînt doar niște corăbii de lemn. Ei au șapte vase de război și mult mai multe șalupe decît noi. Probabil că au trimis jumătate din toată flota lor.

Tanner Sack și oamenii-amfibie din districtul Culcușului; John Bastardul; homorii; submersibilele ascunse. Trupele subacvatice ale Armadei așteptau, suspendate, îndepărtîndu-se încet de lanțuri. Armada continua să înainteze, dar avancul fusese încetinit astfel încît trupele să se poată întoarce în oraș după luptă.

În apropiere, cîțiva homori stăteau în grup pe una dintre plutele lor scufundate. Vrăjitori care își conjurau fiarele.

Cînd Tanner avusese de-a face cu peștele-cuirasat, se aruncase în apă fără să mai gîndească. Nu avusese timp să-și contemple propria teamă. Dar mai dura cam o oră pînă ce navele de război din vechiul lui oraș aveau să ajungă aici să distrugă noul lui oraș. Scopul și informațiile care le puseseră pe această rută erau mult mai înspăimîntătoare decît răutatea imbecilă din ochii cuirasatului.

Minutele treceau foarte greu. Tanner se gîndi la Șekel, care stătea acum acasă, după cum îi ordonase. Așteptînd cu Angevina; amîndoi cu arme primite de la străjerii rămași în urmă. *Dar nu a împlinit nici măcar șaisprezece ani*, gîndi Tanner cu disperare. Își dorea foarte mult să fie lîngă ei, lîngă Șekel și doamna lui. Tanner își cîntări în mînă harponul uriaș și se gîndi la lupta care urma și se scăpă pe el de frică. Urina îl încălzi pentru scurt timp, apoi se dizolvă în curent.

Peste tot prin Armada și pe corăbiile ce se pregăteau să o apere se găseau arme.

Depozitele de arme și arsenalele fuseseră descuiate și tehnologii militare vechi de mii de ani, provenind din sute de culturi, fuseseră scoase și curățate: tunuri, harpoane, flinte; săbii și arbalete, arcuri și foarcuri; arme mai ezoterice: cutii cu spini, baani, yarricolți.

De peste tot se ridicau lent în aer dirijabile, ca niște bucăți de arhitectură ce se desprindeau de pe acoperișuri. Spre apus se vedea fumul motoarelor crobuzoniene.

Pe puntea *Marelui Răsăritean* era mare vînzoleală, toți locotenenții, ofițerii, căpitanii și conducătorii tuturor districtelor se repezeau să asculte ordinele lui Uther Doul, soldatul. Bellis stătea nemișcată alături și asculta, nebăgată în seamă.

— Au mai multe tunuri decît noi, spuse el concis, dar uită-te împrejur.

Arătă spre mulțimea de remorchere și vase cu abur care pînă mai deunăzi trăseseră după ele Armada prin ocean, iar acum dădeau tîrcoale fără rost.

— Echipajele care le manevrează le vor converti în nave de luptă.

S-a trimis veste către Brucolac și echipajul lui: cînd se vor trezi, vor fi informați. Să trimitem cîteva șalupe și aeronave rapide la marginea districtului Acalmiei ca să-i aștepte. Nu știm ce forțe subacvatice au crobuzonienii. Scufundători, va trebui să evaluați singuri momentul atacului vostru. Ei nu au nave aeriene. Aici sîntem mai puternici.

Arătă *Tridentul* ancorat de coada *Marelui Răsăritean*, încărcat cu praf de pușcă și bombe burduhănoase.

— Pe acestea le trimitem prima dată. Fără nici o reținere. Și concentrați-vă asupra navelor de război, vă zic. Crucișătoarele și șalupele vor face pagube, dar putem rezista puterii lor de foc. Însă navele de război... acestea pot scufunda orașul.

Un vuiet îngrozit trecu peste punte.

— Acolo sînt rezervele de combustibil de care flota crobuzoniană depinde pentru a se întoarce acasă.

Cu o tresărire de surpriză, Bellis își dădu seama de ceea ce se petrece. Gîndurile i se blocară ca o mașinărie stricată, ignorînd restul instrucțiunilor lui Doul și măcinînd aceeași idee la nesfîrșit. *O navă de* acasă *o navă de* acasă...

Cu o agitație bruscă, disperată, privi umbra de fum dinspre vest. Cum ajung la ei? gîndi ea, fără să-și creadă ochilor, surescitată și confuză.

Navele crobuzoniene ajunseră în sfîrșit destul de aproape ca să poată fi văzute: o linie lungă de metal scuipînd fum.

— Vin cu toată forța, spuse Hedrigall din vîrful suprastructurii *Marelui Răsăritean*, privind prin telescopul uriaș fixat acolo. Ne trimit un mesaj în timp ce se apropie. Uite: numele vasului-amiral și...

Ezită.

— Vor să stea la discuții?

Doul se echipase de război. Armura lui cenușie era prinsă în curele și înțesată cu pistoale — pe fiecare șold, pe fiecare umăr, pe fiecare coapsă, la piept. În jurul trupului lui, mînerele pumnalelor și cuțitelor de aruncat ieșeau din teci. Acum arăta ca atunci cînd urcase la bordul *Terpsichoriei*, își dădu seama Bellis cu un tremur.

Nu-i păsa, nu o mai interesa. Se întoarse să privească navele crobuzoniene cu agonia extazului.

Doul trecu la telescop.

— „Căpitanul Princip Cecasan al navei crobuzoniene *Călătorul Zorilor*", citi el încet și clătină lent din cap în timp ce descifra codul steagurilor. „Cer convorbiri referitoare la ostaticul aparținînd Noului Crobuzon".

Preț de o clipă, Bellis avu impresia că se referea la ea. Dar atunci cînd chipul i se umplu de bucurie, își dădu seama cît de absurd era (*și ceva adînc în mintea ei așteptă să-i dea o altă explicație*). Se întoarse și privi

expresia lui Uther Doul, a lui Hedrigall, a Amanților și a tuturor căpitanilor adunați.

Se cutremură. Își dădu seama că nici unul nu reacționa la oferta de negocieri a *Călătorului Zorilor* decît cu dispreț.

În fața acestei emoții colective, a acestui antagonism absolut, a certitudinii celor de dinaintea ei că Noul Crobuzon era o putere în care nu puteau avea încredere, cu care trebuiau să lupte și să o distrugă, bucuria îi păli. Își aminti ceea ce citise despre Războaiele Piraților și despre atacul Noului Crobuzon asupra Suroch-ului. Își aminti de discuțiile cu Johannes și cu Tanner Sack. Își aminti furia lui Tanner la gîndul de a fi găsiți de navele crobuzoniene.

Bellis își aminti propria ei fugă din Noul Crobuzon. *Am traversat marea pentru că mi-a fost frică pentru viața mea*, gîndi ea. *Pentru că vedeam miliția peste tot. Pentru că mi-era frică de agenții guvernului. Agenți ca aceia de pe navele de colo.*

Bellis își dădu seama că nu numai piratii — rivalii maritimi ai Noului Crobuzon — și nu numai pRefăcuții aveau motive să se teamă de navele care se apropiau. Toată siguranța ei dispăru. Și ei îi era teamă.

— Sînt destul de dotați ca să distrugă un oraș, spuse Doul căpitanilor adunați. Și ne spun că vor să se *tîrguiască*?

Nici unul din mulțime nu trebuia să fie convins. Ascultau cu toții în tăcere.

— Ne vor distruge dacă le dăm o șansă. Ne-au găsit la capătul lumii, dumnezeu știe cum. Dacă nu-i terminăm acum, se vor întoarce iar și iar.

Clătină din cap și aruncă o ultimă frază care fu întîmpinată cu urale.

— Dați-i la fund.

Comandanții plecaseră, transportați la vasele lor cu aerostatele. Conducătorii districtelor care voiau să lupte

fuseseră duși la navele și dirijabilele lor; cei prea slabi sau lași se întorseseră la navele-amiral din oraș. Doar Doul, Bellis și Amanții rămăseseră pe platformă — iar Bellis nu era băgată în seamă.

Amanții aveau să lupte în arene separate: el de pe nava de război *Port Cho*, ea de pe nava aeriană *Nanter*. Își luară rămas bun. Se sărutară, profund și scoțînd sunete extatice pe care Bellis le recunoscu. Își murmurară unul altuia, spunîndu-și că aveau să fie din nou împreună curînd, iar Bellis își dădu seama că nu era nimic emoționant în despărțirea lor, nimic tragic. Nu se sărutau de parcă ar fi fost ultima lor șansă, ci flămînd și lasciv, dornici de mai mult. Nu erau înfricoșați; nu păreau să simtă nici un regret; parcă ar fi dorit să se despartă ca să se poată întîlni din nou.

Îi privi cu fascinația dezgustată pe care o simțise întotdeauna pentru ei. Cînd își atinseră chipurile, cicatricile le tresăriră ca niște șerpi.

Navele crobuzoniene erau la mai puțin de cincisprezece kilometri distanță.

— Unele vor străpunge blocada, Uther, spuse Amanta întorcîndu-se spre Doul. Ne permitem să pierdem nave, aerostate, submersibile, cetățeni. Nu ne putem permite să pierdem orașul și avem nevoie de tine aici pentru a-l proteja. Ca o ultimă linie de apărare. Și Doul... nu ne putem permite să te pierdem pe *tine*. Avem nevoie de tine, Doul. Știi bine. Pentru ziua în care vom ajunge la Cicatrice.

Bellis nu știa dacă Amanta uitase de prezența ei, de vorbise atît de deschis, sau pur și simplu nu-i mai păsa.

Ultimul dirijabil plecase, ducîndu-i pe Amanți la posturile lor. Avancul fusese strunit și orașul încetinise. Doul și Bellis erau singuri. Mai jos, bărbați și femei se înarmau pe puntea largă a *Marelui Răsăritean*.

Doul nu se uita la Bellis și nici nu-i vorbea. Privea dincolo de *Sorghum*. Mai puțin de șapte kilometri des-

părțeau acum navele armadoriene de vîrful de lance al navelor de luptă crobuzoniene. Distanța se micșora.

Într-un sfîrșit, Doul se întoarse către Bellis, cu dinții strînși și ochii deschiși mai larg decît de obicei. Îi înmînă o flintă. Ea așteptă să i se spună să coboare sau să se dea deoparte, dar el nu spuse nimic. Rămaseră împreună și priviră navele de luptă apropiindu-se.

Bărbatul sărută statueta și trece neobservat prin spatele lui Bellis și Uther Doul.

Inima îi bate repede. Este echipat și pregătit. Duce tot ce are în buzuner și în mîini. Omul e dezamăgit, dar nu surprins că Armada nu vrea să parlamenteze. În felul ăsta va fi mai lent — deși, recunoaște și el, nu neapărat mai sîngeros.

Atît de aproape, atît de aproape. E gata să pășească pe puntea Călătorului Zorilor. *Dar nu de tot. Mai are cîțiva kilometri pînă acolo.* Vor trimite o șalupă după mine, *gîndește el și se pregătește să-i primească.* Le-am spus unde voi fi.

Uther Doul vorbește acum cu Bellis, arătînd spre vînzoleala de dedesubt. Își ia rămas-bun de la ea; o lasă în urmă pe acoperiș, coboară la trupele lui și ea îl privește, cîntărind arma în mîini, fără să-l scape din ochi.

Omul știe că aceia care vor veni, compatrioții lui, nu vor avea probleme să-l găsească. Descrierea lui e limpede. Toți știu cum arată Marele Răsăritean.

Separate prin cinci kilometri de mare, cele două flotile stăteau față în față. Armadorienii într-o învălmășeală de vase de toate culorile și formele, cu pînze și coșuri scuipînd fum peste nenumăratele punți. În fața lor, *Călătorul Zorilor* și navele surori se apropie în formație, cenușii și ornate cu lemn, cu tunuri de mare calibru.

Un roi de dirijabile se apropia de navele crobuzoniene: aeronave de război, cercetași și taxiuri încărcate cu puști și butoaie cu praf de pușcă. Nu bătea vîntul și

înaintau repede. În fața forțelor aeriene se afla *Tridentul*, înconjurat de nave mai mici și de aeronauți în hamuri de o singură persoană, balansînd sub baloanele lor mici.

Căpitanii Armadei știau că au tunuri de calibru mai mic. Navele lor nu se apropiaseră la mai puțin de trei kilometri cînd vasele Noului Crobuzon începură să tragă.

Marea se umplu de zgomot și foc. O dungă de explozii și apă în fierbere înainta în fața *Călătorului Zorilor*. Tunurile armadoriene erau pregătite, dar rămaseră tăcute. Echipajele nu puteau face nimic altceva decît să-și grăbească navele spre măcel, să aducă inamicul în bătaia mai mică a tunurilor lor. Mai aveau de trecut prin o mie de metri de tir pînă să fie în stare să răspundă; alunecară plini de curaj într-o luptă cu un singur atacator.

Metalul întîlnește metal și praful de pușcă ia foc, uleiul se aprinde și carnea explodează și ia foc.

Sub apă, Tanner se zguduie violent, amețit de valurile de presiune. Pierde sînge prin branhii.

Deasupra lui, navele armadoriene sînt umbre pe apa luminată. Formația lor se sparge haotic. Unele plutesc confuze, se rup în două (*sfinte GurăMultă*) sau în trei, apropiindu-se, devenind tot mai mari pe măsură ce coboară spre el ca noaptea, atît de încet încît își poate imagina, apoi oamenii-amfibie din jurul lui se împrăștie și (*lanaibadracenu*) plăci de metal plonjează ca niște comete cu coadă de ulei schije sînge.

Navele care se scufundă urlă pe lîngă el scuipînd bule de aer și trupuri și dispar în beznă.

De pe aeronave, măcelul pare distant și mut: pufăituri și bubuituri în miniatură, lucirea focurilor de petrol și navele care acum sînt acolo, acum nu mai sînt. Flota armadoriană continuă să înainteze în mijlocul

măcelului ca o haită de cîini proști și orbi, tot micșorîndu-se, pînă ce, în sfîrșit, tunurile ei reușesc să bată pînă la flota crobuzoniană.

Văzut de la sute de metri din aer, războiul e ca o diorama. Pare o reconstituire. Nu pare real.

Strigătele nu se pot auzi peste zgomotul exploziilor.

Sîngele se scurge peste bordul navelor armadoriene. Metalul explodează și se sfîșie, iar navele devin brusc o sursă de schije, ucigîndu-și propriii marinari. Tunarii armadorieni trag și proiectilele lor arcuiesc în parabolă spre inamic. Însă cei o mie de metri au fost necruțători, iar flota armadoriană este deja înjumătățită.

Marea a devenit un carnaj. Apa e presărată cu trupuri care se deplasează o dată cu valurile și curenții într-un dans macabru și emit nori de sînge ca o cerneală de sepie. Marea le transformă: măruntaiele seamănă cu coralii; cărnurile sfîșiate devin aripioare sfîșiate de schije de os.

Tanner este foarte lent, îi este foarte frig. În timp ce se ridică spre suprafață, trece pe lîngă o femeie care încă mai mișcă, prea slăbită să mai înoate, dar încă vie. Se repede la ea cu un urlet mut de groază și o trage spre cer, dar mișcările ei devin tremurături ale morții înainte de ajunge la aer. Tanner o lasă să cadă și vede că de jur-împrejurul lui este mișcare, cît vede cu ochii, sînt oameni care se înecă, pe care nu-i poate ajuta, prea slăbiți pentru a supraviețui. Le vede mișcările disperate oriunde s-ar uita și se simte brusc izolat, conștient nu de oameni, khepri, cactuși, crustați și hotchi, ci numai de nenumăratele mișcări repetitive, iraționale, tot scufundîndu-se, ca și cum s-ar uita într-un hîrdău cu apă de ploaie în care se înecă încet insecte.

Ajunge la suprafață într-un moment de calm, o pauză întîmplătoare în timpul măcelului, în mijlocul flotei armadoriene. În jurul lui, nave se rup cu zgomote îngrozitoare. Se zguduie, scuipă fum și foc, șuieră în

timp ce alunecă în apa rece, trăgînd după ele echipajele muribunde.

Tanner se zbate. Este incapabil să gîndească în cuvinte. Proiectilele încep să bată din nou apa din jurul lui și o transformă într-o ciorbă sîngerie de carne și metal.

Aerul sclipește. Descărcări elictro-taumaturgice scapără de pe navele crobuzoniene; catapultele aruncă butoaie cu acid. Dar acum, așa sfărîmate cum sînt, rămășițele flotei armadoriene ripostează.

Trăgeau cu proiectile de mărimea unui om, care se loveau de crucișătoarele crobuzoniene și desfăceau flori de metal. Corăbiile de război intrară în raza de foc, strecurîndu-se printre dușmani, tunurile lor bubuiră și desprinseră plăci de metal, dărîmară coșuri de fum sfărîmînd amplasamente de tun.

Tridentul și flotila sa aeriană ajunseră deasupra flotei crobuzoniene. Începu o ploaie de proiectile: bombe cu praf de pușcă, burdufuri de piele cu petrol care se spărgeau în cădere, aruncînd o ploaie de foc; săgeți grele și cuțite. Aeronauții trăgeau în căpitanii crobuzonieni și în tunari. Căldura exploziilor clătinau dirijabilele și le deviau de la curs.

Navele armadoriene continuau să se apropie. Trăgeau și se apropiau, explodau și se răsturnau, izbucneau în flăcări și continuau să se apropie, mînate orbește de echipaje spre navele de război.

O masă de trupuri întunecate se ridică.

Taumaturgii crobuzonieni, canalizînd forțele din baterii și din propriile lor corpuri, animaseră turme de golemi: construcții stîngace de fire și piele și lut, neelegante și necizelate, cu gheare ca niște spițe de umbrelă și ochi de sticlă. Aripile lor urîte băteau frenetic ca să-i țină în aer. Erau puternici ca niște maimuțe, fără minte și tenace.

Se prinseră de încheieturile picioarelor aeronauților armadorieni și se cățărară pe trupurile lor, smulgîndu-le carnea și spărgîndu-le baloanele, prăbușindu-i însîngerați pe punțile de dedesubt.

Golemii se ridicară ca un fum din flota crobuzoniană și se izbiră în cabinele de comabdă și în ferestrele aeronavelor armadoriene, orbindu-le, spărgîndu-le sticla, sfîșiind pînza baloanelor. Mulți căzură, cu trupurile sfîșiate de focuri de armă, săbii și gravitație, desfăcîndu-se în cădere în componente fără viață; dar mulți rămaseră în aer, hărțuind flota armadoriană.

Aerul de deasupra bătăliei pare la fel de gros ca marea. Este vîscos și lipicios de la descărcările tunurilor, ale aruncătoarelor de foc și catapultelor; cu dirijabile ce se prăbușesc cu scurgeri de gaze; cu golemi la vînătoare, cu ceață de sînge și picături de funingine.

Încetineala e îngrozitoare, fiecare mișcare se face cu o atenție solemnă. Fiecare tăietură, fiecare lovitură, fiecare glonte îngropat în ochi și os, fiecare foc și fiecare explozie par planificate.

Este un pretext sordid.

Prin smîrc, Tanner poate vedea coastele vaselor inamice și, în jurul lor, o sută de siluete: nave spiralate, submarine de o singură persoană în cochilii de nautili gigantici. Submarinele armadoriene se împrăștie, izbesc crucișătoarele dintr-o parte, se adună ca în jurul unor balene.

Tanner se trezește brusc în larg, printre oamenii-amfibie din districtul Culcușului. Și-a întins tentaculele lungi și s-a prins de cochilia chitinoasă a unui nautil. Stă în fața hubloului de sticlă și vede omul dinăuntru privind speriat, crezînd că a înnebunit să vadă acel chip acela sălbatic, acea față de crobuzonian, în apă, înjurîndu-l în propria lui limbă, ridicînd arma către capul lui și trăgînd.

Proiectilul sparge sticla și trece prin fața marinarului crobuzonian perforîndu-i obrazul, ajungîndu-i pînă în ceafă, fixîndu-i țeasta de spatele submersibilului. Tanner Sack privește omul pe care l-a ucis, nu, nu a murit încă, mai are spasme de agonie și groază pe cînd marea vomită în submarinul lui spart și îl îneacă.

Tanner se smucește în spate, tremurînd violent, privindu-l cum moare, privind nautilul umplîndu-se cu apă și începînd să coboare în spirală.

Morții și sfîșiații sînt împrăștiați pe toate navele și pe mare ca niște bucățele de hîrtie arsă aruncate la întîmplare de vîlvătaia focului.

Tanner Sack vînează oameni.

În jurul lui, vasele se scufundă. E înconjurat de muribunzi din orașul lui natal care sîngerează și strigă cu bule de aer. Sînt prea departe de suprafață. Nici unul nu va mai respira vreodată.

Tanner vomită, răul îl forțează să deschidă gîtul și să verse din el tot. Se simte amețit, în afara timpului, beat sau adormit, ca și cum nimic nu ar fi adevărat, ci o amintire, ceva ce s-a întîmplat deja.

(Pe sub el trec siluete întunecate curioase pe care le crede aliații lui, oameni-amfibie, apoi își dă seama că nu-i așa.

Au dispărut, iar Tanner nu are nici timpul, nici nu-și permite luxul de a se întreba cine sînt).

Lupta progresează spasmodic. O navă metamecanică din Orașul Cărților este ruptă și varsă roți dințate și arcuri masive o dată cu trupuri sfărîmate de khepri. Apele care înconjoară vasele din Jhour sînt alunecoase din pricina sevei scurse din cactuși. Acolo unde crustații sînt sfîșiați de bombe, norii de sînge se întăresc pe loc într-o ploaie de schije de cheag. Hotchii sînt zdrobiți între corpurile navelor.

Fiarele conjurate de vrăjitorii homori armadorieni izbesc cu harpoanele în navele crobuzoniene și răstoarnă

echipajele în apă, ca mai apoi să-i ridice în fălcile ca niște foarfece. Dar sînt prea multe pentru a putea fi controlate și devin o primejdie pentru stăpînii lor vrăjitori.

În ceață, proiectile armadoriene ajung pe punți armadoriene, iar sulițe și gloanțe crobuzoniene străpung carnea compatrioților lor.

Din cînd în cînd, pe tot întinsul bătăliei, oamenii privesc în sus și văd cerul, soarele, prin nori roșii, prin apă, prin pelicule de sînge, al lor sau al altora. Unii zac acolo unde au căzut, murind, știind că soarele este ultima lumină pe care o vor mai vedea.

Soarele e jos. Pînă la apus mai este poate o oră.

Două nave mari cu aburi, nave de război armadoriene, sînt distruse. Alta este puternic avariată, tunurile din spate tresar ca niște membre flasce. Un mare număr de vase-pirat și șalupe de luptă au dispărut.

Dintre crucișătoarele Noului Crobuzon, numai *Sărutul lui Darioch* este avariat. Celelalte au stricăciuni, dar mai pot încă lupta.

Flota crobuzoniană cîștigă. Un contingent de șalupe, crucișătoare și submersibile au străpuns liniile armadoriene și se aruncă asupra orașului aflat la cîțiva kilometri distanță. Bellis le privește apropiindu-se prin telescopul uriaș de pe *Marele Răsăritean*.

Marele Răsăritean este reduta, inima orașului.

— Vom ține piept, strigă Uther Doul celor din jurul lui și lunetiștilor.

Nimeni nu sugerează altceva. Nimeni nu sugerează să dea pinteni avancului și să scape.

Navele crobuzoniene îndură barajul tunurilor de pe *Sorghum* (*și nu răspund cu foc, după cum observă Bellis, ca să nu producă pagube platformei*). Sînt acum destul de aproape încît să li se vadă structura: punțile, turelele, balustradele și tunurile, echipajele care se pregătesc, își verifică armele, gesticulează și intră în formație.

Peste punte se răspîndește fum de cordită și ochii lui Bellis lăcrimează. Focul armelor mici a început.

Este un raid organizat. Invadatorii nu urcă pe oraș: păstrează formația de săgeată și se reped înspre portul din jurul lui *Sorghum*. Crobuzonienii își fac în mod evident pîrtie spre *Marele Răsăritean*.

Bellis se retrage din dreptul balustradei. Puntea de sub ea colcăie de armadorieni gata de luptă. Își dă seama că este blocată pe această platformă de un torent de trupuri și este prea tîrziu să mai fugă.

O parte din ea vrea să strige saluturi disperate de bun-venit atunci cînd crobuzonienii ajung. Dar știe că nu sînt interesați să o ia acasă, că nu le pasă dacă moare sau trăiește. Este disperat de nesigură, dîndu-și seama că nu știe de partea cui să fie.

Cînd pășește înapoi, Bellis simte că a călcat pe cineva, simte o tulburare în aer, aude pe cineva retrăgîndu-se din calea ei cu pas iute. Se răsucește să vadă, cuprinsă de panică, dar nu e nimeni. Este singură deasupra încăierării.

Privește în jos spre oamenii înarmați și dă cu ochii de Uther Doul. Este perfect nemișcat.

Trăgînd cu flintele, navele crobuzoniene abordează Armada. În punctul în care cele două forțe se întîlnesc, măcelul este sălbatic. Cactușii armadorieni sînt în față și crobuzonienii se confruntă cu un front de trupuri masive, țepoase. Cactușii despică oameni cu lovituri largi de satîr.

Dar sînt cactuși și de partea Noului Crobuzon; și oameni trăgînd cu foarcuri care aruncă discuri tăioase în mușchii vegetali și oasele cactușilor, secționînd membre și țeste fibroase; sînt și taumaturgi pe vasele invadatoare care pocnesc din palme și trimit proiectile de nelumină lucitoare în masa armadorienilor.

Crobuzonienii îi forțează pe armadorieni să dea înapoi.

În jurul platformei strîmte pe care stă Bellis se găsesc acum marinari din Noul Crobuzon. Este paralizată. O parte a ei vrea să fugă spre ei, dar așteaptă. Nu știe cum se va termina. Nu știe ce va face.

Din nou, cineva se află pe platformă lîngă ea. Sentimentul vine și dispare.

Inexorabil, brutal și sîngeros, trupele Noului Crobuzon năpădesc puntea *Marelui Răsăritean.*

Oameni în uniformă se apropie de Uther Doul din toate părțile. El așteaptă. Armadorienii cad în jurul lui, sînt forțați să se retragă, se prăbușesc sub gloanțele flintelor și sub o cascadă de săbii.

Bellis îl privește pe Uther Doul care, înconjurat de inamici cu pistoale, puști și săbii curbate, în sfîrșit se mișcă.

Strigă; un lătrat lung, sălbatic, dar muzical, care prinde formă și devine propriul lui nume.

— *Doul,* strigă el, repetînd, ca o chemare vînătorească. *Doooooouuuuuul!*

Și primește răspuns. Armadorienii de pe punte recepționează chemarea în timp ce luptă și numele lui stîrnește ecouri prin navă. Cînd crobuzonienii încearcă să-l înconjoare, să-l blocheze cu armele lor, Uther Doul în sfîrșit atacă.

Brusc, are cîte un pistol în fiecare mînă, trase de la șolduri, pe care le ridică și trage cu ele în direcții diferite, fiecare spărgînd fața unui om. Rămas fără gloanțe, aruncă pistoalele în timp ce se răsucește (cei din jurul lui par nemișcați), iar pistoalele se rostogolesc în aer și se izbesc, unul într-un piept, celălalt într-un gît, iar Doul are încă două pistoale în mînă și trage din nou simultan (și abia acum primele lui două victime termină de căzut), trimițînd de-a berbeleacul încă doi oameni, unul mort, celălalt muribund, apoi se întoarce și pistoalele se transformă din nou în proiectile, lăsînd inconștient un alt om.

Fiecare mișcare pe care o face Doul este perfectă: fără defect și strict în linie dreaptă. Fără excese, fără curbe.

Oamenii din jurul lui încep să țipe, dar sînt împinși înainte cu forța de tovarășii lor din spate. Se apropie lent de Doul care se află în aer, cu picioarele sub el, răsucindu-se într-o ploaie de gloanțe. Trage cu alte pistoale și le aruncă în fețele altor inamici, apoi cade din nou în picioare. Are un ultim pistol în mînă și îl trece prin dreptul chipurilor, trage, sare și-l aruncă într-o parte, saltă pe picioarele îndoite într-o figură de luptă, spărgînd nasul unui cactus și împingîndu-l peste trupurile tovarășilor lui crobuzonieni.

Bellis privește, respirînd greu, nemișcată. Peste tot luptele sînt urîte: haotice, corp la corp, stupide. E uluită de faptul că Doul o poate face frumos.

Este din nou nemișcat pentru o clipă cît timp trupele crobuzoniene se regrupează și îl înconjoară. Este prins ca în menghină. Apoi sabia de ceramică a lui Doul lucește ca un os șlefuit.

Prima lui lovitură e precisă, prea iute pentru a putea fi văzută, trece printr-un gît și se retrage cu un șuvoi de sevă; cactusul se îneacă cu propria-i viață. Apoi Uther Doul este din nou înconjurat strîns și-și strigă propriul nume, fără teamă, iar poziția i se schimbă din nou și pornește motorul de la centură, declanșînd Sabia Posibilă.

Se auzi un pîrîit ca de curent static și un bîzîit. Bellis nu putea vedea limpede brațul drept al lui Doul. Părea să tremure, să vibreze. Parcă în alt timp.

Doul se mișcă (*dansează*) și se întoarce cu fața spre mulțimea atacatorilor. Mîna stîngă îi biciuiește spre spate cu o grație simiană și, cu o viteză șocantă, își ridică brațul înarmat.

Sabia îi înflorește.

Se desface, dă pe dinafară, stîrnește ecouri. Doul are o mie de mîini drepte care taie în o mie de direcții. Trupul lui se mișcă, iar sabia, ca o coroană de copac,

se răspîndește în aer, solidă și fantomatică în același timp.

Unele brațe abia pot fi văzute; altele sînt chiar opace. Toate se mișcă cu viteza lui Doul; toate duc cîte o sabie. Se suprapun și trec una prin alta și mușcă. Taie din stînga în dreapta și din dreapta în stînga, de jos în sus, împunge și parează și taie sălbatic, toate deodată. O sută de săbii blochează toate atacurile dușmanilor și nenumărate altele răspund cu brutalitate.

Oamenii din fața lui sînt tăiați și sfîșiați de răni monstruoase. Doul lovește și sîngele și țipetele se adună în jurul lui în cantități de necrezut. Marinarii Noului Crobuzon au înlemnit. Preț de o clipă, își privesc camarazii căzînd însîngerați. Apoi Uther Doul se mișcă din nou.

Își strigă numele, se răsucește, sare și se rotește deasupra lor, fără oprire, sfîșiind orice ajunge în dreptul Sabiei Posibile. Este înconjurat, acoperit, ascuns de săbii-fantomă, armura lui cenușie este abia vizibilă prin zidul translucent al propriilor atacuri. Este ca un spirit, un zeu al răzbunării, un vînt ucigaș. Trece prin oamenii care s-au urcat pe corabia lui și ridică o ceață de sînge, lăsîndu-i pe moarte, cu membrele și organele împrăștiate pe punte. Armura îi este roșie.

Bellis îi zărește chipul pentru o clipă. Este desfigurat de un rînjet bestial.

Crobuzonienii mor în număr mare și trag cu pistoalele ca niște copii.

Cu o lovitură și nenumărate răni, Doul despică o taumaturgă ce încearcă să-l încetinească, iar puterea femeii îi face sîngele să fiarbă și să se evapore; apoi doboară un cactus uriaș care ridică un scut ce oprește sute de lovituri ale lui Doul, dar nu-l poate proteja de toate; și ucide cinci aruncători de flăcări ale căror butelii cu gaz pirotic se desfac și îi aprind în timp ce li se taie fața. Nenumărate tăieturi la fiecare lovitură.

— Pe toți zeii, își șopti Bellis. Sfinte GurăMultă, apără-ne...

E uluită.

Uther Doul a lăsat să funcționeze Sabia Posibilă mai puțin de jumătate de minut.

Cînd o oprește și rămîne absolut nemișcat și se întoarce spre marinarii crobuzonieni încă în viață, chipul îi este calm. Rigiditatea rece a brațului lui drept este șocantă. Arată ca un monstru, ca o stafie ucigașă. Respiră adînc — ud, lipicios, picurînd sîngele celorlalți.

Uther Doul își strigă propriul nume sălbatic, triumfător.

Nevăzut în umbra lui Bellis, omul coboară statueta de la buze.

Este îngrozit. Este uimit la culme. N-am știut, *gîndește el frenetic.* N-am știut că poate fi așa...

Omul și-a văzut eliberatorii urcînd la bord și i-a văzut trecînd încet de cei care se opuneau, cîștigînd teren pe Marele Răsăritean, *preluînd comanda vasului, capturînd inima Armadei... Acum îi vede căzuți și însîngerați și distruși într-o clipă de mîna lui Uther Doul.*

Se uită agitat spre fregatele prinse între Sorghum *și oraș, sărută din nou statueta și o simte scuipînd forță în el. Se gîndește să alerge peste bordul acestei suprastructuri, peste trupurile de dedesubt și să urce pe navele Noului Crobuzon.*

— Sînt eu! ar striga el. Sînt aici! Eu sînt motivul pentru care vă aflați aici! Să mergem, să fugim, să scăpăm de aici!

Nu-i poate doborî pe toți, *gîndește omul, și curajul îi revine în timp ce privește silueta înroșită a lui Uther Doul.* Chiar și cu sabia asta blestemată, tot sînt prea mulți, iar navele armadoriene au fost distruse. Pînă la urmă, vor veni mai mulți crobuzonieni și vom putea pleca. *Omul se întoarce și privește spre crucișătoarele care atacă rămășițele flotei armadoriene.*

Dar cînd se pregătește să plece, vede ceva.

Legiunile de remorchere și vase cu aburi care au înconjurat Armada ca o coroană, trăgînd orașul după

ele timp de zeci de ani, inutile acum din pricina avancului, încep să iasă de pe orbită și să se îndrepte spre flota crobuzoniană.

Au fost aranjate de echipaje în ultimele ore: li s-au montat tunuri; au fost burdușite cu praf de pușcă și explozibili, cu harpoane și celule flogistice și baterii și colți de metal sudați, lipiți și înșurubați temporar. Nici una nu este o navă de luptă; nici una nu face față unui crucișător. Dar sînt așa de multe.

Pe cînd se apropie, o salvă de pe Călătorul Zorilor *distruge una cu o lovitură disprețuitoare. Însă în spatele ei sînt multe, multe....*

Nevăzut, chipul omului îngheață. Nu m-am gîndit... *se bîlbîie el în tăcere.* Nu m-am gîndit la ele.

Spusese guvernului tot — îl avertizase asupra nauscopiștilor, astfel ca meteoromanții crobuzonieni să poată ascunde flota ce se apropia; despre aeronave, ca să pregătească golemii; despre numărul navelor cu care se vor confrunta. Forțele crobuzoniene fuseseră calculate să înfrîngă flota armadoriană, după cum le fusese comunicată. Dar nu se gîndise să pună la socoteală remorcherele și trailerele acelea inutile și găurite de vreme. Nu și-a imaginat că se vor arunca în luptă pline de explozibil. Nu și le-a imaginat venind în calea unui crucișător așa cum fac acum, trăgînd cu tunurile lor mici ca niște copii obraznici. Nu și-a imaginat echipajele abandonîndu-le la doar cîțiva metri, sărind de pe punte pe plute și în bărcile de salvare, privindu-le cum se izbesc în coastele navelor crobuzoniene, spărgîndu-le cuirasa și explodînd.

Spre vest, cerul este mînjit cu culori, iar soarele este foarte jos. Echipajele celor două dirijabile care așteaptă deasupra navei *Uroc* din districtul Acalmiei sînt nerăbdătoare.

Brucolacul și vampirii lui se vor trezi în curînd și vor fi gata de luptă.

Dar ceva se schimbă în marea din spatele orașului. Crobuzonienii care au abordat orașul se holbează îngroziți, iar armadorienii privesc cu speranță.

Remorcherele și navele cu aburi continuă să se arunce asupra flotei crobuzoniene — plonjînd cu motoarele ambalate spre navele de luptă, cu cîrmele înțepenite, cîte una, cîte două, pînă la impact. Cîteva se transformă în fîntîni de metal și carne înainte să ajungă la prada lor. Dar sînt atît de multe.

Cînd ajung în coasta crucișătoarelor, prova remorcherelor se îndoaie. În timp ce se comprimă, motoarele încinse explodează și aprind petrolul, praful de pușcă și dinamita. Și, cu flăcări uleioase, cu valuri de fum și explozii care preiau o parte din energie și o transformă în zgomote inutile, cu două sau trei detonări în loc de una serioasă, navele explodează.

Torpilele, chiar așa ineficiente cum sînt, încep să găurească crucișătoarele crobuzoniene.

Mult în spatele lor, forțele împrăștiate ale Armadei încep să se regrupeze. Navele din Noul Crobuzon sînt încetinite și distruse pe rînd prin sacrificiul vaselor sinucigașe. Navele de luptă armadoriene își adună flota și încep să tragă asupra inamicilor încetiniți.

Marea e plină cu bărci de salvare; cei scăpați de pe vasele abandonate care duduie în întîmpinarea crucișătoarelor. Echipajele dau frenetic la rame, străduindu-se să evite alte vase armadoriene. Unele nu reușesc; sînt zdrobite și scufundate; sînt luate de valuri uriașe sau sînt prinse în explozii submarine sau sparte de proiectile. Dar multe scapă în larg, se întorc în Armada, cu ochii spre remorcherul lor urît care se strivește de navele inamice și explodează.

Acești atacatori neașteptați — o ridicolă, inutilă linie de apărare — au oprit crobuzonienii, sacrificînd vas după vas, topind coastele de metal ale dușmanilor lor.

Crucișătoarele s-au oprit.

Călătorul Zorilor se scufundă.

De la pupa Armadei, de unde lumea poate vedea ce se întîmplă pe mare, se aud urale, strigăte triumfătoare.

Urletul este preluat de cei care îl aud și îl reproduc; apoi de către cei din spatele lor și mai departe. Uralele trec peste oraș. Într-un minut, lumea din districtele Acalmiei, Scrumbiei și Orologiului, din celelalte părți ale Armadei, își strigă extazul, deși nu știe precis de ce.

Trupele crobuzoniene se holbează cuprinse de groază. O crăpătură uriașă despică bordul Călătorului Zorilor. Și mai multe vase se aruncă asupra lui și explodează, chiar dacă acesta începe să se lase pe o parte, chiar dacă începe să se răsucească; începe să se aplece și siluete speriate se aruncă de pe punți; exploziile continuă pînă ce chila i se ridică din apă și, cu un teribil zgomot de explozie, se rupe, scuipînd oameni și metal și cărbune — tone și tone de cărbune — în mare.

Echipajele Noului Crobuzon privesc singura lor șansă de a se întoarce acasă dispărînd. Armadorienii strigă din nou, silueta uriașă se rostogolește în mare, greoaie și plină de regrete, scuipînd foc în timp ce este trasă în adînc.

Nava-amiral crobuzoniană a dispărut.

Speriate, crucișătoarele surate încep să tragă salve spre Armada prea curînd, tulburînd marea și făcînd orașul să se clatine ca pe timp de furtună. Dar unele cuirasate mai mici sînt acum în raza de tir și obuzele lor sparg catarge și sfîșie matricea orașului.

O bombă se înfundă în Piața Fînului, făcînd o gaură între bărcile cu tarabe. Două proiectile arcuiesc înspăimîntător pe deasupra capului și găuresc nava *Pincherman*, aruncînd sute de cărți ale bibliotecii arzînd în apă. Vasele se scufundă, podurile care le leagă se rup.

Angevina și Șekel se liniștesc unul pe altul, ascunzîndu-se de crobuzonienii rămași. Fața lui Șekel sîngerează.

Dar oricît de teribile ar fi aceste atacuri, numai crucișătoarele pot distruge orașul, iar ele încă n-au ajuns

destul de aproape. Sînt hărțuite, împiedicate, sfărîmate de măcelul remorcherelor încărcate cu praf de pușcă. Vasele armadoriene continuă să vină. După ce este zguduit de a cincea explozie, *Prințul din Suroch* începe să se încline, să crape, să se îndoaie și să se prăbușească în apă.

Cuirasate și șalupe roiesc dornice să ajute și inutile în jurul ei, ca niște servitori în jurul reginei. Sub focul proaspăt al flotei armadoriene, dar mai ales sub atacul sinucigaș și neașteptat al vapoarelor, crucișătoarele crobuzoniene sînt distruse, unul cîte unul.

De pe puntea superioară a Marelui Răsăritean, *omul scoate un urlet de groază, neauzit de nimeni.*

Omul strînge și sărută statuia cu frenezie, apoi se pregătește să sară, îndoind puțin spațiul, și aterizează pe fregata de mai jos care duduie și se pregătește să plece. Dar se oprește cînd își dă seama de ceva îngrozitor.

Privește ultimele două crucișătoare tremurînd sub forța atacurilor și trăgînd salve de tun spre cei care le sîcîie. Și chiar dacă sub aceste lovituri cad cîteva vase armadoriene, exploziile care zguduie coastele crucișătoarelor continuă pînă ce navele crobuzoniene se scufundă.

Cărbunele invadatorilor este pierdut. Omul privește amorțit. Nu mai are nici un rost acum să sară pe vreo navă sau să înoate spre navele Noului Crobuzon. Chiar dacă armadorienii nu distrug toate navele, chiar dacă vreun curiasat mai rapid scapă, se află în mijlocul Oceanului Agitat, în ape necartografiate, la aproape trei mii de kilometri de cel mai apropiat țărm și de două ori mai departe de casă. După cîteva sute de kilometri, cazanele se vor stinge și navele crobuzoniene se vor opri.

Nu au pînze. Vor rămîne să moară.

Nu au nici o speranță.

Misiunea de salvare a eșuat. Omul e încă prins în capcană.

Se uită în jos și își dă seama șocat că a intrat din nou în fază cu spațiul lui Bellis. Dacă se întoarce acum, îl vede. Sărută din nou statueta, amorțit, și dispare.

Vine apusul și, în sfîrșit, dirijabilele din districtul Acalmiei se ridică, fiecare ducînd cîte un echipaj ucigător. Plutesc la joasă înălțime, trec repede peste rămășițele bătăliei; vampirii sînt pregătiți. Limbile lor lungi gustă aerul nopții și ne-morții se pregătesc să se arunce în luptă.

Au întîrziat prea mult. Bătălia s-a încheiat.

Aeronavele dau ocol fără rost apelor pline cu praf de cărbune, metal, acid și ulei, ici-colo lucește laptele de stîncă și seva și o mulțime de sînge.

Capitolul Treizeci și șapte

La început, orașul se umflă în pene cu o încîntare epuizată, un soi de euforie rănită.

Asta nu dură mult timp. În zilele care urmară, Bellis deveni acut conștientă de liniște; Armada era nesfîrșit de tăcută. Liniștea începuse după bătălie, după ce se stinseseră urletele triumfătoare și constatară gradul de devastare.

Bellis nu reuși să adoarmă în noaptea de după măcel. Se tîrîse prin apus, alături de alte mii de cetățeni, se plimbase, ametită, prin oraș. Orizontul pe care-l cunoștea era sfărîmat într-un fel ciudat. Navele de pe care își făcuse cumpărături, unde băuse ceai, sau pe care se plimbase, fără să dea importanță, de o sută de ori, dispăruseră.

Parcul Croom rămăsese aproape neatins. *Chromolith, Tolpandy, Marele Răsăritean*, toate erau relativ întregi.

De multe ori în zilele care urmară, Bellis intrase pe vreo străduță lăturalnică — sau traversase un pod de lemn sau intrase într-o piațetă — și văzuse oameni plîngînd, jelindu-și morții. Unii se holbau la vreun loc afectat — un spațiu liber unde fusese odată un vas, o zonă răvășită de piață, o biserică zdrobită de vreun catarg prăbușit.

Era nedrept, își spuse Bellis nervoasă, ca atît de puține dintre locurile care o interesau să fie atinse de dezastru. Cu ce drept? De fapt, nici nu-i păsa.

Un număr uriaș de armadorieni muriseră. Cîțiva membri ai Consiliului Tribunalului și regina Braginod din Jhour erau printre ei. Consiliul își alese alți reprezentanți, iar conducerea districtului Jhour trecu, fără discuții, în mîna fratelui lui Braginod, Dynich. Nimănui nu-i păsa în mod deosebit. Armada lăsase mii de cadavre în mare.

Lumea se uita la *Sorghum*, murmurînd că nu merită.

Bellis rătăci prin orașul brutalizat ca printr-un vis. Chiar și acolo unde nu căzuseră obuze, tensiunea apelor distrusese arhitectura. Arcadele erau sparte, cheile de boltă zăceau pe fundul oceanului. Fuseseră incendii; străduțe se dărîmaseră, rînduri de case se sprijineau unul de altul, cu acoperișurile crăpate și sparte. Orașul părea să tremure din pricina pagubelor care ar fi fost imposibile pe pămînt.

În rătăcirile ei, Bellis auzi sute de povești: relatări exagerate de eroism și descrieri scabroase de răni. Începu să caute intenționat informații specifice. Alimentată de o curiozitate pe care nu o înțelegea (simțindu-se în orele acelea ca un automat, acționînd fără consimțămîntul ei), Bellis întrebă ce s-a întîmplat cu ceilalți pasageri ai *Terpsichoriei*.

Poveștile despre familia Cardominium erau contradictorii. Bellis află despre acei membri ai echipajului încă încarcerați, care nu erau considerați încă de încredere, care nu se obișnuiseră cu statutul lor de captivi.

Află că fusese o mare tevatură în navele-închisoare din partea din față a districtului Țiparului atunci cînd începuse bombardamentul și că cei închiși țipaseră ca să fie salvați de compatrioții lor.

Invadatorii, firește, nici măcar nu se apropiaseră, iar strigătele au rămas fără răspuns.

Sora Meriope murise. Bellis rămase șocată cînd aflase asta — într-un fel abstract, îngrozitor — ca și cum ar fi văzut o culoare neașteptată. În timpul haosului, auzi ea, cîțiva prizonieri evadaseră din azil, printre care și Meriope. Călugărița însărcinată își făcuse drum spre partea din spate a orașului, unde a dat peste invadatorii din Noul Crobuzon cărora le ieșise înainte ca să-i întîmpine, și fusese împușcată. Nu se putea spune ce armă o doborîse.

Bellis tot auzi povești din astea, despre capturați care, puși în fața șansei de a pleca acasă, încercaseră disperați să treacă de partea cealaltă și muriseră. Cîțiva dintre cei de pe *Terpsichoria* fuseseră uciși, se pare, în felul acesta. Și chiar dacă numărul lor era exagerat, chiar dacă detaliile erau înflorite ca să servească drept morală pentru cei lipsiți de loialitate, Bellis era sigură că mulți muriseră în felul acesta.

Era evident pentru ea — fără să fie o mare revelație — că s-ar fi situat într-o poziție foarte fragilă dacă ar fi încercat să se refugieze în mijlocul trupelor Noului Crobuzon. Hotărîse cu mult timp în urmă că întoarcerea ei în oraș avea să fie rezultatul propriilor acțiuni. Bellis știa cît de puțin îi păsa guvernului de supraviețuirea ei. În definitiv, fugise de acolo și cu un motiv.

În timpul luptelor, Bellis fusese paralizată, amorțită, nu știuse cu cine să țină. Privise totul ca un spectator. Acum, că Armada triumfase, nu simțea nici ușurare, nici fericire, nici disperare.

După distrugerea crucișătoarelor, celelalte nave crobuzoniene se îndepărtaseră spre nord-vest. Fugiseră în panică, prea îngrozite ca să se predea, să ceară milă armadorienilor. Evadaseră, pretinzînd că mai au o

șansă, că mai pot ajunge în vreun port. Toată lumea știa că echipajele acelea aveau să moară.

Trei cuirasate crobuzoniene și o fregată fuseseră capturate. Pe loc, deveniră cele mai avansate nave din Armada, dar erau o recompensă slabă față de pierderile Armadei. O mare parte din flota ei, două submersibile și jumătate din vasele cu aburi fuseseră sacrificate pentru a distruge crucișătoarele. *Tridentul* și zeci de aeronave mai mici dispăruseră. Aeroflota masivă fusese decimată de golemi ca de niște șobolani turbați.

Armadorienii avuseseră nevoie de multe ore să ajungă în orașul lor, dînd la rame, înotînd, agățați de resturi. Taumaturgii și inginerii din cala *Marelui Răsăritean* ținură avancul în frîu încă o zi. Acesta își continuase drumul, neștiutor, netulburat de haosul ucigaș de deasupra.

Inevitabil, unii dintre care ajunși în oraș erau soldați din Noul Crobuzon. Poate că furaseră haine de la morții armadorieni și începuseră o nouă viață — ca marinari, toți vorbeau destul de bine Salt. Dar cei mai mulți erau prea traumatizați să gîndească în felul ăsta și, în orele de după bătălie, marinarii crobuzonieni începură să apară pe punțile Armadei în uniformele lor murdare, desfigurați de spaimă. Teama lor de înec fusese mai puternică decît teama de răzbunarea armadorienilor.

În acele zile nenorocite de după război, sub cerul acoperit de fum roșu și negru, acei marinari crobuzonieni îngroziți produseseră o criză politică. Firește, în furia cauzată de pierderi, armadorienii îi pedepsiseră pe captivi. Nou-veniții fuseseră bătuți și biciuiți — unii pînă la moarte — în vreme ce torționarii lor strigau numele prietenilor morți. Dar, pînă la urmă, se instală oboseala, dezgustul și amorțeala, iar crobuzonienii fură luați și duși pe *Marele Răsăritean*. În definitiv, istoria Armadei era clădită pe asimilarea străinilor și a dușmanilor — după fiecare bătălie, de fiecare dată cînd era luată o navă.

Circumstanțele fuseseră cele mai violente și mai îngrozitoare din întregul trecut al orașului, dar tot nu se punea problema a ceea ce trebuia făcut cu inamicii capturați. La fel ca în cazul *Terpsichoriei*, cei care treceau de partea lor erau transformați în armadorieni.

Numai că, de data asta, Amanții se împotriviră.

Amanții se întorseseră din luptă înfuriați, însemnați cu răni care nu se potriveau de la un chip la altul (detaliu care avea să fie reparat în nopțile ce urmară). Întregul district, întregul oraș era șocat de știrea că Amanții voiau să-i alunge pe crobuzonieni.

La o adunare generală stabilită în grabă pe *Marele Răsăritean*, Amanții își prezentară pledoaria. Ea declamă violent împotriva crobuzonienilor, amintind cetățenilor că familiile lor fuseseră măcelărite de aceștia, orașul fusese răvășit, iar jumătate din flota armadoriană distrusă. În districtul Țiparului se aflau acum mult mai mulți captivi decît în celelalte districte. Resursele lor fiind micșorate, Armada fiind vulnerabilă, aflîndu-se în război cu Noul Crobuzon, cum mai puteau ei absorbi atît de mulți inamici?

Dar mulți dintre armadorieni fuseseră și ei inamici cîndva. De cînd exista orașul, armadorienii respectaseră principiul ca, odată lupta încheiată, nimeni să nu mai aibă nimic împotriva soldaților inamici. Trebuiau să fie primiți în rîndurile lor, cu speranța de a fi convertiți, făcuți cetățeni. În definitiv, asta era Armada — o colonie a celor rătăciți, a renegaților, a dispăruților, a înfrînților.

Marinarii Noului Crobuzon tremurau în închisorile lor, neștiind de controversele pe care le stîrniseră.

Asta nu ar fi însemnat o crimă, pretindeau Amanții. Prizonierii puteau fi puși pe o navă cu provizii și îndreptați spre Bered Kai Nev. Nu le-ar fi fost imposibil să ajungă.

Argumentul nu stătea în picioare.

Ea schimbă discursul și spuse enervată că orașul trebuia să meargă înainte, tras de avanc, că avea

capacitatea de a merge acolo unde armadorienii nici nu visaseră, să facă lucruri de neimaginat, iar irosirea resurselor pentru o mie de amăriți ar fi fost o idiotenie.

Chiar dacă rănile erau încă deschise, chiar dacă amintirea războiului era încă dureroasă, mulțimea începu să se întoarcă împotriva Amantei. Nu-i convingea. Ceilalți conducători rămaseră în expectativă.

Bellis înțelese. Nu că adunarea i-ar fi îndrăgit, ar fi avut milă sau compasiune pentru captivi. Problema nu consta în prizonierii însîngerați, răniți, ținuți în mizerie și agonie sub punte. Armadorienii nu erau preocupați de captivii aceia, ci de orașul lor. *Asta e Armada,* spuneau ei. *Asta este. Dacă schimbăm asta, cum să mai știm ce sîntem? Cum să mai știm ce să fim?*

Amanta nu putea înfrînge cu un discurs secole de tradiție care asigurase supraviețuirea orașului. Amanta era singură și pierdea. Cu un tremur de nesiguranță, Bellis se întrebă unde era Amantul și dacă era de acord cu ea.

Simțind nemulțumirea, cei care fuseseră de partea Amantei începură să strige, oferind sprijin în mod spontan, cerînd răzbunare. Dar mult mai multe voci se ridicară împotrivă, iar primii fură reduși la tăcere.

Ceva se schimbă în mod decisiv. Deveni brusc evident că adunarea aceea nu va permite uciderea crobuzonienilor, nici măcar prin acceptarea simulacrului de îndurare oferit de Amantă. Deveni evident că începea procesul lung, uneori crud, al transformării captivilor, că se aștepta un efort de luni de zile din partea celor întemnițați dedesubt, și că pînă la urmă mulți dintre ei se vor împăca cu noua lor soartă, deși unii nu. Cei din urmă aveau să rămînă încarcerați; și poate, numai după îndelungi eforturi de convingere, aveau să fie executați.

— Ce e cu graba asta? strigă cineva. Unde dracu' ne duceți?

Amanta cedă atunci, brusc, folosinduse de carismă; ridică din umeri cu o umilință exagerată, recunoscu, își declină responsabilitatea. Cîștigă simpatia audienței încă dornică să ierte o sugestie proastă făcută la mînie. Dar tot nu răspunse la întrebarea zurbagiului.

Bellis își aminti acel moment mai tîrziu și văzu în el un punct de turnură. *Acela a fost momentul*, avea să-și spună ea în săptămînile ce urmară, *în care totul s-a schimbat.*

Navele prea avariate ca să navigheze se agățară de oraș și erau trase de avancul neobosit care înota în ritm constant, fără capricii, cu o viteză ceva mai mare de opt kilometri pe oră.

Spre nord.

Zilele erau ocupate cu servicii funerare: omagii și rugăciuni. Începu reconstrucția. Macaralele tresăreau; orașul viermuia de echipele care refăceau clădirile, restaurau ceea ce se putea și schimbau ceea ce nu se mai putea reface. Seara, tavernele erau pline, dar liniștite. Armada nu era veselă în zilele acelea îngrozitoare. Încă mai sîngera, încă nu se vindecase.

Lumea începu să pună întrebări. Delicat, cu grijă, își cerceta gîndurile și-și lingea rănile lăsate de război. În această perioadă apărură nelămuriri teribile.

De ce au venit? începu lumea să se întrebe (dînd din cap și lăsînd privirea în jos). *Și cum ne-au găsit la celălalt capăt al lumii?*

Mai pot face asta o dată?

Această mînie latentă deschise și alte probleme decît cele legate direct de război. Fiecare întrebare năștea alta.

Ce am făcut să le atragem atenția?

Ce facem?

Unde margem?

De-a lungul zilelor și nopților de insomnie, amorțeala lui Bellis se dizolvă. Nu vorbise de-adevăratelea cu

nimeni — nu se întîlnise cu nimeni — de la bătălie. Uther Doul își făcuse treaba fără ajutorul ei; nu o găsise pe Carrianne, nici pe Johannes. În afară de a aduna zvonurile ce proliferau ca buruienile, Bellis nu vorbise cu nimeni de zile întregi.

A doua zi după luptă, începu să cugete. Ceva se deșteptă în ea și privi orașul avariat cu o emoție pe care nu o mai simțise înainte — o groază rece. Bellis conștientiză că este înfricoșată.

Cînd ridică privirea spre soare, simți tremurul emoțiilor, nesiguranței și certitudinilor pe care le adunase în ea.

— O, zei, spuse ea în șoaptă. O, zei.

Știa atît de multe lucruri, își dădea acum seama de asta. Atîtea îi erau acum limpezi — și atît de multe o îngrozeau, încît îi era teamă să se confrunte cu ele, nu se putea gîndi încă. Deținea cunoștințe de care se ferea ca de un act violent.

În ziua aceea, Bellis mîncă, bău și se plimbă ca și cum nimic nu se schimbase, cu mișcări la fel de dezarticulate ca ale celor traumatizați din jurul ei. Dar, din cînd în cînd, tresărea — clipea, șuiera și scrîșnea din dinți — sub influența cunoștințelor pe care le avea. Parcă era însărcinată — un făt gras, malign pe care încerca disperată să-l ignore.

Știa că nu se poate împotrivi, dar își jucă rolul o vreme, fără să vocifereze, fără să gîndească limpede, întotdeauna blocînd informațiile cu un soi de mînie și de spaimă, *Nu acum, nu acum...*

Privi apusul de la fereastra ei și citi, reciti scrisoarea, încercînd să se îmbărbăteze ca să mai scrie ceva despre bătălie, neștiind ce să facă. La orele zece auzi o bătaie în ușă și îi deschise lui Tanner Sack.

Bărbatul stătea pe platforma cea mică din fața coșului de fum în care avea ea apartamentul, la capătul scărilor. Fusese rănit în luptă; fața îi era tăiată și infectată, ochiul stîng îi era închis. Avea pieptul bandajat

și tentaculele urît înfășurate în jurul lui. Tanner ațintea un pistol spre capul lui Bellis. Mîna nu-i tremura.

Bellis se holbă în țeava întunecată. Înțelese adevărul, știa de ce Tanner Sack era gata să o ucidă. Și, epuizată, își dădu seama că, dacă el trăgea, dacă auzea bubuitul armei în acea fracțiune de secundă, înainte de a i se împrăștia creierii, nu putea să-i poarte pică.

Capitolul Treizeci și opt

— Curvă criminală.

Bellis se prinse de spătarul scaunului ei, răsuflînd dureros, clipind ca să-și ascută privirea. Tanner Sack o lovise o dată, un dos de palmă care o izbise de perete. Lovitura îl eliberase de mînie și îi lăsase doar puterea de a-i vorbi cu ură. Bărbatul continua să țină arma îndreptată spre capul femeii.

— N-am știut, spuse Bellis. Jur pe sfîntul GurăMultă că n-am știut.

Era puțin înfricoșată. Dar simțea mai mult rușine și confuzie, ceea ce o împiedica să vorbească.

— Monstruozitate nenorocită, spuse Tanner încet. Lipitoare blestemată, curvă, curvă, lua-te-ar naiba....

— N-am știut, repetă ea.

Pistolul nu se clinti.

El o înjură din nou, un șirag de invective pe care ea nu-l întrerupse. Îl lăsă să vorbească pînă ce Tanner obosi. O blestemă mult timp, iar cînd schimbă tonul, păru să vorbească aproape normal.

— Toți morții. Tot sîngele. Am fost sub valuri, știi asta? Am înotat în așa ceva, îi șopti el. Am înotat în sînge. Oameni ca mine morți. Băieții din Noul Crobuzon care ar fi putut să-mi fie tovarăși. Și dacă aș fi fost luat înapoi, dacă ar fi făcut ce voiau, dacă ar fi reușit, dacă ar fi cucerit orașul ăsta blestemat, crimele

nu s-ar fi oprit aici. Aș fi fost trimis în colonii. Ca sclav Refăcut. Băiatul meu, spuse el brusc cu voce stinsă. Șekel. Îl știi pe Șekel, nu?

O privi cu atenție.

— Te-a ajutat de cîteva ori. El și doamna lui, Angevina, au fost prinși în mijlocul luptei. Ange poate să-și poate de grijă, dar Șekel? A făcut rost de o pușcă, idiotul. Un glonț a ricoșat de punte și schijele i-au sfîșiat fața. E un dezastru. Va rămîne cu urme pe toată viața. Iar eu stau și mă gîndesc că dacă crobuzonianul ar fi mișcat arma un centimetru — un nenorocit de *centimetru* — Șekel ar fi fost mort. Ar fi fost *mort*.

Bellis nu se putea feri de tonul lui disperat.

— Asemenea celorlalți care s-au dus.

Vocea lui Tanner era seacă.

— Cine i-a omorît pe toți? Cine? A trebuit să ceri ajutor, nu? Te-ai gîndit la ce se va întîmpla? Te-ai gîndit? Îți pasă? Acum îți pasă?

Cuvintele lui o rămînea și chiar dacă scutura din cap — *nu a fost așa* — se simțea rușinată.

— Tu i-ai omorît, trădătoare nenorocită. Tu... și cu mine.

Tanner ținea pistolul nemișcat, cu chipul răvășit.

— Cu mine, spuse el. De ce a trebuit să mă bagi în asta?

Ochii îi erau injectați.

— Aproape că mi-ai omorît băiatul.

Bellis își alungă lacrimile clipind.

— Tanner, spuse ea cu voce răgușită. Tanner, spuse ea încet, ridicînd mîinile într-un gest neajutorat. Îți jur, îți jur, *îți jur*... N-am știut.

Presupunea că el avusese întotdeauna un rest de îndoială, de incertitudine, altfel ar fi spulberat-o. Bellis îi vorbi mult timp, împiedicîndu-se în cuvinte, încercînd să găsească modalități de a exprima ceea ce îi părea imposibil, neadevărat chiar și ei însăși.

Tot timpul cît vorbi, pistolul nu se mișcă din dreptul ei. În timp ce-i spunea lui Tanner despre ce-și dăduse seama, Bellis se oprea din vorbit din cînd în cînd, de parcă ar fi vrut să se lase pătrunsă de adevăr.

Fereastra se vedea dincolo de umărul lui Tanner Sack și ea o privea în timp ce vorbea. Era mult mai ușor decît să-i înfrunte privirea. De fiecare dată cînd seuita la el, ardea. Rușinea trădării o marca.

— Am crezut ceea ce ți-am spus, recunoscu ea și, amintindu-și măcelul, tresări dureros. M-a mințit și pe mine.

— Habar n-am cum au găsit Armada, spuse ea ceva mai tîrziu, încă în fața disprețului și neîncrederii lui Tanner. Nu știu ce s-a întîmplat; nu știu ce au făcut; nu știu ce informații sau mașinării a furat el ca să determine asta. A fost ceva... Probabil că a ascuns ceva; probabil că le-a dat ceva de care aveau nevoie, o metodă de a ne urmări, ascunsă în mesajul acela....

— Mesajul pe care mi l-ai dat mie, spuse Tanner, iar Bellis ezită înainte de a încuviința.

— Cel pe care l-am primit de la el și ți l-am dat ție, spuse ea.

— Am fost convinsă, spuse ea. Pe toți sfinții, Tanner, de ce crezi că mă aflam pe *Terpsichoria*? Eram o exilată, Tanner.

El rămase tăcut la vorbele ei.

— Fugeam, continuă Bellis. *Fugeam*. La dracu', nu-mi place aici, nu e locul meu... Dar fugeam. Nu i-aș fi chemat; nu aș fi avut încredere în ei. Eram pe fugă pentru că mi-era frică pentru viața mea.

El o privi curios.

— Oricum...

Bellis ezită să spună mai multe, de teamă să nu sune defensiv, deși i-ar fi spus adevărul.

— Oricum..., continuă ea, păstrîndu-și vocea calmă. Oricum, n-aș fi făcut asta. N-aș fi făcut-o... nici ție, nici

altcuiva. Nu sînt magistrat, Tanner. Nu sînt de acord cu felul lor de dreptate.

El o privi cu chipul împietrit.

Ceea ce îl convinsese, își dădu ea seama mai tîrziu, ceea ce îl făcuse să o creadă, nu era nici tristețea, nici rușinea ei. El nu avea încredere în acest fel de trăiri, iar ea nu-l putea acuza. Ceea ce-l convinsese pe el fusese faptul că ea spusese adevărul, că fusese la fel de trasă pe sfoară ca și el, faptul că era și ea furioasă.

Mult timp, fără vorbă, nenorocită, Bellis rămase tremurînd și cu pumnii încleștați.

— Nenorocitule, se auzi ea spunînd și clătină din cap.

Tanner își dădea seama că nu vorbea cu el. Bellis se gîndea la Silas Fennec.

— M-a mințit, scuipă ea către Tanner, surprinsă de propria-i pornire. Minciună după minciună... ca să mă poată folosi.

M-a folosit, gîndi ea, *așa cum s-a folosit de toți ceilalți. L-am privit la lucru; știu ce a făcut, cum s-a folosit de lume, dar....*

Dar nu mi-am închipuit că o să facă asta cu mine.

— Te-a umilit, spuse Tanner. Deși erai cu totul deosebită, nu-i așa? rînji el. Deși vedeai prin el? Deși erați băgați în aceeași oală?

Ea îl privi, albă de furie și de dezgustul de a fi fost folosită de Silas ca o bleagă, ca o păpușă, ca toți ceilalți. *Eu, mai mult decît toți nebunii care au citit pamfletele lui Simon Fench; eu, mai mult decît toți ceilalți tîmpiți care l-au servit.* Îi era greață de disprețul, de ușurința cu care el o mințise.

— Rahatule, murmură ea. Am să te distrug.

Tanner îi rînji din nou și Bellis își dădu seama cît de patetic sunase remarca ei.

— Crezi că există vreo fărîmă de adevăr în vorbele lui? o întrebă Tanner.

Stăteau amîndoi țepeni și nesiguri. Tanner încă mai ținea pistolul în mînă, însă doar de formă. Nu deveniseră parteneri de conspirație. Se uita la ea cu dezgust și mînie. Chiar dacă credea că Bellis nu avusese de gînd să facă vreun rău Armadei, nu îi era tovarășă. Ea era cea care îl convinsese să livreze mesajul. Ea îl implicase în măcel.

Bellis clătină încet din cap.

— Cred eu că Noul Crobuzon este sub amenințarea unui atac? făcu ea dezgustată. Cred eu că orașul-stat cel mai puternic din lume este amenințat de niște pești cu rele intenții? Că două mii de ani de istorie sînt gata să se sfîrșească și că numai eu pot salva orașul? Nu, Tanner Sack, nu cred. Cred că el a vrut să trimită un mesaj spre casă și asta e tot. Cred că nenorocitul m-a jucat pe degete. Așa cum face cu toată lumea.

E un asasin, un spion; e un agent, gîndi ea. *Este exact ceea ce încerc eu să ocolesc. Cu toate astea, singură și credulă ca ultima proastă, l-am crezut.*

De ce au venit după el? îi trecu ei brusc prin minte. *De ce să traverseze șase mii de kilometri ca să salveze un singur om? Nu au venit nici pentru el, nici pentru* Sorghum.

— Aici e o afacere mai mare..., spuse ea încet, încercînd să-și formuleze gîndurile. E mai mult decît se vede.

N-ar fi venit atît de departe doar pentru el, oricît de bun agent ar fi. El deține ceva, își dădu ea seama. *Are ceva ce ei vor.*

— Deci ce ne facem?

Se făcea lumină. Păsările orașului începeau să cînte. Bellis avea o durere de cap; era teribil de obosită.

Ignoră întrebarea lui Tanner pentru moment. Se uită pe fereastră și văzu cerul pălind și siluetele catargelor și ale clădirilor conturate cu negru. Era foarte liniște. Vedea valurile ce băteau în coasta orașului, distingea traseul Armadei spre nord. Aerul era răcoros.

Bellis mai voia o clipă ca aceasta, încă o secundă suspendată, în care să poată respira înainte să vorbească și să-i răspundă lui Tanner. Știa răspunsul la întrebarea lui, dar nu voia să-l dea. Nu-l privea. Știa că o s-o întrebe din nou. Silas Fennec se afla încă în libertate în oraș, tentativa lui de evadare eșuase și mai putea face doar un singur lucru. Știa că Tanner știe și că o punea la încercare, că exista un singur răspuns posibil la întrebarea lui și, dacă ar fi dat un răspuns greșit, el ar fi putut să-i zboare creierii.

— Ce ne facem? spuse el din nou.

Ea îl privi obosită.

— Știi bine, spuse ea și rîse teatral. Trebuie să spunem adevărul. Trebuie să-i spunem lui Uther Doul.

Capitolul Treizeci și nouă

Înaintăm, aproape de margine de nord a Oceanului Agitat, iar la numai două-trei mii de kilometri spre vest, spre nord-vest, se află Marea Șireată. Strecurată în meandrele coastei, pe țărmul unui continent necartografiat, este colonia Nova Esperium.

Este orășelul acela mic, luminat, lucitor ale cărui imagini le-am văzut? Am văzut heliotipii ale turnurilor lui, ale silozurilor și ale pădurii care îl înconjoară, ale animalelor unice din împrejurimile lui: imagini înrămate, în nuanțe de sepia, colorate de mînă. În Nova Esperium fiecare are o șansă. Chiar și Refăcuții, afectații, muncitorii își pot cîștiga libertatea.

(Nu că asta ar fi adevărat).

M-am imaginat privind în jos spre așezare de pe pantele munților pe care îi văd în aceste imagini (neclari din pricina distanței, defocalizați). Învățînd limbile băștinașilor, cercetînd cărțile vechi pe care le găsim prin ruine.

Sînt cincisprezece kilometri din Noul Crobuzon pînă la estuar, la intrarea în Golful de Fier.

Mă tot regăsesc în locul acela în amintirile mele, dincolo de oraș, atîrnat între pămînt și mare.

Am zăpăcit anotimpurile. Am plecat atunci cînd toamna devenea iarnă, iar aceasta este ultima senzație temporală pe care o mai am. De atunci, dogoarea și răcoarea și frigul și iar dogoarea au fost haotice, prost gestionate, întîmplătoare pentru mine.

Poate că e din nou toamnă în Nova Esperium.

În Noul Crobuzon e primăvară.

Am cunoștințe pe care nu le pot folosi, într-o călătorie pe care nu o pot controla, într-o direcție pe care nu o știu sau nu o înțeleg, și mi-e dor de casa de unde am fugit, mi-e dor de un loc pe care nu l-am văzut niciodată.

Dincolo de aceste ziduri sînt păsări, țipînd una la alta, violente și stupide, luptîndu-se cu vîntul și, cu ochii închiși, mă pot preface că le văd; mă pot preface că sînt pe orice navă, oriunde în lume.

Dar deschid ochii (trebuie) și sînt tot aici, în această cameră a Senatului, alături de Tanner Sack, și țin capul în jos, și sînt în lanțuri.

La cîțiva pași în fața lui Tanner și Bellis, Uther Doul își termina cuvîntarea către conducătorii orașului: Amanții, Dynich, noul Consiliu al Tribunalului și toți ceilalți. Era după lăsarea întunericului. Brucolacul se afla și el acolo. Era singurul conducător neafectat de război — toți ceilalți purtau cicatrici sau aveau expresii răvășite. Conducătorii îl ascultau pe Uther Doul. Din cînd în cînd aruncau priviri spre prizonieri.

Bellis îi privea cum se uitau la ea și le vedea mînia din ochi. Tanner Sack nu putea ridica privirea. Era copleșit de supărare și rușine.

— Ne-am înțeles, spuse Uther Doul. Trebuie să ne mișcăm repede. Trebuie să presupunem că am fost

corect informați. Trebuie să-l prindem imediat pe Silas Fennec. Trebuie să presupunem că încă nu s-a prins că sîntem pe urmele lui, dar își va da seama curînd.

— Dar cum naiba a reușit? strigă regele Friedrich. Adică, înțeleg chestia cu *pachetul*, cu mesajul ăla nenorocit...

Aruncă o privire spre Bellis și Tanner.

— Dar cum a pus mîna Fennec pe o piatră de direcție? Fabrica de busole este, pentru dumnezeu... mai bine păzită decît vistieria mea. Cum a intrat?

— Nu știm încă, spuse Uther Doul, și acesta va fi primul lucru despre care o să-l întrebăm. Pe cît posibil, trebuie să păstrăm secretul afacerii. Pentru că Simon Fench, Fennec... nu este lipsit de partizani, continuă Doul.

Amanții nu se uitară unul la celălalt.

— Nu trebuie să riscăm... să înfuriem cetățenii. Trebuie să acționăm acum. Are cineva vreo idee de unde să începem?

Dynich tuși și ridică mîna.

— Am auzit zvonuri, începu el ezitant, că Fench operează în anumite bodegi....

— Rege, lasă-mă pe mine să vorbesc, îl întrerupse Brucolacul cu vocea lui spartă.

Toată lumea îl privi surprinsă. Vampirul păru neobișnuit de nesigur. Oftă și scoase limba, apoi continuă.

— Nu e nici un secret că districtul Acalmiei are neînțelegeri grave cu conducătorii Țiparului asupra invocării avancului și asupra traiectoriei orașului — care este încă nedeclarată, adăugă el cu o izbucnire de mînie. Cu toate acestea...

Cuprinse încăperea cu privirea de parcă ar fi aruncat o provocare.

— ... Sper că nu se va insinua vreodată că Brucolacul sau cei aflați sub comanda mea sînt mai puțin loiali orașului. Este foarte regretabil că nu am fost capabili să luptăm pentru Armada în bătălia care tocmai s-a dat.

— Știu, continuă el repede, că cetățenii mei au luptat. Avem și noi partea noastră de morți — dar nu dintre ai mei. Și resimțim asta. Avem o datorie față de voi. Știu unde se află Silas Fennec.

Prin încăpere trecu un ecou scurt de icnete.

— De unde știi? spuse Amanta? De *cînd* știi?

— Nu de mult timp, spuse Brucolacul, uitîndu-se în ochii ei, fără falsă mîndrie. Am aflat unde se odihnește și-și tipărește mesajele *Simon Fench*. Dar știți prea bine..., spuse el cu o bruscă fervoare. Știți prea bine că nu aveam nici o idee despre planurile lui. Altfel nu i-am fi permis.

Implicațiile erau evidente. Îi permisese lui „Simon Fench" să-și împrăștie influența, să-și tipărească lucrările dizidente și să împrăștie zvonuri, atîta timp cît crezuse că victima acestei activități era Țiparul, nu întregul oraș. Nu știuse despre flota crobuzoniană pe care o chemase Fennec. La fel ca Tanner și Bellis, se văzuse implicat în evenimente.

Bellis se uita și rînjea în gîndul ei la revolta ostentativă a Amanților. *Ca și cum voi n-ați fi făcut la fel,* gîndi ea. *Ca și cum nu așa vă faceți voi unul altuia de obicei.*

— Sînt conștient de felul în care arată lucrurile, șuieră Brucolacul. Îl vreau pe nenorocitul ăsta la fel de mult ca și voi. De aceea va fi o plăcere, dar și o datorie, să-l prind.

— N-ai să-l prinzi *tu*, spuse Uther Doul. Eu am să-l prind — eu și cu oamenii mei.

Brucolacul își întoarse ochii gălbejiți spre Doul.

— Am anumite avantaje, spuse el încet. Misiunea asta e importantă pentru mine.

— N-ai să capeți iertarea păcatelor în felul ăsta, Mortule, spuse Doul cu răceală. L-ai lăsat să-și facă nestingherit jocul și iată rezultatul. Acum, spune-ne unde este și cu asta ai ieșit din problemă.

Tăcerea dură mai multe secunde.

— Unde e? strigă Amanta brusc. Unde se ascunde?

— Acesta e un alt motiv pentru care oamenii mei ar trebui să-l vîneze, replică Brucolacul. E într-un loc în care majoritatea soldaților voștri ar refuza să intre. Silas Fennec este în cartierul bîntuit.

Doul nici nu clipi. Îl privi pe vampir.

— N-ai să pui tu mîna pe el, spuse din nou. Nu mi-e teamă.

Bellis ascultă rușinată și cu o ură mocnită față de Fennec. *Nenorocitule*, gîndi ea cu o satisfacție sălbatică. *Să te văd cum ai să mai scapi din asta.*

Deși mai era încă speranța ei cea mai mare de a scăpa, nu-i putea permite porcului aceluia să o mintă, să o folosească. Nu putea să scape fără să plătească, indiferent de sacrificiu. Mai degrabă își încerca norocul în Armada sau la Cicatrice.

Ar fi trebuit să-mi spui, Silas, gîndi ea, respirînd greu din pricina mîniei. *Am vrut — vreau — să scap și eu. Dacă mi-ai fi spus adevărul — dacă ai fi fost deschis, dacă ai fi fost cinstit, dacă nu m-ai fi folosit — poate că te-aș fi ajutat,* gîndi ea. *Poate că împreună am fi reușit.*

Dar știa că nu ăsta era adevărul.

Oricît ar fi fost de disperată să scape din locul acela, dacă i-ar fi cunoscut planurile nu l-ar fi ajutat. N-ar fi fost părtașă la asta.

Dezgustată de sine, Bellis își dădu seama că Silas o judecase bine. Treaba lui era să știe ce trebuia să spună fiecăruia, să știe cîtă influență avea fiecare și să-i mintă corespunzător. Trebuia să cîntărească ce să spună fiecărui pion.

Avusese dreptate în privința ei.

Bellis își amintea de furia lui Uther Doul cînd venise împreună cu Tanner la el.

El îi privise în timp ce îi explicau, cu chipul din ce în ce mai relaxat și mai rece, cu ochii tot mai întunecați.

Frustrați, Bellis și Tanner încercaseră să-i explice că nu știuseră nimic, că fuseseră manipulați.

Tanner se bîlbîia și Doul rămăsese impasibil, așteptîndu-l să termine și pedepsindu-l cu tăcerea. Apoi se întorsese spre Bellis și îi așteptase explicațiile. O enervase — nu făcuse nici un gest cînd îi spusese că îl cunoaște pe Silas Fennec, pe *Simon Fench*. Nu păruse deloc surprins. Rămăsese nemișcat, așteptînd mai multe informații. Dar cînd îi spusese ce făcuse, că dusese un pachet pentru Fennec, brusc Doul explodase de furie.

— *Nu*, strigase el. Ce a *făcut*?

Iar cînd Bellis încercase să bîiguie ceva — o scuză rușinată că nu știuse nimic, că nici nu-i trecuse prin cap, că nu avea de unde să fi știut — el o privise foarte aspru, cu o expresie de dezgust și cruzime pe care nu o mai văzuse pînă atunci pe chipul lui și care îi sfîșia măruntaiele.

— Ești sigură? îi spuse el pe un ton înfricoșător. Așa e? N-ai știut? Deloc?

Îi strecurase în minte viermele îndoielii care se cuibări în remușcarea și supărarea ei.

Oare am știut? M-am îndoit eu vreo clipă?

Conducătorii discutau în contradictoriu asupra geografiei cartierului bîntuit al Armadei, asupra vîrcolacilor și asupra metodei de a pregăti capcana.

Bellis vorbi destul de tare ca să-i întrerupă.

— Senatori, spuse ea.

Toată lumea tăcu.

Doul o privi în ochi cu o expresie neiertătoare. Ea nici măcar nu clipi.

— Mai e ceva ce trebuie avut în vedere, spuse ea. Nu cred că Noul Crobuzon a traversat atîtea mii de kilometri doar din *dragoste*. Nu-și riscau ei atîtea nave și nu depuneau atîta efort, nici măcar pentru *Sorghum*, darmite pentru a recupera un singur om. Silas Fennec are ceva ce ei vor. Nu știu ce este, vă jur... V-aș spune dacă aș ști. Cred... Un lucru cred că e adevărat din tot

ce mi-a spus, acela că a petrecut mult timp în Cromlech-ul de Sus și că a avut contact recent cu Gengris. I-am văzut însemnările și cred că așa este. Mi-a spus că măcinătorii l-au vînat. Și poate că așa e. Poate din pricina vreunui obiect pe care l-a luat; ceva pentru care Noul Crobuzon ar risca să meargă pînă la capătul lumii. Poate că de aceea au venit. Ați fost de acord că a făcut niște lucruri pe care n-ar fi trebuit să fie în stare să le facă: să fure lucruri, să intre în locuri impenetrabile. Poate că obiectul din posesia lui Silas Fennec — cel pe care l-a furat, cel pe care crobuzonienii au venit să-l ia — este cauza întregii situații. Eu spun... țineți minte cînd încercați să-l prindeți că s-ar putea să folosească ceva... Fiți atenți.

După ce vorbi, se lăsă o tăcere lungă, neîntreruptă.

— Are dreptate, spuse cineva.

— Și ea? spuse un tînăr disprețuitor din Consiliul Tribunalului. Chiar să-i credem? Că n-au știut nimic? Că încercau doar să-și salveze orașul?

— *Ăsta* e orașul meu, strigă Tanner Sack brusc și declanșă o tăcere de șoc.

Uther Doul se uită spre Tanner, care lăsase din nou capul în jos.

— De ei ne ocupăm mai tîrziu, spuse Doul. Acum vor fi închiși, pînă ce îl prindem pe Silas Fennec. Apoi o să-l interogăm și o să ne dăm seama.

Uther Doul în persoană îi conduse pe Tanner și Bellis la celulele lor.

Îi luă din sala de ședințe și îi duse prin labirintul de tunele care străbătea *Marele Răsăritean*. Prin coridoarele lambrisate cu lemn, pe lîngă heliotipii cu marinari din Noul Crobuzon. Prin tunele luminate cu gaz. Acolo unde se opriră pînă la urmă se auzeau sunete ciudate de metal și mașinării.

Doul îl împinse pe Tanner (*ușurel*) printr-o ușă, iar Bellis zări înăuntru un pat, un birou, un scaun, o fereastră. Doul se întoarse cu spatele la Bellis și își

continuă drumul. Știa că o să-l urmeze, chiar și așa, spre propria ei închisoare.

În celulă, întunericul de dincolo de fereastră nu era din pricina nopții noroase. Se aflau sub nivelul apei și hubloul ei dădea spre marea neluminată. Se întoarse și se sprijini de ușă, oprindu-l pe Doul să o închidă.

— Doul, spuse ea și îl cercetă să-i găsească vreun semn de slăbiciune, de prietenie, de atracție sau de iertare, dar degeaba.

El așteptă.

— Încă ceva, spuse ea, privindu-l hotărîtă în ochi. Tanner Sack... e o victimă. N-a făcut nimic să pună în primejdie Armada. Trece prin chinurile iadului; e dărîmat. Dacă trebuie să pedepsești pe cineva....

Bellis oftă tremurat.

— Vreau să spun, dacă vrei dreptate... n-ai să-l pedepsești, măcar pe el. În rest poți să hotărăști ce vrei. El e cel mai loial armadorian — cel mai loial supus al Țiparului — știu asta.

Uther Doul o privi mult timp. Își răsuci capul într-o parte de parcă ar fi fost curios.

— Doamne, domnișoară Coldwine, spuse el pînă la urmă cu o voce lipsită de inflexiuni, mai blîndă și mai frumoasă ca niciodată. Pe toți zeii. Ce paradă de curaj și de sacrificiu de sine. Să iei asupra ta cea mai mare parte din vină, să ceri îndurare pentru altul. Dacă te-aș fi suspectat de manipulare — de faptul că ai adus în mod deliberat războiul în orașul meu — dacă mi-ar fi trecut prin minte să te pedepsesc sever pentru acțiunile tale, cred că ar fi trebuit acum să mă mai gîndesc o dată, în lumina acestei atitudini, a nobelții tale altruiste...

Bellis ridică privirea tăioasă și începu să vorbească, dar făcu ochii mari. Vocea lui calmă devenise acră, își bătea joc de ea.

Bellis se înroși, complet dezarmată. Rușinată și iarăși singură.

— Ah, oftă ea, fără să mai poată vorbi.

Uther Doul încuie și o lăsă pe Bellis singură să privească peștii ce înotau stupid spre orice rază de lumină care venea de la fereastra ei.

În Armada nu exista liniște totală. În partea cea mai liniștită a nopții celei mai lungi, fără nici un suflet prin preajmă, orașul era plin de zgomote.

Vîntul și apa se mișcau fără încetare. Armada călărea valurile, le întindea, le împrăștia substanța și o aduna din nou. Odgoanele șuierau. Catargele și coșurile de fum scîrțîiau. Vasele se loveau unul de altul, cu sunet de os, ca și cum cineva, infinit de stupid și de răbdător, ar fi bătut la ușa unei case goale.

Orașul se apropia cel mai mult de liniștea totală în cartierul bîntuit. Bătaia valurilor, clipocitul și rîcîiala apei suna mai gol aici. Dar în locul acela se auzeau alte zgomote ce înfricoșau ascultătorul și îi ținea departe pe intruși.

Un scîrțîit lung, ca un turn care se prăbușește. Duduitul ritmic al unei mașinării care străpungea lemnul. Un croncănit slab ca un flaut dezacordat.

Cartierul bîntuit se bălăcea în zgomotele lui ciudate și se umflase, se umpluse de mușchi din pricina anilor de stat în apă, continuîndu-și degradarea îndelungată. Nimeni nu știa ce se ascundea pe corăbiile sale bătute de vreme.

Tezaurul Limbii era cel mai mare vas din cartierul bîntuit. O corabie veche de mai mult de o sută de metri lungime, de lemn ocru, pictată odată în culori intense, șterse acum de ani și de aerul sărat. Pe punte erau împrăștiate rămășițele a cinci catarge și alte gunoaie. Doagele și prăjinile se împleteau ca într-un model, pierzîndu-și forma, putrede și mîncate de viermi.

Era aproape miezul nopții. Se auzeau zgomote din districtul Acalmiei și din Tot-al-Tău: zgomote de petrecere; zgomote mecanice de la clădirile ce se reconstruiau după bătălie. Mai existau încă poduri ce legau districtele

de cartierul bîntuit, vechi și nefolosite, montate în urmă cu nenumărați ani și refuzînd tenace să se pulverizeze.

De pe o barjă de la capătul districtului Tot-al-Tău, un bărbat se strecura peste apă spre vasele bătrîne. Pășea fără teamă prin peisajul de corăbii putrede, mucegăite și cu țurțuri de rugină. Singura lumină venea de la stele, dar el știa pe unde să meargă.

În partea din față a unui trauler, macaralele cele mari erau despicate și-și arătau măruntaiele mecanice de parcă ar fi fost măcelărite. Bărbatul se strecură prin măcelul unsuros și trecu pe *Tezaurul Limbii.* Puntea lungă i se întindea în față, ușor aplecată pe o parte.

(Dedesubt era prins un lanț uriaș, montat acolo cu multă vreme în urmă, ce se cufunda în adîncuri și strunea avancul.)

Bărbatul coborî în pîntecele întunecos al vasului bîntuit. Nu încerca să facă liniște. Știa că dacă l-ar fi auzit cineva, l-ar fi considerat o fantomă.

Se deplasă prin coridoarele cufundate în semiobscuritate, cu contururile subliniate de taumaturgie sau mucegai fosforescent.

Bărbatul încetini și se uită împrejur, cu îngrijorarea săpată pe față, cu degetele încleștate pe statuetă. Cînd ajunse la treptele duceau jos, tocite de trecerea anilor; se opri, odihnindu-și mîna liberă pe balustradă. Își ținu răsuflarea și se uită împrejur, cercetînd fiecare colț întunecat și ascultînd.

Se auzea o șoaptă.

Era un sunet pe care nu-l mai auzise pînă atunci, nici măcar pe punțile infestate cu stafii.

Bărbatul se întoarse. Se uită în bezna de la capătul pasajului de parcă s-ar fi luptat cu o altă voință, ca și cum ar fi insistat să privească bezna pînă ce cîștigă și aceasta scoase la iveală ceea ce ascundea.

— Silas.

Un bărbat ieși din întuneric.

Pe loc, Silas Fennec ridică statueta și își aruncă limba în gîtlejul ei. Silueta alerga spre el cu sabia scoasă.

Brusc apărură și alții. Chipuri aspre ieșiră din cușetele de lemn, de jur împrejur, și se repeziră la el cu iuțeală, cu pistoale și săbii întinse.

— *Să rămînă în viață*! strigă Doul.

Silas Fennec simți un tremur dinspre limba lascivă a obiectului de piatră și forțele lui năvăliră în el. Sări în spații pe care nu le văzuse și prin care nu ar fi fost capabil să le folosească în urmă cu o clipă. Fennec se răsuci atunci cînd primul om al Țiparului trecu prosteşte pe sub el, apoi deschise gura și stomacul îi fu cuprins de un spasm. Scuipă un bol de bilă verzuie, o gură de plasmă încărcată taumaturgic care nu era nici lichid vîscos, nici energie, și îl proiectă drept în fața atacatorului.

Silas Fennec se strecură pe căi nevăzute, părăsind coridorul, ridicîndu-se în corabie. Omul pe care scuipase țipa slab, încleștat, muribund.

Străjerii erau peste tot, năvăleau prin uși și se agățau de hainele lui. Ieșeau de prin găuri ca șobolanii, ca viermii, sărind la el și tăind cu săbiile. Erau iuți, aleși după îndemînare și curaj: o molimă, o infestare, năpădindu-l, țintuindu-l, hăituindu-l.

Sfinte GurăMultă, m-au înconjurat, gîndi Fennec și se grăbi să-și apese gura din nou pe statuetă. Planurile și unghiurile se pliau în jurul lui, reconfigurîndu-i căile; se răsuci și se repezi pe scări în sus, ca un om care se înecă în căutarea aerului. Era furios.

Echipa Țiparului se agăța de el, se prindea de ce putea. *Nu vă puneți cu mine*, gîndi el, simțind un bufeu de puteri. *Pot să fac și altceva decît să fug.* Se întoarse, mîrîind, scuipă și vomită pe atacatorii lui, împroșcînd cu cheaguri colectate din sărutul statuetei. Scuipă pe toate fețele dimprejur.

Flegma coroda ca un acid în spațiul obișnuit, străjerii țipau cuprinși de dureri, ochii, oasele și carnea li se pliau în afara corporalității, dizolvîndu-se, disipîndu-se,

sfîșiate în direcții imposibile. Căzu la pămînt țipînd, răniți, iar Silas îi privi din mers fără milă, văzîndu-le chipurile scurgîndu-se din realitate, sîngerînd un nimic vîscos care sfîrîia, cu capetele și pieptul găurite. Sîngerau în ne-spațiu, o vacuitate mortală ce se răspîndea peste rănile lor ca o cangrenă, pînă ce carnea abia se mai vedea, vagă și irelevantă, apoi înceta brusc să mai existe.

Atacatorii se rostogoleau și țipau cîtă vreme mai aveau guri.

Fennec continua să alerge, cu inima bătîndu-i nebunește. Alerga și săruta și curba spațiul cu pașii lui complicați, desfăcînd planurile din jurul lui.

Uther Doul îl urmări cu o asemenea tenacitate încît, deși obligat să folosească spațiul convențional, rămase pe urmele lui Fennec.

Doul era neobosit.

Fennec țîșni din măruntaiele corăbiei și se aruncă în gol. Rămase atîrnat o clipă, cu limba însîngerată de dinții de marmură ai statuetei.

Să vă ia naiba pe toți, își spuse el aspru, eliberat complet de frică. Își strecură limba adînc în gura statuetei, simți cum se umple de forțe, se simți strălucind ca o stea întunecată. Alunecă de-a lungul unui bordaj rupt, urcînd pe umbrele odgoanelor, curbînd realitatea din jurul lui, îndoind planurile și alunecînd de-a lungul pliului format — în sus, peste corabia părăginită.

Un grup de străjeri încruntați ieșiră de dedesubt și se răspîndiră cu mișcări experte pe punte. Uther Doul ieși o dată cu ei și se uită direct în ochii lui Fennec.

— Fennec, spuse el și ridică sabia.

Silas Fennec privi în jos spre el, încruntat, furios, și răspunse cu o voce reverberînd greșit, prea aproape de urechi, ca o șoaptă amenințătoare.

— Uther Doul.

Fennec era cățărat la cinci metri deasupra punții, într-o aură de eter. Realitatea unduia în jurul lui. Atîrna acolo neclar, oscilînd între stări. Se mișca încet, cu o

grație de prădător marin, încețoșat. Din gură și din limba sfîșiată îi curgea sînge. Se răsuci în aer, rămase suspendat datorită forțelor provenite din sărutul statuetei, privindu-i pe cei de dedesubt.

Oamenii își ridicară armele. Fennec vibră și gloanțele trecură prin locul în care fusese — prin aer — și dispărură. Silas dechise gura și cheaguri de scuipat coroziv țîșniră din el ca schijele unui proiectil, împrăștiindu-se pe punte și pe fețele atacatorilor.

Se auziră țipete. Oamenii se împrăștiară în panică.

Fennec rămase cu ochii pe Doul.

Doul sări din calea scuipatului cu o economie brutală, concentrat, fără să-și desprindă privirea de la Fennec. Silueta lui Fennec tremură și coborî, plutind fantomatic peste punte, lăsînd o dîră de salivă caustică. Dacă se apropia cineva de el, scuipa și îl alunga, ori acela murea. Se concentră asupra lui Uther Doul.

— *N-ai decît să te iei de mine*, șopti Fennec cu o bravadă de om beat.

Gîtul îi era uscat de atîta scuipat, dar i se părea că poate face orice, chiar să ardă o gaură în textura universului. Se simțea de neoprit. Doul bătu în retragere din fața siluetei puternice, sări într-o parte înfuriat, scrîșnind din dinți. Vocea lui Fennec încă îi răsuna în urechi. „*N-ai decît...*"

Atunci, prin lumină și întuneric, prin zgomotul valurilor, prin luminile Armadei aflate la numai cîțiva metri, Fennec auzi o voce în spatele lui.

— *Siiiiiilasssssss.*

Ca șuieratul unui șarpe monstruos.

Fennec se întoarse cu o tresărire și-l văzu pe Brucolac prin spațiul deformat — bestial, strălucind, cu duritate de os. Brucolacul ieși din beznă cu limba afară. Se repezi spre Fennec.

Fennec țipă și încercă să sărute din nou statueta grotescă, dar Brucolacul îl ajunse și îl lovi, cu degetele întinse, țintind spre gîtul lui.

Lovitura îl trînti pe Fennec la podea, cu răsuflarea tăiată. Brucolacul căzu peste el cu ochii arzători. Fennec tot încerca să ducă statueta la buze, dar, cu o ușurință dispreţuitoare, Brucolacul îl prinse de mîna liberă și îl ţintui fără efort. Ridică piciorul (*cu viteză ameţitoare*) și îl puse pe încheietura mîinii drepte a lui Fennec, călcîndu-l sălbatic, ţintuindu-l de punte, strivind-o.

Fennec ţipă ascuţit în timp ce degetele i se chirciră. Statueta căzu pe lemnul punţii.

Fennec rămase întins pe scînduri și urlă, cu sîngele curgîndu-i din nas și din gură și cu o mînă zdrobită. Ţipa de durere și de groază și dădea din picioare fără rost, încercînd să scape. Era din nou complet în realitate, frînt, jalnic. Uther Doul își făcu apariţia și se aplecă peste el.

Cămașa lui Fennec era sfîșiată și desfăcută din pricina zbaterilor, dezgolindu-i pieptul.

Carnea îi era macerată, păstoasă, decolorată, cu pete mari de verde și alb, lucind nesănătos ca o carne moartă. Ici-colo se vedeau fire și extensii franjurate, ca niște mustăţi, ca niște aripioare de peşte.

Doul și Brucolacul îi cercetară modificările.

— Uită-e la tine..., murmură Uther Doul.

— Despre asta era vorba? șuieră Brucolacul, privind statueta pe care o luase Doul.

Fennec continua să ţipe. Statueta de piatră se uita ţintă la Uther Doul, îi făcea din ochiul limpede și rece. Statueta se îmbrăţișa singură cu membre nelămurite tăiate în piatra rece ca gheaţa, verde și neagră. Îi rînjea cu o gură oribilă, rotundă, cu dinţi. Doul pipăi cu degetul pliul de piele de pe spatele statuetei.

— E un obiect cu puteri mari, îi spuse Brucolacul lui Fennec care tremura cuprins de șoc. Cîţi armadorieni ai omorît cu el?

— Luaţi-l, spuse Doul către cei care nu fuseseră răniţi.

Străjerii înaintară, ezitînd nervoși cînd văzură că Brucolacul nu se dă la o parte.

Acesta intervenise în ciuda ordinelor lui Doul și poate că îi salvase viața, dar Doul refuza să-și ceară scuze sau să-i mulțumească. Se uită la Brucolac cu răceală până ce, învins, vampirul bătu în retragere.

— E al nostru, șopti Doul către Brucolac, cîntărind statueta în mînă.

Pe punte se aflau străjeri care mureau într-o agonie incomprehensibilă. Camarazii lor îl înhățară pe Fennec fără nici o milă, îmbrîncindu-l, neluînd în seamă țipetele lui.

Cetățenii de la marginea districtelor Acalmiei și Tot-al-Tău tremurau la auzul zgomotelor din cartierul bîntuit și își făceau semne protectoare.

— N-am mai auzit așa ceva până acum, șopteau ei. Nu-i nici de la un vîrcolac, nici de la un strigoi... E ceva nou, care n-are de-a face cu restul.

Își dădeau seama că e vorba de un om.

Capitolul Patruzeci

Uther Doul se așeză pe patul din celula lui Bellis. Camera părea încă goală, deși i se mai aduseseră unele lucruri din apartament: cernetele ei de însemnări, cîteva haine.

El o privi cum răsucește statueta măcinătoare în mîini. O pipăi atentă, curioasă, urmărindu-i elementele sculptate. Se uită la chipul deformat și la gură.

— Fii atentă, o sfătui Doul cînd îi atinse un dinte cu unghia. E periculoasă.

— Asta e... pricina tuturor lucrurilor? spuse Bellis.

Doul dădu din cap.

— O ducea cu el. A folosit-o ca să ucidă cîțiva oameni. Plia spațiul cu ajutorul ei, executa niște manevre de

taumaturgie cum n-am mai văzut. Așa a intrat, probabil, în fabrica de busole.

Bellis încuviință. Înțelegea despre ce vorbea Doul, înțelegea cum făcuse Fennec de ajutase Noul Crobuzon să găsească Armada. Un fel de mașinărie secretă, un mecanism.

— Acum sîntem în siguranță, continuă Doul. Piatra de direcție se afla probabil pe *Călătorul Zorilor*.

Probabil, gîndi Bellis. Un instrument de găsit Armada. *Să sperăm că nu se află pe vreun cuirasat care plutește în derivă, avariat și fiert de soare, cuprins de duhoarea echipajului mort, unde ar putea fi găsită într-o zi.* Răsuci din nou statueta în mîini și o cercetă îndeaproape.

— Ne dăm seama... continuă încet Doul, din ce am aflat de la Fennec, că statueta nu este obiectul principal. Așa cum obiectul principal al pistolului nu este pistolul propriu-zis, ci glonțul, așa și cu asta: nu statueta în sine este cea care deține puterea. E numai o conductă. Asta, spuse el, este sursa puterii.

Doul flutură fîșia de carne prinsă pe spatele statuetei.

— Asta este aripioara unui strămoș, a unui preot-asasin, a unui taumaturg, a unui *mag*. Prinsă în piatră, într-o formă care mimează originalul. Este o relicvă a măcinătorilor, spuse Doul, moaștele unui... sfînt. De aici se scurge puterea. Asta ne-a spus Fennec.

Bellis își imagină tehnicile prin care Fennec fusese forțat să răspundă la întrebările acestea.

— Asta se află în spatele tuturor lucrurilor, spuse Bellis, iar Doul încuviință.

— Face niște chestii uimitoare. I-a permis lui Fennec să facă niște chestii uimitoare. Dar chiar și așa, cred că abia începuse să înțeleagă. Cred că Noul Crobuzon are motive să creadă că acest... talisman este mult mai puternic decît a învățat Fennec.

O privi în ochi pe Bellis.

— Nu cred că Noul Crobuzon ar veni așa de departe, ar încerca așa de tare, decît dacă ar fi în joc forțe dintre cele mai puternice.

Bellis se uită cu evlavie la obiectul din mîinile ei.

— Am pus mîna pe ceva extraordinar, spuse liniștit Doul. Am găsit un lucru mare. Cine știe ce vom putea face cu el.

Asta e pricina tuturor relelor, gîndi ea. *Asta a furat Fennec. Chiar mi-a spus că a furat ceva de la Gengris. Asta a spus Noului Crobuzon că are — nu le-a dat-o, firește. Nu ar mai fi venit să-l caute dacă le-ar fi dat-o pur și simplu. Asta a fos momeala pe care le-a arătat-o din cealaltă parte a lumii, spunînd „Salvați-mă și e a voastră", de i-a făcut să vină.*

De aceea traversase Noul Crobuzon oceanul și se aruncase în luptă. Acest obiect pusese lucrurile în mișcare. Din pricina asta am dus Aramada (fără să știu) spre insula țîntarilor. Ca să trimit un mesaj secret Noului Crobuzon, am dăruit Armadei un avanc în loc să arunc nenorocita de carte a lui Aum în mare.

Asta a urmărit toată lumea.

Aripioara asta de mag.

Bellis nu știa ce se schimbase. Doul părea s-o fi iertat. Purtarea lui răutăcioasă se mai îndulcise. Venise la ea să-i arate ce găsise, să vorbească cu ea ca înainte. Bellis era nervoasă: nu mai era sigură pe el.

— Ce-ai să faci cu asta? spuse ea.

Uther Doul învelea statueta la loc într-o pînză umezită. Dădu din cap.

— Nu avem timp să o cercetăm pe îndelete, nu încă. Nu acum. Sînt prea multe lucruri de făcut; prea multe se desfășoară. Am fost... abătuți de la curs. Întîmplarea asta a venit într-un moment nepotrivit.

Vorbi fără inflexiuni, dar ea simți că erau mai multe de spus. Doul ezita.

— Oricum, l-a afectat pe Fennec. L-a schimbat. El ori nu înțelege, ori nu vrea să recunoască. Nimeni nu știe la ce forțe au acces măcinătorii. Nu putem întoarce ceea ce i s-a întîmplat lui Fennec și nu știm ce efecte va avea. Nimeni n-are chef să devină noul amant al statuetei. Așa că o depozităm într-un loc ferit pînă ce terminăm proiectul, pînă ce ne atingem obiectivul și o să avem timp și învățați la dispoziție să studiem obiectul. Păstrăm tăcerea asupra celor întîmplate, dar, pentru cazul în care se află ce a adus la bord Fennec, îl vom păstra într-un loc în care nimeni nu se gîndește sau nu îndrăznește să caute. Undeva unde toată lumea știe că se mai află un talisman sau două și unde știe că riscul este... prea mare.

Și, spunînd asta, Doul atinse fulgerător mînerul Sabiei Posibile. Bellis observă și își dădu seama unde avea să fie ascunsă aripioara magului.

— Și unde e Fennec? spuse ea încet.

Doul o privi fix.

— Am avut grijă de el, spuse el și făcu un gest din cap spre coridor. E deținut.

Tăcerea se prelungea.

— Ce faci aici? spuse Bellis în cele din urmă, domolită. De cît timp mă crezi?

Bellis îl cercetă, epuizată de confuzie. *De cînd am călcat în orașul ăsta blestemat*, își spuse ea cu o limpezime bruscă, *am fost la capătul nervilor, clipă de clipă. Sînt obosită.*

— Întotdeauna te-am crezut, spuse el cu vocea lipsită de expresie. N-am crezut niciodată că ai chemat în mod deliberat Noul Crobuzon, deși știu — am știut întotdeauna — că nu iubești locul ăsta. Cînd ai venit la mine, m-am așteptat să aud altceva de la tine. Cînd l-am ascultat pe Fennec, care încerca să-și țină gura, care încerca să te implice, cînd recunoștea adevărul... El spune lucruri diferite de la un minut la altul. Dar

Adevărul este evident: ai fost naivă, spuse Doul fără emoție. L-ai crezut. Ai crezut că... Ce ți-a spus? *Că-ți salvezi orașul*? Nu ai vrut să ne distrugi; ai vrut să-ți salvezi orașul natal ca să te poți întoarce într-o zi și să-l găsești întreg. Nu ai încercat să ne distrugi; ai fost doar naivă.

Chipul lui Bellis se înăspri. Era roșie ca focul.

Doul o privi.

— Te-a luat valul, nu? spuse el. Ai vrut să... stabilești o legătură. Să faci ceva. Asta îți era de ajuns, nu? Să-ți salvezi orașul.

Doul vorbea monoton, iar Bellis privi în jos spre mîinile ei.

— Pun pariu, continuă el, că atunci cînd ai să te gîndești la ce ți s-a spus... Pun pariu că vei fi stingherită.

Spuse asta aproape cu blîndețe. Viermele îndoielii înviase iar, zvîrcolindu-se în mintea lui Bellis.

— Nu exista nimic despre el pe *Tezaurul Limbii*, spuse Doul.

— Cabina lui era goală. Pereții erau acoperiți cu însemnări prinse peste tot în pioneze. Diagrame în care notase cine este soțul cui, cine ce face, cine ce are. Era impresionant. A aflat tot ce avea nevoie. S-a strecurat în politica orașului. S-a ținut întotdeauna ascuns. Diferite întîlniri pentru diferiți informatori, nume diferite — Simon Fench și Silas Fennec erau doar două dintre multe altele. Dar nimic despre el. E ca o păpușă de lemn. Însemnări peste tot, ca afișele, o tiparniță manuală, cerneală și vaselină. Hainele lui într-un cufăr, carnetul lui într-un săculeț — asta a fost tot. Jalnic.

Doul prinse privirea lui Bellis.

— Puteai să cercetezi ore întregi încăperea și tot nu îți făceai o impresie despre Silas Fennec. Nu e decît un sac cu planuri.

Dar acum a fost prins, gîndi Bellis, *iar noi continuăm spre nord. Amanții au cîștigat. Necazurile lor s-au ter-*

minat, nu-i așa, Uther? Îl privi și încercă să restabilească între ei legătura pe care o pierduseră.

— Ce scriai? întrebă Doul, șocînd-o. Atunci cînd am intrat.

Doul arătă spre buzunarul în care ea îndesase scrisoarea.

O păstra mereu la ea, devenind din ce în ce mai grea pe măsură ce numărul paginilor creșteau. Nu-i fusese luată. Nu o putea ajuta să scape.

Trecuse ceva timp de cînd nu mai scrisese nimic. Avusese perioade în care notase regulat, ca într-un jurnal, apoi săptămîni în care nu făcuse nimic. În cabina aceea mică, monotonă, care îi servea drept celulă, se apucase din nou, de parcă așa s-ar mai fi dumirit. Dar descoperise că îi era aproape imposibil să scrie.

— De cînd te-am văzut prima oară, spuse Doul, ai avut-o întotdeauna la tine. Chiar și pe dirijabil.

Bellis făcu ochii mari.

— Ce este? Ce scrii?

Bellis își dădea seama acum, cu un soi de panică sublimată, că vorbele și faptele ei aveau să aibă ecou mult timp. Lucrurile se aranjau. Parcă își ținea răsuflarea.

Bellis scoase scrisoarea din buzunar și citi ce scrisese.

Prafuri, 9 Chet, 1780. A șasea zi de Jocuri din Trimestrul Cărnii.

Salutare iarăși.

— E o scrisoare, spuse ea.

— Către cine? făcu Doul.

Nu se aplecă să citească. Se uită în ochii ei.

Ea oftă și răsfoi prin multele pagini ale scrisorii, îi găsi prima pagină și o ridică în așa fel încît el să poată citi primul cuvînt.

Dragă, spunea scrisoarea, apoi urma un spațiu. Un cuvînt lipsă.

— Nu știu, spuse ea.

— Nu e pentru nimeni. Asta ar fi trist, patetic, să scrii o scrisoare nimănui. Nu e o scrisoare pentru cineva

care a murit, nimic așa de... trist. Este chiar opusul. Nu se închide, ci se deschide; e o ușă; poate fi pentru oricine.

Se auzi, își dădu seama cum suna și se îngrozi.

— Cînd am plecat, spuse ea mai liniștită, am petrecut multe săptămîni, multe luni temîndu-mă. Cei pe care-i cunoșteam dispăreau. Știam că sînt vînată. N-ai fost niciodată în Noul Crobuzon, nu-i așa, Uther?

Ridică privirea spre el.

— Cu toate explorările și îndemînările tale — n-ai fost acolo. Nu ai nici o idee — ai vreo idee? E un soi special de teamă, o teamă unică, să simți miliția că te încolțește. La cine au ajuns? Pe cine au luat, au torturat, au corupt, au înspăimîntat, au amenințat, au cumpărat? În cine poți avea încredere? E tare greu să fii singur. Cînd am început, continuă ea cu ezitare, am crezut că scriu surorii mele. Nu am fost apropiate, dar sînt momente în care mi-e dor să stau de vorbă cu ea. Sînt lucruri pe care, totuși, nu i le-aș spune. Și aveam nevoie să le spun, așa că mi-am propus să adresez scrisoarea unuia dintre prietenii mei.

Bellis se gîndi la Mariel, la Ignus și la Téa. Se gîndi la Coapse Mari, femela cactus care cînta la violoncel, singura dintre prietenele lui Isaac cu care păstrase legătura. Se gîndi la ceilalți. *Scrisoarea poate fi adresată oricăruia dintre voi*, gîndi ea, deși știa că nu e adevărat. Se îndepărtase de majoritatea dintre ei în lunile acelea de spaimă de dinainte de a fugi. Deși nici înainte de asta nu fusese apropiată de mulți. *Aș fi putut scrie vreunuia dintre voi?* se întrebă ea deodată.

— Cu oricine ai vorbi, spuse ea, oricui ai scrie, sînt lucruri pe care nu le-ai putea spune, lucruri pe care le-ai cenzura. Și cu cît scriam mai mult — cu cît *scriu* mai mult — cu atît aveam nevoie să spun mai multe, să fiu mai deschisă. Așa că am scris tot și nu sînt nevoită să mă feresc. Mă voi hotărî la sfîrșit. Pot să aștept și să hotărăsc cui îi este adresată după ce spun tot ce am de spus.

Nu pomeni faptul că nu avea să fie niciodată în stare să trimită scrisoarea, că avea să scrie în Armada toată viața ei.

Nu e nimic ciudat în asta, voia să spună Bellis. *E normal.* Se simți mîndră. *Să nu crezi că e un vid la celălalt capăt,* i se adresă lui în gînd, provocatoare. *Nu e așa.*

— Probabil că scrii foarte atentă, spuse Doul, și numai despre tine. Fără glume. Probabil că este o scrisoare foarte rece.

Da, gîndi Bellis, privindu-l. *Probabil.*

— Te exilezi, spuse el. Te exilezi și scrii. Silas Fennec e la fel. Dacă te uiți la el acum, ai să-l vezi că încearcă să-și ia notițe cu mîna stîngă.

— L-ai lăsat să-și păstreze carnetul de însemnări? spuse Bellis, întrebîndu-se și bănuind în același timp ce i s-a întîmplat la mîna dreaptă.

Uther Doul privi ostentativ prin camera ei: la haine, la carnete, la scrisoare.

— Vezi cum ne tratăm prizonierii? spuse el încet, iar Bellis își aminti că și ea era prizonieră, ca și Tanner Sack, ca și Fennec.

— De ce nu le-ai spus Amanților, spuse Doul deodată, atunci cînd Fennec ți-a spus că Noul Crobuzon e în primejdie? De ce nu ai încercat să trimiți prin ei un mesaj?

— Pentru că nu le-ar fi păsat, spuse ea. Poate că s-ar fi bucurat: un rival mai puțin pe mare. Și gîndește-te la pradă. N-ar fi acționat.

Avea dreptate și simțea că el știa asta. Cu toate acestea, viermele i se răsuci din nou în minte.

— Uită-te în scrisoare, spuse ea brusc. Dovedește că nu știam nimic.

El nu răspunse multă vreme.

— Ai fost judecată, spuse el într-un sfîrșit.

Bellis simți că i se răcește stomacul. Mîinile începură să-i tremure, înghiți în sec de cîteva ori și strînse din buze.

— Senatul s-a întîlnit, continuă el, după ce l-am interogat pe Fennec. Se crede în general că Sack și cu tine nu ați fost părtași voluntari la chemarea Noului Crobuzon. Povestea ta a fost acceptată. Nu mai e nevoie să-mi arăți scrisoarea.

Bellis dădu din cap și își simți inima bătîndu-i nebunește.

— V-ați predat, spuse el pe un ton mort. Ne-ați spus ceea ce știați. Vă cunosc. V-am urmărit — pe amîndoi. V-am studiat cu atenție.

Ea încuviință din nou.

— Așa că sînteți crezuți. Asta e tot. Vi se redă libertatea, dacă vreți.

Doul făcu o pauză foarte scurtă. Mai tîrziu, Bellis își aminti de această pauză și nu-l putea ierta.

— Puteți să vă alegeți singuri pedeapsa.

Bellis se uită în altă parte, își netezi scrisoarea și trase aer în piept, apoi îl privi din nou.

— Pedeapsa? spuse ea. Ai spus că mă crezi...

— Te cred, spuse el. Eu sînt principala cauză pentru care ați fost crezuți.

Cînd spuse acestea, nu se aștepta la recunoștință.

— De aceea pedepsele posibile sînt acelea care sînt. De aceea nu sînteți morți, așa cum o să fie Silas Fennec după ce scoatem de la el tot ce avem nevoie. Dar știți că nu o să rămîneți nepedepsiți. De cînd intenția determină judecata? Orice ai gîndit, orice ai crezut că faci, ești responsabilă de a fi declanșat un război în care au murit mii dintre *oamenii mei.*

Vocea lui se înăspri.

— Ar trebui să te consideri norocoasă, continuă el, că am hotărît să păstrăm secretul detaliilor. Dacă ar afla cetățenii ce ați făcut, ați fi linșați. Secretul ne dă posibilitatea să fim mai îndurători. Ar trebui să fiți bucuroși că am depus mărturie în favoarea voastră. M-am luptat din greu să vă eliberez.

Vocea lui frumoasă o înspăimînta.

— Spune-mi, se trezi ea vorbim, iar Doul o privi în ochi cînd îi răspunse.

— Sînt aici ca reprezentant al Senatului, pentru Tanner Sack și Bellis Coldwine, rosti el răspicat. Să vă condamn pe amîndoi. Zece ani, aici, în singurătate. Sau timpul pe care l-ați petrecut deja, plus bice. E alegerea voastră.

Doul plecă imediat după aceea, lăsînd-o pe Bellis foarte singură.

Fennec o trădase. Nu mai urma să apară pamflete de la Simon Fench. Nimeni nu voia s-o asculte. Orașul nu avea să se mai întoarcă înapoi.

Doul nici nu-i ceruse să vadă scrisoarea. Nu i-a luat-o; nu a tras cu coada ochiului peste umărul ei; nu s-a arătat deloc interesat.

Nu înțelegi ce ți-am spus? gîndi Bellis. Știi ce revelații sînt aici. Nu e o cale obișnuită de comunicare, toate secretele personale și detaliile și referințele au rost doar pentru două persoane. Asta e ceva unic — comunicarea mea limpede; e vocea mea, tot ce am făcut și am văzut aici.

Chiar nu vrei să citești, Doul?

Doul plecase de îndată ce ea își alesese pedeapsa, fără să privească înapoi la teancul gros de foi din mîna ei. Toate dovezile rămăseseră necitite. Necomunicate.

Bellis dădu pagină după pagină, rememorînd ceea ce i se întîmplase în Armada. Încercă să se liniștească. Avea ceva foarte important de spus. Planurile ei se prăbușeau. Fennec fiind prins, nu mai avea cine să dea la iveală informația pe care o avea, nimeni nu mai putea opri planul nebunesc al Amanților de a traversa Oceanul Ascuns. Bellis trebuia să înceapă să se gîndească la asta, să găsească o metodă prin care dezvăluie adevărul.

Dar nu se putea concentra asupra acestui lucru, nu se putea concentra deloc după cele spuse de Doul.

Îi tremurau mîinile. Scrîșni din dinți, înfuriată, își trecu degetele prin părul dat pe spate și oftă, dar nu

reuși să se oprească din tremurat. Trebui să apese tare cu stiloul pe hîrtie ca să nu facă ilizibile cuvintele. Mîzgăli o singură propoziție, apoi se opri brusc și o privi, fără a mai putea continua să scrie. Citi ceea ce scrisese, iar și iar.

Mîine mă vor biciui.

Interludiul IX: Brucolacul

Acum în fundul nopții cînd clipele stau nemișcate de spaimă și noi care sîntem în preajmă sîntem eliberați de povara timpului mă plimb.

Orașul meu se mișcă. Orizontul lui se modifică.

Spire converg și se despart din nou și colaci de frînghie se strîng ca niște mușchi și preiau efortul în timp ce orizontul Armadei se sfărîmă, se vindecă și se sfărîmă din nou.

Sălbăticiunile din umbră își țin în ele scîncetul, îmi adulmecă mirosul de mort și trec mai departe (pe două sau pe patru picioare) iute și umilite printr-un peisaj răvășit, prin tranșeele de cărămidă și de lemn de pe punțile remodelate. Cadavrele corăbiilor încorporate. Tiranți, rame, cabestane, gruie și traverse cuprinse în arhitectura îmbătrînită din pricina apei sărate.

În spatele fiecărui zid o așchimodie maritimă, o mumie, un sacrificiu, ca un servitor ucis la fundația unui templu. Este un oraș al fantomelor. Fiecare cartier este bîntuit. Trăim ca niște viermi pe corăbiile noastre moarte.

Flori veștejite buruieni se chinuiesc să ajungă la lumina slabă a lămpilor din crăpăturile zidurilor, din beton și din lemn. Viața e tenace, după cum știm prea bine noi, cei care am murit.

Dîre de praf, movile de oase și cărămizi, răni sfîșiate de bombe: cărbune și pietriș, dărîmături ca niște semne de punctuație în monologul plicticos al orașului.

Vopsea, vechituri, tot gunoiul urban, clădiri scunde de locuințe (pe punțile din spate) și proprietăți (la adăpostul bocaporturilor). Ghivece cu flori și roți ca niște tatuaje, desfigurări deliberate. Semne infinite, sculpturi accidentale și făcute cu intenție (plictiseală presărată cu semne de viață și preferințe, lăsate într-o doară).

Acolo unde e sticlă, e spartă și zgîriată — plină de umbre. Ferestrele luminate sînt mărginite de întuneric. Luciri austere și reci.

Moliile și păsările de noapte, creaturile ce se mișcă în lumina lunii scot sunetele lor mici. Pașii se topesc și își pierd repede forma. Ca și cum ar fi ceață, deși nu e. Noi, cei care ne plimbăm în noaptea asta, ieșim de nicăieri și ne întoarcem acolo cu iuțeală.

Pe lîngă fabrici, săli de dans, biserici; peste poduri ca niște vertebre. Armada călărește valurile inertă ca un cadavru ruginit.

Printre schele se vede marea. Mă văd (umbrit și neclar) și prin mine văd în apa neagră. În întunecimea atît de profundă (lumini chimice întîmplătoare ca niște licurici) se petrece o comunicare străină. Are propria sa gramatică. Nevăzut mă uit la peștii din crescătorii dînd ocol autist prin cuști, oamenii-amfibie, lanțurile acoperite cu moluște și alge și silueta uriașă nevăzută care ne duce în spate, idiotic și inutil.

Istoria este lipsită de formă și oprimantă în jurul meu, un coșmar pe care am să-l înțeleg.

Un ritm devine palpabil (emanat dintr-un loc ascuns), dă formă nopții, îi dă timp din nou, iar ceasurile nu-și mai țin respirația.

Îmi fac drum peste acoperișuri spre corabia mea selenară. Peste țigle sparte, peste scînduri, printr-o pădure de coșuri de fum luminate de lună și de turnuri de apă, prin districte ce nu-mi aparțin. Nu conduc eu aici, nu există un bir al sîngelui, a trecut o zi întreagă de cînd nu m-am mai hrănit și ar trece foarte puțin timp să alunec pe țeava asta în jos. Mi-ar trebui foarte puțin să găsesc un trecător plin de sînge și să mă adap dar

zilele acelea au trecut, acum sînt un birocrat, nu un prădător, și asta e mult mai bine.

Mai e mult pînă la răsărit dar a trecut ceva. Ne îndreptăm spre dimineață. Timpul mi s-a scurs.

Sînt pe traulere și pe bărci dar dispar iarăși (cu pași nelămuriți) prin districtul Scrumbiei, printre colibele și industria de acolo (spre corabia mea). Acalmia unde străzile sînt mai pustii și zgomotele amortizate de praf.

De unde vine? Luat de vînturile mării, cînd se așază praful?

În unele lumini îl văd gros ca o ninsoare și pînze de funigei îmi aglutinează drumul spre casă. Mă înec în praf și mă sufoc în resturile uscate ale timpului.

Știu cînd lucrurile se agită. Știu toate ritmurile orașului. Ceva nou e aici.

Sînt urme pe punțile albite de lună ale corăbiei Uroc. *O mînă necunoscută mie s-a ținut de balustrada asta.*

Mă uit după cel nou-venit.

Ia să vedem.

Ce ești?

Pe coridoarele mele, spre cabina mea, ți-ai lăsat urmele. Una, două picături de apă sărată. O urmă de mucus. O urmă lustruită pe lemn și metal. Ce ești?

Nu te poți ascunde de mine. Mă aștepți la mine acasă.

Și uite, aici pe pargul meu ai lăsat sînge.

Lucește ca zahărul.

Te pot auzi din spatele ușii mele.

Camera mea miroase ca un estuar. A sedimente de rîu și a sînge de pește. Te aud zdrăngănind, străine, îți aud oasele zdrăngănind. Nu am deschis nici o ecluză ca să las lumina lunii să intre în dormitor, dar lumina este pentru cei vii. Ochii care se uită la tine străine sînt ochi de vampir.

Și îți urez bine ai venit.

Trei mă așteptați într-o scenă înfiorătoare: aplecați peste pat și în fața ferestrei și lîngă mine acum, închizînd ușa, primindu-mă respectuos în casa mea.

Uitați-vă la voi.

Uitați-vă cum tremurați dinaintea mea cu cozile voastre de salamandră răsucite pe podeaua mea, cu capetele voastre teșite ca ale peștilor-viperă, cu dinții voștri ca un pumn de cuie, cu ochii negri și mari ca niște gropi cu smoală, cu pielea udă întinsă peste oasele acoperite cu mușchi ca trunchiurile copacilor învelite în sevă. Vă văd stînd în picioare în camera mea.

Iar tu, întins pe așternuturile mele ca un nud în fața pictorului, rînjind la mine fără nici o expresie pe chipul tău de pește, cu gîtul plin de talismane și oase, salutîndu-mă politicos, a cui față ții în mîini?

Al cui cap ai luat ca să-mi aduci sîngele lui? Cine e femeia aceasta? Un paznic care te-a descoperit? O victimă a bătăliei cu Noul Crobuzon, înecată sau tăiată, tu ai fost cel care i-a tăiat gîtul ca să-mi aduci acest trofeu neportivit? Tăietura e netedă, sîngerîndă și fibroasă.

Femeia cu părul negru se holbează la mine din pumnul tău.

Uită-te la tine!

Lași să cadă stîrvul ei și te ridici precum ceva ce n-am mai văzut pînă acum.

— Seniore Brucolac, îmi spui tu cu o voce mai rece decît a mea. Trebuie să vorbim.

Nu mă deranjează. Am să vorbesc cu tine. Știu cine ești. Cred că te așteptam.

Și în orele ce se scurg spre dimineață o ce conspirații o ce secrete descoperim.

Ai venit tîrziu, riveranule. Acvaticule. Ai venit tîrziu din Marea Ghearei Reci, în căutarea curenților de sare stîrniți de obiectul ce v-a fost luat. Nimic din ceea ce-mi spui cu gura ta spasmodică însîngerată nu-mi este limpede. Ca un riveran ce ești dai din coadă spre înțelesul tău și ridici un nor de cuvinte ce-ți acoperă intenția.

Dar am mai avut de-a face cu poeți văzători și cu Țesători și pot simți insinuările tale.

Ați urmat vînatul de-a lungul curenților. V-ați atașat ca niște paraziți sub vasele atacatorilor noștri și v-ați dat drumul în mijlocul bătăliei, ați cules trupurile morților și muribunzilor din belșug.

Apoi, ce să înțeleg? V-ați ascuns și i-ați folosit. I-ați păstrat pe unii în viață, le-ați dat aer și i-ați interogat (i-ați interogat după ce au murit, așa e? am înțeles corect?). Ați aflat de la ei (îngroziți la marginea morții v-au bîiguit tot ce ați vrut, nemișcați în apă, prinși în capcană sub casele lor).

La numai cîteva zile de cînd ați sosit aici, ca niște spioni dintre cei mai subtili, ați aflat aproape totul despre locul acesta.

De aceea (ce spui?) de aceea ați venit la mine.

Cineva a luat ceva din turnurile voastre din capătul celălalt al lumii, ceva prețios și unic pe care îl vreți înapoi. Acela a scăpat de voi nenumărați kilometri, lungimi de continent, pînă aici, în orașul meu. Și v-a trebuit foarte mult timp dar acela este nebun să creadă că l-ați fi lăsat să fugă.

I-ați luat urma. I-ați găsit ascunzătoarea.

Dar s-au întîmplat evenimente deasupra voastră cît timp ați așteptat și v-ați pregătit și i-ați interogat pe cei pe care i-ați putut răpi de pe punțile Armadei. Și oricît ați fi de prădători isteți și fără teamă, sînt prea mulți deasupra voastră, nu aveți cum să scotociți tot orașul. Dacă păsiți afară din apă, sînteți descoperiți și vînați.

Nu vă puteți găsi prada. A dispărut. Și nu va da înapoi lucrul pentru care ați venit, nu de bună voie, nu fără intimidare. Iar dacă ar fi să cereți ajutorul celor care conduc orașul și ei nu ar fi de partea voastră, atunci ați încheiat jocul, nu vă puteți împotrivi, nu puteți face față dacă vor să vi se împotrivească. Nu sînteți atît de mulți. Nu puteți duce un război. Nu-l puteți căuta pe cel care a scăpat de voi.

Nu fără ajutor.

De ce ai venit la mine?

De ce ai venit la mine, creatură a adîncurilor?

Ai venit aici să-mi ucizi cetățenii și să mi te înfățișezi mie, Brucolacului, nerușinat ca un șantajist. De unde știi că nu am să te distrug?

Înțeleg.

Oh, ești un spion desăvîrșit. Mă uluiești cu tot ce ai învățat în doar cîteva zile și nopți. Mă plec dinaintea ta.

Mai e ceva ce nu ai aflat? Ce n-ai înțeles?

Ai venit la mine pentru că știi că sînt furios.

Știi ce au conjurat Amanții. Poate că știi și unde mergem.

Știi că nu accept situația asta. Că sînt singura forță care li se împotrivește.

Poate știi că mă gîndesc la revoltă.

Ai auzit numele meu, iar și iar? Sînt sigur că așa s-a întîmplat. Știi că sînt cea mai puternică persoană de aici care aspiră la ceva, care este mînioasă, care-și dorește ca lucrurile să fi fost altfel decît sînt.

Știi că pot fi cumpărat.

Ce propui, Hakenmann?*

Sînt acțiuni pe care numai tu le poți îndeplini ca să înclini balanța. Care să creeze noi circumstanțe. Să schimbe raportul de forțe, să forțeze schimbarea. Să creeze fapte.

Poate că această călătorie, acest pelerinaj idiot, poate fi oprit.

O, da, dacă ai putea face asta. Dacă ai putea opri înaintarea noastră.

---

* Hakenmann — la teutoni, spirit al apelor cu aspect uman și înarmat cu cîrlige cu care trage victimele în apă (*N.T.*)

Numai tu mă poți ajuta, îmi spui tu în felul tău complicat. Numai tu poți opri această călătorie nebunească. Atunci eu ce trebuie să fac?

Poate că nici măcar eu nu pot să mă strecor pe lîngă atîtea străji care păzesc mașinăriile, momelile cu lapte de stîncă. Nu știu ce trebuie făcut. Dar este o altă cale — altceva, poate vreo forță — care să ne încetinească, să ne oprească. Poți opri fiara.

Dacă ai putea face asta.

În schimb? (Vezi? îmi spui tu, cu mîndria sclipind ca niște solzi, știi totul despre negoțul din care trăim.)

În schimb? Am să te ajut să-l găsești pe cel ascuns care a fugit de voi.

Poate că nu știi ce înseamnă să rîzi. Poate că nu știi de ce rîd așa de tare și de mult. Nu ai de unde să știi. Pe cine am prins și am însîngerat. Ce am văzut folosind. Nu ai de unde să știi că, loial Armadei și lipsit de alternativă, am pus deoparte mînia mea pentru Amanți și i-am lăsat să pună mîna pe oraș, rușinat, implicat în măcelul pe care ni l-a adus pe cap. Nu e un hoț obișnuit, e un criminal de război, iar ei îl țin la păstrare pînă ce vor reuși să-i dea sentința potrivită. Cînd va înceta călătoria noastră nebunească.

Ai venit puțin prea tîrziu. Nu chiar atît de tîrziu. Ceea ce s-a făcut mai poate fi încă desfăcut. Știu unde îl țin.

Nu ai de unde să știi că oferta ta m-ar fi făcut altădată să te ucid. Nu aveai de unde să știi că noaptea asta e diferită, că m-am săturat de idioțenia primejdioasă în care a fost atras orașul meu. Că, dacă e nevoie de o revoltă pentru întoarce, atunci am să fac tot ce pot ca să o stîrnesc.

Nu sînt vremuri obișnuite, creatură a adîncurilor. Ai venit la mine în vremuri de război.

Ai nevoie de un bluf? De o diversiune în timp ce scotocești? Ceva care să atragă atenția?

Am exact ceea ce-ți trebuie.

Taci. Să-ți spun eu cum va fi. Ce vei face tu, ce voi face eu. Am să te ajut să-l găsești, iar tu ai să faci asta pentru mine. În schimb eu am să-ți spun unde se află prada ta. Ce zici, facem planurile?

Nu te opri. Trebuie să terminăm. Vezi? Mai avem cîteva minute să terminăm. Cerul nu este încă luminat.

PARTEA A ȘAPTEA

Postul de observație

Capitolul Patruzeci și unu

În vreme ce Armada înainta spre nord prin aerul stătut — fronturi temperate atît de liniștite încît păreau să aștepte ceva —, în vreme ce starea de așteptare se transmitea și cetățenilor, Bellis zăcea cuprinsă de febră.

În primele două zile nici nu fusese conștientă. Avusese o febră destul de severă ca să le îngrijoreze pe asistente, delirase și țipase înspăimîntată din motive pe care nu mai avea să și le aducă aminte. Avancul trăgea în ritmul lui constant, nu repede, dar mai repede decît o făcuse vreodată. Forma valurilor se schimba o dată cu aceea a curenților.

(Tanner Sack e mai rezistent decît Bellis. A fost dat în grija lui Șekel, care plînge îngrijorat, îl ia în brațe și îl strînge cu ușurare și mîhnire, văzîndu-l atît de zdrobit. Tanner țipă cînd Șekel își trece mîna peste lacerațiile de pe spatele lui, iar vocile li se amestecă înainte ca Șekel să-l conducă pe Tanner acolo unde îi așteaptă Angevina.

— Ce ți-au făcut? geme Șekel fără încetare. De ce?

Iar Tanner îi face semn să tacă și bîiguie că au avut motive, să nu mai vorbească despre asta, s-a terminat.

Sînt zile de răscruce. Se iau decizii mari. Se organizează întîlniri populare pentru a se pune în discuție războiul și istoria orașului, avancul și clima și viitorul.

Bellis nu știe nimic despre toate astea.)

Cîteva zile mai tîrziu, Bellis Coldwine se ridică în capul oaselor, aproape fără febră. Mîncă și bău singură,

scăpînd din mînă din pricina degetelor care-i tremurau. Cînd se mișca, își mușca buzele de durere. Nu știa că toți paznicii de pe coridor erau obișnuiți cu țipetele ei.

Se ridică din pat o zi mai tîrziu, încet și penibil ca un om foarte în vîrstă. Își strînse părul la spate și trase pe ea o cămașă lungă, fără formă.

Ușa nu-i era încuiată. Nu mai era prizonieră. Nu mai era de o săptămînă.

Pe coridor erau paznici, în aripa aceea de închisoare din pîntecele *Marelui Răsăritean*. Îl chemă pe unul dintre ei și încercă să-l privească în ochi.

— Am să mă duc acasă, spuse ea și îi veni să plîngă atunci cînd își auzi vocea.

Spre surpriza lui Bellis, Uther Doul fu acela care o ajută să ajungă acasă.

Cromolith era la numai două nave distanță de *Marele Răsăritean*, dar Doul o duse cu aerostatul. Bellis se așeză la distanță de el în gondolă, îngrozită de faptul că îi era din nou teamă de el — teamă care dispăruse de luni de zile, înlocuită cu alte emoții. El o studie fără să dea de înțeles că i-ar fi fost milă.

Nu el fusese cel care o pedepsise, firește. Dar de fiecare dată cînd își aducea aminte de ora aceea de tortură, lungă, sîngeroasă, criminală, din urmă cu o săptămînă, cînd își amintea de durere, de propriile țipete, îl vedea pe Uther așa cum era, un agent al Armadei, al puterii care o făcuse să treacă prin asta. Omul care mînuise biciul nu avea nici o importanță.

Cînd intră în apartamentul ei, Doul o urmă, ducîndu-i bagajele. Ea nu-l băgă în seamă. Mișcîndu-se cu atenție, găsi o oglindă.

Violența care îi fusese aplicată pe spate se întinsese parcă și îi răvășise chipul. Părea stoarsă de sînge. Ridurile și laba gîștii care o marcaseră în ultimii zece ani semănau acum cu rănile tăiate pe chipurile Amanților. Bellis își pipăi obrajii și ochii cu groază.

Un dinte i se spărsese și trăgînd, desprinse bucățele din el. Mușcase prea tare din călușul de lemn pe care-l avusese în gură.

Se mișcă, iar pînza se frecă de cicatricile de pe spatele ei sfîșiat, făcînd-o să șuiere de durere.

Doul stătea în spatele ei, ca o imperfecțiune a oglinzii. Bellis voia să-l vadă plecat, dar nu suporta să i se adreseze. Se tîrî prin cameră cu picioarele slăbite de febră. Simțea tifonul lipindu-i-se de spate, în locurile în care rănile i se umeziseră.

Durerea din spate era neplăcută și permanentă, dar nu varia prea mult. Bellis o tratã ca pe un zgomot de fond, ignorînd-o pînă ce deveni doar un soi de jenă. Ieși în prag și se uită împrejur, la aeronave și la păsări, simțind briza ce lovea fără minte zidurile Armadei. Toată lumea își făcea de lucru, femei și bărbați munceau cu spor, așa cum făceau încă din prima zi în care trăsese perdelele apartamentului ei din Coșul de Fum al vasului *Cromolith* și privise peste oraș.

Ceva era schimbat, își dădu ea seama încet. Atmosfera era alta, felul în care orașul înainta în curenți... marea însăși. Navele din jurul Armadei nu mai navigau dintr-un orizont în altul; grămada de vase (încă purtînd semnele luptei) stăteau în formație strînsă în jurul orașului, ca și cum le-ar fi fost frică să nu se piardă.

Marea avea ceva diferit.

Bellis se întoarse să-l privească pe Doul.

— Ești liberă, spuse el cu blîndețe, și nu ai nici o treabă. Krüach Aum nu a mai avut nevoie de tine de multă vreme. Trebuie să te vindeci. Orice informație legată de rolul tău accidental în război a fost eliminată. Sînt sigur că te vor primi înapoi la bibliotecă...

— Ce s-a întîmplat? spuse Bellis răgușită din pricina bătăii și a suferinței. E ceva schimbat. Ce se întîmplă?

— Acum două zile, spuse Doul, după cîte ne-am putut da seama pînă acum, am trecut prin ceva. Toată lumea a simțit. Flota...

Arătă spre vasele din spatele orașului.

— Au probleme mari. Sînt niște curenți ciudați. Motoarele nu le mai sînt de prea mare folos. Am ieșit din Oceanul Agitat, spuse el și o privi impasibil. Sîntem la marginea unei mări noi. Acesta...

Cu o mișcare rapidă a brațului cuprinse apa de la un orizont la celălalt.

— Acesta e Oceanul Ascuns, Oceanul Gol.

Atît de departe de casă, gîndi Bellis, surprinsă de propria furie. *Ne duc tot mai departe, mă duc tot mai departe. Fac după capul lor.* Auzi un țiuit în urechi. *Tot ce am făcut — bine sau rău — nu valorează nimic. Ne-au adus aici atît de ușor, la marginea nenorocitei ăsteia de mări pe care nici o navă nu o poate traversa. Intrăm în ea și casa mea e dusă pe apa sîmbetei.*

Se îngrozea numai cînd se gîndea la Amanți: la zgomotele lor de amor; la jurămintele lor bolnave, fără sfîrșit, tăioase. Era în mîinile lor. Într-acolo voiau ei să meargă. Bellis încercase să-i întoarcă din drum și eșuase.

— Deci ne-au adus pînă aici? îi spuse ea lui Uther, rece și lipsită din nou de teamă, ridicîndu-și bărbia. Știu ce se va întîmpla acum — continuăm spre Cicatrice.

Dacă îl luase prin surprindere, Uther se ascundea bine. Se uită în ochii ei, complet fără expresie.

Deci Fennec a fost prea lent cu pamfletele și zvonurile lui, gîndi ea. *Asta nu înseamnă că s-a terminat; nu înseamnă că trebuie să acceptăm.*

Cînd Șekel îi deschise ușa lui Bellis, o privi îndelung în tăcere, total confuz.

O recunoștea, dar i se părea că se înșală. I se părea că doamna aceea albă la față, cu părul negru uscat și căzut pe umeri ca iarba veștejită, cu expresie căpătată parcă după ani de zile de durere, nu putea fi Coldwine, ci o vagaboandă care semăna cu ea.

— Șekel, spuse ea cu o voce pe care el nu i-o recunoștea, trebuie să mă lași să intru. Trebuie să vorbesc cu Tanner Sack.

Mut și palid, Șekel se dădu la o parte din calea ei și ea pătrunse, cu respirație șuierătoare, în apartamentul slab luminat.

Tanner Sack se răsuci în pat, mormăind ceva, cu ochii grei, apoi sări în sus, aruncînd deoparte cearșafurile. Arătă cu mîna spre Bellis.

— Dă-o afară, Șekel, strigă el. Dă-o dracului afară...

— Ascultă-mă! spuse Bellis pe un ton imperativ și gutural. Te rog...

— M-am săturat să te tot ascult, tîrîtură!

Tanner tremura de furie. În spatele lui Bellis se auzi duduitul motorului Angevinei înaintînd spre ei.

— Trebuie să mă asculți, mîrîi Bellis, încercînd să țipe. Ai prieteni, omule; poți răspîndi zvonul...

Angevina îi puse o mînă pe spate și ea se feri, chircindu-se de durere.

— Știi unde mergem? reuși ea să spună. Știi de ce ne aflăm în marea asta, unde nimic nu se mișcă după cum ar trebui?

Îl văzu pe Tanner privind spre Șekel, apoi spre Angevina, schimbînd cu ei căutături uluite.

— Ascultă, strigă Bellis în timp ce Angevina o împingea pe ușă afară într-un val de înjurături din partea lui Tanner.

Pînă ce traversă încet podurile orașului spre bibliotecă, sîngele îi ieșise prin bandaje și îi pătase cămașa. Ajunse în cartierul bombardat de pe *Pincherman*, unde bibliotecarii recuperau volumele pe care le mai găseau pe epavă.

— Bellis! făcu uimită Carrianne.

Bellis era din nou ametită.

— Acum trebuie să mă asculți, murmură ea.

Se aflau din nou afară, iar Carrianne o ținea pe după mijloc, protectoare. Pe Bellis o durea îngrozitor spatele și se strîmbă cînd vorbi cu Carrianne.

— Johannes. Tearfly. Carrianne, trebuie să mă ajuți să-l găsesc pe *Johannes Tearfly*...

Carrianne încuviință.

— Știu, Bellis, spuse ea. Abia mi-ai spus asta.

Se aflau într-o încăpere pe care Bellis nu o recunoștea, apoi în alta, atît de obosită încît îi venea să leșine. Apoi Carrianne și Bellis ajunseră în oraș, în aerul întunecat luminile Armadei stingîndu-se după reguli complexe. Bellis își auzi vocea de cîteva ori și i se păru foarte ciudată.

Simți o durere rece, extatică, privi în sus și se afla în patul ei, în apartamentul din coșul de fum, și îi trecu prin minte — mai mult ca un salt al imaginației decît ca o amintire — că bandajele îi fuseseră scoase de pe spate și Carrianne o ungea cu o cremă. Bellis închise ochii. Auzea ceva — un sunet repetitiv, moale.

— Zei. Zei. Zei. Zei.

Era vocea lui Carrianne. Bellis întoarse capul într-o parte și cu privirile încețoșate văzu chipul prietenei ei deasupra, privind în jos, încuruntîndu-se, mușcîndu-și buzele pe cînd o ungea.

Ce se întîmplă? încercă Bellis să spună, crezînd pentru o clipă că prietena ei fusese lovită; dar își dădu seama, firește, că se înșală, și nu se putu abține să nu își plîngă puțin de milă.

Următoarea dată cînd deschise ochii, Carrianne și Johannes erau amîndoi acolo, bînd din ceaiul ei, conversînd stîngaci lîngă patul ei.

Era noapte. Bellis avea mintea limpede.

Johannes tresări cînd o văzu mișcînd.

— Bellis, Bellis, spuse Carrianne cu blîndețe. Pentru dumnezeu, fetițo... ce-ai făcut?

Carrianne era îngrozită. Bellis era foarte recunoscătoare pentru grija ei, dar nu voia să-i explice de unde avea rănile.

— Nu vrea să ne spună, făcu Johannes nervos.

Părea îngrijorat sincer, dar deranjat.

— Adică, vezi și tu... a fost de partea greșită... Probabil că este norocoasă să mai fie printre noi.

— La naiba, Bellis, spuse Carrianne furioasă. Ce-mi pasă de *ei*.

Făcu un gest autoritar cu mîna.

— Spune-ne, pentru ce ți-au făcut asta?

Bellis nu se putu abține să nu zîmbească. *El are dreptate*, gîndi ea, ridicîndu-și privirile încețoșate spre Johannes. *Așa laș cum este el, minunată și curajoasă și loială mie (cine știe de ce) așa cum ești tu, Carrianne, tot el are dreptate. Ar trebui să stai deoparte. Chiar dacă nu-ți place, am să te ajut să faci asta. Îți sînt datoare.*

— Deci l-ai găsit? reuși ea să spună.

— Carrianne a fost uimitor de insistentă, spuse Johannes. Mi-a trimis un mesaj.

Bellis se așeză mai bine în pat și se încruntă din pricina rănilor de pe spate.

— Am nevoie să vorbesc cu tine, spuse ea cu voce mai puternică și dădu încet din cap. Am fost... Săptămîna trecută... am fost singură. Și totul s-a schimbat în jur. Trebuie să-ți fi dat seama. Dar știu ce este; știu ce se întîmplă.

Închise ochii și rămase tăcută multe secunde.

— Știi unde ne aflăm? spuse ea în sfîrșit. Știi în ce ape am intrat?

Carrianne și Johannes se uitară unul la altul, apoi din nou la ea.

— Oceanul Ascuns, spuse Carrianne cu voce reținută.

Bellis reuși să zîmbească puțin.

— Așa-i, spuse ea.

Să vă ia naiba pe toți, gîndi ea. *Nu am nevoie de nenorocitul acela de Fennec. Am s-o fac singură.*

— Și știți încotro ne îndeptăm?

Făcu din nou o pauză, iar în tăcerea care urmă, Johannes vorbi.

— Spre Cicatrice, spuse el și Bellis își înghiți cuvintele.

Îl privi, îl văzu uitîndu-se la ea cu îngrijorare și confuzie, apoi privi spre Carrianne care încuviință.

— Cicatricea..., se auzi Bellis spunînd, cu ezitare, pe un ton stupid.

Nu ca o revelație, ci ca un ecou absurd.

O înfrînseseră. Cîștigaseră. Nu mai rămăsese cu nimic.

După plecarea lui Johannes, Bellis și Carrianne rămaseră de vorbă pînă tîrziu. Carrianne îi spuse totul.

Ce săptămînă, se tot gîndea Bellis, fără să reușească să găsească cuvintele potrivite. *Ce săptămînă am pierdut.*

Amanții anunțaseră.

Nu se putea ascunde față de piloții, căpitanii și nauscopiștii Armadei faptul că apa și aerul se schimbau. Nu se puteau ascunde curenții care treceau pe sub suprafață în direcția opusă valurilor. Busolele începuseră să se răsucească nebunește, pierzîndu-și nordul minute în șir. Vînturile erau neprevăzute. Distanța pînă la orizont varia. Flota Armadei începuse să se lupte cu apele.

Avancul, firește, nu era tulburat de aceste forțe. Își păstra cursul neschimbat la mare adîncime, trăgînd după el orașul.

Existase un val de zvonuri, dar erau destui marinari cu experiență în oraș față de care adevărul era imposibil de ascuns. Avancul, dirijat de piloții Țiparului, trăgeau Armada în Oceanul Ascuns. Despre care toate poveștile erau adevărate, după cîte se părea.

Apoi, cu patru zile în urmă, în a șasea zi de Khandi din Trimestrul Cărnii, Amanții ținuseră adunări populare în districtul Țiparului și în cele aliate.

— Amantul e un orator al naibii de bun, spuse Carrianne. L-am auzit în Orașul Cărților. „Cînd am venit aici nu eram nimic", a spus el, „și am început să cresc, pînă ce am fost împlinit de Amanta mea, care m-a ridicat pe mine, s-a ridicat pe ea și a *ridicat acest oraș*", cu vocea tremurîndă. „Nu am adus noi *putere* Armadei?" Și lumii i-a plăcut discursul. Pentru că, știi și tu, chiar așa a făcut. Au fost ani buni, recolte bogate și prăzi. Și *Sorghum* — tu nu erai aci cînd au luat-o.

Carrianne zîmbi și clătină din cap apreciativ.

— Ne-au transformat într-o putere, nimeni nu poate nega asta. Apoi, nenorocitul de avanc...

— Eu credeam că ești loială districtului Acalmiei, spuse Bellis, iar Carrianne încuviință cu putere.

— Așa e, dar spun că în problema asta... cred că Brucolacul s-ar putea... înșela asupra planurilor lor. Adică... totul pare să aibă sens.

La capătul lumii există o sursă de putere, așa le spusese Amantul. Un loc uluitor: o sfîșietură prin care valuri mari de forță lovesc realitatea. Un om din Armada are dovada, spusese Amantul, și știe să capteze această putere. Dar multă vreme nu s-a putut ajunge la ea.

Există o fiară, le spusese Amantul: o creatură uimitoare, un animal care pătrunde în Bas-Lag și dispare din nou din cînd în cînd. Aramada chemase anumite somități care puteau afla cum să prindă animalul.

Femeia care m-a împlinit, tunase Amantul arătînd spre Amantă, și-a dat seama că, reușind să rezolvăm această problemă, o vom putea rezolva și pe prima.

De partea cealaltă a Oceanului Ascuns, spusese Amantul, se află sursa acestei puteri. Dar nici o corabie nu a străbătut Oceanul Ascuns, se spune. Prieteni —

își desfăcuse brațele triumfător, după cum îl imita Carrianne pentru Bellis — avancul nu e o corabie.

Astfel, își dădu seama Bellis, Amantul recunoscu adevărul pe care îl păstrase secret în toți acești ani, planurile pe care le făcuseră deja atunci cînd îl chemaseră pe Tintinnabulum, cînd răpiseră platforma *Sorghum*, cînd călătoriseră spre insula anofelilor și invocaseră avancul. Recunoscuse toate acele planuri și o făcuse în așa fel încît să nu fie învinuit de manipulare și minciună, ci aplaudat.

Putem traversa Oceanul Ascuns, strigase el în mijlocul uralelor. *Putem capta energia Cicatricii.*

— Așa am aflat cum se cheamă, spuse Carrianne.

— Dar e atît de nesigur, spuse Bellis, iar Carrianne încuviință.

— Firește.

— Navele, flota...

Carrianne încuviință din nou.

— Unele sînt deja ancorate de oraș. Iar cînd celelalte nu vor mai putea ține pasul, nu-i nimic. Corăbiile noastre au navigat întotdeauna singure luni de zile și au găsit drumul înapoi. Cei care ne urmează acum știu ce se petrece, iar cei care sînt departe, ei bine, nu-i nimic nou. Orașul a avut întotdeauna direcția lui proprie. Nu vom dispărea în Oceanul Ascuns, Bellis. Nu vom sta mult aici... Am venit să găsim Cicatricea, apoi plecăm.

— Dar ce fel de loc e acela? spuse Bellis cu glas slab. Nu avem nici o idee ce o să găsim, ce fel de puteri, ce creaturi, ce dușmani...

Carrianne se încruntă și clătină din cap.

— Asta e adevărat, spuse ea și ridică din umeri. Înțeleg. Ești împotriva ideii. Bine, nu ești singura. Există un vas care pleacă în două zile, cred, se întoarce în Oceanul Umflat, la bordul căruia se află toți negatorii, ca să aștepte întoarcerea orașului. Deși...

Vocea i se stinse. Își dădură seama amîndouă că Bellis nu era dintre aceia care aveau voie să iasă din oraș.

— Cei mai mulți dintre noi, continuă Carrianne, sînt de părere că merită riscul.

— Ba deloc, spuse Carrianne ceva mai tîrziu. Am încredere în Brucolac și sînt sigură că are motive să se opună planurilor. Dar cred că se înșală. Sînt entuziasmată, Bellis, spuse ea. De ce să nu încercăm? Ar putea fi... ar putea fi momentul cel mai grozav, clipa măreață a istoriei noastre. Trebuie să încercăm.

Bellis avu un sentiment pe care nu-l recunoscu la început. Nu depresie, nici tristețe sau cinism, ci disperare. Sentimentul tuturor planurilor, tuturor operațiunilor murind.

Am pierdut, gîndi ea, fără melodramă și fără mînie.

Carrianne nu era fanatică, fără minte sau prostită de retorică. Auzise argumentele — chiar și așa parțiale și partizane cum fără îndoială fuseseră prezentate. Își dăduse seama cu siguranță că aventura fusese planificată cu mult timp înainte și că ea, împreună cu toți ceilalți fuseseră înșelați.

Cu toate acestea, hotărîse că planul Amanților era unul bun. Unul care merita efortul.

A fost o păcăleală, gîndi Bellis despre Amanți. *O lovitură sub centură. N-am văzut-o venind.*

Minciuni, scheme, manipulări, mită, violență, corupție — m-am așteptat la toate astea, gîndi ea. *Dar nu m-am așteptat să puneți problema direct și să cîștigați.*

Gîndul la pamfletul neterminat al lui Fench îi stătea în minte și se apucă să rîdă fără zgomot, clătinînd din umeri. *Adevărul!* își imagină ea. *Țiparul trage Armada SPRE CICATRICE!*

Adevărul.

Ați cîștigat, își spuse ea și renunță la speranță. *Am să stau aici pînă la moarte. Am să îmbătrînesc aici, am să fiu o bătrînică închisă pe o corabie și am să-mi scarpin cicatricile de pe spate (la naiba, ce urîte vor fi) și am să mormăi și am să mă plîng. Sau poate că am să mor*

o dată cu restul, împreună cu voi, conducători ai mei, în vreun accident stupid, îngrozitor, în Oceanul Ascuns.

Oricum, sînt a voastră, chiar dacă nu-mi place. Ați cîștigat.

Mă duceți cu voi. Mă duceți spre Cicatrice.

Capitolul Patruzeci și doi

Acolo unde multă vreme fusese o umbră, acum bătea lumina.

Aroganța dispăruse.

Frînghia cu care fusese ancorat de *Marele Răsăritean* zăcea tăiată pe punte. Aerostatul se eliberase.

— Hedrigall, auzea Bellis de jur-împrejur.

Stătea în mulțimea care se adunase, uitîndu-se la gaura din cer. Străjerii încercaseră fără tragere de inimă să îndepărteze curioșii, dar renunțaseră în fața numărului lor mare.

Bellis se putea mișca mai liber acum. Încă mai tresărea cînd era atinsă pe spate, dar nu mai sîngera. Unele cicatrici mai mici începuseră să se cojească. Stătea puțin agitată la marginea mulțimii.

— Hedrigall — și el a fost singur.

Toată lumea spunea asta.

Pe măsură ce Armada pătrundea tot mai adînc în Oceanul Ascuns, navele ei aveau din ce în ce mai multe probleme să țină pasul. Se tîrîiau în spatele ei ca niște rățuște fricoase, iar unele se prinseseră de marginea orașului și își opriseră motoarele, ca să fie trase de avanc.

A doua zi după discuția șocantă, revelatoare dintre Bellis și Carrianne, navele rămase și submersibilele de pe orbita Armadei se întoarseră. Nu mai puteau lupta cu Oceanul Ascuns. Se adunaseră într-un convoi

nervos, aplecate sub vînturile capricioase, apoi se îndreptară înapoi spre sud. Rămaseră în grup ca să se protejeze, să se tracteze unul pe celălalt, pînă în Oceanul Agitat, cu apele lui mai sigure, mai ușor de înțeles, unde să aștepte.

Orașul avea să se întoarcă după ei într-o lună sau două cel mult.

Și după asta? Dacă Armada nu se mai întorcea? Atunci, aveau să se considere liberi. Această dispensă fusese acordată oarecum în grabă și implicațiile ei nu se discutaseră încă.

De la fereastra ei, Bellis privise retragerea navelor Armadei. Altele fuseseră agățate la spate, legate cu lanțuri de coastele orașului sau în porturile Basilio și Ariciul de Mare. Se legănau înconjurate de vase ce creau dane și cheiuri, prinse în îmbrățișarea lor. Așteptaseră prea mult să plece și acum nu mai puteau decît să zacă fără rost, ancorate de parcă ar fi avut de încărcat sau de descărcat.

Armadorienii nu mai văzuseră niciodată orașul fără nimbul lui de nave. Se înghesuiau la marginea orașului ca să privească marea. Peisajul gol îi subjuga. Dar toată apa aceea goală nu era atît de tulburătoare ca lipsa aeronavei.

Nimeni nu văzuse nimic: nimeni nu auzise nici un zgomot. *Aroganța* se strecurase în secret. Pentru Țipar era o pierdere amețitoare.

Cum a fost posibil? întreba lumea. Dirijabilul era avariat, iar Hedrigall era cunoscut drept un individ absolut loial.

— A avut îndoieli, le spuse Tanner lui Șekel și Angevinei. Mi-a spus mie. *Era* loial, fără îndoială, dar nu a crezut niciodată că afacerea asta cu avanc-ul este spre binele orașului. Presupun că avea și mai multe împotriva drumului spre Cicatrice, dar nu și-a putut impune punctul de vedere.

Tanner era îngrozit de fuga lui Hedrigall. Se simțea rănit. Dar se gîndi mult și încercă să vadă lucrurile așa cum le-ar fi văzut enigmaticul lui prieten. *Trebuie să se fi simțit prins în capcană*, gîndi Tanner. *După atîția ani petrecuți aici, să vadă brusc că lucrurile se fac altfel. Nu mai aparține ținutului Dreer Samher, iar dacă a crezut că nu mai aparține nici de acest loc... ce să fi făcut?*

Și-l imagină pe Hedrigall reparînd motoarele stricate ale *Aroganței* în orele libere pe care le petrecea la bord de unul singur. Toată lumea știa că Hedrigall este un singuratic care petrecea mai mult timp pe *Aroganța* decît era nevoie. Dăduse el de capătul defectelor *Aroganței*? Testase el pistoanele care nu se mai mișcaseră de zeci de ani?

De cît timp plănuiai asta, Hedrigall? gîndi Tanner Sack.

Nu mai găsise nici un argument? Se împotrivise atît de tare? Simțise el că nu mai avea rost să lupte pentru casa lui? Se îndoise că așa trebuia să fie de acum încolo?

Unde ești acum, omule?

Tanner își închipui aerostatul cel mare îndreptîndu-se spre sud, cu Hedrigall singur la cîrmă.

Pun pariu că plînge.

Era un fel de sinucidere. Hedrigall nu avea cum să fi strîns destul combustibil ca să ajungă pe uscat. Dacă ajungea la flota Armadei, trebuia să dea explicații de ce părăsise orașul, așa că trebuia să o evite.

Vînturile aveau să-l ducă peste marea pustie. Sacii cu aer erau foarte rezistenți; îl puteau ține în plutire ani de zile. *Cîtă rezervă de hrană ai, omule?* se întrebă Tanner.

Îi veni o imagine în minte, a *Aroganței* plutind în derivă ani de zile, la aproximativ o sută de metri deasupra apei, cu cadavrul lui Hedrigall putrezind încet în cabina căpitanului. Un mormînt în bătaia vîntului.

Sau poate că reușea să supraviețuiască. Poate că avea să pescuiască cu o undiță absurd de lungă scoasă pe ușa cargoului. Tanner și-o imagina căzînd ca un arc

ce se întinde pînă ce cîrligul ajungea în apă. Cactușii erau vegetarieni, dar puteau supraviețui și cu pește sau carne dacă trebuia.

Hedrigall stătea poate la marginea cargoului, cu picioarele atîrnate afară ca un copil, trăgînd peștele afară din apă. Trupuri alunecoase zbătîndu-se în drumul lor ascendent, înecîndu-se cu aer, murind cu mult timp înainte de a ajunge la el. Putea rezista ani de zile, suflat de vînt în jurul lumii. Alunecînd în curenții circulari ce înconjurau Oceanul Agitat, îmbătrînit și iritat din pricina dietei neschimbate, cu pielea încrețită și ghimpii cenușii. Singur, înnebunind. Vorbind cu portretele și heliotipiile de pe pereții *Aroganței.*

Pînă într-o zi în care întîmplarea l-ar scoate din marea centură a vînturilor și aeronava ar scăpa și ar fi dusă spre nord sau spre sud sau cine știe unde, pînă într-o zi cînd, poate, ar vedea pămîntul.

Să treacă peste munți. Să arunce ancora, să se agațe de un copac și să coboare. Să atingă din nou pămîntul.

E chiar așa un plan de prost, Hedrigall, să mergem în căutarea Cicatricii?

Hedrigall era un trădător, presupunea Tanner. Dăduse lovitura; furase punctul de observație al Armadei și își mințise conducătorii și prietenii. Fusese prea laș să își spună părerea. Era un renegat, iar Tanner știa că, loial fiind Țiparului, trebuia să-l condamne. Dar nu putea.

Noroc, bun, tovarășe, gîndi el după un timp, ridicînd cu ezitare mîna și dînd din cap. *Nu pot să nu-ți urez noroc.*

Mai marii Țiparului priveau absența lui Hedrigall ca pe o insultă.

Era cunoscut pentru loialitatea lui, dar plecase lăsînd în urmă discuții mai aprinse, mai multă nesiguranță și o mai intensă condamnare a proiectului Amanților decît pînă acum.

La kilometri adîncime, avancul își continua călătoria. Încetinise doar puțin la intrarea în noile ape.

Tanner Sack înota și își îmbăia spatele răvășit în mare. În zilele acelea, doar cîțiva scufundători erau sub apă și doar cîțiva înotători la suprafață. Fuseseră speriați, îngroziți să nu fie luați de vreun curent neprevăzut venind din vreun abis al Oceanului Ascuns.

Tanner nu descopri nimic ciudat. El și oamenii-amfibie și John Bastardul rătăceau dintr-un loc în altul, în jurul lanțurilor enorme ce coborau în adîncuri. Înotau iute, avînd grijă să nu rămînă în urma orașului, dar nu părea să existe noi pericole în apă. Haosul se desfășura la o scară mult mai largă — cu efect asupra obiectelor mai mari, precum nave și submersibile. Nici măcar viermii de mare nu mai puteau trage la corăbiile-car și se întorseseră cu flota în Oceanul Agitat.

Acum era liniște, mai puțini oameni și mai puține lucruri care să-i distragă atenția lui Tanner. Cea mai mare parte a activității Armadei încetase.

Firește, fermierii încă mai aveau grijă de recoltele lor și de turme, deasupra și dedesubtul apei. Mai erau încă o mie de treburi de făcut, reparații și întreținere. În oraș lucrul continua așa cum ar fi trebuit: brutari, cămătari, bucătari și farmaciști țineau ușile deschise și-și continuau comerțul. Dar Armada era un oraș orientat spre exterior, spre piraterie și negoț. Industria din jurul docurilor, încărcarea și descărcarea, contabilitatea și reparațiile navelor erau toate oprite acum.

Așa că Tanner nu era nevoit să se scufunde zilnic pentru a drege și repara. Înota de plăcere și pentru a-și alina durerea din spate, să simtă sarea cum îi oblojește rănile.

— Intră, Șekel, spuse el.

Era conștient de tensiunea ce se răspîndea prin Armada, de nesiguranță, de parcă Hedrigall ar fi vărsat o otravă în urma lui. Tanner voia să-i ofere lui Șekel un loc în care să fie ferit de toate astea.

Existau motive pentru teama crescîndă a oamenilor. Tanner auzise zvonuri ciudate. Pentru a treia oară auzise că dispăruse un bărbat sau o femeie, un străjer sau un inginer al Țiparului, lăsînd casele și lucrurile neatinse (cu prînzul mîncat pe jumătate, într-una din povești). Unii spuneau că fugiseră și ei, alții pretindeau că fuseseră răpiți de spiritele din Oceanul Ascuns.

Cînd înota, senzația lui Tanner că lucrurile mergeau prost, că se aflau în primejdie, în nesiguranță, se disipa în curenții de apă. Îi oferea lui Șekel aceeași alinare. Îl convinsese pe băiat să înoate cu el. Bălțile dintre vasele Armadei erau acum aproape goale. Șekel era entuziasmat să fie unul dintre cei destul de curajoși încît să intre în apă. Navele se ridicau și coborau molcom în apă de jur-împrejurul lor; nu puteau rămîne în urmă. Șekel se luptă cu stilul lui de înot agresiv și urît, iar Tanner încercă să-i arate mișcări mai bune, dîndu-și seama că nu știa nici una potrivită celor care respirau aer.

Șekel își puse ochelari grei peste ochi și își băgă capul în apă să verifice dacă lăsau apa să pătrundă. Privi împreună cu Tanner bancurile de pești, specii pe care nu le mai văzuse pînă acum. Colorați și cu modele complicate, specii bizare, tropicale, acolo, în apele acelea temperate. Ca niște scorpioni, formele lor erau întrerupte de apendici ascuțiți, iar ochii le luceau în culori neobișnuite.

Cînd Șekel și Tanner ieșiră din apă, Angevina îi aștepta, cu o sticlă de bere sau de lichior. Și chiar dacă Tanner și Angevina încă își mai vorbeau cu oarecare reținere, așa cum aveau să o facă întotdeauna, faptul că îl împărtășeau pe Șekel, felul în care învățaseră să-l împartă între ei le conferea o legătură respectuoasă.

E un fel de familie, gîndi Tanner.

Bellis nu avu probleme să dea din nou de Uther Doul. Trebui doar să aștepte pe puntea *Marelui Răsăritean*, știind că avea să apară pînă la urmă. Era încordată din

pricina resentimentelor și ardea din cauza durerii dinăuntrul ei. Nu putea să creadă că o părăsise în felul acela.

Cînd Bellis se apropie, el o privi țintă, dar nu cu dezgustul de care se temuse ea. Nici cu ostilitate, nici cu interes, cu nici un fel de atracție sau recunoaștere. O privi pur și simplu.

Ea se sumeți. Își legase din nou părul la spate și știa că durerea de pe chip i se ștergea încetul cu încetul. Încă se mai mișca țeapăn, dar la două săptămîni de la biciuire își revenise aproape complet.

Bellis nu îl salută pe Doul.

— Vreau să-l văd pe Fennec, atîta spuse.

Doul se gîndi o clipă, apoi își aplecă fruntea.

— Bine, spuse el.

Deși asta era ceea ce dorise, Bellis îl urî, pentru că știa de ce îi permisese: pentru că nu putea face nimic, nu-i putea spune nimic lui Fennec astfel încît acesta să pună bețe în roate Armadei. Acum că nu mai reprezenta o amenințare, că își jucase toate cărțile.

Bellis nu mai avea nici o importanță, așa că i se putea permite.

Aripioara lui de mag îi fusese luată, dar era limpede că Țiparului îi mai era încă teamă de Silas Fennec. Coridorul din afara celulei lui era plin de paznici. Toate ușile fuseseră încuiate: se aflau sub nivelul apei.

Un bărbat și o femeie se aflau la ușa lui Fennec, făcîndu-și de lucru pe lîngă o mașinărie obscură. Bellis simți descărcările seci de taumaturgie pe piele.

Înăuntru, încăperea era largă, cu cîteva hublouri prin care se vedeau umbre întunecate. Celula era împărțită în două cu un grilaj metalic, iar dincolo de el, într-un mic alcov, ținut departe de ferestre și de intrare, Silas Fennec stătea pe o bancă de lemn, privind-o.

Bellis îl privi cu atenție. Avu impresia unui caleidoscop (momentele petrecute împreună, prietenos,

rece, sexual, ascuns). Cînd îl văzu, gura i se strîmbă și căpătă un gust amar.

Silas era slab și cu hainele foarte murdare. El o privi în ochi. Bellis își dădu seama, cu un șoc brusc, că avea un bandaj pe antebrațul drept, iar mîna îi lipsea cu totul. El observă că îi văzuse rana și se încruntă înainte să se poată controla.

Fennec oftă și o privi țintă pe Bellis.

— Ce faci aici? întrebă el, pe un ton ostil.

Bellis nu răspunse. Îi cerceta celula. Văzu un morman de haine șifonate, hîrtii, cărbune, carnetul lui de însemnări burdușit. Cercetă gratiile care îi despărțeau. Erau înfășurate cu cabluri ce se pierdeau pe sub ușă. Fennec o privi cum le urmărește spre sursă.

— Se leagă de mașinile de acolo, îi spuse el obosit. E un tampon. Adulmecă aerul. Se și poate auzi. Izolează taumaturgonii. Nimeni nu poate face nici cea mai mică vrajă aici.

Trase aer pe nas și zîmbi fără să fie distrat.

— Asta în caz că am vreun plan secret. Le-am spus că nu pot să fac decît vreo trei farmece mărunte și nici unul dintre ele nu mă poate scoate de aici, dar... Ia ghici? Nu m-au crezut.

Bellis aruncă o privire cărnii lui ciudate de sub cămașă. Părea necrotică, cu pete de amfibian. Pulsa, iar Fennec își acoperi pieptul cu cămașa.

Cu ochii măriți, Bellis se întoarse cu spatele la el și se grăbi să plece.

— Nu, spuse brusc Fennec, pe un ton aproape amabil.

— Ce naiba vrei să spui? făcu ea, încîntată să-și audă vocea rece.

El o privi cu o expresie înfuriată.

— Nu face asta, spuse el. Nu veni aici; nu mă întreba; nu face asta. Pentru ce ai venit aici, Bellis? N-ai venit să mă bletemi — nu-i stilul tău. N-ai venit să te bucuri. M-au prins; și ce? Te-au prins și pe tine. Ce-ți mai face spatele?

Asta o ului atît de tare încît preț de o clipă nu reuși să respire. Clipi iute și se concentră din nou asupra lui. El o privi fără o cruzime anume, fără răutate.

— N-ai să afli nimic de la mine, Bellis, spuse el cu vocea neschimbată. N-ai să capeți nimic. N-o să te limpezească, n-o să te simți mai bine cînd o să pleci. *Da*, înțelegi? Da, te-am mințit; te-am folosit. Ca și pe mulți alții. Am făcut-o fără să mă gîndesc de două ori. Aș face-o din nou. Am vrut să plec acasă. Dacă ai fi fost acolo și ar fi fost ușor, te-aș fi luat cu mine; dacă nu, nu. Bellis...

Se aplecă în față și își frecă ciotul mîinii.

— Bellis, nu ai cu ce să mă învinovățești.

Silas clătină din cap încet, fără să arate vreun pic de jenă.

Ea tremura de ură. Silas avusese dreptate să nu-i spună adevărul despre ceea ce voia să facă. Nu l-ar fi ajutat niciodată, oricît de disperată ar fi fost să plece acasă.

— Nu ai nimic special, Bellis: ești una dintre mulți alții. Nu te-am tratat diferit de ceilalți. Nu m-am gîndit la tine nici mai mult, nici mai puțin. Singura diferență dintre tine și alții este că te afli acum *aici*. Și crezi că există o *rațiune* pentru care te afli aici. Că trebuie să... ce? *Să te eliberezi*?

Silas Fennec, procurator al Noului Crobuzon, clătină din cap cu milă.

— Nu există eliberare, Bellis, spuse el. Pleacă.

Silas se întinse și privi tavanul.

— Pleacă. Am vrut să ajung acasă și mi-ai fost de folos. Știi ce am făcut și știi de ce. Nu e nici un mister, nici o hotărîre de luat. Pleacă.

Bellis mai rămase cîteva secunde, dar reuși să plece înainte să vorbească din nou. Spusese doar vreo șase cuvinte. Își simțea stomacul strîngîndu-se din pricina unei emoții căreia nu-i putea da un nume.

Nu-l vor ucide, gîndi ea sec. *Nici măcar nu-l vor pedepsi. Nici măcar nu a fost biciuit. E prea valorors, prea înfricoșător. Ei cred că o să-i învețe diverse lucruri, că o să scoată informații de la el. Poate că vor reuși.*

Plecînd, își dădu seama că Silas Fennec avea dreptate cel puțin într-o privință.

Nu se simțea acum mai bine decît înainte.

Bellis fu surprinsă să descopere că Johannes rămăsese în viața ei. Fusese o vreme cînd părea dezgustat de ea, nepreocupat să o mai vadă.

Încă mai credea despre el că nu are șira spinării. Chiar dacă loialitatea ei pentru Noul Crobuzon era atît de ciudată, de instabilă, nu se putea gîndi la Johannes decît ca la un om cu două fețe. Viteza cu care Johannes se acomodase cu Armada o dezgusta.

Acum însă avea ceva tragic. Dorința lui redescoperită de a fi prieteni era într-un fel jalnică. Deși Bellis petrecea cît de mult timp putea cu Carrianne, a cărei purtare ireverențioasă și afectuoasă îi produceau reală plăcere, deși Carrianne nu îl simpatiza prea mult pe Johannes, existau momente cînd Bellis îl lăsa să stea cu ea puțin. Îi era milă de el.

Acum că avancul era prins, legat și înhămat, iar echipa lui Tintinnabulum plecase, munca lui Johannes se încheiase. Acum, după toată truda lui Johannes, Krüach Aum lucra cu taumaturgii Amanților și cu Uther Doul, introdus într-un nou cerc secret pentru a descoperi tainele exploatării posibilităților. Johannes își dăduse seama, presupunea Bellis, că avea să mai petreacă foarte mulți ani în captivitate.

Johannes încă mai lucra împreună cu un grup la supravegherea avancului: îi calculau viteza, estimau biomasa din zonă și curenții taumaturgici. Dar abia dacă le trebuia o jumătate de normă pentru asta. Cînd se îmbăta, se plîngea că fusese folosit și aruncat. Bellis și Carrianne zîmbeau disprețuitor pe la spate lui.

Johannes își exprimă nesiguranța asupra traiectoriei, asupra prezenței lor în Oceanul Ascuns. Bellis era încîntată să descopere orice semn de neînțelegere, de opoziție față de călătoria impusă de Amanți. De aceea tolera prezența lui Johannes.

El era prea las să admită, dar ar fi vrut să fi făcut cale întoarsă, ca și Bellis. Pe măsură ce treceau zilele și Armada pătrundea din ce în ce mai adînc în ape necunoscute, în Oceanul Ascuns, Bellis descoperi (cu o neașteptată speranță) că ea și Johannes nu erau singuri.

Dezertarea lui Hedrigall era o traumă care nu se vindeca.

Armada se mișca prin mări care nu se supuneau legilor înțelese de oceanografi. Putea să pară o aventură sau un destin divin acordat unei populații încă aprinse de triumful în război și de retorica celor mai mari conducători pe care-i avusese vreodată Țiparul. Dar Hedrigall, loialul, cel de încredere, fugise, iar asta dădea un alt aspect călătoriei orașului.

Aroganța fusese iute înlocuită. Altă aeronavă atîrna acum deasupra *Marelui Răsăritean*, scrutînd orizontul. Dar nu era atît de mare, nici atît de sus. Nu avea cîmpul vizual al *Aroganței*, iar metaforele stîrnite de acest fapt tulburau pe cei altfel loiali.

— Ce și-a dat seama? își șopteau ei. Ce și-a dat seama Hedrigall?

Mișcarea orașului era propria sa dinamică. Nu existau voci puternice care să ceară întoarcerea. Chiar și acei conducători care dezaprobau planurile Amanților cedaseră, sau criticau numai cu ușile închise. Dar fantoma dizidentă a lui Hedrigall bîntuia districtele, iar triumful, entuziasmul cu care porniseră în această călătorie dispărusră.

Tanner și Șekel dădură nume creaturilor pe care le vedeau sub apă: alergăreți și dansatori și gălbiori.

Îi priveau pe naturaliștii Armadei plutind printre noile animale, prinzînd cîțiva în plase, ținîndu-se departe de gălbiorii cei mari, cu fața noduroasă, făcînd heliotipii cu aparate antiacvatice și lumini fosforice.

Bancuri de pești se strecurau prin țevile și eșafodajele ca niște rădăcini. Se amestecau cu pești mai ușor de recunoscut — existau merlani și scrumbii chiar și în Oceanul Ascuns — mîncîndu-se între ei.

Tanner se scufundă și necăji o pereche de specimene cu tentaculele lui. La suprafață, Șekel se uita în jos spre cicatricile lui Tanner.

Tot mai departe și mai departe în mare.

Noaptea se auzeau sunete ciudate: chemări de împerechere ale unor animale nevăzute cu glas de tauri. În unele zile nu se înota deloc, nici cei mai curajoși și mai curioși scufundători n-o făceau, pînă și oamenii-amfibie se adăposteau în cavernele lor de sub oraș. Erau ape periculoase. Armada trecu prin zone tulburi neprevăzute, pe lîngă terenurile de vînătoare piasa, vîrtejuri vii ce dădeau tîrcoale orașului înfometate, păstrînd totuși distanța.

În bezna nopților fără lună, se vedeau lumini pulsînd sub apă, ca o bioluminiscență de creaturi bentice mărită de multe sute de ori. Erau momente în care norii de deasupra mării se mișcau mult mai repede decît vîntul. Într-o zi, cînd aerul era uscat și elictric, la tribordul orașului apărură niște forme, ca niște insulițe. Erau plute făcute din alge necunoscute, cheaguri mari de iarbă de mare ce se îndepărtară de oraș prin forțe proprii.

Prin toată Armada, în fiecare district, în bodegile dărăpănate și în cele mai elegante vile, tensiunea se făcea simțită ca o așteptare nervoasă. Oamenii nu dormeau bine. Bellis se înspăimîntă atunci cînd starea aceasta începuse, amintindu-și nenorocirea coșmarelor care lovise Noul Crobuzon și o adusese pînă la urmă aici. *Dintr-un șir de nopți pierdute în altul*, își spuse ea după cîteva ore de insomnie.

În timpul unora dintre momentele acelea, Bellis se plimba pe *Marele Răsăritean* și privea călătoria orașului prin apele misterioase și ușor mișcătoare. Se uita la întinderea necruțătoare de apă pînă ce, intimidată de mărimea ei, se refugia în coridoarele marii nave, mînată de o pornire pe care nu o înțelegea.

Rătăcea prin pasajele pustii, prin zone uitate ale vaporului, spre ascunzătoarea pe care i-o arătase Doul. Acolo se apleca, tulburată și stîngace, trăgînd cu urechea la amorul și la discuțiile drăgăstoase ale Amanților.

Era un obicei care o revolta, dar nu se putea dezbăra de senzația de putere pe care i-o dădea. *Mica mea răzvrătire, mica mea escapadă — cineva ascultă, iar voi nu știți,* gîndea ea și asculta șoaptele umede ale Amanților, ale abandonului lor care o înspăimînta.

Nu căpăta niciodată vreo revelație. Niciodată nu vorbeau despre lucruri importante. Nu făceau decît să se tăvălească și să zacă îmbrățișați, să-și murmure fetișisme. Amanta părea din ce în ce mai febrilă, noapte de noapte, vocea îi suna mai tare, iar Amantul se lăsa în voia ei, dornic să se dizolve în ea.

Nu vreau să fiu aici, gîndea Bellis cu fervoare. Recunoscu pînă la urmă, cu voce tare, în fața Carriannei, într-o noapte, deși știa că prietena ei nu avea să fie de acord.

— Nu vreau să fiu aici.

Bellis amestecă vinul din pahar.

— Începe cu coșmaruri, apoi urmează fuga de idei. Am mai văzut asta. Locul în care ne îndreptăm nu poate să fie bun — ce se va întîmpla? Ori murim... ori Amanții pun mîna pe o forță... dintre cele mai teribile. Chiar ai încredere în ei, Carrianne? întrebă ea amețită de băutură. Ai încredere în nenorocitul acela crestat și în femeia lui psihopată? Ai avea încredere să le dai pe mînă o asemenea forță? Nu vreau să fiu aici.

— Știu, Bellis, spuse Carrianne, căutîndu-și cuvintele. Dar vreau să văd ce e acolo. Cred că este ceva nemaipomenit, înțelegi? Indiferent dacă Amanții ajung să capete puterea aceea. Și nu, nu am încredere în ei.

Fac parte din districtul Acalmiei, îți amintești? Dar să-ți spun ceva... De cînd a fugit Hedrigall, cred că o mulțime de oameni încep să fie de aceeași părere cu tine.

Bellis încuviință surprinsă brusc și ridică paharul într-un toast. Carrianne răspunse sardonic.

Are dreptate, gîndi Bellis deodată. *La naiba, are perfectă dreptate. Se schimbă ceva.*

Avancul începu să încetinească.

La vreo zece zile după ce Armada intrase în Oceanul Ascuns, lumea începuse să observe.

La început au fost John Bastardul, oamenii-amfibie și homorii, Tanner Sack și alți cîțiva locuitori de uscat care mai înotau. Le venea tot mai ușor să se țină de oraș. După cîteva ore de scufundare, de plimbare pe sub fundul pătat cu scoici al orașului, mușchii îi dureau mai puțin decît se așteptau. Nu mai mergeau atît de repede.

Nu trecu mult și își dădură seama și aerienii. Fără un punct de referință, pe mările acelea criptice, nu era ușor să estimeze distanțele parcurse. Dar existau metode.

Se întîmpla ceva cu creatura uriașă ascunsă în adîncuri. Ceva se schimbase. Avancul încetinea.

La început se sperase că este o schimbare temporară, că viteza avancului avea să crească din nou. Dar zilele treceau și fiara tot încetinea.

Încîntat și triumfător, Johannes se trezi din nou favorizat. Echipa lui cea veche era refăcută de către Amanți, ca să cerceteze ce se întîmpla.

Bellis descoperi cu surprindere că încă le mai vorbea, ei și Carriannei, despre munca lui, chiar dacă fusese reintrodus în cercul secret.

— Nu mai e nimeni în oraș care să nu fi observat, spuse el într-o seară, epuizat și mirat. Amanții ne așteaptă să rezolvăm enigma.

Johannes clătină din cap.

— Nici măcar Aum nu poate să priceapă. Mașinăria cu lapte de stîncă încă îl controlează; avancul încă înaintează... Dar încetinește.

— O fi ceva în Oceanul Ascuns? sugeră Bellis.

Johannes își mușcă buza.

— N-are nici un sens, spuse el. Ce forță din Bas-Lag se poate pune cu el?

— Probabil că se îmbolnăvește, spuse Carrianne, iar Johannes încuviință.

— Probabil, recunoscu el. Krüach este încrezător că poate rezolva problema. Dar eu nu sînt sigur că știm destule ca să-l vindecăm.

Aerul de deasupra Oceanului Ascuns era uscat și deveni brusc încins. Recoltele orașului se uscară.

Toate districtele se retrăseseră între granițele lor și aparența ridicolă de normalitate afișată de Armada începu să se dizolve. Se făcuse puțină treabă. Cetățenii-pirați așteptau nemișcați în casele lor, sub un cer de pedeapsă. Orașul era pustiu și vag. Părăsit. Ca o barcă de salvare pe valuri, aproape nemișcată.

Înaintarea deveni din ce în ce mai slabă pe zi ce trecea, pe măsură ce avancul încetinea.

Panica începu să se întindă ca un foc mocnit. Se puneau la cale întîlniri. Pentru prima dată nu mai erau organizate de conducători, ci de comitete populare ce operau în toate districtele. Și dacă la început acestea erau formate numai din locuitori ai Tribunalului și Acalmiei, minoritatea din Jhour, Orașul Cărților și Țipar creștea zi de zi. Discutau ce se întîmpla, pe un ton de urgență, căutînd răspunsuri pe care nimeni nu era în stare să le dea.

O imagine de coșmar îi bîntuia pe toți: Armada, plutind în derivă, fără forță motrice, în apele pustii ale Oceanului Ascuns. Sau legată de avancul nemișcat, ancoră de o greutate inimaginabilă.

Viteza orașului continua să scadă.

(Mult mai tîrziu, Bellis își dădu seama că ziua în care situația avancului devenise șocant de limpede, ziua în care atît de mulți oameni muriseră, era în calendarul crobuzonian prima zi de meluarie — o zi de Pești. Acest fapt o făcu să tușească de parcă ar fi încercat să-și ascundă rîsul, mai tîrziu, cînd decimarea luase sfîrșit.)

Era pe la mijlocul dimineții cînd impuritățile începură să apară la suprafață.

La început, cei care le-au văzut crezură că sînt aglomerări de alge semiinteligente, dar se dovedi repede că era vorba despre altceva. Erau mai ușoare și mai la adîncime — pete împrăștiate de culoare, cu margini lichide.

Petele apăruseră la kilometri distanță în calea orașului. Pe măsură ce se apropiară, știrea se răspîndi și mulțimea se adună în Grădina Sculpturilor din districtul Scrumbiei, în partea din față a Armadei, ca să vadă ce venea spre ei.

Era o masă de lichid vîscos, gros ca noroiul. Valurile care îi atingeau marginile se transformau în unde ce se tîrau slăbite pe suprafața substanței și dispăreau.

Materia era de un alb-gălbui palid, culoarea viermelui de peșteră.

Bellis înghiți în sec, bolnavă de neliniște, apoi, cînd vîntul se schimbă, își dădu seama că nu era de fapt neliniște. Era duhoare.

Un val de miros greu se rostogoli peste ei. Cetățenii se albiră la față și vomitară. Bellis și Carrianne se clătinară pe picioare și se uitară una la cealaltă, palide, reușind să se abțină să verse, chiar dacă erau înconjurate de un cor de rîgîieli. Materia albă duhnea mai rău decît cadavrul cel mai împuțit.

— Sfinte GurăMultă! gîfîi Bellis.

Deasupra Armadei dădeau tîrcoale păsări de pradă, ca un nor adunat deasupra putreziciunii care se împrăștie brusc cînd se apropiară, de parcă mirosul le-ar fi învins pînă și pe ele.

Orașul ajunse la marginea substanței. Valurile albe se întindeau dinaintea lor ca un puroi.

Cei mai mulți dintre cei care se adunaseră să vadă fugiseră în case ca să ardă tămîie. Bellis și Carrianne rămaseră, privindu-i pe Johannes și pe colegii lui de la marginea parcului. Ținînd la nas cîrpe înmuiate în parfum, cercetătorii Țiparului se aplecară peste balustradă și aruncară în substanță o găleată legată cu sfoară. O ridicară și începură să o examineze.

Apoi se îndepărtară de ea cu violență.

Cînd Johannes le văzu pe Bellis și pe Carrianne, fugi spre ele și își smulse masca de pe figură. Era alb și tremura, cu pielea lucind de sudoare.

— E puroi, spuse el și arătă spre mare cu un deget tremurător. E o pată de puroi.

Capitolul Patruzeci și trei

Avancul e bolnav.

Încercînd să continue în cursa lui comandată de mașinăria ce funcționa cu lapte de stîncă, se deplasa tot mai încet. Ce era? Sîngera, era rănit? Avea febră? Se îmbolnăvise din pricina realității străine din jurul lui? Prea mut sau prost sau ascultător ca să simtă sau să arate durere, rănile avancului nu se vindecau. Își aruncau materia moartă în cheaguri supurînde care pluteau liber și se ridicau la suprafață ca uleiul, răspîndindu-se pe măsură ce presiunea uriașă a apei se micșora, acoperind și sufocînd peștii și algele, pînă ce ajungea să spargă valurile cu un zgomot umed ca un cheag de infecții și vietăți marine moarte.

La trei sau patru mii de kilometri în interiorul Oceanului Ascuns, avancul este bolnav.

După cîțiva kilometri fără pete de puroi, avancul se opri.

Semnalele dinspre mașinăria cu lapte de stîncă se intensificară cu disperare, pompate fără încetare în jos, dar fără răspuns. Avancul era absolut nemișcat.

Atîrna, static, incapabil sau indolent, la kilometri adîncime.

După ce protectorii și doctorii avancului făcură tot ce știau, fără să se întîmple nimic; cînd toate lungimile de undă fură încercate pentru a stîrni din nou creatura, fără ca ea să răspundă; nu le mai rămase decît o singură opțiune. Orașul nu-și permitea să zacă nemișcat.

Avancul era bolnav și nici un savant nu știa de ce. Trebuiau să-l examineze mai de aproape.

Batiscaful Țiparului atîrna ca un pendul de o macara de pe *Hoddling*, un vas-uzină de la prova *Marelui Răsăritean*. Submersibilul era o sferă groasă, presărată cu țevi și buloane, extruziuni întîmplătoare din oțel dur. Motorul de la spate părea o umflătură. Sticlă groasă de o palmă acoperea cele patru hublouri și lampa chimică.

Inginerii și echipele de lucru verificau în grabă vasul și îi făceau ultimele reglaje.

Echipajul batiscafului *Ctenofor* se pregătea pe puntea vasului *Hoddling*, trăgîndu-și costumele și verificînd cărțile și tratatele pe care le aveau cu ei. Pilot era o crustată, Chion, cu fața brăzdată de cicatricile tăieturilor rituale; Krüach Aum (Bellis îl privi și dădu din cap, primul ei elev, cu gura-sfincter dilatată de agitație); iar în față, surescitat, mîndru și îngrozit în egală măsură, Johannes Tearfly.

Nu avea altă posibilitate decît să meargă — el mai mult ca oricine, în afară de Krüach Aum, înțelegea avancul și era imperativ ca ființa să aibă parte de tratamentul cel mai bun. Bellis știa că Johannes s-ar fi dus și fără să fie obligat de Amanți.

— Ne scufundăm, îi explicase el mai devreme lui Bellis, privind-o cu aceeași expresie pe care o avea acum,

în vreme ce se pregătea pe puntea vasului *Hoddling*. O să aruncăm o privire. Trebuie să-l vindecăm.

Și cu toată spaima de pe chip, tot i se putea citi entuziasmul.

Ca savant, era fascinat. Bellis văzu la el teamă, nu rele presimțiri. Și-l aminti descriindu-i cicatricea pe care o căpătase de la mușcătura sardulei. Putea să fie fricos de-a dreptul, dar lașitatea lui era doar de ordin social. Nu-l văzuse niciodată clipind în fața primejdiilor în care ajungea pe timpul cercetărilor. Nu dădea înapoi de la această misiune înfricoșătoare.

— Ei bine, spuse Bellis cu grijă. Ne vedem peste cîteva ore, cred.

Iar Johannes era atît de bucuros încît vocea ei măsurată, neutralitatea atentă a tonului ei care-i submina înțelesul cuvintelor și sublinia primejdia în care se găsea el, îi trecu pe lîngă urechi. Dădu naiv din cap și o prinse de umăr, cu un gest stîngaci, apoi plecă.

Pregătirile durară mult timp. Nu era prea multă lume la marginea orașului care să-i privească și să le ureze drum bun. Aerul prost al orașului îi ținea pe oameni deoparte — nu că nu le-ar fi păsat, dar nu aveau energie, de parcă ar fi fost supți.

Johannes se uită spre cei cîțiva spectatori și făcu din mînă. Apoi se urcă în cabina batiscafului *Ctenofor*.

Bellis privi cum se înșurubează strîns chepengul. Privi batiscaful ridicat deasupra apei, clătinîndu-se puternic, apoi își aminti că aceeași senzație o avusese și ea cînd fusese coborîtă în Salkrikaltor. O roată uriașă de pe *Hoddling*, pe care era înfășurat cablul cauciucat, începu să se rotească și să coboare submersibilul în adînc.

Batiscaful atinse apele Oceanului Ascuns cu un plescăit și se cufundă fără să aștepte. Îi trebuia pe puțin trei ore să ajungă la adîncimea avancului. Bellis privi valurile submersibilului care dispărea pînă cînd simți

pe cineva în spatele ei și se întoarse cu fața spre Uther Doul.

Strînse din buze și așteptă. El o studie calm și nu rosti nici un cuvînt preț de cîteva secunde.

— Ești îngrijorată pentru prietenul tău, spuse el. *Marele Răsăritean* este închis pe durata acestei urgențe, dar dacă vrei poți să aștepți acolo întoarcerea lui.

O duse într-o cămăruță din spatele *Marelui Răsăritean*, cu hubloul dînd spre *Hoddling*, care ținea suspendat submarinul. Doul o părăsi fără nici un cuvînt, închizînd ușa înapoia lui. Dar încăperea era mai confortabilă și mai bine mobilată decît apartamentul ei și, la cinci minute după ce sosi, unul dintre servitorii Țiparului îi aduse, fără să fi cerut, un ceai.

Bellis sorbea și privea apa. Era uluită și neîncrezătoare. Nu înțelegea de ce Doul se purta frumos cu ea.

La început, în cabina sferică a *Ctenofor*-ului, căldura fusese suportabilă, căldură produsă de cele trei trupuri înghesuite. Se înghionteau unul pe altul, negociind fiecare mișcare de brațe sau de picioare ca să poată privi pe hublouri.

Lumina scădea cu viteză uimitoare, iar Johannes scruta semiobscuritatea cu o fascinație nervoasă. Coborau de-a lungul unuia dintre lanțurile masive care legau avancul, lăsînd în urmă verigă după verigă, fiecare marcată cu scoici și ierburi ca de un psoriasis. Pești placizi cu ochi de vițel le cercetau lumina, holbîndu-se la intrușii care coborau desfășurînd tuburile prin care trăgeau aer, speriați de bulele pe care le elimina vasul.

Cînd lumina apei scăzu, lanțul căpătă un aspect amenințător. Silueta lui neagră plonja aproape vertical, verigile se îmbinau într-un model ce părea brusc obscur și sinistru, sugestiv ca o scriere hieroglifică.

La marginea beznei totale, marea părea complet nemișcată, nestrăbătută de curenții periculoși ai Oceanului Ascuns. Echipajul nu vorbea. Cabina era acum complet întunecată. Existau la bord lumini

chimice și lămpi, dar nu-și puteau permite să le epuizeze în timpul coborîrii — abia la fundul mării aveau nevoie să vadă. Așa că rămaseră, înghesuiți, în bezna cea mai profundă de care avuseseră parte vreodată.

Se auzea doar șuieratul respirației și bătaia slabă în metal a membrelor lor. Șoapta aerului pompat. Motorul nu era pornit — vasul era tras în jos de gravitație.

Johannes își asculta propria respirație și pe a celor din jurul lui, dîndu-și seama că, inconștient, se sincronizau. Ceea ce însemna că, după fiecare expirație, se făcea o pauză, un moment în care putea pretinde că e singur.

Ajunseseră mult dincolo de bătaia soarelui. Încălzeau marea. Căldura se scurgea din boilere în cabină, apoi prin învelișul de metal în apa care o absorbea flămîndă.

Timpul nu putea supraviețui acestei călduri întunecate, susurului monoton al aerului și scîrțîitului de piele. Era spart și sîngera. Clipele lui nu mai urmau una după alta, ci erau avortate. *Sînt în afara timpului*, gîndi Johannes.

Preț de o clipă, ca un șoc, simți claustrofobia ca pe o umoare pe care se ținu să nu o verse, se liniști și închise ochii (deranjat de bezna pe care o descoperi, nu mai puțin profundă decît cea de dincolo de pleoape), înghiți în sec și o învinse. Întinzînd mîna, Johannes găsi sticla hubloului și fu șocat de suprafața rece, umedă de condens — apa de afară era rece ca gheața.

După cîteva minute neconfortabile, bezna de afară se frînse pentru o clipă, iar echipajul icni cînd timpul se întoarse la ei ca un șoc elictric. O lampă vie trecuse pe lîngă ei, o creatură tentaculară care-și întorcea pe dos silueta cu o mișcare peristaltică, îmbăindu-se în luminiscența măruntaielor sale și dispărînd iute, stingîndu-și lucirea austeră.

Chion aprinse lampa din fața batiscafului. Strălucirea ei fosforescentă aruncă un con tremurat de lumină. Marginile conului aveau parcă duritate de marmură.

Nu se vedea nimic în cîmpul luminat, cu excepția unei supe de deșeuri minuscule, particule care păreau să plutească spre suprafață în timp ce *Ctenoforul* se scufunda. Nu era nimic de văzut: nici fundul oceanului, nici semne de viață, nimic. Pustietatea aceea zdrobitoare îi deprima mai mult decît bezna. Continuară să coboare fără lumină.

Carapacea de oțel începu să scîrțîie sub presiune. La fiecare zece sau douăsprezece secunde se auzea un alt scîrțîit, ca și cum presiunea ar fi crescut în zone discrete.

Loviturile deveniră tot mai puternice pe măsură ce coborau, pînă ce, brusc, Johannes își dădu seama că nu era vorba numai de nava lor, nu doar metalul din jurul lor se clătina, ci marea — întreaga mare, tone de apă de fiecare parte — vibra, cuprinsă de spasme, ca un ecou al loviturilor grele de dedesubt.

Inima avancului.

După kilometri de cablu întins de pe *Hoddling*, o siguranță se blocă și le opri căderea. *Ctenofor* tresări, cuprins de bubuitul arterial din apă. Inima avanc-ului se simțea fizic prin metal.

Chion aprinse o lampă. Cei trei batinauți își priviră unul altuia chipurile asudate și palide. Arătau grotesc, înecați în umbre. Cu fiecare bătaie ce făcea batiscaful să se cutremure, un fior de teamă și de evlavie îi străbătea. Întunericul flutura prin cabina sigilată, peste indicatoare și peste cadrane.

Chion începu să acționeze manete, să introducă în mașinăriile analitice de lîngă ea carduri cu comenzi. Preț de o clipă în care inima li se opri nu se întîmplă nimic, apoi sfera începu să se cutremure din pricina motoarelor.

— Ar trebui să fie la vreo două sute de metri sub noi, spuse Chion. O să ne apropiem încet.

Cu un geamăt, *Ctenofor* se aplecă în jos, trăgîndu-se spre avanc.

Lampa se aprinse din nou. Raza rece se înfigea ca o suliță în apa nesfîrșită. Johannes cerceta apa, suspensia de particule, și o văzu tresărind la fiecare bătaie de inimă a avancului. Gura i se uscase la gîndul că milioane de tone de apă erau gata să-i strivească.

Ceva prinse a se vedea sub ei, ca o fantomă. Johannes era înghețat de spaimă. Coborau spre o zonă de semiobscuritate — o zonă de ruptură care se insinua în cîmpul lor vizual. La început slabă, devenind apoi tot mai solidă, cu contururi neregulate jucînd în lumina fosforescentă. Alunecoasă și pietroasă, se întindea în toate părțile, presărată cu pete de licheni de adînc. Animale abisale își găsiseră culcuș acolo. Johannes văzu fluturarea slabă a unui țipar orb, a unor pești plați și a unor trilobiți groși și incolori.

— Am ajuns într-un loc greșit, spuse înciudată Chion. Am ajuns deasupra fundului oceanului.

Dar nu termină ce avea de spus cînd își dădu seama de greșeală, iar vocea i se stinse într-o șoaptă tremurată. Johannes dădu din cap cu un soi de triumf și de uluire, ca un om aflat dinaintea zeului său.

Inima avancului bătu din nou și o crăpătură imensă se desfăcu în mijlocul peisajului, reconfigurîndu-l brusc, săltîndu-l vreo cinci-șase metri și aruncînd particule în sus. Crusta groasă se crăpă de-a lungul întregii zone luminate de lampa *Ctenoforului*, falia se ramifică, trasînd cărări în platou.

Era o venă.

Umplîndu-se cu sînge, pulsînd, umflîndu-se și cufundîndu-se iar.

Submersibilul era perfect poziționat. Erau deasupra spatelui avancului.

Chiar și Krüach Aum, așa lipsit de emoții cum era, părea uluit. Se strînseră unul în altul, căutînd să se liniștească.

Peisajul de dedesubt era chiar fiara.

Ctenoforul călători încet, la vreo opt metri deasupra avanc-ului, printr-o vale dintre două vene. Johannes privea prin apa densă. Era hipnotizat de culorile creaturii. Se așteptase la un alb anemic, dar spinarea creaturii avea striații în sute de nuanțe, răsucite în modele la fel de distincte ca niște amprente: nuanțe de cenușiu, roșu și ocru.

În unele locuri, pielea avancului era străpunsă de excrescențe de piatră sau os — mustăți ridicîndu-se spre *Ctenofor* ca niște copaci osificați. Chion naviga atentă printre ele.

Trecură peste orificii. Impuritățile scuipate din carnea avancului se umflau, se dilatau, deschideau puțuri adînci, tuneluri pulsînd în trupul uriaș, printre alveole mai mari decît un om.

Ctenoforul plutea ca un fir de praf peste piele.

— Pentru numele lui dumnezeu, ce naiba facem? șopti Johannes.

Krüach Aum schița rapid, lua notițe, în timp ce Johannes se holba la creatura la a cărei conjurare luase și el parte.

— Nu avem lumină decît pentru cîteva ore, spuse nerăbdătoare Chion.

Submersibilul se ridică peste un mănunchi de fire de păr și coborî din nou între două dealuri — poate marginea branhiilor, poate cicatrici sau aripioare. Peisajul cutanat tremura din pricina mișcărilor de dedesubt. Contururile i se schimbau încet, coborînd în pantă.

— Am ajuns la coaste, spuse Johannes.

Brusc, panta de sub ei se prăbuși, ca o coastă de munte caloasă cufundată în beznă. Johannes își auzi respirația tremurată în timp ce profilul avancului se prăbușea și *Ctenoforul* cobora de-a lungul lui. Lumina juca pe straturile de celule și peste paraziții ce acopereau prăpastia organică.

Geografia pacientului lor îi umilea.

Începură să apară riduri, tranșee uriașe ca la îmbinarea unor plăci tectonice, unde pielea avancului se

aduna în pliuri de grosimea stîncilor, ocolind ceea ce ar fi putut să fie o pulpă, o înotătoare sau o coadă.

— Cred, spuse Johannes arătîndu-le și celorlalți, cred că ajungem la un membru.

Apa avu un spasm și se liniști, apoi altul și altul. Pliurile de piele deveniră tot mai dese. Aici, cu fiecare bătaie de inimă a avancului, apăreau rețele uriașe de vene, întrețesute ca o sticlă crăpată, trasînd contururile mușchilor muntoși. Crabii se fereau din calea luminii, îngropîndu-se adînc în carnea avancului.

În apă se vedeau impurități. Lumina lămpii prinse o bulă de lichid opac asemenea cernelii.

— Ce-i asta? șopti Johannes, iar Krüach Aum scrise ceva pentru el.

Sînge.

Inima bătu din nou și apa se umplu de materia întunecată care se dizolvă imediat, în toate direcțiile. Lumina lămpii se strecura printre firele de sînge și lucea pe ceva de dincolo: o suprafață dură, regulată.

Batinauții își ținură răsuflarea. Era capătul masiv de fier al hamului Armadei. Încrustat cu resturi de scoici ucise demult de presiune și populat de vietățile primitive ale adîncurilor. Un colț, o închizătoare care se curba peste trupul creaturii.

— Pe toți zeii, șopti Chion, poate e din cauza noastră. Poate e doar din cauza zgardei, a zăbalei — poate că i-au făcut răni.

Ctenoforul se clătina pe curenți de sînge, deasupra trupului avancului. Sîngele se ridica din spatele dealurilor cocoașei lui.

— Uite acolo! strigă Johannes brusc. Acolo!

La vreo șapte metri sub ei, pielea avancului era aspră și purulentă. Era ca o excavație: o tranșee largă, adîncă de vreo zece metri și foarte lungă, ondulînd pînă departe. Pereții interiori erau răvășiți, cu celule strivite amestecate cu puroi uleios. Sub ochii lor, cheaguri semilichide se desprinseră și începură să se ridice, fire de materie se ridicară și se rupseră în spatele lor.

În partea cea mai adîncă a despicăturii, la baza ei, fosforul ilumină carnea roșie și umedă.

— Sfinte GurăMultă, șuieră Johannes. Nici nu-i de mirare că a încetinit.

Krüach Aum mîzgăli nebunește ceva și ridică foaia de hîrtie la lumina lămpii. *Asta nu e nimic*, citi Johannes. *Gîndiți-vă la dimensiunile avancului. Trebuie să fie altceva mai mare.*

— Uite, șuieră Chion. Marginile tăieturii aceleia... nu ajung la ham. Nu metalul a produs asta.

Toată lumea tăcu.

— E ceva ce nu vedem noi.

Epiderma tăiată a avancului se ridică de ambele părți ale lor în timp ce coborîră în șanț.

Ca niște exploratori ai unui rîu pierdut, străbătură rana spre sursă.

V-ul de carne despicată dispărea repede dinaintea lor, înghițit de beznă cu mult înainte de a ajunge la orizont. Cu fiecare bătaie de inimă, un val de sînge se ridica în jurul lor, orbindu-i preț de cîteva secunde înainte de a se dizolva.

Sub ei și pe laturi se vedeau mișcările vietăților care se hrăneau cu carnea expusă.

Submersibilul intră încet în umbra prăpastiei de carne. Toți cei aflați în globul metalic gîndiră, fără să spună, *Ce a provocat asta?*

Făcură o curbă o dată cu tăietura, lăsînd în urmă colțuri de piele sfîșiată. *Ctenoforul* se clătină în apă.

— Ai văzut ceva mișcînd?

Chipul lui Chion era alb.

— Acolo! Acolo! Ai văzut? Ai văzut?

Tăcere. Val de sînge. Tăcere.

Johannes încerca să vadă ceea ce observase Chion.

Despicătura se lărgea. Se aflau pe marginea unui puț adînc. La baza lui vedeau sînge și puroi. Gura puțului

era largă, întinzîndu-se mulți metri în fața lor. Aceea era rana avancului.

Ceva se mișcă. Johannes observă și strigă, iar ceilalți îi răspunseră.

În sîngele de sub ei se vedea o mișcare.

— O, zei, șopti el, iar vocea i se stinse și deveni un gînd.

O, zei. Ceva inevitabil și foarte rău se întindea.

Ctenoforul se zgudui, provocînd alte țipete. Ceva se înghiontea în el.

O parte din mintea lui Johannes e înghețată și gîndește *Trebuie să găsim rana și să o vindecăm, trebuie să descoperim problema și să o tratăm, să tăiem părțile rele, să vindecăm,* dar peste asta, acoperind gîndurile, un impuls de teamă coboară în timp ce intră în puț, în inima maladiei.

(E în mine de cînd valurile mi-au trecut pe deasupra capului.)

Sîngele putred de sub ei pulsează în fluxuri ciudate. Submersibilul se zguduie din nou și ceva greu îl lovește, nevăzut. Chion începe să scîncească.

Mișcîndu-și capul ușor, deși timpul se coagulează brusc, Johannes privește mîinile crustatei, lente și neîndemînatice ca niște cioturi, agățîndu-se de manete, trăgînd în spate, încercînd să ferească vasul; dar sînt din nou loviți și se clatină.

Johannes se aude țipînd împreună cu Chion *să iasă afară, să iasă afară.*

Ceva din afara *Ctenoforului* ciocănește în tambuchi.

Johannes strigă, holbîndu-se speriat la cîmpul de sînge de sub el.

O recoltă întunecată, un buchet de flori negre au izbucnit în lumina oscilantă a lămpii, muguri ce se avîntă în sus spre soarele acela fals, rece, cu tentacule groase, musculoase și vînoase, dar nu sînt tentacule, sînt brațe, iar acelea nu sînt flori, ci mîini; gheare încovoiate

și brațe desfăcute, apoi piepturi și capete și trupuri se ridică, împingîndu-se în sus de sub pata de sînge de unde molfăiau și scuipau venin.

Ca niște spirite ridicîndu-se din țărîna cimitirului, trupurile se înalță, împrăștiind sînge cu cozile lor, holbîndu-se la nou-veniți cu ochi colosali în care Johannes privește cu uluire și groază. Chipurile le sînt înghețate într-un rînjet batjocoritor, fîșii de carne se desprind dintre dinții lor mai groși de un deget.

Înoată cu grația țiparilor spre nava care se rostogolește sub greutatea lor, este trasă în jos de brațele lor cuprinzătoare, hublourile se clatină și privesc brusc în sus, aruncîndu-i pe cei trei unul peste altul, țipînd, privind în sus și țipînd din nou, văzînd în lumina muribundă a lămpii chipurile de la geamuri și mîinile care zgreapțănă.

Johannes își simte gura lărgindu-se, dar nu aude nimic. Brațele lui izbesc trupurile colegilor lui, iar ei îl lovesc la rîndul lor, deși nu simte nimic.

Lumina se scurge din *Ctenofor* și este înghițită de abis. Johannes privește creaturile care se împing în hublouri și un fulger de gînduri îi trece prin minte. *Ei sînt boala*, își tot repetă el isteric. *Ei sînt boala.*

Agenții bolii înconjoară submersibilul. Sparg lampa cu fosfor care se stinge într-o explozie de bule, iar tot ce le mai luminează acum chipurile îngrozite e lampa gălbuie dinăuntru.

Johannes privește prin cabină la o pereche de ochi de afară, la șase kilometri sub mare. Pentru o fracțiune de secundă vede, absolut clar, cum trebuie să arate el în ochii aceia, cu chipul însîngerat de la rostogoliri și cu trăsăturile marcate adînc de lumina lămpii, cu expresia înghețată și îngrozită.

Privește cum crapă hublourile izbite. Privește crăpăturile întinzîndu-se ca niște mici creaturi harnice una peste alta, făcînd poteci, umplînd sticla cu o țesătură care scîrțîie și scutură sumbersibilul. Se împinge cît mai

departe de fereastra distrusă, de parcă doi-trei centimetri l-ar mai putea salva.

Cînd *Ctenoforul* se zguduie pentru ultima dată și creaturile pline de sînge pîndesc flămînde în apă, lampa clipește și în mijlocul căldurii, haosului și al vacarmului celor trei voci, al viermuielii celor trei trupuri, Johannes este absolut singur.

Capitolul Patruzeci și patru

Soarele a dispărut, dar apa este caldă încă. Este foarte liniște. Sub suprafață, constelația de globuri de lumină homore creionează silueta Armadei.

Tanner și Șekel înoată între *Hoddling* și *Dober*, balena osificată, într-un canal de apă de cincisprezece metri lățime. Sînt protejați de zgomotele orașului, doar frînturi de sunete ning deasupra capetelor lor, săltînd pe suprafață ca niște foci.

— Să nu ne apropiem prea tare, avertiză Tanner. S-ar putea să fie primejdios. Rămînem pe partea asta de navă.

Șekel voia să se scufunde cei cîțiva metri cît îi permitea curajul și să privească prin ochelari cablul ce ducea în jos spre batiscaf. Descrierea lanțurilor avancului făcută de Tanner îl uluise întotdeauna, dar nu reușea să le vadă decît ca pe niște umbre întunecate, chiar dacă își făcea curaj și înota sub cele mai joase nave ale orașului. Voia să vadă o astfel de legătură ce se afunda. Voia să dea piept cu dimensiunile ei.

— Mă îndoiesc că ai să le vezi vreodată, îl avertiză Tanner, privind mișcările de înot entuziaste însă ineficiente ale băiatului. Dar să vedem cît de mult ne putem apropia, bine?

Marea îl lingea pe Tanner. El se întinse și își desfăcu extremitățile suplimentare. Se scufundă în apa

întunecată și se simți înconjurat de luminile reci ale homorilor.

Tanner respiră apa și înotă cîțiva metri sub Șekel, urmărindu-i înaintarea. I se păru că simte o vibrație în apă. Devenise sensibil la zguduiturile mării. *Probabil că e cablul*, gîndi el, *care încă mai coboară submarinul. Asta trebuie să fie.*

De la o sută de metri sub ei, picioarele groase ale platformei *Sorghum* se ridicau din apă. Soarele apusese în spatele platformei și metalul stîlpilor și sondelor se vedea ca niște pete întunecate pe fundalul cerului.

— Nu ne apropiem prea mult, atenționă din nou Tanner, dar Șekel nu-l asculta.

— Uite! strigă el răgușit și îi arătă lui Tanner, pierzîndu-și viteza și scufundîndu-se pe moment, apoi ieșind rîzînd și arătînd din nou spre capătul îndepărtat al navei *Hoddling*.

Puteau vedea cablul gros, încordat și rigid plonjînd în apă.

— Stai deoparte, Șekel, avertiză Tanner. Nu te mai apropia.

Cablul pătrundea în apă ca un ac.

— *Șekel.*

Tanner se răsti și băiatul se întoarse împroșcînd cu apă.

— Ajunge. Să vedem ce se mai poate vedea cît mai e puțină lumină.

Tanner ajunse la Șekel și se scufundă sub el, privind în sus spre băiatul care își puse ochelarii pe ochi, luă o gură mare de aer și plonjă, ținîndu-l de mînă pe Tanner.

Silueta orașului se ridică deasupra lor, amenințătoare ca un nor de furtună. Tanner număra în minte, permițîndu-i lui Șekel douăzeci de secunde de rezervă de aer. Tanner se uită prin apa crepusculară a Oceanului Ascuns, căutînd cablul întins.

Cînd se îndreptă spre suprafață și îl trase pe băiat la aer, Șekel zîmbea.

— E nemaipomenit, Tanner, spuse el și tuși, înghițind apă de mare. Mai fă o dată!

Tanner îl duse mai adînc. Secundele treceau încet, iar Șekel nu arăta nici un disconfort.

Se aflau la trei metri adîncime, lîngă peretele navei *Hoddling*. O rază de lumină selenară devie pe lîngă ei și Șekel arătă cu mîna. La zece, cincisprezece metri depărtare, cablul submersibilului se văzu limpede pentru un moment.

Tanner încuviință, dar întoarse capul spre bezna de sub nava-uzină. Auzise un sunet.

E timpul să ne ridicăm la suprafață, gîndi el și se întoarse spre Șekel. Îl atinse și arătă în sus. Șekel zîmbi, dezvelindu-și dinții și scăpînd aer printre buze.

Se auzi o bolboroseală și ceva foarte rapid trecu prin fața ochilor lui Tanner. Fulgeră ca un pește grăbit să se hrănească. Tanner clipi, luat prin surprindere. Șekel încă îl mai privea, cu o expresie tulburată. Băiatul se încruntă și deschise gura, parcă încercînd să vorbească, scăpînd tot aerul cu un urlet.

Tanner tresări speriat și întinse mîna. Văzu ceva care urma bulele de aer din gura lui Șekel, mînjind apa. O clipă, Tanner crezu că era vomă, dar era sînge.

Cu aceeași expresie de confuzie, Șekel începu să se scufunde. Tanner se prinse de el, îl trase în sus cu tentaculele, dînd din picioare spre suprafață, cu capul vuind. Sîngele se ridică feroce ca un fum, nu numai din gura lui Șekel, ci și din rana masivă de la spate.

Părea că sînt atît de departe de suprafață.

Tanner nu se putea gîndi decît la un singur cuvînt. *Nu nu nu* nu nu *nu* nu *nu* nu *nu nu nu.*

Țipă fără sunet, cu tentaculele agățate de pielea lui Șekel, trăgîndu-l puternic spre aer, și forme nelămurite trecură pe lîngă Tanner, jucînd în umbră, amenințătoare ca niște baracude, sfîșiind și trecînd mai departe, deplasîndu-se cu o ușurință de pește care îl făcea să se simtă greu și neîndemînatic în încercarea lui de a scoate băiatul din mare. Era un intrus, tulburat și încercînd

să evadeze, speriat de adevăratele creaturi marine. Trupul lui reconfigurat i se păru atunci o glumă proastă, țipă și se opinti, luptîndu-se cu apa ce îi devenise brusc străină.

Ajunse țipînd la suprafață. Chipul lui Șekel apăru dinaintea lui, tresărind, vărsînd apă sărată și sînge din gură, scheunînd.

— *Ajutor!* strigă Tanner Sack, *Ajutor!*

Dar nimeni nu-l auzea și el se lipi cu tentaculele de peretele navei *Hoddling*, încercînd să se tragă afară din apă.

— *Ajutor!*

— Ceva s-a întîmplat! *Ceva s-a întîmplat!*

De ore întregi, lucrătorii de pe puntea lui *Hoddling* aveau grijă de pompele cele mari care trimiteau aer spre *Ctenofor* și se pregăteau să-l tragă înapoi. Unul cîte unul, căzură într-un soi de torpoare. Nu observară nimic pînă ce femela cactus ce ungea cablul de siguranță începu să urle.

— *Ceva grav s-a întîmplat!* strigă ea, iar ei veniră în fugă, cuprinși de panică.

Priviră cablul cu inima bătînd nebunește. Roata cea mare — acum aproape goală, cu cablul desfășurat aproape complet — se zguduia violent, făcînd puntea să tremure, trăgînd de șuruburile cu care era prinsă. Cablul începu să șuiere, săpînd în umerii roții.

— Ridică-i, strigă cineva și echipele se repeziră la manivela uriașă.

Se auzi un pocnet și zgomot de roți scăpate de sub control. Pistoanele se izbiră unul de altul ca doi boxeri. Roțile mașinii frînară și încercară să se rotească, dar cablul le împiedică, încordat ca o strună.

— Scoateți-i scoateți-i, țipă fără rost cineva, apoi, cu un scrîșnet hidos, manivela uriașă se răsuci invers. Mașina scoase fum și abur și scînci ca un copil, mecanismele ei porniră să se învîrtă liber. Angrenajele

porniră să se învîrtă atît de repede, încît nu se mai vedeau clar, căpătînd un aspect fantomatic.

— S-a rupt! strigă isteric femela cactus. Vine sus!

Dar batiscaful nu fusese construit să urce atît de repede.

Roata acceleră ridicol, trăgînd cablul cu o viteză ametițoare. Roțile încetară să mai miroasă a metal ars și deveniră roșii ca para focului.

Fuseseră necesare trei ore ca *Ctenoforul* să ajungă la fund. Discul cablului înfășurat crescu atît de repede încît se vedea cu ochiul liber, iar cei care priveau știau că nu vor mai trece nici zece minute și va ajunge complet la suprafață.

— Urcă prea repede! Fugiți!

O ceață de apă sărată fierbea la desprinderea cablului din mare. Acolo unde freca peretele navei, cablul săpa un șanț tot mai adînc în metal, împrăștiind o furtună de scîntei.

Inginerii și docherii se repeziră să se îndepărteze de mașinăria care se lupta cu bolțurile rămase ca un om înfricoșat.

Tanner Sack se ridică pe puntea navei *Hoddling*, trăgîndu-l după el pe Șekel, ud și rece.

— *Ajutor!* strigă el din nou, dar nimeni nu auzea nimic.

(La marginea districtului Acalmiei, Brucolacul stătea aplecat peste bordul navei *Uroc*, privind intens apa. Un cap rotund, plin de dinți se ridică dinaintea lui, cu guler de valuri, încuviință o dată și dispăru. Brucolacul se întoarse spre soldații lui, pe puntea din spate.

— E timpul, spuse el.)

Cu un șuvoi de apă arcuind după el, capătul cablului țîșni din mare și biciui peste roată, șfichiui peste punte, desfăcut acolo unde fusese smuls din batiscaf.

Lucrătorii de pe *Hoddling* priveau fără să răsufle.

Capătul cablului se izbi de punte cu un zgomot cataclismic, lăsînd o dîră lungă de lemn fărîmițat și aschii de metal. Roata continua să se învîrtească. Capătul cablului se răsuci după ea și lovi, iar și iar, nava.

— Opriți-o! strigă maistrul, dar nimeni nu-l putea auzi din pricina zgomotului și nimeni nu se putea apropia. Motorul continua să învîrtească roata, flagelînd corpul navei, pînă ce boilerul explodă.

Momentul exploziei, cînd nava se umplu cu resturi topite, fu întîmpinat cu șoc și paralizie. *Hoddling* se scutură din nou din pricina altor explozii.

Alarmele porniră să se audă prin oraș.

Străjile și cactușii înarmați din districtul Țiparului și din Jhour ocupau poziții pe lîngă nava *Hoddling* care lucea și bubuia din pricina focului ce se întindea pe punte. Echipajele alergau frenetic încercînd să se îndepărteze, traversînd punțile de frînghie și intrînd în oraș. *Hoddling* era o navă uriașă și șuvoiul de oameni ce se scurgea din măruntaiele ei era constant, fugind din calea fumului și dărîmăturilor.

Conturată în negru pe fundalul flăcărilor, o siluetă putea fi văzută traversînd împleticit un pod, aplecat sub o greutate. Gura îi era larg deschisă, dar nimic din ceea ce spunea nu se auzea.

— Știți ce aveți de făcut? șopti Brucolacul cu încordare. Atunci mergeți.

Mișcînd prea repede pentru a fi urmărite cu ochi de om, un roi de siluete se răspîndiră în toate direcțiile de pe *Uroc*.

Alergau ca maimuțele, legănîndu-se cu ușurință și viteză peste acoperișuri și peste velaturi, trecînd neauzite. Regimentul tulbure se desfăcu în detașamente.

— Districtele Culcușului și Tribunalul nu ne vor ajuta, dar nici nu ne vor împiedica, le spusese Brucolacul. Dynich este tînăr și nervos — va aștepta și va merge cu valul. Scrumbia este singurul district cu care o să

avem de furcă. Și există o cale rapidă să-i scoatem din ecuație.

Un mic grup de vampiri își croia drum prin districtul Scumbiei, către *Therianthropus* și Casa Sfatului, spre curtea generalului. Restul forțelor săriră prin partea din spate, întinzîndu-și oasele, febrile și excitate, îndreptîndu-se spre districtul Țiparului.

În spatele lor, pășind agil, dar fără să se grăbească sau să se ascundă, venea Brucolacul

Se întîmpla ceva pe *Hoddling*. Cei care scăpau și se prăbușeau pe vasele dimprejur gîfîiau și strigau avertismente.

Ceva străpunsese corpul navei, undeva prin partea de jos și săpase un tunel prin metal. În timp ce mașina se rotea și biciuia puntea cu capătul cablului *Ctenoforului*, niște creaturi apăruseră de pe punțile ascunse, atacîndu-i pe cei de pe punte, din sala mașinilor, distrugînd nava.

Creaturi greu de descris — se povestea despre dinți ca niște lame de cuțit, despre ochi uriași de mort.

Puntea *Marelui Răsăritean* era aproape goală, traversată ocazional de vreun servitor sau birocrat în fugă. Străjerii păzeau intrările, accesul de pe podurile de dedesubt — nu puteau permite ca acel haos să se răspîndească pe nava-amiral. Mulțimea se adună cît mai aproape de locul violențelor, pe acoperișuri și balcoane, prin turnuri, înghesuindu-se pe vasele din jurul lui *Hoddling*. Mulțimea se clătina ca valurile. Aerostatele se apropiară de curenții ascendenți stîrniți de foc.

Uitată în camera ei de pe *Marele Răsăritean*, Bellis privea îngrozită începutul crizei.

Johannes s-a dus, gîndi ea, privind roata stricată a mașinăriei.

Johannes dispăruse — și Bellis nu avea cuvinte care să descrie șocul și sentimentul de pierdere pe care îl avea.

Se uită în jos la traulerele ce se învecinau cu *Hoddling*. Punțile lor eru pline cu răniți, cu oameni îngroziți ce se adăpostiseră de flăcări.

Pe unul dintre ele, Bellis îl zări pe Uther Doul. Striga, se mișca încolo și-ncoace, cu priviri atente.

Focul de pe *Hoddling* se stingea, deși armadorienii nu interveniseră.

Bellis se agăță de pervaz. Vedea umbre trecînd prin dreptul ferestrelor fabricii. Vedea niște creaturi înăuntru.

Pirați înarmați soseau de prin tot orașul. Luau poziții, își verificau armamentul și se adunat lîngă podurile ce duceau la *Hoddling*.

Ceva traversă puntea plină de fum a fabricii: un jet care răsuci aerul în drumul său și lovi catargul de lemn al schoonerului de dincolo de *Hoddling*.

Particule agitate se învîrtejiră în jurul catargului și se scurseră în el, iar Bellis scoase un strigăt de uimire. Catargul se *topea* ca și cum ar fi fost de ceară, stîlpul cel mare de lemn se îndoi ca un șarpe și se scurse în jos, lăsînd în aer o efervescență — o realitate găunoasă prin care Bellis zări neantul. Pliuri de lemn denaturat alunecară ca un reziduu toxic peste puntea aglomerată.

Uther Doul făcea semne cu sabia, comandînd unui grup de cactuși să-și aducă foarcurile cu care să tragă pe ferestrele navei *Hoddling*, cînd un cor de strigăte se ridică *la distanță* de fabrică, într-un loc pe care Bellis nu-l putea vedea. Observă lumea devenind atentă într-acolo și privi groaza trecînd de pe un chip pe altul ca un virus.

Ceva se apropia din fața orașului, repezindu-se asupra piraților adunați — ceva ce Bellis încă nu putea vedea. Observă grupul celor înarmați împrăștiindu-se, unii întorcîndu-se să dea piept cu noua amenințare, cuprinși de teroare. Bellis ieși în fugă din cabină, îndreptîndu-se spre punte ca să vadă.

Marele Răsăritean era cuprins de confuzie. Podurile erau încă păzite de patrule nervoase, nesigure pe ordinele lor, privind cu disperare ploaia de săgeți și de ghiulele ce asalta *Hoddling*. Piratii părăseau *Marele Răsăritean* fugind să-și ajute camarazii.

Bellis alergă spre marginea punții, ascunzîndu-se în umbra punților superioare. Era la nivelul acoperișurilor Armadei. Încercă să-și dea seama de ceea ce se petrecea în oraș.

Hoddling era atacat cu toată puterea de foc. Dușmanul ascuns trimise alte proiectile taumaturgice bizare și ucigătoare, ca niște artificii, dizolvînd substanța vaselor dimprejur și a armadorienilor care atacau. Dar dincolo de vasele din preajmă, Bellis putea să vadă un al doilea front, neclar, răspîndindu-se peste oraș. Vedea atacuri haotice, nedisciplinate, putea auzi focurile de armă neregulate.

Noii atacatori se apropiară de grupul de vase de sub Bellis, unde așteptau cei mai mulți străjeri pentru a recuceri nava *Hoddling*. Văzu deodată cine lansase al doilea atac din interiorul orașului. Forțele Țiparului fură năpădite brusc de vampirii districtului Acalmiei.

Bellis se uită împrejur, cu mîna la gură, abia respirînd. Nu înțelegea ceea ce vedea — o dizolvare a încrederii, o răzbunare? Revoltă, de mîna Brucolacului.

Nu se putea uita la vampiri. Se mișcau precum coșmarurile. Se adunau, se dizolvau și se regrupau cu iuțeală de fiară.

Se repezeau cu o grație înfricoșătoare în vreo fundătură unde îi puteau ataca doar cinci-șase luptători deodată și îi terminau cu o ferocitate înfiorătoare, străpungîndu-le gîtul cu ghearele, mușcînd pînă ce-și înroșeau bărbiile, salivînd și mîrîind de poftă de sînge. Apoi dispăreau, sărind peste trupurile prăbușite și intrînd într-o clădire sau pe un pod sau într-un turn. Ca șopîrlele dispăreau din fața ochilor.

Bellis nu putea spune cîți erau. Oriunde se uita părea să vadă lupte, dar nu reușea să zărească limpede decît soldații Țiparului.

Uther Doul, își dădu ea seama, își îndreptă atenția către vampiri. Îl văzu îmbrîncind lumea din calea lui și alergînd înapoi pe puntea *Marelui Răsăritean*, ca să studieze zonele de luptă. Se răsuci pe călcîie și strigă ordine, dirijă întăriri spre diverse lupte. Apoi se repezi el însuși spre partea din spate a unui trimaran bătrîn din coasta *Marelui Răsăritean*, împovărat cu case de cărămidă, unde Bellis zări o încăierare brutală.

Era la numai vreo cincizeci de metri de ea și îl putea încă vedea bine pe Doul. Îl urmări alunecînd pe podul înclinat, pornind Sabia Posibilă care sclipi și deveni o mie de săbii-fantomă. Îl privi dispărînd dincolo de un cearșaf întins. Cearșaful se umflă de vînt și dincolo de el se porni o serie de zgomote.

Pînza albă se pătă din spate cu roșu.

Flutură de două ori, ca și cum ar fi fost rănită, apoi se sfîșie de sus în jos, un trup se împiedică și se prăbuși peste ea, agățîndu-se muribund, pătînd-o cu sînge și transformînd-o într-un giulgiu improvizat, descoperind în același timp scena de dinapoia ei. Doul stătea în mijlocul unei mulțimi de răniți care aclamau și loveau cu picioarele cadavrul vampirului.

Dar triumful dură puțin. Energie taumaturgică sări ca uleiul încins dinspre *Hoddling*, iar lemnul și metalul din jurul oamenilor începu să se înmoaie și să se scurgă. Uther Doul arătă cu sabia din care picura sînge, făcîndu-i pe luptătorii epuizați să fugă de pe vas.

Vampirul pe care-l lăsară în urmă nu era singura victimă. Bellis nu vedea mare parte din luptă — din pricina străzilor pietruite, a clădirilor și a macaralelor, a copacilor de pe marginea aleilor. Dar i se părea că vede, ici-colo, și alți vampiri căzînd. Erau îngrozitor de iuți și puternici și lăsau în urmă o dîră de victime străpunse, sîngerînd sau moarte, dar erau mult depășiți numeric.

Foloseau arhitectura și umbrele drept aliați, dar nu puteau evita complet potopul de gloanțe și lovituri de sabie pornit pe urmele lor. Chiar dacă acele răni nu-i ucideau la fel de ușor ca pe oameni, îi încetineau și îi răneau. Inevitabil, erau locuri în care cîte un grup de pirați îngroziți prindeau la înghesuială vreo siluetă și îi retezau capul sau o ciopîrțeau atît de tare încît nici măcar capacitatea nenaturală a vampirilor de a se vindeca nu mai era de nici un ajutor.

Dacă ar fi avut de-a face numai cu vampirii, luptătorii Țiparului ar fi reușit să-i înfrîngă, dar mulți dintre ei erau ocupați cu dușmanul nevăzut de pe *Hoddling*.

Își făcură apariția ambarcațiuni mici, lungi de zece metri, cu tunuri și aruncătoare de flăcări, traversînd golful spre fabrică, pentru a o acoperi din toate părțile, pentru a o înconjura.

Dar din apa din jurul lui *Hoddling* se ridicară siluete.

Marea era iluminată de lucirea focurilor și a tirului și Bellis reuși să zărească prin cîțiva metri de apă formele scufundate: trupuri umflate ca niște saci cu carne putredă; ochi mici și răi, ca de porc; aripioare degenerate. Guri deschise larg cu dinți de un cot, translucizi și fără direcție.

Ajunseră la suprafață. *Ce naiba sînt astea?* gîndi ametită Bellis. *Cum poate Brucolacul să controleze așa ceva? Ce a făcut?* Oamenii care se apropiară de ele traseră salve de proiectile, iar creaturile dispărură din nou.

Dar cînd ambarcațiunile se apropiară și oamenii se aplecară să țintească din nou, se produse o tresărire organică și se treziră în mare, amețiți și șocați, ca să fie trași în adîncuri într-un vîrtej de apă și de dinți.

Armada se sfîșia. Bellis auzi focuri de armă și văzu limbi de foc la granița dintre districtele Acalmiei și Țiparului. Un grup de oameni se apropiau și se dădeau lupte între ei și marinarii Țiparului. Orașul nu se mai confrunta doar cu vampirii — cînd vestea răzvrătirii se răspîndi, cei care se opuneau planurilor Amanților

ieșiseră la luptă. Hotchii se izbeau cu țepii de oameni; cactușii se aruncau masivi unul asupra altuia în lupte grele.

Lupta nu mai avea formă. Orașul ardea. Dirijabilele treceau pe deasupra cuprinse de panică. Peste toate trona *Marele Răsăritean*. Oțelul lui întunecat era tăcut și gol, încă pustiu.

Bellis deveni oarecum conștientă de ciudățenia situației. Se uita la trirema de sub ea. Puntea de frînghie ce o lega de *Marele Răsăritean* fusese tăiată, la fel și cea din partea cealaltă.

Bellis se lipi de perete, întinse gîtul și privi din umbra întunecată spre puntea principală. Văzu trei siluete deplasîndu-se cu viteză de vampir, tăind lanțurile și odgoanele care legau podurile de vas. Desprinseră o punte și o lăsară să cadă în mare, lovind cu capătul liber vasul de care mai era încă prinsă, apoi trecură la următoarea și continuară.

Lui Bellis i se făcu rău. Vampirii o izolau, o prindeau în capcană pe același vas cu ei. Se lipi de perete și înlemni, de parcă un strat de gheață s-ar fi întărit în jurul ei.

Pe un trauler vechi, sub streșini mucegăite, Uther Doul trecu sabia prin figura unui om. Se întoarse și strigă, ridicîndu-și vocea peste zgomotele luptei.

— *Unde e nenorocitul de Brucolac?* mugi el.

Vorbi cu fața spre *Marele Răsăritean*. Se opri o clipă, auzindu-și propriile cuvinte, și ridică privirea spre bordul vaporului, spre punțile care nu se vedeau de acolo și spre kilometrii de coridoare unde îi lăsase pe Amanți într-o ședință de urgență cu consilierii științifici. Făcu ochii mari.

— La naiba! strigă el și începu să alerge.

Bellis auzea un glas.

Venea de foarte aproape, de după colț, dinspre ușile secțiunii superioare. Își ținu răsuflarea, cu inima înghețată de spaimă.

— Înțelegeți? auzi ea.

Vocea era încordată, răgușită, guturală. Brucolacul.

— E pe undeva prin sectorul acela — nu știu exact pe unde, dar nu am nici o îndoială că o să-l găsiți.

— *Înțelegem.*

Bellis închise ochii la auzul celei de-a doua voci teribile, care părea o șoaptă stîrnind ecouri într-o mlaștină.

— *Îl vom găsi,* continuă vocea, *și vom lua înapoi ce ni s-a furat, apoi vom pleca și avancul se va mișca din nou liber.*

— Atunci, am să fiu rapid, spuse Brucolacul. Mai sînt doi oameni pe care trebuie să-i ucid.

Zgomotul de pași se stinse. Bellis, riscă și deschise ochii, își mișcă puțin capul și îl văzu pe Brucolac mergînd calm și hotărît spre zona saloanelor de pe *Marele Răsăritean.*

Apoi auzi ușa deschizîndu-se și zgomote iuți și umede ștergînd pragul o dată cu pătrunderea intrușilor.

Înțelegerea și uimirea o loviră atît de tare, încît dădu înapoi. Știu, cu un puseu de intuiție, ce căutau nou-veniții — și pe cine.

Pînă acum...? gîndi ea ametită. *Pînă acum?* Dar nu avea nici o îndoială.

Ținîndu-și răsuflarea ca să nu-i trădeze prezența, Bellis privi de după colț. Nu se vedea nimeni.

Încercă disperată să se gîndească ce avea de făcut. Auzi un zgomot de fugă și o serie de țipete îngrozitoare de dedesubt. Nu se putu abține și scoase un mic țipăt cînd văzu ce făcuse taumaturgia intrușilor, ce se întîmpla acum cu oamenii din Armada. Clătină din cap și gemu, stupefiată de sîngele și cadavrele desfigurate pe care le văzu.

Încă o descărcare de energie traversă dinspre *Hoddling* și o furie aprinsă o cuprinse pe Bellis, făcînd-o să tremure. Teama îi rămase, dar furia cea nouă era mult mai puternică.

Obiectul ei era Silas Fennec.

Nenorocitule! gîndi ea. *Porc egoist! Uite ce-ai făcut! Uite ce ne-ai adus pe cap!* Privi măcelul; mîinile îi erau albe, golite de sînge.

Trebuie să opresc toate astea.

Și își dădu seama pe loc cum avea s-o facă.

Știa ce se furase și știa unde se găsea obiectul acela.

Pe cînd vampirii tăiau cu fierăstrăul odgonul ultimei punți de pe *Marele Răsăritean*, o siluetă cu sabie se repezi pe scînduri. Vampirii dădură înapoi surprinși și se căutară de arme.

Uther Doul ajunse pe punte. Vampirul cel mai apropiat de el, o „ea", scoase pistolul cu cremene și îl îndreptă asupra lui, cu limba afară, mîrîind, cu colții afară ca un șarpe. Doul o decapită cu un soi de dispreț.

Cei doi tovarăși ai ei priviră urmele călcăielor ei în sîngele de pe punte. Doul păși în calea lor fără ezitare, iar ei fugiră.

— *Unde e Brucolacul?* urlă Uther Doul după ei.

Strigînd la fiecare lovitură, Bellis izbi cu toată forța ei mînerul și lacătul cu sfeșnicul pe care-l găsise. Îl strecură în crăpătură și îl folosi ca pe un levier. Lemnul se despică, dar ușa era groasă și bine construită. Trecură cîteva minute pînă să cedeze. Bellis icni triumfătoare cînd ușa se deschise împroșcînd cu așchii de lemn.

Deschise dulapurile lui Doul și îi cotrobăi pe sub pat, bătu în podele, căutînd statueta. Nu era în dulapul cu arme, nici pe lîngă instrumentul muzical ciudat despre care el spusese că e un artefact Fantomatic. Minutele treceau și o țineau în tensiune, imaginîndu-și în continuare măcelul de afară.

Bellis găsi deodată statueta, învelită în pînza ei, la fundul unui cilindru în care Doul ținea săgeți și sulițe. Cu o teamă bruscă, aproape evlavioasă, fugi pe coridoarele *Marelui Răsăritean* cu statueta la piept, orientîndu-se, amintindu-și unde fusese ținută prizonieră,

căutînd să ajungă în aripa închisorii, parcă ducînd în brațe un copil.

Amanții se aflau în sala de ședințe cu cei cîțiva consilieri pe care îi mai găsiseră. Lupta începuse de mai puțin de o oră.

Amanta țipa fără rost la savanții înspăimîntați, spunîndu-le că Aum și Tearfly erau *morți* și ceva le *sfărîma orașul* și că trebuiau să-și dea seama ce se *petrece*, să *lupte*, cînd ușa sări în lături cu încuietoarea spartă.

În liniștea dată de șoc, toată lumea se întoarse cu fața spre Brucolac.

El stătea în prag, respirînd greu, cu gura deschisă și dinții expuși. Gusta aerul cu limba lui de șarpe și arunca priviri galbene peste adunare. Apoi făcu un gest larg cu mîna, cuprinzîndu-i pe toți, cu excepția Amanților.

— Plecați, șopti el.

Exodul dură doar cîteva secunde, iar Amanții și Brucolacul rămaseră singuri.

Îl priviră pe vampir, nu cu teamă, ci cu îngrijorare, urmărindu-i înaintarea.

— Asta se termină acum, șopti el.

Fără vorbă, Amanții luară încet distanță, devenind două ținte. Fiecare scoase pistoalele; nici unul nu vorbi. Brucolacul avu grijă ca nimeni să nu poată ieși pe ușă.

— Nu vreau conducerea, spuse el cu un ton sincer de disperare, dar trebuie să se termine. Ăsta nu e un plan; e o nebunie. N-am să vă las să distrugeți orașul.

Strînse din buze și se lăsă pe vine, pregătindu-se să sară. Amanții țintiră cu armele, știind că era inutil. Aruncară o privire fugară unul spre altul, apoi reveniră la Brucolac, care era gata să-i atace.

— *Termină.*

Era Uther Doul. Stătea în prag, cu sabia lucindu-i albă ca un os în mînă.

Brucolacul nu se întoarse. Nu-i pierdu din priviri pe Amanți.

— Știu un lucru despre tine, Uther, spuse el, cel puțin un lucru. Armada e casa ta și tu ai nevoie de ea. Și știu, cu toată atitudinea ta înțepenită despre *loialitate* — vocea îi deveni, preț de o clipă, foarte aspră — că orașul este singurul lucru pe care nu-l vei trăda. Și știi că *ei* îl vor distruge.

Așteptă parcă un răspuns.

— Terminã, atît spuse Doul.

— Dacă nenorocita aceea de Cicatrice există, șopti Brucolacul tot fără să se întoarcă, și dacă ei ne duc acolo și supraviețuim prin cine știe ce miracol, Amanții ne vor pierde. Nu sîntem o forță expediționară; nu am pornit într-o aventură. Ăsta e un oraș, Uther. Trăim, cumpărăm, vindem, furăm, negustorim. Sîntem un *port*. Nu ne ocupăm de *aventuri*.

Se întoarse și îl privi pe Uther Doul cu ochi caustici.

— Știi asta. De aceea ai venit aici, la naiba, Uther. Pentru că te-ai săturat de *aventuri*. Hai să gîndim puțin... Nu avem nevoie de fiara aia nenorocită. Nu e nevoie să ne tîrîim fundul prin lume — n-am avut nevoie niciodată. Toată problema nu este că un cretin a construit lanțurile cu secole în urmă, ci faptul că au rămas nefolosite. Dacă supraviețuim nebuniei ăsteia, cît timp vom fi la remorca avancului ăștia doi ne vor trage într-o altă aventură, apoi în alta, pînă ce o să crăpăm. Nu asta e logica noastră, Doul; nu așa funcționează Armada. Nu de aceea am venit aici. N-am să-i las să ne distrugă.

— Brucolacule, spuse Doul, nu ești tu în măsură să hotărăști.

Încet, ochii vampirului se lărgiră și riduri groase îi străbătură chipul.

— Pe toți zeii... Știi că am dreptate, Uther, nu-i așa? Îți citesc pe față. De ce faci asta? șuieră el. Ce ai de gînd?

— Mortule, rosti blînd Doul. Ai să te oprești acum.

— Chiar crezi asta, Viule Doul? șopti Brucolacul.

Vocea îi era aspră din pricina mîniei reprimate. Dîre lungi de salivă îi curgeau printre dinții ieșiți în afară. Oasele mîinilor îi pocniră cînd strînse pumnii.

— Chiar crezi? Ești un soldat capabil, Viule Doul. Te-am văzut luptînd. Am *luptat alături de tine*... Dar am mai mult de trei secole, Doul. Ai doborît cîțiva dintre ai mei și crezi că te poți pune cu *mine*? Mi-am croit drum printre cadavre spre orașul ăsta încă înainte de a te naște tu. Mi-am cîștigat districtul în luptă și foc. Am măcelărit creaturi pe care nici un viu nu le-a văzut vreodată. Eu sînt Brucolacul și sabia ta n-o să te apere. Chiar crezi că te poți pune cu *mine*?

Coridoarele *Marelui Răsăritean* erau absolut goale. Bellis se repezi prin pasaje, pe scări în jos către închisoare, stîrnind ecouri la fiecare pas.

Pînă și holul pe care se afla celula lui Fennec era părăsit, paznicii lui fuseseră chemați să apere Țiparul laolaltă cu ceilalți. Ăsta fusese tîrgul, înțelese brusc Bellis. Asta fusese învoiala. Brucolacul oferise intrușilor coridoare pustii.

Doar cei doi taumaturgi de la ușa celulei lui Fennec rămăseseră, dar amîndoi erau morți. Sîngele băltea pe podea cînd Bellis se apropie de trupurile lor. Bărbatul încercase o vrajă și arcuri de energie încă mai sfîrîiau între degetele lui, ca un curent static, făcîndu-le să tresară. Femeia era căzută lîngă el, răvășită și cu burta despicată.

Bellis se împiedica de frică, iar starea aceea i se aduna în gît ca o nevoie de a vomita. Se opri clătinîndu-se în dreptul ușii, pășind prin sînge, cu mîna întinsă, gata să deschidă ușa, reținută din pricina groazei. Se luptă cu sine, neștiind ce să facă.

Arunc-o acolo, spunea o parte din ea. *Las-o la ușă și fugi, dispari.* În clipa aceea se auzi un țipăt din cameră, un zgomot de panică plin de spaimă. Bellis

răspunse ca un ecou, strigînd și ea îngrozită; deschise ușa și intră.

— *E aici!* țipă ea, smulgînd pînza de pe statueta hidoasă și întinzînd-o ca pe o ofrandă. *Opriți-vă! O am aici! Stați! Luați-o; luați-o și plecați!*

La capătul îndepărtat al încăperii, despărțit de ea prin gratii, Silas Fennec se tîra înapoi, țipînd iarăși, înghesuindu-se într-un colț al celulei. Nici măcar nu se uită la ea. Scîncea ca un copil, holbîndu-se cu stupefacție la ceea ce avea dinainte.

Cu o lentoare teribilă, întorcînd capul ca printr-un aer gros, Bellis îi urmări privirea și, un un spasm de șoc ce o făcu să se împiedice, îi văzu pe măcinători.

Erau trei. O priveau.

Fălcile lor ieșeau în afară, dinții rășchirați le dădeau un rînjet fără sens, ochii le erau absolut întunecați, fără să clipească. Brațele și pieptul erau umanoide, îndesate cu mușchi și piele întinsă, verzuie cu pete negre, lucioasă de parcă ar fi fost acoperită cu un mucus. După talia strîmtă, trupurile măcinătorilor se prelungeau cu cozi enorme de țipar, mult mai lungi decît torsul.

Măcinătorii înotau în aer. Dădeau din coadă, făcînd S-uri cu coada pe care o ondulau ca pe un lichid. Își mișcau brațele ca într-un dans haotic, ca niște scufundători ce-și controlau flotabilitatea, strîngînd și desfăcînd ghearele.

Erau absolut tăcuți. Chiar și cu fața hidoasă întoarsă spre ea, Bellis era uluită de mișcările lor constante, languroase, fără zgomot. Erau de aceeași înălțime cu ea, săltați pe cozi.

Unul dintre ei era împodobit cu coliere de piatră și os. Era mînjit cu sînge de om.

O zei sfinte GurăMultă uitați-vă la voi, gîndi Bellis frenetic. *Uitați-vă la voi. Ați venit atît de departe...*

Măcinătorii așteptau.

— Poftim...

Vocea lui Bellis era spastică din pricina fricii. Le întinse statueta, ținînd-o cu grijă, speriată că o va scăpa din mîinile tremurînde.

— Am adus-o aici pentru voi, șopti ea. Am adus-o. Așa că puteți pleca. Puteți pleca.

Reci și tăcuți ca niște pești abisali, măcinătorii nu făcură decît să se uite la ea, dînd din coadă.

— Vă rog s-o luați, spuse ea. Vă rog, am adus ceea ce vi s-a furat. Luați-o și... puteți pleca. Înapoi la Gengris.

Lăsați-ne în pace, se ruga ea. *Lăsați-ne.* Statueta atîrna greu în mîinile ei.

Cu o mișcare iute din coadă, măcinătorul cu coliere înotă mai aproape de ea prin aer, destul de aproape ca să o atingă.

Bellis tresări violent, iar Silas Fennec strigă spre ea, *„Bellis, ieși afară!"*

Măcinătorul întoarse capul spre ea, mirat, cu sîngele scurgîndu-i-se în toate direcțiile peste piele, pradă gravitației. Deschise fălcile cu un căscat languros.

Bellis tresări și scoase un țipăt.

Dar din gîtul lui ieși un sunet, ca o tuse profundă. Stropi de sînge de pe dinți împroșcară statueta pe care o ținea Bellis. Apoi o altă tuse, o alta, ritmic: *uh... uh... uh.*

Măcinătorul rîdea.

O parodie îngrozitoare, incompetentă, a unui rîs uman.

Măcinătorul o privi fără să clipească, iar ea își lăsă mîinile în jos. Închise gura cu un zgomot de piatră, apoi o deschise din nou și, nemișcat, gîtul lui articulă cu precizia buzelor omenești, vorbind.

— *Crezi? șopti vocea fără nuanță sau intonație. Femeie asta crezi tu că ni s-a luat? Pentru asta crezi tu că am străbătut lumea?*

Am venit din frigul întunecat al lacului, din turnurile de spirit și din nave, din palatul de alge, din Gengris. Am urmărit locul ăsta peste două patru opt multe mii

de kilometri, multe mii. Obosiți și flămînzi și foarte mînioși. Multe luni. Am stat și am așteptat sub locul vostru și am vînat și am găsit vorbă în sfîrșit, am căutat mereu omul acesta. Acest jefuitor, hoț. Pentru asta?

Măcinătorul începu să se clatine dinaintea lui Bellis, privind-o, încă arătînd spre statuetă.

— Pentru asta crezi că am venit? Pentru piatra asta? Pentru aripioara de mag? Ca niște primitivi credeți voi că ne aplecăm dinaintea unor zei săpați în piatră? Pentru un hocus-pocus?

Măcinătorul repezi mîna înainte, iar Bellis icni și își trase în spate mîinile, dînd drumul statuetei de parcă ar fi fost încinsă. Măcinătorul o prinse înainte să înceapă să cadă. Cîntări în mînă figurina de piatră, ridicînd-o în dreptul ochilor. Își mîngîie obrazul cu aripioara statuetei.

— Mai are esență, dar totuși, pentru asta? Crezi că sîntem copii, să traversăm lumea pentru o jucărie cu puteri?

Cu o mișcare lungă, exagerată, rulată cu încetinitorul, măcinătorul trasă un arc cu brațul prin aer, cu un gest dramatic, apoi dădu drumul statuetei. Aruncarea trebuie să fi fost foarte rapidă, dar Bellis o văzu limpede îndreptîndu-se spre gratii, cu brațele cuprinzîndu-și coada, cu gura deschisă larg și singurul ochi lucind cu un soi de umor negru.

Figurina lovi gratiile cu zgomot și se sparse.

Așchii se împrăștiară și picături reci uleioase.

Bellis era uluită. Privi particulele căzînd, simți ceva rezonînd în eter și dispărînd.

În mijlocul podelei, înconjurată de praf de piatră și reziduuri gelatinoase, se afla o felie de carne. Aripioara magului, cu aspect de fileu de pește putrezit.

Măcinătorii nu o băgară în seamă și, dînd din coadă, se apropiară de Silas Fennec aflat în spatele gratiilor.

— Am găsit ceea ce ni s-a furat, șopti măcinătorul.

Apoi se mișcă ciudat de violent, zvîcnind prin aer de parcă ar fi întîmpinat rezistență. Desfăcu gratiile ca pe

niște alge, ca și cum ar fi vrut să le fărîmițeze. Dar gratiile rămaseră întregi; își reveniră la forma inițială, iar măcinătorul se afla de cealaltă parte.

Se opri deasupra lui Silas Fennec, liniștit, clătinîndu-se în umbra lui.

Bellis nu putea privi degradarea lui Fennec, nu-l putea vedea atît de dărîmat. Nu-și imaginase că o să-l vadă vreodată atît de înspăimîntat.

— *Avem ceea ce ni s-a luat,* murmură măcinătorul, scoase degetele ca niște cuțite și le înfipse în jos, iar cînd Bellis nu auzi nici un țipăt și nici un zgomot umed, deschise ochii din nou și văzu măcinătorul răvășind cîrpele de pe podea, scoțînd dintre ele carnetul de însemnări al lui Fennec.

Bellis și-l amintea bine: cu învelitori negre și gros, umflat cu hîrtii adăugate. Își amintea de noianul de însemnări nebuloase, de heliotipii și de schițe făcute cu mînă neexperimentată, note și întrebări.

Măcinătorul întoarse încet paginile. Revenea din cînd în cînd și ridica o pagină spre gratii, arătîndu-i lui Bellis ceva ce nu-i spunea nimic.

— *Rezervoarele de parf de pușcă. Fermele de arme. Castelul. Anatomia noastră. Lista locurilor din cel de-al doilea oraș,* spuse el cu un soi de triumf opac, *hărțile coastei. Munții dintre ocean și Marea Ghearei Reci. Locurile unde avem amplasamente. Unde există fisuri, unde e stînca mai slabă.*

Și ceva prinse formă în mintea lui Bellis: primul semn de înțelegere.

— *Aveai de gînd să le spui stăpînilor tăi unde sînt locurile cele mai bune pentru săpăturile lor, jefuitorule?* întrebă el.

Ținîndu-și la piept brațul ciung, Fennec încercă să se îndepărteze și mai mult.

Bellis vedea pagina la care deschisese măcinătorul. O mai văzuse și înainte, în apartamentul ei și în Parcul Croom, cu luni în urmă. Mîzgăleli neîndemînatice care

sugerau motoare, linii roșii de forță și striuri care sugerau straturi de stîncă făcute cu cerneală. Pozițiile secrete Gengris din partea Ghearei Reci; sistemul de apărare; capcanele.

Înțelegerea curgea prin Bellis ca apa rece. Își aminti de conversațiile pe care le avusese cu Fennec, cînd deveniseră apropiați. Își aminti poveștile lui, extraordinarele povești ale călătoriilor lui. Își aminti ceea ce spusese el.

Dacă poți traversa Gheara Rece, dacă poți ajunge la insulele și la țărmul îndepărtat, dacă poți traversa kilometrii aceia grei spre Minele Sparte și spre Dinapoi, pînă la negustorii aceia flămînzi și la resursele acelea neatinse, atunci te-ai ajuns. Dar cei mai mulți nu pot ajunge pentru că drumul e atît de greu; pentru că nu poți ajunge dinspre sud, din cauză că Gengris ocupă marginea sudică a Mării Ghearei Reci și nu lasă pe nimeni să treacă.

Dar dacă ai putea ajunge direct dinspre sud? gîndi Bellis. *Nu cu o caravană amărîtă care se tîrăște pe pămînt împrăștiind bunuri și mașinării ca niște spori peste munți și savane, ci cu o flotă. Ce-ar fi dacă ai putea naviga din Noul Crobuzon în siguranță pe lîngă Gengris și apoi direct spre nord?*

— Pe toți zeii, murmură ea și se holbă la Fennec. Un canal. Plănuiau să construiască un canal.

Avea sens. Creasta muntoasă dintre apa dulce a Mării Ghearei Reci și apa sărată a Oceanului Agitat era lată de numai vreo cincizeci de kilometri în unele locuri, presărată cu văi. Bellis își putea imagina proiectul. Prodigios, într-adevăr, dar cu un preț.

Navele navighează spre nord din Golful de Fier, de-a lungul coastei, pe lîngă Lubbock și Bezheks, apoi peste mare ca să evite ruinele și reziduurile Torsiunii din Suroch, traversînd strîmtorile dintre Insulele Piraților și continent; apoi, la o săptămînă de la plecarea din Noul Crobuzon, vîrfurile de cremene care adăpostesc Marea Ghearei Reci apar dinspre vest.

Dar fără să mai fie impenetrabile. Sparte.

Un canal larg săpat la baza stîncilor. Nave înalte și vapoare trecînd molcom printre ravine și peisaje răvășite.

Și ecluze. Ecluze uriașe segmentînd canalul, ridicînd apa în etape, porți masive de lemn și mecanisme complicate, aducînd vasele tot mai aproape de Gheara Rece, ridicîndu-le pe treptele canalului; scoicile prinse pe fundul navelor agonizează și mor pe măsură ce apa își pierde sarea.

Pînă ce?

Dincolo.

Monoliții se desfac dinaintea navelor și canalul le varsă în apele adînci ale mării dulci: Marea Ghearei Reci.

Poate că hîrtiile lui Fennec, cercetările lui, erau planuri pentru un pasaj ce trecea la nord de Gengris. Poate că negustorii, industriașii și soldații din Noul Crobuzon aveau posibilitatea să treacă de măcinători, puteau naviga indiferenți spre țintele lor, lăsîndu-i înfuriați, patetici și nebăgați în seamă în colțul lor sudic.

Dar asta nu era de ajuns. Carnetul lui Fennec conținea prea multe detalii, colectate asiduu, despre strategiile măcinătorilor, despre armele și geografia lor. Poate că o asemenea incursiune a Noului Crobuzon avea să se termine cu un război, iar Fennec aduna informații ca să se asigure că patronii lui aveau să cîștige.

O constelație de locații care fuseseră pînă acum doar legendă se deschidea Noului Crobuzon. Împreună cu comerțul, coloniile și toate cîte urmau. Bellis își amintea poveștile despre Nova Esperium, despre bogățiile și brutalitățile de acolo.

Orice s-ar fi întîmplat, monopolul terorii din Marea Ghearei Reci avea să dispară. Canalul Noului Crobuzon avea să deschidă o piață liberă a puterii — al cărei control nu-l putea cîștiga decît Noul Crobuzon.

Bellis clătină din cap uimită. Nu fusese vorba despre o escapadă dramatică și romantică. Furtul lui Fennec

fusese planificat cu grijă, cu o analiză a costurilor și dificultăților făcută de un expert. Asta avea mai mult sens pentru atacul măcinătorilor. Nu erau un bau-bau răzbunător după cum scriau poveștile pe care i le citise lui Șekel pe cînd învăța literele. Motivația lor era limpede. Își protejau sursa puterii, interesele și existența.

— Statueta era doar o jucărie, nu? spuse Bellis și, cu toată frica lui, Fennec o privi în ochi preț de o clipă. Doar un cadou pentru tine. Nu de aceea te-a trimis Noul Crobuzon acolo, nu de aceea au venit aici măcinătorii.

Te ocupai de *studii de fezabilitate*...

Ar fi putut trimite acasă carnetul. Ar fi putut ascunde informațiile în mesajul pe care i-l dăduse lui Bellis, ca să-l trimită în numele lui, ca o proastă, dar atunci stăpînii lui nu ar fi venit să-l scoată de aici. Așa că rămăsese agățat de lucrarea lui, știind ce valoare are, știind că pentru mîzgălelile acelea Noul Crobuzon avea să-și trimită flota pînă la capătul lumii.

Dar nu reușiseră să-l recupereze, nici pe el, nici însemnările lui prețioase. Nu mai avea să existe nici un canal, gîndi Bellis cu ochii la măcinător. Nu acum.

Fennec se bîlbîia. Bellis crezu că are un acees de nebunie și scoate sunete la întîmplare, dar își dădu seama că vorbea într-o formă atenuată, umană a limbii măcinătorilor. Se sprijinea de zid și încerca să-și controleze panica. Se ruga pentru viața lui, presupunea Bellis.

Dar măcinătorii puseseră mîna pe ceea ce voiau și nu mai avea nimic ce să le ofere.

Silueta aflată în fața lui în celulă își ridică ghearele. Vorbi, încet și răspicat, în limba lui, iar Silas Fennec scoase un țipăt.

Bellis simți aerul din jurul ei tremurînd, ceilalți doi măcinători își unduiră trupurile, trimițînd o undă dinspre umeri, prin pîntece în jos spre cozile lor lungi. Se deplasară cu aceeași iuțeală acvatică spre gratii.

Liderul lor făcu un gest ocult și oțelul deveni iarăși moale, iar ei se strecurară înăuntru.

Fennec porni să țipe mai tare în timp ce măcinătorii se strîngeau în jurul lui.

Cu o senzație îngrozitoare de greață, Bellis era sigură că avea să fie martora măcelăririi lui și se auzi protestînd cu voce pierită. *Nu mai vreau*, gîndi ea.

Măcinătorii întinseră mîinile și-l prinseră, iar el țipă și se zbătu, îi lovi, dar ei îl țintuiră cu degetele lor puternice și, adunîndu-se într-un grup strîns, cele trei creaturi abisale îl prinseră într-o încîlceală de brațe și începură să se înalțe.

Stăteau suspendați deasupra podelei. Țipetele lui Fennec erau amuțite. Picioarele lui erau în aer. Era ridicat, trasportat prin celulă, încîlcit între cozi.

Magul măcinător strînse carnetul într-o mînă și pe cealaltă o întinse, dînd drumul pentru o clipă tovarășilor lui și prizonierului, gesticulînd spre hubloul mare de pe peretele celulei. Bellis îi auzi colierul de oase zăngănind.

Ca și cum ar fi fost o baltă în care cineva ar fi aruncat o piatră, sticla hubloului undui, iar Bellis își dădu seama ce făcea măcinătorul. Se smulse din torpoare — în care intrase din pricina dezgustului, șocului și a fricii — și se repezi spre ușă, alunecînd pe sînge.

Îl auzi pe Fennec țipînd din nou, apoi o expirație umedă și sunetul gruii magului închizîndu-se peste buzele lui Fennec, sfîșiindu-i chipul cu dinții lui ascuțiți, dar suflîndu-i aer în timp ce sticla se sparse ca un coș și marea năvăli în încăpere.

În cîteva clipe, apa ajunsese de o palmă în cabină și nu se oprea din năvală. Degetele lui Bellis erau amorțite de atîta tras de mînerul ușii care nu se deschidea din pricina apei. Se opinti, o deschise și se întoarse preț de o jumătate de secundă în prag, cu hainele lipite de ea, cu apa scurgîndu-i-se printre picioare pe coridor, înghețînd-o.

Măcinătorii pluteau suspendați în vîltoare. Mîinile lui Fennec ieșeau din încîlceala de trupuri, încleștîndu-se și descleștîndu-se. Cînd nivelul apei crescu sub ei cu viteză ametitoare, trioul de măcinători se strînse imposibil pînă ce, cu un spasm perfect sincronizat, se aruncară prin hublou, luîndu-l cu ei pe Fennec și, o dată cu el, și informațiile furate de la ei — secretele.

Bellis răsuci încuietoarea ușii blocînd accesul în cabina spartă. Pe coridor, apa se învîrtejea în jurul ei băltind, vălurind înainte și înapoi după mișcările *Marelui Răsăritean.*

Se aplecă spre spate, se sprijini de perete, cu coapsele și fundul în apă, fără să mai simtă nimic, cuprinsă de un tremur. Nu plîngea, dar pe măsură ce adrenalina i se disipa, scoase un strigăt bestial, absolut lipsită de control, azvîrlind din ea toată spaima pe care o acumulase.

Rămase așa mult timp.

Undeva în noapte, în bezna și frigul din apă, se afla Silas Fennec. Dus departe. Pentru interogatoriu și o pedeapsă de neînchipuit. Viu.

Bellis avu nevoie de mult timp să se întoarcă din închisoarea adîncă de pe *Marele Răsăritean.* Se mișca legănat, cu hainele lipite de corp. Nu se gîndea la nimic. Niciodată nu mai fusese atît de obosită și de înfrigurată.

Cînd ieși, în sfîrșit, în aerul nopții, sub velatura veche legănîndu-se ușor și sub catargele enorme de oțel, observă surprinsă că totul era liniștit de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic.

Era singură. Zgomotul armelor mai putea fi auzit, dar era acum depărtat.

Răsuflînd greu și pășind încet, Bellis își făcu drum spre marginea vasului și se aplecă peste balustradă, o atinse cu obrazul și închise ochii. Cînd ridică privirea, își dădu seama că se uita la *Hoddling.* Silueta vasului greoi îi deveni clară. Incendiile fuseseră stinse.

Din pereții navei nu mai țîșneau jeturi de energie ciudată. Nici o monstruozitate a adîncurilor nu o mai păzea ca pe o redută. Pe punți se vedeau oameni care se mișcau grăbiți, dar epuizați și abătuți.

Văzu valurile lovind coastele orașului și, cu o sensibilitate pe care o căpătase fără să-și dea seama, Bellis deveni conștientă că Armada se deplasa din nou.

Foarte încet, nu mai repede decît pe vremea cînd era trasă de remorchere. Dar înainta din nou. Avanc-ul se deplasa, rănile nu-l mai dureau atît de tare.

Măcinătorii plecaseră.

(Iar Silas e viu.)

Mergînd înainte, ținîndu-se de balustradă, Bellis se îndreptă spre prova *Marelui Răsăritean*. Pe cînd ocolea un rînd de cabine, auzi zgomote. În fața ei era o mulțime.

Se uită peste districtele Țiparului, Acalmiei, Jhour și Orașul Cărților. Zgomotul luptelor amuțise. Nu mai auzea mișcările mulțimilor, nici forfota armelor. Doar cîteva strigăte răgușite și atacuri izolate.

Războiul se termina. Revolta se încheiase.

Nu auzi declamații de revoltă sau de stabilitate; nu avea nici un indiciu care să-i spună cine cîștigase. Cu toate acestea, cînd depăși ultimul obstacol și cuprinse cu privirea puntea din față a *Marelui Răsăritean*, nu se simți surprinsă.

De jur-împrejurul punții stăteau bărbați și femei încruntați, de toate rasele, însîngerați, cu armele scoase.

În fața lor zăcea o grămadă de cadavre. Multe erau zdrobite, cu pieptul sfîșiat și golit de conținut. Mulți fuseseră decapitați; capetele erau împrăștiate la întîmplare, cu gurile căscate, cu colți și limbi de șarpe.

Vampiri. Zeci de vampiri. Înfrînți. Executați. Copleșiți după dispariția misterioșilor lor aliați și părăsiți de rebelii care se împrăștiaseră în confuzie. Aventura lor fusese sortită eșecului, lipsită de sprijinul supușilor din districtul lor și de mișcarea de revoltă. Pînă la urmă,

luptătorii Țiparului se scuturaseră de teama lor, iar terorismul nu avusese sorți de izbîndă atît timp cît adevărata teroare dispăruse.

Bellis avu o senzație ciudată. Privi în sus spre catargul din fața *Marelui Răsăritean* și făcu ochii mari, șocată. Gîndi *Aha... deci așa s-a terminat.*

Atunci au pierdut lupta vampirii. Nici nu mai puteau cîștiga după asta. Cu simbolul ăsta macabru atîrnat deasupra capetelor lor, teama s-a împrăștiat ca un ecou.

La trei metri înălțime, țintuit în cruce pe o velă, cu mîinile și picioarele legate cu frînghii groase, cu un rînjet patetic și limba atîrnîndu-i ca a unui animal mort, cu propriu-i sînge pătîndu-i dinții și buzele, se afla Brucolacul.

Capitolul Patruzeci și cinci

Cînd se iviră zorii, Brucolacul găsi puterea să țipe.

Soarele îl ardea. Închise ochii și scutură din cap fără rost, încercînd să nu privească lumina. Pielea începu să-i fiarbă de parcă s-ar fi turnat un acid peste ea. Fața palidă i se înroși, se umplu cu băsici, supurînd din pricina soarelui.

Se zbătu cu mișcări dezlînate, ca un pește pe uscat. Puterile îl părăseau și scoase icnete mărunte de durere.

Era destul de puternic încît să nu fie ucis pe loc de soare; dar nu avea nici o putere și îl durea groaznic. La două ore după răsărit, era prea amețit ca să mai scoată vreun sunet. Din gură i se scurgeau saliva și veninul.

Soarele denatura și trupurile vampirilor lui. Pe măsură ce se făcea zi, zecile de trupuri își pierdură forma. La apus, fură adunate și aruncate peste bord.

Întunericul veni pentru Brucolac ca un unguent. Durerea începu să-i dispară și deschise ochii umflați și supurați. Trupul începu să i se vindece, dar rănile

cauzate de soare erau prea severe și nu găsi forța necesară să vorbească decît abia după miezul nopții.

Vocea lui răgușită nu era băgată în seamă. Nimeni nu avea grijă de el; nimeni nu-l hrănea. Crampele și durerea îi osificau membrele. Se văită în noapte, cerînd ajutor sau milă; încercă să amenințe. Dar vorbele lui se transformară într-un vaiet animalic pe măsură ce orele treceau și întunericul se dilua spre est.

Abia începuse să se vindece. Rănile îi erau încă deschise cînd soarele se ridică și îl pipăi cu razele lui ca niște degete sadice. Ziua intră în funcțiune, ca o rotiță a unui mecanism orb.

Curățenia începu în liniște. Echipajele pătrunseră în nava *Hoddling* care se răcise și evaluară pagubele, încercînd să salveze cît mai mult.

Coridoare și cabine întregi fuseseră remodelate de dogoare, marginile lor deveniseră fluide. Erau multe cadavre; unele întregi, altele sfîșiate.

Prin districtul Țiparului, la granița cu celelalte districte, conflictul era dovedit de sticla spartă, găurile de glonț și dîrele de sînge din canale. Toate rămășițele fură măturate, strînse și duse la topit.

Loialiștii Țiparului patrulau pe străzi. Districtele Tribunalului și Culcușului erau liniștite. Conducătorii lor nu știuseră nimic despre revoltă și așteptaseră, paralizați, cîntărindu-și forțele, gata să se alăture celorlalți împotriva Țiparului înfrînt. Dar vampirii pierduseră. Conducătorii stăteau ascunși, înfricoșați din pricina Amanților. Inactivi.

Generalul Scrumbiei murise, ucis de vampirii care îl luaseră ostatic, acționînd cuprunși de panică atunci cînd auziseră că liderul lor fusese capturat. Fuseseră și ei uciși, cu mari pierderi din partea crustaților. Zidurile Casei Sfatului erau desfigurate de dîre mari, roșii, de sînge de crustat.

Nimeni nu știa exact cîți vampiri făcuseră parte din grupul Brucolacului și nimeni nu știa cîți dintre ei

fuseseră uciși. Cu siguranță, unii supraviețuiseră. Înfrînți, se ascunseseră, deveniseră cetățeni de rînd. Strecurîndu-se printre ruine, adăpostindu-se în case părăsite. Invizibili.

Trebuiau să aibă grijă cînd se hrăneau. Trebuiau să-și aleagă bine prada, să se rețină de la excese, dar să nu lase nici una în viață. Pentru că, o dată descoperiți — și oamenii Țiparului jurau că îi vor găsi — aveau să fie uciși.

Teama de vampiri dispăruse.

Și în tot acest timp, marele trădător, Brucolacul însuși, era întins pe o cruce de fier prăjindu-se încet și murind de foame.

Avancul își reluase înaintarea stupidă și greoaie. Dar rămăsese lent și ritmul nu mai era atît de regulat. Înota, trăgea orașul după el, încetinea și se grăbea, fără a mai ajunge vreodată la viteza de dinainte.

Pe măsură ce orele și zilele treceau, navigatorii deveniseră convinși că rănile căpătate în circumstanțe misterioase și cunoscute doar de o mînă de armadorieni, nu se vindecau. Încă mai sîngera, încă mai era slăbit.

Nici o răzbunare nu se abătu asupra cetățenilor din districtul Acalmiei, pe care Amanții îi declarară scurt ca fiind nevinovați de comportamentul conducătorului lor. Se dădu chiar o amnistie pentru cei care participaseră la revoltă. Erau vremuri haotice, după cum declaraseră Amanții, și nimeni nu știuse ce se întîmpla; fusese o confuzie. Acum era momentul ca orașul să se unească, spuneau ei, și nu se cădea să se acuze unii pe alții.

Cu toate acestea, patrulele formate din străjeri ai Țiparului și cetățeni înarmați erau cele mai multe și cele mai bine dotate în acest district. Locuitorii Acalmiei îi priveau cu ciudă de după uși, ascunzîndu-și vînătăile și rănile căpătate în noaptea aceea, fără să aibă încredere în mila Amanților.

O dată cu fumul focurilor, ceva se răspîndise în noaptea aceea peste oraș, fără să mai dispară: o nesiguranță traumatizantă, o ranchiună. Mulți dintre cei care se luptaseră din greu să-l oprească pe Brucolac erau atinși și ei de sentimentul acela.

Sînge, violență și teamă — asta părea să fie moștenirea proiectelor Amanților. După secole de pace, Armada avusese parte de două războaie în mai puțin de treizeci de zile — dintre care unul civil. Diplomația complicată a armadorienilor se prăbușise sub fervoarea Amanților, rețeaua de obligații și interese cedase, sfîșiind orașul.

Amanții subordonau totul dorinței lor de a găsi sursa abstractă de putere a Cicatricii. Acest lucru intra în conflict cu venalitatea mercantilă a Armadei: acest fel de intreprindere, acest fel de călătorie era guvernat de o altă logică, mai veche. Cetățenii Armadei erau pirați, iar pe măsură ce înțelegeau mai bine proiectele Amanților, se îndepărtau și mai tare. Amanții nu le propuneau hoții și trucuri, nici măcar o tactică de supraviețuire. Ceea ce voiau ei era foarte diferit.

Pe vremea în care Armada era în plin avînt, cînd forțele îi creșteau și se petreceau fapte incredibile una după alta, Amanții atrăseseră cetățenii prin retorică și zel.

Cînd *Sorghum* fusese furată, fapta fusese considerată cea mai mare realizare militară a Armadei din istoria recentă și toată lumea văzuse că orașul căpătase mai multă putere, că navele și motoarele lor erau mai bine alimentate. Cînd fusese conjurat avancul, Amanții pomeniseră de lanțurile străvechi, de împlinirea unei misiuni istorice, secrete, de călătorii rapide din port în port care deveneau acum realitate, de accesul rapid la pradă de jur-împrejurul lumii.

Acum, toate acestea li se păreau decepții. Scopul real fusese această aventură opacă. Și chiar dacă mai erau mii de armadorieni entuziasmați de inițiativă, erau și mai multe mii care nu mai țineau la asta și un număr tot mai mare se simțeau păcăliți.

Avancul fiind atît de slăbit — toată lumea își dădea seama — chiar și scopul real, căutarea Cicatricii, putea să dea greș. Dacă avancul continua să încetinească, cine știe ce se putea întîmpla?

După revolta Brucolacului, după toate crimele și încrederea pierdută o dată cu asta, moralul scădea continuu în Armada. Patrulele loiale Țiparului simțeau ostilitatea crescîndă, mînia nelămurită — chiar și în districtul lor.

Sute de armadorieni muriseră. Sfîrtecați, prinși între focuri, mușcați, paralizați și goliți de sînge de către vampiri, striviți sub dărîmături, arși, bătuți pînă la moarte. Muriseră mult mai puțini decît în bătălia cu Noul Crobuzon, dar trauma acestor pierderi era mult mai mare. Fusese un război civil; aceia fuseseră uciși de compatrioții lor. Erau numărați și plînși.

Erau și armadorieni care zăriseră măcinătorii și care își dădeau seama că Brucolacul nu avusese cum să încetinească avanc-ul și nici cum să modifice realitatea cu jeturile acelea taumaturgice. Dar în toată Armada erau doar o mînă de oameni care știau adevărul despre tîrgul care se încheiase. Cei mai mulți aveau noțiuni vagi, făceau scurte referiri la magia ciudată a vampirilor și gata.

Măcinătorii veniseră și plecaseră, iar dintre cei care îi văzuseră nici unul nu știa ce erau. Prezența lor rămînea inexplicabilă și umbrită de războiul civil.

Sute de armadorieni muriseră, uciși de compatrioții lor.

Krüach Aum murise. Bellis nu-l jelea — o neliniștise cu calmul lui sociopat și cu creierul ca o mașinărie diferențială — dar avea un fel de patos pentru uciderea lui.

Evadat de pe o insulă-închisoare în care fusese încarcerat de propria istorie. Ajungînd în cel mai ciudat oraș din Bas-Lag, folosit fără scrupule, tot așa cum fusese folosit de autoritățile Kettai, ucis în timp ce

investiga creatura la invocarea căreia ajutase și el. Ce viață ciudată!

Johannes Tearfly murise. Bellis era surprinsă de modul în care se simțea afectată. Era tristă cu adevărat, îi părea sincer rău că nu mai era. Și-l amintea cu un nod în gît. Felul în care murise era de neimaginat — trebuie să fi fost atît de înspăimîntat, în bezna aceea și în frig, atît de claustrofobic, atît de adînc sub lume. Și-l amintea pregătindu-se să se scufunde, atît de emoționat și de fascinat. Fusese impresionant pentru un laș.

Șekel murise.

Asta o dărîma.

A doua zi după revoltă, cînd picioarele i se întăriseră destul de mult ca să meargă, se plimbase la întîmplare, fără să gîndească, prin locurile în care se dăduseră lupte.

Nimic nu o împiedica să scormonească prin scenele de război, să treacă peste cadavre, lăsînd urme de sînge de pe talpă.

Pe un trauler de alături de ruina lui *Hoddling*, în umbra unui depozit cu pereți de lemn care se ridica peste un pavaj însîngerat, Bellis îl găsi pe Tanner Sack. Îl văzu încovrigat lîngă un perete. Alături de el era Angevina, femeia Refăcută, cu lacrimi ce-i decupau murdăria de pe față.

Bellis își dădu seama atunci, dar nu reuși să se abțină să alerge înainte cu mîinile la gură, încruntîndu-se la vederea tristeții lui Tanner Sack. După cum se așteptase, ținea în poală trupul lui Șekel. Eviscerat. Tanner părea prostit, uluit de propria-i stare.

Trebui să-și revadă amintirile cu el. Nu-i plăcea. Nu-i plăcea tristețea. Ura nenorocirea, *uluirea* pe care o simțea cînd se gîndea la moartea lui. Bellis îl plăcuse mult pe băiat.

Cel mai mult ura sentimentul de vină care o copleșea. Se folosise de băiat. Nu cu scopuri rele, firește, dar se folosise de el. Își dădea seama cu ură că, dacă ea n-ar

fi făcut ceea ce făcuse, Șekel ar fi fost și acum viu. Dacă n-ar fi luat cartea de la el și dacă n-ar fi folosit-o; dacă ar fi aruncat nenorocita aceea de carte.

Aum murise, Johannes murise, Șekel murise.

(Silas Fennec trăiește.)

Mult mai tîrziu, Bellis o găsi pe Carrianne rătăcind ametită pe străzile din jurul casei ei. Se ascunsese pe timpul nopții, cu ușa încuiată, iar cînd ieșise, se trezise că districtul ei nu mai exista.

Nu-i venea să creadă că Brucolacul încercase să preia controlul și nu-i venea să creadă că fusese prins. Era confuză ca un copil, privind evenimente pe care nu le înțelegea.

Bellis nu-i putea spune Carriannei nimic despre ce făcuse și ce văzuse pe *Marele Răsăritean*. Nu-i spuse decît că Șekel murise.

Merseră împreună să asculte discursul Amanților.

Trecuseră două zile de la revoltă și conducătorii Țiparului convocaseră o adunare publică pe puntea *Marelui Răsăritean*. La început, Carrianne spusese că nu vrea să meargă. Auzise ce-i făcuseră Brucolacului și spusese că nu vrea să-l vadă în felul acela. Era o violență pe care nu o merita. Orice ar fi făcut, insista ea, nu merita asta.

Dar Bellis reuși să o convingă ușor. Carrianne trebuia să vină — trebuia să audă. Amanții știau care era miza; Amanții știau ce se întîmplă în oraș. Aceea era încercarea lor de a recăpăta controlul.

Puntea din față era plină ochi: rînduri întregi de bărbați și femei, cu vînătăi și răni, cu toții încruntați, fără să zîmbească, așteptînd.

Deasupra tuturor, Brucolacul bolborosea și scîncea pierit în soare. Pielea îi era arsă și pătată ca o hartă.

Cînd îl văzu, Carrianne scoase un strigăt de dezgust și nefericire, apoi întoarse capul și îi spuse lui Bellis că avea de gînd să plece. Dar după un minut îi aruncă

Brucolacului încă o privire. Nu-i venea să creadă că silueta emaciată, răvășită, cu gura deschisă și murdară de salivă era chiar Brucolacul. Se uita la el cu milă.

Amanții se urcară pe o platformă și se adresară mulțimii, avîndu-l alături pe Uther Doul. Păreau teribil de obosiți, iar cetățenii adunați îi priveau de jos cu un soi de respect și provocare.

Deci, parcă spuneau ei din priviri. *Spuneți-ne. Convingeți-ne din nou. Spuneți-ne de ce merită.*

Iar ei făcură o treabă minunată. Bellis ascultă și urmări starea de spirit a mulțimii îmblînzindu-se.

Amanții erau isteți. Nu începuseră cu declamații bombastice sau declarații de putere sau să se laude cu faptul că respinseseră amenințarea trădătorilor.

— Mulți dintre cei care au murit, începu Amantul, mulți dintre cei care au fost uciși *de luptătorii noștri...* erau loiali. Erau oameni buni care erau siguri că fac ceea ce trebuie pentru oraș.

Și continuă în felul acesta, cu respect și cu grijă față de tragedie.

Vorbiră pe rînd, implorîndu-i pe cei adunați să nu-și piardă curajul acum.

— Sîntem foarte aproape, spuse Amanta cu o urmă de încîntare. Foarte aproape de puteri de neimaginat. Foarte aproape de a oferi măreție Armadei, de a o transforma într-un dinam alimentat de energia potențialității, capabilă de orice — capabilă de lucruri contradictorii în același timp. Revolta nu este o cale. Dacă acest proiect nu aparține tuturor, nu poate continua.

Voi ne-ați adus pînă aici, spuse ea mulțimii. *E fapta voastră și e o faptă mare.*

Nu era momentul să se separe, spuseră Amanții, unirea însemna un țel comun, iar aces țel era pentru moment găsirea Cicatricii.

Vor exista recompense. Fantastice, incredibil de valoroase.

Retorica deveni mai puternică, pe măsură ce continuau discursurile lor întrepătrunse. După elogiile celor morți, pomeniră despre copii — cu pricepere, făcînd promisiuni pentru o viață a lor mai bună după ce aveau să exploateze posibilitățile Cicatricii.

Era un discurs bun, sensibil și sincer. Fascinația Amanților pentru Cicatrice contribuia mult la efect. Iar cînd discursul se termină, respectul mulțimii, chiar dacă reținut, se vedea limpede. Moralul se mai ridicase puțin. Amanții cîștigaseră o amînare — discuția nu se terminase.

Nu mai trebuie decît să-i facă pe cei care sînt împotrivă să vorbească fără oprire, gîndi Bellis. *Nu mai sîntem departe de Cicatrice. Dacă au dreptate, dacă există, vom ajunge acolo curînd.*

Stînd puțin în spatele Amanților, Uther Doul o privi în ochi. Bellis își dădu seama pentru prima oară de ceea ce făcuse în noaptea revoltei, de ceea ce riscase. Intrase cu forța în camera lui și furase artefactul, apoi îl dăduse invadatorilor. Dar era pur și simplu prea obosită ca să mai simtă frica acum.

Cînd discursul se termină și mulțimea se împrăștie, Doul traversă putea și se opri dinaintea lui Bellis, fără să dea semne de ranchiună, dar nici de prietenie.

— Ce s-a întîmplat? spuse el blînd. Tu ai intrat în camera mea. Tu ai luat statueta. Am găsit cioburile în închisoare. Aripioara magului era și ea acolo, putredă. Am ars-o. Deci nu asta voiau ei pînă la urmă?

Bellis clătină din cap.

— Au venit, dar nu pentru asta, spuse ea. La început așa am crezut. De aceea... Îmi pare rău pentru ușa ta. Încercam să scap de ei. Au spus că pleacă după ce capătă lucrul care le-a fost luat. Dar nu asta voiau. Ei au... Fennec...

Doul încuviință.

— E viu, șopti Bellis, întrebîndu-se dacă era chiar adevărat.

Ochii lui Doul se făcură, preț de o clipă, mari.

Bellis așteptă. Se întrebă cu o nervozitate obosită ce ar fi făcul el în locul ei. O putea pedepsi pentru multe lucruri. Pierduse statueta fără motiv. Inutil. Sau simțea ea o urmă din sentimentele vechi ale lui pentru ea?

Dar se părea că nu era vorba decît de indiferență, de resemnare, iar Bellis nu fu surprinsă cînd el dădu din cap și se întoarse cu spatele la ea, traversînd din nou puntea. Privindu-l, Bellis se simți dezumflată. *Ce cred Amanții despre asta?* se întrebă ea. Nu-și imagina că Amanții ar fi renunțat senini la statuetă. *Chiar nu le pasă?*

Măcar știu ei ce s-a întîmplat? îi trecu brusc prin minte. *Și dacă știu că au pierdut-o, știu ei că a fost din cauza mea?*

În noaptea aceea, Tanner Sack veni la ușa ei. Bellis fu uimită.

El rămase în prag, privind-o cu ochi injectați, atît de palid încît părea un drogat. O privi cu dezgust cîteva clipe, apoi îi întinse un teanc de hîrtii.

— Ia-le, spuse el.

Erau hîrtii folosite și refolosite pe care recunoscu scrisul entuziast al lui Șekel. Liste de cuvinte pe care le văzuse și dorise să le țină minte, să le caute în cărțile cu povești pe care le fura.

— L-ai învățat pe băiat să citească, spuse Tanner, și lui i-a plăcut asta.

Rămase cu privirea ațintită asupra ei, fără nici o expresie pe chip.

— Poate vrei să păstrezi ceva din astea, să-ți amintești de el.

Bellis era șocată și încurcată. Nu era pregătită pentru asta. Era cu totul împotriva instinctelor ei să strîngă amintiri sentimentale, morbide de la morți. Nici măcar după moartea mamei sau a tatălui ei, și cu

siguranță nu după moartea acestui copil pe care abia îl cunoscuse, indiferent ce sentimente ar fi avut față de pierderea lui.

Aproape că refuză hîrtiile. Aproape că voia să găsească o scuză, cum că nu le merită — *de parcă ar fi existat cineva care să merite deșeurile acelea!* — dar două lucruri o opriră.

Unul era sentimentul de vină. *Nu fugi, lașă ce ești,* gîndi ea. Nu voia să se lase să scape. Nu se punea în discuție gusturile ei personale în materie de moarte — ce convenabil ar fi fost să-și permită să refuze aceste dovezi. Și, pe lîngă vină, mai era respectul ei pentru Tanner Sack.

El stătea acolo, întinzînd obiectele acelea care erau probabil prețioase pentru el, oferindu-le cuiva care îi produsese atîta suferință. Și asta nu pentru ar fi împărtășit aceeași tristețe. Îi oferea hîrtiile pentru că era un om bun și pentru că își închipuia că și ea îl pierduse pe Șekel.

Rușinată, le luă și îi mulțumi cu un gest din cap.

— Încă ceva, spuse Tanner. Îl *îngropăm* mîine.

Vocea lui se opri o clipă asupra cuvîntului.

— În Parcul Croom.

— Cum...? începu Bellis, surprinsă.

Armadorienii își aruncau morții în mare. Tanner alungă întrebarea cu un gest.

— Șekel nu a fost... o creatură marină în sufletul lui, spuse el cu grijă. Era un băiat de oraș mai mult ca orice, și cred că sînt tradiții pe care crezusem că le-am lăsat deoparte... Vreau să știu unde este. Cînd mi-au spus că nu se poate, le-am spus să încerce să mă oprească.

— Tanner Sack, spuse ea atunci cînd el se întoarse să plece, de ce în Parcul Croom?

— I-ai povestit despre locul ăsta odată, spuse el. S-a dus să vadă cu ochii lui și i-a plăcut. Cred că-i amintea de Codrul Adînc.

Bellis plînse după ce Tanner plecă, fără să se poată opri. Își spuse furioasă că e pentru ultima oară.

Slujba fu scurtă, stîngace și emoționantă. Un ghiveci teologic, zei din Noul Crobuzon și Armada cărora li se cerea cu umilință să aibă grijă de sufletul lui Șekel.

Nimeni nu știa cu siguranță căror zei li se închina Șekel.

Bellis aduse flori, furate din straturile colorate din parc.

Orașul era tras înainte, spre nord-est, tot mai încet pe măsură ce avancul obosea. Nimeni nu știa cît de grav era rănit. Nu puteau risca să trimită un alt echipaj acolo.

În zilele de după război, și mai ales după înmormîntarea lui Șekel, Bellis se simți incapabilă să se concentreze. Petrecu mult timp cu Carrianne, care era la fel de paralizată ca și ea, și refuza să discute despre destinația orașului. Era greu să se concentreze asupra călătoriei și imposibil să-și imagineze ce avea să se întîmple acolo.

Dacă învățații Țiparului aveau dreptate, orașul se apropia. Poate două săptămîni, poate doar una; așa se vorbea. Încă vreo cîteva zile pînă ce Armada ajungea la rana din mijlocul mării pustii; apoi, mașinăriile oculte și științele ascunse aveau să fie puse în funcțiune, iar toate posibilitățile din jurul Cicatricii aveau să fie exploatate.

Atmosfera era plină de așteptare tensionată și teamă.

Cînd Bellis deschidea ochii dimineața, simțea uneori un tremur în eter, ca și cum ar fi fost înconjurată de forțe pe care nu le înțelegea. Începuseră să se răspîndească zvonuri ciudate.

La început cartoforii, jucătorii de noapte din Tot-al-Tău. Povesteau despre cărți care se schimbau în clipa în care erau ridicate de pe masă, despre costumele colorate ale damelor și valeților, care sclipeau ca un

caleidoscop pentru o fracțiune de secundă, stabilind formațiile abia după ce au fost împărțite.

Existau povești despre spirite curioase plutind invizibile prin oraș și deplasînd obiecte. Obiectele așezate într-un loc erau găsite la cîțiva centimetri distanță — în locuri unde ar fi putut fi lăsate, dar nu fuseseră. Obiecte scăpate din mînă și sparte erau din nou întregi sau poate că nu erau scăpate deloc, ci doar răsturnate pe-o parte.

Cicatricea, își spuse Bellis oarecum mirată. *Sîngerează.*

Marea și cerul deveniră brusc primejdioase. Nori de ploaie apăreau și se disipau imediat, fără să lovească orașul, doar hărțuindu-l. Avancul trăgea Armada prin zone violente unde valurile deveneau brusc agitate și mari, în zone strîns delimitate, cu ape molcome, vizibile din toate părțile.

Tanner nu mai înota, doar se înmuia în apă în fiecare zi. Îi era teamă să se mai scufunde mult timp. Sunetele și luminile de sub apă erau destul de puternice acum ca să poată fi observate de toată lumea.

Uneori treceau pe lîngă Armada aglomerări de alge inteligente, alteori se vedeau în valuri alte forme care se mișcau și nu puteau fi identificate cu ușurință, care păreau în același timp organice, întîmplătoare și construite.

Brucolacul încă se chinuia, fără să moară. Puntea de sub el era pătată cu dejecțiile lui.

Plimbîndu-se pe punțile și coriodoarele *Marelui Răsăritean,* Bellis auzi prin zgomotul de fond al orașului o muzică înceată și criptică. Era greu de găsit locul de unde venea, se pierdea între frecvențe audibile în locuri și momente alese la întîmplare. Se concentră și ascultă frînturi de melodie. Muzica era urîtă și nepotrivită: o țesătură de tonuri și zdrăngănit de corzi, ritmuri schimbătoare. O muzică de jale cu ciupituri de corzi. A doua noapte în care o auzi, i se păru că vine din camera lui Uther Doul.

Resturile plutitoare, curenții ciudați de apă și evenimentele stranii din Armada deveniră mai frecvente și mai puternice pe măsură ce avancul continua să înainteze. Cînd, în a cincea zi de la revoltă, se văzu ceva plutind la vreo trei kilometri de oraș, nimeni nu fu surprins. Dar cînd telescoapele se îndreptară într-acolo, se porni un vuiet mare de entuziasm. Observatorii de pe *Marele Răsăritean* făcură lumea atentă și porniră să alerge dintr-o cabină în alta, căutîndu-i pe Amanți.

Vestea se răspîndi în fiecare district cu mare iuțeală și multă lume se adună la marginea districtului Jhour. Un mic aerostat fu trimis înainte, prin curenții înșelători de aer, spre punctul care se tot apropia de oraș. Oamenii se chinuiau să vadă, își dădeau unul altuia telescoape și comentau nedumeriți.

Agățat de o plută de lemn și pînză portocalie, privind epuizat spre oraș, se apropia Hedrigall, cactusul, renegatul.

— Aduceți-l aici! Ce naiba se-ntîmplă? Unde-ai fost, Hed? Unde-ai fost? Aduceți-l naibii odată sus!

De îndată ce toată lumea se lămuri că aerostatul care plecase să-l recupereze se întorcea pe *Marele Răsăritean*, se auziră strigăte mînioase. Lumea încerca să fugă de pe vasele pe care se afla, prin străzile înguste, să prindă din urmă dirijabilul. Oamenii se ciocneau unul de altul haotic.

Bellis privise scena de la fereastra ei, cu inima bătîndu-i nebunește. Se alătură îmbulzelii, fugind spre nava-amiral, împinsă de la spate de motivații pe care nu le înțelegea. Bellis ajunse la puntea din față a vaporului înainte ca aeronava să coboare destul de mult pentru a permite debarcarea. O mulțime de loialiști așteptau, înconjurîndu-i pe Uther Doul și pe Amanți.

Bellis se alătură mulțimii crescînde care se îmbulzea și se impingea în străjeri, încercînd să-l vadă pe cel ce se întorsese.

— Hedrigall! strigau ei. Ce dracu' s-a-ntîmplat?

Cînd păși afară, se auzi un vuiet. Era răvășit, epuizat. Fu înconjurat pe loc de oameni înarmați. Micul grup începu să se apropie de ușile punților inferioare, condus de Doul și de Amanți.

— *Spune-ne!*

Strigătele erau insistente și deveneau violente.

— E al nostru; aduceți-l înapoi.

Gărzile erau nervoase și își scoaseră pistoalele cînd armadorienii de apropiară prea tare. Bellis îi văzu pe Angevina și pe Tanner Sack în fruntea mulțimii.

Capul lui Hedrigall se vedea bine, aplecat și uscat de soare, cu țepii uscați și pocniți. Privi în jur la mulțimea adunată care se întindea spre el, strigîndu-l pe nume, și, dînd capul pe spate, începu să urle.

— *Cum de sînteți aici?* mugi el. *Ați murit. V-am văzut murind...*

Șocul aduse tăcerea, apoi urletele. Mulțimea începu din nou să se îmbulzească. Străjerii îi împinseră în spate. Grămada deveni amenințătoare.

Bellis îl privi pe Uther Doul trăgîndu-i pe Amanți deoparte și șoptindu-le ceva cu asprime, apoi le arătă ușa. Amantul încuviință, apoi păși înainte cu mîinile întinse.

— Armadorieni, strigă el, pentru numele lui dumnezeu, *așteptați.*

Tonul lui părea sincer mînios. În spatele lui, Hedrigall începu să strige din nou, cuprins parcă de febră, *Ați murit, sînteți morți cu toții*, și fu împins spre ușă de străjerii care icniră din pricina țepilor.

— Nimeni nu știe ce s-a petrecut, spuse Amantul. Dar uitați-vă la el. E o epavă, e bolnav. Îl ducem jos, la cabinele noastre, la loc ferit, să se odihnească, să-și revină.

Arzînd de supărare, bătu în retragere, spre locul unde străjerii îl țineau pe Hedrigall și spre Uther Doul care privea mulțimea cu ochi aspri.

— Nu e drept, strigă cineva brusc din mulțime, forțîndu-se să ajungă în față.

Era Tanner Sack.

— Hed! strigă el. E tovarășul meu și sfîntu' știe ce aveți de gînd să-i faceți.

Se auziră strigăte de încuviințare în jurul lui, dar inerția mulțimii se disipase; chiar dacă se mai auzeau blesteme, nimeni nu încerca să-i urmeze sau să-i prindă din urmă pe Hedrigall sau pe Amanți. Nesiguranța era prea mare.

Bellis își dădu seama că Uther Doul o descoperise în mulțime și o privea atent.

— Nu e *drept*, țipă Tanner, cu vinișoare umflate de furie, cînd grupul intră pe ușă și gărzile se pliară înapoia lor. Uther Doul continua să privească. Bellis nu se putea abține să-l privească și ea, tulburată.

— E *tovarășul* meu, spuse Tanner. E *dreptul* meu. *E dreptul meu să aud ce are de spus...*

În timp ce vorbea, în clipa aceea, se întîmplă ceva extraordinar.

Bellis încă se mai uita la Doul, iar cînd Tanner își ceru dreptul să-l asculte pe Hedrigall, ochii lui Doul se deschiseră larg, privirea îi căpătă o intensitate aproape sexuală. Bellis îl privi șocată, iar capul lui se înclină imperceptibil, ca o invitație, ca o înțelegere.

Continuă să o privească și atunci cînd grupul intră pe coridor, pășind cu spatele, ținînd-o atentă, ridicînd puțin sprîncenele, sugestiv, în timp ce dispărea.

O zei.

Bellis se simți de parcă fusese lovită în plex.

Un val de revelații trecu peste ea: o recunoaștere, o insinuare a straturilor nesfîrșite de manipulare în care fusese prinsă, manevrată și exploatată, folosită și sprijinită și trădată.

Încă nu înțelegea mare lucru din cele ce se petreceau în jurul ei, ce se făcuse, ce se plănuise și ce era fără importanță.

Dar își dădu seama brusc, umilă, de unele lucruri.

Poziția ei. Atît de multe planuri, atît efort ca s-o aducă în locul acela în clipa aceea, să audă cuvintele pe care le auzise. Toate piesele se potriveau, totul prindea formă.

Și uluită, copleșită, cu toată umilința și în ciuda mîniei ei, simțindu-se bîțîită ca o marionetă pînă la locul ei, Bellis aplecă fruntea și se pregăti, știind că mai avea de făcut un lucru, să producă o modificare pe care o dorea, știind că nu se va dispreţui pentru răzbunare și că o va face.

— Tanner, îi spuse ea în timp ce el blestema furios, striga mai tare decît toți, se răstea la cei care îi spuneau că reacționează exagerat, că Amanții știau ce fac.

El se opri și o privi amuzat și furios în același timp. Ea îi făcu semn.

— Tanner, spuse ea, neauzită decît de el. Sînt de acord cu tine, Tanner, șopti ea. Cred că ai tot dreptul să auzi ce are de spus Hedrigall, în cabina Amanților.

Vino cu mine.

Nu îi veni greu să găsească o cale prin holurile goale de pe *Marele Răsăritean*. Gărzile loiale erau postate pe drumul către cabina Amanților, adînc în pîntecele navei. Dar numai pe acele coridoare, iar Bellis și Tanner nu aveau de trecut pe acolo.

Îl duse pe alte căi pe care le învățase prea bine în săptămînile în care își satisfăcuse aparenta ei perversiune.

Trecură pe lîngă magazii, motoare și arsenale. Mergeau repede dar fără să se ferească, nu ca unii care se ascund. Bellis îl conduse pe Tanner tot mai adînc, pînă în zona aceea slab luminată.

Bellis nu știa că îl dusese pe Tanner aproape de locul unde bîzîiau și lucrau mașinăriile cu lapte de stîncă ce conduceau avancul.

În sfîrșit, într-un pasaj întunecat și îngust unde pereții nu mai erau acoperiți cu tapet învechit, cu heliotipii și schițe, ci cu țevi încurcate ca niște vase de sînge, Bellis se întoarse spre Tanner Sack și îi făcu semn să intre. Ea rămase în locul strîmt, își întoarse capul spre el și îi făcu semn cu degetul să tacă.

Rămaseră nemișcați o vreme, Tanner privi împrejur, privi tavanul la care se uita și Bellis, o privi pe ea.

Cînd în sfîrșit auziră o ușă deschizîndu-se și închizîndu-se, zgomotul fu atît de puternic, încît Tanner tresări violent. Bellis nu văzuse niciodată camera de deasupra, dar îi cunoștea bine ecourile. Știa că deasupra ei erau mese, scaune și un pat. Urmări cele patru seturi de pași de deasupra — ușor, mai greu, mai greu și masiv și lent — ca și cum i-ar fi putut vedea prin tavanul-podea pe Amantă, Amant, Doul și Hedrigall.

Tanner îi urmă exemplul, cu ochii măriți. El și Bellis puteau urmări persoanele de deasupra. Una era lîngă ușă; două aproape de pat, așezîndu-se acum pe scaune; iar a patra, cea mare, se plimba înainte și înapoi pe lîngă peretele îndepărtat, cu picioarele țepene așa cum făceau cactușii cînd dormeau sau cînd erau epuizați, lăsîndu-se cu toată greutatea în podea.

— Deci, spuse Uther Doul cu glas uimitor de limpede și dur. Spune-ne, Hedrigall. Spune-ne de ce ai fugit. Și cum ai ajuns înapoi aici.

— *O, zei.*

Hedrigall părea epuizat și răvășit. Abia dacă i se recunoștea vocea. Tanner clătină din cap cu uimire.

— O, zei, n-o mai luați de la capăt.

Hedrigall părea că plînge.

— Nu vă înțeleg. N-am fugit din Armada niciodată. N-aș face-o. Cine sînteți *voi*? țipă el deodată. *Ce* sînteți? Sînt în *iad*? *V-am văzut murind...*

— Ce i s-a întîmplat? șopti Tanner înspăimîntat.

— Vorbești prostii, Hedrigall, nenorocit de trădător ce ești, exclamă Amanta. Uită-te la mine, cîine. Te-ai

speriat, nu? Ai fost prea înspăimîntat, așa că ai pregătit *Aroganța* în secret și ai fugit. Unde ai plecat și cum ai ajuns înapoi aici?

— Nu am trădat niciodată Armada, strigă Hedrigall, și n-aș face-o niciodată. Croom, uită-te la mine... cum mă cert cu un mort! Cum puteți fi aici? Cine sînteți? V-am văzut pe toți murind.

Părea înnebunit de durere sau șoc.

— Cînd, Hedrigall?

Era vocea lui Doul, tăioasă și amenințătoare.

— Și unde? Unde am murit?

Hedrigall îi șopti răspunsul, iar ceva din vocea lui o făcu pe Bellis să tremure, deși se așteptase. Dădu din cap cînd auzi.

— La Cicatrice.

După ce îl calmară, Uther Doul și Amanții se sfătuiră în șoaptă, îndepărtîndu-se de el.

— ...nebun..., spuse Amanta aproape inaudibil. Ori nebun... ciudat...

— Trebuie să aflăm.

Vocea lui Doul.

— Dacă nu e nebun, e un mincinos periculos.

— N-are sens, spuse Amantul furios. Pe cine minte el? De ce?

— Ori e un mincinos, ori... spuse Amanta.

Tanner și Bellis nu mai auziră ce se vorbea sau Amanta chiar tăcuse.

— Cum s-a întîmplat?

— Am stat mai bine de o lună în Oceanul Ascuns.

Trecuseră multe minute. Hedrigall tăcuse mult timp, cîtă vreme Amanții dezbătuseră problema, șoptind atît de încet încît Bellis și Tanner nu-i puteau auzi. Apoi, brusc, Hedrigall vorbi, cu glas atît de gros și de monoton de parcă ar fi fost drogat.

Amanții și Uther Doul așteptară.

Hedrigall vorbi de parcă ar fi știut că asta se aștepta de la el.

Vorbi mult timp, fără să fie întrerupt. Vorbi cu o grație supranaturală, cu elocința unui povestitor expert; dar avea o ezitare în monotonia sa calculată, sub care se ascundea o traumă înspăimîntătoare.

Hedrigall se împiedică în cuvinte, făcu brusc o pauză, apoi își trase răsuflarea. Vorbi mult timp. Audiența lui — cei din cameră și cei de dedesubt — era absolut tăcută și atentă.

— Eram de mai bine de o lună în Oceanul Ascuns.

Capitolul Patruzeci și șase

— Eram de mai bine de o lună în Oceanul Ascuns și marea era un haos. Nu ne puteam trasa cursul, nu puteam ține direcția spre nord din busole, nu puteam naviga. În fiecare zi mă uitam de pe *Aroganța*, căutînd un semn de Cicatrice, de Tărîm Fracturat, orice. Dar nu era nimic. Voi ați continuat să ne împingeți înainte. Ați insistat; ne-ați îmbărbătat. Ne-ați spus ce o să facem cînd o să ajungem la Cicatrice. Ce puteri ne va da, vă va da. Ne-ați spus că vom căpăta cu toții puteri. Nu spun că nu existau și alte păreri. Pe măsură ce înaintam... lumea era din ce în ce mai temătoare. Și a început să vorbească, poate că Brucolacul a avut dreptate cînd a pornit revolta. Că poate nu era așa de rău cum era înainte. Au venit la voi... noi am venit și v-am cerut să ne întoarcem. Am spus că sîntem mulțumiți cu ceea ce a fost înainte. Că nu avem nevoie de asta, că deja s-au întîmplat prea multe rele și că ne temem că vor fi altele și mai rele. Unii dintre noi aveau vise teribile. Orașul era... atît de încordat. Ca o pisică cu blana zbîrlită. V-am cerut să ne întoarcem. Înainte să

fie prea tîrziu. Ne era teamă. Nu știu cum ați reușit, dar ați continuat... ne-ați făcut să ne simțim... să nu spun fericiți; nici dornici. Ne-ați ținut în ascultare; iar noi am așteptat și v-am lăsat să ne duceți din ce în ce mai departe, cu toată teama noastră.

— Dacă ar mai fi durat o săptămînă, nu cred că am mai fi rezistat. Cred că ne-am fi întors și atunci nu ar mai fi trebuit să *muriți* cu toții. Dar nu s-a întîmplat așa, nu? Era prea tîrziu. La orele șase dimineață, în a noua zi de Jocuri din Trimestrul Cărnii, am văzut ceva din cabina *Aroganței,* la șaizeci de kilometri depărtare, la marginea orizontului. O tulburare a aerului, foarte slabă, foarte înfricoșătoare. Și mai era ceva. Orizontul era prea aproape. O oră mai tîrziu, după șapte-opt kilometri, am știut clar că ne apropiem de ceva. Și orizontul era tot prea aproape și se tot apropia. Am trimis mesaje jos. Și i-am văzut pe toți cum se pregătesc. M-am uitat în jos și am văzut navele strîngîndu-se una în alta — de toate culorile, de toate formele. Am văzut echipajele pregătind macaralele de la marginea orașului, aprinzînd motoare și multe altele. Pregătind toate chestiile savante pe care le aveau. Aerostate mici treceau dintr-o parte în alta a orașului. Mult sub mine. M-am uitat spre locul unde marea și cerul se întîlneau. N-am crezut multă vreme; mă tot gîndeam că mă înșel și că în orice clipă o să văd cum trebuie, să înțeleg, dar nu a fost așa. Și în sfîrșit nu am mai putut nega ceea ce vedeam. Orizontul era la numai treizeci de kilometri depărtare. Vedeam limpede peste mare. Cicatricea. Parcă mă uitam la un zeu.

— Nu ne-ați spus mai nimic atunci cînd ne-ați descris-o. E o rană mare în realitate, deschisă de Fantomatici, așa ne-ați spus, plină de posibilități. O deschizătură mare în realitate, ne-ați spus, iar eu am crezut că e un mod poetic de a o descrie. Cînd Fanto-

maticii au aterizat pe acel continent, forța a despicat lumea, a creat o fisură prin Bas-Lag. O tăietură. Întinzîndu-se pe mai mult de trei mii de kilometri, despicînd continentul. Asta e Cicatricea. O crăpătură. Burdușită cu feluri în care ar fi putut fi lucrurile, fără să fi fost vreodată. Eram la numai cîțiva kilometri distanță. În mare se căsca o prăpastie.

— Era neregulată, înclinîndu-se spre noi în așa fel încît orizontul părea că se apleacă. Și pentru că era neregulată, nu o tăietură curată, ci o crăpătură, trecînd mai aproape sau mai departe, alergînd în toate direcțiile, erau și locuri în care puteam să văd peste hău. Am văzut pereții despicăturii. Erau verticali. Oceanul era agitat și un curent puternic ne trăgea spre nord, deși vîntul bătea spre sud. Toate valurile treceau peste oraș, luîndu-l cu ele, iar cînd ajungeau la marginea Cicatricii dădeau de un perete. Apa cădea drept în jos, vertical, pe un perete neted ca sticla. Apă neagră, neținută de nimic. După aceea... Aer. Prăpastie. Și mult mai departe, la o sută sau două de kilometri, abia vizibil de cealaltă parte a hăului, se vedea peretele din față. În ceață din pricina distanței. Cealaltă parte a crăpăturii. Între cele două fețe, doar un hău din care ieșeau forțe. Scurgîndu-se din leziunea aceea nenorocită. Cicatricea.

— Nu-mi pot imagina cum se vedea din oraș. Probabil că se vedea. A început panica? Ați fost entuziasmați?

Firește, Amanții nu răspunseră.

— Am știut care era planul. Cînd ajungeam la șapte-opt kilometri de Cicatrice, urma să ne oprim. Și de acolo avea să plece un dirijabil, să vadă dacă poate traversa distanța scurtă pînă la Cicatrice. Iar eu eram observatorul. La orice semn de primejdie, trebuia să aprind rachetele de semnalizare, să scot steagurile și

să chem aeronava înapoi. Nu știu la ce primejdii v-ați gîndit voi că o să înfruntăm. Habar n-aveți. Nu cred că știați ce este Cicatricea. Ce credeați că o să se întîmple? Credeați că e plină de Fiare Posibile? Creaturi care ar fi putut evolua dar nu au făcut-o? Nici pomeneală de așa ceva. Dimensiunea. Mărimea chestiei aceleia. Te umilea cu totul. Orașul nu a încetinit.

Apoi tăcu, preț de cîteva secunde. Rostise ultima frază într-un fel hipnotic pe care-l folosise mult timp și Bellis avu nevoie de cîteva clipe să-și dea seama ce vrea să spună.

Inima îi tresări și începu să-i bată nebunește.

— Nu a încetinit, spuse Hedrigall. Avancul nu încetinea deloc. Avancul se grăbea. Eram la cincisprezece kilometri, apoi la opt, la șase, iar orașul nu se oprea și nu încetinea. Lumea se termina... Orizontul era la numai cîțiva kilometri distanță și se tot apropia, iar Armada accelera. Atunci am intrat în panică.

Vocea lui Hedrigall nu avea nici o emoție, de parcă ar fi secat.

— Am început să trag rachete, am încercat să vă avertizez de lucrul pe care îl știați deja. Probabil... probabil atunci a început panica. Nu știu; nu vedeam. Poate că erați cu toții hipnotizați, cu ochii sticloși și stupizi. Dar cred că nu. Cred că erați în panică, văzînd sfîrșitul lumii atît de aproape. N-ați băgat în seamă rachetele mele. Patru kilometri, trei. Am stat nemișcat mult timp. Înghețat. Vîntul sudic era puternic, așa că *Aroganța* cobora, ferindu-se de Cicatrice de parcă i-ar fi fost frică. Asta m-a trezit.

— Cine știe ce s-a întîmplat? Poate că voi ați aflat, înainte să muriți. Eu nu eram acolo. Poate a fost vina avancului. Poate că, după săptămîni de ascultare, s-a eliberat de impulsurile cu care l-ați alimentat. Poate că

vreo țepușă care ar fi trebuit să străpungă spre creierul lui s-a desprins și bestia s-a trezit, confuză și mînioasă, și a tras să se elibereze, tot înainte. Poate că mașinăria cu lapte de stîncă s-a stricat. Poate că a ieșit din Cicatrice vreo posibilitate, o posibilitate ca mașina să se strice. Cine știe ce s-a întîmplat. Cînd m-am uitat în jos am văzut flotile de vase desprinzîndu-se de marginea orașului și echipaje trăgînd frenetic la rame și ridicînd pînze să scape. Dar marea era mai puternică și le-am văzut pînzele umflîndu-se în toate direcțiile. Bărci de salvare, yachturi, schiffuri au început să ocolească orașul și să se îndrepte spre nord, deși se luptau să înainteze în cealaltă direcție. Curenții și valurile îi trăgeau de parcă ar fi fost flămînde. Au trecut doar cîteva minute înainte ca prima dintre ele să ajungă la Cicatrice. Am văzut jucăria aceea răsucindu-se pe margine și am văzut niște puncte, oamenii care săreau în mare, apoi vasul s-a aplecat și a căzut înăuntru. În hău. Era un cîrd de vase între oraș și Cicatrice, trase spre nord. Și dirijabile. Un cîrd, încercînd să se ridice în aer. Oamenii le îngreunau prea tare, încercînd să urce la bord, se agățau de frînghii să se ridice. Supraîncărcate, s-au ridicat peste marginea orașului și au căzut în mare, de unde curentul le-a luat și le-a rostogolit ca pe niște balene moarte, împrăștiind echipajele și aruncîndu-le spre Cicatrice.

— Armada a început să se rotească încet. Orizontul s-a aplecat peste oraș, în timp ce Armada se rotea în sensul acelor de ceasornic. Eram la mai puțin de un kilometru distanță și am înghețat. Am știut atunci ce aveam de făcut. Am alergat în cala *Aroganței* și m-am uitat prin hublouri. Mi-am luat foarcul, m-am sprijinit bine de ușile cargoului și am tras în frînghia care mă ținea ancorat. Era groasă cît un picior, prinsă de aerostat la zece metri de mine, legănîndu-se ca un șarpe. Aveam șase discuri. Pe trei dintre ele le-am trimis

departe de tot. Al patrulea a tăiat, dar nu de tot. Al cincilea s-a dus aiurea și m-am trezit că nu mai am decît o singură șansă. Cu toate că am țintit bine și mîinile nu mi-au tremurat, am ratat. Am știut atunci că sînt mort. Mi-am aruncat foarcul, cu degetele înțepenite, și m-am prins de tocul ușii. Nu mai puteam decît să mă uit. Simțeam vîntul trecînd prin uși și am privit frînghia despletindu-se prea încet ca să mai scap.

— Acoperișurile, țiglele, turnurile, aerostatele, flamurile, maimuțele înspăimîntate de ceva ce nu înțelegeau, cetățeni alergînd prostește dintr-un loc în altul de parcă mai putea scăpa cineva. Am privit toate astea prin telescop. Mă întreb ce se întîmpla sub apă. Mă întreb cum au reacționat homorii, oamenii-amfibie și John Bastardul. Poate că sînt încă în viață, cine știe? Poate că au reușit să se îndepărteze înot. Poate că au părăsit orașul cînd se apropia sfîrșitul.

— Platforma *Sorghum*, Parcul Croom, *Marele Răsăritean* și cu mine am fost primii care am ajuns la margine. Vîntul s-a schimbat pentru moment și *Aroganța* a alunecat peste hău și am privit în jos. Timpul s-a scurs foarte încet cînd Aroganța a trecut pe deasupra Cicatricii. Doar cîteva secunde, dar au durat mult timp.

— Am trecut de marginea mării și am privit în jos, peste genunchii care-mi atîrnau dincolo de nacelă, spre marginea apelor care cădeau vertiginos. Soarele cădea peste suprafața mării, filtrat și refractat de valuri, apoi străpungea prin peretele vertical. Vedeam pești mai mari decît mine ajungînd cu botul la margine, unde dădeau de aer, la cincizeci de metri de suprafață. Probabil că era o întreagă ecologie la marginea Cicatricii. Chiar și la trei-patru kilometri adîncime, unde presiunea e neîndurătoare, apa era luminată. Peretele de apă, culorile și straturile se întindeau pe kilometri

în jos. Perspectiva m-a paralizat. Apoi mîl. Puteam să-l văd: un strat gros de mîl negru la fundul mării. Apoi stîncă. Stîncă întinzîndu-se pe atîția kilometri, încît stratul de apă părea mic. Stîncă roșie, neagră și cenușie, despicată și netedă. Și mult mai jos, o lucire roșie care se mișca și ardea, arătîndu-se neclar în ceață. Magma. Rîuri de piatră topită, valuri geotermale. Apoi? Mai jos? Apoi vidul. Vocea lui Hedrigall era găunoasă și înfricoșată.

— Am văzut asta în cîteva secunde, continuă el, dar îmi amintesc fiecare strat, ca pe o sticlă cu straturi de nisip colorat. Ochiul era înfrînt. Era prea mult să vadă. Armada a făcut o pauză, s-a aplecat o clipă peste marginea abisului, apoi avanc-ul s-a opintit pentru ultima dată înainte.

Întîi l-am văzut prin apă. L-am văzut la șase kilometri mai jos, puțin mai sus de fundul mării. Am văzut o formă apărînd din adîncuri, nelămurită din pricina apei, apoi mai aproape, cu silueta vizibilă, pe măsură ce se apropia. Pînă ce, cu un zgomot cataclismic, a străpuns. A început să treacă prin prăpastia de apă. Doi kilometri de carne. Capul i-a trecut spărgînd apa, împrăștiind-o, aruncînd cascade de mii de metri, picături de apă de mărimea unor case căzînd și dezintegrîndu-se, prăbușindu-se în Cicatrice. Am văzut primul lanț, colosal, ieșind din apă și făcînd o tăietură de șase kilometri între avanc și oraș. Celelalte lanțuri îl urmară, lăsînd în peretele de apă tăieturi verticale, ca niște urme de gheare. Trupul avancului a continuat să treacă, indescriptibil, cu aripioare și înotătoare, țepi și cili, iar cînd a intrat bine în aer, gravitația a pus stăpînire pe el și l-a aplecat în jos. Lanțurile s-au încordat, marginile Armadei au ajuns la capătul hăului și au început să fie trase. Avancul a scos un muget care mi-a spart toate ferestrele.

Am văzut picioarele platformei *Sorghum* ieșind din apă și partea din față a districtelor Țiparului, Culcușului și Tribunalului a ajuns la capătul mării, a tremurat și a căzut.

— Sînt atît de multe nave în Armada. Vapoarele au ajuns la margine pe o parte și s-au rostogolit, lăsînd să cadă case și turnuri ca niște firimituri, o ploaie de zidărie și trupuri, sute de trupuri, dînd din mîini și din picioare, cuprinse de convulsii și căzînd kilometri întregi. Dincolo de toate straturile lumii. Nici măcar nu mă rugam. Nu mai aveam nici o voință. Nu puteam decît să mă uit. Podurile și ancorele s-au rupt. Traulerele se desprindeau unul de altul în cădere. Barjele și bărcile de salvare, remorcherele și corăbiile de luptă. Spărgîndu-se. Explodînd, cuprinse de focul din boilere și scuipînd cărbuni încinși. Nave de două sute de metri lungime și secole vechime se rostogoleau în hău. Botul *Marelui Răsăritean* a ajuns deasupra Cicatricii și a rămas suspendat în aer. Armada se revărsa peste buza oceanului și se împrăștia într-o constelație de părți, vii și moarte, printr-o avalanșă de cărămizi și de catarge. Nu auzeam nimic decît apa și mugetul avancului. O sută de metri din *Marele Răsăritean* stătea deasupra prăpastiei și de jur-împrejur navele mai mici tot cădeau. Brusc, a cedat sub greutate și am auzit un pocnet ca de os rupt, iar treimea posterioară a navei, de care eram ancorat, s-a rupt și s-a prăbușit în Cicatrice, trăgîndu-mă după ea, așa cum eram, agățat de o grindă. Vă întrebați cum o să muriți? Curajoși, țipînd, fără să vă dați seama? Ei bine, eu mi-am văzut moartea cu stupoare, cu gura deschisă ca un tîmpit, în timp ce fundul vaporului mă trăgea în jos. Marginea apei s-a ridicat deasupra mea și am plonjat dincolo de buza Cicatricii, sub suprafața mării.

— Preț de o clipă am putut să văd prin apă chilele navelor de deasupra mea, venind spre propria lor distrugere. Eu mă prăbușeam, iar restul *Marelui Răsăritean* și celelalte nave cădeau peste mine. O dată sau de două ori, pentru fracțiuni de secundă, am văzut dirijabile. Aeronave mici, oameni înhămați la baloane, care reușiseră să sară de pe punțile vaselor în cădere și fuseseră prinși în curent, luptîndu-se să-și ridice baloanele spre cer. Erau zdrobiți și uciși, unul după altul. Corpul cîte unei nave sau bucăți de zidărie îi loveau de sus. *Aroganța* cădea tot mai repede. Mi-am închis ochii și am încercat să mor. Apoi, la șase kilometri sub mine, avancul s-a mișcat. Era probabil în agonie, cu trupul explodînd și sîngerînd, chircindu-se după ce a ieșit din peretele de apă. Aproape un kilometru din trupul lui era în Cicatrice. Poate că a avut un spasm de durere. S-a azvîrlit afară, repezindu-se cu totul în Cicatrice, căzînd. A urlat din nou cînd tot trupul i-a ieșit afară și s-a aruncat mai repede decît l-ar fi tras gravitația. Lanțurile avancului s-au întins brusc și au tras și restul orașului peste margine. Partea din față a *Marelui Răsăritean* a fost și ea luată de val, iar Aroganța s-a smuls atît de brusc, încît frînghia cu care era ancorată s-a rupt.

— S-a rupt. Am făcut ochii mari cînd aerostatul s-a repezit în sus, trecînd de orașul care cădea și ieșind din umbra oceanului presărat cu metal și lemn rupt, mai sus de Cicatrice, spre cer. Am țîșnit din prăpastie și am luat-o în sus. Îmi țineam brațele încordate ca să nu cad. Aveam să trăiesc. Sub mine, ultimele nave ale Armadei alunecau în Cicatrice. Piața Fînului cu o ploaie de vase mici. *Uroc*, *Therianthropus*, azilul, corăbiile putrede din cartierul bîntuit — toate dispăreau. Ridicîndu-se de bot în sus, aruncînd șuvoaie de apă, apoi prăbușindu-se, pînă ce suprafața Oceanului Ascuns a rămas netulburată. Cînd m-am ridicat destul de mult, m-am uitat direct în Cicatrice și am văzut o interferență, o ceață

ca un nor de praf întinzîndu-se mult sub avancul care se răsucea în aer înfășurîndu-se în treizeci de kilometri de lanțuri, zbătîndu-se patetic, încercînd să înoate în căderea aceea nesfîrșită... Chiar și el părea mic și lipsit de importanță. Pînă la urmă m-am prăbușit pe spate, epuizat și uluit că mai eram în viață, iar cînd m-am uitat în jos n-am mai văzut nimic.

Vocea lui Hedrigall se stingea. Vorbi din nou după cîteva secunde de tăcere.

— Am urcat mai mult decît niciodată. Destul de sus ca să văd Cicatricea întreagă. O crăpătură, atîta tot. O spărtură în lume. Nu știu dacă a mai scăpat vreun aeronaut. Dar am urcat la mai mult de un kilometru și nu am văzut nimic. La înălțimea aceea vîntul era puternic și m-a suflat spre sud ore întregi. M-a îndepărtat de locul acela ucigaș unde toți curenții duc spre Cicatrice. *Aroganța* pierdea aer. Sfîșiată și arsă de resturi. Mă prăbușeam. Mi-am construit un soi de acoperămînt din dirijabil, l-am legat de lemnul cabinei. Mi-am făcut o plută, știind ce mă așteaptă. Am așteptat lîngă ușile hangarului pînă ce am ajuns destul de jos și am aruncat pluta, apoi am sărit după ea.

Abia atunci, în sfîrșit, chircit pe pluta mea, mi-am permis să-mi amintesc ce am văzut.

— Am stat singur cu amintirile acelea timp de două zile. Am crezut că o să mor. Mi-a trecut prin minte că poate o să supraviețuiesc destul de mult ca să fiu purtat de curenți pînă dincolo de Oceanul Ascuns, unde așteaptă celelalte vase. Dar nu sînt prost. Știam că nu am nici o șansă. Apoi... asta.

Pentru prima oară de cînd începuse să povestească, Hedrigall părea că cedează psihic din nou.

— Ce-i asta? Ce-i asta?

Isteria din glasul lui se simți și mai tare.

— Am crezut că mor. Am crezut că sînteți visul unui muribund. *V-am văzut murind...*, șopti el. V-am văzut murind. Ce sînteți voi? Ce oraș e ăsta? Ce mi se întîmplă?

Hedrigal deveni atunci periculos, strigă, cuprins de febră și îngrozit. Amanții încercară să-l potolească, dar trecu ceva timp pînă manifestările i se domoliră și căzu într-un somn adînc.

Urmă o lungă tăcere și Bellis își reveni încet la realitate pe măsură ce efectul poveștii lui Hedrigall se disipă. Pielea îi era cuprinsă de fiori; tremura de încordare. Se simțea amețită și uluită de povestire.

Ce s-a întîmplat? șopti Amantul cu răceală.

— Cicatricea, șopti Tanner către Bellis. Știu ce e. La apropierea asta de Cicatrice, sîntem sub efectul *scurgerilor*. Și Hedrigall cel de sus...

Făcu o pauză și clătină din cap, cu expresie răvășită de surpriză. Bellis știa ce voia să spună.

— Acela nu e Hedrigall cel adevărat, spuse Tanner, nu cel faptic, nu unul de... aici. Hedrigall al nostru a fugit. Hedrigall cel de aici e scurs... din altă posibilitate. E dintr-una în care a rămas și în care am călătorit ceva mai repede, în care am ajuns la Cicatrice mai devreme. El e din ceea ce s-a întîmplat... ceea ce se *va* întîmpla.

— O, sfinte, sfinte GurăMultă, drace.

Deasupra lor, Amanții și Uther Doul se certau. Cineva — Bellis nu auzi cine — spuse ceva asemănător lui Tanner. Amanta reacționă violent.

— Rahat! scuipă ea. Rahatul dracului! Nu-i așa, nu asta se întîmplă. Din toată marea, crezi că am dat *din întîmplare* peste el, chiar dacă s-a scurs afară? E o înscenare. E Hedrigall cel adevărat. E Hedrigall *al nostru* care *n-a fugit niciodată*. E o înscenare să ne facă să ne întoarcem. Nu e o scurgere a Cicatricii.

Era furioasă. Nu mai lăsă pe nimeni să vorbească. Se răsti la Uther Doul și chiar și la Amant, spre surprinderea lui Bellis; el o ruga să se calmeze, să *gîndească*... Atît de aproape de țelul călătoriei ei, Amanta se simțea amenințată și tuna și fulgera.

— Să vă spun eu ceva, spuse ea. Asta e un rahat și o să-l ținem încuiat pe nenorocitul ăsta pînă o să ne zică adevărul. O să spunem că se reface; o să așteptăm; o să aflăm ce s-a petrecut de adevăratelea. N-o să acceptăm *rahatul* ăsta pe care ni l-a servit.

— E *nebună*? șuieră Tanner Sack spre Bellis. Ce tot vorbește?

— E o mișcare gîndită să creeze panică, continuă Amanta. E un plan care să strice totul. E în cîrdășie cu cine știe cine și nu-l putem lăsa să cîștige. Uther, du-l de aici. Informează paznicii — și alege-i bine; alege-i pe cei de care ești sigur. Informează-i despre minciunile pe care s-ar putea să le strige. O să oprim prostia asta aici, spuse ea cu asprime. No să-l lăsăm pe rahatul ăsta pervers să reușească. Afacerea asta se oprește aici. Îngropăm povestea acum, aici, și continuăm. De acord?

Poate că Amantul și Uther Doul încuviințaseră din cap. Bellis nu auzea nimic. Își întorsese fața către Tanner la acele ultime cuvinte. Îl privise cum își ascultă conducătoarea — căreia i se dedicase la modul absolut, căreia i se declarase loial pînă în pînzele albe — anunțîndu-și planul de a dezinforma întregul oraș. Să păstreze secretul a ceea ce auzise. Și să continue drumul spre Cicatrice.

Bellis urmări cum o umbră rece, moartă și înspăimîntată se așază pe chipul lui Tanner. Mușchii maxilarului i se încordară și Bellis știu că se gîndea la Șekel.

Își amintea oare de zilele în care spusese că aventura aceea era o binecuvîntare? Bellis nu știa. Dar Ceva se coagulă în mintea lui Tanner și o privi cu ochi de ucigaș.

— *N-o să ascundă nimic,* îi șuieră el.

Capitolul Patruzeci și șapte

Tanner Sack era un om cunoscut. El era cel care se luptase cu un pește cuirasat ca să salveze un muribund. Se Refăcuse singur ca pe un fel de om-amfibie, ca să trăiască mai bine în Armada. Își pierduse băiatul.

Tanner era cunoscut și respectat.

Pe Tanner îl ascultai și îl credeai.

Bellis nu putea spune nimic nimănui. Gura ei era tare și rece ca piatra.

Avea nevoie de alții care să-i transmită cuvintele.

Toată lumea îl cunoștea pe Tanner Sack.

Dacă Bellis ar fi încercat să spună ce auzise în ascunzătoarea aceea, dacă ar fi încercat să dezvăluie secretele pe care le ascultase, nu ar fi fost crezută. Nu ar fi fost ascultată. Dar ea mai adusese acolo pe cineva, cineva care putea să vorbească pentru ea și să spună povestea.

Nu se putea abține să nu clatine din cap. Să nu zîmbească rece. *Doamne, am reușit*, gîndi ea, aplecîndu-și fruntea. Se simțea încurcată în țițele cauzei, efectului, efortului și interacțiunii. Simțea că lucrurile se clarifică, forțînd-o să se afle în locul acela, în momentul acela, să facă lucrul acela.

Doamne, am reușit.

Începu aproape imediat ce ea și Tanner urcară de pe punțile inferioare.

Bellis clipi și privi împrejur la steaguri, la valuri, la poduri și turnuri, încă solide și cimentate. Era bîntuită de povestea lui Hedrigall. Văzuse orașul sfărîmîndu-se cu atîta limpezime încît se simți de-a dreptul ușurată să-l regăsească din nou solid.

Tanner începu. Amanții se aflau încă dedesubt, încă organizîndu-se, încercînd să-l ascundă pe Hedrigall. În timp ce ei își făceau treaba în secret, Tanner începu.

Îi căută mai întîi pe cei pe care îi cunoștea bine. Vorbi repede și aprins. Printre primii o găsi pe Angevina și o amestecă atent în grupul de docheri cu care vorbea, care nu o cunoșteau.

Pasiunea lui era reală. Nu avea nevoie de oratorie.

Bellis îl urmări cum se mișcă prin mulțimea ce se foia încă pe punțile *Marelui Răsăritean*, discutînd pe un ton mînios despre ceea ce auzise, despre ceea ce văzuse Hedrigall — cum și de ce se întorsese. Mai erau încă un mare număr de pirați pe nava uriașă și Tanner vorbi cu toți.

Tremura de furie. Bellis îl urmă pe un drum neregulat și discret. Îl privi și fu impresionată de fervoarea lui. Văzu reacția de uimire care se răspîndea ca o boală prin mulțime. Privi neîncrederea devenind rapid încredere și mînie și spaimă.

Tanner insistă că aveau dreptul să cunoască adevărul și o nesiguranță o cuprinse pe Bellis.

Nu știa care era adevărul; nu știa ce să creadă. Nu știa ce zace în spatele poveștii extraordinare a lui Hedrigall. Erau mai multe posibilități. Dar nu conta. Refuza să se gîndească la asta acum. Fusese adusă în locul acela și avea să facă tot ce era necesar ca să sfîrșească această situație.

Bellis îi urmări pe cei cu care vorbise Tanner cum povesteau altora, apoi altora, pînă ce deveni imposibil să mai urmărească felul în care se împrăștia. Știrea căpătase propria-i dinamică. Foarte curînd, cei care povesteau felul în care Hedrigall scăpase din Cicatrice nu mai puteau spune de unde știau.

Amanții spuseseră în mare parte adevărul despre Cicatrice, așa cum înțelegeau ei, într-o formă populară. Erau puțini cei care nu știau că se revărsau din ea posibilități, că asta era sursa puterii ei. Cîțiva văzuseră pornită sabia lui Uther Doul: știau ce efect are exploatarea probabilităților. Și aici, atît de adînc în Oceanul Ascuns, atît de aproape de Cicatrice, cu toate scurgerile

ei, cu probabilitățile curgînd din ea ca o plasmă, nu era greu de crezut că Hedrigall — *acest* Hedrigall, care-și vărsa furia pe undeva prin punțile inferioare ale vaporului — spunea adevărul.

Și în vreme ce adevăratul lor Hedrigall ar fi putut fi la mii de kilometri distanță, unde fugise de săptămîni de zile, plutind peste ocean sau prăbușit sau supraviețuind ca un pusnic pe un tărîm străin sau înecat în mare, armadorienii acceptară că Hedrigall cel cules din apă era o variantă. Un refugiat dintr-un Bas-Lag îngrozitor în care Armada pierise.

— Cu două zile în urmă, auzi Bellis o femeie spunînd înspăimîntată. Noi toți, sîntem morți de două zile.

Era un avertisment. Nimeni nu putea trece asta cu vederea.

Pînă ce soarele coborîse pe cer, povestea își întinsese degetele, pătrunzînd în toate districtele. Prezența ei umplea atmosfera.

Hedrigall era ascuns și Amanții făcuseră o greșeală prostească stînd dedesubt, încercînd să găsească un plan. Trecînd peste ei, Tanner dăduse drumul la veste și alerga de pe un vas pe altul să o răspîndească.

Pe *Marele Răsăritean*, Bellis aștepta, amintindu-și povestea lui Hedrigall — gîndindu-se atît de intens la ea încît îi umplea mintea, făcînd-o să revadă îngrozitoarea distrugere. Încerca să nu evalueze ceea ce auzise. Era o poveste, una uimitoare și spusă cu talent. Atît era important.

Îi privi pe armadorieni trecînd pe lîngă ea, dezbătînd și conversînd încruntați. Își făceau planuri, se produceau mișcări. Ceva se întîmpla.

Timpul se mișca repede. Soarele era aproape la asfințit. Prin tot districtul Țiparului, atelierele se închideau, lucrătorii se adunau, îndreptîndu-se spre *Marele Răsăritean*.

La ora șase, ieșiră Amanții. Simțiseră că se întîmpla ceva, că districtul și orașul sînt într-un fel de criză.

Ieșiră la lumină, urmați de Uther Doul, cu expresii dure și nervoase. Bellis îi văzu clipind șocați la vederea rîndurilor de cetățeni de dinaintea lor. Mulțimea se adunase ca o armată improvizată: hotchi și cactuși, alături de oameni, chiar și llorgiss.

Deasupra lor, tresărind din pricina nervilor care mureau în lumină, se afla Brucolacul. Iar în fruntea lor, puțin mai în față, cu bărbia împinsă înainte, înfruntîndu-i pe Amanți, se afla Tanner Sack.

Amanții aruncară o privire peste mulțime și Bellis avu impresia că toată lumea tresări. Ea îi privi, apoi nu-i mai băgă în seamă, uitîndu-se dincolo de ei la mercenar. Uther Doul nu se uită la ea.

— Am vorbit cu Hedrigall, începu Amanta, fără nici o urmă de anxietate în voce.

Uimitor, Tanner Sack o întrerupse.

— Scutește-ne, spuse el.

De jur împrejur, oamenii se uitară unul la altul, surprinși de forța vocii lui.

Amanții se holbară la el, făcînd ochii mari, dar cu expresia neschimbată pe figură.

— Destule minciuni, spuse Tanner. Știm adevărul. Știm de unde este Hedrigall — această variantă de Hedrigall, cel pe care l-ați închis, l-ați ascuns de noi. Știm de unde vine el.

Făcu un pas înainte și mulțimea înaintă cu el, hotărîtă.

— Jaddock, strigă Tanner. Croscall, Guddrunn, mergeți și-l găsiți pe Hedrigall. E pe undeva pe dedesubt. Aduceți-l aici.

Un grup de cactuși înaintară nervoși spre Amanți și spre Uther Doul, spre ușa din spatele lor.

— *Opriți-vă!* strigă Amantul.

Cactușii se opriră și-l priviră pe Tanner. El înaintă și mulțimea îl urmă. Prinzînd curaj, cactușii își continuară drumul.

— Doul..., spuse Amanta, cu voce amenințătoare.

Toată lumea se opri pe loc.

Uther Doul păși în față, între Amanți și armadorienii care înaintau.

După o secundă, Tanner ajunse în fața lui.

— Pe toți, Uther Doul? spuse el, destul de tare ca să fie auzit de toată lumea. Vrei să ne ucizi pe toți? Crezi că o poți face? Pentru că o să-l aducem aici pe Hedrigall, iar dacă îi amenințți — arătă el spre cactuși — toți ceilalți îi vor însoți și va trebui să ne amenințți pe toți. La naiba, poate chiar poți să o faci. Dar dacă o faci... atunci ce? Pe cine o să mai conducă șefii tăi?

Erau sute de armadorieni în spatele lui, care încuviințară cu o înclinare din cap, iar unii cu strigăte.

Uther Doul se uită de la Tanner la mulțimea din spatele lui, apoi din nou la Tanner. Apoi se lăsă înfrînt, ezită și întoarse capul. Cuprins de nesiguranță, se întoarse, își privi șefii. Umerii i se ridicară și aplecă fruntea ca și cum ar fi întrebat: *Are dreptate, ce vrei să fac, să-i omor pe toți?*

Cînd se întoarse în felul acesta, cînd arătă îndoială, Tanner cîștigă. Făcu din nou un gest cu mîna și cactușii trecură de Doul și de Amanți, intrînd pe coridor, pornind după Hedrigall, neliniștiți dar nu speriați, știind că sînt în siguranță.

Amanții nici măcar nu se uitară la ei. Își fixaseră privirile asupra lui Tanner Sack.

— Ce mai vreți? spuse Tanner cu glas aspru. Vi s-a arătat ce ni se va întîmpla. Sînteți atît de înnebuniți de asta, atît de obsedați, încît să nu băgați în seamă? Voi încă vreți să mergem înainte. Și aveați de gînd să păstrați secretul. Voiați să ne mințiți, să ne lăsați să ne aruncăm, muți și idioți ca nenorocitul de avanc, în prăpastie. *Ajunge.* Asta se oprește aici. Nu ne veți duce mai departe. Ne întoarcem.

— La dracu'!

Amanta împunse cu degetul spre Tanner, țintuindu-l cu privirea. Scuipă pe punte în fața lui.

— Laș nenorocit! *Prostule*! Chiar crezi că povestea pe care a spus-o e adevărată? *Gîndește-te*, la naiba! Așa crezi că e Cicatricea? Și crezi că din tot oceanul, din toată *enormitatea asta de Ocean Ascuns*, am dat peste el din pură întîmplare? Chiar crezi că e o *coincidență* că Hedrigall al nostru a fugit și ne-am întîlnit cu un *altul*, din alt loc, cu povești care să ne sperie? *E aceeași persoană!* Asta a fost planul de la început. Chiar nu vezi? Am crezut că ne-a părăsit, dar nu a făcut-o. Unde să fi plecat? A desprins *Aroganța* și s-a ascuns undeva. Și acum, cînd ne-am apropiat atît de mult de cel mai uimitor loc din lume, a venit să ne sperie. De ce? Pentru că e un laș, ca și tine, ca voi toți. Asta a fost planul lui. Nici măcar nu a avut curajul să fugă acoperit de rușine. A așteptat să vă ia pe toți cu el.

Unii erau gata să accepte explicația asta. Chiar și așa mînioasă, tot era în stare să puncteze.

Dar Tanner nu-i dădu satisfacție.

— Aveai de gînd să nu ne spui, făcu el. Aveai de gînd să ne minți. Am venit atît de departe cu tine și tu aveai de gînd să ne minți. Pentru că ești atît de orbită de lăcomie, încît nu puteai risca să te refuzăm. Nu știi nimic despre Cicatrice, strigă el. *Nimic*. Nu-mi vorbi mie de coincidențe; nu-mi vorbi despre lucruri incredibile — poate că așa este. Nu ai de unde să știi. Nu știm decît că unul din cei mai buni dintre noi se află în pușcăria ta pentru că a vrut să ne avertizeze că vom muri în Cicatrice. Și eu îl cred. Și cu asta gata. *Noi* hotărîm ce se întîmplă de acum înainte. Preluăm comanda. Ne întoarcem; ne îndreptăm spre casă. Ordinele tale de a continua... *să le ia naiba*. Nu ne poți băga pe toți în pușcărie, nu ne poți ucide pe toți.

La aceste cuvinte, în mulțime se stîrniră urale și oamenii începură să scandeze *Sack Sack Sack*.

Bellis nu luă în seamă explozia de exaltare. Se întîmpla ceva extraordinar, ceva aproape de neauzit sub zgomotul de fond al mulțimii.

În spatele lui Uther Doul, Amantul privise și ascultase cu o teribilă nesiguranță în ochi. Întinse mîna, o atinse pe Amantă și o întoarse spre el, apoi îi șopti ceva urgent, ceva care o făcu să reacționeze cu mirare și furie.

Amanții se certau.

Cînd își dădură seama ce se petrecea, peste adunare se lăsă tăcerea. Bellis își ținu răsuflarea. Era profund șocată. De faptul că-și șopteau, roșii la față, cu cicatricile albe de mînie, cu voci șuierate, cu vorbe scurte, din ce în ce mai tare pînă cînd începură să țipe, ignorîndu-i pe cei din jurul lor, care îi priveau cu o expresie prostită de uimire.

— ... *are dreptate*, îl auzi strigînd Bellis pe Amant. Are dreptate. Nu știm.

— Ce nu știm? strigă Amanta în replică, răvășită și înfuriată. Ce nu știm?

Pe deasupra, un stol de păsări speriate traversă cerul, așezîndu-se undeva mai încolo. Armada scîrțiia. Liniștea se prelungi. Tanner Sack și răzvrătiții erau înghețați. Priveau cearta dintre Amanți cu un soi de evlavie potrivit unui eveniment geologic.

Privind în urma păsărilor, ochii lui Bellis căzură peste silueta răvășită a Brucolacului și rămaseră ațintiți acolo, deși vampirul o dezgusta. Colvulsiile i se potoleau, trupul i se relaxa. Deschise ochii albi și orbi în lumina zilei și întoarse încet capul.

Asculta. Bellis era sigură.

Amanții ignorau totul în afara lor. Uther Doul se dădu în tăcere la o parte, ca și cum ar fi permis adunării să vadă mai bine.

Nu se mai auzea nici un alt sunet.

— Nu știm, spuse din nou Amantul.

Bellis simți un arc elictric între ochii Amanților.

— Nu știm ce ne așteaptă. Ar putea să aibă dreptate. Putem fi siguri? Putem risca?

— O, la naiba..., răspunse Amanta cu un oftat puternic.

Se uită la iubitul ei cu o teribilă dezamăgire, ca la o pierdere.

— Să te ia dracu'.

Din nou se lăsă tăcerea, șocul mulțimii era palpabil. Amanții se uitau țintă unul la altul.

— Nu-i putem forța, spuse Amantul în sfîrșit, cu vocea tremurîndu-i violent. Nu putem conduce fără acceptul majorității. Nu sîntem în război. Nu-l putem pune pe Doul să-i bată.

— Nu te răzgîndi acum, spuse Amanta cu glas tremurat. Mă lași baltă. După toate cîte le-am făcut. După ce te-am făcut ceea ce ești. După ce ne-am făcut împreună. Nu mă respinge...

Amantul privi împrejur, la chipurile celor ce-i înconjurau. Îl cuprinse o panică vizibilă. Întinse mîinile.

— Să intrăm.

Amanta era rigidă, cu cicatricile lucind. Era încordată, încercînd să-și păstreze controlul. Dădu din cap spre el, mînioasă.

— Cine sîntem noi să ne pese cine ne aude? Ce-i asta? Ce ți s-a întîmplat? Ești la fel de prost ca ăștia? Ți se pare că minciuna aia gogonată are vreo urmă de adevăr? Crezi? Îl crezi pe nenorocitul acela de fugar?

— Mai sîntem o singură ființă? îi țipă Amantul. Sau nu? Asta e singura întrebare aici!

Își pierdea controlul. Bellis privi cum legătura dintre ei, ca un cordon ombilical, se usca și se rupea. Nesigur, furios, terorizat brusc, singur pentru prima oară după mulți ani, Amantul încerca să spună mai multe.

— Nu putem face asta; nu putem. Ai să pierzi *totul*...

Amanta îl privi cu o expresie rece ca moartea.

— Am avut o impresie mai bună despre tine, spuse ea încet. Am crezut că o să mă împlinești. Și așa ai fost pînă acum, spuse Amanta pe un ton atît de patetic încît Bellis își întoarse privirea rușinată.

Îl aduseră pe Hedrigall din cală, agățat de umerii cactușilor care coborîseră după el. Mulțimea îl întîmpină cu bucurie.

Toată lumea îi punea întrebări la care el nu putea răspunde. Lumea dansa, striga și îi scanda numele în timp ce el se holba la ei, dezorientat din pricina frcii. Cactușii, nederanjați de ghimpii lui, îl luară și-l ridicară pe umeri, unde se clătină și se holbă de jur-împrejur.

— Înapoi! strigă Tanner Sack. Duceți orașul înapoi! Luați-l pe Amant. Luați pe cineva care se pricepe. Aduceți echipaje la frîie. Să trimitem un semnal avancului; ne *întoarcem*.

Adunarea îi căută din priviri pe Amanți să-i întrebe cum să facă, dar Amanții dispăruseră.

În timpul carnavalului stîrnit de venirea lui Hedrigall, Amanta se întorsese și se îndreptase țanțoșă spre cabina ei, urmată de Amant.

Iar Bellis Coldwine, supraveghindu-i cu grijă, îi urmări de la mică distanță, pregătindu-se să ia o altă cale, în încercarea finală de a înțelege ce făcuse și ce i se făcuse.

Cînd păși pe coridor, auzi un alt schimb de cuvinte.

— Eu conduc aici, îl auzi ea spunînd pe Amant, cu voce groasă și atentă. Eu conduc locul ăsta; noi conducem. Asta facem noi; asta *sîntem*, la naiba... Nu-mi face asta. Ai să ne faci să pierdem totul.

Amanta se întoarse spre el, iar Bellis se trezi descoperită. Dar Amanta o privi numai o clipă, apoi își întoarse chipul plin de cicatrici, fără să-i pese. Nu se sinchisea dacă era auzită.

— Tu... spuse ea, atingînd fața Amantului.

Clătină din cap și, cînd vorbi din nou, o făcu hotărîtă și cu mare tristețe.

— Tu ai dreptate. Nu mai conducem locul ăsta. Nu de asta am venit eu aici. N-am să te rog să vii cu mine.

Pentru o clipă, aproape că izbucni în plîns.

— Mi te-ai furat de la mine.

Se întoarse și plecă, urmată de Amantul care o ruga, o implora să îl asculte, să fie rațională, să înțeleagă.

Bellis auzise destul. Rămase singură mult timp printre heliotipii lipsite de înțeles înainte de a se întoarce la sărbătoarea de afară, unde Tanner încerca să dea ordine, încerca să întoarcă orașul din drum.

Găști gălăgioase, entuziasmate de ceea ce făceau, întoarseră roțile care trăgeau de frîiele avancului. Și încet, pe o distanță de kilometri, avancul își întoarse botul ascultător, iar traiectoria orașului începu să descrie un arc de cerc. Armada se întorcea.

Era o curbă foarte largă, luînd aproape întreaga zi pentru a o completa. Iar în timpul cît orașul schimba direcția, birocrații-pirați ai Țiparului alergau frenetici prin district, încercînd să descopere cine era acum la cîrmă.

Adevărul îi îngrozi: în orele acelea de anarhie, nimeni nu dădea ordine. Nu exista nici o ierarhie, nici o ordine, doar un soi de democrație ad-hoc condusă după nevoie de armadorieni. Birocrații nu puteau accepta asta și îi văzură ca lideri pe Tanner Sack și Hedrigall. Dar cei doi nu erau decît participanți, nimic mai mult: unul entuziast, celălalt uluit, tîrît pe umerii altora ca o mascotă.

Așa se termină totul?

Bellis e pierdută în senzații. Trăirile îi consumă puterile. Este noapte acum, iar ea aleargă cu o mulțime de cetățeni cu zîmbetul pe buze de-a lungul granței cu districtul Jhour, pentru a privi echipele care se întorceau de pe vasele de comandă a frîului. Își dădu seama că și ea zîmbea. Nu mai știa cînd începuse.

S-a terminat?

Așa se termină totul?

Autoritatea, care controla Țiparul și cuprinsese întreaga Armada cu voința sa, dispăruse. Fusese atît de puternică, atît de mult timp, iar acum se topea cu o

repeziciune și un calm care o uluia pe Bellis. *Unde au dispărut toți?* se întrebă ea. Conducătorii dispăruseră, și o dată cu ei și infrastructura de legi și de administrație, străjerii și autoritatea lor.

Conducătorii altor districte fuseseră destul de înțelepți să rămînă tăcuți și ascunși. Nu ar fi mers să preia ei controlul acestei mulțimi furioase și euforice. Nu erau atît de proști. Așteptau.

Toate temerile și resentimentele și nesiguranța, tot ce se adunase în cetățeni de săptămîni și luni de zile, ceea ce adunaseră de fiecare dată cînd avuseseră îndoieli și nu spuseseră nimic; asta era puterea care îi mișca. Asta întreținea revolta. Povestea extrordinară, improbabilă a lui Hedrigall declanșase totul, îi eliberase, le dăduse siguranța de care aveau nevoie.

Întoarseră orașul.

Bellis nu vedea nici un semn că ar fi început jafurile, nici o violență, nu auzea nici un foc de armă. Toată lumea avea o singură problemă. Să nu moară, să scape cu viață din această mare înfiorătoare. Avancul era încă rănit, dar înainta, iar Bellis, care putea să vadă stelele, știa că fiara se îndreaptă înapoi spre Oceanul Agitat.

Asta-și dorise. Fiecare kilometru care o îndepărtase de Noul Crobuzon fusese o înfrîngere. Încercase totul ca să întoarcă din drum orașul, să se întoarcă acasă; acum, brusc și pe neașteptate, reușise.

Cum s-a întîmplat? își spune ea, simțind că ar trebui să fie mîndră, triumfătoare, și nu doar o spectatoare uimită și fericită.

Știe de ce e tulburată. Are întrebări și resentimente. Își amintește de privirea lui Uther Doul. *Am fost din nou folosită*, gîndește ea și se mîră. *Din nou.*

Fusese prinsă într-un lanț complicat de manipulare. Nu se mai putea descîlci. Nu era momentul.

Rachetele de semnalizare, cele pe care le foloseau piloții de pe vasele de control, se transformaseră într-un

vulgar foc de artificii. Era o sărbătoare a sfidării — nu mai avem nevoie de ele, spuneau răzvrătiții.

Lumea era încă afară, sărbătorind frenetic, cînd cerul porni să se lumineze spre răsărit.

Bellis stătea pe *Marele Răsăritean*, aproape de intrarea în coridorul prin care se ajungea la apartamenul Amanților. Aștepta de ceva timp. Își aminti ceea ce spusese Amanta: *N-am să-ți cer să mă urmezi.* Ceva se încheia și Bellis voia să fie martoră la eveniment.

Mai erau și alții pe punte, obosiți și beți, cîntînd și privind marea, dar care tăcură atunci cînd Amanta apăru cu Uther Doul alături. Preț de o clipă, cei prezenți își amintiră de furia lor și de ceea ce s-ar fi putut întîmpla, dar starea trecu repede.

Amanta ducea niște pachete burdușite. Nu se uita la nimeni decît la Doul. Bellis observă că într-unul dintre pachete se găsea posibiladianul, instrumentul muzical ciudat al lui Doul.

— Asta e tot? spuse Amanta, iar Doul încuviință.

— Tot ce am strîns, spuse el, în afară de sabia mea.

Înfățișarea Amantei era aspră. Calmă și hotărîtă.

— E pregătită barca? spuse ea și Doul dădu din cap.

Păsiră împreună, neatinși, priviți de toți piratii, spre sabordul *Marelui Răsăritean*, spre străzile care se strecurau peste aglomerarea de vase, țintind spre Portul Basilio.

Bellis continua să privească înapoi spre ușă. Îl aștepta pe Amant să apară, să o cheme înapoi sau să fugă spre Amantă, să-i spună că vrea să o urmeze, că nimic nu putea să-i despartă, dar nu se întîmplă nimic.

Nu fuseseră niciodată o singură ființă. Nu făcuseră niciodată același lucru. Poate că numai din întîmplare călătoriseră atît de mult împreună.

La marginea *Marelui Răsăritean*, Amanta îl opri pe Uther Doul și se întoarse să arunce o ultimă privire navei. Soarele încă nu se ridicase, dar cerul era luminat, iar Bellis îi vedea limpede chipul.

O nouă tăietură îi trecea peste față, peste obrazul drept de la frunte pînă la maxilar. Tăietura lucea ca și cum ar fost dată cu lac. Era profundă și de un roșu întunecat, trecînd peste alte cicatrici mai vechi de parcă ar fi vrut să le renege.

Bellis nu mai auzi niciodată povești despre această ultimă călătorie, ceea ce o mira. În zilele și săptămînile care urmară, cînd toată lumea vorbea despre noaptea revoltei, nu auzi nici măcar o dată despre Amantă și Uther Doul care traversaseră orașul obosit și beat din pricina răzvrătirii sale.

Însă putea să-și imagineze. Îi vedea înaintînd liniștiți, Amanta tristă și gînditoare, privind împrejur, memorînd detaliile orașului pe care îl condusese atît de mult timp. Aranjîndu-și boccelele, simțind greutatea tuturor acelor cărți savante care tratau metode de exploatare a posibilităților și greutatea tuturor mașinăriilor pe care i le dăduse Doul.

Cu Doul alături, pregătit să scoată sabia pentru a o proteja în timpul ultimelor minute pe care le mai petrecea în Aramada. Era oare necesar? Avea el nevoie să intervină? Bellis nu auzi povești despre armadorieni uciși.

Și era Amanta singură cu adevărat?

Părea greu de crezut că după atîția ani nu avea pe nimeni gata să o urmeze. Logica ei narativă nu reprezenta mercantilismul brutal care mîna Armada, dar era oare atît de străină tuturor cetățenilor? Nu ar fi putut controla o navă, nici măcar una mică, de una singură. Bellis își imagina mai ușor că, în trecerea ei prin oraș, atrăsese pe cei care se ascundeau, care o simțiseră și o urmaseră. Necunoscuți de vecini, mînați de alte motivații, formaseră un grup în spatele Amantei și al lui Uther Doul, mergînd în același ritm, cu bagaje și gata să părăsească orașul.

Romantici, povestitori, nepotriviți, sinucigași și nebuni. Bellis și-i imagina umblînd în urma Amantei.

Nu putea să nu se gîndească la echipa care se alăturase Amantei în trecerea ei printre depozitele părăsite ale docurilor. Și-i imagina urcînd pe puntea vasului alături de Amantă, ajutînd-o să pornească motoarele și îndepărtîndu-se, luîndu-și adio.

Dar Bellis nu avea de unde să știe toate astea. Amanta poate că plecase singură.

Bellis nu știa decît că, după aproape o oră, cu soarele încă abia răsărind și împrăștiind o lumină groasă, o pînză trecu netulburată prin intrarea îngustă a Portului Basilio și plecase pe mare. Puntea era echipată cu macarale mici, mecanisme și mașinării de tot felul al căror scop era complet necunoscut lui Bellis. Vasul părea bine echipat și curat.

Bellis nu-l vedea limpede. Privea peste conturul neregulat al acoperișurilor Armadei, peste pantele cenușii și roșii, peste țigle, beton și oțel. Abia dacă putea urmări înaintarea vasului prin dimineața uleioasă, trecerea lui pe lîngă alte vase legate cu grijă la docuri, ieșirea din carnea orașului. Vedea fumul luat de curenții puternici ai Oceanului Ascuns.

La mică distanță de Bellis, Amantul privea și el.

Ochii lui erau atît de roșii de plîns, încît părea că se frecase cu nisip. Firește, obrazul lui purta doar vechile cicatrici.

Vasul înainta cu viteză constantă, așa cum nu mai văzuse Bellis în Oceanul Ascuns. Fără să facă paradă, fără focuri de armă sau artificii, se îndreptă spre nord, perpendicular pe oraș, intrînd în siajul Armadei și țintind spre orizont, spre Cicatrice.

Mult timp după aceea, după ce vasul dispăru din raza vizuală, Uther Doul se întoarse singur pe *Marele Răsăritean.*

Doul se opri sub catargul de care era crucificat Brucolacul ce începuse să geamă din pricina răsăritului.

— Dați-l jos, spuse autoritar Uther Doul unui grup din apropiere. Ei ridicară privirea, dar nu se împotriviră.

— Dați-l jos și duceți-l acasă.

Și în dimineața aceea extraordinară, în timp ce orașul își căuta noi conducători și nimeni nu știa ce era permis sau normal sau acceptabil sau drept, ordinul mărinimos al lui Uther Doul fu ascultat.

Amanta nu mai este, își spuse brusc Bellis. Privea spre marginea orizontului, acolo unde dispăruse vasul. Se gîndi la cearta Amanților și la noua rană — o cicatrice proaspătă peste fața Amantei, refăcînd-o și separînd-o. *Nu mai ești Amanta.*

Bellis încercă să și-o imagineze la cîrma vasului, îndreptîndu-se spre cel mai extraordinar loc din lume. Bellis încercă să se gîndească la ea în noua ipostază, să-și limpezească atitudinea față de ea, să-i recunoască meritele și să o acuze după fapte. Se gîndea la ea pilotînd vasul pierdut către marginea lumii după propriile ei planuri și dorințe.

Dar Bellis se tot gîndea la ea ca Amanta, Amanta, Amanta, chiar dacă încerca să evite acest nume.

Pentru că nu cunoștea numele adevărat al femeii.

Coda: Tanner Sack

A fost o nebunie aici. Nici n-ai crede ce am făcut.

Nu ne mai îndreptăm spre Cicatricea blestemată. Ne întoarcem în apele din care am venit. Ne întoarcem la starea de dinainte.

Ciudat. Spun așa, dar nici nu cunosc orașul de dinainte de cursa spre Oceanul Ascuns. Nici tu. Tot ce s-a întîmplat a fost conceput ca să ne aducă aici. N-am trăit aici pe vremea cînd era numai un oraș al piraților.

Nici tu.

Am petrecut timpul cu Angevina ta. Aș minți dacă ți-aș spune că sîntem cei mai buni prieteni. Sîntem puțin timizi, ai putea să spui asta. Dar ne vizităm și vorbim mai ales despre tine.

Am fost mințiți și ne-am săturat, ne-au pus pielea la bătaie, la naiba, așa că i-am forțat să se întoarcă.

Asta nu te poate face să revii.

Nu mai trăiesc aici. Nu mai trăiesc niciunde. Locul ăsta te-a ucis.

Nu știu ce au fost creaturile acelea din apă. Știu că acelea cu care ne-am luptat în apă în noaptea ceea nu erau vampiri. Nimeni nu vorbește despre ele. Nimeni nu știe ce erau. Numai că ne-au ajutat să ne întoarcem.

John Bastardul le-a văzut. Îmi dau seama cînd mă uit în ochișorii lui. Dar nu spune nimic.

Eu am fost acela care a întors orașul. Creaturile acelea care te-au luat pe tine, vampirul care a luptat alături de ele, au dat greș.

Am făcut eu treaba lor. Am făcut să ne întoarcem.

Nu știu dacă e caraghios. Știu doar că nu mai vreau să trăiesc aici și că nu pot să plec.

Sînt o creatura a mării acum. E o glumă proastă. Știm amîndoi cum arată o adevărată creatură a mării, cît de repede se mișcă. Nu ca mine, greoi, asudînd, Refăcut.

Și sînt speriat acum. Dacă intru în apă, transpir. Nu sînt nici pe departe ca acele ființe care te-au luat.

Dar nu mai pot trăi în aer liber. Nu mai am această opțiune.

Ce să fac? Nu mă pot întoarce în Noul Crobuzon, iar dacă aș face-o, aș muri fără apa sărată.

Am să mă chinuiesc să înot. Am să mă obișnuiesc din nou. Am să reușesc.

Nu mă pot ține cu forța. Pot pleca. Poate că o să trecem pe lîngă o coastă într-o bună zi și am să mă strecor. Am să plec și am să trăiesc singur în ape puțin adînci ca să văd stînca de sub mine, să văd locurile în care copacii ating fundul. Pot trăi acolo singur. M-am săturat.

Nu am nimic.

Cu timpul, cu timpul, îmi spun ei, o să-mi treacă. Nu vreau timp să mă vindec. Există un motiv pentru care sînt așa.

Vreau timp să mă urîțesc și să sufăr pentru tine, să rămîn însemnat. Nu vreau să te uit.

Nu pot să-ți spun adio.

Prafuri, a doua zi de Tathis, 1780. Armada.

Avancul încetinește din nou, pentru ultima dată.

Poartă încă rănile măcinătorilor. Ceea ce i-au făcut nu s-a vindecat încă, nu s-a cicatrizat, ci a rămas deschis

și chinuitor. Traversăm uneori suprafețe de puroi de-al lui.

Cred că-l lasă inima.

Știm cu toții că avancul moare.

Poate că-și caută casa. Poate că încearcă să-și găsească drumul spre universul de apă sărată lipsită de lumină de unde l-am pescuit. Și devine tot mai bolnav și slab, sîngele i se îngroașă, i se încheagă, i se strică, se mișcă tot mai încet.

Nu-i nimic. Sîntem foarte aproape de marginea Oceanului Ascuns. Vom ieși curînd — dintr-o zi în alta, poate dintr-o oră în alta — și flota armadoriană ne va aștepta. Avancul va supraviețui pînă atunci.

Ziua în care orașul se va opri definitiv este totuși aproape.

Vom fi eșuați, prinși de o ancoră organică, milioane de tone de cadavru putrezind pe fundul abisului.

Cinci lanțuri, cinci verigi de tăiat. Pentru fiecare verigă, două tăieturi. Fiecare verigă groasă de mai mulți metri și călită taumaturgic. Ne va trebui ceva timp, dar, pînă la urmă, unul cîte unul, kilometrii de metal vor cădea.

Ce catastrofă va fi pentru ființele de pe fundul mării — ca o pedeapsă divină. Tone de metal căzînd, accelerînd, prin patru-cinci kilometri de apă, izbindu-se în sfîrșit de fundul mării, sfărîmînd stînca de dedesubt. Căzînd peste cadavrul avancului, făcîndu-l poate să se crape, împrăștiind kilometri de intestine în mîlul întunecat.

Poate că, în timp, vor evolua ecosisteme în jurul acelei bogății.

Noi vom fi de mult plecați.

Vom ajunge la flotă, ne vom prinde din nou și Armada va fi din nou cum era. Vor fi mai puține vase care să tragă orașul, firește, după măcelul din războiul crobuzonian, dar orașul va scăpa de nenumărate mii de tone de lanțuri. Va fi un echilibru.

Armada va fi cum era înainte.

Înapoi în Oceanul Agitat, înapoi la căile comerciale, înapoi la porturi și negustori. Piratii armadorieni care au așteptat luni de zile, urmărind orașul cu dispozitive ciudate, îl vor găsi din nou. Ne vom întoarce prin Marea Domnului, prin Hebdomad, Gnurr Kett, Canalul Vasiliscului.

Înapoi spre Noul Crobuzon.

A recut o lună de cînd a plecat femeia al cărui nume nu-l cunosc. Lucrurile s-a schimbat.

Nu a trecut mult timp pînă ce răzvrătiții au renunțat la putere. Nu aveau un plan, nu aveau un grup de sprijin. Erau numai un grup de oameni separat care aflaseră că fuseseră mințiți și care nu voiau să moară. Preluaseră puterea printr-o lovitură anarhică, de moment, și renunțaseră la ea cu ușurință.

În cîteva zile, Amantul a ieșit din nou la iveală. A ieșit din *Marele Răsăritean* și a dat ordine. Oamenii le-au îndeplinit cu bucurie. Nimeni nu avea ceva împotriva lui.

Cu toate acestea, Amantul e pierdut. Toată lumea o știe. Ochii lui nu se mai ațintesc, ordinele sînt vagi. Uther Doul îi șoptește cu grijă, iar Amantul dă din cap și dă o comandă care are sens, traducînd cuvintele lui Doul în limbajul Amantului.

Doul n-o să mai permită ca situația asta să continue. Este un mercenar: lucrează pentru bani; își vinde loialitatea. Dacă trebuie să aibă controlul, nu cred că ar vrea să fie atît de fățiș. Dacă ar conduce el, ar ascunde-o, ca să poată fi plătit. Măcar atîta lucru am învățat și eu.

Nu știu ce s-a întîmplat cu el de se ferește așa de mult de putere.

Nu am mai întîlnit un om atît de complicat sau, după cum bănuiesc, atît de tragic. Propria lui poveste a sădit ideile care ne-au adus aici, atît de departe de ceea ce căuta el în Armada. E greu de spus care au fost intențiile lui și ce reacții a avut. Nu cred că situația de față îl satisface; să se uite la locul pe care-l ocupă el, la acela

al Amantului și să dea din cap spunînd „Asta mi-am dorit".

Își petrece viața fie controlînd totul, fie cuprins de panică și teamă. Ori a plănuit totul pînă la detalii ametitoare, ori ne face să trecem, cu disperare de la o criză la alta, neștiind ce vrea de fapt, fără ca înfățișarea lui să trădeze ceva.

Amantul se uită cu ochi morți spre orizont. Deși la sfîrșit femeia a fost disprețuită și temută pentru minciunile ei, nu a fost niciodată jalnică, pe cînd primul ei iubit așa a devenit. Bănuiesc că nu va supraviețui. Poate va descoperi într-o zi că Doul nu-i mai este alături. Mai ales acum, cînd Brucolacul controlează din nou districtul Acalmiei.

Puțini sînt cei care au văzut măcinătorii și încă mai puțini vorbesc despre asta. Numai eu nu-i pot uita.

L-am văzut pe Brucolac noaptea. Se plimbă liber.

Este marcat de soare și va rămîn așa toată viața. Este înfrînt. Carrianne vorbște despre el cu un soi de afecțiune austeră. Cetățenii lui i s-au alăturat și majoritatea celorlalți l-au iertat repede — chiar și cei care au pierdut ființe dragi în noaptea răzvrătirii. În definitiv, a atacat Țiparul pentru că era de părere că orașul trebuia să se întoarcă din drum. Și avea dreptate, exact asta facem acum.

Nu este nici o dispută între Acalmie și Țipar. Carrianne îmi spune că Doul îl vizitează pe Brucolac, noaptea, pe *Uroc*.

Patrec multe zile cu Carrianne. Nu vorbește despre sprijinul pe care l-a oferit odată proiectului Amanților. Timp de aproape o săptămînă, nici nu prea a deschis gura. Poate că îi era rușine să se regăsească de partea femeii care ne mințea și ne ducea la moarte.

Asta e, se pare, varianta acceptată. Credem ceea ce a spus Hedrigall cel întors printre noi. Asta crede lumea; de aceea s-a întors orașul.

Tanner Sack și cu mine — ne mai vedem din cînd în cînd. El a început din nou să muncească sub oraș.

Nu pomenește niciodată de ziua în care l-am dus în ascunzătoare, ziua în care a pornit revolta.

Eu am făcut asta?

Revolta a fost opera mea? Orașul care se îndreaptă din nou spre sud, spre apele prin care am mai trecut, spre locurile care înseamnă atît de mult pentru mine — să fie asta opera mea?

Și să însemne asta că am cîștigat?

Poate că femeia a ajuns cu bine, poate că a ancorat la marginea apei și a coborît echipamentul în hău, extrăgînd toate energiile de care are nevoie, și poate că acum este puternică precum o zeiță.

Poate a căzut.

Poate că nu există nimic în care să cazi.

Ni se spune că Hedrigall este bolnav, delirează, undeva prin *Marele Răsăritean*. Cînd am auzit asta am spus: nu ni se spune adevărul.

Femeia avea dreptate. Ce coincidență stupidă trebuie să credem că s-a petrecut — ce șir de întîmplări incredibile — să credem că Hedrigall *al nostru* a plecat iar într-o altă lume posibilă *un altul* a rămas, s-a pierdut — și a fost din nou găsit, din toată marea, de către noi. Nu ni s-a spus adevărul.

Îmi amintesc privirea pe care mi-a aruncat-o Doul.

M-a căutat și m-a găsit, pe *Marele Răsăritean*, și mi-a spus din ochi să vin, să ascult și să termin povestea asta. Mi-a spus atît de multe cu privirea aceea și a lăsat atît de multe de explicat. Atît era limpede: ce a făcut el. Jocurile lui, manipulările lui.

Mi-l imaginez întîlnindu-se cu Hedrigall, cactusul loial înspăimîntat și îngrozit de planul Amanților. Doul, făcînd sugestii. Ascunzîndu-l pe Hedrigall undeva, la loc secret și liniștit. Strecurîndu-se neștiut, cum numai el știe s-o facă, tăind ancora Aroganței; aducîndu-l din nou la lumină pe Hedrigall, mai tîrziu, ca să îngrozească populația cu poveștile lui despre canioanele mării. Ca să nu trebuiască să spună el nimic. Să aibă loialitatea lui în siguranță.

Sau poate că Fennec a sugerat ascunderea lui Hedrigall; un plan în cazul în care crobuzonienii nu reușeau să-l salveze și să-l aducă înapoi acasă.

Dar am văzut privirea lui Doul. Dacă toate astea erau opera lui Fennec, atunci Doul a știut și l-a ajutat să fugă.

Mă gîndesc la toate momentele acelea în care Doul îmi povestea, îmi dădea de înțeles, mă lăsa să aflu unde vom merge, ce vom face. Știind că îl cunosc pe Silas Fennec, Simon Fench, știind că am să-i spun lui totul. Supărat doar cînd îi spuneam lucruri *greșite*.

Petrecînd timp cu mine și apropiindu-se de mine. M-am apropiat. M-a folosit.

Sînt tulburată de cîte lucruri știa și vedea. Aș vrea să știu cînd a început totul — dacă am fost folosită luni la rînd sau doar în ultimele zile. Nu știu cît din ceea ce face Doul este strategie și cît reacție. Cu siguranță a știut mult mai multe decît am crezut.

Nu știu sigur cît de mult s-a folosit de mine.

Mai există o posibilitate. Asta mă tulbură.

Am auzit iar și iar, de la multă lume, de multe ori, că acest Hedrigall nu este exact ca al nostru. Manierele lui sînt altele, vocea mai ezitantă. Chipul lui, spun ei, este mai mult — sau mai puțin — însemnat de cicatrici. Este un refugiat din altă lume. Lumea crede asta.

Este posibil. Este posibil să spună adevărul.

Dar chiar și așa, nu se poate să fie numai norocul de vină. L-am văzut pe Doul: îl aștepta pe acest Hedrigall, ca și pe mine. Deci nu poate fi o întîmplare că acest Hedrigall a venit. Există o altă explicație.

Poate că e opera lui Doul. Am auzit muzică. Poate că era Doul, cîntînd la posibilități, făcînd un concert de probabil și improbabil.

A cîntat el la posibiladian noaptea, cînd ne apropiam de Cicatrice, astfel ca lumile posibile să devină mai evidente? Să găsească una în care Hedrigall a supraviețuit, să-l scoată de acolo și să-l tragă aici ca să fie găsit?

Un lanț atît de subtil: eu să fiu acolo împreună cu cineva care să fie crezut, Doul să mă găsească cu privirea. Așa de multe întîmplări: Doul este probabil cel mai norocos om din Bas-Lag. Sau a plănuit lucrul care nu se putea plănui. M-a pregătit pentru un asemenea moment.

Poate el să interpreteze posibilități ca un virtuoz, să se asigure că probabilitatea care ia ființă este cea în care mă aflam și eu, alături de Tanner, privind și ascultînd în timp ce Hedrigall sosea?

Dar dacă Bellis nu se afla acolo la momentul acela? Aducea el o alta? Mă aducea pe mine? Pe cea care avea să fie la locul potrivit și la momentul potrivit, pentru a se încadra în planurile lui?

Sînt eu o Bellis alternativă?

Și dacă sînt, ce s-a întîmplat cu cealaltă? Cea adevărată?

A ucis-o? Îi plueşte trupul pe undeva, putrezește sau este mîncat de animale? Sînt o înlocuire? Scoasă dintr-o anumită existență pentru a înlocui o femeie moartă — ca să fiu acolo unde a avut nevoie Doul să fiu?

Asta numai ca să poată întoarce din drum orașul și să nu mai înainteze. Era asta singura cale? Să fi făcut asta ca să facă ce vrea el fără să pară că a intervenit cu ceva.

Niciodată nu am să fiu sigură de ceea ce s-a întîmplat, exact cum și cît am fost folosită în tot haosul și luptele sîngeroase.

Că am fost folosită nu am nici o îndoială.

Doul nu mai este interesat de persoana mea.

Tot timpul cît am fost împreună s-a jucat cu mine, m-a transformat în agentul lui ca să întoarcă orașul, ca să nu fie el cel care o face. Un mercenar loial, aducînd orașul înapoi la stadiul de pirat.

Acum că am făcut ceea ce s-a așteptat de la mine să fac, nu mai însemn nimic pentru el.

Mi se pare ciudat să mă regăsesc drept o piesă dintr-un joc. Mă simt umilită de el, dar sînt prea bătrînă ca să mai sufăr din pricina unei trădări.

Cu toate acestea, de două ori am încercat să-l văd. Să înțeleg ce a făcut. De două ori am bătut și l-am făcut să-mi deschidă ușa și să se uite la mine fără o vorbă de parcă aș fi fost o străină. De ambele dăți mi-a lăsat un gust amar.

Nu există așa ceva, mi-am amintit de vorbele lui Silas Fennec.

Este probabil cel mai bun sfat.

Acum, există doar un mic număr de posibilități care pot explica ce s-a întîmplat. Oricare dintre ele poate fi adevărată. Iar dacă Doul s-ar arăta nevinovat față de toate, aș avea mai puține la îndemînă să înțeleg, mult mai puține decît am acum. Ar trebui să contemplu posibilitatea că nu există nici un plan — că nu e nimic de explicat.

De ce să-mi asum un asemenea risc? De ce să renunț și la cele pe care acum le înțeleg?

Tanner Sack m-a vizitat. Angevina l-a așteptat jos, pe puntea *Chromolith*-ului. Nu poate urca scările cu șenilele ei.

Sînt sigur că-și găsesc alinarea unul în celălalt. Dar eu am văzut între ei nesiguranță și atenție, și cred că se vor despărți. Împărtășesc aceeași pierdere și cred că nu este suficient.

Tanner mi-a adus o heliotipie pe care a găsit-o: Șekel, ținînd în mînă două cărți, zîmbind la intrarea în bibliotecă. Tanner a hotărît că tot ce are de-a face cu Șekel și cu cărțile îmi aparține. Sînt jenată. Nu știu cum să-i spun să se oprească.

După ce a plecat, m-am uitat la hîrtia în nuanțe de sepia pe care mi-a dat-o. Nu era o poză bună. Sugestii vagi de arhitectură și biologie arse pe hîrtie. Rănind-o și vindecînd-o după noi configurații. Cicatricile sînt amintiri.

Păstrez amintirile mele despre Armada pe spate.

Am scos bandajele acum cîteva săptămîni și, cu ajutorul unor oglinzi, am văzut ce a scris Țiparul pe pielea mea. Era un mesaj urît de ți se oprea respirația, cu litere brutale.

Spatele îmi este străbătut de linii orizontale, aproape paralele, pe locurile unde a ajuns biciul. Par să iasă din coaste, să-mi spargă pielea și că coboare spre partea cealaltă.

Ca niște suturi. Care mi-au cusut trecutul de mine.

Mă uit la ele cu mirare. De parcă n-ar avea nici o legătură cu mine. Armada este cusută pe spatele meu și știu că o voi duce cu mine peste tot.

Atît de multe adevăruri au fost ținute departe de mine. Această călătorie violentă, fără rost, e stropită cu sînge. Mă simt plină de sînge, mi-e greață. Asta e tot: brutalitate fără rost. Nu se învață nimic din asta. Nu este nici o uitare extatică. Nu există mîntuire în apa mării.

Voi duce Armada cu mine acasă, cărînd-o în spate.

Acasă.

A doua oară cînd Doul m-a găsit la ușa lui, probabil că a zărit ceva pe chipul meu. A dat din cap o dată și a vorbit.

A spus: „Gata. De ajuns. O să te ducem înapoi."

Înapoi din nou.

M-am blocat. Am aplecat fruntea și i-am mulțumit.

A fost darul lui. Și nu din pricina a ceea ce a fost între noi odată.

Mă răsplătește. Mă plătește.

Pentru treaba pe care am făcut-o. De cînd m-a folosit.

Doul a trimis mesaje prin mine lui Fennec, iar Fennec le-a împrăștiat în oraș. Dar Fennec a greșit și Amanții l-au contracarat spunînd adevărul. Așa că Doul a găsit alt mod de a mă folosi.

Iar acum mă duce acasă. Nu pentru că ține la mine sau că așa e drept. Îmi oferă o plată.

Am să accept.

Nu e prost. Știe că nimic din ce aș putea face în Noul Crobuzon nu poate amenința în vreun fel Armada. N-aș fi ascultată dacă aș încerca să spun ceva Parlamentului, și de ce m-ar asculta pe mine, o renegată?

Pînă la urmă va exista o navă însărcinată să prade în Canalul Vasiliscului. Iar eu o să fiu pe nava aceea. Am să fiu urcată într-o barcă, poate, și trimisă în portul acela urît Qé Banssa pe care l-am văzut de pe puntea *Terpsichoriei*. Și am să aștept acolo pînă ce va apărea o navă din Noul Crobuzon îndreptîndu-se spre casă, spre Golful de Fier și Marele Catran, spre oraș.

Uther Doul n-o să-mi refuze asta. Nu-l costă nimic.

Sînt multe luni de cînd am plecat din Golful de Fier. Pînă ce vom fi trași înapoi, va trace mai mult de un an. Am să-mi iau un alt nume.

Terpsichoria este pierdută. Orașul nu mai are nici un motiv să o urmărească pe Bellis Coldwine. Și chiar dacă vreun nenorocit de băgăcios din Noul Crobuzon își va aminti, dacă mă va recunoaște și va da informația unui milițian în uniformă, tot m-am săturat să fug. Dar nu pot să cred. Partea aceea din viața mea s-a terminat. A venit o altă vreme.

După toate cîte s-au întîmplat — după toate eforturile mele frenetice și fără rezultat de a evada — cred că am făcut tot ce se putea pentrua mă întoarce acasă, ducînd amintirea Armadei încrustată în piele.

Sînt surprinsă să mă văd scriindu-ți această scrisoare din nou. Odată ce i-am spus lui Uther Doul adevărul despre scrisoare, mi s-a părut că acest capitol este închis.

Auzindu-mă spunînd asta, m-am simțit ca un copil lăsat singur. Există ceva mai patetic decît bucata asta de hîrtie pe care sînt atît de nerăbdătoare să o trimit, chiar dacă nu m-am hotărît cui s-o trimit? Am să o las atunci deoparte.

Dar ăsta e un nou capitol. Orașul se întoarce în timp, pregătindu-se să o ia de la capăt cu pirateria lui simplă de pe țărmurile bogate din apropierea casei mele. Totul

s-a schimbat și mă văd tremurînd, excitată, numărîndu-mi clipele, nerăbdătoare să termin această scrisoare. Nu mă deranjează. Simt că aici îmi pot deschide sufletul.

Este o Scrisoare Posibilă. Pînă în ultima clipă, cînd am să scriu numele tău lîngă cuvîntul „Dragă", după toate aceste foi și luni de zile, aceasta este o Scrisoare Posibilă, plină de potențialitate. Acum sînt foarte puternică. Sînt gata să exploatez toate posibilitățile și să transform una în realitate.

Nu m-am comportat ca o bună prietenă cu tine și am nevoie să mă ierți. Mă gîndesc la toți prietenii din Noul Crobuzon și mă întreb care ai să fii tu.

Iar dacă aș vrea ca această scrisoare să fie o amintire, să fie un instrument de spus *adio* în loc de *salut*, atunci tu ai să fii Carrianne. Tu ești cea mai dragă prietenă, dacă ar fi așa, și faptul că nu te cunoșteam atunci cînd am început să scriu această scrisoare nu însemnă nimic. În definitiv, aceasta este o Scrisoare Posibilă.

Oricine ai fi, nu ți-am fost o bună prietenă și-mi pare rău.

Acum ne apropiem de flota care se înșiră în apele de dincolo de Oceanul Ascuns, ca o falangă de soldați nerăbdători, iar eu îți scriu această scrisoare pentru a-ți povesti tot ce mi s-a întîmplat. Și, pe măsură ce-ți povestesc, am ajuns să înțeleg că am fost manipulată, folosită la fiecare pas, că și atunci cînd nu eram translator, tot am transmis mesaje altora. Nu mai sufăr din pricina asta.

Nu că nu mi-ar păsa. Nu că n-aș fi furioasă pe faptul că am fost folosită sau, doamne păzește, că nu-mi pare rău de evenimentele îngrozitoare pe care le-am declanșat fiind folosită.

Dar chiar și atunci cînd am vorbit în numele altora (vrînd sau nevrînd), am făcut lucruri care să-mi servească. Am fost prezentă pe tot parcursul evenimentelor. În plus, stînd aici, la cincisprezece mii de kilometri de

Noul Crobuzon, de cealaltă parte a mărilor, știu că mă îndrept, încet, spre casă. Deși tristețea și vina sînt cusute pe vecie în cicatricile de pe spatele meu, două lucruri îmi sînt clare.

Primul este că totul s-a schimbat. Nu mai pot fi folosită. Zilele acelea au trecut. Știu prea multe. Ceea ce fac acum, fac pentru mine. Și simt, după toate cîte mi s-au întîmplat, că *acum*, în *aceste* zile, călătoria *mea* abia începe. Mi se pare că totul — tot ce mi s-a întîmplat — nu este decît un prolog.

Celălalt lucru limpede este că toată neliniștea mea, toată dorința de a trimite această scrisoare, de a o da cuiva — ție — de a lăsa o urmă în Noul Crobuzon, toată exaltarea aceasta nevrotică a dispărut. Disperarea pe care o aveam în Tarmuth, în Salkrikaltor, de a trimite scrisoarea, de a hotărî în ultima clipă cine ești și de a o trimite, asta ca să fiu băgată în seamă, toată teama aceea frenetică a dispărut.

Nu a mai rămas nimic. Nu mai este necesară.

Vin acasă. Am să mai strîng multe povești pe care să ți le spun pe drumul de întoarcere, drum care va fi lung, dar care *se va termina*. Oricine voi hotărî că ești tu, dragă, îți voi înmîna scrisoarea chiar eu.

Ți-o voi da cu mîna mea.

CHINA MIÉVILLE • CICATRICEA (THE SCAR)

AL DOILEA ROMAN AL TRILOGIEI NOUL CROBUZON

Premiile Locus şi British Fantasy în 2003

Nominalizări Hugo, World Fantasy, British Science Fiction 2003

A APĂRUT: STAȚIA PIERZANIEI

ÎN CURÎND: CONSILIUL DE FIER

Aceasta este povestea călătoriei lui Bellis Coldwine; este povestea căutării unei insule şi a unui popor uitat, a unei ființe miraculoase a mărilor şi, nu în ultimul rînd, a unei fisuri în realitate, o rană, o Cicatrice - sursă a unei puteri şi a unui pericol de neimaginat.

„Dacă există un echivalent fantasy al cyberpunk-ului, acesta este"

Interzone

„Dark fantasy la cel mai înalt nivel"

Publishers Weekly

„Miéville este unul dintre cei mai imaginativi scriitori de ficțiune"

The Guardian

ISBN 973-733-067-6

9789737330673

t... TRITONIC

fiction.ro